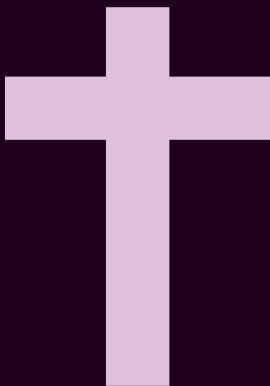


Wakita á Dadaamiya



La Bible en wandala

Wakita á Dadaamiya

La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wandala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d

Contents

Mata	1
Markus	83
Luka	135
Yuhanna	222
Slera-aha	283
Rauma-aha	364
1 Kaurintus-aha	405
2 Kaurintus-aha	444
Galatiya-aha	470
Aifaisus-aha	483
Filipi-aha	497
Kaulausiya-aha	506
1 Taisalauniki-aha	515
2 Taisalauniki-aha	523
1 Timaute	528
2 Timaute	539
Titus	547
Filaimaun	552
Ibraniŋkau-aha	554
Yakuba	583
1 Piyer	592
2 Piyer	602
1 Yuhanna	608
2 Yuhanna	618
3 Yuhanna	620
Yahuda	622
Wahayu	625

Labare á higa na a puwetaa MATA

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu
(Luka 3:23-38)*

¹ Náwa *kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu. Nane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahimia. ² Ibrahimia a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ɲara. ³ Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Haisruna, Haisruna a yese Aram, ⁴ Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna, ⁵ Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa, ⁶ Yaisa a yese *Dawuda, ba ɲane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na. ⁷ Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa, ⁸ Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya, ⁹ Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya, ¹⁰ Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amaus, Amaus a yese Yusiya, ¹¹ Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ɲara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila na.

¹² Am iga á una ɲanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila, ¹³ Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura, ¹⁴ Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda, ¹⁵ Ailihuda a yese Ailiyajaaru, Ailiyajaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu, ¹⁶ Yakubu a yese Yusufa zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu.

¹⁷ Daaci kezlakula á jeba-aha ɲanna, a fetuwe áte Ibrahimia sem zamane á *Dawuda, á maga jeba kelaawa ju ufafe. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila, jeba kelaawa ju ufafe. Tsante am zamane ɲanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufafe.

*Laukta á ya Yaisu *Almasiihu
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Náwa a sawa estuwa lauukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmeɲara Maari wá, á shebaná ba Yusufa. Ba lauuktu á danaada Yusufa á dem mba-aara keni, kertenj Maari lyemlye

hufe an hákuma á Shedefkwe Cufedde. ¹⁹ Daaci zhele-aara Yusufa maa, ñane dzayye ervaunde-aara, wayeteka dekideki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire. ²⁰ Daaci ba ñane keni átira dzama una ñanna, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yusufa egdza á *Dawuda, a wañka lyáwá ge gá mukse á ña Maari. Adaba egdze na am hufe-aara na wá, a lyanmá ba Shedefkwe Cufedde an hákuma-aara. ²¹ Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

²² Bademme á una ñanna, anjwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba ñane: ²³ «Náwa watse á shá hufe gyaale na zlahe diyaa zhele na, á de yá egdzere zhele, zhera-aara wá, tá de dahaná an Aimanuwail.» Zhera ñanna wá, á kátá ba: Dadaamiya anjwa antara miya.

²⁴ Daaci tsetsa Yusufa am háre, a magán ba seke una a bannaa malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire. ²⁵ Amá Yusufa njaaka antara Maari dekideki seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusufa a fete zhera á egdzere Yaisu.

2

Emnde a ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gedfi

¹ Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gedfi. ² A ba emnde a ilmu ñanna: «Áma ñane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba nanjeránna terlyakwa-aara á sa am gedfi. Adaba una ñanna ña se kezlan ugje.»

³ Ba a cenaa una ñanna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni ñaaka. Bademme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare. ⁴ Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara bademme, a ndavateruhe elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma ñane *Almasiihu?» ⁵ Ta ñwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwará á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva ñanna:

⁶ «Ekka Baytilama am kwará á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya dekideki. Adaba watse á jesaare am ka slekse yaikke na watse á ñáná ñane larde-aaruwa *Iserayiila.” »

⁷ Daaci sleksu *Hirudus a naba dante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni a jesaara terlyakwa átekwa na. ⁸ A belaa ba itare ñanna zlafe ádaliye slekse á dem Baytilama, a ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze ñanna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbedawiyumbefe labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenarvaacena emnde a ilmu elva na a baternaa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá ankwá á zlala maa, tá zhárá ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedi na, ankwá á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa ñanna arge slede na ni ankwá egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara. ¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an ervaunđe-aatare bademme. ¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere anwaslire, antara Maari emmenjara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze ñanna. Ta palaa kazlaña-aatare, ta vante sadake á dindar, antara dagwala á názase, umele keni yawyawe-aara am kudera ge egdze ñanna. ¹² Am iga á una ñanna maa, Dadaamiya a naba fatermaa am vuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsekwehe ge malika á Yaakadada á deza Yusufa am shene, a ba ñane á elvan ge ñane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmenjara, ezzlala á dem Misera dem sarte na watse yá bakaná ya ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa á ba an vayiya ñanna an egdzere, ira emmenjara, a naba zlala an itare á dem Misera. ¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keda *Hirudus. Una ñanna a magava ba kalkale antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba ñane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá dahaná á sa am Misera.»

*A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála*

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu marga áte una a katanaa ñane, a naba jehe ge ervaunđe, a ba ñane, a cebarceba egdzar zála bademme am Baytilama, antara am kwárá á ekse-aatare bademme. A ba ñane, a cebarceba egdzara na zlafe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni a jesaara terlyakwa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na

a jaruka an shifa dekideki. ¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba ñane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, anƙwa kyuwa antara ɗakwa á ba an ká kwárá. Rashail anƙwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunɗe ɗekideki, aɗaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsa an egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufa am Misera am shene. ²⁰ A ba ñane á elvan ge ñane: «Ettsetse, eptsepts a an egdzere antara emmeɗara á dem *Iserayiila. Aɗaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.» ²¹ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa antara egdzere ira emmeɗara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila. ²² Amá cenáncena Yusufa ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddeɗara, ge kwárá larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde ñanna mazla-aara. Am jaaja lyawa ñanna, Dadaamiya a naba kwaranse názena á maganá ñane am shene. ²³ Daaci a maganaa á ba áte una ñanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwárá á Galili na. Una ñanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabi-aha werre. A ba itare: «Watse tá ɗahaná an ura Nasarátu.»

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

¹ Shekwaashekwa duniya maa, a naba jesaarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya. ² A ba ñane am waazu-aara: «Mag-aumága tuba, aɗaba herzhapteherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwárá á Dadaamiya.»

³ Yuhanna ñanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá elva-aara, a ba ñane:

«Anƙwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsat-sawanaatsatse unɗule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndeɗɗe.»

⁴ Am sarte ñanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nanɗyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame, ndza á nguɗa ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwárá á Yahudiya baɗemme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe an guwa á Urdun na baɗemme ta sesehe, ta sezeɗara. ⁶ Emnde ñanna ta naba sanse haypa-aha-aatare,

ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá anƙwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezeɗara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba ɗane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enzlesenɗle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá anƙwa am ervaunɗe-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. ⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa ɗane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge ɗatsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci baɗemme á náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara baɗemme, tá epshupshe an kára. ¹¹ Yá anƙwa bakurá ba jirire: iya wá, yá anƙwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga tuba. Amá anƙwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dagave á kure wá, ɗane watse á magakurá baptisma an Shedekwe Cufedɗe, antara an kára. Edda-aara ɗanna wá, an hákuma ba ɗane arge iya, ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekideki. ¹² ɗane wá, anƙwa á sawa an kazlaɗa a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka ɗekideki na.»

*Baptisma á Yaisu *Almasiihu*

(Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Daaci am sarte ɗanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu baptisma ge Yuhanna. ¹⁴ Amá á kátá manɗa Yuhanna. A ba ɗane á elvan ge ɗane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka baptisma ni, ká se ndawiwa ka baptisma ge iya?» ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauƙtu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna, ¹⁶ a maganaa baptisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba werthehe ge samaya wá, Yaisu á zhara ba anƙwa á tsekwa Shedekwe á Dadaamiya á setarge ɗane ba seke takala, a se tsekwaá áte ɗane. ¹⁷ Cekwaanɗudí wá, tá cená kwará á sa am samaya,

a ba ɲane: «Ba ɲane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, bademme á higa-aaruwa á ba áte ɲane.»

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Am iga á una ɲanna maa, Shedekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine. ² Yaisu a de magaa háre kul ufaɗe am ndera áhuwa, vayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una ɲanna maa, a naba ɲanaahe ge waya mazla-aara. ³ Daaci a duhe ge slekeda emnde ádezenara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye ɗafa ká ezza.» ⁴ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Ura á njá an shifa aɗaba ɗafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya bademme na shifa am vuwa.” »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara ɲane á dem huɗe á berni cudeɗɗe, ta de ɗaltaa antara ɲane áte ire á *mashidi yaikke, ⁶ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedfanaambeda ire á ɲa á dem áhá. Aɗaba aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɲa keni áte nákwá.” » ⁷ Una keni a naba ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa zlaɓe ádaliye am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɲa ɗekideki.” »

⁸ Shaitaine a dánhe zlaɓe ádaliye á dete ire á wa umele aɲkwa, wa ɲanna sladɗe jipu, a maranaa yaikkire na aɲkwa am huɗe á duniya na bademme, antara ɲgahire-aara bademme á sáhuwa. ⁹ Daaci a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká ɲala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha ɲanna ka nanaa ka na bademme.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezslálá áhuna. Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɲa palle, ká ɲala á ba ázenara palle.” » ¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una ɲanna. Am sarte ɲanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

Zuɲwire á slera á Yaisu am kwára á Galili
(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)

¹² Cenancena Yaisu ganakini ɲguɗarenɲuɗa Yuhanna am ɗanɲay maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili. ¹³ Njaaka

ɲane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de nja am Kafarnahum. Ekse ɲanna áte we á guwa á Galili ɲanna. Kafarnahum ɲanna wá, áte nákwá á kwárá á Jabulaun antara kwárá á Naiftalim. ¹⁴ An una ɲanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Adába a ba ɲane:

¹⁵ «Am kwárá á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndaññire á háye á Galili na bademme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ bademme á emnde na ni tá am tabedammire na, tá de nanna parakkire yaikke. Emnde ɲanna tá njá am slede tabedamme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shateraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte ɲanna Yaisu ge bálá waazu. A ba ɲane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Adába samsa sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zuññwe ta ufafe

(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸ Daaci Yaisu a dɔba we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, ɲane una tá dɔhaná an Piyer, tá an egdza emmenjara Andarawus. Tá aɲkwa á puwa narre-aatare á dem yawe, adába itare ta emnde a sluwa kelfe.

¹⁹ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dɔbawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba ɲane á elvan ge itare. ²⁰ Ba watsewatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta dɔba Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaangudí á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádaliye ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmenjara Yuhanna. Antara ba eddetare keni aɲkwa ázetare, tá am paare á yawe, tá aɲkwa á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba daterdáhá Yaisu itare keni. ²² Ba watsewatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta dɔba Yaisu.

Yaisu aɲkwa á magaterá waazu ge emnde,

á mbatermbe am lapikere keni

(Luka 6:17-19)

²³ Daaci Yaisu a jem dɔba am kwara á Galili bademme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu ɲanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwárá á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara nguryekwe-aha, a mbateraahe bademme. ²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am slede

baɗemme am larde á Siriya. Baɗemme á emnde na ni anƙwa á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraurau, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a nguryekwe, baɗemme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraahe. ²⁵ Kwakya nalga na a ɗaba Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá ɗahaná an ekse kelaawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusaliima antara Yahudiya baɗemme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na baɗemme ta ɗaba Yaisu.

5

Waazu áte ire á wa
(Luka 6:20-23)

¹ Yaisu nanna nalga á emnde ɗanna maa, a ɗalete áte wa, a de njehe. Ta ɗabem ge pukura-aha, ta duhe ádezeɗara. ² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba ɗane á elvan ge itare:

Higa jirire
(Luka 6:20-23)

- ³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba názara keni áza Dadaamiya. Aɗaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, aɗaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.
- ⁵ Higa yaikke ge emnde na tá anƙwa á maga kemaarire, aɗaba tá de shá sleɗe na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.
- ⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, aɗaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názena á kataná ervaunɗe-aatare.
- ⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zevarzire, aɗaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.
- ⁸ Higa yaikke ge emnde na an bára ervaunɗe-aatare, aɗaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.
- ⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a ɗágala, aɗaba tá de ɗahaterá an egdzara á Dadaamiya.
- ¹⁰ Higa yaikke ge emnde a shá zlaɗa aɗaba ta magaa názena á kataná Dadaamiya, aɗaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ¹¹ Higa yaikke ge kure má tá anƙwa á zlazlakurzlázle emnde, má tá fákurá áte nguɗiyire, tá anƙwa á

tsaka elva a mándzawe áte kure adaba kwa emnde-aaruwa.

12 Máki tá anƙwa á magakurte una-aha ɲanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja geɗa. Adaba laɗa á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

*Ekkure kwa ba seke elleɲa, antara parakkire
(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)*

13 «Ba názena ni á magaterná elleɲa ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleɲa ge duniya. Amá máki elleɲa ɲanna baaka ɗanɗanire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗanɗanɛ zlaɓe ádaliye? Baaka pute ɗekideki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.

14 «Zlaɓe ádaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhará ba ɲane na. 15 Zlaɓe ádaliye, kwa ba seke kára á fanus. Máki mbarantembe kára á fanus wá, tá uɲmbarka tasa, sey tá zleɲelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am huɗe á bere ɲanna baɗemme. 16 Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmára parakkire á kure ge emnde baɗemme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

*Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawrait*

17 «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbeɗaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbeɗaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha ɲanna ge emnde, ya se ganvege. 18 Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shekwaashekwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaangudí keni á eblyantaaveka ge názu am *tawrait, sey má gevge baɗemme. 19 Yá bakurná adaba una ɲanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba ɲane am *kwára á Dadaamiya. Amá edda una ni anƙwa á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba ɲane am *kwára á Dadaamiya. 20 Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlanna á Dadaamiya ɗekideki, máki jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervaunḡe

²¹ «Kwa cenan vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de ɳezleka am shairiya.” ²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a ɳanaa ware egdza emmeɳara am ervaunḡe keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmeɳara “Baaka enḡale á ɳa”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kárá á jahanama. ²³ Adaba una ɳanna, máki ka sanaa sadake á ɳa ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ɳanna wá, ka naba yehete ganakini anḡwa duksa ka maganta ka ge egdza emmeɳa wá, ²⁴ naba yanya sadake á ɳa ɳanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaade antara egdza emmeɳa, lauktu ká se vante sadake á ɳa ge Dadaamiya.

²⁵ «Máki anḡwa sledágala á ɳa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezeɳara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáka á ba á dem danḡay. ²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe á ɳa áhuwa dekiḡeki, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele baɳemme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Maɳka gwardzire.” ²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am ervaunḡe-aara, maganaamaga gwardzire an mukse ɳanna am ervaunḡe-aara. ²⁹ Daaci má anḡwa á mbedáká á dem haypa ice á naɳafa á ɳa wá, naba sansese ice ɳanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ambáne ká keɳá ba duksa palle áte vuwa á ɳa, arge una ni iricaɳa baɳemme ká dem kárá á jahanáma na. ³⁰ Zlaɳe ádalije, má anḡwa á mbedáká á dem haypa erva a naɳafa á ɳa wá, naba icica erva ɳanna, eblyanvebelye yiyiye an ka. Ambáne ká keɳá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaɳa baɳemme ká dem kárá á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika
(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Anḡwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ɳanna am erva ge mukse, ganakini a belanaa ba ɳane. ³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka,

máki mukse na de gaaga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ñane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za waða

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Zawka waða á fida, zawza ba waða á jirire á katafke á Dadaamiya.” ³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka waða ðekideki ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka waða. Adaba una ñanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara. ³⁵ Ma an haha keni zawka waða. Adaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka waða. Adaba anƙwa Slekse yaikke am berni ñanna. ³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka waða ðekideki. Adaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa maganaaka, ma kuliya, ma úgje danñwe keni. ³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a'aa” keni, ba a'aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ñanna wá, ba slera á Shaitaine.»

Elva a eptsanna haypa ge ura

(Luka 6:29-30)

³⁸ «Zlaɓe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyannaa ware ice ge ura, ñane keni tá kyanaakya ba ice ñanna; ma slare keni, tá mbadaava á ba an slare ñanna.” ³⁹ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: eptsawannaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a teɗaku babárva am ekte a hyema á naɗafa wá, naba eptsananteptsá náza á názlaɓa keni. ⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware ɗanciki á ña ge ɗáká á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni. ⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzeɗa ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni. ⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure

(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Zlaɓe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ña, amá edda una ni ñane kelaade á ña wá, ka keni yanaaya.” ⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlaɗa áte kure ba dey na. ⁴⁵ Magaumága una ñanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ñane wá, anƙwa á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire baɗemme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara ervaunɗe-aatare, antara

ge emnde na danɲwa huɗe-aatare baɗemme. ⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, baaka laɗa á kure áza Dadaamiya. Adaba ba emnde á ɲezla keni tá aɲkwa á magán ba estuwa. ⁴⁷ Zlaɓe áɗaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mama-aha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adaba ba emnde na ɗabarka Dadaamiya keni, tá aɲkwa á magán ba estuwa. ⁴⁸ Adaba una ɲanna, a ektsakuraareka eɲkale ɗekiɗeki, gawevge ba seke Eddekure na am samaya na.»

6

Elva á melateru ge talaga-aha

¹ «Máki kwá kátá mága duksa adaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ɲanna, kwá shánka laɗa áza Eddekure na am samaya na mazla-aara. ² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baaleka an baálá. Amaana: maɲka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta maganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergálá emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ɲanna, laɗa-aatare ba una ɲanna, baaka umele. ³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ɲa ge ura wá, emmága an nasherire. Ba názlaɓa á ɲa keni a diseke názena á maganá naɗafa á ɲa. ⁴ Emmága maggwire á ɲa á ba an nasherire. Eddeɲa Dadaamiya wá, baaka názu á nanka ɲane. Daaci á de vakteva ba ɲane laɗa-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa

(Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá aɲkwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: laɗa-aatare ba una ɲanna ge jeba emnde ɲanna. ⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á ɲa, heɗanuheɗe ge we á bere á ɲa; daaci eɲɲala Eddeɲa na ɲane aɲkwa am tata nasherire á ɲa ɲanna. Eddeɲa na ɲane aɲkwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva laɗa-aara. ⁷ Má kwá aɲkwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na ɗabarka Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervaarcene. ⁸ Kumauka garava-aatare ɗekiɗeki, adaba Eddekure Dadaamiya ɲane diyaadiya wedera á kure

ba lauktu kwá de ndavana ázenjara keni. ⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa:

Eddeñere am samaya, ekka wá, ka cufedfe. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka.

¹⁰ Sawa an sleksire á ña. A gevge namaari á ña am duniya keni, ba seke una am samaya na.

¹¹ Vanjerteva náza za a hyanjerhye vatena.

¹² Yanjeraarye haypa-aha á ñere, ba seke una ñere keni ña yateraare ge emnde a haypa an ñere.

¹³ Danjeremka am bada á Shaitaine, fertaneraaferta átuge haypa. ((Adaba ekka, sleksire á ña anjka. Ká an hakuma, ká an demdemire dem ba ge dekideki. *Aamin.))

¹⁴ «Adaba má kure kwá anjka yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni. ¹⁵ Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

¹⁶ «Má kwá anjka tsufa ndera wá, eptsawanteka njá á kure ba seke kwá am zlada, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naranna emnde ganakini tá am nderire na. Yá anjka bakurá ba jirire: jeba á emnde ñanna lafa-aatare ba una ñanna. ¹⁷ Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica á ña ba tsefanje, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ña, ¹⁸ lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Eddeña na ma am tate a nasherire keni ñane anjka na palle una diyaadiya. Daaci Eddeña na ñane anjka a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva lafa-aara.»

Berbire na am samaya

(Luka 12:33-34)

¹⁹ «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, adaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaba bere-aha a emnde, tá ila kazlana am hufo-aara. ²⁰ Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, baaka názu á de badzená áhuwa. ²¹ Adaba am tate na ni átekwa nalmane á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Parakkire na áte vuwa

(Luka 11:32-36)

²² «Ice wá, ñane ba seke kára á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke.

²³ Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba

am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge danḡwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am hude-aara!»

Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane

(Luka 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á maḡka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Dzamauka ire an kazlaḡa á duniya

(Luka 12:22-31)

²⁵ «Yá bakurná adaba una ḡanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu? ²⁶ Zharauzhára á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiye-aha emtu? ²⁷ Ware am kure una á dzegwandzegwa sladva shifa-aara ba cekwaḡḡuḡi keni an dzama ire na á maganá ḡane? ²⁸ Ay labara kwá dzama ire á zane ge tsekwana áte vuwa á kure? Zharauzhára áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka, ²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara keni, ndza tsekwameka am zane na ni zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ḡanna keni. ³⁰ Má másá na aḡkwa vatená, makuralla kerten faraterufe ge kára maa, Dadaamiya á tsekwateremtsekwa am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Adaba una maa, dzamauka ire d'ekid'eki geni watse ḡá de za uwe? Bi ḡá de sha uwe? Bi ḡá de tsekwa uwe?

³² Sey ba emnde na d'abarka Dadaamiya na una tá ḡá á ba dzama kazlaḡa ḡanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha ḡanna keni. ³³ Zuḡḡwe wá, tatayautataya kure ba ḡá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni. ³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. ḡane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Adaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

7

Habazauka sera á emnde

(Luka 6:37-38, 41-43)

¹ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya. ² Adaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una nanna. Bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una nanna ge kure keni. ³ Labara nane ge ekka ká zhárá esseba na am ice á egdza emmeña, amá ká tapanaaka slalbe sladde na am ice á nã ge ekka? ⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeña: “Sansa yá sakansese esseba am ice”, amá ekka ká an slalbe sladde am ice á nã? ⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á nã na, ká nanna ice á nã parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.

⁶ «Vawaterteka duksa cudfedde ge kere-aha, kuvaukuva geni a eptarakuraareka, a cebarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katafke á nabezhe-aha geni a payeraaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, d'audfaha á dem mba
(Luka 11:9-10)

⁷ «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; d'audfaha emnde a há tá se werakurantewera wakyiya. ⁸ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewere. ⁹ Ankwa ura am kure, má egdza-aara á ndavanu d'afa, nane á vante nákwá emtu? ¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, nane á vanta zahe? ¹¹ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázeñara.

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adaba una nanna jirire á názena a belateraare *tawraita á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabi-aha.»

Wakyiya becce
(Luka 13:24)

¹³ «Dawemde á kya wakyiya becce. Adaba wakyiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem kedá, aley emnde kwakya tá d'aba ba una nanna. ¹⁴ Amá á kya wakyiya becca, antara unñule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá d'aba una nanna ta cekwa.»

Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Luka 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá

am huđe-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na. ¹⁶ Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá ɲazlewaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza. ¹⁷ Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtanƙa. ¹⁸ Nafa shagera á taa yeka egdzere emtanƙa; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake. ¹⁹ Baďemme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kárá. ²⁰ Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida ɲanna áte slera-aatare.»

Diyanakurka ya ɔekideki
(Luka 13:25-27)

²¹ «Diyaweddiye una ba shagera: Baďemme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlanƙa am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na anƙwa am samaya na. ²² Vacite ɲanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, ɲere keni ndza ɲa magaa slera á nabiyire an zhera á ɲa; ndza ɲa ɲgyanse jini-aha am ura an zhera á ɲa; ndza ɲa magaa najipu-aha gergere an zhera á ɲa. ²³ Daaci ge emnde ɲanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya ɔekideki. Gawiyapteka zlalauzlálá, kure kwa emnde a maga haypa.»

Bere-aha gergere buwa
(Luka 6:46-49)

²⁴ «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa ɲanna, a maganaahe áte una ɲanna, ɲane á garava an zhele slenƙale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha. ²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ɲanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere ɲanna mbeďaaka, aďaba ta nderanaa áte palaha. ²⁶ Amá ma ware una a cenvaahe elva-aaruwa ɲanna, maganaahe áte una ɲanna maa, ɲane á gáráva an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili. ²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ɲanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbeďanaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwanse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlaule am ndaha elva-aha ɲanna, baďemme á zlamaha tá maga ba najipu-aara, ²⁹ aďaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, ɲane a kwaraterse á ba an hákuma.

8

Yaisu a mbanaahe slederve
(Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa d'aba ñane. ² A semhe ge ura á wana derve, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wayá ka dzegwándzegwa givege ba meted'fe vuwa-aaruwa.» ³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba meted'fe vuwa á ña.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve ñanna meted'fe. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Eccena ba shagera: Balananseka ma ge ware keni dekideki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á ña ge *liman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maraterná an una ñanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa

Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Luka 7:1-10)

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á dezeńara, a de ñalan geni a melanumele. ⁶ A ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ańkwa nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zlazlada, matsamatsa ubiya-aha áte ñane, á shá zlada jipu.» ⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ańkwa duwa, yá de mbanaambe.» ⁸ A ñutehe zlafe ádaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka dekideki geni ká sem huđe á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á ña palle, á mbemembe nave-aaruwa. ⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá ańkwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má ya d'aha palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá ańkwa á d'aba ñane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa. ¹¹ Yá ańkwa bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedí, antara á sá á ba am yala, tá de zá emtakire áza Ibrahimia, Isiyaaku, ira Yakubu am zlanna am samaya. ¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare zlanna á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem

tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerda slare-aatare ge zlada.» ¹³ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á ña, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kertenj a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte ñanna.

Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya
(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piyer, a de bera shawle á Piyer mukse á zlava, á wáná zlagzlagi. ¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha. ¹⁶ Herzhe mangaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ñgyanse jini-aha ñanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme. ¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba ñane: «Ba ñane an ire-aara a lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme».

Emnde na wayarwaya d'aba Yaisu
(Luka 9:57-62)

¹⁸ Yaisu nanna kwakyire á nalga na átevgge ñane, daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» ¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraitá umele, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá d'abakd'aba ma ka deme keni.» ²⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.» ²¹ A ba ura umele zlafe ádaliye am dagave á emnde a d'aba ñane, á elvan ge ñane: «Yaakadada, viteva barama yá de hedeheda emtsaade edderwa.» ²² A ñwanantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa, d'abidaba, yaterya emtsa-aha, a hedard'aba emtsa-aha-aatare.»

Yaisu a ekhyaa válale
(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba d'abemhe. ²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye ñanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara. ²⁵ Ta de tsantehe ge pukura-aha-aara, tá ámbere edd'aha: «Yaakadada, lyamilye degiya má baaka.» ²⁶ A ñwutehe, a ba ñane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfire á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valateraarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha

miya na, a tsaahé tseriyye ba seke ndza gejaaka duksa. ²⁷ Emnde bademme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware ñane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A mbateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine
(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadaraina-aha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhya-aha, ta zlazlada-aha jipu, tá an kuva áza emnde, ura á taa deseka á kya unñule ñanna.

²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egdza á Dadaamiya, ázara am dagave á ñere antara ekka? Zlafe ba laukte-aara keni samka kertenj ka se fa zlada áte ñere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa ñanna maa, ankwá walda á nabezhe yaikke, tá ankwá piya. ³¹ Jini-aha na ta naba ñala Yaisu a ba itare: «Má ká ngyañerngye wá, vanjerteva barama ñá de njá am walda á nabezhe-aha na.» ³² «Dawmbare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerdaa zhagade ge nabezhe-aha na daga á sate egdza wa ñanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³³ Zhagade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de balaterse labare ñanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na bademme. ³⁴ Daaci emnde a ekse bademme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte ñane maa, ta ñalanaa á ba an ñála geni a dedde am larde-aatare ba ðekidfeki.

9

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara
(Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saahé á sem ekse-aara. ² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egdera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba ñane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka erwaunñe á ña egdza-aaruwa, adaba an bára haypa-aha á ña.»

³ Daaci tá ankwá malum-aha á *tawraitá áhuwa, a ba itare am erwaunñe-aatare: «Kwaye zhele na ankwá á lyiya slede á Dadaamiya.» ⁴ Kertenj Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba ñane: «Labara kwa dzamete elva kelaadire estuwa am erwaunñe á kure? ⁵ Ázara una tsaftsafé jauje ge baná: An bára haypa-aha á ña, bi baná: Tsettse ezzlala an sera á ña? ⁶ Iya wá, yá kátá

kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme, yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsettse, ezzlala á da.» ⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara. ⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una ɲanna, bademme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, adaba hákuma ɲanna a vante ge urimagwe na.

*Náwa ndza a d'antaa estuwa Yaisu Mata
(Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)*

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, aɲkwa á zlala áte barama; átira zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Tsettse sawa dabidaba.» A naba tsetehe, a dabete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá aɲkwa za dafa antara pukura-aha-aara am mba á Mata ɲanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu. ¹¹ *Farisa-aha ba naranna una ɲanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za dafa antara emnde a jaha hadama ira emnde a mága ser haypa?» ¹² De cenatercena Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ¹³ Zlalauzlala, de tsahautsaha názena am huđe á wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Názena yá kataná ya kwakya wá, baira zezarzure, sadake á dabba-ka. Adaba iya wá, sanká ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

*Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)*

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slemaga baptisma, a ba itare: «Ŋere antara *Farisa-aha, ɲa eksa ndera, labara pukura-aha á ɲa tá ekseka ndera dekideki na?» ¹⁵ Daaci a ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka dekideki. Amá aɲkwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɲanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanɲyuwe an baukta áɲwaslire, adaba una áɲwaslire na á de tefá una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlaɓe adaliye.

¹⁷ «Zlaɓe adaliye, tá puweka mbazla áɲwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha,

kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla áŋwaslire á dem *kanyakanya keni áŋwaslire lauktu baaka una á de badza am huđe-aara.»

Labare á egdza á male á

Yahudiya-aha an mukse na a gejante nangyuwe á Yaisu (Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ Ba Yaisu anƙwa á baterá elva-aha ŋanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Emtsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa fetefa erva á ŋa áte ŋane, á de shifeteshifa.» ¹⁹ A naba tsetehe ge Yaisu, ta dábemhe antara pukura-aha-aara.

²⁰ Anƙwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nangyuwe-aara. ²¹ Adaba ndza a slaslan ba estuwa am ervaunđe-aara, a ba ŋane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte nangyuwe-aara keni, ya mbembe.» ²² A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Mbakaambe fetarfire á ŋa egdza-aaruwa. A gazleka ervaunđe á ŋa dekideki.» A ba am sarte ŋanna a naba mbehe ge mukse na.

²³ Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwa, emnde umele keni tá ferta derma. ²⁴ Daaci a ba ŋane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna adaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá epsawepsawa. ²⁵ Daredda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ŋanna, a de ŋanaa ba erva ge egdze na, daaci a naba tsetehe. ²⁶ Ta naba hyanme labare ŋanna am larde ŋanna bademme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa zlazlálá, ta naba dábemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera edfaha an ka kwara: «Ambarka á ŋa Yaisu *Egdza á Dawuda zanjervaarze.» ²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ŋanna keni ádezeŋara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándzegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ŋwanantehe: «Ane, fajertarefe Yaakadada.» ²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ŋane: «A gevge áte una kwá fetaara kure átekwa.» ³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giyatergiya, a ba ŋane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele dekideki.» ³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de balese labare á Yaisu am larde ŋanna bademme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka d'ekideki. ³³ Ba Yaisu ngyansenggye jini na am nane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na bademme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nanjeranka jeba una am *Iserayiila d'ekideki.» ³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma nanna ge ngyanse jini am ura.»

Yaisu anƿkwa á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje daba am berni-aha antara am ekse-aha bademme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwára á Dadaamiya, ámbere á mbatermbe am lapikere gergere, ira názena a badza ura bademme. ³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, adaba kudarevkude, zlauzle ndzedfa-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare. ³⁷ Daaci, a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhála-aara á dem mba. ³⁸ Adaba una nanna, nalaunala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

10

*Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)*

¹ Yaisu a d'etaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ngyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza bademme. ² Náwa itare zhera-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa nanna: Zunjwe wá, ba Simaun, nane una ta cfahanaa an Piyer, tá antara egdza emmenjara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna, ³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata nane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus, ⁴ Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

⁵ Yaisu á bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa nanna, a ba nane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Safariya keni. ⁶ Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta kefa an kefa na. ⁷ Daumbare an waazu, bawateranba: Sarte á njá am *kwára á Dadaamiya herzhapteherzhe. ⁸ Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emtsa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ngyaunngye jini-aha am emnde

keni bademme. Hákuma ñanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde. ⁹ Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shungu keni am lyiba-aha á kure. ¹⁰ Eksauka nambela á kashi am erva ge mága shula á kure, ma nangyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am erva, adaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lyevalya dafa keni. ¹¹ Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya ba edda una ankwá higa-aara ge lyyakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte á zlala á kure áhuwa. ¹² Má kwá ankwá dem mba á ura, bawateránba emtsaade ge emnde á há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire! ¹³ Daaci má lyarakurvalye emnde a há ñanna tá shansha hairire na. Amá má lyyarakurka, tá shanka hairire ñanna. ¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. ¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse ñanna.»

Zladá-aha na watse á sawa na
(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá belakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dagave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaime-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha. ¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, adaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare. ¹⁸ Watse tá dákurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dákurá á de katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni. ¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Adaba á ba am sarte ñanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure. ²⁰ Adaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Shedekwe á Eddekure elva-aha ñanna am kure.

²¹ «Am sarte ñanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceba. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceba. Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ²² Emnde

bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halavuwaaara wá, ñane á lyelye shifa-aara. ²³ Amá am ekse na má tá fá zladá áte kure, zhagadawzhagade á dem ekse umele, adaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde bademme, kwá de zланаaka ja daba am berni-aha á *Iserayiila bademme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadí na á januje ge zanuwe-aara an malire. ²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, ñane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadí keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá dahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am huđe á há ñanna emtu?»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle

(Luka 12:2-9)

²⁶ «Adaba una ñanna, kuvauka urimagwe dekideki. Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ²⁷ Názu yá bakurná ya an shebe na, de balausebale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de balaubala á ba an ká kwará á dem huđe á ekse. ²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceba ba shifa á kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanna. Kure wá, kuvaukuva ba edda una ni ñane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kárá á jahanama keni. ²⁹ Njedu-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedu-aha ñanna keni á taa kedeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na. ³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. ³¹ Adaba una ñanna gazlauka dekideki, kwá an dárádza ba kure arge njedu-aha ñanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba ñane una Yaakadada

(Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni ñane ura-aaruwire. ³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire

(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire.

³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenjara, ira tara egdzere mukse antara shawle-aara mukse. ³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenjara bi a hayaa emmenjara arge iya, njane wa, hyafka sledfabidfaba. ³⁸ Ma ware una eksanteka dzangala-aara emtsaafde ge dfabidfaba an njane, njane wá, hyafka sledfabidfabi. ³⁹ Ma ware una á kátá nejlese shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, njane á nezlesenezle.»

Elva a sha ladfa
(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaa ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a belibela na. ⁴¹ Ma ware una a lyevaa nabi á Dadaamiya áfaba njane nabi á Dadaamiya, njane keni á de shansha ladfa á nabiyire. Edda una a lyevaa ura jirire áfaba njane slejirire, njane keni á de shá ladfa á slejirire. ⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaidfde ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, áfaba njane pukura-aaruwa, á shansha ladfa-aara.»

11

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Luka 7:18-35)

¹ Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva njanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde njanna.

² Am sarte njanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am dangay. Ba cenancena labáre á slera na anjwa á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara, ³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyajerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema ádaliye he?» ⁴ A njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á cenaná hyema á kure, antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna njanna. ⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá anjwa nanna ice-aatare, emnde a dere tá anjwa zlala ba lanje, emnde a derve garevge ba metedmetedfde, makwaya-aha tá anjwa cenáncena, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa. ⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

⁷ Am sarte na tá anƙwa zláál pukura-aha á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ɲanna-ka deƙideƙi. ⁸ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha. ⁹ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni. ¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anƙwa á ndaha elva-aara a ba ɲane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ɲa, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba ɲwásha, baaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba ɲane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ɲane á jauje ge Yuhanna an malire. ¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zlaɗa áza kelaade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare. ¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraita á Muusa ta magaa nabi-yire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna. ¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya a balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba ɲane Yuhanna ɲanna. ¹⁵ Edda una anƙwa hyema-aara ge cena duksa, a cenvaacena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

¹⁶ «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá beɗa ba nara áte we á layye am huɗe á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare: ¹⁷ Ƴa fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ɲa tsakakurte ɗáƙwa keni, kyuwakurka. ¹⁸ Haá! Samsa Yuhanna, ɲane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, ɲane wá, an shaitaine ɗeme ákyiye! ¹⁹ De samsa *Ura á emnde bademme, ɲane wá, anƙwa ezza, anƙwa essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba huɗe, ɲane ɗeme wá, ura á emnde a ɲezla antara emnde na tá maga ba haypa na ákyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, anƙwa á márawa jirire-aara am slera na anƙwa á maganá ɲane.»

*Zlaɗa árge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Daaci Yaisu a naba valateraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am huɗe-aara, aley magarka tuba deƙideƙi na. A ba ɲane áte ekse-aha ɲanna: ²¹ «Degiya watse zlaɗa arge ekka, ekka Kaurajin; zlaɗa arge

ekka, ekka Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremetsakwa emnde a ekse-aha nanna am buhwa-aha, ma andze daremde am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ²² Adaba una nanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure. ²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kakteka Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka dekideki! Watse á gakaage á dem jahanama. Adaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una nanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse nanna ma ba nja-aara. ²⁴ Adaba una nanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba zladá na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á nja.»

*Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepuwe
(Luka 10:21-22)*

²⁵ Am sarte nanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá anjwa slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enjale. ²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á nja ganakini a gevge ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya máki Eddeñara nanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egdza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egdza-aara ge marateránmara.

²⁸ «Kwa emnde na kudakurefkude ge sapa gwatama demdeme na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvarelya kwá puwánsepuwe. ²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, adaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure. ³⁰ Adaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazladá-ka essepa-aara dekideki.»

12

*Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)*

¹ Daaci shekwaashekwa cekwaangudi, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta

naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe. ² Ba naráterna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á ña tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ñateraana waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belarateránka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle. ⁵ Emtu ndaakurseka am *tawraita, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu? Adaba una ñanna, itare ma tsufarteka una am *tawraita keni, baaka haypa áte itare. ⁶ Ay degiya, anƙwa názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna. ⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Maggwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una ñanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na. ⁸ Ya ndahanaa áƙaba uwe una, áƙaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe ñanna.»

Zhele an emtsa erva-aara
(Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11)

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele. ¹⁰ Am mashidi ñanna wá, anƙwa zhele an emtsa erva-aara. Emnde na tá am huƙe á bere ñanna itare tá tsagwada ba Yaisu, má watse á maganaamaga duksa na áte unñule-aara-ka, lauktu ma ta puwar elva. Ta ndavanuhe áƙaba ba una ñanna, a ba itare: «*Tawraita á naba vamiteva baráma geni mí mbanaambe ura an vaci puwansepuwe emtu?» ¹¹ A ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki a eblyemaa kyawe á kure á dem evege sladƙe an kwaskwe á puwansepuwe, kyawe á edda-aara keni palla ba ñane, á zlála-ka á de sansese emtu? ¹² Sakwa ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge kyawe. Daaci estuwa, *tawraita á vante baráma á mága slera á maggwire ge ura an vaci puwansepuwe.» ¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Pelansepele erva á ña». A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanje ba seke umele. ¹⁴ Mázle-aara ba zlála ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni tá maganá estara, lauktu tá keƙanaakeda shifa á Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese ñane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare ḡanna maa, a naba yaa tate ḡanna, a naba zlala á dem tate umele. Dikele á emnde estuwa ta daa d̄aba ḡane. A mbataraahe emnde na ta lapika-aha na bademme. ¹⁶ Amá a giyataraahe á ba an ndzed̄a geni a de balateranseka labáre-aara ge emnde, ma ware ḡane keni. ¹⁷ Estuwa jiranvejire ḡane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á ba ḡane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, ḡane edda una a wayanaa ervaun̄de-aaruwa, yá higa jipu áte ḡane. Watse yá se tsekwaná áte ḡane Shedekwe-aaruwa, á de balaterá ḡane ge nalga-aha bademme, geni watse yá kya shairiya-aatare bademme.

¹⁹ Ḥane, tá de mbađeka we antara ura đekid̄eki, á de feka hula, baaka ura á de cenancena kwara-aara á dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Ḥane wá, ma edda una ba seke názambakara na an dzala keni, ḡane á kezleka đekid̄eki. Ma ba seke kárá á názambakara na herzhe á emtsa keni, ḡane á emtsanaaka đekid̄eki. Á de magán ba estuwa sey má ganvege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

²¹ Bademme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á ba áte ḡane palle.»

*Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha*

(Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23)

²² Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na ganvege zhele ḡanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a naba mbanaahe zhele ḡanna, an̄kwa á nanna ice-aara, á ndaha elva ba lan̄ḡe zlađe ad̄aliye. ²³ Emnde bademme tá an̄kwa maga ba najipu-aara, a ba itare: «Watse ba ḡane una wulfe á sleksu *Dawuda, ḡá an̄kwa ufufa na ka?» ²⁴ Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a ba itare: «Zhele ḡanna, a shaa hakuma á ba áza male-aatare á shaitaine-aha, zhera-aara *Bailjaibul, ge ḡgya jini-aha am emnde.» ²⁵ Amá kerten̄ diyeddiye Yaisu názu am ire-aatare, daaci a ba ḡane á elvan ge itare: «Estuweka. Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ḡanna, tá an̄kwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ḡanna ba badzavbadze. Ma berni-ara, bi ma huđe á há-ara keni, máki emnde na tá am huđe-aara garevka palle, tá an̄kwa dagala am dagave-aatare wá, ba badzavbadze. ²⁶ Daaci máki shaitaine á ḡgya jini-aha-aara ba ge ḡane wá, á wava áte ire-aara ba ge ḡane, á zlala estara kena kwara-aara á de katafke? ²⁷ Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba *Bailjaibul hakuma ge ḡgya jini-aha

am ura. Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hakuma á nggya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁸ Yá ndaakur ba jirire: Yá anƙwa nggya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu anƙwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba ɗane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za há á slendzedá máki eksevaaka slendzedá ɗanna emtsaade, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-aara bademme?»

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ɗane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ɗane slezadaterzadá. ³¹ Adaba una ɗanna maa, yá anƙwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-aha mandzawe na tá valyaná itare bademme. Amá edda una a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wa, baaka yanarye deƙideƙi. ³² Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wá, baaka yanarye ge ɗane deƙideƙi, ma am zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

Bademme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara-aatare (Luka 6:43-45)

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-aara. ³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje am ervaunƙe á edda-aara. ³⁵ Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunƙe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemandzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunƙe-aara, á sanse ba názena emtanƙa deƙideƙi na. ³⁶ Yá ndaakur ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á duniya bademme wá, emnde bademme tá de shansha elva-aha laakire na tá anƙwa tsakaná itare na bademme. ³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa shairiya á ba áte elva na anƙwa á tsakaná ɗane bademme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida keni.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas (Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, ɗá kátá ká

marañerá najipu palle, ñá diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.»³⁹ A ñwete ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka ervaunǵe-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá anǵwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka ǵekidǵeki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na.»⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, vayiya keni keye, am huǵe á kelfe na wá, iya *Ura á emnde baǵemme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhya ba estuwa.»⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa anǵwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá mañka tuba.»⁴² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, anǵwa slekse mukse, ñane keni watse á mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba ñane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anǵwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

*Eptsá á jini á dem urimagwe
(Luka 11:24-26)*

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja ǵaba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepuwe. Máki shanka wá,⁴⁴ á bánba jini ñanna: Ambane yá eptsá á dem bere-aaruwa na ya segashe am huǵe-aara na. Má eptsapta wá, á de bera ba bere an hyaǵa, an tsatse tseǵañje, amá baaka ura am kwa.»⁴⁵ Daaci á zlalá-aara, á de ǵaha jini-aha umele na jaruje ba ge ñane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huǵe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunǵwire na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

*Tara emmeñara antara egǵzar mama-aha-ñara ge Yaisu
(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)*

⁴⁶ Yaisu anǵwa á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmeñara antara egǵzar mama-aha-ñara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara ñane.»⁴⁷ Daaci ura umele a de mbedanuhe ge Yaisu, geni tá anǵwa ndavaná tara emmeñara, tá antara egǵzar mama-aha-ñara ágashe.»⁴⁸ Yaisu á ñwanante ge edda-aara, a ba ñane: «Ware ñane emmerwa ge iya? Emnde-ara ñane egǵzar mama-aha-aaruwa ge iya?»⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba ñane: «Náwa tara emmerwa antara egǵzar mama-aha-aaruwa tá áhuna.»⁵⁰ Ma ware una

anƙwa á maga názu á kataná Edderwa am samaya, edda-aara egdza emmerwa zhele, bi egdza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

13

Naraje an slepuwa wulfe
(Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Vacite ɲanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde. ² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázeɲara, ɲane a naba ɲjema am paare áte ire á haye; emnde wá, baɗemme tá á ba am haha áte we á haye ɲanna. ³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na anƙwa á puwa nalkame ɲanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unɲule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watsewatsire aɗaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára wá, deraadera aɗaba baaka slalwe ɲgelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlaɓe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul unƙwahe kul unƙwahe, ekte-aha umele zlaɓe ádaliye ta yayaa kul keye kul keye.» ⁹ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Edda una máki anƙwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?
(Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una ɲanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?» ¹¹ A ɲwaterante, a ba ɲane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una ɲanna. ¹² Aɗaba edda una anƙwa ázeɲara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte ɲane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeɲara na keni, watse tá de lyanvulye. ¹³ Aɗaba una ɲanna, yá ndater elva an naraje. Aɗaba ma tá anƙwa ezzhára ɗeme keni tá nánka; tá effa ɗeme hyema keni, tá cenánka duksa ɗekidɗeki, á duka á dem hyema-aatare. ¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Aɗaba a ba ɲane:

Kwá anƙwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba názara keni. Kwá anƙwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Adaba degdega ire á emnde ɲanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An hádá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an ɲane. Adaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, adaba ice-aha á kure anƙwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure anƙwa cenancena. ¹⁷ Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá anƙwa zharaná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá anƙwa cenaná kure kina, amá cenaranka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe
(Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ «Cenaucena ba shagera náwa yá anƙwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na. ¹⁹ Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mándzawe, á se eksese elva ɲanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke unɲule. ²⁰ Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kertenj tá lyiyaná á ba an higa. ²¹ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zlaɗa adaba elva á Dadaamiya na wá, tá ya fetarfire-aatare ba watsewatse. ²² Emnde umele zlaɓe ádaliye wá, ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dágave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á becanta ba una ɲanna elva á Dadaamiya na am itare na, á maɲka nampire dekideki. ²³ Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na slede shagera na. Itare, má cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha slede am itare, itare tá maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlaɓe adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

²⁴ Daaci a bateraa naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Anƙwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya. ²⁵ Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a

naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara ñanna, a naba zlala. ²⁶ Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse. ²⁷ Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe ñanna á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: Ambarka á ña male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á ña? Labara kwakya ezleha am hiya á ña? ²⁸ A ñwaterante, a ba ñane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera tá elvan ge ñane: Eksakaarekse emtu ñá de ica ezleha-aha ñanna bademme á dem áhá? ²⁹ Yawanya, a ba ñane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera. ³⁰ Yawanya bademme á narnáhá; má narvenahe, hyephye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaade ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kárá, lauktu tá haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de beleme am haha am fe-aara. ³² Cekwa ba ñane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha tá maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevákxa mukse ba cekwaanḡudí, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha

(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha ñanna bademme na an naraje-aha gergergre, baaka názu a baterna a ñane baaka naraje am huđe-aara. ³⁵ An una ñanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyyire-aara na, a ba ñane:

«Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba ñane zlafe ádaliye: «Duksa-aha na ndza an shebe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, ñane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Palañernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándzawe. ³⁹ Kelaade na a de jem ezleha ñanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halawuwa á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á Dadaamiya. Kwaye ñane maana á naraje ñanna. ⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kárá na wá, am halawuwa á duniya keni watse ba estuwa. ⁴¹ Iya *Ura á emnde bademme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtañkire á hala antara emnde na tá vaterte ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa. ⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kárá á jahanama, tá de kyuwa am kárá ñanna, tá de kerdá slare am kárá. ⁴³ Amá emnde na tá añkwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlanna á Eddetare Dadaamiya. Edda una añkwa hyema-aara a cenvaacena elva ñanna.»

Naraje an nalmane an hedá am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmane na an hedá am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe zlafe ádaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara bademme geni sey á shekwepshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlafe ádaliye, kwara á Dadaamiya á garava an sletsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na. ⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazladá gane-aara na, á valuvale názena am erva-aara bademme, á de shekwa náza hyema ñanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlafe ádaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem hude-aara. ⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem ilila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe. ⁴⁹ Am halawuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare. ⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kárá á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerdá slare am kárá ñanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una aṅwaslire keni aṅkwa am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha ṅanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba ṅane á elvan ge itare: «Cenakuran-cena una-aha ṅanna bademme?» «Cenaṅerancena», a ba pukura-aha tá elvan ge ṅane. ⁵² Daaci a ba ṅane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraita na aṅkwa fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, ṅane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa aṅwaslire keni á ba am mba-aara na.»

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu

(Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)

⁵³ Zlauzle Yaisu am tsakaterse naraje-aha ṅanna maa, á tsetehe am tate ṅanna, ⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am hufe-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa bademme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara ṅanna, a vantaa ware hakuma á mága najipu-aha-aara ṅanna. ⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba ṅane una egdza á slega nafa na? Ba ṅane kahe una zhera á emmenjara Maari na? Ábi ba ṅane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda? ⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-ṅara ṅwasha keni tá aṅkwa á ba am dagave á miya áhuna? A shanaa áme kena ṅane hakuma estuwa?» ⁵⁷ A piyatertaa ba una ṅanna ge fetaare áte ṅane, baaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte ṅane.» ⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cekwaṅgudí áhuwa, adaba tá fetareka emnde áte ṅane.

14

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)

¹ Daaci am sarte ṅanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus ṅanna wá, ṅane slekse á kwara á Galili. ² A ba ṅane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba ṅane am faya. Adaba una ṅanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

³ A bateraa una ṅanna adaba ndza a ndahanaa ba ṅane ṅanna geni a eksarvaksá Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahe, ta puwete zawa áte ṅane, ta de belema am danṅay. A ṅgudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna, adaba

Hirudus ṅanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmeṅara Filip. ⁴ Amá aṅkwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmeṅara na wá, una ṅanna zlayeka ḍekideki. ⁵ Ndza Hirudus á kátá keda shifa á Yuhanna á ba am sarte ṅanna, amá a kuva emnde a ekse, adaba bademme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni ṅane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaangudí wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza muṅri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a d'ahateraa Hirudus á sem muṅri-aara. Una ṅanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus. ⁷ A naba zanu ba waḍa ge gyaale ṅanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva. ⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmeṅara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmeṅara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba ṅane á elvan ge ṅane: «Iya wá, yá kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ⁹ Una ṅanna namaari-aareka ḍekideki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba ṅane waḍa ge gyaale ṅanna á katafke á emnde-aara bademme, a naba eksaarhe. Daaci a ba ṅane: A varanteva ba názena a ndavana ṅane. ¹⁰ Daaci a naba bela ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am danggay. ¹¹ Ta de ica ire áte Yuhanna am danggay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale ṅanna, ṅane keni a zlala an ire na á deza emmeṅara. ¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedehe, ta naba de mbedfanu labare ge Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate ṅanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta baaka emnde átekwa na. Cenarancena emnde am huḍe á ekse geni zlazlala Yaisu maa, bademme á emnde saresse am eksa-aha-aatare, ta d'abem Yaisu an sera, ta d'aba ba we á haye, we á haye. ¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezeṅara, a naba zatervaarhe, a mbateraarhe emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeṅara, a ba itare tá elvan ge ṅane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane puwataapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za ge shifa-aha-aatare.» ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawaterteve ba kure názu tá zuze.» ¹⁷ Amá ta ṅwanante a ba itare: «Baaka duksa ázeṅere,

sey ba depaiŋ ilyeɓe, antara kelfe buwa, ɓaaka umele.»¹⁸ «Sawansa una ŋanna ásezerwa», a ba Yaisu. ¹⁹ Daaci a ba ŋane á elvan ge emnde: «Njawinja baɗemme áte masa na.» Ŋane a halante depaiŋ ilyeɓe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depaiŋ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde. ²⁰ Baɗemme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huɗe-aara, aley jauje zlaɓe á daliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara ŋanna wára kelaawa ju buwa. ²¹ Kezлакula á emnde a zá náza zá ŋanna wá, tá maga zála debu ilyeɓe, ɓaaka ŋwasha antara egdzara am huɗe-aara.

Yaisu á zlála an sera áte ire á haye
(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)

²² Shekwaraaka ɗekideki am iga á za depaiŋ ŋanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zuŋŋwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaafɗe emnde.»²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba ɗaleme am egdza wa ba ŋane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba ŋane palle áte wa ŋanna.

²⁴ Am sarte ŋanna wá, paare na pukura-aha tá am huɗe-aara na, zlazlala yiyye. Amá aŋkwa á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, aɗaba a se yateruwa válale, á berhaterá á sem iga.

²⁵ An irenlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlala á ba an sera-aara áte ire á haye ŋanna. ²⁶ Ba naranna pukura-aha-aara ŋane aŋkwa á zlala áte yawe na wá, gazlargazla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, aɗaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ²⁷ Kerten a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba ŋane á elvan ge itare. ²⁸ A ŋwanante ge Piyer, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á ŋa palle, geni yá duwa á dezeŋa áte yawe ba seke náza á ŋa.»²⁹ «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge ŋane. A naba tsekweise am paare na ge Piyer, a fantau ge zlala áte yawe á deza Yaisu. ³⁰ Amá ba a fantau ge zhára mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge ŋgye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!»³¹ Kerten a velante erva-aara Yaisu, a de ŋanaahe, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfire na! Labara ka magaa shaige?»

³² Daaci ta ɗalema am paare bukerɗe-aatare. Tseriyye a naba ɗuhe ge válale keni. ³³ Pukura-aha baɗemme ta

kezlan ugje ge Yaisu am paare ɲanna. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait

(Mark. 6:53-56)

³⁴ Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait. ³⁵ Emnde a ekse na ta de tsekwa am huɗe-aara na diyareddiye Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare baɗemme, ta naba sanaa emnde na ta lapika-aha na baɗemme ge Yaisu. ³⁶ Ta ndavanuhe geni a vaterteva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, tá fafetefafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á nanɣyuwe-aara keni. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte nanɣyuwe á Yaisu baɗemme mbarembé.

15

Elva a naɗe á eggye-aha werre

(Mark. 7:1-13)

¹ Am iga á una ɲanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá á sa am huɗe á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ² «Labara pukura-aha á ɲa tá maɲka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Aɗaba ɲá aɲkwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte naɗe á emnde a nadina.»

³ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá aɲkwa cuɗa názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure?» ⁴ Aɗaba a ba Dadaamiya, ɗematervedeme tara eddeɲa an emmeɲa. Ma a ndahesaa ware elva mándzawe áte eddeɲara, bi áte emmeɲara keni, sey tá ejja ba shifa-aara. ⁵ Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeɲa, bi ge emmeɲa, geni nalmane na ma andze yá melakumele an ɲane na wá, aɲkwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya. ⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka baaka an wedera melanu ge eddeɲa, ma emmeɲa keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure ɲanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezle ba parakke! ⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am huɗe á kure ɗekideki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Aɗaba a ba ɲane:

⁸ «A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá aɲkwa á galiyá á ba áte we, am ervaunɗe-aatare ta yiyye an ya.

⁹ Tá aɲkwa jáháva ɗeme am sera-aaruwa, amá una ɲanna ba dey. Aɗaba itare tá ndáhá ba naɗe-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.» »

Kazlanja na á badza ura an Dadaamiya

(Mark. 7:14-23)

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawm-bare, cenauvaacena elva na ba shagera: ¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Diyakdiya emtu ganakini aɲkwa á waterwa elva á ɲa na am ervaunɲe ge *Farisa-aha?»

¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe.

¹⁴ Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá tádá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á tádá ukfeɲara wulfe, ba bukerɲire-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵ A ba Piyer á elvan ge ɲane: «Palaneraapala maana á naraje na ɲá cenvaacena.» ¹⁶ «Ba kure keni kwaasau kwá cenanka? ¹⁷ Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe,

a tsekwa á ba á dem huɲe, amá á degashe zlaɲe adaliye am ɲane; una ɲanna ni diyakurka? ¹⁸ Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunɲe, á badzaná ba una ɲanna edda-aara. ¹⁹ Adaba kwakya dzama

ire mandzawe na á segashe am ervaunɲe á ura. Á berhaná ba una ɲanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yaiyaihe. ²⁰ A badzaná ba jeba á duksa-aha ɲanna ura. Adaba zu duksa

an erva na baraaka áte naɲe á emnde a nadina wá, una ɲanna á badzeka ura.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu

(Mark. 7:24-30)

²¹ Am iga á una ɲanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ɲanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun.

²² Aɲkwa mukse Kanani umele á njá am haha ɲanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á ɲa zivarze! Adaba aɲkwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, aɲkwa á maga ba palasa.» ²³ Amá mbedanareka Yaisu ba

elva palle keni. Mukse na keni yanka ɲabaterɲaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ezzlala mazle-aara, adaba aɲkwa á hulamitehula ba dey.» ²⁴ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya wá, ɲelarika ge emnde umele, ta ɲeli ba ge emnde a *Iserayiila,

adaba itare ta ba seke kyawe-aha na, ta keɲa an keɲa na.»

²⁵ Amá cenaaka mukse na, a naba se ɲanta sera ge Yaisu: «Tasle á ɲa meliyumele edderwa», a ba ɲane á elvan ge

Yaisu. ²⁶ A nwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, zlayeka dekidefeki.» ²⁷ «Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.» ²⁸ A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á nja. Názena ká kataná ká nanna wá, a gevge á ba áte una nanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse nanna á ba am sarte nanna.

Yaisu a mbateraaha emnde na ta lapika-aha

²⁹ Am iga á una nanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate nanna, a daba we á haye á Galili, a de daleta áte egdza wa umele, a de njehe áte egdza wa nanna. ³⁰ Nalga á emnde kwakya ta dabem Yaisu á dete wa nanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara nguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwateraa am sera á Yaisu, a mbateraaha bademme. ³¹ Emnde na ndza ta uce-aha tá ankwá ndaha elva ba lanje; emnde na ndza ta nguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá ankwá zlala ba lanje; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá ankwá nanna ice-aha-aatare bademme. Bademme á emnde na ta naa una nanna, tá maga ba najipu-aara. Daaci bademme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayiila.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufáde (Mark. 8:1-10)

³² Am iga á una nanna maa, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwateraapuwa ba estuwa tá an waya am huđe, a de mbadateraaka waya áte barama a da.» ³³ A ba pukura-aha tá elvan ge nane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?» ³⁴ «Ankwá wanyara depainj ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Ankwá depainj vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaanjudi.» ³⁵ Daaci «njawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. ³⁶ Nane a halante depainj-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaaha, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde. ³⁷ Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte huđe-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta jemaa jugena-aara ilila vuye. ³⁸ Kezlakula á emnde na ta za náza za nanna, tá maga zála debu ufáde, baaka njwasha antara egdzara am huđe-aara.

³⁹ Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

16

**Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu*

(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)

¹ Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwadana áte elva, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, marañeránmara najipu palle geni njá diyeddiye átekwa.» ² A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba lanje slede. ³ An enjlya-waabere keni, má kwa nanna danjwe ekte á samaya, á ñgya vaciya á ba am huđe-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na anjwa á magava áte samaya wá, bademme diyakurdiya; duksa-aha na anjwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! ⁴ Kure emnde na kwá am zamane na, kwa mándzawe-aha jipu, vakuranteka ervaunđe á kure đekideki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá anjwa ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha*
(Mark. 8:14-21)

⁵ Am sarte na tá anjwa zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depainj, slaslarka ekseksa-aara. ⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Faufa hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.» ⁷ Am cenaranka pukura-aha názu a ndahanaa ñane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una ñanna adaba mi viyaa depainj na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá anjwa ndahaná itare am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depainj am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure đekideki! ⁹ Sem ba kina keni aley zlađe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depainj ilyeđe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyeđe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezlakula wárá-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu? ¹⁰ Zlađe adaliye kwá yeheteka áte depainj vuye na ya kazlateranvaa ya ge emnde debu ufađe antara kezlakula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu? ¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depainj ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufautsufa ire á kure ba

shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depain; nane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na (Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)*

¹³ Am iga á una nanna maa, Yaisu a zlalehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de ndavateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba nane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme mu, emnde ta baa ya ware?» ¹⁴ Ta nwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptisma; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele zlafe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.» ¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?» ¹⁶ A nwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, adaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara. ¹⁸ Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á na nanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha nanna emnde na tá fetaare áte ya na bademme. Ma emtsa keni á de dateruka dekideki. ¹⁹ Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna.»

²⁰ Am iga á una nanna maa, a tedateru hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele dekideki, ganakini *Almasiihu nanna ba nane.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

²¹ Yaisu a fantau am sarte nanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse zlafe adaliye an shifa.» ²² A naba dhese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «A piyetepiya Dadaamiya jeba una, a gevka deme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!» ²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer,

a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Giyapteka ɖekidɖeki, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediɲa á dem haypa. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ɲa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara baɖemme: «Máki edda-aara wayaawaya ɖaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɖekidɖeki, a eksanteksa dzangala-aara, á ɖabidaba an ɲane. ²⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba ya, á de shansha zlaɓe adaliye. ²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na baɖemme keni, máki kedanaakeda shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge ɲane? A de maganáka duksa ɖekidɖeki. Adaba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an ɲane. ²⁷ Ya *Ura á emnde baɖemme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde baɖemme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa ɲane.» ²⁸ A ba ɲane zlaɓe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am dagave á kure na keni, tá aɲkwa emnde na ni tá de emtseka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde baɖemme, má watse yá sawa am sleksire yaikke.»

17

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ A magaa hare aɲkwahe am iga á una ɲanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmeɲara ge Yakuba ɲanna, a dateraa áte ire á wa umele sladɖe ba itare-itare áhuwa. ² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ɲane ka mazle-aara. Feke-aara aɲkwa á mba wulwulire ba seke vaciya, nanɲyuwe-aara gevge dzayye ba telle, aɲkwa mbe ba seke parakkire. ³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá aɲkwa ndaha elva antara Yaisu. ⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu ɲere keni ɲá aɲkwa áhuna na. Má wayak-wayá wá, yá maganaamaga dzadzawe-aha keye, palle náza á ɲa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlaɓe ba elva ɲanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwatarhe ge kumba. Aɲkwa kwara á ndaha elva am kumba ɲanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Baɖemme á higa-aaruwa á ba áte ɲane. Cenaucena názena á bakurná ɲane.» ⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara

ɲanna maa, jaterja lyawa baɗemme, reppe ta kazlaa ugie am haha baɗemme. ⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejatertehe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba ɲane á elvan ge itare. ⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle baaka ura umele ázeɲara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ɲanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na ɗekideki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde baɗemme am faya.» ¹⁰ Zlauzle elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraita geni watse á semse emtsaafɗe Ailiya á daliye na?» ¹¹ A ɲwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ɲanna, á eptsá Ailiya emtsaafɗe, á se tsatsanaatsatsa ɲane duksa baɗemme. ¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsapta á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte ɲane. Ya *Ura á emnde baɗemme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

*Yaisu ɲgyansɛɲgye jini am egdzere
(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)*

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugie am sera á Yaisu, ¹⁵ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á ɲa zanvareze seke ge egdza-aaruwa, aɲkwa á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kára, antara á dem yawe. ¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á ɲa, amá dzegwaránka mbanaamba.» ¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure ɗekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunɗɗe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ɲanna ge iya!» ¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedá ge jini na am vuwa á egdze ɲanna, a ɲgyansehe, kertenɗ a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte ɲanna.

¹⁹ Am iga á una ɲanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una ɲanna, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labara dzegwanɗeranka ɲere ɲgyesaa jini ɲanna?» ²⁰ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «A maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki aɲkwa fetarfire á kure cekwaɲɲudí, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá bananba ge wa na: Tsetse áhuna,

ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsettse, á zlala, baaka názu á jakurviyaaje dekideki. ((²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ngyanse an maduwa, antara tsufa ndera.))

Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² Vacite umele jaremmeje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Úra á emnde bademme wá, watse ta fime am erva ge emnde. ²³ Emnde nanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba cenarancena una nanna pukura-aha maa, daremda am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremda tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na nane á puweka hadama á mashidi emtu?» ²⁵ A nwaterante ge Piyer: «Á eppuwa», a ba nane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer ankwá á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba nane á elvan ge nane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza njezla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?»

²⁶ A nutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha», a ba nane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde. ²⁷ Aley keni wá, mi zladaterveka ervaunje ge emnde nanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á na á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zuñwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shunju am mbuwe á kelfe nanna, á hyephe ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

18

Ware male am kwara á Dadaamiya?

(Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ A ba am sarte nanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?» ² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á katafke-aatare, ³ daaci a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya dekideki. ⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa

ɲane na. ⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una aɗaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

Kazlaɲa na á mbeɗa ura á dem haypa

(Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ Am iga á una ɲanna maa, a ba ɲane: «Má edda-aara mbeɗanaambedeɗa palle á egdzara ɲanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ɲgudɲanemɲguda nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á emtsa, ɲgulme ba una ɲanna ge edda-aara. ⁷ Kay! Palase á duniya na, aɗaba kwakya názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara ɗekideki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa aɗaba ɲane na.

⁸ «Máki erva á ɲa, bi sera á ɲa áɲkwa á dáka á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiya-aha á ɲa baɗemme, amá ká dem kára náza ba ge ɗekideki na. ⁹ Máki ice á ɲa á dáka á dem haypa wá, sansese ice ɲanna, eblyanveblye yiyye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka ɗekideki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ɲa bukerɗe, amá ká dem kára na baaka emtsa-aara dem ba ge ɗekideki na.»

Naraje an kyawe na ndza keɗaakeɗa, sharánsha

(Luka 15:3-7)

¹⁰ «Tsufautsufa ire á kure ba shagera, epsawanaaka ba ura palle keni am egdzara ɲanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((¹¹ Aɗaba iya *Ura á emnde baɗemme wá, ya se ɲezla una keɗaakeɗa na.)) ¹² Máki ura an kyawe-aha-aara deremke, amá keɗaakeɗa kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na áte wa, ɲane á tsekwa á de tataya una keɗaakeɗa na emtu? Emtu ázara a ba kure? ¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunɗe-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na tá aɲkwa na keni. ¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. ɲane wayaaka ɗekideki ganakini á keɗa ba palle-aatare keni am egdzara-aara ɲanna.»

Elva áte egdza emmeɲa má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmeɲa gawge haypa an ka wá, de ndandaha ba kure kwa buwa antara ɲane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmeɲa. ¹⁶ Amá máki yanaaya elva á ɲa wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlaɓe ádaliye antara itare, geni a gevge á ba áte

una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ma ugje-ara keni a tsaatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na. ¹⁷ Amá máki cenaaka náza-aatare zlafe ádaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklaisiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda ñezla mazle-aara á katafke á ña.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanya

¹⁸ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlafe ádaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta ñgudaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa ñanna. ²⁰ Adaba am tatu ta jamme emnde buwa bi keye am zhera-aaruwa, iya yá anjwa am dagave-aatare.»

Naraje an sleslera na kwalekwale yanaare haypa ge ura (Luka 17:4)

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki ñane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?» ²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una ñanna a ba ñane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Anjwa slekse umele, a detaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmane-aara bademme. ²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á daban ge nalmane kwakya jipu, ta eksanvaahé. ²⁵ Edda-aara ñanna ba názara-aara keni baaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksá irice-aara velawuwele. Velawuwele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am huđe á há-aara bademme, ge pela gema-aaruwa an ñane. ²⁶ Daaci a duhe ge zhel ñanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe ambarka á ña, yá eppela bademme. ²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ñanna bademme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ñane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfenjara, ndza tá am slera palle, ñane keni a daban ge egdza gema wá, a naba ñanaahe am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ñane á elvan ge ukfenjara na. ²⁹ Ukfenjara a kezlanaa ugje, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe yá pelaksepele bademme! ³⁰ Amá faaka ervaunđe

dekideki, a de ngudehe am danggay, sey máki pelesepele duksa-aara bademme.

³¹ «Ba ta naa una nanna emnde umele na ndza tá am slera kerde na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara nanna bademme ge zanwe-aatare. ³² Daaci zanwe a naba belaa emnde-aara, ta de danante, a ba nane á elvan ge nane: Ekka wá, ka slemándzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa bademme adaba slapala á nja; ³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfenja? ³⁴ Jaaja ervaunđe zanwe-aara. A ba nane: A daránda á dem danggay, nane keni sey má pelesepele gema-aaruwa bademme.»

³⁵ Am iga á una nanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunđe á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

19

Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mark. 10:1-12)

¹ Yaisu zланаazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun.

² Emnde kwakya ta dábemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbateraaha.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge nane: «Vantevahe *tawraita baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?» ⁴ A nwaterantehe, a ba nane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.» ⁵ Daaci a ba nane: «Adaba una nanna, zhele á yá tara eddenjara antara emmenjara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa nanna, tá gevge ba vuwa palle. ⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷ *Farisa-aha njara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?» ⁸ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara njwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka dekideki. ⁹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge nane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa wá, ambane emnde

tá yanya elva á nika ba dekideki.» ¹¹ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde bademme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva njanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa. ¹² Ankwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an njane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge njane. Náza á emnde umele, ta halatertaave ba emndimagwaha. Emnde umele zlafe ádaliye, ta yaa nika adaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye njane tsáha njanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksanteksa.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara njanna. ¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawarterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.» ¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate njanna, a zlalehe.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)*

¹⁶ A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba njane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaamaga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?» ¹⁷ A ba Yaisu, á elvan ge njane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera dekideki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, njanaanja shairiya-aha á Dadaamiya.» ¹⁸ A ba njane á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge njane: «Una a ba: Jeka shifa, mañka gwardzire, ileka, mañka seydire á fida áte ura, ¹⁹ dematervedeme tara eddenja an emmenja, ira ewwáyá sleriya á nj ba seke ire á nj. Kwaye njane shairiya-aha njanna.» ²⁰ A ba dawale njanna á elvan ge Yaisu: «Una njannaanja bademme. A juwa uwe umele?» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa bademme wá, de valuvále názu am rezege á nj bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha ládá-aara am samaya, daaci sawa dabidába.» ²² Ba a cenaa una njanna dawale njanna maa, a da á ba an dzámá ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlada jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya. ²⁴ Yá ndaakurndáhá zlafe ádaliye: Náwa zlazlada ganakini á dedde nazlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlafe adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁵ Ba ta cenaa una nanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á nlezlesenzle defekideki.» ²⁶ A zharateraahe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare. « Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu á janviya ge nane.»

²⁷ Piyer a eksetaa elva, a ba nane á elvan ge nane: «Kwaye nere, yanjeránya duksa bademme, náwa njá d'aba ba ka na mu, watse á geva estara náza á nere?» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se njaniinja ya, iya *Ura á emnde bademme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa anwaslire na, am sarte nanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá an'kwa d'abid'aba na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá de njá am kurshi-aha nanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa. ²⁹ Ma ware una a yaa eddenjara, bi emmenjara, bi egdzar mama-aha-nara zála an njásha, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa hu'fe á há-aatare bademme adaba iya, á de shánsha una-aha nanna hu'fe deremke ira shifa na á zleka na. ³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zun'jwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

20

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

¹ «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa nane na: An'kwa edda á há a degashe an en'lya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara. ² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane nanna suley suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara. ³ A sesehe zlafe ádaliye am saa maselmane maa, á zhárá ba emnde umele áte we á kwaskwe, baaka slera-aatare. ⁴ A ba nane á elvan ge itare: “Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.” ⁵ Tá naba duhe. Edda á fe nanna a sesehe zlafe ádaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An lásar keni a magán ba seke una nanna. ⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe

maa, a sesehe ge edda á fe ñanna, á zhárá ba emnde umele zlaɓe ádaliye tá áte we á kwaskwe, a ba ñane á elvan ge itare: “Labára kwa váha á njá áhuna, baaka názena kwa maganaa kure?” ⁷ Tá ñwanante, a ba itare: “Adaba baaka ura a ndavañerndáva.” A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera.”

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: “Daterdáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zuññwe á dem slera.” ⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblya vaciya na, baɗemme-aatare ta sha suley palpale. ¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zuññwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náza-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale ñanna. ¹¹ Ta lyevaahē, amá jaterja ervaunɗe áte edda á fe ñanna. ¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: “Náwa emnde na ta se gejante slera ba cekwaangudī ni, ka biyateraa shunngu kalkale antara náza á ñere na ña váha deppe á maga slera áte zlaɗa á vaciya na!” ¹³ Amá edda á fe a ñwanante ge palle-aatare, a ba ñane á elvan ge ñane: “Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya baaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu? ¹⁴ Lyevaalya suley á ña, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á ña. ¹⁵ Emtu anƙwa slepiyite mága slera an shunngu-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha adaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?” » ¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlaɓe ádaliye, a ba ñane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

Yaisu anƙwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Anƙwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zlála, a ba ñane á elvan ge itare: ¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde baɗemme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. ¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zleñeliya itare áte dzañgala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.»

*Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna
(Mark. 10:35-45)*

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara ñanna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shansha ñálá ázeñara. ²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A ñwanante, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á ña wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá njá am nađafa á ña, palle keni á de shá njá am názlaɓa á ña.» ²² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlaɗa áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá ñwanante: «Ŋá dzegwándzegwa,» a ba itare. ²³ «Zlaɗa-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de njá am nađafa-aaruwa antara am názlaɓa-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Tá aŋkwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de njá am sleɗe-aha ñanna.»

²⁴ De cenarácena pukura-aha umele na jaruje kelaawa na labáre ñanna, a naba jaterhe ge ervaunɗe áte egdzar mama-aha buwa ñanna. ²⁵ A datertehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá aŋkwa á kwára larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá aŋkwa á mára hákuma-aatare am ekse. ²⁶ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure. ²⁷ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ²⁸ Ba iya *Ura á emnde bademme keni, sankageni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu
(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)*

²⁹ Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa daba Yaisu. ³⁰ Tá aŋkwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á unñule, cenarácena aŋkwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwára: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á ña zañervareze,» a ba itare. ³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a đarude, amá itare ta farhe zlaɓe adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zañervareze.» ³² A tsaahge ge Yaisu, a đaterte á dezeñara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?» ³³ Ta ñwanante, a ba itare: «Ŋá kátá ba ña nanna ice

á ñere Yaakadada». ³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta d̄abete Yaisu.

21

Yaisu á dem huđe á Urusaliima
(Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa Anyaran-yara, zlauzle herzharanteherzhe Urusaliima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kertenj kwá de bera úmá á ezzenwa an ñgudá, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, á de yakuránya, kwá sánsa.» ⁴ Á magava una ñanna, geni a gevge elva na anjwa a ndahesaa nabi na, a ba ñane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauna wá: Kwáye anjwa á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, anjwa á sawa áte úmá á ezzenwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baterna Yaisu. ⁷ Ta sanmehe úmá á ezzenwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzenwa-aha ñanna lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Kwakya nálga, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta d̄atsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma ñanna. ⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu anjwa á dem huđe á Urusaliima maa, emnde bademme am huđe á berni ñanna, tá anjwa á ndava geni ware ñane zhele ñanna. Bademme á huđe á ekse ba hayakhayake. ¹¹ Ta ñwaterante ge dikele á emnde na tá dá d̄aba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*
(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazlaña, antara emnde a shákwá kazlaña am mashidi, a naba ñgyaterse. A zad̄anve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar

bademme. ¹³ Am iga á una nanna maa, a ba nane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá dahaná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁴ Tá ankwa wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi nanna, a naba mbateraahe. ¹⁵ Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, a naba jaterhe ge ervaunde. Adaba antara ba egdzara keni tá ankwa á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda.» ¹⁶ A ba male-aha nanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakurseka-he názena am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara safadde, antara egdzara na tá áte erva na emtu?» ¹⁷ Mázla-aara, ba zlala-aara ázetare, a desehe am huđe á berni bademme. Kwaye a zlalá á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mark. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Mákuralla-aara ankwa á sá Yaisu á sem huđe á berni maa, nanaana waya. ¹⁹ Daaci a naa mama á nabugda áte we á unjule, a duhe á dem ekte á nabugda nanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda nanna, a ba nane: «Egdzere áte ka wá, gaddiru tá nánka.» Kertenj welasewele nabugda na bademme. ²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una nanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewele nabugda na shekwaaka dekideki. ²¹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedanaambedá ire á nja á dem háye keni, sey á magaavemage. ²² Máki ankwa fetarfire á kure wá, ma kwa njála uwe keni kwá shánshá.»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á dezenara, a ba itare tá elvan ge nane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktáa ware baráma-aara?» ²⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ²⁵ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna

ge se magaterá bap̄tisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dágvave-aatare emtsaafde: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an ɲane? ²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, ad̄aba emnde bad̄emme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ²⁷ Ad̄aba una ɲanna, «Diyarjerká», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a fateraarehe zlafe ad̄aliye ge elva an naraje na. A ba ɲane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe. ²⁹ A ɲwanante ge egdzere: Yá duka, á bina. A dzamanaahe wá, am iga-aara a naba duhe. ³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ɲanna. ɲane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka. ³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ɲanna una a magaa názena a katanaa eddeɲara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ɲane zunɲwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á ɲezla antara zaware-aha zunɲwe á dem zlanna á Dadaamiya arge kure. ³² Ad̄aba sám̄sa Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ɲane. Amá emnde a ɲezla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ɲane. A ba am sarte na nakuránna duksa ɲanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarfe an ɲane.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaucena naraje umele zlafe ad̄aliye,» a ba Yaisu: «Ndza ankwa edda á há umele, a dzeɓaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfa, ira bere á edda á ufa fe ɲanna, daaci a yateraa fe ɲanna bad̄emme am erva ge emnde a slera, ɲane a daa shula. ³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara. ³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe bad̄emme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palle-aatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba dekid̄eki, keyire-aatare ta dzagese an nákwá. ³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zunɲwire na, amá emnde a mága slera am fe ta de magateraa ba názena ta magaterte ge emnde zunɲwe.

³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge ñane. A ba ñane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte ñane. ³⁸ Amá ba ta puwete ice áte ñane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ñane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumija ba shifa-aara, fe-aara ñanna watse á gev ba náza á miya. ³⁹ Daaci má ta eksevaahe, ta danse áte iga a dala á fe ñanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?» ⁴¹ Ta ñwanante, a ba itare: «Witse á zatervaareka dekideki ge emnde a mándzawe ñanna, sey watse á cebaterceba, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an unjule-aara na.» ⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

“Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme. Kwaye ñane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa ñanna.” Ábi ndaakursende naraje ñanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa ñanna. Witse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na. ⁴⁴ Nákwá ñanna wá, ma ware una a mbedehe átekwa keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a eblyaara nákwá ñanna ge ñane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenaa naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare. ⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseaaara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, adaba emnde bademme njarantenje Yaisu, geni ñane nabi á Dadaamiya.

22

Naraje an muñri á larusa (Luka 14:15-24)

¹ Yaisu ankwa á vaterte sera á elva á ba an naraje zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: ² «Náwa názu á gáravá an dem zlanna á Dadaamiya: Ankwa slekse, a magaa

munjri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara. ³ Daaci a belaa walaadi-aha-aara, tá de dñante emnde na ni tá se za dfafa á larusire na, amá emnde ñanna kwalarevkwále sarka. ⁴ A belaa emnde umele zlafe á daliye an nara-aara, a ba ñane: Bawateranba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceba dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an ñasla jipu na, an tsatsa duksa bademme, sawmbare á sem munjri á larusa! ⁵ Amá emnde na ta dñateraa á dem munjri ñanna faranuka hyema ge una ñanna dekideki, ta zlalehe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara, ⁶ emnde umele ta sluva emnde a bela á slekse ñanna, ta magateraa palása, ta cebaa shifa-aatare. ⁷ Daaci jaaja ervaunje slekse maa, a naba bela sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceba shifa ñanna, ta zu ekse-aatare bademme an kára. ⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Munjri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya daterdaha na wá, tá fuka mázla-aara. ⁹ Naba zlalauzlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emndeara keni dñaterdáhá, a se zaruze. ¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, bademme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe bademme, emnde a jirire, an emnde a mándzawe bademme, a se nahete ge hufe á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhára emnde na a dñateraa ñane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nangyuwe á dem larusa. ¹² A ba ñane á elvan ge ñane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsekwakemka am nangyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de eblyawanmeblye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerda slare-aara.» ¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ñane: «Kwakya emnde na á dñaterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am hufe-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma
(Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaksa Yaisu áte elva. ¹⁶ Am iga á sawari-aatare ñanna maa, ta naba bela pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyanjerdiya geni ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná ñane, baaka lámbe á ña áte ñgahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na. ¹⁷ Daaci náwa

ɲá ndava ázeɲa wá, ndaɲerndaha názena ka disaa ka. Am *tawraitá á miya mu, aɲkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?» ¹⁸ Amá kerteɲ diyeddiye Yaisu mándzawire na ta kwamanaa itare bademme. A ba ɲane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwadítsagwadá? ¹⁹ Marawiyánmárá emtsaadé shuɲgu na tá puwa hadáma an ɲane na.» Ta maranaa suley palle. ²⁰ A ba ɲane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shuɲgu na? Ira zhera na mu, zhera á ware?» ²¹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» ²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

*Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)*

²³ Ba vacite ɲanna zlaɓe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmeɲara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emmeɲara na kedaakeda na. ²⁵ Iyau, ndza tá aɲkwa dawalaa vuye ázeɲere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba kedefehe, a yaa mukse na baaka egdzere. ²⁶ A melese ge sledaba-aara, ɲane keni a kedefehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na bademme ta gaa ba mukse ɲanna, bademme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni. ²⁷ Am iga-aatare bademme, a kedefehe ge mukse ɲanna keni. ²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ɲane palle!»

²⁹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dekideki. ³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, baaka gá mukse, ma ɲwasha keni baaka de gá zhele. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva ɲanna emtu? Adaba a ba ɲane áte eggye-aha á kure werre: ³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ɲane

Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka.»³³ Bademme á dikele á emnde na ta cenaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenarácena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle. ³⁵ Ankwa ura palle am dágave-aatare wá, ñane malum á *tawraitá, a magaa niya-aara geni á de tsagwada Yaisu áte elva. A ba ñane á elvan ge Yaisu: ³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?» ³⁷ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunde á ña bademme, an shifa á ña bademme, an enkale á ña bademme. ³⁸ Yaikke ba una ñanna am shairiya-aha á Dadaamiya, demdeme zlahe adaliye. ³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáráva na: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña. ⁴⁰ Am *tawraitá á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Am tá ankwa *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ñane á elvan ge itare: ⁴² «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta ñwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay estara kena Dawuda keni ndza á daháná an Yaakadada na? Adaba a ba Dawuda an hákuma á Shedekwe Cufedde: ⁴⁴ “A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nafafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña.” ⁴⁵ Máki ndza a fantaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlahe adaliye ni á gev wulfe-aara na?» ⁴⁶ Ba palle keni jerka edda una ni á ñwanantenwa. A fantau á ba am sarte ñanna, baaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

23

*Yaisu ankwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha*
(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháva antara pukura-aha: ² «Malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraitá á Muusa ge emnde ákyiye. ³ Daaci fawatersaarefe, magaumága názena

tá bakurná itare bademme. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na dekideki. Adaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá maŋka áte una ŋanna. ⁴ Tá faterar gwatame demdeme ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka átekwa dekideki ge melaterumele. ⁵ Bademme á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhára emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzebemá am duksa ba seke laya, tá ŋuđaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele aŋkwa áte zane-aha-aatare. ⁶ Ma am muŋri-ara keni itare tá kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. Am mashidi keni slede-aatare sey á jauje ge náza á emnde bademme, ma ware keni á náterna. ⁷ Tá kátá emnde tá dáháterá an “malum”, tá gater use an ga ire am dágave á zlamaha. ⁸ Amá kure wá, vawaterteka baráma ge emnde geni tá dáhákurá an malum-aha, adaba bademme á kure kwa ba egdzar mama, aŋkwa Malum á kure ba palle. ⁹ Dahauka ura áte duniya na an dada dekideki, adaba Eddekure ba palle aŋkwa am samaya. ¹⁰ A daharakurka an male dekideki, adaba aŋkwa Male á kure ba palle, ba ŋane una *Almasiihu. ¹¹ Ma male ware am dágave á kure keni, a gevge waladí á kure. ¹² Ma ware una a kantaa ba ŋane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á balaterse zladá á malum-aha á *tawraitá an *Farisa-aha*
(Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Watse zladá ge kure malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Watse zladá ge kure adaba kwá piyaterante dem *kwára á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((¹⁴ «Watse zladá ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyatervuwe duksa-aatare ge wegyegwar ŋwasha, daaci kwá sladánve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Adaba una ŋanna, zladá á kure á de jauje ge náza á emnde bademme.))

¹⁵ «Watse zladá ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Watse zladá ge kure, adaba kwá aŋkwa ja daba am larde-aha antara áte ire á haye-aha bademme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge daba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kára, á jakuruuje ba ge kure ma ser buwa keni.

16 «Watse zlaďa ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá táďá wulfe-aha. Aďaba a ba kure: Má ura zauze waďa an *mashidi yaikke,  aaka n zu   maganm ga, sey m ki a zu waďa  n dindar na am mashidi na lauktu   eďďaba waďa-aara. 17 Kure w , kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara  ane am duksa-aha  anna? Amaana yaikke dindar na am mashidi emtu? T  ekset  mashidi w , t  ganve dindar cuďeďe an  ane emtu? 18 Kwa b ntsa kure zlaďe  daliye w : M  ura a zu waďa an n zu t  fa sadake  tekwa w ,  aaka n zu   maganm ga  ekideki. Am  m ki edda-aara a zu waďa an sadake na  tekwa na w ,   eďďaba waďa-aara  anna. 19 Kure w , kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara  ane am duksa-aha  anna? Amaana yaikke sadake arge duksa na t  fan   tekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na t  fa sadake  tekwa,   ganv   ane sadake  anna cuďeďe na he? 20 Y  ndaakur ba jirire, m ki edda-aara zauze waďa an duksa na t  fan  sadake ge Dadaamiya  tekwa na w , edda-aara a zu waďa an duksa  anna ira sadake na  tekwa na keni. 21 Edda una m  zauze waďa an *mashidi yaikke, a zu waďa an mashidi ka palle. A zu waďa an Dadaamiya na am mashidi  anna keni. 22 Edda una a zu waďa an samaya, a zu waďa an kurshi   sleksire   Dadaamiya, ira Dadaamiya na   nj  am kurshi  anna keni.

23 «Watse zlaďa ge kure, malum-aha   *tawraita antara *Farisa-aha, aďaba kwa emnde a fida! D le-aha seke tara  ale   minti, antara timba ira makshaksha w , kw  ankwavante luser-aara ge Dadaamiya. Am  duksa yaikke na   kwarattersa *tawraita ge emnde seke tara jirire, antara maggwire, ira dzayyire   ervaunďe w , kw  manka. Mbate keni ma andze kw  maganá   ba antara una-aha  anna,  aaka una kw  yanseye. 24 Kure keni kwa wulfe-aha, kw  taďa wulfe-aha seke kure. Kw  yemese ugjanja am y we   kure, am  ezlegwame w , yemakurka, kw  shan    ba antara  ane.

25 «Watse zlaďa ge kure malum-aha   tawraita an Farisa-aha, aďaba kwa emnde a fida! Kw  b r  iga   n za sha duksa antara tasa-aha   za duksa   kure, am  an naha tara neylire, antara shagerkire am huďe-aara. 26 Ekkure Farisa-aha w , kwa wulfe-aha! Baraw b r  emtsa   huďe   tasa-aha   kure, iga-aara watse   gevge tseďan e.

27 «Watse zlaďa ge kure malum-aha   tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an b r  an duksa dzayye, zariya am ice   emnde, am  am huďe-aara w , an naha ba se   emtsa, an weshege-aha gergere. 28 Kure keni kwa ba seke una  anna.  g she

wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mándzawire am kure.»

*Malum-aha á *tawraitá an *Farisa-aha tá de ñezleka am shairiya*

(Luka 11:47-51)

²⁹ «Watse zladá ge kure malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha, adába kwa emnde a fida! Kwá ankwá nderá irekhya á nabi-aha geni hayakuránháyá slera á eggye-aha á kure, kwá ankwá cadá irekhya á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya, ³⁰ aley wá, a ba kure: Ma andze ná ankwá am zamane á eggye-aha á ñere wá, ma ná melateruka ge ceba shifa á nabi-aha. ³¹ Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfe-aha á emnde na ndza ta cebaa shifa á nabi-aha. ³² Naba magaumága slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de ñezla am shairiya, kwá duka á dem kára á jahanáma, a ba kure? Kwá ñezleka defikdefiki. ³⁴ Adába una ñanna yá ndaakur ba jirire, cenaucena elva na: Watse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a enkale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare watse kwá ceba shifa-aatare, emnde umele watse kwá zleneláterá áte dzangala, emnde umele watse kwá slerpáterá an ja am mashidi-aha á kure, watse kwá de tatayatertátaya am ekse-aha bademme. ³⁵ Daaci bademme á uzhe á emnde cudedefde na ndza ta cebateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cudedefde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. ³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Luka 13:34-35)

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jemaa egdzara-aara á dem ekta á zlambake-aara. Amá kwalakefwale. ³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba! ³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

24

*Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke*
(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, aṅkwa á zláá maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ṅane: «Ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na.» ² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una ṅanna kwá zharaná kure bademme na, watse á mbedá bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfeṅara nákwá.»

Zladá-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezeńara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ṅane: «Ndaṅerndaha watse á magava am sarte-ara una ṅanna? Watse ṅá dise áte uwe ganakini herzha sawa á ṅa, an zle á duniya?»

⁴ A ṅwaterante ge Yaisu, a ba ṅane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kefarakuraaka emnde umele. ⁵ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se kefa emnde kwakya. ⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka dekideki. Sey á de magava una-aha ṅanna, amá zlaḅe zle á duniya ka emtsaade. ⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwára á slekse umele an wáva. Waya antara gejava á haha á de magava am tate-aha gergere. ⁸ Bademme á una-aha ṅanna, zlaḅe ba fakta á zlada emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlada á yá.»

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceḅa shifa á kure. Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte ṅanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare. ¹¹ Tá de jesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de kefa emnde kwakya. ¹² Watse á kwakyevaa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáva-aatare. ¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara. ¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am huḁe á duniya bademme, watse tá maganaamaga seydire am larde-aha bademme, lauktu á sawa zle á duniya.»

*Zlaďa na  aaka kalle-aara na
(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)*

¹⁵ «Watse kw a n anna duksa na ni t a  ah n a an shagerkire emtanjka  ekid eki na am tate  a cud ed e. Nabi Daniya il w a, ndza a enndaha elva-aara werre. Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva  anna ba shagera. ¹⁶ Vacite na ni m a nakuranna duksa  anna w a, watse kyaakya ge emnde na túa am Yahudiya, t a zlerda zhagade  a dem hu e  a wa. ¹⁷ Edda una  te ire  a bere keni, a tsunjka  a dem hu e  a bere ge h al  kazlanjka-aara. ¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka  a s a ge se h al  nanjgyuwe-aara.

¹⁹ «Watse   tsaame kwa zlaďa   njwasha na watse t a   hu e am sarte  anna, antara njwasha na t a an egdzara  te erva na! ²⁰ Njalaunj ala Dadaamiya ganakini zhagade   kure a gevka am sarte   ekhye, bi an kwaskwe   puwansepuwe! ²¹ Adaba watse kwakya jipu zlaďa am sarte  anna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba   zlaďa  anna  ekid eki.   de jesarka keni zlaďa na ni ta kalle an una  anna. ²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha   zlaďa  anna w a, ma andze   jauka ura an shifa ba palle keni. Am a a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa  ane.

²³ «Daaci am sarte  anna, ma a bakurnaa ware: Nawa anjka *Almasiihu  huna, bi kwaya anjka  huwa, liyauka elva  anna  ekid eki. ²⁴ Adaba watse t a jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte  anna. Watse t a maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere kwakya, geni ambane t a kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya  te enjale. ²⁵ Cenaw ncena! N wa fanakuremfa ya am vuwa zlaulze.

²⁶ «Daaci ma t a bakur : Kwaye anjka *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma t a bakur : N wa  ane, a shebevaa ire-aara  huna keni, fautaareka an elva-aatare  ekid eki. ²⁷ Adaba ba seke m ga   k r    r de   sawa am samaya,   fantau am ged  dem pute keni ba  ane na w a, watse sawa   *Ura   emnde bademme keni ba estuwa. ²⁸ Adaba am tate na ni anjka lipa  tekwa, zaatate-aha keni t a jah va   ba  dehuwa.»

*Sawa   *Ura   emnde bademme
(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)*

²⁹ «Kertenj am iga   zlaďa  anna maa, vaciya   de gevge danjwe bademme, tere keni   de m reka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse t a geda   sem  h , bademme   ndzed a   názena  te samaya   de gejavtegeje ba njnjare slede. ³⁰ Daaci t a de zh r  ba nalaama   *Ura   emnde

baɗemme á sawa am samaya. Baɗemme á emnde na tá am duniya na tá de kyuwa, daaci tá zhárá ba iya Ura á emnde baɗemme yá anƙwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufaɗe kerɗe, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na baɗemme.»

Gáráva an nabugda má yaaya hyema anwaslire
(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ³³ Una keni ba duksa palle. Máki anƙwa á magava duksa-aha ɗanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha ɗanna. ³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba keɗa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɗeka ɗekiɗeki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Elva á hárá á bere, antara sarte ɗanna wá, baaka slediya-aara ɗekiɗeki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba Dadaamiya palle ɗane Dada. ³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una ɗanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde baɗemme. ³⁸ Am sarte na zlaɓe samka yáwe á keɗa duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya emtakire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una. ³⁹ A se keɗateraahé ba estuwa yawe á keɗa duniya, farka hyema ɗekiɗeki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde baɗemme keni, á de magava ba estuwa. ⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa palle, palle-aatare yá yánya. ⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle. ⁴² Aɗaba una ɗanna, njawinja á ba am niya á kure. Aɗaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na. ⁴³ Anƙwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háre ɗekiɗeki, aɗaba wayaaka á demda neyle á dem huɗe á há-aara. ⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Ura á emnde baɗemme yá de sawa

átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunđe-aara, an una danjwe ervaunđe-aara

(Luka 12:41-48)

⁴⁵ «Sleslera-ara njane dzayye ervaunđe-aara, slenjkale zlađe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa huđe á há-aara bađeemme am erva ge njane, á vatertá njane náza za ge emnde na tá am huđe á há njanna bađeemme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera njanna, máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁷ Rezege-aara bađeemme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera njanna. ⁴⁸ Amá máki danjwe ervaunđe á sleslera njanna wá, á naba bánba am ervaunđe-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watsewatse. ⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am huđe á há, á essha antara emnde a mbazla umele. ⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera njanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka njane đekideki, á sa am sarte na ni diyaaka njane đekideki na. ⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera njanna wá, náza enndaaka. Ba emtanjire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, njane keni á ba am huđe-aara. Á de kyuwa-aara am tate njanna, á de kerđa ba sláre ge zladá.»

25

Naraje an gyaale-aha kelaawa

¹ «Daaci dem zlanna á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kára á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa. ² Emnde ilyeđe am gyaale-aha njanna baaka enjkale-aatare đekideki. Ilyeđe-aatare keni, ta emnde a enjkale jipu. ³ Duwa á gyaale-aha na baaka enjkale-aatare na maa, ta haletaa ba kára-aha á fanus-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir. ⁴ Amá gyaale-aha na tá an enjkale na wá, ta haletaa kára á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am huđe-aara. ⁵ Saaka edda á larusa njanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na bađeemme parupe háre.

⁶ «Am huđe á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezenjara, a ba itare. ⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na bađeemme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kára á fanus-aha-aatare. ⁸ Daaci:

Kawaŋeruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kára-aha á ñere, a ba emnde na baaka eŋkale-aatare na, tá elvan ge emnde a eŋkale. ⁹ Ta ŋwaterante ge emnde a eŋkale, a ba itare tá elvan ge itare: Ñere ñá velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir. ¹⁰ Ba zlarzálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa keni. Gyaale-aha ilyebe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa ñanna, ta hefetaa bere an tsekweram. ¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, weranerantewera bere, a ba itare. ¹² Amá a ŋwaterante ge edda á larusa, a ba ñane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Diyanakurka ya dekideki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, njawinja á ba am niya á kure, afaba diyakurka kwaskwe ñanna, diyakurka sarte ñanna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlanna á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á zlálá, a fetaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmane-aara. ¹⁵ A vante jekka deremke ilyebe ge slezuŋwe-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzedaaara, daaci ba zlálá-aara ge ñane. ¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilyebe, kertenj a de mbedfa erva an ñane, a shetaa riba jekka deremke ilyebe. ¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, ñane keni a shetaa riba jekka deremke buwa. ¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, ñane a de yese evege am haha, a hefem nalmane á zanwe-aara am huđe-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saahge ge zanwe á emnde a slera ñanna, a dáterte ge zhárá lisaafi á slera na ta maganaa itare. ²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilyebe na, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilyebe, náwa ya shante riba jekka deremke ilyebe. ²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ka sleslera á jirire, dzayye huđe á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunđe á ña palle; kazlaŋa na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya. ²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa. ²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaunđe á

ɲa. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunɗe á ɲa palle; kazlaɲa na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga-aatare baɗemme maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba ɲane á elvan ge ɲane: Ambarka á ɲa male, diyandiya ganakini ka slemándzawe, ma jaɲka ba wulfe á duksa á ɲa keni, ká hálá ba duksa; ma tegaɲka ba duksa á ɲa keni ká jáha ba duksa. ²⁵ Iya jiija lyawa, ndza ya heɗem shunɗu á ɲa am haha, náwa ɲane duksa á ɲa. ²⁶ A ɲwanante ge zanwe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Ka sleslera mándzawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemándzawe, á ba ka? Ma janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hála ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jáhá ba duksa, á ba ka? ²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am baɲ kwa, daaci ma ya se lyiya nalmáne-aaruwa an yawe. ²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeɲara na, a ba ɲane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeɲara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyebe, riba keni estuwa na. ²⁹ Adaba edda una aɲkwa ázeɲara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka ɗekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara. ³⁰ Ɗgudí na ɓaaka námpire-aara ɗekideki ɲanna maa, naba dawansede á degashe, de eblyawanmeblye á dem tate na ni tabeɗamme jipu na, á de kyuwa-aara am huɗe-aara, á de kerɗa ba sláre ge zlaɗa.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde baɗemme am sleksire antara malika-aha-aara baɗemme wá, a se njema am kurshi á sleksire-aara. ³² Daaci baɗemme á emnde na tá am huɗe á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá ɲane emnde baɗemme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha. ³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am naɗafa-aara, nawe-aha keni am nazlaɓa-aara. ³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am naɗafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur barka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsatsakurán ge kure kwaye am fakta á duniya. ³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaahé á dem mba á kure. ³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsekwime am nanɗyuwe; ndza ya lapika, zakurivaareze; ndza yá am danɗay, kwa duwa á de zharizhara. ³⁷ Daaci watse tá ɲwanantenɗwa emnde a jirire na á ndaater elva

na: Ndza ɲa nák vaatara á wáká waya, lauktu ɲa vakte náza za na Yaakadada? ɲa nák áme á wáká ndera, ɲa vakte yawe? ³⁸ ɲa nák vaatara ka wayve am ekse á ɲere, ɲa lyiyáká am mba á ɲere? Bi ká an ukhyiye dey ɲa tsekwakeme am nanɣyuwe? ³⁹ ɲa nák vaatara lapika, bi ká am danɣay, ɲa de zharakzhárá? ⁴⁰ Watse á ɲwaterantenwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha ɲanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedá-aatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una ɲanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am názlaɓa-aara: Jawinaaja ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalauzlalawa á dem kárá na ɓaaka emtsa-aara dekideki, ta tsatsannaa ge Shaitaine antara malika-aha-aara na! ⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa ndera, vakuriteka yawe; ⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka nanɣyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am danɣay, dakurka á de zharizhárá. ⁴⁴ Daaci watse tá ɲwanantenwa itare keni: Ndza ɲa nák vaatara á wáká waya antara ndera, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melaɲerakuka na Yaakadada? Ndza ɲa nak vaatara ká lapika, bi ká am danɣay, danɲerka á de zharakzhárá? ⁴⁵ Watse á ɲwaterantenwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurevkwala magateraa una-aha ɲanna ge emnde na cekwa ndzedá-aatare na, magakuriyanka ba ge iya. ⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka dekideki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

26

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: ² «Diyakurdiya muɲri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá eksiva á ba am muɲri ɲanna, tá de zlenelijá áte dzaɲgala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ɲanna am mba Kayafas ɲane male á *liman-aha bademme. ⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksa Yaisu an nasherire, tá kedánaakedá shifa-aara. ⁵ A ba itare am dágave-aatare: «Magaumika una ɲanna vaci muɲri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve, ⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye nanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na ankwá á za dfa. ⁸ Ba ta naa una nanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunde, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á bádza duksa na? ⁹ Ambane ka ma ta velu waye nanna, ma tá sha shungu kwakya an nane, daaci ma tá tegater ge talága-aha!» ¹⁰ De cenáncena Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginaa nane na shagera jipu. ¹¹ Adaba uwe, talága-aha wá, ma vaatara keni watse tá ankwá átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ¹² Nane wá, waye na a puwiyaare nane na wá, tsatsiyaatsatse ge beliya am evege. ¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am huđe á duniya baďemme, baďemme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda ankwá á vela Yaisu
(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ Daaci ankwá palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhara-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha, ¹⁵ a ba nane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shungu kul keye, cappe ta puwanem am erva. ¹⁶ A fantau á ba am sarte nanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹⁷ Am váha zunŋwire na tá za muŋri na baaka shahi á makalá am huđe-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá nǎ de tsatsaká dfa á *Paska am tate-ara?» ¹⁸ A nute ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am huđe á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyephye sarte-aaruwa yá kátá za muŋri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á nǎ.» ¹⁹ Pukura-aha ta magaa názena a baternaa Yaisu na, daaci ta tsatsaa muŋri á Paska.

²⁰ Am iga a mangaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta nja arge masane. ²¹ A ba nane á elvan ge itare arge masane nanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba

jirire: Watse á veliya ba palle á kure.» ²² Daaci, bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?» ²³ A ñute ge Yaisu, a ba ñane: «Edda una ni erva á ñere antara ñane am tása na wá, watse á veliya ba ñane. ²⁴ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyaa-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zladá jipu ge edda una ni á de veliyá ñane, ambane ma yareka.» ²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ñane keni, a eksetaa elva, a ba ñane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ñwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cud'ed'fe

(Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²⁶ Am sarte na tá anƙwa za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zawuze,» a ba ñane, «una ñanna vuwa-aaruwa.» ²⁷ Am iga á una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ñane á elvan ge itare. ²⁸ «Adaba una ñanna uzhe-aaruwa; a puva adaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gabera á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ngudaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázla-aara, sey watse mí de shá ba una anwaslire am zlanna á Edderwa.» ³⁰ Am iga á una ñanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádete ire á Wa Anyaranyara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Watse yá eja suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya. ³² Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunñwe arge kure á dem Galili.» ³³ A ñwanante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka dekideki.» ³⁴ A ñwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.» ³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una dekideki. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

Yaisu am Gaicaimane
(Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá dahaná an Gaicaimane na. A ba ñane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.» ³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara ñane. Fantaufe wá, á tápá emtañkire, á tápá ba zladá na ni an tsaka ire na am ervaunđe-aara. ³⁸ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka zladá na ni yá tapánka na am ervaunđe-aaruwa, yá tápá zladá á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háre dekideki, sheraumishera ice ba shagera.» ³⁹ A zlalehe yiyiye cekwaanğudí an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba ñane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ña jinaaja zladá na ba yiyiye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háre. A ba ñane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey?» ⁴¹ Pauka háre! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payda á vuwa.» ⁴² A daliye zlabé ádaliye ge buwire, a de magaa maduwa-aara, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zladá ñanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ña.»

⁴³ Eptsa-aara zlabé ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háre. Dzegwaránka basha háre dekideki. ⁴⁴ A daliye zlabé ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara ñanna ge keyire. ⁴⁵ Zlaurle wá, a eptsehe zlabé ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba ñane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háre á kure, kwá ankwá puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde badempe, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa ñane na, mí de yainuye.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu
(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlabé zlanaaka Yaisu wá, tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá daba Yahuda ñanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁸ Yahuda na a veluwa ñane Yaisu na maa, kwaratersekwara nalaama á ñgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ñanna. A ba ñane

á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá anƙwa gan use ge ura ni, seke anƙwa urire á ñere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ñane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewatsé wá, a duhe ge Yahuda ñanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ñane á elvan ge ñane, daaci á gan use an ervaunđe-aara palle agire. ⁵⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahé. ⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tefese masalam-aara ñane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle. ⁵² «Femfa masalám á ña am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ñane. «Aɗaba emnde na tá tefá masalam, itare keni watse tá keɗaterá á ba an masalám. ⁵³ Diyanƙa ka yá dzegwándzegwa ɗaha Edderwa ge se meliyumele, ba seke ndáhámina ká zhárá ba malika-aha á wáva á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu? ⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Aɗaba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ñanna baɗemme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá anƙwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? ⁵⁶ Amá diyaweddiye geni baɗemme á mága ñanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha anƙwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha baɗemme, ta naba yánhe.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ñane male á *liman-aha. Mbate kerten jarammeje malum-aha á *tawraitá, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ñanna. ⁵⁸ Piyer wá, a daa ɗaba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka ɗekideki. A de demhe á ba á dem riya-aara, a de njehe am ɗágave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ñanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendekyiya na baɗemme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauƙtu ma tá bá ñanaa shairiya á emtsa. ⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de ɗatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ñane. Am iga-aara, saremsa emnde umele ta buwa wá, ⁶¹ a

ba itare: «Zhel na degi a bantsa ɲane: Yá dzegwándzegwa mbedánaambeda *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva ɔfekideki ka? Tá ndáhá uwe ɲane áte ka emnde na?» ⁶³ Amá a ɔu ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ɲane: «Yá ndavaku una an zhera á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?» ⁶⁴ A ɲwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ɲane á elvan ge ɲane. «Amá wá, á katafke cekwaangudí watse kwá niina ya *Ura á emnde baɔemme yá njá am naɔafa á Saksage na Slekse ba ɲane na, watse kwá niina zlaɔe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.» ⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ɲane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ɲane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakuráncena an hyema á kure názena a ndahanaa ɲane. ⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ɲane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa ɔfekideki.» ⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante ɔɔekwa, emnde umele ta vavante babárva, ⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ɲane: «*Almasiihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

A ba Piyer ɲane diyaaka Yaisu ɔfekideki

(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Am sarte ɲanna wá, Piyer aɲkwa á njá am dagela am huɔe á riyá á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatena á male á liman-aha maa, a ba ɲane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.» ⁷⁰ Amá eksarka Piyer ɔfekideki, a ba ɲane á elvan ge kwatena ɲanna á katafke á emnde baɔemme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya ɔfekideki.» ⁷¹ A tsete ge ɲane aɲkwa á dete wakiya, sesse kwatenaha umele daduwa á dezejára. Ba a puwete ice áte ɲane wá, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarátu na!» ⁷² Piyer a naba kwaleve zlaɔe ádaliye, a ba ɲane: «Náwa waɔa-aaruwa máki diyandiya dawale ɲanna. Ba jirire diyanka dawale ɲanna.»

⁷³ Cekwaangudí am iga á una ɲanna maa, ta gapte ge emnde na tá aɲkwa áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, aɔaba á ba áte nara á ɲa keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na

ka sawa átekwa na.» ⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za wada-aha, a ba ɲane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɲanna dekiɲeki.» Á ba am sarte ɲanna wá, tsáksákwalikwaa, á ba tsákálá. ⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a bannaa Yaisu, a ba ɲane: Lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

27

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)

¹ Weráwera ekse an enjya werre wá, baɲemme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu. ² Ta naba puwete záwa áte ɲane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ɲane slekse yaikke am kwara ɲanna, a fanaa ɲgumna a Rauma.

Emtsa á Yahuda
(Sler. emnde 1:18-19)

³ Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na nanna ganakini ɲguɲarɲguɲa Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shunɲu-aatare kul keye na ndza ta vantaá áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse. ⁴ A ba ɲane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, aɲaba ya velu ura cuɲeɲɲe geni tá ejja shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ázara lámbe á ɲere áte una ɲanna? Una á shá ba ka.» ⁵ Yahuda a naba puwateranve shunɲu am *mashidi yaikke, a de zlenjelaa ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawraitá ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, aɲaba gane á shifa á ura.» ⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahe umele an ɲane, ge heɲa wayve-aha am huɲe-aara, ta naba shekweve. ⁸ Aɲaba una ɲanna, sem vatena tá dáhá fe ɲanna an fe á uzhe. ⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ɲane: «Halarantehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayiila, ta ges gane-aara átekwa na, ¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahe an ɲane, ba seke una a binaa Yaakadada na.»

*Sleksu *Pilaatu aɲkwa á ndavanu elva ge Yaisu*
(Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ɲane elva ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ɲwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ɲane á elvan ge ɲane. ¹² Am iga

á una nanna maa, male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, tá ankwá datsanve elva wá, Yaisu a naba dŭ we-aara mazla-aara. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge nane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ¹⁴ Amá Yaisu a dŭ ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

¹⁵ Ba kelaa má samsa munri á *Paska wá, slekse ankwá á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse. ¹⁶ Ay am sarte nanna maa, ndza ankwá slemandzawe umele am dangay, zhera-aara Yaisu Barabas. ¹⁷ Daaci á bá slekse á elvan ge jáháva: «Am dágave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá dŭahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?» ¹⁸ Diyaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu ankwá á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaa ura, a ba nane á elvan ge nane: «Maganánka ba uwe keni ge zhel nanna dekideki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba nane.»

²⁰ Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jáháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaafela ba Barabas, a jareja Yaisu.» ²¹ Slekse a ndavateruhe zlabé ádaliye, a ba nane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa nanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belanernaafela ba Barabas.» ²² A ba nane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá dŭahaná an Almasiihu na?» Baďemme-aatare ta nwanante, a ba itare tá elvan ge nane: «Zlenjelezlenjela áte dzangala!» ²³ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzeda, a ba itare: «Zlenjelezlenjela áte dzangala!»

²⁴ Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá nane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erva-aara á katafke á emnde, a ba nane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika dekideki, á shá ba kure.» ²⁵ Baďemme á jáháva a nwanante, a ba itare tá elvan ge nane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á nere antara egdzara á nere.» ²⁶ Daaci sleksu Pilaatu a naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zlenjelaná áte dzangala.

Sawji-aha tá ankwá á epsawa Yaisu

(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem huďe á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha

bademme, tá á ba arge ñane. ²⁸ Ta naba tsekwanse am nanngyuwe-aara, ta tsekwanne am dira hanñe. ²⁹ Am iga á una ñanna maa, ta nderse dake, ta fadanse ire an ñane ágire *ɗanƙaula, ta fanem zade am naɗafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Aska á ña, slekse á Yahudiya-aha!» ³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erva-aara, geni tá jáná an ñane am ire. ³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira hanñe na, ta tsekwanne am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zlenjelanaa áte dzaŋgala.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzaŋgala
(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zhara-aara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzaŋgala á Yaisu. ³³ Daraada am tate ñanna tá ɗaháná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa, ³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla ñanna keni aŋkwa duksa yaiyaihe am huɗe-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka ɗekideki. ³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlaŋa-aara, ta zlenjelehe áte dzaŋgala, ta tegaa kazlaŋa-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlaŋa-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni. ³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa ñanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná aɗaba ñane na áte naláwa, ta fetehe átire ge ñane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba ñane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.» ³⁸ Tá aŋkwa neyle-aha buwa ta zlenjelater átirpalle antara Yaisu áte dzaŋgala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am naɗafa, palle keni am názlaba.

³⁹ Emnde a degáshe am tate ñanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. ⁴⁰ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa ñezlanaaka ba ka ire á ña? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanaatsekwa kwa ire á ña áte dzaŋgala na!» ⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá: ⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa ñezla emnde umele, ire-aara wá, á taa ñezlanaaka! Ábi ñane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanaatsekwa kwa ire-aara áte dzaŋgala na? Máki tsekwanaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte ñane. ⁴³ A bántsa ñane a fetaare an Dadaamiya, ñane *Egdza á Dadaamiya,

mi ezzhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya nanna á se melanumele!» ⁴⁴ Neyle-aha buwa na ta zlenjelerhe áte dzanjala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha nanna.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)

⁴⁵ Daaci a tsekwa ge tabedammire an vacitire am huđe á duniya bademme, dem lásar emnde ta á ba am tabedammire nanna. ⁴⁶ Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzeda: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ⁴⁷ Á bá emnde umele am emnde na tá ankwá á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á d'aha nabi *Ailiya.» ⁴⁸ Palle-aatare a tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele d'and'ane ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe. ⁴⁹ Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezzhara má watse á semsa Ailiya nanna á se melanumele.» ⁵⁰ Yaisu a fu hula zlađe ádalije, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

⁵¹ Am sarte nanna maa, ankwá kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni ankwá á gajava, palaha-aha tateptate ba baley baleye. ⁵² Irekhya-aha keni kerten tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematsa na kwakya tsaretse am faya. ⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya nanna wá, am sarte na tseta Yaisu am faya na, daremda á dem berni cudede, emnde kwakya naráterna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáteraa ngumna a Rauma, antara male-aatare bademme tá ankwá ufa Yaisu na. Ba ta naa gejawa á haha antara názena magaavemaga bademme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá ankwá nwashá keni kwakya am tate nanna. Ta tsaahé yiyiye, ta zhara názena ni ankwá á magava na. Nwashá nanna kwaye ta saa á d'aba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera. ⁵⁶ Tá ankwá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á nwashá nanna.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhera-aara Yusufa.

Ŋane keni fetarfe áte Yaisu. ⁵⁸ A duhe ge Yusufa ŋanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva. ⁵⁹ Duwa á Yusufa, a eksante emtsa na, a de fademe am kalpakane anwaslire tsefanŋe, jeba á kalpakane ŋanna ba lefedde. ⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlaɓe ba unŋule á zlauzle-aara ge yá irekhya ŋanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhya ŋanna, lauktu a zlala. ⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba njehe, wafke-aatare ba ndanŋe á deza irekhya na.

Sawji-aha tá anƙwa ufa irekhya á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepuwe wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu. ⁶³ A ba itare tá elvan ge ŋane: «Ambarka á ŋa, yehanerteyeha názena a ndahanaa slefida ŋanna am sarte na zlaɓe an shifa. A bantsa ŋane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege. ⁶⁴ Ambane ká ɓela emnde tá de ufa irekhya-aara am hare keye ŋanna. A de tefarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare ŋanna á de jauje ge una werre.» ⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha ŋanna, dawmbare, de magaumága názena kwa dzegwanaa kure ge ufufa-aara.» ⁶⁶ Daaci ba zlalá-aatare, ta de vanyaa we á irekhya ba shagera, ta fafete damshe á ŋumna, ta ɓazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

28

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe, an enlya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhya na. ² Ba watsewatse shekwaraaka ɗekideki wá, baɗemme á haha á gyagya á ba an ndzedɗa, a tsekwa ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhya maa, a njetaa átekwa. ³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kára á ráde. Nanɗyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni. ⁴ Naranna emnde a ufa irekhya na wá, ba gyaagya keni tá gyageteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke ɓaaka shifa am itare ɗekideki.

⁵ Amá ŋwasha na wá, a ba malika ŋanna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa ɗekideki, aɗaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlenelaa áte dzanɗala na. ⁶ Amá ŋane ɓaaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una

ndza a enndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa. ⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedawaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba njane zunjwe arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.» ⁸ Daaci ba zlalá-aatare ge njwasha na áte we á irekhya, ta zlalaa á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá zlalá na wá, ervaunje-aatare ba seke nama, an wesha an lyawa zlahe ádaliye.

⁹ Cekwaangudi wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge njwasha na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá njane á elvan ge itare. Zhagade ge njwasha na ádezenjara, ta kezlan ugje, ta njante sera, tá anjwa á eggala. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki. De bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhya

¹¹ Zlahe tá á ba átira zlala emtsaade njwasha na wá, sawji-aha á ufa irekhya na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem huđe á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha. ¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterte shungu camballe ge sawji-aha na. ¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tedesaa ba pukura-aha-aara an vayiya am sarte na njere njá am hare. ¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyanjerdiya njere názena ni njá de ndahaná njere, ba názara keni á shakuraaka dekideki.» ¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shungu na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida njanna am dagave á Yahudiya-aha bademme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredde á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baternaa Yaisu na. ¹⁷ Ba ta puwete ice áte njane, ta kezlan ugje, tá anjwa á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini njane ka. ¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba njane á elvan ge itare: «Bademme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni. ¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni bademme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, mágawateránmaga baptisma an zhera á Edderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cudedde.

²⁰ Kwarawatersekware maga fesarfire am názena ya faku-
raara ya bademme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure
wá, yá aṅkwa antara kure ma vaatara keni, dem halavuwá
á duniya.»

Labare á higa na a puwetaa MARKUS

*Waazu á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)*

¹ Náwa a fantuwa estuwa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya: ² Ankwa an puwa am wakita á nabi Aisaya, a ba Dadaamiya:

«Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, á tsatsakaná ñane baráma.

³ Zlafe ádaliye a ba ñane: Ankwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unñule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara a gevge ba ndedde.»

⁴ Am iga a una ñanna maa, a naba semhe ge Yuhanna slemaga baptisma á sem kaamba, ba seke una a ndaana nabi ñanna, a fantau ge balaterá waazu ge emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁵ Daaci saresse emnde a Urusaliima ba kwakya, antara emnde na tá am kwará á Yahudiya gergere bademme, ta seza Yuhanna ge cena waazu-aara, daaci ta naba sanse haypa-aha-aatare, ñane keni maa, a magateraa baptisma am guwa á Urdun.

⁶ Nangyuwe na a tsekwanaa Yuhanna wá, ta hanaa am úgje á ezlegwame, ndza á nguda ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁷ A baa ñane am waazu-aara: «Ankwa á sawa ura am iga-aaruwa wá, edda-aara ñanna an hakuma ba ñane arge iya, ba ge sadanse kimake am sera keni hyanefka ya defekife. ⁸ Iya, yá ankwa á magakurá baptisma an yawe, amá ñane wá, á se magakurá baptisma an Shedefkwe Cudedde.»

*Baptisma á Yaisu
(Mat. 3:13-17; Luka 3:21-22)*

⁹ Á ba am hare-aha ñanna maa, a naba semhe ge Yaisu á sa am Nasarátu am kwará á Galili, Yuhanna a se baranve am guwa á Urdun. ¹⁰ Am sarte na sessa Yaisu am yawe, a naa wertehe ge samaya, ankwa á tsekwa Shedefkwe Cudedde á setarge ñane ba seke takala. ¹¹ Cekwaangudi wá, tá cená ba ye á sawa am samaya ñanna, a ba edda-aara á elvan ge ñane: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa wayanak-wayá jipu, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

*Shaitaine anƙwa á bada Yaisu**(Mat. 4:1-11; Luka 4:1-13)*

¹² Cekwaangudí am iga á una ɲanna wá, Shedekwe á Dadaamiya á naba daa Yaisu á dem kaamba. ¹³ Hare kul ufafe á njá á ba am dagave á dabba-aha am kaamba, a de badanaa Shaitaine am hare kul ufafe ɲanna. Ta magannaa ba malika-aha slera am kaamba ɲanna.

*Pukura-aha á Yaisu zunɲwe ta ufafe**(Mat. 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Ngudarnɲuda Yuhanna am dangay maa, am iga-aara daduwa Yaisu keni á dem kwára á Galili, a de fantau ge balaterá labáre á higa na ni a belanaa Dadaamiya ge emnde. ¹⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: «Kina wá, hyefhye sarte na ni a tsanaa Dadaamiya, samsa sarte á nja am kwára-aara, magaumağa tuba, lyauvalya labáre á higa.»

¹⁶ A gapte ge Yaisu cekwaangudí a dába we á haye á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, tá an egdza emmeɲara Andere. Tá anƙwa á puwa narre-aatare á dem yawe adaba itare ta emnde a sluwá kelfe. ¹⁷ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke una ni má tá jahava kelfe-aha á dem narre na,» a ba ɲane á elvan ge itare. ¹⁸ Ba watsawatse, ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa ɲanna, ta dába Yaisu.

¹⁹ Ta gapte ba cekwaangudí á de katafke wá, Yaisu a naa egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba tá an egdza emmeɲara Yuhanna tá am paare á yawe, tá anƙwa á tsatsa narre-aatare. ²⁰ Daaci a naba daterdáha Yaisu itare keni, ta naba yaa eddetare Jaibaidaiyus am paare áhuwa antara emnde a slera-aara, itare ta dába Yaisu.

*Yaisu ɲgyainsengye shaitaine am ura**(Luka 4:31-37)*

²¹ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ɲanna ta zlala á dem huđe á Kafarnahum. Samsa kwaskwe á puwansepuwe a naba dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de kwaraterse elva á Dadaamiya. ²² Itare ta mága ba najipu-aara, adaba ɲane kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraita, amá edda á elva ɲanna ba ɲane, á kwaraterse á ba an hákuma.

²³ Vacite ɲanna maa, ndza anƙwa ura an shaitaine am vuwa-aara am jáháva-aatare, ²⁴ a naba fu hula zhel ɲanna, a ba ɲane a elvan ge Yaisu am hula-aara: «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeɲere? Niya á ɲa ka se kefanerkefa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cufedde na belakaa Dadaamiya na.» ²⁵ Yaisu a naba

valarhe ge shaitaine nanna, a ba nane á elvan ge nane: «Dufe we á na, sesse am zhel na ba kina!» ²⁶ Daaci a naba slakalapte ge shaitaine am zhel na, a fu hula an ndzedaaara bademme, a sesehe am nane. ²⁷ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dágave-aatare: «Ázara kena jeba una? Ba vaci palle keni cenaneránka jeba á tsaha na, naneránka keni jeba á hákuma na ni, ura ba a ndanse elva ge shaitaine am ura ni, a naba sesehe!» ²⁸ Kerten hyaranmehye labare á Yaisu am kwára á Galili bademme.

*Yaisu a mbateraahе emnde kwakya am lapikere gergere
(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)*

²⁹ Ba segashe-aatare am mashidi wá, Yaisu a daba tara Simaun antara Andere á dem mba-aatare, ta dábaterdába tara Yakuba antara Yuhanna keni á dehuwa. ³⁰ Duwa-aatare maa, ta de beraa shawle á Piyer mukse, á ba á zlava, á wáná zlagzlagi. Daaci ba demda á Yaisu, ta naba mbedanuhe. ³¹ A duhe ge Yaisu á dezenjara, a de nanaa ba erva, a tsantehe, a naba mbehe, a fantau ge magateraa kashi.

³² Eblyabelya vaciya, herzha mángaripu maa, emnde ta saa emnde-aha-aatare na lapika vuwa-aatare, antara emnde na tá an shaitaine na bademme áseza Yaisu. ³³ Bademme á emnde a hufe á ekse saresse, ta se jamme áte we á wakyyia nanna. ³⁴ Yaisu a mbateraahе emnde kwakya am lapikere-aha-aatare gergere, a ngyanse shaitaine-aha kwakya am emnde. Vaterteka baráma dekideki ge shaitaine-aha nanna ge ndaase elva, adaba itare diyardiya Yaisu ma ware nane keni.

*Yaisu ankwа á ja dаba an waazu
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Mákurálla-aara wá, a sesehe ge Yaisu á ba an irenjlya, a zlalehe á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera, a de maga maduwa áhuwa. ³⁶ Daaci ta naba dábemhe ge tara Simaun antara emnde na ni tá ba kerdfe, ta de tataya tate na átekwa. ³⁷ De sharánsha maa, a ba itare tá elvan ge nane: «Degiya emnde bademme tá ankwа á tatayaktátaya jipu!» ³⁸ Amá a nwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Mi zlalawa á miya á dem ekse-aha na herherzhe, yá de magaterá waazu ge emnde a ekse-aha nanna keni, adaba a siyaa ba una nanna.» ³⁹ Mázla-aara ba zlalá-aatare, ta fantau ge já daba am kwára á Galili bademme, ankwа á magaterá waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare, ankwа á ngya shaitaine-aha keni am vuwa á emnde.

*Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16)*

⁴⁰ A semhe ge slederve umele, a se kezlaa ugje á katafke-aara, a fantau ge njala ázeñara, a ba njane á elvan ge njane: «Má wayak-wayá wá, ká dzegwándzegwa givege ba metedfe vuwa-aaruwa.» ⁴¹ Daaci Yaisu a naba zanvaarhe, a pelse erva-aara, a de fete áte njane, a ba njane á elvan ge njane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedfe vuwa á ña.» ⁴² Ba seke ndaha á miya na, a naba mbehe ge slederve njanna metedfe. ⁴³ Amá lauktu á belanaabela wá, a tedanánte hyema ba shagera, ⁴⁴ a ba njane á elvan ge njane: «Balananseka ma ge ware keni dekideki. Názena ká de maganaaka wá, de maranánmárá ire á ña ge *liman, vanteva sadake á ña ge Dadaamiya áte una a ndanaa Muusa ge seydire á ña á katafke á emnde bademme ganakini mbakmbe.» ⁴⁵ Amá njane, ba zlala-aara wá, a de false labare njanna áza emnde bademme. Adaba una njanna Yaisu dzegwánka marse ire-aara áza emnde mazla-aara, sey á njá á ba am kaamba yiyiye an ekse, tá duwa ba emnde ádezeñara, á sawa am tate-aha gergere.

2

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara (Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26)

¹ Haraahare cekwaangudí wá, a naba eptsehe ge Yaisu, á sem huđe á Kafarnahum, cenarancena emnde ganakini saasa, ankwá am mba. ² Daaci kwakya nalga a se jamme am huđe á ha njanna, sete we á wakyiya keni baaka sleđe dekideki ge kwakyaire á emnde. Daaci Yaisu a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ³ Á ba am sarte njanna maa, ta semhe ge emnde umele, ta sanaa ura an matsa ubiya-aara, ta saa sepanaa emnde ufáde am dagave-aatare. ⁴ Amá dzegwaránka dáná á de katafke á Yaisu adaba kwakyaire á nalga. Daaci ta naba dalte áte ire á dzuguru, ta naba weraa ire á dzuguru njanna am ndañjire á tate na ni átekwa Yaisu, ta velem zhel na antara egdera-aara bademme. ⁵ Nánná Yaisu fetarfire á emnde njanna maa, a ba njane á elvan ge edda una lapika na: «An bára haypa-aha á ña bademme egdza-aaruwa.»

⁶ Áy, tá ankwá malum-aha á *tawraitá umele á njanja am tate njanna. Malum-aha njanna ta fantau ge dzamanaa am ervaunđe-aatare, a ba itare: ⁷ «Kwaye zhel na ankwá á lyiya sleđe á Dadaamiya. Ware edda una á dzegwándzegwa yanár haypa ge ura máki Dadaamiya ka palle?» ⁸ Kertenj a naba diyeddiya Yaisu názena tá ankwá á dzamaná itare, a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am

ervaunɔde á kure? ⁹ Ázara una tsaftsafe jauje ge banán ge edda una lapika vuwa-aara: An bára haypa-aha á ɲa, bi baná: Tsettse, eksanteksa egdera á ɲa, ezzlala an sera á ɲa? ¹⁰ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde baɔemme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: ¹¹ «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ɲa, ezzlala á da.» ¹² Kertenj tsettse zhele na á katafke-aatare baɔemme, a eksante egdera-aara, a naba zlálá. Baɔemmire-aatare tá maga ba najipu-aara, a ba itare: «Ba ser palle keni ndza nanjeránka jeba á una dekideki.» Daaci ta fantau ge gala Dadaamiya.

Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Yaisu a naba eptsá ádaliye ádete we á haye á Galili. Kwakya nalga ta duhe ádezenjara, daaci a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga á tsetse-aara áhuwa, a naa egdza á Halfa á njá am bere á hadáma, zhara-aara Laiwi, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsettse, sawa, dábicfába.» A naba tsa Laiwi, a dába Yaisu.

¹⁵ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá anjwa za dafa antara pukura-aha-aara am mba á Laiwi ɲanna, ta naba záná átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a haypa umele, adaba kwakya jeba á emnde ɲanna ta daa dába Yaisu. ¹⁶ Tá anjwa *Farisa-aha umele, ta malum-aha á *tawraita, ta naa Yaisu anjwa za dafa antara emnde a jaha hadáma ira emnde a maga haypa gergere. A ba itare tá elvan ge pukura-aha-aara: «Labára á za dafa antara jeba á emnde ɲanna?» ¹⁷ De cenatercena Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸ Vacite umele maa, pukura-aha á Yuhanna antara *Farisa-aha tá anjwa tsufá ndera, amá pukura-aha á Yaisu tsufarka. Daaci ta naba duhe ge emnde umele, ta ndavanu ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labára pukura-aha á ɲa tá ekseka ndera?» ¹⁹ Daaci a njwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na tá dáhaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Am sarte na ni anjwa zhele á larusa am dagave-aatare wá, tá dzegwánka tsufa ndera

dekideki. ²⁰ Amá anjwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte njanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

²¹ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanjyuwe an baukta anjwaslire, adaba máki á venyaná an una anjwaslire, una anjwaslire na á teda emgyegwe a nanjyuwe na, daaci á farfe te-aara.

²² «Zlabe adaliye, tá puweka mbazla anjwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki tsetse mbazla, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. Daaci máki mbazla anjwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya-aha na anjwaslire.»

Ba Yaisu una edda á vaci puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe, a degashe Yaisu antara pukura-aha-aara praatte am dagave á fe-aha á hiya maa, pukura-aha-aara ta naba fantau ge kázla ire á hiya na. ²⁴ A ba *Farisa-aha tá elvan ge Yaisu: «Labára pukura-aha á na tá maga duksa na an piya vaci puwansepuwe?» ²⁵ A naba njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme njateraanja waya, tá an wedere á náza za ba jipu na emtu? ²⁶ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda njanna a naba eksante tapiske na ta fan ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte barama ba ge *liman-aha palle za tapiske njanna. A mágava una njanna am zamane á Abiyatar njane male á liman-aha.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe adaliye: «Á maganá ba kwaskwe á puwansepuwe nampire ge urimagwe. Urimagweka una á maganá nampire ge kwaskwe á puwansepuwe. ²⁸ Daaci ba *Ura á emnde bademme una edda á vaci puwansepuwe.»

3

Zhele an emtsa erva-aara
(Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a daliye zlabe adaliye á dem mashidi, a de bera ura an emtsa erva-aara vacite njanna. ² Am mashidi njanna maa, tá anjwa emnde na tá tsagwada ba Yaisu, ta fantau ge zhára Yaisu an enjkae-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe, lauktu ma tá puwar elva adaba una

ɲanna. ³ Amá Yaisu a naba banán ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde bademme.» ⁴ Daaci a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ɲane á elvan ge itare: «A vamite baráma á mága uwe *tawraitá an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keda ura he?» Ta naba heɓu we-aatare ɲwarka. ⁵ Jaaja ervaunɗe á Yaisu, a zharateraahe, degdegire á ire á emnde ɲanna wantewa jipu. Daaci a ba ɲane á elvan ge zhele na: «Pelansepele erva á ɲa.» A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanɲe ba seke erva-aara werre. ⁶ Mazla-aara ba zlála á degashe ge *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare antara emnde á *Hirudus, geni tá maganá estara, lauktu tá keɓanaakeda shifa á Yaisu.

Nalga na áseza Yaisu áte we á haye

⁷ Daaci ba zlála ge Yaisu antara pukura-aha-aara á dete we á haye á Galili. Kwakya nalga na ta ɗabanaa ádehuwa. Emnde ɲanna ta segashe am kwara á Galili, emnde umele ta sawa á sa am huɗe á Urusaliima, ⁸ antara am kwara á Yahudiya bademme, antara á sa am kwara á Idumaya, antara á sa á katafke á guwa á Urdun, ira á sa am kwara á Tirus antara Sidaun. Emnde ɲanna bademme ta se á ba áza Yaisu adaba cenarácena labare-aara. ⁹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara, tatayauwivaatataya egdza paare á yawe, geni a becariteka emnde. ¹⁰ Adaba ɲane slemba emnde, daaci emnde na lapika vuwa-aatare na kwakya ta berdavuwa ásezenɲara, geni tá fetefa erva-aatare áte ɲane. ¹¹ Emnde na tá an shaitaine, ba ta puwete ice-aatare áte ɲane maa, reppe ta naba mbeɗa am sera-aara, ta ámbera hula, a ba itare am hula-aatare: «Ba ekka una ka *Egdza á Dadaamiya.» ¹² Amá a naba valaterarhe ge Yaisu á ba an ndeɗa geni a ndaharka elva áte ɲane ɗekideki, ma ware ɲane keni.

Yaisu anɲwa á dzera pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a ɗetaa emnde na a wayateraa ɲane, ta ɗála emnde ɲanna antara ɲane áte egdza wa. ¹⁴ Ate wa ɲanna maa, a de dzerese emnde kelaawa ju buwa am itare, a ɗaateraa an emnde a bela. A dzeraterse ganakini tá nja antara ɲane ba kelaazare, á belaterá á de balaterá labare á higa ge emnde. ¹⁵ Daaci a vaterte hákuma á ɲgya jini-aha am ura. ¹⁶ Náwa zhera-aha á emnde a bela ɲanna: Simaun ɲane una Yaisu a fante zhera á Piyer, ¹⁷ tara Yakuba tá an egdza emmenɲara Yuhanna itare ta egdzara á Jaibaidaiyus, Yaisu a faterte zhera á Bauwanairgais, amaana: hula á samaya, adaba

itare ta emnde a ica ervaunġde watsewatse; ¹⁸ Andere, Filip, Bartaulauma, Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Tadawus, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ¹⁹ ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-ahaara na.

Emnde á Yaisu ta kurken an shaitaine Yaisu

²⁰ Saasa Yaisu maa, se jarammejahe emnde zlabé ádaliye, ba sarte á zu duksa keni sharánka tara Yaisu an pukura-ahaara. ²¹ Am sarte na cenaráncena emnde a há-aatare, a ba itare: «Una wá, hairireka mazla-aara.» Daaci ta naba duhe geni tá tedfetedfe am dagave-aatare.

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine

(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²² Tá anġkwa malum-aha á *tawraita am emnde nanna ta sawa á sa am huġde á Urusaliima, ta bantsa itare: «Anġkwa *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha am nane.» Emnde umele keni ta ndahán ba estuwa, a ba itare: «A vantaa ba slekse á shaitaine-aha nanna hákuma ge ngyesaa shaitaine am ura na.»

²³ Daaci Yaisu a đaterterte bađemme á dezeńara, a vaterte elva an naraje, a ba nane á elvan ge itare: «Á sáwá estara ni Shaitaine á báká ire-aara na? ²⁴ Am kwárá á slekse palle, máki emnde tegarsetege gergere buwa wá, á zlaleka hákuma mazla-aara. ²⁵ Zlabé ádaliye, am huġde á há palle, máki tegarsetege emnde gergere buwa, huġde á há nanna á zlaleka mazla-aara. ²⁶ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Má gevge ni Shaitaine a teganse ire-aara buwa am kwárá-aara wá, hákuma-aara á duka á de katafke, ma vaatara keni á zle.»

²⁷ Yaisu anġkwa á sla Shaitaine an slendzedfa, a ba nane á elvan ge itare: «Baaka ura á dzegwándzegwa zá há á slendzedfa, máki eksevaaka emtsaafde slendzedfa a puwanse erva ákataliya, lauktu nane á zá há-aara bađemme.

²⁸ «Diyaweddiye una ba shagera: Bađemme á haypa-aha na tá maganá emnde, antara elva a mándzawe na tá valyaná itare áte Dadaamiya na, á yateraareya Dadaamiya bađemme. ²⁹ Amá edda una ni a ndaase elva a mándzawe áte Shedfekwe Cufedfe wá, baaka yanarye ge nane đekideki. Adaba haypa-aara nanna náza ba ge đekideki.»

³⁰ A bateraa una Yaisu na wá, adaba ta bantsa emnde umele-aatare: An shaitaine.

Tara emmeņara antara egdzar mama-aha-ņara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹ Am iga a una nanna maa, ta semhe ge tara emmeņara, antara egdzar mama-aha á nara, ta tsaahé á ba ágashe, ta belaa ura, ta de đante. ³² Am sarte nanna kwakya

emnde ázeṅara, amá ta naba ndahanhe, a ba itare: «Tá anḱwa á ndaváká tara emmeṅa, antara egdzar mama-aha-ṅa ágashe.»³³ A ṅwaterante, a ba ṅane á elvan ge itare: «Ware ṅane emmerwa ge iya? Emnde-ara itare egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?»³⁴ Daaci a zharaa emnde na tá ázeṅara, a ba ṅane á elvan ge emnde baḱemme: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna.³⁵ Ma ware una á maga názu á kataná Dadaamiya, egdza emmerwa ba ṅane, emmerwa ba ṅane.»

4

Naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Yaisu a daliye zlaḱe á de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde áte we á haye á Galili. Kwakya nalga á emnde a jemaa á katafke-aara. Adaba una ṅanna, a njema am paare, ṅane áte ire á haye; emnde wá, baḱemme tá á ba am haha áte we á haye ṅanna. ² A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ṅane á elvan ge itare: ³ «Cenawancena, náwa yá bakurá elva: Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. ⁴ Am sarte na anḱwa á puwa nalkame ṅanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unḱule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sese á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kárá-aara wá, deraadera adaba baaka slalwe ṅgelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlaḱe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake, magaaka ire. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a sesehe ba shagera, a waltaa an unḱule-aara, a magaa ire. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara kul keye kul keye, ekte-aha umele ta yayaa kul unḱwahe kul unḱwahe, ekte-aha umele zlaḱe ádaliye ta yayaa deremke deremke.» ⁹ Daaci a ba ṅane á elvan ge itare: «Edda una máki anḱwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am sarte na baaka dikele á emnde ázeṅara, ta juwa ba emnde umele-aatare antara pukura-aha kelaawa ju buwa, ta naba ndavanu maana á naraje-aha-aara. ¹¹ A ṅwaterante, a ba ṅane: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá emnde umele wá, ma yá ndaterndáhá keni sey á ba an naraje. ¹² Estuwa, ma tá anḱwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka dekideki; ma tá anḱwa á cenaná á ba an hyema-aatare keni, tá ceneseke dekideki. Adaba itare,

baaka wedere-aatare an d'aba Dadaamiya. Ayka wá, ma andze á naba yateraarye Dadaamiya!»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina cenakuránka naraje na? Máki cenakuránka una, kwá de cenaná estara kena naraje-aha umele na? ¹⁴ Náwa maana á naraje nanna. Slepuwa wulfe nanna wá, á puwa ba elva á Dadaamiya. ¹⁵ Emnde umele, itare ta ba seke unjule. Tá cenvaacena elva á Dadaamiya, amá kertenj á sawa shaitaine, á tsakse elva nanna am itare. ¹⁶ Emnde umele itare ta ba seke cacera. Má cenarácena elva á Dadaamiya, kertenj tá lyiyaná á ba an higa. ¹⁷ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya nanna am itare. Daaci má jerje lámare umele bi zlada adaba elva nanna wá, tá yá fetarfire-aatare ba watsewatse. ¹⁸ Emnde umele zlafe adaliye, itare ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, ¹⁹ amá wá, á dem dagave á dzama á ire an kazlaja á duniya, antara waya á nalmane kwakya, ira waya á duksa-aha umele gergere am duniya na. Á becanta ba una nanna elva á Dadaamiya na am itare, á maŋka nampire d'ekideki. ²⁰ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, tá lyiyaná an ervaunje-aatare palle, elva nanna á maga nampire am itare. Emnde umele aŋkwa nampire-aatare cekwa, emnde umele nampire-aatare deydey, amá emnde umele wá, kwakya nampire-aatare.»

Naraje an kára á fanus

(Luka 8:16-18)

²¹ Yaisu a farhe zlafe adaliye ge tsakaterá elva, a ba nane á elvan ge itare: «Ware edda una máki a mbante kára á fanus, á fáná am ekte á egdera, bi á unjbar tasa? Baaka d'ekideki, sey tá zlenelaná á ba áte tate-aara. ²² Daaci diyaweddiye ganakini bademme á názena an shebe kina, watse á sesse ásegashe. Bademme á názena nasherire kina, watse tá diyeddiya emnde bademme. ²³ Edda una, máki aŋkwa hyema-aara, a cenevaacena.»

²⁴ Zlafe adaliye a ba nane, á elvan ge itare: «Faufa hyema am názena kwá cenaná kure bademme na. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una nanna ge kure keni. Baira á de januje nane am una kure kwá magaterán ge emnde. ²⁵ Edda una máki aŋkwa ázenara na wá, watse tá de fanaarfe zlafe adaliye ge nane. Amá edda

una an erva dey wá, ba egdza una ázenjara na keni, tá de lyanvulye.»

Naraje an wulfe á wálá á ba an ire-aara

²⁶ Yaisu a farhe zlafe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Náwa názu á gáráva an názena á magava am *kwara á Dadaamiya: Duwa á ura umele, a puwaa wulfe am fe-aara. ²⁷ Daaci njane á pá ba hare-aara, á kezla ba hare á bere, amá wulfe ámbera á ba segashe, anjwa á wala, baaka názu a disaa njane am hufe-aara defekideki. ²⁸ Bademme, á maganá ba haha slera. A sanse wulfe, a walante, a magaa ire, haa a nanve. ²⁹ Má welasewele, edda fe a duwa á ba an náza wa masa-aara, a de icica, adaba hyephye sarte.»

Naraje an wulfe á pilli

(*Mat. 13:31-32, 34; Luka 13:18-19*)

³⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Mí slaterá an uwe *kwara á Dadaamiya? Mí shateru an naraje-ara ge emnde? ³¹ Kwara á Dadaamiya wá, á gáráva an wulfe á pilli. Njane wá, cekwa ba njane am wulfe-aha bademme. ³² Amá má jaremje am haha, sesse wá, á wala jipu, haa á jauje ba ge duksa-aha umele an wala, á vala erva, yiye-aha tá njá am shedekwe-aara, tá maga bere-aatare keni átekwa.»

³³ Yaisu a kwaraterse estuwa elva ge emnde an naraje-aha áte una tá cenáncena. ³⁴ Bademme á elva-aara a kwaraterse á ba an naraje. Amá ge pukura-aha-aara, am sarte na baaka emnde ázetare wá, a palateraa sera-aara bademme.

Yaisu a ekhyaa válale

(*Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25*)

³⁵ Ba vacite njanna herzha manjaripu wá, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibze haye ádehuwa-aara.» ³⁶ Daaci ba tse-aatare, ta yaa emnde am tate njanna. Pukura-aha ta daa Yaisu am paare na a njemaa njane am hufe-aara, amá paare-aha umele keni ndza anjwa áhuwa. ³⁷ Cekwaanjudi wá, a naba tsete ge válale yaikke átire á haye njanna, a maganaa njane vádza á haye á ba an ndzedá haa a nante paare an yawe. ³⁸ Yaisu njane á zlava áte kataliya á paare, a belete ire-aara áte náza bela ire, á pá ba hare-aara. Duwa á pukura-aha-aara, ta tsante am hare na, a ba itare tá elvan ge njane: «Malum, mí kedá ni baaka lambe á njá?» ³⁹ Ba tsetse-aara, a naba valarhe ge válale na, a ba njane á elvan ge haye: «Tsaatse ba tseriyye.» Daaci a naba tsahe ge válale, tseriyye slede ba seke ndza magaaveka duksa.

⁴⁰ Am iga á una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Baaka fetarfire á kure áte ya emtu?» ⁴¹ Daaci jaterja lyawa jipu, a ba itare am dagave-aatare: «Ware kena ñane una ni dete ba effeya antara haye keni tá fansarfe na?»

5

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine
(Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Am sarte na icaransice haye ñanna maa, daraada áte iga a guwa ñanna. Tate ñanna wá, am kwara á Gairasaine-aha. ² Ba a tsekwese ge Yaisu am paare wá, a naba sesehe ge zhele umele am dagave á irekhya-aha, a se yainu á ba an ye ge Yaisu. ³ Zhele ñanna wá, an jini am ire, á njá á ba am dagave á irekhya-aha. Baaka ura á dzegwándzegwa tákwasa ñane, ma an tsavaytsavaye keni. ⁴ Adaba ser kwakya tá puwante sasala áte sera, tá tákwasaná erva an tsavaytsavaye, amá a bataan ba demme. Baaka ura á dzegwándzegwa njá zhel ñanna d'ekid'eki. ⁵ Vayi vacika á já á ba dába am dagave á irekhya-aha antara áte ire á wa-aha, ámbera á hula, á tata vuwa-aara an nákwá.

⁶ Am sarte na ni a naa Yaisu, a se yainuye na wá, a sawa á ba an zhagade, kreppe a se mbedehe am sera-aara, ⁷ a fu hula an ndzedá-aara ba demme, a ba ñane am hula-aara á elvan ge Yaisu: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Yá ndaaka adaba Dadaamiya, tasle á ña, fiyemka am zladá!» ⁸ A ndanaa adaba uwe una ñanna, adaba a ndaase elva-aara Yaisu, a ba ñane: «Ekka shaitaine, sesse am zhel na!» ⁹ Daaci Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhele ñanna, a ñwanante, a ba ñane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde, adaba ña vayye.» ¹⁰ Zhele ñanna a fantau ge kyuwanfe ge Yaisu geni a yaterya jini-aha ñanna, a njarinja á ba am kwara ñanna.

¹¹ Am tate ñanna maa, ndza ankwá walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa maa, ¹² jini-aha ñanna ta fantau ge ñala Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Tasla á ña, vanjerteva ka baráma, njá de njá am nabezhe-aha na.» ¹³ Yaisu a naba vaterte baráma ñanna. Mazla-aara ta naba sesehe ge jini-aha am zhel na, ta dem nabezhe-aha ñanna. Nabezhe-aha ñanna á maga debu buwa, amá ta naba zlerdaa zhagade a sate egdza wa ñanna, ta puwamme am haye, a ndateruhe ge haye ba demme.

¹⁴ Daaci zhagade ge suni-aha á nabezhe ñanna, ta dateraa labáre ge emnde a makwata antara emnde a huđe á ekse ba demme. Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ñanna

ge de zhára názena magavmage. ¹⁵ Daraada áza Yaisu, tá zhára ba zhel na ndza an jini-aha am njane na á njá, an enjkale-aara ba lanje, a tsekweme am nanjyuwe ba seke emnde. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ¹⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága njanna bademme na, ta fantau ge tsakaterse sera-aara bademme, geni a shanaa estara ire-aara zhel njanna, antara keda á nabezhe-aha na. ¹⁷ Amá itare, ta njala Yaisu geni a dedde am larde-aatare ba dekideki.

¹⁸ Estuwa Yaisu a naba d'alme am paare á yawe, amá zhele na shansha ire-aara na a ndavanu ge Yaisu, geni njane keni a edfaba. ¹⁹ Amá eksarka Yaisu. A ba njane á elvan ge njane: «Eptseptsá á dem mba á kure, de vaterteva sera á názena a magakanaa Yaakadada na, antara zezarzure-aara na a zakvaara njane na bademme ge emnde á kure.» ²⁰ Daaci ba zlalá á zhele njanna, a de fantau ge fala labare-aara am kwara na tá d'ahaná an Ekse Kelaawa na. Bademme á emnde na ta cenaa labare-aara na tá maga najipu.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanjyuwe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ A eptsehe zlafe adaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara, ta se jamme ge nalga a emnde kwakya zlafe adaliye ázenjara. ²² A semhe ge palle á male-aha am mashidi, zhara-aara Yayrus, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, ²³ a fantau ge njala ázenjara, a ba njane á elvan ge njane: «Tasla á njá, sawa fetefa erwa á njá áte egdza-aaruwa mukse lapika, adfaba herzhe á degashe shifa am njane. Má dakemda ka wá, á emtseka mazla-aara, sey á mbembe.» ²⁴ Daaci Yaisu a naba duhe antara njane, kwakya emnde ta daa á d'abaná ádehuwa, tá ámbera efbeca áte baráma.

²⁵ Ndza anjwa mukse am dagave á emnde njanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. ²⁶ Kwakya zladá na a shanaa mukse njanna áza dauktar-aha. A kedfaa nalmane-aara bademme, aley shanka njulmire dekideki, sey ba á farfe. ²⁷⁻²⁸ De cenácena mukse njanna labáre á Yaisu maa, a ba njane: «Una wá, ma ya de fete erwa-aaruwa á ba áte nanjyuwe-aara keni, yá mbembe.» Daaci a naba duhe á ba am dagave á emnde njanna, a de fete erwa-aara áte nanjyuwe á Yaisu á kya iga. ²⁹ Kertenj a naba icevhe ge kela á uzhe-aara njanna, ba njane keni tapanaatápá am vuwa-aara ganakini mbaambe.

³⁰ Á ba am sarte njanna a naba tapanaahe ge Yaisu keni am vuwa-aara ganakini sessa ndzedá am njane, mbanaambe ura. A naba eptsavte am dagave á nalga njanna, a ba njane á

elvan ge itare: «A gejjantaa ware nanjyuwe-aaruwa?»³¹ Ta njwanante ge pukura-aha-aara, a ba itare: «Ká zhárá dikele á emnde njanna tá becakbeca na ni, a gejjaktaa ware, a ba ka?»

³² Amá a zharataraahe ge Yaisu, ge dise edda una a magaa una njanna. ³³ Daaci gazlaagazla mukse na, adaba tapanaatapa názu a gev am vuwa-aara. Daaci a sawhe ámbera á gyagya ba seke maagara, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a ndanse jirire-aara bademme. ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Mbakaambe fetarfire á nj egdza-aaruwa, ezslálá á ba an hairire, de njinja ba layye.»

³⁵ Yaisu zlafe á ba an elva áte we, ta semhe ge emnde á sawa am mba á Yayrus male am mashidi, a ba itare tá elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ³⁶ Amá Yaisu fanuka hyema ge elva-aatare. A ba njane á elvan ge Yayrus: «A wanjka lyawa dekideki, naba fetarfe ka.» ³⁷ Daaci a duhe, amá velaaka baráma dekideki ganakini tá dabaná emnde ádehuwa, sey ta dabanaa ba tara Piyer, Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba njanna.

³⁸ Daraada am mba á Yayrus maa, ta de beraa emnde kwakya tá maga ba emtanjire. Emnde umele tá kyuwa, emnde umele tá tsáka dákwa. ³⁹ A demhe ge Yaisu á dem hufe á há, a ba njane á elvan ge emnde: «Labára kwá maga emtanjire, kwá kyuwa estuwa? Egdzere emtsaaka, á pá ba háre.» ⁴⁰ Amá ta naba puwar dzáká, ágire tá epsawepsawa. Daaci Yaisu a naba bakaterse ásegashe bademme, a yaa ba tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere, ira pukura-aha-aara keye na, ta demhe antara njane á dem bere na á zlava am hufe-aara egdze na. ⁴¹ Daaci njane a de njanaa ba erva ge egdze na, a ba njane á elvan ge njane: «Talita kuma», amaana: «Egdzere, ya bakanaa ba iya tsettse.» ⁴² Ba seke ndáhá á miya na tsetsa egdze na. Egdze njanna, yawe kelaawa ju buwa. Daaci bademme tá maga ba najipu-aara. ⁴³ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a balarka dekideki. Am iga á una njanna, a ba njane á elvan ge itare: «Vawanteva náza za ge egdzere.»

6

*Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu
(Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)*

¹ Daaci a tsete ge Yaisu áhuwa, a zlala á dem ekse na ni a waletaa am hufe-aara na. Pukura-aha-aara keni ta duwa á ba antara njane. ² Samsa kwaskwe á puwansepuwe maa, ta naba dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge

emnde. Emnde kwakya jarammeje am mashidi nanna. Am sarte na cenarvaacena elva-aara, ta mága najipu kwakya áte nane, a ba itare: «A de mbese áme elva na estuwa? A shanaa áme nane ilmu na? Ázara kwa ba najipu-aha na á maganá nane na! ³ Ábi ba nane una slega nafa egdza á Maari na? Egdza emmetare ge tara Yakuba antara Yauseys, Yahuda, ira Simaun. Egdzar mama-aha-nara nwashu keni ta ba am dagave á miya.» A piyatertaa ba una nanna ge fetare áte nane, baaka umele. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am huđe á há-aatare, antara vara-aha-aara, ira emnde a ekse-aara baďemme wá, tá feka zherwe áte nane.» ⁵ Daaci magaaka najipu-aha kwakya am ekse nanna, sey ba una a puwaterar erva ge emnde umele-aatare, a mbateraaha. ⁶ Yaisu á maga ba najipu-aara adaba baakire á fetarfire á emnde a ekse nanna.

Am iga á una nanna maa, a naba tse am ekse nanna, a zlalá á dem ekse-aha na herherzhe na, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha nanna.

Yaisu a bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mat. 10:5-15; Luka 9:1-6)

⁷ Vacite umele maa, a jatermaare ge pukura-aha-aara am tate palle, a vaterte hákuma áte shaitaine-aha, lauktu a fantau ge belaterbela bubuwa. ⁸ Lauktu a belaterbela wá, a fater bariya, a ba nane á elvan ge itare: «Eksauka ba uwe keni am erva, sey ba zade á kure palle. Magauka kashi á náza za, ma shungu keni am lyiba. ⁹ Fawaumfa kimake am sera, amá dawánka zane bubuwa.» ¹⁰ A ba nane á elvan ge itare zlađe adaliye: «Máki dakuremda am ekse wá, njawinja á ba am mba na máki lyarakurvaalya am huđe-aara na, dem sarte á zlalá á kure am ekse nanna. ¹¹ Má lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. Magawateránmaga una nanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ¹² Daaci ba zlalá ge pukura-aha, tá de belaterá elva á Dadaamiya ge emnde geni a magarmága tuba. ¹³ Ta ngyesaa jini-aha kwakya am emnde; emnde na lapika vuwa-aatare keni, ta gaterve waye an zhera á Dadaamiya, mbarateraambe baďemme.

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴ A cenanaa estuwa sleksu *Hirudus labare á Yaisu adaba baďemme á emnde tá ndáhá ba nane. Ta bantsa emnde umele: «A tsetaa ba Yuhanna slemaga baptisma am faya.

Adaba una nanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»
¹⁵ Amá a ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlaɓe ádaliye: «Una ba nabi umele tsekemme, amá nane keni ba nabi á Dadaamiya ba seke nabi-aha werre.»

¹⁶ De cenáncena sleksu Hirudus gajawe-aatare maa, a ba nane: «Una ba Yuhanna slemaga baptisma. Ndza icanaayica ire áte nane, amá a tsetaa ba nane nanna am fayal!»
¹⁷ A bateraa una nanna adaba ndza a ndahanaa ba nane nanna geni a eksarvaksu Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte nane, ta de belema am dangay. A ngudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna; adaba Hirudus nanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmeɓara Filip.
¹⁸ Amá ankwá á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmeɓara na wá, una nanna zlayeka defekideki.
¹⁹ Adaba una nanna Hirudiya wayaaka zhára Yuhanna an shifa defekideki, baaka ba puteaara ge já shifa-aara.
²⁰ Adaba Hirudus wá, nane á kuvá Yuhanna jipu, wayaaka á geja shifa-aara, adaba diyaadiya ganakini Yuhanna ura á Dadaamiya, ura jirire. Ba kelaa máki Yuhanna ankwá á baná elva ge sleksu Hirudus wá, á taa weranteka ba we-aara keni, amá wayaawáyá tsa eccenaara.

²¹ Vacite umele maa, shansha Hirudiya baráma á já Yuhanna. Samsa sarte á ya sleksu Hirudus, a naba gyaamunri, daaci a naba dante galipa-aha-aara, antara maleaha á sawji-aha ira maleaha umele am kwara á Galili.
²² Duwa á gyaale á Hirudiya, a de shekelaterante ge maleaha na a dahateraa slekse na. Hayaranháya jipu tara slekse an emnde-aara bademme. A naba banánba slekse ge gyaale nanna, a ba nane: «Ma ká kátá uwe keni, naba ndaviyundave, yá vakteva.»
²³ A naba zanu wada-aara, geni ma a ndavanu uwe keni, sey a vanteva, una ma kyalma á rezege-aara keni, sey á vanteva.

²⁴ Daaci ba degashe-aara ge gyaale na, a deza emmeɓara, ge ndavanu názena ni á se ndavanu ge slekse na. Amá a ba emmeɓara: «De enndava ka a varakteva ba ire á Yuhanna slemaga baptisma.»
²⁵ Kertenj a semhe áseza slekse, a ba nane á elvan ge nane: «Yá kátá ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.»
²⁶ Una nanna namaari-aareka defekideki, amá dzegwánka kwalarkwale adaba wada na a zanuwa nane á katafke á emnde-aara na.
²⁷ Daaci a naba bela sawji á dem dangay, ge de sá ire á Yuhanna na. Ba zlálá á sawji na, á dem dangay na, a de ica ire áte Yuhanna,
²⁸ a sanán ge gyaale nanna am kwatame. Duwa á gyaale nanna, a de vante ge emmeɓara.

²⁹ Daada labare ádeza pukura-aha-aara, ta naba sawhe, ta eksante emtsa-aara, ta de hedefehe.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(*Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14*)

³⁰ Saraasa emnde a bela á Yaisu, ta se ndahanhe bademme á názena ta maganaa itare antara názena ta kwaraterse ge emnde. ³¹ Emnde keni ba tá sawa emnde na, tá zlálá emnde na, baaka ica-aatare dekideki áza tara Yaisu antara pukura-aha-aara. Ba sarte á za náza za keni ta shanka dekideki. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare, «Máki estuwa wá, mi zlalawa á dem tate na ta baaka emnde na, kwá de puwansepuwe cekwaanḡufi.» ³² Daaci ta naba deme am paare, ba zlálá-aatare á dem tate na ta baaka emnde átekwa, ba itare an ire-aatare. ³³ Amá naraterna emnde kwakya am sarte na tá zlálá na, daaci ta naba diyatersediye, ta dábateremhe an sera. Emnde umele keni saresse am ekse-aha gergere, ta dábateremhe an sera. Baira ta dema ba itare zunḡwe arge tara Yaisu an pukura-aha-aara.

³⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhárá ba dikele á emnde tá kela ádezeḡara. Á zharaterzhara wá, a naba zatervaarhe, adaba ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare na. Daaci a fantau ge kwaraterse duksa kwakya áte Dadaamiya. ³⁵ Eblyabelya vaci maa, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeḡara, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Degey baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba. ³⁶ Ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhhe áhuna, tá de shakwanu náza za ge we-aatare.» ³⁷ A ḡwaterante ge Yaisu, a ba ḡane: «Vawaterteva ba kure náza za!» A ba pukura-aha tá elvan ge ḡane: «Ká kátá ḡá de shekwaterá náza za jekka deremke wanyara, lauktu á hyater ge emnde na?» ³⁸ A ndavateru ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge itare: «Kwá an depaiḡ wanyara ázekure? De zharawazhara wára?» Ta de zharanaahe, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Depaiḡ á ḡere anḡkwa ilyebe ámasla an kelfe buwa.»

³⁹ Mazla-aara a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawateraanja emnde áte masa an slala an slala.» ⁴⁰ Daaci ta naba njateraahē emnde deremke deremke, am slala-aha umele kul ilyebe kul ilyebe. ⁴¹ Zlauzle una ḡanna maa, Yaisu a naba halante depaiḡ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiḡ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vatertá itare ge emnde. Am iga á una ḡanna a tegateraa kelfe-aha na keni. ⁴² Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huḡe-aara náza zá na, aley jauje zlaḡe

ádaliye. ⁴³ Pukura-aha ta halante jugena á depainj antara kelfe ñanna wára kelaawa ju buwa. ⁴⁴ Kezlakula á emnde a zá náza zá ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe.

Yaisu á zlála an sera áte ire á haye
(Mat. 14:22-33; Yuh. 6:15-21)

⁴⁵ Shekwaraaka ðekideki am iga á una ñanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunñwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaadfe emnde.» ⁴⁶ Puwateraapuwa emnde maa, a naba ðalete áte egdza wa, a de maga maduwa. ⁴⁷ Zhedaazheda ice, gevge vayi maa, zlarzálá pukura-aha an paare á dem dagave á haye ba shagera, amá Yaisu wá, á ba áte wa ñanna ba ñane palle. ⁴⁸ Á zhára pukura-aha-aara á sawa áte wa ñanna wá, tá baka paare an zlada jipu, á magaterá palasa effeya á eptsaterá á dem iga. An ireñlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, ñane á zlála á ba an sera-aara áte ire á haye ñanna. Amá a de magaa ba seke á kátá yaterseye. ⁴⁹ Ba naranna pukura-aha-aara anñkwa á zlála an sera-aara áte ire á yawe na wá, ta naba fu hula, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ⁵⁰ Itare bademme ba seke á degáshe shifa am itare ge lyawa. Daaci kertenj a ndahater elva Yaisu: «Gazlauka, degiya una ba iya!» ⁵¹ Daaci a naba ðaleme am paare á dezetare wá, tseriyiye a naba tsaathe ge effeya na. Tá geja ba ire pukura-aha-aara, tá maga najipu. ⁵² Adaba degdege ire-aatare jipu, cenaránka itare najipu na a maganaa an depainj na.

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait
(Mat. 14:34-36)

⁵³ Ba ebzarubze haye wá, tá am haha á Gainaizarait, daaci ta ñgudaa paare-aatare áte we á guwa. ⁵⁴ Ba segashe-aatare am paare wá, emnde ta naba dise Yaisu. ⁵⁵ Daaci ba zhagade-aatare á dem ekse-aha-aatare, ta de sanaa emnde-aha-aatare na ni á waterá vuwa-aatare áte egdera-aha-aatare. Ma a dem tate-ara Yaisu keni, tá maga ba una emnde. ⁵⁶ Bademme á tate na ni a de tsekwaá átekwa Yaisu, ma a de tsekwaá am berni, ma áte makwata, ma am egdza ekse bademme, emnde ta sanaa emnde-aha-aatare na ni lapika vuwa-aatare, ta fanaa á katafke-aara am dagave á emnde bademme, ta ñalaterunñale geni tá fetefa erwa-aha-aatare á ba áte we á nanñyuwe-aara keni. Daaci bademme á emnde na ni ta fete erwa-aatare áte ñane mbarembe.

7

Elva a nade á eggye-aha werre
(Mat. 15:1-9)

¹ Am iga á una nanna maa, *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita umele ta sawa am Urusaliima ta se jamme áza Yaisu. ² Amá ta naa pukura-aha umele ta naba zu dafa an erva a liya, bararaaka emtsaade áte una ta kwaratersaa am nadina-aatare. ³ Adaba Farisa-aha antara Yahudiya-aha-aatare bademme wá, tá zeka dafa an erva a liya dekideki, sey tá bara erva-aatare ba shagera emtsaade. Estuwa tá ankwá maga duksa á eggye-aha-aatare an ankwale-aatare bademme. ⁴ Ma ta saa á ba am kwaskwe keni, tá zeka dafa dekideki, máki tsakaraaka yawe. Ankwá zlafe kwakya nade á eggye-aha-aatare na tá fansaare itare, ba seke bara tasa-aha-aatare, antara gahe-aha-aatare, ira kazlaŋa na ta janaa an verzhagane bademme á ba an tsufa ázetare.

⁵ Adaba una nanna, ta duwa Farisa-aha antara malum-aha á tawraita á deza Yaisu, ta de ndavanundave, a ba itare: «Labára pukura-aha á ŋa tá fansarka ge názena ta kwaranersaa eggye-aha a ŋere, tá naba zá dafa an erva a liya na?» ⁶ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane: «Una wá, ba jire á Aisaya, adaba ndza maganaamaga ŋane nabiyyire áte kure kwa emnde na. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane:

Emnde na wá, tá ankwá á galiya á ba áte we, am ervaunde-aatare ta yiyiye an ya.

⁷ Tá ankwá jáháva deme am sera-aaruwa, amá una nanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nade-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

⁸ Daaci a eksante elva-aara zlafe ádaliye Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kure kwa yaa shairiya á Dadaamiya, kwá ankwá fansar ge nade-aha á emndimagwaha.» ⁹ A ba ŋane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Diyakurdiya eptsanve iga ge shairiya á Dadaamiya, geni kwá ganvege nade-aha á emndimagwaha. ¹⁰ Ábi a enndaha Muusa, a ba ŋane: Dematervedeme tara emmeŋa an eddeŋa. Ma ware una a ndaase elva yaiyaihe áte eddeŋara bi áte emmeŋara, edda-aara a njeka an shifa dekideki. ¹¹ Amá kwa bantsa kure, ma edda-aara á kátá melanu ge eddeŋara bi ge emmeŋara keni, máki ndasendahe edda-aara ganakini ankwá duksa ma andze yá melaku an ŋane, amá ya fan ge slera á Dadaamiya wá, ¹² daaci baaka wedera á edda-aara ge melanu ge eddeŋara bi ge emmeŋara mazla-aara. Estuwa á ba elva á kure. ¹³ An una nanna wá, kwa ganve elva á Dadaamiya ba seke duksa dey, kwa tsaa áte nade-aha

á eggye-aha á kure. Kwakya jeba á duksa-aha ñanna kwá maganá kure.»

Kazlaja na á badza ura an Dadaamiya

(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Am iga á una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera. ¹⁵ Nazu á badza ura an Dadaamiya wá, názena á faná edda-aara á dem mbuweka, á badzená názena á segashe am mbuwe á edda-aara.» ((¹⁶ Edda una máki anjkwá hyema-aara, a cenevaacena.))

¹⁷ Am sarte na yaterya Yaisu emnde, a de deme am bere maa, pukura-aha ta de ndavanu maana á naraje ñanna. ¹⁸ A ñwaterante, a ba ñane: «Iyau, kure keni kwaasau zlafe shakuranka enjkwá-aara, cenakuranka? Diyakurka ganakini baaka názu á duwa ádagashe á dem mbuwe á urimagwe, á badzaterá an Dadaamiya emtu? ¹⁹ Adaba una ñanna á duka á dem ervaunje, amá á dem hude, á segashe zlafe ádaliye am edda-aara.» An elva-aara ñanna wá, ganvege náza za bademme ba halal. ²⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Ba názena ni á segashe am mbuwe á edda-aara una á badzaterá an Dadaamiya. ²¹ Adaba kwakya shagerkire á hala na á segashe am ervaunje á ura. Á berhaná ba una ñanna á de maga dakarire, neylire, á de já shifa, ²² á de maga gwardzire, á dem waya duksa á ura, á de maga mandzawire, á de zlerma ura, á de maga ngudiyire, á dem shelha, á dem zá vuwa á ura, á dem gálá ire, ira á dem wucire. ²³ Daaci bademme á duksa-aha ñanna, á segashe á ba am ervaunje á urimagwe, á badzaterá ba una ñanna an Dadaamiya-aara.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Tsetsa Yaisu áhuwa, kwaye a zlalá á dem ekse-aha na herherzhe an berni á Tirus. A de demhe am bere, wayaaka tá diyeddiya emnde, amá dzegwanka shebe. ²⁵ Anjkwá mukse umele an shaitaine egdza-aara, egdzere mukse maa, ba a cenaa labare á Yaisu wá, a naba duhe ádezenara, a de kezlanaa ugje, ²⁶ a fantau ge njala Yaisu geni a ngyainsengye shaitaine ñanna am egdza-aara. Mukse ñanna wá, mukse á Yahudiya ka, ñane mukse á Yunaniñkau am emnde á Siraufiniki. ²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yaterya a zaruze emtsaade egdzara dafa. Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, una zlayeka d'ekid'eki.» ²⁸ «Ba estuwa,» a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á

egdzara.» ²⁹ A lyevaa ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Ŋwaktenjwa shagera. Naba zlalá á da, baaka shaitaine am egdza á njamazla-aara.» ³⁰ Daaci a naba da-aara mukse na, a de bera egdza-aara, á zlava áte egdera ba lapilayye, baaka shaitaine am njane.

Yaisu a mbanaahe makwaya na elva keni a ndaaseka an unjule-aara

³¹ Am iga á una njanna maa, a tsete ge Yaisu am Tirus, a zlalá á dem Sidaun. Tsante am Sidaun maa, a segashe am kwara á tate na tá dahaná an Ekse Kelaawa na praatte, ge sete we á haye á Galili. ³² Ahuwa maa, ta sanaa makwaya umele zhele, á taa ndaaseka elva an unjule-aara keni. Daaci ta njala Yaisu ganakini á puwar erva-aara, á mbanaambe. ³³ Daaci Yaisu a sanse zhel njanna am dagave á emnde, a de tsanaahe ba njane palle, a shabanem gulanda-aha-aara am hyema, a kyefaa nyaihe-aara, a gante áte nara, ³⁴ a kante ice á dem zhegela, a puwese shifa á ba an ndzedá; «Aifata,» a ba njane á elvan ge zhel njanna. Amaana: A wartewará hyema-aha á njane. ³⁵ Ba seke ndaha á miya na kertenj wartewará hyema-aha-aara, a werte ge we-aara keni, a fantau ge ndaha elva á ba an unjule-aara. ³⁶ Amá Yaisu a fater magiya kwakya geni a ndaaranka ma ge ware keni. Amá ba seke una njane a fater magiya kwakya na wá, itare keni ta de balse labare njanna kwakya áza emnde. ³⁷ Daaci bademme á emnde tá maga ba dikere-aara, a ba itare am dagave-aatare: «Bademme á názena a maganaa njane na ba shagera! Antara ba makwaya-aha keni á vaterte hyema degey! Wuce-aha keni á weraterta we, tá ndaha elva ba lanje!»

8

Yaisu a zateru duksa ge emnde debu ufafe
(Mat. 15:32-39)

¹ Am sarte njanna maa, ta semhe ge emnde umele zlabé ádaliye ta kwakya jipu, ta se jamme áza Yaisu. Am baaka náza za áza emnde njanna, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba njane á elvan ge itare: ² «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu á ezza keni baaka. ³ Máki puwanateraapuwa ba estuwa, baaka názu ta zuwaa itare wá, á de cebateraaceba waya áte baráma. Adaba emnde umele-aatare, ta sawa á sa am tatu yiyiye.»

⁴ Ta njwanante ge pukura-aha, a ba itare: «Á de shaná áme kena ura náza zá am kaamba na ni á hyater ge emnde na?»

⁵ «Anjwa wanyara depainj ázekure?» a ba Yaisu á elvan

ge itare. Ta nwanante, a ba itare: «[J]á an depaiŋ vuye.»
⁶ Daaci: «Njawinja am haha,» a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. Nane a halante depaiŋ-aha vuye na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaache, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá itare ge emnde. Daaci pukura-aha ta tegateraa depaiŋ na ge emnde. ⁷ Ndza anƙwa egdza kelfe-aatare zlaŋe ádaliye. Yaisu a slafanaa we-aara ge Dadaamiya arge kelfe nanna keni, daaci a tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá kelfe nanna keni ge emnde. ⁸ Bademme-aatare, ma ware keni a zuwa á ba áte hude-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta halante jugena-aara kenday vuye. ⁹ Emnde nanna keni ta vayye tsa, tá maga debu ufade.

Am iga una nanna maa, Yaisu a naba puwateraache, ¹⁰ nane a demhe am paare antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlala á dem kwara á Dalmanuta.

**Farisa-aha tá ndava najipu áza Yaisu ge dise nane átekwa*

(Mat. 16:1-4)

¹¹ Ta duhe ge *Farisa-aha ádeza Yaisu wá, a dateraa ba gajawe, ta de tsagwadanaa áte elva. A ba itare tá elvan ge nane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjeranmárá najipu palle geni njá diyeddiye átekwa.» ¹² Daaci Yaisu a puwese shifa á ba an ndzedá, a ba nane: «Labára nane emnde a zamane na tá tataya ba najipu na? Yá ndaakur ba jirire, baaka najipu na ni tá marateranmárá mazla-aara.» ¹³ Mazla-aara ba tse-aara áhuwa, a deme am paare, a eptsehe zlaŋe ádaliye ásete we á guwa á sehuna-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Hirudus*

(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Am tse-aatare nanna maa, pukura-aha ta naba viyaa náza zá, tá á ba an depaiŋ palle ázetare. ¹⁵ Hyemhye am ndáhá elva a Yaisu an naraje an shahi á makala maa, a fater magiya, a ba nane á elvan ge itare: «Degiya faufa hyema, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha, antara *Hirudus!» ¹⁶ A ba pukura-aha am dagave-aatare: «A ndaha una Malum, adaba na viyaa depaiŋ.» ¹⁷ Diyeddiye Yaisu názena tá ndahaná itare, a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwa bantsa kure, adaba kwa viyaa depaiŋ? Kwaasau zlaŋe diyakurka, ba egdza a una ni kwá taa cenvaaka? Kwaasau zlaŋe shakuránka enƙale? ¹⁸ Kwá á ba an ice á kure ni, aley kwá nanka? Kwá á ba an hyema á kure ni, kwá cenánka? Yehauteyeha ¹⁹ á ba áte depaiŋ ilyeŋe na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ilyeŋe na. Kwa halante jugena-aara wára wanyara?» Ta nwanante:

«Wára ilyebe,» a ba itare. ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Depaiŋ vuye na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ufađe na mu, kwa halante jugena-aara kenday wanyara?» Ta ŋwanante: «Kenday vuye,» a ba itare. ²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Aley ni kwaasau zlađe diyakurka?»

Yaisu a mbaa ura wulfe am Baytisayda

²² Se tsekwartsekwa am Baytisayda, ta se yainu á ba an ye ge Yaisu emnde, ta sanaa ura wulfe, a ba itare tá elvan ge ŋane: «Puwetepuwa erva á ŋa áte zhel na tasla á ŋa, geni a mbembe.» ²³ Yaisu a naba ŋá zhel ŋanna áte erva, a danse á dete iga a ekse. Daraada áhuwa maa, a de kyefaa nyaihe-aara, a gante áte ice-aha ge zhel na, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ká aŋkwa nanna emtu?» ²⁴ A kante ice-aara wulfe na, a ba ŋane: «Yá aŋkwa nanna emnde tá aŋkwa zlála, amá ta ba seke nafa-aha.» ²⁵ Daaci a puwanem erva-aha-aara zlađe adaliye am ice, mazla-aara a naba ŋgyaingyesaa ice-aara zhel na, a mbehe á ba áte una ŋanna, aŋkwa á nanna ba laŋje. ²⁶ Mazla-aara a belanaahe ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ezzlála á da, eptseka á dem huđe á ekse na mazla-aara.»

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na (Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)*

²⁷ Am iga á una ŋanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlála á dem ekse-aha na am kwara á Kaysariya á Filip. Tá áte baráma á zlála maa, a ndavateru ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ta baa uwe emnde áte iya, ta baa iya ware?» ²⁸ Ta ŋwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptilisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlađe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure ma, kwá ba, ya ware kena?» A ŋwanante ge Piyer, a ba ŋane: «Ba ka una ka *Almasiihu na.» ³⁰ Daaci a fater magiya Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ndahawanka ge ura umele mazla-aara.»

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Am iga á una ŋanna maa, Yaisu a fantau ge vaterte sera á elva ge pukura-aha-aara. A ba ŋane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyaa-aara, sey yá shushe zlađa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare buwa ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² A ndaterse

una ɲanna ba parakke, shebaaka. A naba ɗahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a de maganaa gajawe áte elva ɲanna. ³³ Amá a naba eptsavte ge Yaisu áseza pukura-aha umele, a fantau ge valar ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Jinaaja ekka ka Shaitaine. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ɲa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

³⁴ Mazla-aara Yaisu a ɗante pukura-aha-aara antara emnde bademme, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki edda-aara wayaawáyá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki. A eksanteksa dzanɗala-aara, a ɗabidába an ɲane. ³⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de keɗanaakeda. Amá edda una a keɗaa shifa-aara adaba iya, antara adaba labare á higa wá, á de shansha zlaɓe adaliye. ³⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara námpire-aara ge ɲane máki keɗanaakeda shifa na á katafke na? ³⁷ Emtu watse anɗwa názu ura á de várá shifa-aara an ɲane emtu? Baaka dekideki. ³⁸ Am zamane na wá, emnde eptsaranvepts a iga ge Dadaamiya, wayarka fetaara áte ɲane. Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe am dágáve-aatare ge baa ura-aaruwire, bi ge ndahater elva-aaruwa wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ɲane ura-aaruwire, má watse yá sawa an malika-aha cuɗeɗɗe, an yaikkire á Edderwa.»

9

¹ Yaisu a farhe zlaɓe adaliye ge ndaaterndaha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anɗwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara an hákuma-aara.»

Eptsaptepetsa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)

² A magaa hare unɗwahe am iga á una ɲanna maa, Yaisu a ɗetaa tara Piyer antara Yakuba ira Yuhanna, a dateraa áte ire á wa umele slaɗɗe, ba itare itare áhuwa. Daraada áhuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ɲane ka mazla-aara. ³ Nanɗyuwe-aara gevge dzayye ba telle, tellire-aara an tsaka ire. Nanɗyuwe-aara ɲanna wulwule jipu. ⁴ Daaci pukura-aha na tá zhárá ba emndu werre, tara *Ailiya antara Muusa, tá anɗwa ndaha elva antara Yaisu. ⁵ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Malum, ɲere keni ɲá anɗwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ɲá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ɲa,

palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» ⁶ A ndaase elva ñanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndahaná ñane. Adaba itare pukura-aha keye ñanna gazlargazla jipu. ⁷ Cekwaanḡudī wá, a naba tsekwateraarhe ge kumba. Daaci tá cená ba kwara am kumba ñanna. A ba edda-aara: «Una náwa ñane na wá, Egdza-aaruwa na ya wayetaa ya. Cenancena názena á bakurná ñane.» ⁸ Estuwa ta kante ice wá, ta naa ba Yaisu palle, baaka ura umele ázeñara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ñanna maa, Yaisu a fater magiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndawanka názena kwa naaná kure na ma ge ware keni, a njinja á ba am huḡe á kure dem sarte na tsetsa *Ura á emnde baḡemme am faya.» ¹⁰ Faransarfe am elva ñanna, amá a ba itare am dagave-aatare: «Uwe ñane tsete am faya na a ndahanaa ñane na?» ¹¹ Adaba una ñanna, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Labára tá bantsa malum-aha á *tawraitá, sey máki eptsapta nabi *Ailiya emtsaade?» ¹² A ñwaterante, a ba ñane: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ñanna, á eptsá Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa ñane duksa baḡemme. A ba iya wá, labára a ba wakita á Dadaamiya, watse á shushe zlaḡa kwakya *Ura á emnde baḡemme, watse tá epsawanaapsawa emnde?» ¹³ Ay degiya wá, ya ndaakur ba jirire, ndza eptsapta Ailiya á sawa, amá emnde ta naba magaa hakuma-aatare áte ñane. Una ñanna daada á ba áte una á ndaná wakita á Dadaamiya.»

Yaisu ñgyansengye jini am egdzere
(Mat. 17:14-21; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Am sarte na saraasa maa, ta se bera emnde kwakya antara malum-aha á *tawraitá áza pukura-aha umele na. Tá aḡkwa gajawe malum-aha á tawraitá antara pukura-aha na am dagave-aatare. ¹⁵ Baḡemme á emnde na, ba ta naa Yaisu wá, tá maga ba najipu-aara. Ba zhagade ádezeñara, ta de yainuye an use. ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwa gajawe arge uwe kure antara emnde na?» ¹⁷ A ñwete ge ura palle am dagave á emnde, a ba ñane: «Malum, ya sakaa egdza-aaruwa egdzere zhele, adaba aḡkwa jini am ñane, á piyante ndaha elva. ¹⁸ Jini-aara ñanna, ma a tsete am tate-ara keni, sey ba á velyanaavelya á dem haha, á kela ugbyailye, á kerḡa slare, á wulesewule vuwa-aara kaḡelañje. Ya ñala pukura-aha á ña ganakini tá ñgyansengye jini ñanna am ñane, amá dzegwaranka.»

¹⁹ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá

fakurá ervaunċe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ɲanna ge iya!» ²⁰ Daaci ta naba saa egdzere ásezenara. Ba a puwete ice-aara áte Yaisu jini na am egdza ɲanna wá, a naba fantau ge slakala am egdzere, a velyaa egdze na am ire, á tabara egdze na am haha, á kela ugbalyaiye am mbuwe-aara. ²¹ Yaisu a ndavanu ge eddeɲara, a ba ɲane: «A fanantau am sarte-ara?» A ba eddeɲara: «A fanantau daga am sarte na zlaɓe egdzere cekwa. ²² Ba kelaa ma tsetse jini-aara ɲanna wá, sey ba á maganánmaga palasa. Am sarte umele á eblyanme am kárá, am sarte umele á eblyanme am yawe, á kátá ba já shifa á egdzere. Daaci máki ká dzegwándzegwa wá, tasla á ɲa zaɲervarze, melanjerumele.» ²³ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki yá dzegwándzegwa emtu, a ba ka? Áza edda una ni aɲkwa fetarfire-aara wá, baaka názena ni á gevka na.» ²⁴ Kertej ɲwaterɲwa eddarge egdzere, a ba an ká kwara a ba ɲane: «Fantarfe, amá á hyepka fetarfire-aaruwa, tasla á ɲa meliyumele am huɗe-aará.»

²⁵ Daaci Yaisu á zhárá ba tá aɲkwa kela emnde ásezetare, a naba valarhe ge jini ɲanna, a ba nane: «Ekka jini na ká piyante ndaha elva ge ura, ká ganve ura makwaya na, ya bakanaa ba iya, sesse am egdze na, ezzlálá, salika á sem ɲane ɗekidɗeki.» ²⁶ A naba fu hula jini na am egdzere, a slakalme am egdzere, a naba sesehe am ɲane. Amá ba seke baaka shifa am ɲane, haa ta bantsa emnde umele: «Baaka, emtsamtsa egdze na.» ²⁷ Amá Yaisu a ɲanaahe áte erva, a tsante, a naba tsaahē ge egdzere an sera-aara.

²⁸ Am sarte na daraada, ta juwa ba itare antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labara dzegwanjeranka ɲere ɲgyesaa jini ɲanna?» ²⁹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Jeba á jini na wá, sey tá ɲgyansá an maduwa.»

Yaisu aɲkwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Luka 9:43b-45)

³⁰ Daaci tsaretse am tate ɲanna, ba zlálá-aatare á dem tate umele, ta degashe am huɗe á Galili praatte. Am sarte ɲanna wá, ndza wayaaka Yaisu tá diyeddiye emnde tate na tá átekwa. ³¹ Adaba aɲkwa á vaterte sera á elva-aha ge pukura-aha-aara. A ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Iya *Ura á emnde baɗemme wá, watse tá fime am erva ge emnde, tá de já shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² Ba palle cenaranka pukura-aha

elva-aara nanna. Amá ge ndavanu elva-aha keni, a wateraa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire

(Mat. 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Am iga á una nanna maa, daraada am Kafarnahum. Am sarte na tá am bere, a ba Yaisu á elvan ge emnde-aara bademme: «Ndza kwa gajawe arge uwe kure áte barama?» ³⁴ Amá ta heđu ba we-aatare, baaka ura á ndaha elva. Adaba ndza ta gajawe arge yaikkire, geni watse mala ware am dagave-aatare. ³⁵ Daaci a njehe ge Yaisu áte tate a njá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba nane á elvan ge itare: «Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, á ganvege ire-aara ba seke nane slekataliya á emnde bademme, antara walaadi á emnde bademme.»

³⁶ Am iga á una nanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge nane, daaci a ba nane á elvan ge itare: ³⁷ «Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una a lyevaa iya maa, a lyevaa iya ka palle, a lyevaa ba edda una a belibela na an ire-aara.»

Edda una dagalaaka ásete miya, ura á miya ba nane

(Luka 9:49-50)

³⁸ A ba Yuhanna á elvan ge Yaisu: «Malum, njehe wá, na naa ura umele á ngyá jini-aha am emnde an zhera á na, amá na naba piyante, adaba nane palle á miya ka.» ³⁹ A ba Yaisu: «A'aa, piyawanteka. Adaba baaka ura a magaa najipu an zhera-aaruwa ni, am iga-aara á valya elva áte iya. ⁴⁰ Adaba máki edda-aara dagalaaka tsawe ásete miya wá, ura á miya ba nane. ⁴¹ Yá ndaakur ba jirire, ma edda-aara a vakurte ba yawe á essha keni, máki a vakurtaa adaba zhera-aaruwa geni kwa emnde á *Almasiihu wá, edda-aara á de shansha lada-aara.»

Haypa wá, náza a gwágweseka

(Mat. 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² Zlabe adaliye, a ba nane á elvan ge itare: «Má edda-aara mbedfanaambeda palle á egdzara nanna ta fetaare áte iya na á dem haypa wá, ámbane tá nguđanem nákwá á há hiya am mbiye, tá eblyanma am haye, á emtsa, ngulma ba una nanna ge edda-aara.

⁴³ «Máki erwa á na ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erwa palle, arge una ká njá an erwa-aha á na bukerde, amá ká dem kára á jahanama, kára na á emtseka dekideki na. ((⁴⁴ Jahanama nanna wá, ma

weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka ðekiddeki.)
⁴⁵ Máki sera á ña ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an ser palle, arge una ká njá an sera-aha á ña bukerðe, amá tá de eblyaká á dem kárá á jahanama na. ((⁴⁶ Jahanama ñanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka ðekiddeki.)⁴⁷ Zlaðe áðaliye, máki ice á ña ankwá á dáká á dem haypa wá, naba sansese ice ñanna. Ámbane ká dem zlanña á Dadaamiya an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerðe, amá tá de eblyaká á dem kárá á jahanama na. ⁴⁸ Jahanama ñanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka ðekiddeki.

⁴⁹ «Diyaweddiye geni, ma ware keni, á de maraná ba kárá názu am edda-aara, ma emtake, ma emtañka keni, ba seke náza elleña á maraná ñane emtakire á ðale. ⁵⁰ Elleña wá, duksa ñgelama. Amá máki elleña ñanna ðaaka ðañðañire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe ganakini á gevge ðañðañe zlaðe áðaliye? Baaka pute ðekiddeki. Adaba una ñanna, marausemare duksa ñgelama am kure, njawinja an hairire am dagave á kure.»

10

Elva á Yaisu áte elva a ica nika
 (Mat. 19:1-12; Luka 16:18)

¹ A naba tsete ge Yaisu am tate ñanna, a zlalá á dem kwara á Yahudiya. Am Yahudiya, a de ebzu guwa á Urdun. Áhuwa keni de jarammeje emnde kwakya ázeñara, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya, adaba ñane nja-aara ba estuwa.

² Am sarte ñanna maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádezeñara, ta de ndavanu elva geni tá tsagwadfaná átekwa. A ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraitá barama ge zhele geni á belanaabela mukse-aara?» ³ Ge vaterte jawápa maa, Yaisu keni a ndavaterundave, a ba ñane á elvan ge itare: «A bakuraa uwe Muusa áte una ñanna?»

⁴ A ba itare: «Muusa wá, a yaa barama geni zhele ñanna á puwanante nalmesheri á ica nika ge mukse, á vanteva am erva.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Muusa a puwakurte una ñanna adaba ba degdegire á ire á kure.

⁶ Amá áte una am fakte wá, estuweka. Am fakta, am sarte na Dadaamiya a nderaa duksa bademme wá, “a nderaterhe tara zhele an mukse”. ⁷ “Adaba una ñanna zhele á ya tara eddeñara an emmeñara, tá njá antara mukse-aara. ⁸ Itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle.” Estuwa, ta buweka

mazla-aara, tá geva ba vuwa palle. ⁹ Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

¹⁰ Am sarte na tá am bere antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanu ge pukura-aha á ba áte elva ñanna zlafe ádaliye. ¹¹ A ba ñane á elvan ge itare: «Ma ware una zhele, máki a belaa mukse-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire, guge haypa an mukse-aara na a belanaa ñane. ¹² Ba duksa palle ge mukse keni. Máki a segashe am mba á zhele-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

Yaisu a gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu geni á puwaterar erva a barka-aara, amá pukura-aha ta naba valaterarhe ge emnde a sá egdzara ñanna. ¹⁴ Amá náterna Yaisu wá, a naba jehe ge ervaunde, a ba ñane á elvan ge pukura-aha: «Piyawaterdeka, yawáterya, a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwará á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni, máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, ñane á taa demka dekideki.» ¹⁶ Am iga á una ñanna, a naba lyevaa egdzara á dem erva-aara, a puwaterar erva, a gaterar barka.

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mat. 19:16-20; Luka 18:18-30)

¹⁷ Dedde Yaisu áte barama, anjkwá á zlalá maa, a duhe ge zhele umele ádezenara á ba an zhagade, a de kezlaa ugje am sera-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁸ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Labára ká fahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe, máki Dadaamiya ka palle. ¹⁹ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ñane: Jeka shifa, manka gwardzire, ileka, manka seydire á fida áte ura, zlermeka duksa á ura, dematervedeme tara eddena an emmena. Ábi diyakdiya una-aha ñanna bademme.» ²⁰ A ñwete, a ba ñane: «Una ñanna kwaye á sawa am egdzarire-aaruwa keni ñanaa.» ²¹ A belanu ice á Yaisu, wayetewayá jipu am ervaunde-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Máki estuwa wá, a yakar ba duksa palle. De valuvale názu am rezege á ña bademme, tegatertega shungu-aara ge talage-aha, ekka watse ká shánsha ladá-aara am samaya. Daaci sawa fábicfaba.» ²² Ba a cenaa una ñanna wá, puwaapuwa vuwa-aara, ba eptsa iga-aara,

a zláá an dzámá ire campaukkwe, afaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kay! Zlazlaɗa jipu geni tá demda emnde a berba am *kwara á Dadaamiya.» ²⁴ Palle á názu tá ndahaná pukura-aha baaka, elva ɲanna jauje ge ndzedá-aatare. Amá ɲane a fateraarhe zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: «Una yá ndaakur ba jirire, zlazlaɗa jipu ganakini tá demda emnde á dem kwara á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlaɗa ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlaɗa ba náza á sleberba zlaɓe ádaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁶ Ba ta cenaa una ɲanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ɲezlesenjzle ɗekideki.» ²⁷ A zharateraahé ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu dzegwanka ɲane.»

²⁸ Piyer a eksetaa elva, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Kwaye ɲere, yaɲeránya duksa baɗemme, ɲá ɗaba ba ka.» ²⁹ A ɲwete ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare baɗemme: «Yá ndaakur ba jirire, ma ware una a yaa há-aara, bi egdzar mama-aha-ɲara zala an ɲwasha, bi emmeɲara, bi eddeɲara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, máki a yanaa afaba zhera-aaruwa antara afaba labare á higa wá, ³⁰ ba jirire á de shansha zlaɓe ádaliye una-aha ɲanna baɗemme ma huɗe deremke keni; ma bere, ma egdzar mama-aha-ɲara zala an ɲwasha, ma emmeɲara, ma egdzara-aara, ma fe-aha. Baɗemme á de shansha zlaɓe ádaliye á ba am duniya na. Amá wá, zlaɗa keni á shushe. Á katafke á de shá shifa na á zleka na. ³¹ Amá emnde kwakya ta zunɲwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

Yaisu aɲkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Tara Yaisu antara pukura-aha-aara tá áte barama á ɗala á dem Urusaliima. Yaisu wá, ɲane á katafke, pukura-aha-aara tá aɲkwa ɗabaná á kataliya, ta yiyye cekwaangudi antara ɲane. Pukura-aha-aara tá á ba an lyawa am vuwa. Dikele á emnde na tá ɗabaterɗaba na keni, tá á ba an lyawa ɲanna. Yaisu a ɗante pukura-aha-aara zlaɓe ádaliye ádezeɲara, a ndaaterahe zlaɓe ádaliye názena watse á de shá ɲane, ³³ a ba ɲane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde baɗemme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá. Tá de ndahaná itare geni a jareja

shifa-aaruwa. Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, ³⁴ tá de zlazlisá itare, tá de kyafiyar itare nyaihe, tá de ziyá itare an ja, tá de janá itare shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

*Ndáva á tara Yakuba antara Yuhanna
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba an Yuhanna, ádeza Yaisu. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, náwa ña se ñala ázeña, máki ñá shansha barama-aara.» ³⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá uwe kure ázerwa?» ³⁷ A ba itare: «Máki á bashañerbasha ervaunđe á ña wá, má watse de njakiinja am yaikkire á ña wá, ñá kátá palle á ñere á de njá am nađafa á ña, palle á ñere keni á de njá am názlaba á ña.» ³⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlađa áte náza-aaruwa na watse yá essha na? Zlabe ádaliye, watse kwá dzegwándzegwa emtu sepá názena watse yá sepaná ya am vuwa-aaruwa na?» ³⁹ Ta naba ñwanante: «Íá dzegwándzegwa,» a ba itare. A ñwaterante ge Yaisu: «Shagera,» a ba ñane á elvan ge itare: «Witse kwá de shá zlađa á ba áte náza-aaruwa, watse kwá de sepá názena yá de sepaná ya am vuwa á kure. ⁴⁰ Amá elva a de njá am nađafa-aaruwa antara názlaba-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Sledé-aha ñanna náza emnde na ni Dadaamiya a tsatsaterán ge itare.»

⁴¹ De cenarácena una ñanna pukura-aha umele kelaawa na maa, ta naba ica ervaunđe áte tara Yakuba antara Yuhanna. ⁴² Cenáncena Yaisu, a daaterite bađemme-aatare ádezeñara, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini emnde na ta slekse-aha á larde ba itare am duniya na wá, tá ankwá á kwará larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni, tá ankwá á mára hákuma-aatare am ekse. ⁴³ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadí á kure. ⁴⁴ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke nave á kure. Malira ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ⁴⁵ Adába ba iya *Ura á emnde bađemme keni, sanká geni tá se magina emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa, geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Yaisu a vante ice ge Bartimawus
(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Mazla-aara maa, daraada am Yairikau. Am sarte na tá anƙwa á zláá am ekse ɲanna tara Yaisu antara pukura-aha-aara maa, kwakya emnde na ta dábaterɗaba. Anƙwa ura wulfe zhera-aara Bartimawus egdza á Timawus, a njehe áte baráma na tá anƙwa dabaná itare na, ge ɲala áza emnde. ⁴⁷ Am sarte na cenáncena ganakini ba Yaisu ura Nasarátu una á degashe na, a fantau ge ɗaha Yaisu á ba an ká kwara, a ba ɲane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasla á ɲa zivarze.» ⁴⁸ Kwakya emnde na ta valarhe, ta banaa a ɗufe, amá ɲane a far ká kwara, a ba ɲane: «Egdza á Dawuda, tasla á ɲa zivarze.» ⁴⁹ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a ba ɲane: «Dauɗaha, á sawa.» Ta de ɗante wulfe na, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ehhiga kwa mazla-aara, kwaye á ɗakɗaha, sawa ásezeɲara.» ⁵⁰ A naba tsetehe á ba áte watsewatsire, a puwanve kacekaca-aara, a duhe á ba an zhagade. ⁵¹ Daada áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ɲwanante ge wulfe, a ba ɲane: «Yá kátá ba ice, malum-aaruwa.» ⁵² A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Naba zláá á da, mbakaambe fetarfire á ɲa.» Ba seke ndaha á miya na, shansha ice-aara, a ɗabete Yaisu.

11

Yaisu á dem huɗe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Herzharanteherzhe Urusaliima am dalbe á ekse-aha buwa tara Baytifaji antara Baytaniya, tá áte vuwa á Wa Anyaranyara maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba tara demda á kure wá, kwá de bera egdza á ezzeɲwa an ɲguɗa, zlaɓe njateka ura áte iga-aara, naba pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki ura a bakuraa, kwá maga uwe kure, bawanamba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, watse á eptsakurnaptsa zlaɓe ádaliye.»

⁴ Mazla-aara ta naba zlala, ta de bera ezzeɲwa áte ɲguɗa áte wakyyi á ura herzhe an we á baráma, ta naba eppela. ⁵ Ta ndavateru ge emnde na tá áhuwa, a ba itare: «Labára kwá pelá ezzeɲwa na?» ⁶ Ta ɲwaterantehe, ta bateraa elva na a ndaateraa Yaisu na, daaci ta naba yaterhe ge emnde ɲanna, ta sawa an ɲane. ⁷ Ta sanaa ezzeɲwa na ge Yaisu, ta ndakete kacekaca-aha-aatare áte iga á ezzeɲwa ɲanna, lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Emnde kwakya ta pelanse kacekaca-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta ɗatsaa hyema á debina am fe, itare keni ta se pelanse. ⁹ Daaci ma emnde na tá á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am

iga-aara keni, baɗemme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «Dadaamiya wá, Slekse. A ganga barka ge edda una á sawa an zherá á Yaakadada na. ¹⁰ A famfe Dadaamiya barka am kwára á wulfe á eggyemiya *Dawuda na watse mí njá am huɗe-aara na. Dadaamiya am samaya wá, Slekse ba ɗane palle.»

¹¹ Daaci a dem ge Yaisu á dem huɗe á Urusaliima, a zlála ba suuwe á dem *mashidi yaikke. De zharanaazhara názu am mashidi maa, ba segashe-aara, ta naba eptsa á dem Baytaniya antara pukura-aha-aara, aɗaba aɗkwa á sawa vayiya.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda
(Mat. 21:18-19)

¹² Makuralla-aara maa, ta naba segashe am Baytaniya, tá aɗkwa á eptsa zlaɓe áɗaliye. Ate baráma maa, ɗanaaɗa waya Yaisu. ¹³ A naa mama á nabugda an hyema átekwa yiyiye cekwaanɗuɗi an itare, a naba duhe geni ámbane aɗkwa egdzere átekwa. Duwa-aara á dem ekte á nabugda ɗanna, amá shanka ba názara keni átekwa, sey a jauwa ba hyema, aɗaba sarte a yá á nabugdeka. ¹⁴ Daaci a ndaase elva-aara áte nabugda ɗanna, a ba ɗane: «Ekka wá, gaɗɗiru tá náńka egdzere áte ka mazla-aara.» Cenarancena pukura-aha una ɗanna baɗemme.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*
(Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹⁵ Am sarte na daraada am Urusaliima maa, Yaisu a de á ba am *mashidi yaikke. Daduwa á dem mashidi maa, a de beraa emnde a válá kazlaɗa antara emnde a shekwa-aara am huɗe-aara, a naba ɗgyaterse ásegashe. A zaɗanve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar. ¹⁶ A piyaterterte ge emnde a degashe an kazlaɗa am huɗe á mashidi, ge dáná á dem tate umele. ¹⁷ Daaci a fantau ge kwaraterse názu am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: «Aɗkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá ɗahaná an bere á mága maduwa á emnde baɗemme. Amá kure, kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁸ Ba ta cenaa una ɗanna male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, mazla-aara ta naba fantau ge mága pute-aatare ge keɗa shifa á Yaisu. Damda lyawa am itare, aɗaba baɗemme á emnde hayaranhaya jipu elva na a kwaratersaa ɗane.

¹⁹ Eblyablya vaci maa, ba degashe Yaisu am huɗe á berni antara pukura-aha-aara baɗemme.

Tá shaná estara emnde duksa na tá yekaná áza Dadaamiya

(Mat. 21:20-22)

²⁰ Makuralla-aara an enlyla-waabere maa, ta naba eptsehe zlaɓe ádaliye, tá sem berni. Am sarte na tá áte baráma á sawa maa, ta naa nabugda na welasewele antara uksuwe-aara baɓemme. ²¹ A naba yehete ge Piyer elva na a ndaasa Yaisu áte nabugda ɓanna. Daaci a ba ɓane á elvan ge ɓane: «Malum, ezzhárá emtsaáde, nabugda na ka nyainyaivaa ka áwaya na, emtsamtsa baɓemme.» ²² Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara baɓemme: «Yá ndaakur ba jirire, máki fakurtarfe an Dadaamiya wá, ²³ ma kwa banán ba ge wa na náwa ɓane na: Tsetse áhuna, de eblyememblye am haye keni, á naba gevge. Máki magakurka shaige, fakurtaarfe á ba an jirire geni názena kwá ndavaná kure á de gevge wá, ba á gevge ɓanna aɓaba kure. ²⁴ Aɓaba una ɓanna yá ndaakur ba jirire, máki kwá yeká duksa wá, fawtarfe ba seke shakuránsha duksa ɓanna zlauzle, sey ba kwá shansha. ²⁵ Daaci máki kwá aɓkwa á maga maduwa, amá diyakurdiya ganakini aɓkwa slehayya an kure wá, naba yawanarye, Eddekure na am samaya na á de yakuraarye ge kure keni. ((²⁶ Amá má kure kwá yateraarka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na, á yakuraarka ge kure keni.))»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷ Saremsa zlaɓe ádaliye á sem Urusaliima maa, ta naba dem *mashidi yaikke. Yaisu aɓkwa á jaɓaba am mashidi ɓanna, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita ira male-aha á larde ádeza Yaisu, ²⁸ ta de ndavanu elva, a ba itare: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ²⁹ A ɓwaterante ge Yaisu, a ba ɓane: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle. Máki vakuriteva jawápa wá, iya keni yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ³⁰ Daaci a ba ɓane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he? Vawiteva jawápa.» ³¹ Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaáde: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: Labára fakurtaareka an ɓane? ³² Má mi banaa ta belanaa ba emndimagwaha keni, zlazlaɓa zlaɓe.» Ta kuva emnde jipu aɓaba baɓemme á emnde fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya. ³³ Aɓaba una ɓanna, «Diyaneerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya keni yá ndaakurka

náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

12

*Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)*

¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a vaterte elva an naraje na. A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa ura umele a ica fe-aara, a dzebaa náfa á inabauhi am hufe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza a náfa, ira bere á edda á ufa fe ñanna, daaci a yateraa fe ñanna bademme am erva ge emnde a slera, ñane a daa shula. ² Samsa sarte á egdza a náfa maa, a naba belaa palle á emnde a slera-aara áseza emnde na a yateraa fe am erva na, geni á se lyanvaalya dzaanara am egdzara á náfa na. ³ Amá itare, ta naba eksevaa sleslera ñanna, ta zuhe an já, ta belanaahe an erva dey. ⁴ Edda á fe a naba belaa sleslera-aara umele. Ñane keni ta se zlazlese, ta kyanmaarhe. ⁵ Edda á fe na a naba belaa sleslera-aara zlahe ádaliye. Ñane wá, ta se jaa ba shifa-aara. Kwaye ñane názena ta magaterte ge emnde a slera á edda á fe. Umele ta shanu ba zlaða, umele ta jaa ba shifa-aara. ⁶ A jauwa ba ura palle áza edda á fe ge ebbela-aara, egdza-aara ba ge ñane wayaawáyá jipu na. Am iga-aara a belaa ba ñane. A ba ñane: “Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte ñane.” ⁷ De samsa egdza-aara ñanna maa, a ba emnde a kwara fe am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ñane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumiya shifa-aara, fe-aara ñanna á de gev ba náza á miya. ⁸ Daaci ta eksevaa egdza-aara ñanna, ta naba jaa shifa-aara, ta de eblyanve áte iga á dala.»

⁹ Daaci a ndavateru ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, watse á magaterá uwe edda á fe ge emnde a kwara fe ñanna? Ay degiya watse á se ceba emnde ñanna bademme, á faterem fe-aara am erva ge emnde umele. ¹⁰ Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una,
a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná
ñane ndzedá á bere ñanna bademme.

¹¹ Kwaye ñane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa ñanna.

Ábi ndaakursende naraje ñanna.»

¹² Male-aha á Yahudiya-aha tá kátá eksa Yaisu á ba am sarte ñanna, adaba diyardiya ganakini á bálá nákwá ñanna

á ba áte itare. Amá a wateraa lyawa átuge emnde, daaci ba tse-aatare, ta naba zláá, ta yanhe.

*Elva á hadáma ge male á larde á Rauma
(Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)*

¹³ Daaci ta de magaa sawari-aatare, ta belanve *Farisa-aha antara emnde á sleksu *Hirudus, ge de ndavanu elva tá tsagwadáná an nane. ¹⁴ Ta duhe ge emnde nanna, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum, diyañerdiya geni ekka wá, ka slejirire, baaka lambe á ña átuge ice á emnde, baaka lambe á ña áte ngahire á urimagwe keni. Ka, ká kwaraterse ba unñule á Dadaamiya ge emnde. Ndaañernda ba jirire, am *tawraita á miya mu, ankwá emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he? Buweka dekideki, ñá eppuwa emtu, ñá puweka he?»

¹⁵ Amá diyaadiya Yaisu názena a satersa na. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwá tsagwadítságwada? Sawiyansa shunngu yá nanaana.» ¹⁶ Ta naba de sanaa shunngu na. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunngu na? Ira zhera na, zhera á ware?» Ta nwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» Bademme-aatare tá maga ba najipu á jawapa-aara nanna.

*Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)*

¹⁸ Daaci ta duhe ge *Saduki-aha keni ádeza Yaisu. Ba itare emnde na tá bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ¹⁹ «Malum, ankwá a puwamitaa Muusa, a ba nane: má kedaakeda egdza emmenjara ge ura, a yaa mukse baaka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara ge zhele-aara mukse nanna, a fanfa wulfe ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁰ Iyau, ndza tá ankwá dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedefehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ²¹ Daaci a naba melese ge sledába-aara mukse na, nane keni a naba kedefehe, a yaa mukse na baaka egdzere. A melese ge keyire-aatare keni, nane keni ba lahe nanna. ²² Itare vuye na ta gaa ba mukse nanna palle, amá baaka ura a yaa egdzere an nane, lauktu á kedá. Am iga-aatare, a keda ge mukse na keni. ²³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware mukse na palle? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

²⁴ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire. A jakuraa uwe áte barama? Adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni defekife. ²⁵ Adaba máki tsarettse emnde am faya wá, baaka gá mukse, ma njwasha keni baaka de gá zhele mazla-aara. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ²⁶ Elva a tse á emnde am faya maa, ndaakurseka názena a puwetaa Muusa áte elva a dake emtu? Adaba a ba Dadaamiya á elvan ge Muusa áte eggye-aha á kure werre wá: Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. ²⁷ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, njane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Daaci diyaweddiye ganakini jakuraaveje ba jirire.»

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?
(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Anjkwá malum á *tawraitá umele, a cenanaa á ba an hyema-aara názena ta ndaana tara Yaisu antara *Saduki-aha maa, njane a nanna ganakini njwaterterjwa Yaisu shagera. Daaci njane keni a naba duhe an ndava-aara ádezenjara, a ba njane á elvan ge njane: «Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?» ²⁹ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Eccena kwa, náwa yá ndakndaha: Cenevaacena elva na ba shagera *Iserayiila! Yaakadada Dadaamiya á miya wá, ba njane palle una Yaakadada. ³⁰ Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á njan ervaunje á njan bademme, an shifa á njan bademme, an enjale á njan bademme, ira an ndzedá á njan bademme. ³¹ Eccena zlafe ádalije náwa buwire-aara: Ewwáya sleriya á njan ba seke ire á njan. Baaka una á ju ge una-aha njanna.»

³² A ba malum á tawraitá na á elvan ge Yaisu: «Una wá, njwakterjwa shagera, malum. Elva á njan na ba kalkale-aara. Yaakadada wá, ba njane palle una Dadaamiya, baaka umele. ³³ Shagera ba urimagwe á wáyá Dadaamiya-aara an ervaunje-aara bademme, an enjale-aara bademme, an ndzedá-aara bademme, ira á wáyá sleriya-aara ba seke ire-aara. Yaikka ba una njanna arge sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na tá vante ge Dadaamiya.»

³⁴ Nanna Yaisu ganakini a njwanante á ba an unjule-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Ekka wá, a yakar ba kapáka palle ge dem *kwara á Dadaamiya.»

Am iga á una njanna, baaka ura a kwamaa ndavanu elva mazla-aara.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda
(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)*

³⁵ Daaci Yaisu anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke maa, a naba ndavateruhe, a ba ɲane: «Ta bantsa malum-aha á *tawraita *Almasiihu wulfe á *Dawuda mu, a sawa estara? ³⁶ Adaba ndza a banba Dawuda an hákuma á Shedekwe Cufedde, a ba ɲane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ɲa tate á puwa sera á ɲa.

³⁷ Dawuda an ire-aara a d'ahanaa an Yaakadada. Ay á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Bademme á dikele á emnde ɲanna, ta cenanvaa á ba an higa.

*Yaisu anƙwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita
(Mat. 23:1-36; Luka 20:45-47)*

³⁸ Daaci am sarte na anƙwa á vaterte sera á elva-aha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraita. Adaba itare ta emnde a waya marava am zane sadadde, tá kátá emnde tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha. ³⁹ Am mashidi keni maa, tá kátá ba sledde na átire ge náza á emnde bademme na. Ma am munri keni, itare sey tá de kátá ba sledde na ni an dárádza jipu na. ⁴⁰ Emnde a za ɲwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladanye maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zladfa-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

*Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse
(Luka 21:1-4)*

⁴¹ Daaci a njehe ge Yaisu herzhe an nakwati na tá puwa sadake á nasherire á dem huƙe-aara na, á zhárá emnde tá anƙwa puwa sadake á dem nakwati na. Á zhárá dikele á emnde a berba, tá puwa sadake-aatare wá, sadake-aatare kwakya jipu. ⁴² Am iga-aatare maa, a tsetehe ge wegyege a mukse umele ɲane taláge, a de puwum kwaba-aara buwa.

⁴³ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ɲane talage ba jipu na wá, ɲane a puwum názá-aara, jauje ge náza á emnde bademme. ⁴⁴ Adaba itare wá, kwakya nalmane-aatare ta saa ba cekwa-aara ge sadake á nasherire. Amá mukse na wá, ɲane talage. Baaka tsa umele, amá a naba saa názu am rezege-aara bademme.»

13

*Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke*
(Mat. 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Saresse am *mashidi yaikke maa, a ba pukura-aara umele á elvan ge ñane: «Malum ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na, yaikkire-aara antara zariyire á nákwaha-aara na bademme.» ² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ká nanna una ñanna bademme na wá, watse á mbedá bademme, ba nákwapalle keni watse á jauka áte ukfenjara nákwaha.»

Zlađa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara am ndañjire á *mashidi yaikke. Pukura-aha-aara tara Piyer an Yakuba, Yuhanna ira Andere, itare wá, tá aňkwa ázeñara. Ta ndavanuhe ge pukura-aha-aara ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: ⁴ «Ndañerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa-aha ñanna?»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, faufa ba hyema, a se keđarakuraaka emnde umele. ⁶ Ađaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ya ñane ba iya. Daaci tá se keđa emnde kwakya. ⁷ Watse kwá cenáncena labare á wáwaha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka dekideki. Sey á magaavemage una-aha ñanna, amá zlađe zle á duniya ka emtsaade. ⁸ Watse larde umele á de darge larde umele an wáwa. Emnde á slekse umele, tá de darge kwara á slekse umele an wáwa. Á de gejava haha am tate-aha gergere, á de demda waya am larde-aha gergere. Una-aha ñanna wá, zlađe ba fakta á zlađa emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlađa á ya.

⁹ «Amá kure wá, faufa hyema ba shagera áte ire á kure. Ađaba watse tá dákurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an ja am mashidi-aha-aatare. Watse tá de tsákurá á katafke á male-aha á duniya, tá de tsákurá á katafke á slekse-aha ađaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare. ¹⁰ Amá wá, sey máki cenaráncena emnde labare á higa am jeba-aha á emnde na tá am duniya bademme, lauktu á zla duniya. ¹¹ Am sarte na ni watse tá dákurá á de katafke á shairiya na wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, de ndaundaha ba názena ni á de semsa á sem ire á kure am tate ñanna. Ađaba una ñanna elva á kure ka, á

de vakurta ba Shedefkwe Cufedde. ¹² Am sarte nanna maa, emnde umele tá de vaterta ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceba. Dada-aha keni tá de vaterta ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceba. Egdzara umele keni tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ¹³ Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhara-aaruwa. Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.»

Zlafa na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴ «Watse kwá nanna duksa na ni tá d'aháná an shagerkire emtanjka dekideki na am tate na zlaya-aara ka. (Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva nanna ba shagera). Vacite na ni má nakuranna duksa nanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa. ¹⁵ Edda una áte ire á bere keni, a tsunjka á dem huđe á bere ge hálá kazlaja-aara. ¹⁶ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nangyuwe-aara. ¹⁷ Watse á tsaame kwa zlafa á njwasha na watse tá á huđe am sarte nanna, antara njwasha na tá an egdzara áte erva na! ¹⁸ Njalaujala Dadaamiya ganakini a gevka lámare nanna am sarte á ekhye. ¹⁹ Adaba watse kwakya jipu zlafa am sarte nanna. Ta nderaa estuwa duniya daga am fakta sem vatena, jerka jeba á zlafa nanna dekideki. Á de jerka keni zlafa na ni ta kalle an una nanna. ²⁰ Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlafa nanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa njane tá átuge njane na.

²¹ «Daaci am sarte nanna, ma a bakurnaa ware: Náwa anjwa *Almasihu áhuna, bi kwaye anjwa áhuwa, liyauka elva nanna dekideki. ²² Adaba watse tá jesaareje almasihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte nanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere, geni ambane tá kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya na áte enjale. ²³ Kure wá, faufa hyema ba shagera, adaba fanakuremfá am vuwa zlauzle.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme*
(Mat. 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ «Am iga a hare-aha á zlafa nanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, ²⁵ terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba njanjare slede. ²⁶ Daaci watse tá zhárá ba iya *Ura á

emnde bademme yá anƙwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ²⁷ Watse yá bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufafe kerde, tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na á sawa am tate-aha bademme.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema anwaslire
(*Mat. 24:32-35; Luka 21:29-33*)

²⁸ «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ²⁹ Una keni ba duksa palle. Máki anƙwa á magava duksa-aha ɲanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá á ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁰ Yá ndaakur ba jirire: emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naranna duksa-aha ɲanna. ³¹ Tara samaya an haha wá, tá nabe kefa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka dekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(*Mat. 24:36-44*)

³² «Amá elva á hárá á bere, antara sarte ɲanna wá, baaka slediya-aara dekideki. Ma malika-aha am samaya, ba *Egdza á Dadaamiya keni diyaaka, sey diyaa ba Dadaamiya palle ɲane Dada. ³³ Daaci faufa hyema, pauka hare, adaba diyakurka sarte ɲanna. ³⁴ Una ɲanna watse á magava ba seke náza á edda á há, má á daa shula. Lauktu á zlalá, á faterem huƙe á há-aara am erva ge emnde a slera-aara, ma ware keni á far slera na á de maganá ɲane, á vante sawari ge slewufa á wakyiya, geni a peka hare dekideki. ³⁵ Daaci ba duksa palle ge kure keni. Pauka hare, tsakwautsakwa hyema, adaba diyakurka sarte na ni á de sá edda á há átekwa na. Bi watse á sá an manjaripu, bi an huƙe á vayiya, bi an ireɲlya, bi an enlya. ³⁶ Máki saasa am beressire wá, a se berakurka kwá am hare. ³⁷ Elva ɲanna ya bakurnaa iya na wá, ge emnde bademme. Daaci bademmire á kure, pauka hare, tsakwautsakwa hyema!»

14

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(*Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53*)

¹ A juwaa ba hare buwa tá maga muɲri á *Paska antara muɲri á depain na baaka shahi á makala am huƙe-aara na. Am sarte ɲanna maa, male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá, tá anƙwa tatayaná á ba an ndzedfa dabari ganakini tá eksevaksa Yaisu á ba an nasherire, tá kedanaakedfa shifa-aara. ² A ba itare am dagave-aatare:

«Magaumika una vaci munjri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(*Mat. 26:6-13; Yuh. 12:1-8*)

³ Am sarte na Yaisu am Baytaniya maa, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve. Tá arge dafa maa, a duhe ge mukse umele an kuderá á waye umele tá dahaná an nardisa, á se emtake, kwakya gane-aara keni. Daaci mukse na a naba kezlanvuhe ge we á kuderá á waye njanna, a puwanem waye na am ire ge Yaisu. ⁴ Emnde na tá anjwa áhuwa njanna wá, emnde umele-aatare a naba jaterhe ge ervaunje, a ba itare am dagave-aatare: «Azara nampire-aara kina ta badzanve waye na? ⁵ Ábi ma andze tá naba veluvela ma gursa deremke keni, daaci ma tá naba tegatertega ge talaga-aha.» Daaci ta fantau ge far haypa ge mukse na.

⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshawananteka ire ge mukse na. Labára kwá hyainá lyuwa? Názena a maginaa njane na shagera jipu. ⁷ Adaba talaga-aha wá, ma vaatara keni watse tá á ba átevege kure. Ba kelaa má kwá kátá magaterá shagerire, watse ba kwá emmaga. Amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ⁸ Mukse na wá, njane maginaamaga názena ni a dzegwanana njane. A puwiyar waye na wá, tsatsiyaatsatse zlauzle ge beliya am evege. ⁹ Yá ndaakur ba jirire, am huđe á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda anjwa á vela Yaisu
(*Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6*)

¹⁰ Am iga a una njanna maa, a naba tsetehe ge Yahuda Iskariyaut, njane keni ba palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. A duhe ge njane ádeza male-aha á *liman-aha, a de bateraa á kátá velateru Yaisu. ¹¹ Higa ge male-aha na, a ba itare tá elvan ge njane: «Watse njá vakte nalmane.» Daga á ba am sarte njanna, Yahuda a fantau ge tataya faterem Yaisu am erva-aatare.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(*Mat. 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30*)

¹² Am váha zunjwire na ni tá zá munjri na baaka shahi á makala am huđe-aara na wá, tá cebán ba vacite njanna egdza kyawe á *Paska. Ta ndavanu ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge njane: «Ká kátá njá de tsatsakaná áme dafa á Paska?» ¹³ Daaci Yaisu a eksetaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a belateraa á de katafke. A ba njane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem huđe á ekse, kwá de já

ire antara zhele á sepa yawe am hwama wá, dabauɗfaba á dem mba na á duwa ɗane. ¹⁴ De bawanánba ge edda á há wá, a ba Malum: Áma bere na ɗá de zá ɗafa á Paska am huɗe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹⁵ Daaci ɗane á de marakurá bere yaikke átire ge bere an tsatsa kazlaɗa am huɗe-aara baɗemme, kwá de tsatsamiya ɗafa á muɗri am huɗe-aara.» ¹⁶ Daaci ba zlála ge pukura-aha na á dem huɗe á ekse, tá de bera duksa ba seke una a baternaa Yaisu na. Ta tsatsaa ɗafa á muɗri am bere ɗanna.

¹⁷ Am iga a manɗaripu maa, daada Yaisu antara pukura-aha-aara. ¹⁸ Am sarte na tá anɗkwa á zá masane, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure, kwa emnde na náwa má zá ɗafa átirpalle na.» ¹⁹ Daaci baɗemme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa. Ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni á baná ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²⁰ A ɗwaterante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge itare: «Witse á veliya ba palle á kure, kwa pukura-aha kelaawa ju buwa na náwa má zá ɗafa am tása palle na. ²¹ Iya *Ura á emnde baɗemme wá, baaka pekyaa-aara, sey ba yá emtsa. Áte una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte ya wá, ba estuwa. Amá witse zlaɗa jipu ge edda una ni á de veliyá ɗane, ambane ma yareka.»

Masane Cudɗɗe

(*Mat. 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Kaur. 11:23-25*)

²² Am sarte na tá anɗkwa zá masane maa, Yaisu a eksetaa ɗafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve ɗafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. A ba ɗane á elvan ge itare: «Nawmbare, lyauvalya. Una na wá, vuwa-aaruwa.»

²³ Am iga a una ɗanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte, itare baɗemme sharushe. Am sarte na tá anɗkwa esshá, a ba ɗane á elvan ge itare:

²⁴ «Una ɗanna uzhe-aaruwa a puvaa aɗaba emnde kwakya, Dadaamiya á ɗgudaterá an una ɗanna namána ge emnde.

²⁵ Yá ndaakur ba jirire, am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza a náfa mazla-aara, sey witse yá de shá ba una aɗwaslire am zlanna á Dadaamiya.» ²⁶ Am iga á una ɗanna maa, ta eksante láhe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlála ádete ire á Wa Anyaranyará.

A ba Yaisu witse á yiyaaya Piyer

(*Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38*)

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare ge pukura-aha-aara: «Baɗemme á kure na witse kwá yiyaaya. Aɗaba anɗkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: “Witse yá eja

sunì, bademme á kyawe-aha tá de zadevzade.”²⁸ Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunḡwe arge kure á dem Galili.»²⁹ A ba Piyer á elvan ge ḡane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá taa yakaaka dekideki.»³⁰ A ḡwanante ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, watse ká banba ka ser keye geni diyakikire.»³¹ Amá a farhe zlaḡe ádaliye Piyer, a ba ḡane: «Yá ndaaka una dekideki. Ma á eksa shifa keni, emtsa á miya ba buwa.» Pukura-aha umele keni bademme ta ndaha ba una.

Yaisu am Gaicaimane

(*Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46*)

³² Am iga á una ḡanna maa, daraada am tate umele tá dahaná an Gaicaimane. A ba ḡane á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawinja áhuna, kwaye iya yá de maga maduwa áhuwa.»³³ A eksetaa tara Piyer an Yakuba ira Yuhanna, á zlalá antara itare á dem tate ḡanna. Daaci a fantau ge tápá emtanḡkire, antara zladá na ni an tsaka ire na am ervaunḡde-aara.³⁴ Daaci a ba ḡane á elvan ge itare: «Baaka zladá na ni yá tapanka am ervaunḡde-aaruwa na, yá tápá zladá á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka hare dekideki, sherauseshere ice ba shagera.»³⁵ A zlalehe yiyiye cekwaanḡudfi an itare, a de kezlaa ugje am haha, a magaa maduwa, a ḡala Dadaamiya geni máki á gevge wá, a sawka zladá ḡanna ásete ḡane.³⁶ A ba ḡane: «Eddaye-aaruwa, baaka názu á gevka ázeḡa. Tasle á ḡa, jinaaja zladá na ásete iya na. Amá wá, a gevge ba namaari á ḡa arge náza-aaruwa.»

³⁷ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am hare. A ba ḡane á elvan ge Piyer: «Simaun, ka ḡara ka pa hare? Dzegwakanka njá an ice ba saa palle keni degey?»³⁸ Pauka hare! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Adaba ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payḡa á vuwa.»

³⁹ A zlalehe zlaḡe ádaliye, a de magaa ba maduwa-aara ḡanna.⁴⁰ Eptsa-aara zlaḡe ádaliye áseza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am hare. Dzegwaránka basha háre dekideki. Daaci ta ba haslakke ba estuwa, baaka názu tá ḡwananta itare.

⁴¹ Am sarte na a eptsa ge keyire, a ba ḡane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba hare á kure, kwá anḡwa á puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya hyaahya pa hare ḡanna, iya *Ura á emnde bademme, hyeephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa.

42 Tsawetse, kwaye samsa edda una ni a veliyaa nane na, mí de yainuye!»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

43 Ba elva nanna keni zlabé zланаaka Yaisu wá, kertenj tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá d́aba Yahuda nanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á Yahudiya-aha. 44 Yahuda na a veluwa nane Yaisu na maa, kwaratersekwere zlauzle nalaama á ngyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde nanna. A ba nane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá ankwá gan use ge ura ni, seke ankwá urire á nere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba nane, naba eksauváksa, nawanana ba shagera, má kwá danda na belawanaaka.» 45 Ba samsa Yahuda nanna wá, a naba duhe suuwe ádeza Yaisu wá, «Use Malum,» a ba nane, á gan use an ervaunje-aara palle ágire. 46 Daaci yalla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahé.

47 Ay, palle á emnde á Yaisu a naba tefese masalam-aara am bere, a waa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

48 A ba Yaisu á elvan ge emnde na ta se eksa nane: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? 49 Ábi kelaazare yá njá á ba am dagave á kure am mashidi, yá ankwá kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? Amá diyaweddiye geni una nanna a gev ba geni, a gevge názena á ndaaná wakita á Dadaamiya.» 50 Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bademme, ta naba yánhe.

51 Ankwá dawale umele a d́aba Yaisu maa, nane a duwá á ba an gwadau-aara áte vuwa. Ta ekseksa nane keni, 52 amá a naba yateraa gwadau am erva, ba zhagade-aara an ukhyiye dey.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

53 Daaci ta naba daa Yaisu na á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Kertenj jarammeje male-aha á liman-aha, antara male-aha á larde, ira malum-aha á *tawraita bademme am mba á liman nanna. 54 Piyer wá, a daa d́aba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka d́ekideki. A de demhe á ba á dem riya á liman nanna. Áhuwa maa, a de demhe am dagave á emnde a ufa mashidi, tá ankwá cena kárá, a njehe.

⁵⁵ Male-aha á liman-aha antara emnde a *kendekyiya na bademme farantaufe ge tataya emnde ge mága seydire áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ñanaaṅa shairiya á emtsa. ⁵⁶ Kwakya tsa emnde na ta de datsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ñane. ⁵⁷ Daaci ta tsetehe ge emnde umele, ta de magaa seydire á fida na áte Yaisu, a ba itare: ⁵⁸ «Zhel na degey ndza ña cenáncena am mbuwe-aara a ba ñane: Yá naba mbedánaambedá *mashidi yaikke na ta nderanaa emndimagwaha na, yá nderaalindere á ba am hare keye, á duka erva á urimagwe á dem huđe-aara, á bina.» ⁵⁹ Aley, ba itare keni jammeka elva-aatare am seydire-aatare.

⁶⁰ Daaci a tsete ge liman yaikke na á katafke á emnde bademme, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaaka elva đekideki ka? Tá ndáhá uwe ñane áte ka emnde na?» ⁶¹ Amá ṅwaaka Yaisu, a du ba we-aara. A ndavanuhe zlađe ádaliye ge liman na, a ba ñane: «Ba ekka una ka *Almasiihu, Egdza á Saksage na emtu?» ⁶² A ṅwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Ane, ya ñane ba ya. Amá bademmire á kure na, watse kwá niina zlađe ádaliye iya *Ura á emnde bademme, yá njá am nađafa á Saksage na Sleksa ba ñane na. Zlađe ádaliye watse kwá niina yá sawa am kumba á samaya.» ⁶³ Ba a ndaase una Yaisu wá, liman yaikke na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara. A ba ñane: «Una wá, ña baaka an wedere á seyde umele mazla-aara. ⁶⁴ Ábi kwa cenanaa á ba an hyema á kure, a ganve ire-aara kalle an Dadaamiya. Ázara a ba elva á kure?» A ba itare bademme-aatare, «Una wá, ṅanaaṅa shairiya, a njeka an shifa đekideki.»

⁶⁵ Daaci emnde umele ta fantau ge kyefanem nyaihe am ice ge Yaisu, ta fadanse ice an kacekaca, ta vavante đedekwa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Diyeddiye emnde na ta jakja na.» Ta eksante emnde a ufa mashidi, ta vavante babarva itare keni.

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu đekideki

(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Amá Piyer wá, zlađe ba nja-aara am áhá-aara, am huđe á há ṅanna. Daaci a duhe ge palle á kwatena-aha á *liman ṅanna ádezetaře, ⁶⁷ a naa Piyer á cená kára, a zharaa Piyer ba shagera, a ba ñane: «Ábi ka keni ka ba ura á Yaisu ṅanna, ura Nasarátu na?» ⁶⁸ Amá eksarka Piyer đekideki, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma ká ndaha elva á uwe keni, diyanka ya đekideki. Elva á ña na á duka á dem ire-aaruwa.» Daaci a naba tsetehe am tate ṅanna, a zlala ásete wakyiya. Tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá keni.

⁶⁹ Cekwaangudi wá, kwatena na nanna Piyer zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Degiya zhel na kwaya ɲane na keni, ba palle-aatare.» ⁷⁰ Amá Piyer ba eksarka ɲanna. Shekwaashekwa cekwaangudi a ba emnde na tá áhuwa, tá elvan ge Piyer: «Baaka shaige-aara ɗekideki, ka keni ka ba palle-aatare. Aɗaba ekka keni, ka ura Galili.» ⁷¹ Amá Piyer a fantau ge za waɗa-aha, a ba ɲane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɲanna ɗekideki.» ⁷² Ba ɲane keni zawze waɗa wá, tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá ge buwire. Daaci a naba yehete názena a ndaana Yaisu. Aɗaba a bananba Yaisu: «Lauktu á kyuwetekiya tsákálá ge buwire wá, ká de banba ka ser keye geni diyakikire.» Daaci a naba fantau ge kyuya.

15

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(*Mat. 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yuh. 18:28-38*)

¹ Daaci makuralla-aara á ba an enɲya-waabere, ta naba jamme ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, malum-aha á *tawraitira male-aha umele na tá njá am *kendekyiya na baɗemme. Ta puwete zawa áte Yaisu, ta dáná ádeza sleksu *Pilaatu. ² A ndavanu ge slekse, a ba ɲane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha tá enndá na?» A ɲwanante ge Yaisu: «Ba estuwa,» a ba ɲane á elvan ge ɲane. ³ Male-aha á liman-aha ta fantau ge ɗatsanve fida kwakya ge Yaisu. ⁴ Daaci a ba sleksu Pilaatu á elvan ge ɲane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná itare áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ⁵ Amá Yaisu ɗuwa ba we-aara, ndahaaka elva mazla-aara, haa Pilaatu á maga najipu-aara.

*Sleksu *Pilaatu a magaa názena tá kataná emnde-aara*
(*Mat. 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16*)

⁶ Ba kelaa má samsa muɲri á *Paska maa, mbarsembe emnde a ekse, slekse á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare. ⁷ Ay am sarte ɲanna maa, ndza anɲkwa dawale umele, zhera-aara Barabas an ɲuɗa am dangay. Ta halateraa antara emnde umele, ta magaa fitenire, haa ta naba ja shifa am fitenire ɲanna. ⁸ Daaci ta naba ɗálá emnde a ekse ádeza sleksu *Pilaatu, ta de ndavanu názena ni mbarsembe ba kelaa iva na. ⁹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Wayakurwáyá emtu an slekse á Yahudiya-aha, yá belakurnaabela?» ¹⁰ Diyaadiya tsa ganakini male-aha á *liman-aha ta danaa Yaisu aɗaba ba shelha, baaka elva umele. ¹¹ Amá male-aha á liman-aha ta naba fantau ge gaa ervaunɗe á emnde. Aɗaba una ɲanna ta bantsa itare: «Belanernaabela ba Barabas.» ¹² A ndavateruhe

zlaḅe ádaliye ge slekse, a ba ḅane á elvan ge itare: «Ay yá maganá uwe ge edda una kwá dʒahaná an slekse á Yahudiya-aha na?» ¹³ Ta ḅwanante á ba an ká kwara á dem zhegela, a ba itare: «Zleḅezleḅela áte dzaḅgala!» ¹⁴ A ba slekse á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzeḁa, a ba itare: «Zleḅezleḅela!» ¹⁵ Am slekse á kátá higatertehiga emnde, a naba ḅelateraa Barabas. Amá Yaisu wá, ta zu an já, lauktu tá de zleḅelaná áte dzaḅgala.

*Sawji-aha tá aḅkwa á epsawa Yaisu
(Mat. 27:27-31; Yuh. 19:2-3)*

¹⁶ Daaci ta naba tedante ge sawji-aha á dem huḁe á há á sleksu *Pilaatu, ta de jemmaa sawji-aha baḁemme ásetarge ḅane. ¹⁷ Ta tsekwanme am dira haḅḅe, ta nderse dake, ta faḁanse ire an ḅane agire *ḁaḅkaula. ¹⁸ Mazla-aara ta fantau ge gyanu rume agire, a ba itare: «Aska á ḅa, slekse á Yahudiya-aha.» ¹⁹ Ta naba taḁanu zade am ire, ta kyafanem nyaihe am ice, ta kezlaa ugje á katafke-aara, tá fá daradza áte ḅane agire. ²⁰ Zlaruzle am epsawepsawa maa, ta tsakwanse am dira na, ta tsekwanme am naḅgyuwe-aara. Daaci ta danse á dem tate na tá de zleḅelaná átekwa na.

*Náwa ta zleḅelanaa estuwa Yaisu áte dzaḅgala
(Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)*

²¹ Tá aḅkwa danda maa, ta naba jaa ire antara ura Siraine umele, zhera-aara Simaun, eddetare ge tara Alaikzandere antara Rufus, ḅane átira sa á sawa am makwata. Daaci sawji-aha na ta naba hyarhe ge sepala dzaḅgala á Yaisu. ²² Ta danhe Yaisu na á dem tate na tá dʒahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire. ²³ Áhuwa ḅanna maa, ta kátá fanu mbazla ge Yaisu. Mbazla ḅanna keni aḅkwa duksa yayiaihe am huḁe-aara ge gulanna zlaḁa, amá Yaisu shaaka. ²⁴ Mazla-aara ta naba zleḅelehe áte dzaḅgala. Itare ta tegaa kazlaḅa-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlaḅa-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ḅane ma uwe keni.

²⁵ Am sarte na ta zleḅelanaa áte dzaḅgala ḅanna wá, ta zleḅelanaa am saa maselmane á enḅya. ²⁶ Ta naba puwete dalila á já shifa-aara an ire ge ḅane, a ba itare: «ḅane una slekse á Yahudiya-aha.» ²⁷ Tá aḅkwa neyle-aha buwa ta zleḅelateraa átirpalle antara Yaisu áte dzaḅgala-aha-aatare. Palle ta zleḅelanaa am naḁafa-aara, palle keni am nazlaḅa-aara. ((²⁸ A gevaa estuwa názena ni a ndaana wakita á Dadaamiya. Aḁaba a ba wakita á

Dadaamiya: «[Jane keni ta femhe am kezlakula á emnde a mága haypa.])»

²⁹ Emnde a degáshe am tate nanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. A ba itare tá elvan ge nane: «Há! ba ka una! Ábi ka bantsa ka: Ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele, á ba ka? ³⁰ Labára ká taa njezlanaaka ba ka ire á nã? Tsekwanaatsekwa kwa ire á nã áte dzangala na!» ³¹ Maleaha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitã keni, ta epsawse ba estuwa. A ba itare am dagave-aatare: «Iyau, á dzegwándzegwa njezla emnde umele; ire-aara wá, á taa njezlanaaka! ³² Ábi nane *Almasiihu, slekse á *Iserayiila keni ba nane. A tsekwanaatsekwa ire-aara áte dzangala wá, bademme mí fetarfe áte nane.» Antara ba emnde na ta zlenjelateraa antara Yaisu na keni, ta ezzlazle.

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)*

³³ An vacitire wá, a naba tsekwa ge tabedammire ásetarge duniya bademme, dem lásar emnde tá á ba am tabedammire nanna. ³⁴ Am saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzedã: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ³⁵ Á bá emnde umele am emnde na tá ankwã á tsatse áhuwa: «Á dãha nabi *Ailiya degiya nane.» ³⁶ Palle-aatare a naba tefante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetaa áte zãde, a femhe am mbazla umele dãndãne ba estuwa, daaci a kante, a fantaa áte we ge Yaisu geni a shushe. Daaci a ba nane: «Zharaumizhára emtsaãde, má watse á semsa *Ailiya nanna á se tsekwanaatsekwa.» ³⁷ Amá Yaisu a fu hula á ba an ndzedã, mazla-aara á dese ge shifa am nane.

³⁸ Am sarte nanna maa, ankwã kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. ³⁹ Male á sawji-aha á Rauma na ankwã áhuwa, á njá am ndanpire á wafke á Yaisu, nanna emtsa a Yaisu maa, a ba nane: «Zhel na wá, egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁴⁰ Nwasha umele keni ndza tá ankwã áhuwa. Ta tsaãhe yiyiye, lauktu ta zhara názena ni ankwã á magava na. Tá ankwã tara Maari mukse á emnde a Magdala, an Salaume, ira Maari emmetare ge tara Yakuba cekwa antara Yauseys. ⁴¹ Nwasha nanna wá, daga am Galili tá ankwã dãba Yaisu, tá ankwã melanumele. Tá ankwã zlabẽ ádaliye njwasha umele am tate nanna, itare keni ta saa á dãba ba Yaisu.

*Hedá á Yaisu**(Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)*

⁴² Vacite ñanna maa, vaci mága niya, adaba makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe. Herzhe á belya vaci wá, ⁴³ a semhe ge Yusufu ura Arimatiya. Yusufu ñane wá, ura male am *kendekyiya yaikke. Am ervaunđe-aara ñane keni anƙwa á ufa ba zamane á njá am *kwara á Dadaamiya. Daaci ñane a naba sherse ice, a duhe ádeza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁴⁴ Cenáncena sleksu Pilaatu ganakini kertenj emtsamtsa Yaisu, a mága ba najipu-aara. Adaba una ñanna a belaa we, ta de dahanante male á sawji-aha. A se ndavanuhe, a ba ñane: «Emtsaaara shekwaashekwa emtu?» ⁴⁵ Am sarte na cenáncena jirire-aara áza male á sawji-aha na, a naba vante baráma ge Yusufu. ⁴⁶ Daaci Yusufu a de shekuve kalpakane, jeba á kalpakane ñanna ba lefedde, a se tsekwa emtsa á Yaisu áte dzaŋgala, a de fademe am kalpakane na. Daaci a de feme am evege ta yese am cacera, a berhanu palame yaikke ge we á evege ñanna. ⁴⁷ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yauseys wá, itare ndza tá á ba áhuwa, ta ezzhara am sarte na tá hedá Yaisu ñanna.

16*Yaisu tsetse am faya**(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)*

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe maa, tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yakuba, ira Salaume, ta de shekuve waye-aatare á se emtake, ta fehe, geni watse tá de wecar ge emtsa á Yaisu. ² An enlya werre ge laade, lauktu á sessa vaci wá, daraada itare ádete irekhya. ³ Am sarte na tá átira duwa, a ba itare am dagave-aatare: «Kina mu, watse á berhamiyanvuwa ware dada palame na ge we á evege?» ⁴ Amá daraada wá, ta de beraa ba an berha dada palame ñanna áte we á evege. ⁵ Ta naba duhe á dem huđe-aara wá, ta de beraa ba dawale á njá am nadafa, am nanɣyuwe dzayye. A naba jaterhe ge lyawa ñwasha na. ⁶ «A wakurka lyawa,» a ba dawale ñanna á elvan ge itare. «Adaba kwa se tataya Yaisu ura Nasarátu na ta zlejelanaa áte dzaŋgala na. Ñane baaka áhuna, tsetse am faya. Náwa tate na ndza á zlava ñane átekwa na. ⁷ Kina wá, kure wá, zlauzlálá, dawateranda labáre ge pukura-aha-aara, Piyer keni á ba am itare. Baira deme watse á daada ba Yaisu ñanna zunɣwe arge kure, á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa, ba seke una ndza bakurnaa ñane.»

⁸ Daaci ba segashe-aatare am irekhya na wá, ta tedante zhagade emtsaade ge lyawa, tá gyagya ba seke maagara, palle á ura á baná elva ge ura baaka am itare, adaba gazlargazla jipu.

UNA DIYARKA EMNDE JIRIRE-AARA, MÁKI A PUWETAA BA MARKUS:

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Yuh. 20:11-18)

⁹ Am sarte na tsetsa Yaisu am faya, an enlya werre ge laade na wá, a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala zunṅwe. Mukse ṅanna wá, ndza ṅgyansengye Yaisu jini-aha vuye am ṅane. ¹⁰ A de balatersaa ṅane labáre á tse á Yaisu am faya ge emnde na ta dába ṅane. A de berater bademme tá á ba am emtanjire, tá kyuwa. ¹¹ Anṅwa á bateranba deme mukse na ganakini tsetsa Yaisu am faya, a naana á ba an ice-aara, aley fartarka.

Yaisu a maraterse ire-aara ge emnde-aara umele ta buwa
(Luka 24:13-35)

¹² Am iga á una ṅanna maa, Yaisu a marateraa ire-aara ge emnde buwa-aatare, tá áte baráma dete makwata, amá a nyanve ire-aara seke ṅane ka. ¹³ Ta daahe, ta de balaterse labáre-aara ge emnde-aatare umele, aley ba fartarka ṅanna.

Yaisu a marateraa ira-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe

(Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁴ Shekwaashekwa zlaḅe adaliye maa, Yaisu a de marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe tá arge dafa. A naba velateraahe adaba baakire á fetarfire antara degdegire á ire na ta maganaa itare na. Adaba fartarka an emnde na ta naa ṅane á ba an ice-aatare am iga a tsetse-aara am faya.

¹⁵ Daaci a ba ṅane á elvan ge itare: «Zlauzlálá á dem huḁe á duniya bademme, dawateranda labáre á higa na ge emnde bademme. ¹⁶ Ma a fetaara ware, lyevaalya baptisma, á lyelye shifa-aara. Edda una má fetarka wá, á de ṅezleka am shairiya á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa najipu-aha na watse tá naana emnde, tá maganá emnde a fetarfe. Watse tá ṅgya jini-aha am ura an zhera-aaruwa. Watse tá ndáhá elva anṅwaslire na ni ba itare keni diyarka na. ¹⁸ Watse tá puwaterar erva ge emnde na ta lapika-aha, tá de mbembe.

Zlaḃe ádaliye, ma ta halante zahe am erva, ma ta shu daldalkwanu keni, ḃaaka nazu á magateránmaga duksa-aha ḣanna.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Luka 24:50-53; Sler. emnde 1:9-11)

¹⁹ Am sarte na ni zlauzle á tsakaterá elya Yaakadada Yaisu ge pukura-aha-aara maa, a naba kapte á dem samaya, aḣkwa á njá am nadafa á Dadaamiya. ²⁰ Pukura-aha-aara keni, ta naba kyaa á de ḃálá labáre á higa am huḃe á duniya bademme. Ndza aḣkwa Yaakadada an itare am slera-aatare. A maratersaa ḣane ge emnde geni waazu-aatare jirire, adaba a magaa najipu-aha gergere á kyá erva an itare.

Labare á higa na a puwetaa LUKA

Elva zuññwe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

¹ Áska á ña Tiyaufilus,

Emnde kwakya puwartepuwa labáre á názena a magava am dagave á miya. ² Ta puwete názena ña cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ñanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ñanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ñanna ge emnde bademme. ³ Adaba una ñanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halavuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ña. Una ñanna yá anƙwa puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale. ⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ñanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptisma

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza anƙwa *liman umele zhera-aara Zakariya, ñane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ñane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre. ⁶ Bukerƙe-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme. ⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte ñanna wá, bukerƙe-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya anƙwa á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme. ⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite ñanna maa, daada áte ñane ganakini á de dīzaná ñane kajiji am mashidi á Yaakadada. ¹⁰ Am sarte á dīza kajiji ñanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaahé áte vuwa á duksa na tá dīza kajiji átekwa na, am nadafa-aara. ¹² Ba a puwete ice áte ñane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana ñane. ¹³ Amá a ba malika á elvan ge ñane: «Zakariya, a wañka lyawa. Adaba Dadaamiya lyevaalya maduwa á ña. Mukse

á ña Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna. ¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatehiga adaba egdze ñanna. ¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba ñane am emnde. Ñane wá, watse á sheka mbazla antara názu á já enkale á ura bademme. Ñane watse an naha ba Shedekwe Cudedde am ñane daga á sawa am huđe á emmenjara. ¹⁶ Watse á jatermaara ñane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare. ¹⁷ Watse á sawa ñane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara hákuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá ñane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara ñane. Á se tsatsaná ñane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una ñanna á de gevge? Adaba ñere antara mukse-aaruwa bademme ña emgyegwar emnde.» ¹⁹ Daaci a ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya sleslera-aara. A beliyaa ba ñane ganakini yá saká labáre á higa na. ²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má hyephye laukte-aara. Adaba faktarka ñanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva dekideki, dem sarte na má gevge duksa ñanna.»

²¹ Am sarte ñanna maa, bademme á emnde tá ufa ba Zakariya ágashe, tá maga ba najipu á shekwaashekwa-aara am mashidi. ²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva dekideki, a ngyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una ñanna emnde ganakini anjwa názu a naaná ñane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara. ²⁴ De haraare cekwaanjudi am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa huđe. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba ñane. A ba ñane am ervaunđe-aara: ²⁵ «Kina wá, siisessa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an huđe á tere unjwahe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili. ²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ñanna wá, ñane wulfe á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ñane Maari. ²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ñanna, a de gan use-aara, a ba ñane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ñgurna, anjwa

ɲane antara ka.» ²⁹ Amá use-aara ɲanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ɲane am ervaunɗe-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?» ³⁰ A ba malika á elvan ge ɲane: «A wanɗa lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ɲgurna. ³¹ Kina wá, watse ká shá huɗe, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu. ³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggyeɲara *Dawuda werre. ³³ Á de kwaraná ɲane larde á *Iserayiila dem ba ge ɗekidɗeki. Sleksire-aara á de tseka ɗekidɗeki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ɲanna? Adaba iya, ya ba gyaale.» ³⁵ A ɲwanante ge malika, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Watse á sawa Shedekwe Cufedɗe á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ɲanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cufedɗe, ɲane *Egdza á Dadaamiya. ³⁶ Vareɲa Ailizabait keni á huɗe á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa huɗe tere unɗwahe vatena. ³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á vareɲara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ɲanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á vareɲara Ailizabait am ekse umele am huɗe á wa a Yahudiya. ⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á Zakariya, a de gan use ge Ailizabait. ⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am huɗe-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte ɲanna Ailizabait an Shedekwe Cufedɗe, ⁴² a ba ɲane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á ɲwasha baɗemme. Barka-aara a ɲinja am egdze na am ekka na. ⁴³ Ya hyep ware ha ni emmeɲara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na? ⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cenaa ga use á ɲa na wá, egdzere a naba fantau ge shekela am huɗe-aaruwa á higa. ⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am ervaunɗe á ɲa ganakini názena ta balakseɓale na á de ganvege Yaakadada baɗemme.»

Maari á gálá Yaakadada

⁴⁶ Daaci a ba Maari:
«Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an ervaunɗe-aaruwa baɗemme.

- 47 Á higa ervaunċe-aaruwa kwakya áte ɲane Slelya shifa-aaruwa.
- 48 Adaba ɲane á zhárá ba iya ya kwátena-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá anċwa á banba emndimagwaha, tá de banba zlaċe adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.
- 49 Adaba Dadaamiya na Sleksa ba ɲane palle na a magiyaa duksa yaikke. ɲane wá, zhera-aara cuċeċe.
- 50 Á de zatervaara ba ɲane zlaċe ádaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunċe dem eggye-aha.
- 51 Maganaamaga ɲane slera yaikke an ndzedá á erva-aara, a zadánve emnde a mága kuravire,
- 52 a tsekwaá slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.
- 53 A gater barka kwakya ge emnde na peteke erva-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erva-aatare ilyeċe.
- 54 A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayiila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,
- 55 áte una ndza a banán ge eggymiya Ibrahimia, ganakini watse á maganán ge ɲane dem eggye-aha-ɲara baċemme na.»
- 56 Á hyephye tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yarseye áɲwaslire

57 Am iga a una ɲanna maa, a naba hyephye ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele. 58 Am sarte na cenaráncena vara-aha-ɲara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

59 Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlaċe ádaliye ge se bela egdzere am shedekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddeɲara, 60 amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.» 61 Amá a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ábi ba palle á ura tá dahaná an zhera na keni, baaka am emnde á ɲa.» 62 Daaci ta ndavanu ge eddarge egdzere, ta ɲgyakwanaa an ɲgyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara. 63 Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba ɲane. Baċemme á emnde tá maga ba najipu-aara.

64 Ba a puwete zhera ɲanna wá, kertenċ a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á

ba an ká kwara. ⁶⁵ Daaci bademme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlafe ádaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunđe-aatare, ta hyanme labáre ñanna am huđe á wa a Yahudiya bademme. ⁶⁶ Bademme á emnde na ta cenaa labáre ñanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze ñanna á de katafke. Amá ba jirire ndza anƙwa hákuma á Yaakadada antara egdze ñanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiyire-aara

⁶⁷ Ba vaci fá zhera ñanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Shedekwe Cudedđe, a fantau ge mága nabiyire, a ba ñane:

⁶⁸ «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, baaka kalle-aara. Adaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, anƙwa ñezlaternezla,

⁶⁹ a naba jansaare ge slelya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.

⁷⁰ Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabiaha-aara werre.

⁷¹ Adaba ndza a ndaase werre ganakini watse á ñezlaminezla am erva á kelaade-aha, baaka názu tá de eksaná itare áte miya deƙideƙi.

⁷² Ndza a baterán ge eggye-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyeggye, á de viyanaaka namana-aara deƙideƙi. Una ñanna á maganá ñane kina.

⁷³ Adaba ndza a zanu ba waƙa-aara Dadaamiya ge eggyemiya Ibrahimia,

⁷⁴ ganakini watse á ñezlemiyaanezla am erva á kelaade-aha á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an higa an ervaunđe,

⁷⁵ ta emnde cudedđe, ta emnde a jirire á katafke-aara ma vaatara keni.

⁷⁶ «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya Slekse. Adaba ká de zlála ka á katafke á Yaakadada, ká de tsatsanaa ka baráma-aara.

⁷⁷ Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini á se lyaterá ñane, á se yateraare haypa-aha-aatare bademme.

⁷⁸ Adaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya. Á de maraminá ba ñane parakkire-aara á sawa am samaya,

⁷⁹ ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabedammire, tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zlála áte baráma á hairire.»

⁸⁰ Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enƙale-aara keni ba kwakya, a fantau ge de njá am kaamba, dem sarte na ni a

marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare bademme, ganakini nane sleslera á Dadaamiya.

2

Yaisu am sarte na yarseye anwaslire
(Mat. 1:18-25)

¹ Á ba am sarte nanna yaireya Yuhanna na maa, jerje elva á sawa áza male á haha á Rauma bademme, zhera-aara Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara bademme. ² Já jembel á emnde nanna wá, zunjwire-aara ba una nanna. Am sarte nanna maa, ndza Kiriniyus una slekse yaikke am haha á Siriya. ³ Daaci bademme á emnde, ma ware keni a zlala, á de puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.

⁴ Yusufa keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda werre am kwara á Yahudiya. Adaba nane wulfe á Dawuda nanna. ⁵ Daaci ta zlala antara Maari na á shebaná nane lyemlye huđe na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.

⁶ Am sarte na tá am Baytilama nanna maa, a naba hyephe ge sarte á Maari, ⁷ a yaa egdzere zhele, egdzere zunjwire-aara. A yanaa á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka sleđe am bere á wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a fademe am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

⁸ Am ekse nanna maa, tá anjwa suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba tsákwá hyema áte walda-aha-aatare. ⁹ An vayi vacite nanna maa, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu. ¹⁰ Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde bademme. ¹¹ Anjwa yarakuraaya Slelya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze nanna wá, ba nane una *Almasiihu, Yaakadada. ¹² Náwa názena ni kwá de dise egdze nanna átekwa: watse kwá de berá egdzere anwaslire an fadá am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»

¹³ Am iga á una nanna maa, kerten, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara nane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare: ¹⁴ «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwa hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa nane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

¹⁵ Am sarte na yarateriya malika-aha, zlarzlálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.» ¹⁶ Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufa, ira egdzere áŋwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha. ¹⁷ Zhararaazhárá egdzere maa, ta tsakse názena ni a baternaa malika áte egdze ŋanna bademme. ¹⁸ Bademme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu. ¹⁹ Maari wá, ŋane cenáncena elva ŋanna bademme, ŋanaaŋa am ire-aara, aŋkwa á eddzama am ervaunđe-aara.

²⁰ Am iga a una ŋanna maa, ta naba eptsa-aatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá aŋkwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na bademme, adaba ta de beraa duksa na a baternaa malika na bademme.

*Daranánda Yaisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke*

²¹ Am hare ge tiisire maa, hyeephye sarte ge bela egdzere am shedekwe. Ta fete zhara keni ba vacite ŋanna. Ta fete zhara á Yaisu. Una zhara na ni a ndaana malika, ba hude-aara keni zlaŋe shanka emmeŋara na.

²² Hyeephye sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraita á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni a gevge cufedde zlaŋe adaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuge ŋane. ²³ Adaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada. ²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawraita-aara, a ba ŋane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte ŋanna maa, ndza aŋkwa zhele umele am Urusaliima, zhara-aara Simaun. Zhele ŋanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. ŋane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá ŋane *Iserayiila-aha bademme na. Aŋkwa Shedekwe Cufedde keni antara ŋane. ²⁶ A ndandaha Shedekwe ŋanna, geni ŋane á emtseka dfekideki, máki nánka *Almasiihu Slebela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite ŋanna maa, a naba banánba Shedekwe Cufedde, geni a ezzlala zlaŋe adaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmeŋara antara eddeŋara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de maganaa názena a ndaana *tawraita na wá, ta de beraa ba Simaun ŋanna. ²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba ŋane:

- 29 «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a emtsemtsa sleslera á ña á ba an hairire.
- 30 Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.
- 31 Ya nanna unñule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.
- 32 Una wá, ñane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á ña Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiwire

33 Tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na.

34 Simaun a naba gater barka. Am iga á una ñanna, a ba ñane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa ñane na wá, á de maraternalá ñane Dadaamiya ge emnde, amá tá de lyyeka emnde. Dadaamiya a eksese ñane, ganakini ñane á gev náza vaterte ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha ñanna zlaɓe ádalije, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba ñane. 35 Estuwa, á se marsá ñane ásegashe názena tá slaslaná emnde am erwaunɗe-aatare bademme. Ekka emmenjara keni maa, baaka zlaɗa na ni watse ká tapánka ka am erwaunɗe á ña na.»

Hanna nabi mukse

36 Ndza ankwá mukse umele nabi, zhera-aara Hanna, ñane egdza á Fanuyail. Fanuyail ñane wulfe á Asair werre. Hanna ñanna gevge emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddenjara, daaci a naba keɗeɗe ge zhele-aara. 37 Am iga á una ñanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba wegyegye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á ñala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte ñanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse ñanna shanaasha yawe kul tiise ju ufaɗe. 38 A gateraptehe ge emnde a há á Yaisu. Ñane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsa emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

39 Am sarte na zlaranaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaana *tawraitá á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am

kwara á Galili. ⁴⁰ Egdze ñanna ankwá á farfe an wala, antara an dzañdzañire. Egdze ñanna an enkwale jipu, an barka á Dadaamiya am vuwa.

*Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke*

⁴¹ Ba kelaa sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga muñri á *Paska am Urusaliima. ⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba ñane. ⁴³ Zlaurza muñri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka. ⁴⁴ Ta kurken ñane keni á ba ankwá am dagave á emnde na ta saa kerde. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una ñanna, ta fantau ge tatayanaa áza emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare bademme, ⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsa-aatare zlafe ádalije á dem Urusaliima. ⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, ankwá á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha. ⁴⁷ Bademme á emnde na tá cená názena a ndaana ñane, tá maga ba najipu áte ñane. Adaba kwakya enkwale-aara, jawapa-aha-aara á ba an unñule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte ñane tara emmeñara an eddeñara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmeñara á elvan ge ñane: «Labára ka magañeraa una, egdza-aaruwa? Nere antara eddeña, daneremda am dzama ire yaikke adaba ka, njá ámbera tatayaktataya kinekinaka.» ⁴⁹ A ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá adaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?» ⁵⁰ Amá cenaránka názu am elva-aara ñanna dekideki.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fatersaarfe jipu. Amá emmeñara wá, ba palle keni elva-aha ñanna kedarka dekideki, bademme á ba am ire-aara. ⁵² Daaci ankwá farfa Yaisu an wala, antara an enkwale. Hayanhaya Dadaamiya egdze ñanna, emnde keni hayaránhaya bademme.

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28)

¹ Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jiljebe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmeñara Filip á kwará Ituriya antara Tarakaunitisa, Lisaniyus slekse am kwara á

Abilain. ² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte ñanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba. ³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja d'aba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na bademme, a ba ñane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Adaba a ba ñane: «Añkwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unñule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba ndedde.

⁵ Bademme á dambake-aha watse á gevge ba kalkale, Wa-aha antara gavaye-aha bademme watse baaka, Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, bademme watse ba tsekke.

Bademme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Bademme á emnde watse tá nanna unñule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba ñanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba ñane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enjlesenjle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá añkwa am ervaunđe-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa ñane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge datsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme a náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kára.»

¹⁰ Ba ta cenaa una ñanna dikele á emnde ñanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ay wá, ñá maganá estara kina?» ¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una añkwa nanjyuwe-aara buwa, a vanteva palle ge edda una baaka náza-aara. Edda una añkwa náza za ázeñara keni, a emmága ba estuwa.» ¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezeñara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, ñere keni ñá maganá estara?» ¹³ A ñwaterante, a ba ñane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ñgumna

ge emnde.» ¹⁴ Ta ganaptehe ge sawji-aha keni, a ba itare: «Ŋere maa, ɲá maganá estara?» A ba ɲane á elvan ge itare: «Liyauka duksa á ura ba dey an ndzedá na, puwauka emnde áte lamán am fida ba dey, amá pakaupaka ba dafa á kure.»

¹⁵ Bademme á emnde tá anƙwa ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu ɲara ba ɲane. ¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare bademme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá anƙwa á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba ɲane arge iya. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya dƙidƙeki. ɲane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde antara an kárá. ¹⁷ Anƙwa á sawa an kazlaɲa a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kárá na á emtseka dƙidƙeki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elya-aha gergere kwakya, a balaterse á ba am una ɲanna labáre á higa keni ge emnde ɲanna. ¹⁹ Ay, á ba am sarte ɲanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, adaba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmenjara Filip, antara adaba haypa-aha umele gergere a guwaa ɲane. ²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlaɓe adaliye ge haypa-aha-aara, a naba ɲgudfaa Yuhanna am dangay.

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlaɓe damka Yuhanna am zawa maa, emnde bademme sharánsha bara ázeɲara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe ɲane keni. Am sarte ɲanna maa, Yaisu a mága maduwa. ɲane á maga maduwa na wá, a naba werthehe ge samaya wá, ²² tá zhárá ba anƙwa á tseƙwa Shedekwe Cudedde ásetarge ɲane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaanɲuɲi wá, tá cená ba kwárá á ura á sawa am samaya, a ba edda-aara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu*

(Mat. 1:1-17)

²³ Am sarte na Yaisu anƙwa á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, ɲane egdza á ba Yusufa. Yusufa keni maa, ɲane egdza á Haili. ²⁴ Haili ɲane egdza á Mattat, Mattat ɲane egdza á Laiwi, Laiwi ɲane egdza á Mailiki, Mailiki ɲane egdza á Yaana, Yaana ɲane egdza á Yusufa, ²⁵ Yusufa ɲane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas ɲane egdza á Amaus, Amaus ɲane egdza á Nahum, Nahum ɲane egdza á Haisli, Haisli ɲane

egdza á Nagay, ²⁶ Nagay ñane egdza á Mata, Mata ñane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas ñane egdza á Saimayna, Saimayna ñane egdza á Yausaike, Yausaike ñane egdza á Yauda, ²⁷ Yauda ñane egdza á Yauwánan, Yauwánan ñane egdza á Raisa, Raisa ñane egdza á Zauraubabila, Zauraubabila ñane egdza á Salatiyail, Salatiyail ñane egdza á Nairi, ²⁸ Nairi ñane egdza á Mailiki, Mailiki ñane egdza á Addi, Addi ñane egdza á Kausam, Kausam ñane egdza á Ailmadam, Ailmadam ñane egdza á Airi, ²⁹ Airi ñane egdza á Yaisu, Yaisu ñane egdza á Ailiyaijair, Ailiyaijair ñane egdza á Yaurim, Yaurim ñane egdza á Mattat, Mattat ñane egdza á Laiwi, ³⁰ Laiwi ñane egdza á Simaun, Simaun ñane egdza á Yahuda, Yahuda ñane egdza á Yusufu, Yusufu ñane egdza á Yaunam, Yaunam ñane egdza á Ailiyakim, ³¹ Ailiyakim ñane egdza á Mailiya, Mailiya ñane egdza á Menna, Menna ñane egdza á Mattata, Mattata ñane egdza á Naatan, Naatan ñane egdza á *Dawuda, ³² *Dawuda ñane egdza á Yaisa, Yaisa ñane egdza á Aubet, Aubet ñane egdza á Bauwas, Bauwas ñane egdza á Sala, Sala ñane egdza á Naasunu, ³³ Naasunu ñane egdza á Aminadabu, Aminadabu ñane egdza á Admin, Admin ñane egdza á Arni, Arni ñane egdza á Haisruna, Haisruna ñane egdza á Farais, Farais ñane egdza á Yahuda, ³⁴ Yahuda ñane egdza á Yakubu, Yakubu ñane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku ñane egdza á Ibrahimia, Ibrahimia ñane egdza á Tara, Tara ñane egdza á Nakaur, ³⁵ Nakaur ñane egdza á Saruku, Saruku ñane egdza á Ragaw, Ragaw ñane egdza á Falaik, Falaik ñane egdza á Aibair, Aibair ñane egdza á Sala, ³⁶ Sala ñane egdza á Kayinam, Kayinam ñane egdza á Arfasada, Arfasada ñane egdza á Saim, Saim ñane egdza á *Nuhu, Nuhu ñane egdza á Lamaik, ³⁷ Lamaik ñane egdza á Matusala, Matusala ñane egdza á Anuhu, Anuhu ñane egdza á Yaratu, Yartutu ñane egdza á Malaliyail, Malaliyail ñane egdza á Kayinam, ³⁸ Kayinam ñane egdza á Ainaus, Ainaus ñane egdza á Saitu, Saitu ñane egdza á Naadama, Naadama wá, ñane egdza á ba Dadaamiya.

4

*Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)*

¹ Yaisu naatenaha an Shedekwe Cufedfe. Ba tse-aara am Urdun maa, Shedekwe Cufedfe a naba daa ñane á dem kaamba. ² Hare kul ufafe anjwa á badaná Shaitaine am kaamba ñanna. Am hare-aha ñanna wá, zawka ba uwe keni dekideki. Am iga á hare-aha ñanna wá, a naba

ɲanaahe ge waya. ³ A ba Shaitaine á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye dafa, ká ezza.» ⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Ura á njá an shifa adaba dafeka palle.” »

⁵ Daaci Shaitaine a daltaa antara ɲane ádetire ba ɲгаа, a maranaa yaikkire na am huđe á duniya na bademme á ba am dupalle, ⁶ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Bademme á yaikkire na am duniya antara ɲgahire-aara na, ya vakteva. Adaba bademme á una-aha ɲanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzegwándzegwa vante ge edda una ni yá kataná ya. ⁷ Daaci máki kezlakiyaaakezla ugje wá, bademme á una ɲanna ba náza á ɲa.» ⁸ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɲa palle, ká ɲala á ba ázeɲara palle.” »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara ɲane á dem huđe á Urusaliima, ta de daltaa antara ɲane áte ire á *mashidi yaikke. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedfanaambefda ire á ɲa á dem áhá. ¹⁰ Adaba ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema.” ¹¹ Ankwa zlaɓe am tate umele, a ba ɲane: “Tá de cuwáká á ba am erva-aatare, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɲa keni áte nákwá.” » ¹² Yaisu a ɲwanante zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɲa dekideki.” » ¹³ Shaitaine ɲanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili

(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)

¹⁴ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a naba saa á sem huđe á Galili, an hákuma á Shedekwe Cufedde kwakya am ɲane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwará á Galili bademme. ¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde bademme.

Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu

(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am huđe-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi ɲanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya. ¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A naba palanse

wakita na, a werante ba tate na ni anj kwa an puwa átekwa, a ba nane:

¹⁸ «Anj kwa Shedfekwe á Dadaamiya antara ya. A eksisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talagaha. A beliyaa ba nane ge saterá labáre ge dangayaha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulfe-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A beliyaa nane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A beli geni yá se bala iva na Yaakadada á de magaterá ngurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a fadante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita nanna, daaci a njehe. Bademme á emnde na tá am huđe á mashidi, tá zhára ba nane.

²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba nane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.»

²² Bademmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa nane, a ba itare: «Há! Ábi ba nane egdza á Yusufu na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ndawisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: “Dauktar, mbanaamba ba ka ire á na.” Adaba watse kwá banba ganakini názena na cenán-cena ka maganaa am Kafarnahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.» ²⁴ Daaci a fahe zlađe ádalije, a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, baaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte nane am ekse-aara ba ge nane. ²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya njwasha wegyegye am dagave á Iserayiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hyaaka yawe dekideki, samsa waya yaikke na wá, ²⁶ Dadaamiya belaaka Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am njwasha nanna. Kwaye a belanaa á dem mba á wegyegye a mukse umele á njá am Saraipta am kwara á Sidaun. ²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derve am *Iserayiila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa dekideki, sey ba Naaman palle nane ura Siriya.»

²⁸ Bademmire-aatare am huđe á mashidi nanna, water-tuwa jipu elva nanna ta cenanaa itare na. ²⁹ Daaci ta naba eksevaahé, ta danse ádete iga a ekse, ta de dalte áte ire á wa á ekse-aatare antara nane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa nanna. ³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

*Yaisu ngyainsengye jini am ura
(Mark. 1:21-28)*

³¹ Am iga a una nanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafar-nahum á ba am Galili nanna. An kwaskwe á puwansepuwe wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ³² Baɗemme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, aɗaba anjwa hákuma am huɗe-aara.

³³ Am mashidi nanna maa, ndza anjwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzeɗa, a ba nane: ³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeɗere? Niya á na ka se keɗanɗerkeɗa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cudeɗɗe, ka slebela á Dadaamiya.» ³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini nanna, a ba nane á elvan ge nane: «Duɗe we á na, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbeɗaa zhel na am dagave á emnde, a sessehe am nane, maganáńka ba uwe keni. ³⁶ Baɗemme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!» ³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara nanna baɗemme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba nane.

*Yaisu a mbateraaha emnde kwakya
(Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)*

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi nanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi nanna an ndzeɗa. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe. ³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magateraa kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa baɗemme áseza Yaisu. Á waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbateraaha baɗemme. ⁴¹ Vacite nanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbera hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Ekka wá, ka *Egɗza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á ba an ndzeɗa, a piyaterte ba ɗekideki ge ndaha elva, aɗaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba nane.

*Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenancena waazu
(Mark. 1:35-39)*

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya ádaga wá, a naba sesse ge Yaisu am huɗe á ekse, a zlala á dem kaamba yiyye an ekse

ba shagera. Bademme á emnde ta fantau ge tataya ñane. De sharansha, wayarka dekideki á yaterya Yaisu á dem tate umele. ⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Adaba ta beliyaa adaba ba una ñanna.» ⁴⁴ Daaci ba zlala-aara, a de bálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

5

Pukura-aha á Yaisu zunñwe
(Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20)

¹ Vacite umele Yaisu ádete we á haye á *Gainazarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezenjara ge cenaa elva á Dadaamiya, ta de beleme am dagave. ² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwá kelfe am huđe-aara, tá ankwá bára narre-aha-aatare. ³ Paare-aha ñanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a d'álme am náza á Simaun ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa gitega emtsaade á dem dagave á yawe cekwaanñudi.» Daaci Yaisu a njehe am paare ñanna átire á haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zlauzle elva-aara, a ba ñane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na sladda yawe-aara na, sluwásluwa kelfe antara emnde á kure.» ⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge ñane: «Adaba ka ndaanaaka ka wá, degey ña hare ba paññe á maga slera am tate ñanna, má shañeranka duksa dekideki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate ñanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge b'atá narre-aatare. ⁷ Daaci ta fantau ge d'aha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde ñanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerde an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge ñgya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una ñanna Simaun Piyer wá, a se ñantaa sera ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada-aaruwa, zlaya á ña ka dekideki ganakini mí njá kerde an iya, adaba iya ya slehaypa.» ⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerde, tá maga ba najipu-aara, adaba ta sluwevaa kelfe ñanna kwakya jipu. ¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalle antara Simaun ñanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwana ka na.» ¹¹ Daaci ta fantau

ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe bademme, itare ta daba Yaisu.

*Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45)*

¹² Daada Yaisu á dem huđe á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derve ádezenjara, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba njane á elvan ge njane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedde. ¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba njane á elvan ge njane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á njane ge *liman, vanteva sadake á njane áte una a ndaana *tawraitá a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.» ¹⁵ Aley labáre á Yaisu anjwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezenjara ba kelaazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbateraambe. ¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zlala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

*Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12)*

¹⁷ Vacite umele, Yaisu anjwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá anjwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá keni ázenjara. Emnde njanna, emnde umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya njanna. Anjwa hákuma á Yaakadada ázenjara ge mba emnde an njane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte njane bademme, ta saa á sepaná antara egdera-aara bademme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu, ¹⁹ amá jaterviyaaaja adaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba dafte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara bademme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde. ²⁰ Nanna Yaisu fetarfire á emnde njanna maa, a ba njane á elvan ge njuryekwe na: «An bára haypa-aha á njane bademme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunje-aatare: «Ware kena njane zhel na á lyiya sledde á Dadaamiya na? Anjwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?» ²² Amá kertenj diyaadiya

Yaisu názena tá anƙwa dzamaná itare. A ba ɲane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunƙe á kure?»²³ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á ɲa, bi baná: Tsettse, ezzlala an sera á ɲa? ²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde baɗemme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ɲa, ezzlala á da.»²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde baɗemme, a eksante egdera na ta sanaa áte ɲane na, a naba da-aara, á gálá Dadaamiya átira zlala. ²⁶ Emnde baɗemme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunƙe, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

Náwa ndza a ɗantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)

²⁷ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a degashe á de ja ɗaba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhera-aara Laiwi, anƙwa á njá am bere á hadáma ɲanna. A naba eɗɗaha Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsettse, sawa, ɗabiɗaba.»²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa baɗemme, ɲane a ɗaba Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za ɗafa átirpalle antara Yaisu. ³⁰ Daaci a naba tsekwaá ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá anƙwa áhuwa na baɗemme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?»³¹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, ɓaaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar.³² Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, ɓaaka sarte na ni eksarka ndera na, tá ámbera maga maduwa keni baɗemme. Labára pukura-aha á ɲa, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?»³⁴ Daaci a ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane

á elvan ge itare: «Emnde na tá d'ahaterá á sem larusa keni, tá dzegwándzegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka d'ekid'eki. ³⁵ Amá an'kwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte n'anna wá, itare keni watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na keni. A ba n'ane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta an'waslire, ge de venya emgyegwe a kacakaca an n'ane. Máki estuwa, a badzanve una an'waslire, antara emgyegwe-aara keni tá maslaveka.

³⁷ «Zlabe ádaliye, mbazla an'waslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavena mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. ³⁸ Daaci máki mbazla an'waslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya keni á ba an'waslire. ³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavenahe wá, baaka wedere-aara an una zlabe tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

6

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)

¹ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praatte antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá an'kwa ezza. ² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?» ³ A naba n'waterantehe ge Yaisu, a ba n'ane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bad'emme n'ateraana waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda n'anna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske n'anna ba ge *liman-aha palle.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Ba ya *Ura á emnde bad'emme una, ya edda á vaci puwansepuwe n'anna.»

Zhele an emtsa erva-aara
(Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlabe ádaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite n'anna maa, ndza an'kwa zhele umele an emtsa erva nadafa-aara am mashidi n'anna. ⁷ Malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha wá, itare tá tsagwada ba Yaisu. Ta fantau

ge zhárá Yaisu an enkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Adaba itare, tá kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya hufe-aatare bademme. A ba njane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsaahé. ⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba njane á elvan ge itare: «Ankwa ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraitá an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keda ura he?» ¹⁰ Daaci a zharateraahe, a ba njane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á njá.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre. ¹¹ Amá emnde njanna wá, a naba jaterhe ge ervaunje, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

Yaisu ankwa á dzera emnde a bela

(Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)

¹² Am sarte njanna maa, Yaisu a d'altaa áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare panje an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya. ¹³ An enlya-waabere wá, a naba d'ante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba njane: «Kure wá, kwa emnde a bela.» ¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela njanna: Simaun, njane una Yaisu a fante zhera á Piyer, antara egdza emmenjara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma, ¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Simaun na tá d'ahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na, ¹⁶ Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu ankwa á magaterá waazu ge emnde, á mbatermbe am lapikere keni

(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Am iga a una njanna maa, a naba tsekweise á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a d'aba njane kwakya am tate njanna. Tá ankwa zlafe ádalije nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am hufe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya njanna, emnde umele zlafe ádalije kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha njanna tá áte we á haye yaikke. ¹⁸ Dalila á sawa á emnde njanna bademme na wá, ta se cena waazu ázenjara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, bademme mbarmbe mazla-aara.

19 Vacite nanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte nane, adaba ankwá hákuma á mbatermbe ázenjara, mbateraambe bademmire-aatare.

Higa jirire bi zladá jirire

(Mat. 5:1-12)

20 Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare:

«Higa yaikke ge kure talage-aha, adaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

21 Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, adaba watse á juwa á ba áte kure duksa.

Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse kwá dzaktedzáká.

22 Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte kelaadire, yarakuraaya, tá ankwá peshakurá an zlazle, tá ankwá epsawakurepsawa.

Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha nanna adaba iya *Ura á emnde bademme.

23 Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge gedá ázekure. Adaba ladá á kure kwakya jipu am samaya. Adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.

24 «Amá watse zladá yaikke ge kure kwa emnde a berba adaba zakuruze emtakire á kure.

25 Watse zladá yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, adaba ankwá waya yaikke á katafke á kure.

Watse zladá yaikke ge kure kwa emnde na kwá ankwá dzáká kina, adaba ankwá emtanjkire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekyuwa.

26 Watse zladá ge kure, máki emnde bademme tá ankwá zlebakurzleba kina, adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni

(Mat. 5:38-48; 7:12a)

27 «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá ankwá cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. 28 Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, nalawaterunjale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa. 29 Má ura a tedaku babárva am ekte a hyema wá, eptsananteptsá dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á nã an ndzedá wá, piyananteka a dándá antara ba danciki keni. 30 Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a lyevaa duksa á

ɲa an ndzedá, ndaveka ka, naba yanánya a zuze. ³¹ Daaci bademme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

³² «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare. ³³ Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá aɲkwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una ɲanna. ³⁴ Zlaɓe ádaliye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishé duksa-aatare. ³⁵ Amá wá, estuweka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá laɗa kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba ɲane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme. ³⁶ Gawewge emnde a maggwé ba seke Eddekure.»

Habazauka sera á emnde
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawateraarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya. ³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaunɗe á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ɲanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Aɲkwa wulfe á dzegwándzegwa taɗa ukfeɲara wulfe emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerɗe-aatare. ⁴⁰ Á ba aɲkwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka ɗekideki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára ɲane ge ekka ká zhára esseɓa na am ice á egdza emmeɲa, amá ká tapanaka slalɓe sladɗe na am ice á ɲa ge ekka? ⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeɲa: “Sansa yá sakansese esseɓa am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalɓe sladɗe am ice á ɲa? Egdza a fida na, sansese emtsaɗe slalɓe sladɗe na am ice

á ña na, ká nanna ice á ña parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.»

Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara

(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtañka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake. ⁴⁴ Zlafe ádaliye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake. ⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimagwaha keni. Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtañka dekideki na. Adaba ba názena ni jauje am ervaunđe á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba ñane.»

Bere-aha gergere buwa

(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Labára kwá dahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá mañka názena yá bakurná ya? ⁴⁷ Cenausena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme. ⁴⁸ Ura estuwa, ñane á garava an zhel slenjkale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere ñanna á ba an ndzedá, amá baaka názu a eksanaa áte ñane, adaba an ndera shagera. ⁴⁹ Amá edda una ni á de mañka názena á se cenaná ázerwa wá, ñane á garava an edda una ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere ñanna wá, a naba mbedfanaahe reppe.»

7

Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma

(Mat. 8:5-13)

¹ Am sarte na zlanazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a naba zlala á dem Kafarnahum. ² Am Kafarnahum ñanna maa, ankwá male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni ñane wayaawaya jipu na. Herzhe á degashe shifa am ñane.

³ Cenancena male ñanna labáre á Yaisu maa, a naba bela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezenjara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na. ⁴ Daraada emnde ñanna áza Yaisu, ta fantau ge ñala Yaisu an ervaunđe-aatare palle. A ba itare tá elvan ge ñane: «Zhele ñanna wá,

á zlayanzlaya ganakini ká de mbanaambe ura-aara ñanna. ⁵ Adaba zhel ñanna keni, anƙwa á ñámíyá an ervaunƙe-aara palle. Bá mashidi á ñere keni, a nderanaa ba ñane an nalmane-aara.» ⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzharanteherzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa ñane áseza Yaisu. A ba ñane: «Malum, shunñuleka ƙeƙiƙe ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem huƙe á há-aaruwa. ⁷ Adaba ba una ñanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á ña. Ndaasendaha ka ba elva á ña palle, á mbembe nave-aaruwa. ⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá anƙwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá ƙaha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenáncena Yaisu elva á zhel ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá anƙwa ƙaba ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa cenáncena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanáƙa ura an fetarfire seke zhel ñanna.» ¹⁰ Daaci ta naba eptsaaatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á wegyegye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta ƙahaná an Nayin. Ta ƙabanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa. ¹² Daraada áte we á wakyiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá daná á dem evege. Emtsa ñanna wá, egdzere zhele palle á ba ñane ge emmeñara. Emmeñara keni wegyegye a mukse. ¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse ñanna wá, a naba zanvaarhe. A ba ñane á elvan ge ñane: «Naba ƙuƙe kyuweka.» ¹⁴ Daaci a naba duhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahge ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba tsetse!» ¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a njihe, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ña,» a ba Yaisu á elvan ge emmeñara.

¹⁶ Baƙemme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunƙe-aatare. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamíyánsha nabi yaikke. A tsekwa ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterme am iga ge emnde-aara.» ¹⁷ Cenaráncena labare á názena a

maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya baɗemme dem ekse-aha na tá átakwe antara Yahudiya ɗanna.

*Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Mat. 11:2-19)*

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaaranndáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na baɗemme. A naba ɗete emnde buwa am pukura-aha-aara, ¹⁹ a belaterhe ádezenara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyaɗerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ɗá tsákwá hyema ádaliye he?» ²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɗane: «A belaneraa Yuhanna slemaga bapɗisma, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyaɗerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ɗá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte ɗanna maa, Yaisu a mbatera-aahe emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ɗgyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya. ²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateraa Yuhanna na, a ba ɗane á elvan ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna ɗanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá anƙwa zlala ba lanje, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenarvaacena labáre á higa. ²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba ɗane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ɗanna ka ɗekiɗeki. ²⁵ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha. ²⁶ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni. ²⁷ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anƙwa ndaha elva-aara, a ba ɗane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ɗa, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

²⁸ Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba ɗwasha na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba ɗane am emnde na tá

am *kwara á Dadaamiya wá, ñane á jauje ge Yuhanna an malire.»

²⁹ Daaci bademme á dikele á emnde ñanna antara *emnde a jaha hadáma na tá anƙwa am dagave-aatare, cenarvaacena waazu á Yaisu ba shagera, adába itare wá, ndza ta cenaa waazu áza Yuhanna, fartarfe ganakini una ñanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázeñara. ³⁰ Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

³¹ A ba Yaisu zlaɓe adaliye: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe? ³² Ta ba seke egdzara na tá beda ba nara áte we á layye am huɗe á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Ña fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ña tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na. ³³ Haá! Samsa Yuhanna, ñane shanka za dafa, shaaka mbazla, ñane wá, an shaitaine deme ákyiye! ³⁴ De samsa *Ura á emnde bademme, ñane wá, anƙwa ezza, anƙwa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba huɗe, ñane deme wá, ura á emnde a ñezla, antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye. ³⁵ Amá ilmu á Dadaamiya wá, anƙwa á máráva jirire-aara ba parakke áza emnde-aara.»

Názena a maganaa Yaisu am huɗe á há á Simaun ura Farisa

³⁶ Anƙwa ura *Farisa umele, zhera-aara Simaun, a dafa Yaisu ge de za dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á dem mba á zhel ñanna, tá anƙwa zá dafa na. ³⁷ Ay, am ekse ñanna maa, anƙwa mukse zaware umele, cenáncena ganakini anƙwa Yaisu am mba á Simaun. Daaci a naba sawhe ge mukse ñanna an kuderá á waye-aara am erva, se-aara emtake jipu. ³⁸ Ba semsa-aara wá, a se fantau ba ge kyuwa am sera á Yaisu, a baranaa sera ge Yaisu an yawe á kyuwa, a mesanaahe an úgje á ire-aara. A ñante sera ge Yaisu, a gante waye-aara ñanna áte sera-aara.

³⁹ Anƙwa á ezzhara ura Farisa na a dahanaa ñane Yaisu, a ba ñane am ervaunɗe-aara: «Zhel na, ma andze nabi á Dadaamiya á ba an jirire wá, ma andze a naba diyeddiye mukse na a nyamala ñane na, antara názena á maganá ñane bademme. Adaba kwakya haypa na á maganá ñane.»

⁴⁰ Daaci a ba Yaisu: «Simaun, anƙwa názu yá bakaná ya.» «Naba ndaha, malum,» a ba Simaun á elvan ge ñane.

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Anƙwa emnde buwa á dábaterá ba ura palle áte gema. Palle-aatare a dábán ge gursa deremke buwa. Palle wá, a dábán ge gursa kul buwa.»

⁴² Ay, bukerde-aatare baaka edda una á dzegwándzegwa pelese gema na. Daaci edda á gema a naba yateraarhe gema nanna bukerde-aatare. Ate ka mu, ware am itare á waya edda á gema-aatare na kwakya?»

⁴³ A nwanante ge Simaun, a ba nane: «Yá tama, á wayaná ba edda una ndza kwakya gema-aara áte nane na.» «Ba jire á nã,» a ba Yaisu á elvan ge nane. ⁴⁴ Daaci a eptsavte ádeza mukse na, a ba nane á elvan ge Simaun: «Mukse na wá, ya sem ba estuwa á sem huđe á há á nã, vakiteka yawe á bara sera, a bariyaa ba nane sera-aaruwa an yawe á kyuwa-aara, a mesinaahe an úgje á ire-aara. ⁴⁵ Lyakivaaka an unñule-aara am huđe á há á nã, amá mukse na, daga ya sem ba estuwa, sem kina keni, a nãtaa ba sera. ⁴⁶ Gakifka waye áte ire-aaruwa, amá mukse na wá, a give waye-aara áte sera-aha-aaruwa. ⁴⁷ Adaba una nanna yá baká ba jirire: kwakyire á wayavire-aara na ni a wayitaa an nane na wá, tá diyeddiye á ba áte una nanna, ganakini an bára haypa-aha-aara, ma a kwakyaava estara keni.» ⁴⁸ Daaci a ba nane á elvan ge mukse na: «An bára haypa-aha á nã.»

⁴⁹ Emnde na tá arge dafa kerde na, ta fantau ge dzamanaa am ervaunđe-aatare: «Ware kena nane zhel na ni á yanaara nane haypa ge ura na?» ⁵⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge mukse na: «Lyakaalya fetarfire á nã, ezzlala á ba an hairire.»

8

Nwasha na ta da á daba Yaisu na

¹ Am iga á una nanna maa, Yaisu a fantau ge ja daba am berni-aha antara am makwata-aha gergere, ankwá á magaterá waazu ge emnde, á balaterá labáre á higa, elva a njá am *kwara á Dadaamiya. Pukura-aha kelaawa ju buwa na wá, tá á ba antara nane. ² Tá ankwá zlađe nwasha-aha umele, a njezlatersaa Yaisu am erva á shaitaine, a mbateraaha am lapikere gergere, itare keni ta daba Yaisu am jadaba nanna. Náwa zhera á nwasha nanna: Maari mukse na tá dahaná an Maari á Magdala na, nane una Yaisu a ngyesaa jini-aha vuye am nane, ³ Yuwanna, mukse á Huja nakawa am kwara á sleksu *Hirudus, Suzanna, ira nwasha umele na tá ankwá melanu ge Yaisu antara pukura-aha-aara an nalmane-aatare na.

Naraje an slepuwa wulfe (Mat. 13:1-9; Mark. 4:1-9)

⁴ Ta se jamme ge emnde kwakya áza Yaisu, ta sawa am ekse-aha gergere. Yaisu a fantau ge vaterte elva á Dadaamiya an naraje na. A ba nane á elvan ge itare: ⁵ «A

sesehe ge sleherda umele an wulfe á nalkame-aara, á de puwana am fe-aara. Am sarte na ankwá á eppuwa maa, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule. Ta payanaahe ge emnde an sera, ta tsekante ge yiye-aha. ⁶ Wulfe-aha umele a de valyaa áte cacera, a sesehe ba watsewatse, amá shekwaraaka emtsa, adaba baaka narase. ⁷ Wulfe-aha umele zlafe adaliye, a de valyaa am dake. Ta wala antara dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera. A sesehe ge nalkame nanna, a magaa ire. Ba kelaa ekte a yaa egdzere deremke.» A farhe zlafe adaliye ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Edda una máki ankwá hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Mark. 4:10-12)

⁹ Am iga á una nanna maa, ta de ndavanuhe ge pukura-aha-aara maana á naraje nanna. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya. Amá ge emnde umele wá, sey yá vaterte á ba an naraje, geni ma tá ankwá á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka, ma tá effa deme hyema keni, tá cenanka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Mark. 4:13-20)

¹¹ «Náwa maana á naraje nanna: Wulfe wá, una nanna elva á Dadaamiya. ¹² Daaci emnde umele, itare ta ba seke unjule. Ta cenevaacena elva á Dadaamiya, á sawa shaitaine, á tsakse elva nanna am itare na, á piyaterterte ge fetarfe geni a sharánka shifa-aatare. ¹³ Emnde umele, ta ba seke cacera. Tá cenevaacena waazu, tá lyiyaná á ba an higa, amá tá vanteka slede am vuwa-aatare. Tá fetarfe cekwaangudi, amá má samsa zlada wá, kertenj tá yanya. ¹⁴ Emnde umele zlafe adaliye, itare ta ba seke há á dake. Tá cenevaacena tsa elva á Dadaamiya á ba an unjule-aara, amá wá, tá yanka dzama á ire an kazlana á duniya, antara tataya berbire, ira tataya emtakire á duniya na. Á becanta ba una nanna elva á Dadaamiya na am itare na, á sanseka ire dekideki. ¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Má cenarancena elva á Dadaamiya wá, tá naná á ba an ervaunje-aatare palle, an shagerire á ervaunje. Tá farvaunje, tá maga nampire.»

Naraje an kára á fanus

(Mark. 4:21-25)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á unjubar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka.

Kará á fanus wá, tá zlejelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huđe á bere ñanna, tá nanna ice parakke. ¹⁷ Daaci bademme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde bademme. Názena nasherire kina keni maa, bademme watse á marapsemare, watse tá diyeddiye emnde bademme.

¹⁸ «Adaba una ñanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Adaba edda una, máki ankwá ázenjara na wá, watse tá de fanaarfe zlađe adaliye ge ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná ñane am erva-aara ma keni tá de lyanvulye.»

Tara emmejara antara egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu (Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta semhe ge tara emmejara antara egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu ta sezenjara, amá sharánka jammeje adaba kwakyire á nalga. ²⁰ Ta belanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá ankwá ndavaká tara emmeja antara egdzar mama-aha-ña ágashe.» ²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá ankwá cená elva á Dadaamiya, tá ankwá fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála. ²³ Tá ankwá zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaangudí wá, a naba tsete ge válale átire á haye ñanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci bademme-aatare, shifa-aatare a gev ba paihyhye. ²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, degiya ma baaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza baaka duksa.

²⁵ Daaci a ba ñane ge pukura-aha-aara: «Áma fetarfire á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najipu-aara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena ñane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine

(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate ñanna wá, wafke-aara ba ndañje á sem Galili. ²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, ñane keni ba ura huđe á ekse. Zhele ñanna haraare an shaitaine.

Wayaaka an nan̄gyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha. ²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se mbedfaa am sera-aara, a ba nane á elvan ge nane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á na, fiyemka am zladfa!» ²⁹ A ndaana adaba uwe una, adaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am nane, a ba nane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara nanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte erva, amá á eḃbátá bademme, shaitaine nanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhara-aara ge zhel nanna, a ba nane: «Zhara-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una nanna, adaba kwakya jini-aha am nane. ³¹ Jini-aha nanna ta fantau ge nala Yaisu, a ba itare: «Tasle á na, ma ká ngyan̄ern̄gya am nane keni, dan̄erka á dem evege slad̄de na baaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate nanna maa, ndza an̄kwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha nanna ta nala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha nanna. Yaisu a naba vaterte baráma. ³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel nanna, ta deme am nabezhe-aha nanna, daaci bademme á walda kyaakya ásate egdza wa nanna, valyaremvalye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha nanna, tá zhárá duksa nanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am huḃe á ekse antara áte makwata bademme. ³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate nanna, tá de zhárá názena magavmage na. Darduwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am nane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am nan̄gyuwe ba seke emnde, an en̄kale-aara ba lan̄je. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága nanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele nanna ire-aara. ³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine nanna bademme tá elvan ge Yaisu: «Tasle á na, ezlálá am larde á n̄ere.» Adaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, an̄kwa á zlala. ³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a n̄ála baráma áza Yaisu, geni nane keni á dabaterdfaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: ³⁹ «Eptseptsá á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlálá á zhele nanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am huḃe á ekse bademme.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanngyuwe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)

⁴⁰ A eptsehe zlaɓe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se lyiya ɓane. ⁴¹ A semhe ge ura male, zhera-aara Yayrus, ɓane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ɓalaná á dem mba-aara, ⁴² aɗaba aɓkwa egdza-aara mukse palle ba ɓane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am ɓane.

Tá átire á zláá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu. ⁴³ Ay, aɓkwa mukse umele am dagave á emnde ɓanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A keɗaa nalmane-aara baɗemme áza dauktar-aha, amá baaka edda una mbanaambe. ⁴⁴ Daaci mukse ɓanna a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanngyuwe á Yaisu. Kertenɓ a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ɓanna. ⁴⁵ «A gejitaá ware?» a ba Yaisu. Baɗemme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge ɓane: «Malum! Ká zhárá nalga ɓanna ká am dáɗave-aatare, tá becaɓeca na ni a gejaktaá ware, a ba ka?» ⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Aɓkwa ura a gejitegeje. Aɗaba tapannaatápá sessa ndzeɗa am iya.» ⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa shebevka maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu ámbera á gyagya, a kezlaa ugje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde baɗemme dalila na a de gejaken nanngyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte ɓanna. ⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɓane: «Mbakaambe fetarfire á ɓa egdza-aaruwa, ezzláá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlaɓe á ba an elva ɓanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba ɓane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana ɓane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanɓa lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á ɓa.» ⁵¹ Daraada á dem mba ɓanna maa, a piyaterterte ge emnde baɗemme ge dem bere na á zlava egdzere am huɗe-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmeɓara antara eddeɓara ge egdzere. ⁵² Baɗemme á emnde na tá am huɗe á há ɓanna, tá kyuwa egdze na, tá tsaka dákwá. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtseka egdzere, á pá ba háre.» ⁵³ Amá itare ta zhárá Yaisu ba seke wuce, aɗaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere. ⁵⁴ Amá Yaisu a de ɓanaa ba erva ge

egdze na, a ba ɲane á ba an ka kwara: «Naba tsettse egdza-aaruwa.» ⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsekwaɗɗe a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.» ⁵⁶ Tara emmenjara an eddenjara tá maga ba najipu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaaranka ma ba ge ware keni.

9

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha bademme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere. ² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere. ³ A ba ɲane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am erva ge mága shula an ɲane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlaɓe adaliye dawanka nanjyuwe bubuwa áte kure, ma shunngu am lyiba keni. ⁴ Bademme á há na, máki lyarakurvaalye am huɗe-aara wá, njawinja á ba am mba ɲanna, dem sarte á zláá á kure am ekse ɲanna. ⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zlalauzláá am ekse-aatare, papawateraapape berbere á haha-aatare áte sera á kure. Magawateránmaga una ɲanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ⁶ Daaci ba zláá-aatare ge pukura-aha, ta zláá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbateraaha am tate na ta demaa itare bademme.

*Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus*
(Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)

⁷ Am sarte ɲanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare bademme na. Amá ba palle á názu á ndaana ɲane baaka. Adaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga baptisma am faya.» ⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlaɓe ádaliye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.» ⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. A jesaara ware zlaɓe ádaliye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte ɲanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyeɓe
(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14)

¹⁰ Saraasa emnde a bela ɲara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare bademme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á

elvan ge itare: «Sawmbare mi zlááwa á dem tate umele.» Ta naba zláá á dem ekse ñanna tá dahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare. ¹¹ Amá kertenj cenarácena emnde, ta naba dábateremhe á dem tate ñanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraahé.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Puwaterapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Adaba tate na kaamba, mi yiyiye an ekse.» ¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ñwanante, a ba itare: «Ázenjere ba depainj ilyebe ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá ñá de shekwaterve náza za ge nalga na emtu?» ¹⁴ Emnde ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba njanjawateraanja kure emnde kul ilyebe, kul ilyebe.» ¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahé. ¹⁶ Daaci Yaisu a halante depainj ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depainj-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta itare ge nalga ñanna. ¹⁷ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hufe-aara náza zá na, aley jauje zlahe adaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wára kelaawa ju buwa.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29)*

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ñane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezenjara. A de ndavateru elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?» ¹⁹ Ta ñwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlahe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.» ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza Dadaamiya.» ²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1)

²² Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zlaɗa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá de zlaanaazle shifa-aaruwa bademme. Amá am háre ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe ádaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba ñane á elvan ge emnde bademme: «Máki edda-aara wayaawayá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɗekideki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzaɗgala-aara, a ɗabidaba an ñane. ²⁴ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de keɗanaakeda. Amá edda una a keɗaa shifa-aara adaba iya wá, á de shansha zlaɓe ádaliye. ²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge ñane, máki keɗanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke na? ²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cuɗeɗe. ²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá aɗkwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8)

²⁸ Á maga háre tiise am iga á elva-aara ñanna maa, Yaisu a ɗante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a ɗálá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa. ²⁹ Am sarte na ñane á maga maduwa áhuwa ñanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, naɗgyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbera á maga wulwulire. ³⁰ Cekwaɗɗuɗi wá, tá zhára ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa ñanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre. ³¹ Ta jesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá aɗkwa ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusaliima, ge zlaa slera-aara bademme. ³² Tara Piyer wá, ndza tá am háre, am sarte na Yaisu aɗkwa á maga maduwa na. Ta tsete am háre á ba am sarte á sawa á emnde ñanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa ñanna ta sezeɗara na.

³³ Tá kátá zlála emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, ñere keni ná aɗkwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ná magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ña, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva ñanna ba estuwa, amá diyaaka

názena á ndaaná ñane. ³⁴ Ba ñane á ndáhá una ñanna wá, tabefamme a tsekwaterarhe ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na adaba kumba ñanna. ³⁵ Cekwaanḡudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba ñanna, a ba edda-aara: «Una náwa ñane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba ñane. Cenaucena názena á bakurná ñane.» ³⁶ Am iga á kwara ñanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva ñanna a njaa á ba am huḡe-aatare, balarka emtsaade pukura-aha na d'ekideki.

Yaisu nḡyansenḡye jini am egdzere
(*Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27*)

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekweše á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu. ³⁸ Am dagave á nalga ñanna wá, anḡwa ura lapika egdza-aara, palle ba ñane, a naba d'aha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á ña, zharinaazhárá egdza-aaruwa na! ³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwanvetsekwe wá, á hula egdzere, á velyanaaveye am áhá, á kelá ugbalyaiye. Sey á magannaamaga palasa lauktu á yanya. ⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á ña, amá dzegwaránka nḡyanse jini ñanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure d'ekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá njá antara kure, yá fakurá ervaunḡe dem laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á ña ñanna ge iya.» ⁴² Anḡwa á sawa egdze ñanna áseza Yaisu maa, a naba velyanaahe ge jini ñanna am ire, anḡwa á maganá palase am áhá. Amá Yaisu a naba valarhe ge jini ñanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á ña,» a ba ñane á elvan ge eddenjara. ⁴³ Bademme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu anḡwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(*Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32*)

Am zlaḡe emnde bademme tá maga ba najipu áte názena á maganá ñane bademme na, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: ⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseka elva ñanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá fime am erva ge emnde.» ⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva ñanna baaka. An shebe maana á elva ñanna ge itare, geni a cenaránka bademme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire

(Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37)

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare. ⁴⁷ Kertenj diyeddiye Yaisu názena tá anjwa á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevge nane, ⁴⁸ a ba nane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na adaba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa ba slebelibela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba nane am dagave á kure wá, mala ba nane am kure.»

Edda una dagalaaka ádete kure, ura á miya ba nane

(Mark. 9:38-40)

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, n̄ere wá, n̄a naa ura umele á n̄gyá jini-aha am emnde an zhera á n̄a, amá n̄a naba piyante, adaba nane ura á miya ka.» ⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Adaba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádete kure wá, ura á miya ba nane.»

*Anjwa ekse palle am *Samariya lyiyaaka Yaisu*

⁵¹ Nána Yaisu ganakini herzhapteherzhe sarte á zlála-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á zlála á dem Urusaliima mazla-aara. ⁵² Tá anjwa zlála maa, herzharanteherzhe ekse umele am kwára á *Samariya, a belaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná slede. ⁵³ Amá liyarka emnde a ekse n̄anna, adaba nane átira dem Urusaliima. ⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge nane: «Yaakadada, wayak-wayaya emtu n̄á dáhá kára á sa am samaya á se zlateraazle?» ⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezeta, a naba valaterarhe. ⁵⁶ Daaci ta naba zlála-aatare á dem ekse umele.

Emnde na wayarwáyá d̄aba Yaisu

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Tá á ba átira zlala n̄anna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Yá d̄abakdaba ma ka deme keni.» ⁵⁸ A n̄wanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni baaka.»

⁵⁹ Ura umele zlafe adaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge nane: «Sawa, d̄abid̄aba.» Amá a ba nane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma yá de hedehefa emtsaade edderwa.» ⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge nane: «Yaterya emtsa-aha, a hedarhedfa emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezzlala

á de balaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlafe ádaliye ge keyire, «Yá d'abak'daba, Malum, amá wá, viteva emtsaade baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á ñere.» ⁶² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhárá ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

¹ Am iga á una ñanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa ñane ádemkwa na bademme. ² Lauktu tá z'lálá, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhálá-aara á dem mba. Adaba una ñanna, ñalaunjala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde, á dem fe-aara. ³ Zlalauzlálá, náwa ya belakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha. ⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde. ⁵ Ma kwa de tsekwaam am mba á ware keni, bawateránba emtsaade ge emnde a há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire. ⁶ Máki an'kwa edda una an barka am vuwa am huđe á há ñanna wá, hairire á kure á de tsekwá áte ñane. Máki baaka wá, á eptsá hairire á kure á ba ásezekure zlafe ádaliye. ⁷ Am huđe á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba ñanna, dem sarte á z'lala á kure, mba'dauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Adaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara. ⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure bademme. ⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse ñanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara. ¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde ñanna wá, tsawaatse áte we á layye am huđe á ekse ñanna, bawateránba ge emnde ñanna: ¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á ñere keni, náwa njá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.» ¹² A farhe zlafe ádaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse ñanna.»

*Zlaɗa arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba
(Mat. 11:20-24)*

¹³ «Watse zlaɗa ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Aɗaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremɗa emnde a ekse-aha ɗanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ¹⁴ Aɗaba una ɗanna, vaci shairiya wá, watse ɗgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure. ¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka ɗekiɗeki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba ɗane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure, cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a belibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á ɗere, ba jini-aha keni faranɗersarfe, am sarte na ɗa bateraa elva an zhera á ɗa.» ¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblya á sá am samaya, ba seke mága á kára a rade. ¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini kwá payanaapaya zahe antara herɗza-aha an sera-aha á kure, kwá ɗgerɗanaaɗgerɗa kelaade á kure, ma ɗane slehá kuma keni, baaka názu kwá kuvaná kure ɗekiɗeki am duniya na. ²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higauhiga aɗaba zhera-aha á kure aɗkwa an puwa am samaya.»

*Yaisu aɗkwa á higar ge názena a maganaa Dadaamiya
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte ɗanna, á sawa áza Sheɗekwe Cuɗeɗe, a ba ɗane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá aɗkwa slafak we-aaruwa kwakya, aɗaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a eɗkale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á ɗa ganakini a gevge ba estuwa.

²² «Edderwa a fime duksa baɗemme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Eddenara ɗanna ka palle. Dada keni,

baaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba ñane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá ankwá zharaná an ice á kure duksa-aha ñanna. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha sadadde tá kátá puwete ice-aatare áte duksa na kwá zharaná kure kina, amá sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena duksa na kwá cenaná kure kina, amá sharánka keni.»

*Naraje an maggwire á ura *Samariya*

²⁵ A tsete ge malum á *tawraitá umele, a de tsagwada Yaisu áte elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ²⁶ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka beraa uwe ka am tawraitá? Ká cenaná estara ka, máki ká enndaha?» ²⁷ A ba ñane: «A ba tawraitá wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunde á ña bademme, an shifa á ña bademme, an ndzeda á ña bademme, ira an enkale á ña bademme. A ba ñane zlahe ádaliye: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña.» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «[Waktenwa shagera. Maganaamaga una ñanna, ká shansha shifa.»

²⁹ Amá malum ñanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ware ñanna sleriya-aaruwa ñanna?» ³⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwá ura, a tsete am Urusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am nangyuwe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa. ³¹ Á ba am sarte ñanna maa, a tsete ge *liman umele, ñane keni a dába ba baráma ñanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma. ³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwinjkau am tate ñanna. Ñane keni, ba a naa zhele ñanna, a naba cikante, a yanaa baráma. ³³ Amá daaduwa ura *Samariya umele á dem tate ñanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe, ³⁴ a duhe á ba ádezenara. Ñane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara ankwá, a gananu waye, daaci a fafanaahe an gabaga. A eksante zhele ñanna, a njante áte ezzenwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa. ³⁵ Makuralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge edda á tate á tsekwa wayve-aha ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsá zlahe ádaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka kedaa uwe keni, yá se eppela bademme.» ³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum

á *tawraitá na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?» ³⁷ A ba ñane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ezzlálá, ekka keni de emmága ba seke una ñanna.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, anƙwa mukse zhera-aara Marta, a tsekwateraa am mba-aara. ³⁹ Anƙwa egdza emmenjara mukse ge Marta ñanna, zhera-aara Maari, ñane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná ñane. ⁴⁰ Amá Marta wá, ñane anƙwa á shunƙula ba slera-aha umele am bere a gya dfaa. Daaci a naba seza Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára baaka lambe á ña áte iya, yá shunƙula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.» ⁴¹ Amá a ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á ña an slera-aha ba dey, ⁴² una ñanna ka, una duksa yaikke. Maari wá, ñane a eksese duksa yaikke na tá taa lyevaaka am erva-aara dƙidƙeki na.»

11

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara

(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una ñanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Yaakadada, kwaranjersekwere ge ñere keni mága maduwa ñanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.» ² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure: Eddenjere Saksage, ekka wá, ka cuƙeƙe. Emmága dalila á ña ganakini emnde baƙemme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á ña.

³ Vanjerteva náza za a hyenjerhya ma vaatara keni.

⁴ Yanjeraarye haypa-aha á ñere, aƙaba ñere keni ñá anƙwa yateraare ge emnde a haypa an ñere baƙemme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a fateraarhe zlaƙe ádaliye, a ba ñane: «Máki palle á kure a shaa wayve an huƙe á vayiya, baaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa, ⁶ aƙaba ya shaa wayve, baaka názena yá faná á katafke-aara. ⁷ Bi á ñwanantejwa sleriya-aara ñanna á sawa am huƙe á bere, a ba ñane: Weshiyanteka

ire! An zleŋa bere, ɲere ɲá pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Ƴá taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá ɲane wá, a maŋka ervaunde. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa ɲanna adaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara. ⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha. Daudfaha emnde a há, tá se werakurantewera wakiya. ¹⁰ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakiya keni, tá weranantewera. ¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, ɲane á vante zahe? ¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza? ¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Ƴane wá, ma a ndavanaa ware Shedekwe Cudedde ázeɲara keni, sey ba á shansha.»

*Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine
(Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)*

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu aɲkwa á ɲgya jini am ura, jini ɲanna a piyanante ge ndaha elva. Ƴgyansengye Yaisu jini ɲanna wá, zhele ɲanna a fantau ge ndaha elva ba laɲɲe. Baɲemme á emnde tá maga ba najipu-aara. ¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vantaa ba *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha hákuma á ɲgya jini-aha ɲanna.»

¹⁶ Emnde umele zlaɲe adaliye, ta de tsagwada Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maraɲeránmára najipu palle, ganakini ɲá diyeddiye átekwa.» ¹⁷ Amá kertenj diyeddiye Yaisu názu ta sawa an ɲane am ire. Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Baɲemme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ɲanna, tá aɲkwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ɲanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyabanaakyaɲa baɲemme. ¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wava ba ɲane áte ire-aara wá, á zlalá estara kwara-aara á de katafke? Adaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha. ¹⁹ Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hákuma á ɲgya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá aɲkwa ɲgya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu aɲkwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki ɲgwadapsengwade slendzedá,

aṅkwa á ufa há-aara wá, baaka názu á geja kazlaṅa na am huḍe á há ṅanna. ²² Amá má daaduwa edda una jauje ge ṅane an ndzeḍa wá, ba náza a erva-aara keni á lyanvulye baḍemme, á halesehale kazlaṅa-aara baḍemme, tá de zaná antara emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ṅane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ṅane ba slezadaterzadá.»

Eptsa á jini á dem urimagwe
(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja ḍaba á ba am kaamba, ge tataya puwansepuwe. Máki shanka wá, á bánba jini ṅanna, ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huḍe-aara na. ²⁵ Má eptsapta wá, á de berá ba bere an hyaḍa, an tsatse tseḍaṅṅe. ²⁶ Daaci á zálálá-aara, á de ḍaha jini-aha umele na jaruje ba ge ṅane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huḍe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zuṅṅwire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba zlauzle Yaisu am tsáká elva ṅanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga ṅanna á elvan ge ṅane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa am huḍe-aara, a faku uba-aara na wá, higa yaikke ge ṅane!» ²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge ṅane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá aṅkwa emmága na.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mat. 12:38-42)

²⁹ Am tá aṅkwa far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba ṅane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá aṅkwa ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka ḍekideki, hyaahya ba una tá aṅkwa ndaaná áte Yaunas werre na. ³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákuma-aara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde baḍemme keni á katafke á emnde a zamane na. ³¹ Vaci shairiya wá, aṅkwa slekse mukse, watse a mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba ṅane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa aṅkwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka. ³² Zlaḍe ádaliye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keni tá de mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa

aṅkwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manjka tuba.»

Parakkire na áte vuwa
(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kárá á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á unjbar darau. Estuweka. Kárá á fanus wá, tá zlejelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huđe á bere ṅanna, tá nanna ice parakke. ³⁴ Ice á ṅa wá, ba seke kárá á fanus ge vuwa á ṅa. Má lapiya ice á ṅa wá, bademme á vuwa á ṅa ba parakke. Amá má shagerka ice á ṅa wá, vuwa á ṅa bademme á ba am tabedammire. ³⁵ Adaba una ṅanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabedammire. ³⁶ Daaci máki bademme á vuwa á ṅa ká á ba am parakkire, baaka tate na am tabedammire wá, baaka tate na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kárá á fanus aṅkwa á maraká parakkire-aara.»

*Yaisu a balaterse zladfa-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita*
(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba dante ge ura *Farisa umele, ge de zá dafa am mbaaara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá dafa na. ³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, adaba a naa Yaisu baraaka erva lauktu á zá dafa. ³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge ṅane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am huđe á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure. ⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, huđe-aara wá, a nderanaa ṅane ka emtu? ⁴¹ Kure wá, vawaterteva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cufedde, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zladfa ge kure Farisa-aha, adaba dále-aha, tara dále á minti antara daugdza ira dále-aha umele wá, kwá aṅkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erva. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ṅanna, baaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zladfa ge kure Farisa-aha, adaba kwá kátá ba slede na ni átire ge náza á emnde bademme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gakur use an ga ire am dagave á zlamaha. ⁴⁴ Watse zladfa ge kure! Adaba kwa ba seke irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlalá átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraita umele á elvan ge ñane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zlazlanjerá antara ba ñere.» ⁴⁶ «Ba estuwa,» a ba Yaisu, «Watse zlada ge kure keni, kwa malum-aha á tawraita! Adaba kwá faterar gwatame demdememe, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame ñanna. ⁴⁷ Watse zlada ge kure, adaba kwá anjwa nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure. ⁴⁸ Kwá anjwa maraná an una ñanna, ganakini hayakuranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare. ⁴⁹ Adaba una ñanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá bela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a bela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zlada. ⁵⁰ Daaci bademme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebateraa an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na. ⁵¹ Daga emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cudcedde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita! Adaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem hufe-aara; emnde na tá kátá demda na keni, kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate ñanna, anjwa á zlalá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta dabanaa an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya, ⁵⁴ ge tsagwadanaa an ñane.

12

*Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá *Farisa-aha (Mat. 10:26-27)*

¹ Am sarte ñanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zlalá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zunjwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaade, a ba ñane á elvan ge itare: «Tsufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare. ² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ³ Yá bakurná adaba una ñanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem

hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem hude á ekse.»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle

(Mat. 10:28-31)

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimag-waha na ma ta cebaa ba shifa á kure keni, baaka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na. ⁵ Edda una kwá kuvaná kure wá, edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlafe ádaliye an hákuma á dakurá á dem kára á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba nane palle.

⁶ «Njedfu-aha ilyebe tá velan ba ge kwaða buwa ka emtu? Amá baaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni. ⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. Gazlawka dekideki, kwá an daradza ba kure arge njedfu-aha nanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba nane una Yaakadada

(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde bademme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini nane ura-aaruwire. ⁹ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wá, baaka yanarye ge nane dekideki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa dekideki. Dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure. ¹² Adaba á de bakuranba Shedekwe Cufedde á ba am sarte nanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a teganeransetege waráta á eddenjere na.» ¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletegakurá waráta ge kure?» ¹⁵ Daaci a ba nane á elvan ge emnde bademme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá,

tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterte naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Añkwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herdaa hiya kwakya. ¹⁷ A ba ñane am ervaunđe-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba baaka slede mazla-aara. ¹⁸ A ba ñane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvere-aha-aaruwa na, yá nderá una sadafde, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem hufde-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele bademme. ¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini baaka lambe-aaruwa, baaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba ñane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, baaka lambe á ña. ²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge ñane: Ekka ka uce! Á ba an vayiya na, yá dándá shifa á ña. Daaci bademme á nalmane ñanna ka jahanán ge ire á ña na wá, watse á zaná ware?» ²¹ Yaisu a far elva na, a ba ñane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jahaná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlaña á duniya

(Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná adaba ba una ñanna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlaña na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. ²³ Adaba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nangyuwe. ²⁴ Zharauzhará á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheba duksa ka, tá an kuvere ka, uwe ka, á geláterá ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha ñanna emtu, a jakurma uwe? ²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanğudí keni an dzámá ire na á maganá ñane? ²⁶ Máki diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele? ²⁷ Zharauzhará zlađe adaliye áte ugbene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmáne-aara na keni ndza tsekwámka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ñanna keni. ²⁸ Másá na bá náanna emnde vatena añkwa am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kára ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ugbene-aha, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka? ²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure defekideki. ³⁰ Sey ba emnde a duniya na dabarka Dadaamiya na una tá

njá á ba dzámá duksa-aha ñanna. Amá kure wá, magauka una ñanna. Diyaadiya Eddekure ganakini kwá an wedere á duksa-aha ñanna keni. ³¹ Kure wá, duksa zuññwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya kure ba njá am *kwará á Dadaamiya, á de vakurteva ñane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya

(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa ñekideki. Adaba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlanña-aara ge kure an ervaunđe-aara palle. ³³ Naba valawuvála kazlaña á kure bademme, tegawatertega shunngu-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka badza-aara ñekideki na ge ire á kure, jahawanánjáhá nalmáne na á iceka ñekideki na ge ire á kure am samaya. Adaba am samaya wá, ma neyle, ma weshege keni, baaka una ni á shanaasha ñekideki. ³⁴ Adaba am tate na ni átekwa nalmáne á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Walaadi-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «Ŋgwaɗawápsenḡwáde ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kára á fanus á kure a njinja á ba an mbe. ³⁶ Walaadi-aha, má dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevge ba seke itare. ³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na. Watse á tsekwemtsekwa ba ñane am kazlaña á tega dafa, watse á vatertá ba ñane an erva-aara sleɗe antara náza za. ³⁸ Ma a saa an huɗe á vayiya, ma a saa dedde am huɗe á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja geɗa ge emnde ñanna. ³⁹ Anḡwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara ñekideki. ⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunđe-aara, an una danñwe ervaunđe-aara

(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaaná á ba áte ñere emtu, áte emnde bademme he?» ⁴² A ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sleslera-ara ñane dzayye ervaunđe-aara, slenḡkale zlaɓe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa huɗe

á há-aara bademme am erva ge ɲane, á vatertá ɲane náza za ge emnde na tá am huɗe á há ɲanna bademme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴³ Higa yaikke ge sleslera ɲanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara bademme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa. ⁴⁵ Amá máki bánba sleslera ɲanna am ervaunɗe-aara ganakini labára shekwaashekwa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am huɗe á há, an zála ka, an ɲwásha ka, a fantau ge zá názu am huɗe á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enjkale wá, ⁴⁶ zánwe á sleslera ɲanna keni á saasa á ba am sarte na ɲane tsakwaaka hyema ɗekideki, tamaaka ɗekideki na. Palase na á se maganná zánwe-aara ɲanna wá, náza enndaaka. ɲane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlabe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, ɲane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara. ⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunɗe á zánwe-aara, ɲane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ɲane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

Yaisu wá, a saa hairire ka
(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kárá á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kárá ɲanna ba kinamina. ⁵⁰ Amá wá, anƙwa bapɗisma-aaruwa umele, sey magiyánmaga emtsaafé. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na. ⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ɲane? Baaka ɗekideki. Iya, ya se tega ba ye á emnde. ⁵² Á de katafke cekwaanɗuɗi wá, watse emnde ilyebe tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye. ⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggyenara.»

Dise nalaama-aha á názena á de magava
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlabe ádaliye á elvan ge nalga ɲanna: «Ábi kure máki kwa náanna tsettsa kumba am ekte á samaya

á kya gedí, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ñanna. ⁵⁵ Zlabe ádaliye, máki kwa nánna ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ñgudeffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ñanna. ⁵⁶ Há! Iyau, nalaama-aha na ankwá á magava áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara bademme. Duksa-aha na ankwá á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure defekideki.»

Melawemele an sledágala á ña ba watsewatse

(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Labára kwá taa diseka ba kure an ire á kure duksa na ni watse an unñule-aara na? ⁵⁸ Máki ankwá sledágala á ña watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezenjara, de melawemele á ba am dagave á kure, a farakteka am shairiya. Adfaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem danjay. ⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwaba-aara keni, ká seska áhuwa defekideki, máki pelakseka bademme.»

13

Ba bi mága tuba, bi shá emtsa

¹ Á ba am sarte ñanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na. ² A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde ñanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili bademme emtu? ³ Estuweka defekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure keni bademme watse kwá emtsa ba seke itare. ⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedateraar dzagwawáye am Silauwam bademme emtsaremtsá na wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bademme emtu? ⁵ Estuweka defekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ba ñane á elvan ge itare: «Ankwá ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda ñanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka defekideki. ⁷ Daaci a ba edda á fe ñanna á elvan ge edda una ankwá á maganá slera am fe ñanna: Icesice náfá na kwaye ñane

na bademme ádegashe. Náwa yawe keye vatena ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey? ⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge ñane: Ányya emtsaadé vátena zánwe-aaruwa. Yá magantemága kyála, yá puwante nargwa, ⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zlafe ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepuwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepuwe umele maa, Yaisu anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ¹¹ Ay anƙwa mukse am mashidi ñanna wá, mukse ñanna an jini am ñane, badzanvebadze jini ñanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na ndedde am zhegela. ¹² Nána Yaisu mukse na wá, a naba dante. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbákmbe emmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.» ¹³ Ba a ndaase una ñanna, a puwar erva a barka-aara, ndedde a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaunde edda una ñane male am mashidi ñanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyakurdiya anƙwa háre unƙwahe ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háre-aha ñanna, amá an kwaskwe á puwansepuwe ka.» ¹⁵ A naba ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Amá kure wá, baaka jirire á kure defideki. Ábi kure kwá anƙwa belá esla-aha á kure, antara ezzenwa-aha á kure an kwaskwe á puwansepuwe, kwá de fateru yawe? ¹⁶ Ay labára kena mukse na ñane keni ba wulfe á Ibrahimia miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepuwe na? Yawe kelaawa ju tiise vátena a ngudanana Shaitaine ma.» ¹⁷ Elva á Yaisu ñanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka mbe á mukse ñanna. Amá emnde bademme wá, ma ware keni ervaunde-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na bademme.

Naraje an wulfe á pilli
(*Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32*)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Ba seke estara ñane *kwára á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina? ¹⁹ Kwára á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de beleme am haha am fe-aara. A sesehe, a naba walete ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bere-aatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlaɓe ádaliye *kwara á Dadaamiya? ²¹ Kwara á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaangudí, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

We á bere becce

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Yaisu aɲkwa á maga shula á dem Urusaliima. Am shula-aara ɲanna maa, aɲkwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, aɲkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. ²³ A duhe ura umele ádezeɲara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: ²⁴ «Naba dawemde á kya we á bere becce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zleɲte bere-aara an tsekweram ni, zlaɓe kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá d'ahá: Yaakadada, Yaakadada, weranjerantewera bere keni, á de lyeɓka mazla-aara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá. ²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ɲere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerde, mi shaa yawe á miya keni ba kerde, ka kwaranjerse elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ɲere na. ²⁷ Názu á de ɲwakurantá ɲane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Bademmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna d'ekid'eki, zlalauzlálá á dem tate á kure! ²⁸ Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerdá slare ge zladá. Amá kwá zhárá tara Ibrahimima antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha bademme tá am zlanna á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe ádegashe. ²⁹ Watse emnde tá kela á sawa am gedí, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem bademme, tá de zá emtakire am zlanna á Dadaamiya. ³⁰ Ay degiya, emnde na tá á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na tá á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare tá de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Mat. 23:37-39)

³¹ Ba vacite ɲanna zlaɓe ádaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare tá elvan ge

ɲane: «Ezzlálá, dánda ire á ɲa áhuna, adaba ankwá á tsagwadaktsagwada sleksu *Hirudus á já shifa á ɲa ba dekideki.» ³² A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane: «De bawanánba ge maskwata á kure ɲanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá ankwá ɲgyá jini-aha am emnde, yá ankwá mbá emnde na lapika vuwa-aatare, zlaɓe kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergekse, lauktu yá zlanazle. ³³ Amá vatena, antara makuralla, dem wergekse na wá, zlaɓe yá maga ba slera-aaruwa emtsaade am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Adaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

³⁴ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ɲa ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlabake-aara. Amá kwalakekwale. ³⁵ Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

14

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe

¹ An vaci puwansepuwe umele maa, daarentedaha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá dafa. Bademme á emnde na ta daaterterte am mba á male ɲanna tá fá ba hyema áte Yaisu. ² Ay ankwá ura lapika, vuwa-aara bademme an sháfá maa, a njehe á ba á katafke á Yaisu. ³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraita, antara *Farisa-aha na tá ankwá áhuwa: «Am tawraita mu, ankwá emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepuwe, emtu an piya he?» ⁴ Amá ɲwaranarka dekideki, ta dú ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ɲanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Ezzlálá á ɲa,» a ba ɲane á elvan ge ɲane. ⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbedemmede egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepuwe, kwá zhagadeka emtu á de sansese?» ⁶ Dzegwaránka vante jawápa dekideki.

Tá dzeganá estara slede, tá daana estara emnde

⁷ Daaci náanna Yaisu ganakini emnde na ta dhateraa á de zá dafa ɲanna, ma ware keni á dzera ba slede na á kataná ɲane ge njá am huɗe-aara. A naba vaterte naraje

na ge itare bademme, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁸ «Máki daarakteɗáhá á dem muɲri á larusire wá, de njeka am sleɗe na ni an dárádza arge sleɗe-aha umele na ɗekideki. Adaba diyaŋka ámbane daaranteɗáhá ura male jauje ge ekka an dárádza, ⁹ daaci edda una a ɗaakurɗáhá na á de baká: Tsetse, yanánya sleɗe ɲanna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem sleɗe na baaka dárádza-aara ɗekideki na. ¹⁰ Arge una ɲanna wá, máki daarakteɗáhá á dem jeba á tate ɲanna wá, de njinja ka á ba am sleɗe na ni baaka dárádza-aara ɗekideki na. Má samsa edda una a ɗaakɗaa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa njinja am una. A se vakte sleɗe na an dárádza jipu na. Daaci una ɲanna á gev dárádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá ɗafa kerɗe. ¹¹ Adaba ma ware una a kantaa ba ɲane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una ɲanna maa, a ba ɲane á elvan ge edda una a ɗaaná á dem mba-aara ɲanna: «Máki ká ɗáhá emnde ge se zá ɗafa am mbá á ɲa, bi ge se zá masane am mbá á ɲa wá, ɗaaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa ɗaakteɗáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma slakate-aha á ɲa, ma egdzar mama-aha a ɲa, ma vara-aha a ɲa, ma emnde a riya á ɲa keni, máki ba ta emnde a berba, ɗaheka jeba á emnde ɲanna ɗekideki. ¹³ Máki ka magaa muɲri á ɲa wá, ɗaaterɗáhá ka ba talága-aha, emnde a dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha. ¹⁴ Daaterɗáhá ka ba jeba á emnde ɲanna, watse ká higetehiga, adaba itare tá dzegwánka pelaksepele duksa á ɲa. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

Naraje an muɲri yaikke a gyanaa ura male

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Ura umele am ɗágave á emnde a zá ɗafa antara Yaisu na, ba a cenaa una ɲanna wá, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanna á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ɲane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa ura male a gyaa muɲri yaikke am mba-aara, a ɗetaa emnde keni ba kwakya ge de zá muɲri ɲanna. ¹⁷ Hyephye laukte a zá ɗafa á muɲri ɲanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ɲane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa bademme an tsatse mazla-aara. ¹⁸ Amá bademme á emnde na a ɗaateraa ɲane ɲanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zuɲɲwire-aatare: Ya shekuve fe aɲwaslire, yá de

ezzhára. Adaba una ñanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye. ¹⁹ A ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salatersála. Adaba una ñanna yá taa daaka na. De banánba: Ba táslé-aara a yiyaarye. ²⁰ A ba ura umele zlafe ádalíye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlafe ba unñule a gaa gyaale-aaruwa ñanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa. ²¹ Daaci slebela na ba eptsá-aara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja ervaunđe edda á há jipu. A ba ñane á elvan ge slebela-aara: Ezzlálá ba watsewatse á dem huđe a ekse, de ejja dába áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, dfaaterdáhá bademme ásehuna. ²² Cekwaanğudí wá, eptsapta slebela na áseza zánwe-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: Bademme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlafe ba nja sleđe-aha na baaka emnde am huđe-aara. Shagera, a ba zánwe. ²³ A ba zánwe á elvan ge ñane: Ezzlálá á dete mákwáta-aha, de eddába we á baráma, we á baráma, antara unñule-aha, ma ka shaa ware keni naba sánsa á ba an ndzedá, geni a naatená huđe á há-aaruwa bademme. ²⁴ Amá emnde na ya dfaaterdáhá, kwalarevkwale na wá, ba palle-aatare keni á fuka dfaa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

*Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu
(Mat. 10:37-38)*

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa daba Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezeta, a ba ñane á elvan ge itare: ²⁶ «Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa dábídaba, máki edda-aara yánka dzámá eddeñara, emmeñara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ñara zála antara ñwásha, ira ire-aara ba ge ñane. ²⁷ Ma ware una eksanteka dzanğala-aara ge dábídaba, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa. ²⁸ Anğwa duksa palle, cenawáncena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá dzagwavaye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera. ²⁹ Edda-aara, má magaaka una ñanna wá, á naba fantaufe, amá á taa zlanaaka bademme. Daaci bademme á emnde na tá zhára slera-aara ñanna, tá dzáká ba ñane. ³⁰ Tá de bánba emnde geni, máki ba baaka nalmane-aara mu, a fantau ge uwe ba ddekideki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wava an ukfeñara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaafé ba shagera, máki á dzegwándzegwa de wava an emnde-aara debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa. ³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá,

ba zlaɓe kelaade-aara yiyiye an ɲane wá, á puwa emnde-aara ádezeɲara, ge ndavanundave názena á kataná ɲane, lauktu tá emtsanámtsa wawa ɲanna. ³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka baɗemme á duksa na am dalbe-aara.»

Elleɲa na baaka nampire-aara mazla-aara

(Mat. 5:13; Mark. 9:50)

³⁴ «Elleɲa wá, duksa ɲgelama. Amá máki elleɲa ɲanna baaka ɗaɗɗajire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗaɗɗaje zlaɓe ádaliye? Baaka pute ɗekideki. ³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyanve nargwa zlaɓe adaliye an ɲane keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki aɲkwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

15

Naraje an kyawe na ndza keɗaakeda, sharánsha

(Mat. 18:12-14)

¹ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yáisu, tá aɲkwa cená elva ázeɲara. ² A naba jaterhe ge ervaunɗe *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá, a ba itare am dagave-aatare: «Labára ɲane ge zhele na á lyiya emnde a haypa, á zá ɗafa antara itare?»

³ Yáisu a vaterte naraje na, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴ «Ware am kure, má a keɗaa palle am kyawe-aha-aara deremke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na keɗaakeda na emtsaade? ⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an ɲane. ⁶ Máki saasa maa, á ɗáhá slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara, tá se higa átirpalle, aɗaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza keɗaakeda na.»

⁷ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza keɗaakeda, sharánsha

⁸ «Zlaɓe ádaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a eblyantaave palle á ba am bere-aara, á mbanteka kára á ba am sarte ɲanna, á ettátaya ba shagera, á hyaɗese bere ɲanna baɗemme sey má shánsha? ⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara sey tá cenáncena

bademme, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza kedfaakeda na. ¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málíka-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza kedfaakeda, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa zála. ¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze ɲá záná am warata am iga á ɲa na wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba daaterete, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una ɲanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaanɲuɲi wá, a naba jimaa kazlaɲa-aara, umele a valuhe a puwem shunɲu-aara am lyiba, puwwe a naba zláá á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de kedfaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddenjara na bademme, am dákárire ba dey. ¹⁴ Ba ɲane keni pacanvepáce nalmáne-aara bademme cátte zlauzle duksa am erwa-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde ɲanna keni. Palle á názu á eksáná áte erwa ɓaaka mazla-aara. ¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse ɲanna á elvan ge ɲane: Ankwa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága. Wayanwáyá, a ba ɲane; a naba duhe. ¹⁶ Ankwa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá enkale áte nja-aara ɲanna, a ba ɲane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare dafa ni, iya ni á jiija waya áhuna! ¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsá á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge ɲaneka palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya. ¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá dakiyá an egdza á ɲa keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a ganevge ba seke emnde a slera á ɲa umele am huɗe á há á ɲa. ²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddenjara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddenjára, daga ba zlaɓe yiyiye, a naba diyeddiye eddenjára, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwálle a de ɲanaahe an erwa buwa, á higa arge ɲane. ²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ɲane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyanefka mazla-aara ganakini yá gev egdza á ɲa ádaliye. ²² Amá ba hyema keni fanuka eddenjara na ge

názena anjwa tsakaná ñane. A ba ñane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de sawansa záne zariya, antara kimake, ira jade palle, sawmbare an ñane, tsekwawanemtsekwa am kazlaña. ²³ Dawmbare, de sawansa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsewatse, una munri yaikke, higaumihiga. ²⁴ Adaba egdza-aaruwa na náwa ñane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ñane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza kedaakeda ba dekideki, amá kwaya ñane jesaarje. Daaci ta fantau ge mága munri-aara, higa yaikke am huđe á há-aara bademme.

²⁵ «Amá am sarte ñanna wá, makaji á edda á há ñanna baaka am mba, a dem kaamba. Anjwa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja ganja tá shekela emnde. ²⁶ A naba daase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ñane: A jaara uwe am mbá á miya? ²⁷ A ba walaadi-aatare ñanna á elvan ge ñane: Saasa egdza emmeja, eddeja a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, adaba a shaa egdza-aara ba lapilayye. ²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunde makaji á edda á há ñanna, a kwaleve ge dem mbá ñanna ba dekideki. Daaci a segashe ba eddenara an ire-aara, a se slapalana á dem mba. ²⁹ Amá a ba ñane á elvan ge eddenara: Edda, iya náwa yawe wanyarwanyara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yannaaka elva á ña ni, aley ba ser palle keni vakiteka ba egdza a nawe keni, ganakini ña zuze antara slekate-aha-aaruwa ni. ³⁰ Gevge saasa egdza á ña, ñane wá, a de kedaaka nalmáne á ña bademme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau na mi gelanaa á ba an niya na adaliye! ³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ademe keni dakeska dekideki. Ay degiya, bademme á názena am huđe á há na ba náza á ña. ³² Duksa palle wá, shagera ba mi maganaamaga munri, mi higa. Adaba egdza emmeja ñanna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina ñane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a keda an keda am kaamba, náwa shanánsha zlađe adaliye.»

16

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Anjwa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: Degiya sleslera á ña na anjwa á badzaká nalmane kwakya. ² Daaci a naba dante sleslera-aara ñanna ádezenara. A ba nane á elvan ge ñane: Ázara kena ká

maganá ka ta se ndindahana? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á ña, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera ñanna am ervaunđe-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Adaba baaka shaige-aara, á ngyingye zanwe-aaruwa am slera. De herda keni yá dzegwánka mazla-aara, ñála keni zherwe. ⁴ A ba ñane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá lyiyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge dáhá emnde na zanwe-aara á dabater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa ñane zuññwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba ñane á elvan ge ñane. ⁶ A ñwanante, a ba ñane: Waye gaunğaun mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge ñane: Njinja, puwetepuwa áhuna gaunğaun deremke, daaci ba seke pelaksepele gaunğaun deremke. ⁷ A dante ura umele zlađe, a ba ñane á elvan ge ñane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A ñwanante, a ba ñane: Nalkame buhwa deremke ilyeđe. A ba sleslera á elvan ge ñane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufade, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufade.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara ñanna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa adaba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Adaba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlađe ádalije, a ba ñane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumága urire an emnde an nalmane á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlauzle am erva á kure wá, tá de lyiyakurlyiya am tate na ni á zleka đekideki na. ¹⁰ Ma ware una a magaa jirire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jirire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jirire ñanna. ¹¹ Adaba una ñanna, máki magakurka slera an nalmane á duniya na an unñule-aara mu, á de vakurta ware nalmane á jirire? ¹² Zlađe ádalije, máki magakurka an unñule-aara áte nalmane á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?

¹³ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á mañka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12)

¹⁴ *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta cenaa elva nanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu ágire tá epsawepsawa. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jirire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaunċe á kure. Adaba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba názara keni áza Dadaamiya.

¹⁶ «Ndza á faterá ba *tawraita á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una nanna shekwaashekwa sem zamáne á Yuhanna slemaga baptisma. Ta fantau á ba am sarte nanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwárá á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzedá-aara bademme, ganakini á demda nane keni am kwara nanna. ¹⁷ Amá wá, á ebyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraita. Butu ba kedá á tara samaya an haha arge kedá a egdza duksa ba cekwaanġudí am tawraita.

¹⁸ «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, nane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

¹⁹ «Ndza anġkwa sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefedċe jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, nane á zá ba emtakire am mba-aara. ²⁰ Anġkwa zlaċe talage umele zhara-aara Laajarus, bademme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakyiia á sleberba na. ²¹ Nane wá, ice-aara ndza am kwácá á dafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zlaċá, kere-aha ta se emtakanaa wige-aha-aara na. ²² Am iga á una nanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahimia am samaya. Sleberba nanna nane keni a naba emtsehe, heċareheċá. ²³ Amá sleberba nanna anġkwa á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zlaċá-aara nanna wá, á zhárá ba Ibrahimia antara Laajarus ázeņara, ta yiyiye jipu an nane. ²⁴ A fu hula á ba an ndzedá, a ba nane: Eddaaye Ibrahimia! Tasle á nā zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zlaċá degiya am kárá na! ²⁵ A nwanante ge Ibrahimia, a ba nane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zlaċá kwakya na! Kina wá, anġkwa á puwansepuwe nane mazla-aara, ka keni ba ká shá zlaċá á nā. ²⁶ Baira ċeme, anġkwa evege slaċċe

am dágave á miya, ma emnde á ñere una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezeñere keni tá dzegwánka. ²⁷ A ba zhel ñanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahimima: Máki estuwa wá, ba baaka elva-aara. Amá yá dalide zlaβe ádaliye ge ñalakñála eddaaye, tasle á ña, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya, ²⁸ tá añkwa egdzar mama-aha-aaruwa ilyeβe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremká itare keni á sem tate á zlaða ñanna yá am huđe-aara na. ²⁹ A ba Ibrahimima á elvan ge ñane: Egdzar mama-aha-ña wá, añkwa *tawraitá á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am huđe-aara wá, itare keni a cenarcena. ³⁰ Amá a ba zhel ñanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahimima. Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteptsá nja-aatare mazla-aara. ³¹ A ba Ibrahimima á elvan ge ñane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una ñanna.»

17

*Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura
(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)*

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa ðekideki wá, baaka dabari-aara ðekideki. Amá zlaða ge edda una ni á vatertá ñane ektápaare ge emnde á dem haypa ñanna. ² Ambane ba ta ñgudanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni. ³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmeña wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya. ⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kelaa haypa ni á se slapala wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a βela tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká fañeraarfe ge fetarfire á ñere.» ⁶ A ñwaterante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye ñane na: Beteseβete ire á ña, de tsaatse am haye keni, sey á zlalá nafa ñanna.»

Walaadi-aha wá, ta ba walaadi-aha

⁷ A ba ñane á elvan ge itare: «Zharauzhará á ba áte slera á walaadi: Ware am dágave á kure an walaadi-aara? Máki walaadi á ña a de maga slera am fe, bi a de

piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa? ⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbadanaambadfa kazlaja á ña watsewatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya, lauktu ká de zá náza á ña. ⁹ Ábi baaka ura á slafaná we ge walaadi adaba fesarfire na a maganaa ñane. ¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakurnaamaga názena a fakuraara Dadaamiya wá, diyaweddiye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadi-aha.»

Emnde a derve kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlaɓe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya. ¹² Ate nakwe á kwara-aha ñanna maa, aɲkwa ekse, ba Yaisu keni á kátá dem ekse ñanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaahé ba yiyiye an we á baráma. ¹³ Baɗemmire-aatare ta fu hula á ba an ndzeɗa ge dfaha Yaisu. A ba itare: «Ambarkaaɲa Yaisu, tasla á ña, zaɲervarze.» ¹⁴ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a zharateraahe, a ba ñane á elvan ge itare: «Zlauzlálá, de marawateránmárá ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsá iga, tá aɲkwa zlálá wá, ta naba mbehe baɗemmire-aatare.

¹⁵ Aɲkwa palle am dagave-aatare, ba a belanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsá áseza Yaisu ámbéra á gálá Dadaamiya á ba an ka kwara. ¹⁶ A se kezlanaa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte haha, aɲkwa á slafaná we an ervaunɗe-aara palle. Zhele ñanna wá, ura *Samariya. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi baɗemmire-aatare ta kelaawa na, mbarembe. Labára kena a sawa ba ñane palle? ¹⁸ Emnde maselmane na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanaa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?» ¹⁹ Daaci: «Tsettse,» a ba Yaisu á elvan ge ñane, «Ezzlálá á da. Mbakaambe fetarfire á ña.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara

(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice. ²¹ Tá bakanka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwárá á Dadaamiya ñanna aɲkwa á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ankwa á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde bademme yá ankwa antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara. ²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye ñane ankwa áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa ñane ankwa áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka defikifeki. ²⁴ Adaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde bademme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kárá á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa. ²⁵ Amá wá, sey yá shushu zladá ba kwakya emtsaade, tá de yiyaaya emnde a zamáne na. ²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna. ²⁷ Am zamane á Nuhu wá, slera á emnde ndza ba shunñula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwaá ge yawe á kefa duniya, a kefateraáhe bademme. ²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunñula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlaña, emnde umele tá evvala, tá herfa duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme. ²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyateraáhe kárá an wesha an *baraudau á sawa am samaya, a kefateraáhe bademme. ³⁰ Má watse herzhe yá eptsa ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna.

³¹ «Vacite ñanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsunka á dem huđe-aara ge hálá kazlaña-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, ñane keni a eptseka á sem mba. ³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu. ³³ Edda una a tataya ñezla shifa-aara, watse á kecfanaakeda. Edda una tatayaaka ñezla shifa-aara, ñane á shansha shifa-aara. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare ñanna wá, watse emnde buwa tá zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle. ³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá yá palle. ((³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)) ³⁷ Daaci ta naba ndavanuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á magava áme una ñanna Yaakadada?» A ñwaterante, a ba ñane: «A ba am tate na ni ankwa lipa, zaatate-aha tá jaháva á ba ádehuwa.»

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka dekideki. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa narkali am ekse umele, baaka ura á kuaná ñane dekideki, ba Dadaamiya keni ñane á kuveka dekideki. ³ Ay ankwa zlafe mukse wegyege á ba am ekse ñanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalanjerevdagale an ura, maranánmárá jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa. ⁴ Am zunñwire wá, narkali na eksarka emtsaade elva á mukse na dekideki. Amá de shekwaashekwa á yanka mukse na wá, a ba ñane am ervaunđe-aara: Baaka ura yá kuaná ya dekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara, ⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmárá jirire-aara ge sledágala-aara ñanna, adaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlafe adaliye Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana ñane? ⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzerTERSAA ñane, vayi vacika tá ázeñará na wá, ñane á shekwaaka dekideki ge marse jirire-aatare. ⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba watsewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde bademme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlafe adaliye, á ndaaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na. ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma. ¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaathe, a magaa maduwa am ervaunđe-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, adaba ña gergere antara emnde umele. Adaba itare ta neyle-aha, ta mándzawe-aha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya adaba ña gergere an slejaha hadáma na náwa ñane na. ¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa ndera ser buwa, yá ankwa á sakanse luser am názena yá shaná ya bademme. ¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaathe yiyiye an ñane, amá ñane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ñane. Daaci a puwanu erva ge ervaunđe, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ña zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ñanna mele an Dadaamiya arge

ura Farisa na. Adaba ma ware una a kantaa ba ɲane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(*Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16*)

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwaterar *erva a barka, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara ɲanna wá, ta naba valaterarhe. ¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterdeka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwára á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka dekideki.»

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(*Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31*)

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁹ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Labára ká dahiya an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle. ²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ɲane: Maɲka gwardzire, jeka shifa, ileka, maɲka seydire á fida áte ura, dematervedeme tara eddena an emmena.»

²¹ A ɲwanante ge zhel ɲanna, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Una ɲanna ɲannaɲa bademme daga am egdzarire-aaruwa.» ²² A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuvale názu am rezege á ɲa bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha, ekka watse ká shánsha lafa-aara am samaya. Daaci sawa dabidaba.» ²³ Ba a cenaa una ɲanna zhel ɲanna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzámá ire zhel na, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Zlazlada jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwára á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlaɓe adaliye ge dem kwára á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva ɲanna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ɲezlesenzle dekideki.» ²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka dekideki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Amá ñere wá, yañeranya duksa bademme, ganakini ñá d'aba ba ka palle.»
²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-ñara, bi tara eddenjara an emmenjara, bi a yaa egdzara-aara, ad'aba *kwárá á Dadaamiya wá, ³⁰ kina keni á shansha bademme á jauje ba ge una ñanna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu anjwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a d'ante pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á emnde bademme na bademme á de gevge. ³² Ad'aba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlizezlezle, tá de kyefiyem nyaihe am ice, ³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una ñanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba dekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.» ³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva ñanna baaka dekideki. Ázetare wá, maana á elva ñanna seska dekideki, cenaránka elva na a ndaateraa Yaisu na.

Ura wulfe shansha ice áza Yaisu

(Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, anjwa ura wulfe umele á njá áte we á baráma, anjwa á ñala. ³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá anjwa á degashe emnde. A naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba ñane. ³⁷ A ba emnde: «Una anjwa á degashe Yaisu ura Nasarátu.» ³⁸ A naba kante kwárá ge ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á ña zivarze.»
³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a d'ufe, amá ñane a far ká kwárá á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á ña zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a ba ñane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe ñanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba ñane: ⁴¹ «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe na, a ba ñane: «Yá kátá ba ice malum-aaruwa.» ⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á ña, mbakaambe fetarfire á ña.» ⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werte ge ice-aara, a d'aba Yaisu, ámbera á gala Dadaamiya. Bademme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

19

Tara Yaisu antara Jakayus

¹ Daaci damda Yaisu am hufe á Yairikau maa, a degáshe am hufe á ekse praatte. ² Am ekse ñanna maa, anƙwa ura zhera-aara Jakayus, ñane male á shunƙu á hadáma, sleberba jipu. ³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware ñane Yaisu ñanna. Amá dzegwanká adaba ñane paihyhye vayvaya am emnde. ⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de daleme am mama á zlemnda, geni watse á nanna má á degashe. Adaba anƙwa á daba ba tate ñanna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate ñanna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba ñane á elvan ge Jakayus: «Tsekweset-sekwe watsewatse Jakayus. Vatena na wá, sey yá de háre á ba am mba á ña.» ⁶ A tsekwese ge Jakayus ba watsewatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Baɗemme á emnde na tá anƙwa á zharaterzhára na, anƙwa á waterwa am ervaunɗe. Ta bantsa itare: «Ezzhára ka, á de hare am mba á slehaypa.» ⁸ Amá a tsaahé ge Jakayus, a ba ñane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki anƙwa edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa hufe ufade.» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Vatena wá, hufe á há á ña shánsha shifa, ka keni ka ba eggyenɗara ge Ibrahim. ¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde baɗemme wá, ya se tataya ba edda una an keɗa na, geni yá lyelye edda-aara.»

*Naraje an gursa ge tsakala an ñane**(Mat. 25:14-30)*

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva ñanna, Yaisu a bateraa naraje na zlaɓe ádaliye. Adaba herzharanteherzhe Urusaliima ba ñga, njarantenja emnde ganakini herzhe segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara. ¹² Daaci a ba ñane am naraje-aara: «Anƙwa egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsá ádaliye. ¹³ Lauktu á zlala maa, a dante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an ñane, a ba ñane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya. ¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an ñane. Zlazlala ñane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayanɗerka ñere, á se kwaránɗerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire ñanna, mazla-aara a naba saahé á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa

we, ta danante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an nane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni. ¹⁶ A semhe ge slezuŋwire-aatare, a ba nane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huŋe kelaawa. ¹⁷ A ba slekse yaikke a elvan ge nane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dzayyire á huŋe á ŋa am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa. ¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a ba nane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huŋe ilyebe. ¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge nane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyebe.

²⁰ «A de semhe ge umele wá, a ba nane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya faŋeme am bagwadza, ya shebanve. ²¹ Jiija lyawa, adaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanŋa ba duksa á ŋa keni, ká shánsha; janŋa ba wulfe á duksa á ŋa keni, ká hala ba duksa á juwa á ba áte ka. ²² A ba slekse á elvan ge nane: Ba elva á ŋa na keni hyaahya, ŋakaanŋa shairiya. Mbate ka ŋguŋi, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mándzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka? ²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwanŋa nalmane-aaruwa am baŋ, ma yá se lyiyaná an riba?»

²⁴ «Daaci a ba nane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázeŋara na: Lyauvaalya shuŋgu na ázeŋara na, fawanarfe ge edda una a shante riba huŋe kelaawa na. ²⁵ A ba itare tá elvan ge nane: Yaakadada, degi ázeŋara keni anŋkwa deme gursa nanna? ²⁶ A ŋwaterante a ba nane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una anŋkwa ázeŋara na. Amá edda una shanteka dekiŋe wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye. ²⁷ Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, datsawatertedatsa á ba á katafke-aaruwa.»

Yaisu á dem huŋe á Urusaliima
(*Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19*)

²⁸ Zlauzle á tsaka elva nanna Yaisu maa, ba zlala-aara zuŋŋwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima. ²⁹ Herzhanteherzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá dahanán an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: ³⁰ «Dawmbare á dem ekse na kwaye nane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzeŋwa an ŋguŋi, ba ser palle keni zlaŋe njateka ura átekwá wá, naba pelawaapele

sawánsa. ³¹ Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

³² Daaci ba zlala-aatare ge emnde a beta na, bademme ta de berán ba seke una a baternaa Yaisu na. ³³ Am sarte na tá ankwá pela ezzenwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare. ³⁴ Ta nwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.» ³⁵ Mazla-aara ta naba saa ezzenwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzenwa nanna, lauktu ta njetaa Yaisu átekwa. ³⁶ Fantaufa Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zlalá nane átekwa.

³⁷ Am sarte na herzharteherzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwára, tá galaná adaba najipu-aha na ta naana itare bademme na. ³⁸ Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya nane á sawa am zhera á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, ankwá am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

³⁹ Tá ankwá *Farisa-aha umele am dikele á emnde nanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á na a darufe.» ⁴⁰ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ma ta duwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyuwa Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe berni ba nga maa, ba a puwete ice-aara áte berni wá, a fantau ge kyuwa berni na, ⁴² a ba nane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena ni ma andze á vakte hairire vacite nanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á na, ká taa diseka mazla-aara. ⁴³ Amá diyeddiye ganakini ankwá á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á na á de jauje ge ndzedá á na, ká de gevge an beca jipu. ⁴⁴ Watse tá kedakurkedá ba dekideki antara emnde á na. Ka berni, amá watse ba nákwá palle keni tá de nánka áte ukfenjara nákwá, bademme watse tá ngerdakngerda, adaba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ngya emnde a tsakala á segashe, ⁴⁶ a ba nane á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba

Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am huđe-aara ba kelaazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu, ⁴⁸ amá baaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adaba bademme á emnde tá cena ba názena aṅkwa á kwaratersá ṅane na an eṅkale-aatare bademme.

20

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

¹ Vacite umele, Yaisu aṅkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, aṅkwa á balaterá antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse ádezeṅara. ² A ba male-aha ṅanna tá elvan ge ṅane: «Baṅeránba tate na ni ka shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?»

³ A ṅwaterante ge Yaisu, a ba ṅane a elvan ge itare: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.»

⁴ Daaci a ba ṅane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva ṅanna am dagave-aatare emtsaade, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyá labára fakurtaareka an ṅane. ⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwá, tá de cebamiceba, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.»

⁷ Daaci ta ṅwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyaṅerka ṅere.» ⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)

⁹ Am iga a una ṅanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba ṅane: «Aṅkwa ura a dzebbaa nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe ṅanna am erva ge emnde a slera, ṅane a naba zlala á da shula, á de shekwaashekwa áhuwa jipu. ¹⁰ Samsa sarte á tsáká inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa fe am erva ṅanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara ṅanna, ta belanaahe an erva-aara dey.

¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, ñane keni ta de zlazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe. ¹² A naba bela umele zlahe ádaliye ge keyire. Ñane ðeme ta gyegese, vuwa-aara baðemme ba wige, ta tedese á degashe. ¹³ Daaci, a ba edda á fe ñanna: Yá maganá estara kena? A ba ñane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte ñane. ¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte ñane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dágive-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná ñane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaumija shifa-aara, daaci fe ñanna á de gev ba náza á miya. ¹⁵ Daaci ta naba eksevaahe, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na? ¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe ñanna wá, á se keðanaakedá shifa a emnde a mága slera am fe ñanna baðemme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde baðemme: «A janaaja Dadaamiya una ñanna!» ¹⁷ A zharateraahe emtsaafé ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una,
 a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná
 ñane ndzedá á bere ñanna baðemme.

Una ñanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbeðaa áte nákwá ñanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele. Sakwa edda una má a eblyaara ñanna ge ñane, sey á hánaahe edda-aara ba ngerðekðeke.»

¹⁹ Malum-aha á *tawraitá antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje ñanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte ñanna, amá ta kuva ba zlamaakelaawa.

*Elva a hadáma ge male á larde á Rauma
 (Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)*

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwaða Yaisu á ba am sarte ñanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde ñanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáva ge Yaisu, ágire tá tsagwaða elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ñgumna. ²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, diyañerdiya ganakini ekka wá, baðemme á názena ká ndaaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde baðemme ba jirire. Má

ká kwaraterse duksa ge emnde, diyanerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkire-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya. ²² Ndaanernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, anƙwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

²³ Amá kertenj diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá anƙwa á maganá itare bademme, a ba ɲane, a elvan ge itare: ²⁴ «Marawiyánmárá emtsaade suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba ɲane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunƙu na? Ira zhera na mu zhera á ware?» Ta ɲwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwafa á katafke á emnde bademme, amá baaka sharanka názu tá eksáná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vatertaa ɲane, daaci ta ɗu ba we-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27)

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya deƙideƙi na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ²⁸ «Malum, anƙwa a puwamitaa Muusa, a ba ɲane: Máki keɗaakeɗa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmeɲara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmeɲara na keɗaakeɗa na. ²⁹ Iyau, ndza tá anƙwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba keɗehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ³⁰ A melese ge sledaba-aara, ɲane keni a emtsehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa. ³¹ Itare vuye na bademme ta gaa ba mukse ɲanna, amá bademme zlaruzle, yaránka egdzere ba palle keni. ³² Am iga-aatare bademme, a emtsehe ge mukse ɲanna keni. ³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba ɲane palle!»

³⁴ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara ɲwásha tá anƙwa á gaava am dagave-aatare. ³⁵ Amá am duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma ɲwásha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am huɗe-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara. ³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, adaba ta tsete am faya. ³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tsetsa emnde

a faya an shifa. Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaaná áte dake na, a ba ɗane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba. ³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ɗane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Baɗemme á emnde a shifa tá an shifa ba ge ɗane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawrait: «Elva á ɗa na ka ndaase ba tsekke malum.» ⁴⁰ Gazlaregazla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una ɗanna.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37)

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba ɗane: «Estara ɗane ta bantsa emnde ni *Almasiihu wulfe á *Dawuda na?

⁴² Dawuda an ire-aara keni a ɗahanaa an Yaakadada, anƙwa am Jabura, a ba ɗane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am naɗafa-aaruwa,

⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ɗa tate á puwa sera á ɗa.

⁴⁴ Ha! Dawuda an ire-aara a ɗahanaa an Yaakadada *Almasiihu. Áy á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

*Yaisu anƙwa á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawrait*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde baɗemme: ⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawrait. Adaba itare ta emnde a wáyá marava am záne saɗaɗɗe, tá kata emnde ta gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba sleɗe na átire ge náza a emnde baɗemme na. Ma am munri keni itare sey tá de kátá ba sleɗe na ni an ɗarádza jipu na. ⁴⁷ Emnde a zá ɗwásha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá slaɗanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlaɗa-aatare á de jauje ge náza á emnde baɗemme vaci shairiya.»

21

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse

(Mark. 12:41-44)

¹ A kante ice-aara Yaisu, á zhára emnde a berba tá puwa sadake á nashirire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke. ² A naa wegyege a mukse umele ɗane baaka duksa-aara, a puwum kwaba buwa ɗane keni.

³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ñane, taláge ba jipu na wá, ñane a puwum náza-aara jateruje ge emnde bademme. ⁴ Adaba uwe, itare wá, ankwá nalmane-aatare, ta saa ba cekwa-aara ge mága sadake an ñane. Amá mukse na wá, ñane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara bademme.»

*Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke*
(Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)

⁵ Emnde umele tá ankwá á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi ñanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaja na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta cadfaa mashidi ñanna an ñane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: ⁶ «Ankwá á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle keni á jauka áte ukfenjara nákwá, watse bademme á mbedá á dem áhá kwá ezzhara na.»

Zladá-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ná dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa ñanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se kefarakuraaka emnde umele. Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, dabawaterka dekideki. ⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaunde á male-aha gergere wá, kure gazlauka dekideki, adaba watse á de magava ba una-aha ñanna zunjwe, amá zlafe zle á duniya áte una ñanna-ka emtsaade.» ¹⁰ A farhe zlafe adaliye, a ba ñane: «Watse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwará á slekse umele an wáva. ¹¹ Á de gejava haha an ndzedá jipu am tate-aha gergere; watse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Watse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha sadafde á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha ñanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem dangay. Watse tá de tsákurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa. ¹³ Daaci watse á vakurta ba una ñanna baráma ge kure, mága seydire an zhera-aaruwa á katafke-aatare. ¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire

á názena watse kwá ndaaná kure ge ɲezla ire á kure an ɲane. ¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enɲkale antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbedakurmbede ɔfekifeke. ¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egdzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure keni, tá de vakurte ge emnde, tá de ceba shifa á emnde umele am kure. ¹⁷ Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁸ Amá wá, ba úgje ire á kure palle á keɔfeka. ¹⁹ Kure wá, tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá ɲezlesenɲle.»

Zlaɔa na baaka kalle-aara na
(*Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19*)

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáwa wá, diyaweddiye geni herzha keɔa-aara. ²¹ Daaci watse tá zhangada emnde na tá am Yahudiya am sarte ɲanna á dem huɔe á wa. Emnde na tá am huɔe á Urusaliima keni, watse tá kyá á dete mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima ɔfekifeke. ²² Adaba hare-aha ɲanna bademme ba hare-aha á zlaɔa, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya bademme. ²³ Kay! Watse á tsaame kwa zlaɔa á ɲwasha na watse tá á huɔe, antara ɲwasha na tá an egdzara áte erva am sarte ɲanna! Adaba watse kwakya jipu zlaɔa am hare-aha ɲanna. Watse á marateránmára Dadaamiya ge emnde a larde ɲanna, geni tá anɲkwa am ervaunɔe-aarire. ²⁴ Watse tá ceba shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na baaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlauzle náza-aatare ge itare keni.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme*
(*Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27*)

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni bademme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Adaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzeɔa, watse kwakya hula-aara. ²⁶ Watse kwakya emnde na á de cebatera ba lyawa, adaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Adaba bademme á ndzeɔa á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ɲanɲare sleɔe. ²⁷ Am sarte ɲanna wá, tá de zhára ba iya *Ura á emnde bademme yá anɲkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara ɔemɔemire. ²⁸ Ba máki kwa nanna

aŋkwa á magava duksa-aha ŋanna wá, pauka hare mazla-aara, tsakwautsákwa hyema á dem samaya, adaba herzhew kwá ŋezla mazla-aara.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema aŋwaslire
(*Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31*)

²⁹ Am iga a una ŋanna maa, Yaisu a bateraa naraje maa, a ba ŋane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda antara nafa-aha umele. ³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele aŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare mazla-aara. ³¹ Una ŋanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna aŋkwa á magava duksa-aha ŋanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlanna á Dadaamiya. ³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ŋanna. ³³ Tara samaya an haha wá, tá naba kefa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka dekideki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gawevka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an kazlaŋa á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háre-aha ŋanna ba estuwa, kwa baaka am niya. ³⁵ Adaba watse á setarge duniya bademme ba seke narre, baaka ura á geya ágashe dekideki. ³⁶ Adaba una ŋanna, pauka háre, magaumága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndeefa ge ŋezla átuge duksa-aha ŋanna bademme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde bademme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá dahaná an Wa Anyaranyara na. ³⁸ Ba enlya-waabere wá, kerten tsekwaasetsekwe, bademme á emnde tá de cena elva ázenjara am *mashidi yaikke.

22

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(*Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2; Yuh. 11:45-53*)

¹ Herzhapteherzhe vayvaya munri á depain na baaka shahi á makala am hude-aara, munri na tá dahaná an *Paska na. ² Am sarte ŋanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitu, ta tátaya pute a kefa shifa á Yaisu ba dekideki. Ta magaa estuwa, adaba á wateraa lyawa á ba átuge emnde a ekse.

Yahuda anƙwa á vela Yaisu
(*Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11*)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá daha ba ɲane, ɲane ɲanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. ⁴ A duhe ge Yahuda ɲanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerde, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski. ⁵ Daaci higa ge male-aha na, a ba itare una wá, «Ŋá vakte shungu.» ⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ɲanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde defikdefi.

*Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu*
(*Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30*)

⁷ Gyaregya muɲri á depaiɲ na tá puweka shahi á makala am huɗe-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá, ⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsatsaumiyaatsatse ɗafa á Paska, mí de ezza.» ⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ɲá de tsatsakaná áme?» ¹⁰ A ɲwaterante, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am huɗe á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba ɗabaudaba á dem mba na á demkwa ɲane. ¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ɲanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá ɗafa á Paska am huɗe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹² Daaci á de marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlaɲa am huɗe-aara. Kwá tsatsamiya ɗafa á muɲri am huɗe-aara.» ¹³ Mazla-aara ba zlála ge pukura-aha na, tá de bera duksa bademme ba seke una a baternaa Yaisu na. Daaci ta tsatsaa ɗafa á Paska am bere ɲanna.

Masane cudɗɗe
(*Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25*)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, anƙwa á ɲjá arge masane na antara pukura-aha-aara, ¹⁵ a ba ɲane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaunɗe-aaruwa bademme, geni yá zuze ɗafa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zlaɗa-aaruwa. ¹⁶ Adaba zá Paska ɲanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlanna á Dadaamiya, má sessa maana-aara bademme parakke.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ɲane á elvan ge itare: «Nawmbare shawushe bademme á kure. ¹⁸ Adaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte

we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ñanna maa, a eksante dafa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ñane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa afaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ñane.» ²⁰ Am iga a náza za keni a magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ñane á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puvaa afaba kure, Dadaamiya á ñgudaterá namána ge emnde an ñane.))

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá ñane mí zá dafa ba kerfe. ²² Iya *Ura á emnde bademme wá, sey ba yá emtsa baaka pekya-aara, afaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá ñane.» ²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáva am dagave-aatare, geni á maganá ware una ñanna.

Ware una á de gev male á miya bademme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhárá ñane ba seke male-aatare bademme. ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá ankwá á mára sleksire-aatare áte larde-aha, bademme á emnde a hákuma tá kátá emnde tá baterá shagera slera-aatare. ²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba ñane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba ñane. ²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá dafa, antara walaadí mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadí.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá ankwá antara ya ba kelaazare, kwá ankwá antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine bademme. ²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure. ³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á dáhá Simaun, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye shansha baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá ankwá eggyega na. ³² Amá ya magaa maduwa afaba ka, geni a kezlevka fetarfire á ña bademme. Am sarte na má watse eptsakepsa á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedá

am vuwa ge egdzar mama-aha á ña.» ³³ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem danggay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceba shifa á miya keni, sey mi ba buwa.» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya belakurbela, ma shungu, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, anƙwa názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta ñwanante, a ba itare: «Baaka názu ña kumanaa ñere dekideki.» ³⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni anƙwa shungu-aara, a eksanteksa; edda una anƙwa kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una má baaka masalam-aara, a veluvelu nanɣyuwe-aara, a shekwepshekwe. ³⁷ Ya bakurnaa adaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: “Ñane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una ñanna kina geni á gevge.» ³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada náwa anƙwa masalam buwa.» A ñwaterante, a ba ñane: «Hyaahya ba una ñanna.»

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42)

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba ñane na, ta dábemhe ge pukura-aha-aara keni. ⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba ñane á elvan ge itare: «[Jalaunjalá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.» ⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyye an itare, á hyephye velya nákwá palle, a de kezlaa ugje, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: ⁴² «Tasle á ña Eddaye-aaruwa jinaaja zladá na a shika, máki wayakiyantewayá. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á ña.» ((⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzedá am vuwa. ⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa ñane na wá, a magaa maduwa an ndzedá-aara bademme, haa a ses ge ngudéffire cuuwe áte vuwa-aara, á tádá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsetehe a seza pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, adaba haraare ta taa puka hare, tá am dzámá ire yaikke. ⁴⁶ A tsaterte, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre?»

Pauka háre; magaumāga maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)

⁴⁷ Ba elva ŋanna keni zlaɓe zланаaka Yaisu wá, saressa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ŋanna suuwe ádeza Yaisu, a de ŋanaahe takwalle, á gan use an ervaŋɗe-aara palle ágire. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ŋanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde bademme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhárá mága ŋanna wá, watse zlazlaɗa jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ŋere keni ŋá naba waterwá emtu an masalam-aha á ŋere?» ⁵⁰ Kertenj velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a naɗafa. ⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hyema-aara ŋanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ŋane na, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu? ⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure am mashidi yaikke, eksakurika ɗekideki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabedammire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ŋane diyaaka Yaisu ɗekideki

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72; Yuh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Piyer wá, a daa ɗaba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka ɗekideki. ⁵⁵ Mbarantembe kára am huɗe á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kára na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare. ⁵⁶ Daaci á ezzhárá kwátena umele Piyer na, á njá átuge kára, á ezzhárá, a ba ŋane: «Degi zhel na keni ba ura á Yaisu ŋanna.» ⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba ŋane: «Diyanka ya zhel ŋanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaangudi wá, a nanhe zlaɓe áɗaliye ge ura umele, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ka keni ka ba palle á emnde ŋanna.» A ŋwanante ge Piyer, a ba ŋane: «Iya ŋane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlaɓe áɗaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara ɗekideki, dawale na keni ba ura á zhel ŋanna. Adaba ŋane keni

ba ura Galili nanna.» ⁶⁰ Amá a nwanante ge Piyer, a ba nane: «Naba ennda seke elva á ña ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlafe zланаaka Piyer, tsáksákwálikwaa á ba tsakala. ⁶¹ A eptsavte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba nane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. ⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja
(*Mat. 26:67-68; Mark. 14:65*)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja. ⁶⁴ Ta fadanse ice, ta vavante d'edekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara. ⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete nane.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*
(*Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24*)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enlya werre wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha bademme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare. ⁶⁷ Daaci ta ndavanuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanjernda.» A nwaterante ge Yaisu a ba nane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka. ⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa. ⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde bademme yá zlala á de njá am nadafa á Dadaamiya na Sleksa ba nane na.» ⁷⁰ A ba itare bademme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu estara?» A nwaterante ge Yaisu a ba nane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.» ⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa nane.»

23

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38*)

¹ Daaci ta tsetehe bademme-aatare am *kendekyiya nanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu. ² Daraada ákatafke á slekse maa, ta de fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á wesha larde á miya. A bantsa nane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma d'ekideki. A bantsa nane zlafe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.» ³ A ndavanuhe ge

sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?»
A nwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde nanna bademme: «Shanáka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.» ⁵ Amá itare ta farhe zlafe ádaliye á ba an ndzedá, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa nane ge emnde na á tsante fitenire am larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya bademme, se ba áhuna keni samsa an nane!»

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus*

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenaa ta tsalante Galili am huđe-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba nane: «Zhel nanna ura Galili emtu?» ⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba belanaa ádezenara. Adaba am hare-aha nanna Hirudus keni á ba am huđe á Urusaliima. ⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adaba haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba nane, geni watse á nanna najipu ázenara. ⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá nwanárka Yaisu d'ekideki.

¹⁰ Tá ankwá male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzedá. ¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba nga, ta tsekwanme am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu. ¹² Garevge slakate-aha ba vacite nanna tara Hirudus an Pilaatu, adaba ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(*Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16*)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse bademme, ¹⁴ a ba nane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á weshá larde, amá ya ndavanu elva-aha nanna á ba ákatafke á kure, shanáka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á nanaanja shairiya. ¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á nanaanja shairiya. Adaba una nanna a eptsanaahe zlafe ádaliye ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa nane hyephye ja shifa-aara. ¹⁶ Adaba una nanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabela.»

((¹⁷ Am mbarsembe emnde ba kelaa munri á *Paska sey slekse á belaterá dangay palle maa,)) ¹⁸ bademme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á ba

an ka kwára: «Ejja zhel na a njeka an shifa d'ekideki, belanernaabela Barabas.»¹⁹ Barabas wá, ta ngudanaa adaba fitenire umele ta tsante am huđe á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, njane á kátá bela Yaisu. Adaba una njanna, a se mbedateruhe zlađe adaliye elva-aara ge emnde a ekse.²¹ Amá ta njwanante á ba an hula: Zlenjelezlenjela áte dzaŋgala, zlenjelezlenjela áte dzaŋgala, zlenjelezlenjela áte dzaŋgala, bademme-aatare ba estuwa.²² A ndaaterhe zlađe adaliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára njane ge kure? A gu uwe njane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa njane, hyephye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlađe adaliye ge hula geni a zlenjarzlenjela Yaisu. Daaci jeje am ire á Pilaatu, ta ganaa ba itare ndzedá.²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare njanna.²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa adaba fitenire á dem danġay, antara elva á shifa na, a vaterte Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte njane.

*Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzaŋgala
(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27)*

²⁶ Tá aŋkwa á dánda Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhara-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaahé, ta far sepa dzaŋgala á ba an ndzedá, á d'aba Yaisu an njane.²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa d'aba Yaisu na antara njwasha. Njwasha na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njwasha njanna: «Kure njwasha-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure.²⁹ Adaba aŋkwa á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare njwasha dziire antara njwasha na zlađe faranuka uba-aatare ge egdzere, ira njwasha na tá yeka mazla-aara na.³⁰ Am sarte njanna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sadadde: Mbedawanerarmbede. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Shebawanerveshebe taslawá á kure!³¹ Adaba má ta magante una ge nafa ánjwáslá, watse átsáme kena náza á náfa na an ula?»

³² Á ba am sarte njanna maa, tá aŋkwa emnde a bádza sledé ta buwa, ta daterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle.³³ Daraada am tate njanna tá d'ahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zlenjelaa Yaisu, antara emnde a bádza

slede ɲanna áte dzaŋgala-aha-aatare, palle am naɗafa-aara, palle keni am názlaba-aara. ³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yateraarye haypa-aatare, aɗaba diyarka.» Itare ta tegaa kazlaŋa á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná ɲane ma uwe keni.

³⁵ Emnde baɗemme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawepsawa: «Ábi ɲane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba ɲane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.» ³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a nyainye, ta maranaa mbazla ɗaŋɗaŋe tá kátá fanufe. ³⁷ A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á ɲa!» ³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzaŋgala átire ge Yaisu: «Ba ɲane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza slede na ta zleɲelateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba ɲane: «Gakefka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á ɲa, lyaɲerlye ɲere keni.» ⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba ɲane: «Ekka wá, labára á waŋka lyawa átuge Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zlaɗa ɲanna tsa. ⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya. Názena tá magamiyán ge miya ba deydey á názena mi maganaa miya keni. Amá ɲane mu, a gu uwe, ábi ɓaaka?» ⁴² Daaci a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ɲa iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ɲa na, ba tasle á ɲa yehiteyeha iya keni.» ⁴³ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yá baka ba jirire: Ba vatena na, mí dá ba buwa á dem zlanna á Dadaamiya.»

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30)*

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ɲanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwa ge tabedammire wá, duniya baɗemme ɓaaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am dagave. ⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwára á ba an ndzeɗa, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ɲanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ɲanna maga-avemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ɲane: «Zhel na wá, ba jirire ɓaaka haypa-aara.» ⁴⁸ Baɗemme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhára ice na, ta daa á ɲaŋa ba ervaunɗe aɗaba názena ta naana itare na.

49 Slakate-aha á Yaisu, antara ñwasha na kwaye ta dábanaa á sawa am kwára á Galili na, ta tsaathe yiyiye an itare, lauktu ta zhara názena ankwá á magava na.

Faremfá Yaisu am irekhya

(*Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42*)

50-51 Daaci ndza ankwá ura umele zhera-aara Yusufa, ñane ura Arimatiya am Yahudiya. Zhel ñanna wá, ura jirire, dzayya huđe-aara, ankwá á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. Ñane keni ura male am *kendekiyi yaikke, amá enkale-aara dábaka názena tá ankwá á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am sarte ñanna. 52 Daaci a duhe ge ñane á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. 53 A se tsekwa emtsa na áte dzangala, a fademe am kalpakane anwaslire, jeba á kalpakane ñanna ba lefedfe. Daaci a de zlavanaahe am irekhya ta yese am cacera, ba ser palle keni zlađe zlavaranaaka emtsa am huđe-aara. 54 Vacite ñanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepuwe.

55 Ñwasha na ta saa á dábá Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta dábá Yusufa á dem tate á hedá Yaisu na, ta de zharanaahe irekhya-aara antara zlava-aara am irekhya. 56 Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepuwa maa, ta puwansehe emtsaade áte una am *tawraitá.

24

Yaisu tsetse am faya

(*Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10*)

1 Werre an enjlya-waabere ge laade wá, ta duhe ge ñwasha ñanna ádete irekhya á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na. 2 Amá ta de beraa irekhya á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara. 3 Ta demhe am irekhya na, amá sharánka Yaakadada Yaisu dekideki. 4 Daaci palle a názu tá ndaaná itare baaka dekideki. Ba itare tá átira mága najipu ñanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatafke-aatare ba estuwa, ta tsekweme am nanjyuwe na á maga wulwulire jipu na. 5 Jaterja lyawa ñwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde ñanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya? 6 Ñane baaka áhuna tsetse, ankwá an shifa-aara ádaliye. Elva na a bakurnaa ñane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu? 7 Adábá ndza a ndaakurnda, a

ba ηane: Iya *Ura á emnde baďemme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zlenjeliya áte dzaŋgala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baternaa Yaisu na baďemme á sem ire-aatare. ⁹ Mazla-aara ba zlála-aatare áte we á irekhya, tá dateraa labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele baďemme. ¹⁰ Náwa zhera á ηwásha na ta dateraa labáre ge pukura-aha ηanna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira ηwasha umele na ndza ta kerde, baďemme ta daa ba labáre ηanna. ¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á ηwasha na seke elva a jirire, fartarka an itare dekideki. ¹² Piyer wá, ηane a naba tsetehe á ba am sarte ηanna, zhagade-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem huďe-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba eptsa-aara á da, á maga ba najipu-aara.

Ate baráma a dem Aimawus
(Mark. 16:12-13)

¹³ Ba vacite ηanna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá đaná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe. ¹⁴ Daaci tá aŋkwa á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha ηanna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlabe itare keni tá ndaha ba elva ηanna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezetaře, aŋkwa á zlála antara itare áte baráma. ¹⁶ Tá zhára ba ura, amá aŋkwa názu a piyaterterte ge diyeddiye-aara. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaahē wá, puwaapuwa vuwa-aatare. ¹⁸ A naba ηwanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyaupas, a ba ηane á elvan ge ηane: «Ka wayve am Urusaliima, zlabe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?» ¹⁹ A ba ηane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta ηwanante, a ba itare tá elvan ge ηane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? ηane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katafke á Dadaamiya, aŋkwa hákuma á ndaha elva á katafke á emnde ázeŋará. ²⁰ Amá male-aha á *liman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zlenjelehe áte dzaŋgala. ²¹ Baďemme ndza ηa tamán geni á de lyaná ba ηane larde á *Iserayiila. Amá kwaye ηane názena a magava áte ηane, hare keyire-aara vatena. ²² Zlabe ádaliye maa, jaraŋerja eŋkale ηwásha umele tá á ba ázeŋere.

Adaba ta duhe ge itare an enjlya-waabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá, ²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedanjeru labáre, a ba itare: Ta naba jesarhe ge malika-aha á katafke á njerere ba estuwa, ta bantsa malika-aha nanna tsetse am faya. ²⁴ Ta duhe ge emnde umele á njerere á dete we á irekhya nanna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa njwasha nanna. Njane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka enjkale á kure dekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabihaha na bademme daaka á dem ire á kure, fakurtarka. ²⁶ Diyakurka dekideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zladaha nanna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?» ²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaana wakita á Dadaamiya á dete njane bademme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una ta puwetaa nabihaha umele bademme.

²⁸ Herzharanteherzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke njane wá, zlabé zlauka shula-aara. ²⁹ Daaci ta fantau ge njananaa ázetare, a ba itare: «Gevge mangaripu mazla-aara Malum, vayiya ge de katafke, naba hare ázenjere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante dafa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, a vaterte ge itare. ³¹ Mazla-aara a naba werte ge ice-aatare, diyareddiye ge njanire, amá naránka njane mazla-aara. ³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunje á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunje á miya ba seke kára emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte nanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a nja-aatare. ³⁴ Ta anjwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.» ³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labáre-aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyareddiye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte na.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

³⁶ Itare keni zlabé tá ndaha ba njane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba njane á elvan ge itare. ³⁷ Má de gazlargazla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye. ³⁸ Daaci a ba Yaisu á

elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunċe á kure? ³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana erva-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erva á kure áte iya, tapawiyaatapa ba shagera. Adaba náza nye wá, ñane baaka vuwa-aara. An hyuweka, an hyaihyeka.» ⁴⁰ Á baterá una ñanna wá, ámbera á maraterá erva-aara, antara sera-aha-aara bademme. ⁴¹ Aley zlaŋe fartarka emtsaafde. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte ñane. A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Anċkwa emtu náza za ázekure áhuna?» ⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an teċa shagera. ⁴³ A lyevaahē, a naba zuhe á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda bademme, a ba iya: Bademme á názena á tsakaná *tawraitá á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni bademme sey watse á gevge.» ⁴⁵ Daaci a naba vaterte enċkale ganakini tá cenevaacena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya. ⁴⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zlaċa, emtsamtsa. Am hare ge keyire á de tsetse am faya. ⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama bademme an zhēra-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima. ⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha ñanna. ⁴⁹ Iya wá, yá de ŋelakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am huċe á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya ñanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11)

⁵⁰ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a daterse am huċe á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erva-aha-aara a gaterar barka. ⁵¹ Am sarte na a gaterar barka ñanna wá, ámbera á tegava an itare, a zlálá á dem samaya. ⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje á ba am tate ñanna, lauktu ta eptsá á sem Urusaliima, ervaunċe-aatare emtake jipu. ⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de gálá Dadaamiya am mashidi-aara.

Labare á higa na a puwetaa YUHANNA

*Yaisu *Almasiihu nane elva á Dadaamiya*

¹ Kwaye am fakta, ba lauktu Dadaamiya á nderá duksa keni, edda una tá dahaná an elva á Dadaamiya na ndza anƙwa tsawe. Elva nanna ndza ta ba kerde an Dadaamiya, elva nanna Dadaamiya. ² Daaci elva nanna wá, kwaye am fakta ta ba kerde an Dadaamiya. ³ Baɗemme á duksa, Dadaamiya a nderanaa áte erva an nane. Baaka názena ni ta nderanaa áte erva an nane ka. ⁴ Elva nanna wá, á vatertá ba nane shifa ge emnde. Shifa nanna maa, anƙwa á vaterte parakkire á jirire ge emnde. ⁵ Parakkire nanna anƙwa á mbe am tabedammire, amá dzegwánka tabedammire ganakini á emtsanaametsa.

Elva áte Yuhanna slemaga baptisma

⁶ Anƙwa ura ndza a belanaa Dadaamiya werre, zhera-aara Yuhanna. ⁷ Sawa-aara ge nane wá, ndza a sawa ge balateraa elva á parakkire nanna ge emnde, ganakini a fartarfe emnde áte parakkire nanna. ⁸ Nane-ka una parakkire nanna; nane wá, á maga ba seydire á elva á parakkire nanna. ⁹ Parakkire nanna wá, parakkire á jirire, a semhe á sem huɗe á duniya wá, anƙwa á mbe am dáɗave á emnde baɗemme, á maraterá parakkire á jirire.

¹⁰ Edda una ni tá dahaná an elva á Dadaamiya na wá, ndza á ba am huɗe á duniya. Ba duniya na keni Dadaamiya a nderanaa á ba áte erva an nane, amá duniya diseka nane deƙideƙi. ¹¹ Nane a sem larde-aara ba ge nane, amá emnde-aara nanna liyarkaa. ¹² Aley keni wá, tá anƙwa emnde na ni ta lyevaa nane, fartarfe áte nane. Ge emnde nanna wá, a naba vaterte barama á gev egdzara á Dadaamiya. ¹³ Garevka egdzara á Dadaamiya áte una tá yaná emndimagwaha am duniya na, amá Dadaamiya a vaterta shifa anƙwaslire, geni tá gevge egdzara-aara.

¹⁴ Elva á Dadaamiya gevge urimagwe, a se nja á ba am dáɗave á miya, huɗe-aara palle áte emnde, ura jirire an tsaka ire, namiyánna yaikkire-aara, yaikkire na ni a vanta Eddeɗara ge nane, Egdza-aara palle ba nane na. ¹⁵ Am sarte na a puwete ice-aara áte nane Yuhanna, a naba kante kwára, a ba nane á elvan ge emnde: «Náwa edda una ndza ya bakuraa elva-aara, á ba iya: Anƙwa á sawa ura am

iga-aaruwa, amá á jiyuje ñane an ñgahire na. Adaba kwaye zlaɓe yarika ya, amá ñane anƙwa.»

¹⁶ Adaba ñane a hyephe a jauka, a gamiyar barka an tsaka ire ge miya baɗemme. ¹⁷ Dadaamiya a sateraa *tawraitu ge emnde á kya erva an Muusa, amá tara ñgurna-aara antara jirire-aara baɗemme wá, a sanaa á ba áte erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Baaka ura ndza nanna Dadaamiya ɗekideki, amá Egdza-aara na palle ba ñane, ta ba palle an Dadaamiya na, a se maratersaa ñane Dadaamiya ge emnde.

Seydire á Yuhanna slemaga baptisma

(*Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18*)

¹⁹ Vacite umele, male-aha á Yahudiya-aha am Urusaliima ta belaa *liman-aha antara *Laiwiŋkau-aha á deza Yuhanna geni tá de ndavanundave ñane mu ware. ²⁰ Yuhanna kwalaaka, a naba vaterte jawápa: «Iya wá, ya *Almasiihu-ka», a ba ñane á katafke á emnde baɗemme. ²¹ Ta ndavanuhe: «Ka *Ailiya werre na emtu?» A ñute ge Yuhanna: «A'aa, ya Ailiya-ka.» «Ka nabi na ñá anƙwa cena elva-aara am wakita á Dadaamiya na emtu?» «Ya ñane ka», a ba ñane zlaɓe. ²² «Ay ká ware kena? Ndañerndaha názena ni ñá de mbeɗateru ge emnde na ta belañerbela na. Ate ka mu, ka ware?» ²³ A ñwaterante ge Yuhanna, a ba ñane: «Iya wá, ya edda una ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre, a ba ñane: Anƙwa ura á fáálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Anƙwa á sawa Yaakadada, tsatsawanaatsatse barama ba ndeɗɗe na.»

²⁴ Emnde na ta belateraa á deza Yuhanna ñanna wá, emnde umele-aatare ta *Farisa-aha. ²⁵ Itare ta ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labára ká magaterá baptisma ge emnde máki ka Almasiihu-ka, ka Ailiya-ka, ka nabi na á ndahaná wakita á Dadaamiya-ka?» ²⁶ A ñwaterante ge Yuhanna, a ba ñane: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá anƙwa ura á de sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dáɗave á kure diyakurka ba kure, ñane wá, ²⁷ ba ge slesadanse kimake am sera keni lyanefka ɗekideki.»

²⁸ Una-aha ñanna a magava am Baytaniya áte iga a guwa á Urdun, tate na Yuhanna á magaterá baptisma ge emnde.

Yaisu egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya

²⁹ Makuralla-aara, ma ba a puwete ice-aara Yuhanna áte Yaisu, anƙwa á duwa ádezeñara wá, a ba ñane: «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, á bezaná ñane haypa á duniya baɗemme. ³⁰ Ba ñane edda una ndza ya bakuraa elva-aara, a ba iya: Anƙwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje ñane an ñgahire, adaba kwaye zlaɓe

yarika ya keni nane anƙwa na wá, ba nane. ³¹ Ba iya keni ndza diyanka dawale nanna estuwa, mbate adaba ba nane una ya se magateraa baptisma an yawe ge emnde geni a diyareddiye emnde a *Iserayiila ba shagera.» ³² A ba Yuhanna zlaɓe ádaliye: «Ya nanna Shedekwe Cudedɗe á tsekwa á sawa am samaya ba seke takala wá, a se tsekwehe áte nane. ³³ Werre wá, ndza diyanka ganakini nane ura estuwa, amá ndza a biyánba Dadaamiya na a beli ge se magateraa baptisma an yawe ge emnde na, a ba nane: Watse ká nanna Shedekwe Cudedɗe á se tsekwanem am ire ge ura, ura nanna wá, ba nane una watse á magaterá baptisma ge emnde an Shedekwe Cudedɗe na. ³⁴ Ya nanna una nanna», a ba Yuhanna, «Adaba una nanna yá enndáhá ba párákke geni ba nane una *Egdza á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zuññwe

³⁵ Gurgekse-aara keni ba nja-aara am tate nanna Yuhanna, tá anƙwa emnde buwa am pukura-aha-aara ázeɗara. ³⁶ A naa Yaisu anƙwa á degáshe wá, «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya!» á bina. ³⁷ Cenarácena pukura-aha-aara buwa na elva nanna, ta naba tse, ta dába Yaisu. ³⁸ A eptsavete ge Yaisu wá, a naa ba tá dabaná am iga. A ndavateruhe: «Kwá kátá uwe kure?» Tá nwanante a ba itare: «Ká njá áme ká Rabbi?» (amaana malum). ³⁹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane: «Sawmbare, nawanaana tate nanna.» Daaci ta duhe, ta de zharanaahe tate na á nja Yaisu átekwa nanna, ta zlansau váha ázeɗara. Duwa-aatare nanna á maga saa ufade á ice a vaciya.

⁴⁰ Pukura-aha buwa na ta cenvaa seydire na a maganaa Yuhanna áte Yaisu, ta dába Yaisu na wá, palle-aatare Andere, egdza emmeɗara ge Simaun Piyer. ⁴¹ Am iga a tegava-aatare antara Yaisu wá, Andere ta de ja ire an egdza emmeɗara Simaun zuññwe. Daaci a mbedanuhe, a ba nane: «Ŋere shaɗeránsha *Almasiihu vatena» (amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya). ⁴² Daaci a puwanse á deza Yaisu na. Daremda áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge nane: «Ba ka Simaun egdza á Yuhanna na ka? Mazla-aara wá, zhera á nja Kaifas.» Amaana: Piyer. Piyer na wá, palaha.

Yaisu á dáhá tara Filip an Natanayail

⁴³ Makuralla-aara tsetse ire á Yaisu ge eptsá á dem kwárá á Galili maa, de jarje ire antara Filip. «Sawa dɓabidaba», a ba nane á elvan ge nane. ⁴⁴ Filip, nane ura Baytisayda, ekse-aatare ba palle antara Andere ira Piyer. ⁴⁵ Duwa á Filip, nane keni ta de jaa ire antara Natanayail, a mbedanuhe, a ba nane á elvan ge nane: «Ŋere shaɗeránsha edda una

Muusa a puwete elva-aara am *tawraita, nabi-aha umele keni ta ndaha elva-aara na. Una ba Yaisu egdza á Yusufa, ura Nasarátu.» ⁴⁶ A ba Natanayail á elvan ge ñane: «Duksa shagera estuwa ni á jesaare á kya Nasarátu Filip?» A ba Filip: «Sawa nanaana ba ka.»

⁴⁷ Am sarte na anjwa duwa Natanayail ádeza Yaisu, a ba Yaisu: «Náwa ura *Iserayiila jirire na ni baaka fida am ñane ðekideki.» ⁴⁸ «Ka diyise áme?» a ba Natanayail á elvan ge ñane. A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Ba lauktu á duwa Filip á de ðakðáhá am ekte á nabugda na keni, iya yá zhárá ba ka.» ⁴⁹ Daaci a ba Natanayail á elvan ge ñane: «Malum, ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya, ka Slekse á *Iserayiila ba jire.» ⁵⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká fetare áte ya, adaba ya bakaa ya nákná am sarte na ká am ekte á nabugda na emtu? Duksa na á jauje ba ge una keni, sey watse ká nanna.» ⁵¹ A ba ñane zlaþe ádaliye á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire: watse kwá nánna degiya samaya an wacene ba wanþe, daaci malika-aha á Dadaamiya tá d'álá á dem samaya, tá tsekwa zlaþe á setarge iya ya *Ura á emnde bademme.»

2

Muñri á larusa am Kana

¹ Am háre ge keyire am iga a tse-aara, jerje muñri á larusa am Kana am kwárá á Galili. Anjwa emmenjara ge Yaisu am larusa ñanna. ² Yaisu antara pukura-aha-aara keni ðaraterðáhá á dem larusa ñanna. ³ Daaci ektsateraarektse mbazla maa, a ba Maari á elvan ge Yaisu: «Degiya baaka zlauzle mbazla-aatare.» ⁴ Amá a ñwanante ge Yaisu a ba ñane: «Emma ká kwarisá ka slera-aaruwa emtu? Iya zlaþe samka sarte-aaruwa emtsaafde.» ⁵ Amá duwa á Maari, a ba ñane á elvan ge emnde a tega duksa, «Ma a bakuraa uwe keni naba magaumágá.»

⁶ Anjwa jeba á gahe á yawe-aha umele am tate ñanna, Yahudiya-aha tá bara an ñane áte una á kwaratersá nadina-aatare. Gahe-aha ñanna wá, palle-aara á ekse yawe deydey hwámá ilyeþe. ⁷ A ba Yaisu á elvan ge emnde a tega duksa: «Nawantenáhá gahe-aha na an yawe.» Ta naba nante yawe am gahe-aha na an we-aara. ⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina wá, kawvaaka cekwaanþuði, vawanteva ge male á muñri na.» Ta naba kevaahé, ta danánhe. ⁹ Male á muñri ñanna a tapaa yawe na a nyev mbazla na, diyaaka tate na ni ta sanaa átekwa. Amá emnde a tega duksa wá, itare diyardiya adaba ta payema ba itare yawe ñanna á dem gahe-aha. Daaci male á muñri na a

dante zhele á larusa, ¹⁰ a ba ñane á elvan ge ñane: «Emnde tá tegater mbazla na emtake jipu na emtsaade zunñwe ge emnde, má hyaterhya mbazla ge emnde lauktu tá payaterá una ektseváktsa emtakire-aara ni, ekka sem kina keni ka shebanve una emtake jipu na á ba am bere?»

¹¹ Kwaye ñane najipu á Yaisu zunñwe, a maganaa am Kana, am kwárá á Galili. A marese estuwa yaikkire-aara, pukura-aha ta fetarehe áte ñane. ¹² Am iga a una ñanna maa, ñane, emmenjara, egdzar mama-aha-ñara, ira pukura-aha-aara, ta zlalá á dem Kafarnahum. De hararaaháre cekwaanñuđi áhuwa.

Názena a maganaa Yaisu am mashidi

(Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Herzhaptetherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá dahaná an *Paska na maa, a naba tsetehe ge Yaisu, a dem Urusaliima ge mága muñri ñanna. ¹⁴ Daada-aara am Urusaliima wá, a dem *mashidi yaikke. Duwa-aara, a de bera emnde tá anñkwa válá sla-aha, kyawe-aha, antara emnde a válá takala, ira emnde a peteke, tá an tabel-aha-aatare á katafke. ¹⁵ Yaisu a naba kezlante zává, a ganve ba seke kurpe, a ngyaterse antara dabba-aha-aatare na bademme am mashidi na, a naba mbađaa tabel-aha á emnde a peteke, a puwevhe ge shunñu-aha-aatare ñanna á dem áhá. ¹⁶ A ba ñane á elvan ge emnde a vela takala keni «Jawanaaja áhuna! Labára kwá ganve bere á Edderwa bere á tsakala?» ¹⁷ Pukura-aha-aara tá zhára ba maga-aara na wá, ta naba yehete názu am wakita á Dadaamiya, anñkwa an puwa a ba ñane: «Dadaamiya-aaruwa, wayantewáyá bere á ña an ervaunñe-aaruwa bademme, yá taa njeka tsekadñe dfekideki.»

¹⁸ Am iga a una ñanna maa, a ba male-aha á Yahudiya-aha, tá elvan ge ñane: «Ká marañerá najipu-ara kina lauktu ñá dise átekwa geni a vaktaa ba Dadaamiya hákuma á mága una?» ¹⁹ A nwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Naba mbedawanaambeda kure mashidi na, yá tsantetse zlađe ádaliye am háre keye.» ²⁰ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Yawe kul ufađe ju unñkwahe tá nderá ba mashidi na náwa ñane na ni, ká tsantetse ka am háre keye?»

²¹ Mbate ñane a ndanaa áte mashidi-ka, ñane a ndaha elva a emtsa-aara, antara tse-aara am fáyá. ²² Am sarte na tsetsa Yaisu am fáyá wá, saasa elva ñanna á sem ire á pukura-aha-aara, ta fetarehe áte názena am wakita á Dadaamiya, antara elva-aha na ndza a ndahanaa ñane bademme.

Ma ware keni Yaisu diyaadiya huđe-aara

²³ Am haraare Yaisu am Urusaliima am muŋri á *Paska maa, kwakya najipu-aha na a maganaa ŋane, emnde keni kwakya fartarfe áte ŋane adaba najipu-aha ŋanna. ²⁴ Amá Yaisu wá, fetareka an itare, adaba ŋane diyaadiya názu am ervaunŋe-aatare bademme. ²⁵ Adaba ŋane wá, tá banná emndeka elva áte ura, diyaadiya ba ŋane názu am huŋe á emnde bademme.

3

Tara Yaisu an Nikaudaimus

¹ Ndza aŋkwa ura *Farisa umele zhera-aara Nikaudaimus, palle á male-aha á Yahudiya-aha wá, ² a seza Yaisu an yayiya, a se ndava elva ázeŋara. «Malum», a ba ŋane á elvan ge Yaisu: «Diyañerdiya geni a belakaa Dadaamiya, adaba baaka edda una á dzegwándzegwa mága najipu-aha na ká aŋkwa maganá ka na, máki baaka Dadaamiya antara ŋane.» ³ A ŋwanante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Yá ndak ba jirire: Baaka ura á dem zlanna á Dadaamiya máki yairseka ge buwire.» ⁴ A ba Nikaudaimus á elvan ge ŋane: «Tá yáná estara kena emgyegwe a zhele, á dzegwándzegwa dem huŋe á emmeŋara, lauktu tá eyya ádalije emtu?» ⁵ A ba Yaisu á elvan ge ŋane «Yá ndak ba jirire: Ma ware edda-aara keni á daaka á dem zlanna á Dadaamiya defikdefi má yairseka an yawe antara an Shedekwe Cufedŋe. ⁶ Una tá yáná emnde am duniya na keni ba ge ire-aara. Tate na á yáná Shedekwe Cufedŋe keni á yáná ba shedekwe. ⁷ Maŋka najipu adaba ya bakaa sey tá yakurseye ge buwire. ⁸ Effeya wá, ma á dem tate-ara keni ba á wátá. Ká cenáncena mága-aara, amá wá, ma a tsetaa áme keni diyanka, ma á de tse áme keni diyanka. Edda una tá yáná an hákuma á Shedekwe Cufedŋe keni ba estuwa.» ⁹ A ba Nikaudaimus á elvan ge ŋane: «Á magava estara una ŋanna?» ¹⁰ A ŋwanante ge Yaisu: «Iyau ekka wá, ka malum á *Iserayiila-aha yaikke keni diyanka una? ¹¹ Yá ndak ba jirire, ŋere wá, ŋá ndakur názena ni diyañerdiya, antara názena ŋá nanna, amá kwá ceneka elva á ŋere. ¹² Máki yá bakurá elva áte kazlaŋa á duniya aley cenakurvaaka fakurtaareka áte ya, sakwa kazlaŋa á samaya emtu? ¹³ Ay degiya baaka edda una ndza a dem samaya ba palle keni. Cenaucena elva-aaruwa ya *Ura á emnde bademme na ya sawa am samaya.

¹⁴ «Yeheteyeha názena ndza a maganaa Muusa am kaamba werre: A magaa havale an verzhagane, a zleŋelete áte zade, a kante á dem zhegela. Iya *Ura á emnde bademme keni watse tá de zleŋeliyá ba estuwa. ¹⁵ Daaci

ma a fetare ware áte ya keni á shansha shifa na á zleka na. ¹⁶ Adaba Dadaamiya wayatewáya duniya kwakya. Adaba una nanna a vante Egdza-aara palle ba nane. Ma a fetara ware áte Egdza nanna keni, á kefeka defekedi, á shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya belaaka Egdza-aara á sem duniya geni á se ngwada emnde, amá a belán geni tá nezlesenzele emnde áte erva an nane. ¹⁸ Edda una fetarfe áte nane wá, baaka shairiya áte nane. Amá edda una má fetareka áte nane wá, ba kina keni nánáña shairiya, adaba fetareka áte *Egdza á Dadaamiya palle ba nane. ¹⁹ Náwa názena ni watse emnde tá shá ngwada adaba nane: Samsa parakkire á sem duniya, amá emnde a duniya yarnaaya, itare ta hayaa ba tabedammire, adaba shagerka názena tá maganá itare. ²⁰ Ma ware una á maga duksa shagerka na, wayaaka an parakkire defekedi, a hayaa ba nja am tabedammire, geni a marseka parakkire shagerkire na á maganá nane na. ²¹ Amá edda una ni á maga duksa shagera wá, nane á kátá ba parakkire, geni a naránna emnde shagerire-aara antara geni a diyareddiya emnde fesarfire na á maganá ge Dadaamiya.»

Ngahire á Yaisu an naza á Yuhanna slemaga baptisma

²² Am iga a una nanna maa, a tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha, ta dem tate umele á ba am kwará á Yahudiya nanna, hararaare jipu am tate nanna, ta magateraa baptisma ge emnde áhuwa. ²³ Yuhanna slemaga baptisma keni an kwa á magaterá baptisma ge emnde am ekse á Aynun herzhe an Salim, adaba kwakya yawe am tate nanna. Emnde kwakya tá dezenia, á magaterá baptisma. ²⁴ Adaba zlahe eksarvaaka Yuhanna á dem dangay am sarte nanna.

²⁵ Ay emnde umele am pukura-aha á Yuhanna, tá an kwa gajawe antara ura Yahudiya umele arge nade á Yahudiya-aha ge bára, lauktu tá shá cufeddire áza Dadaamiya. ²⁶ Duwa-aatare á deza Yuhanna, «Malum yaikke», a ba itare tá elvan ge nane, «Zhel na ndza á njá ázena áte iga a guwa á Urdun, ndza ka baneraa elva-aara na, zlahe an kwa emtu am ire á na? Kwaye nane keni an kwa á magaterá baptisma ge emnde, bademme á emnde tá kela á ba dezenia.» ²⁷ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Baaka ura á shansha ba názena keni máki vanteka Dadaamiya. ²⁸ Náza-aaruwa wá, ba kure keni diyakurdiya. Adaba ya bakurnaa ba iya an we-aaruwa geni iya wá, ya Almasiihu-ka, amá ya slebela á Dadaamiya ge se tsatsanaa baráma ge *Almasiihu. ²⁹ Diyakurdiya zhele á larusa wá, edda á mukse ba nane. Náza á slákáte wá, nane ba á njá átevege ura-aara zhele á

larusa, á higa jipu ge cena kwárá á ura-aara máki á ndáhá elva. Ba duksa palle ge iya keni. Ya ba seke ura á zhele á larusa, kina ervaunġe-aaruwa ba seke nama. ³⁰ Shagera ba á farfe ngahire-aara ge ɲane, á gulá náza-aaruwa.»

Edda una a sawa am samaya

³¹ Edda una a sawa am samaya wá, baġemme á duksa á ba am erva-aara. Amá ura á duniya wá, ɲane ba urimagwe, elva-aara keni á ndaha ba elva á duniya. Amá edda una a sawa am samaya wá, baġemme á duksa á ba am erva-aara. ³² A ndáhá názena ni a nanaa ɲane, antara názena ni a cenanaa ɲane, amá baaka ura á cena elva-aara. ³³ Ma ware una a cenvaa elva-aara keni, edda-aara njantenja jirire á Dadaamiya. ³⁴ Slebela á Dadaamiya wá, á ndáhá ba elva á Dadaamiya, aġaba Dadaamiya á vante Shedekwe-aara baaka zlakta-aara. ³⁵ Dadaamiya wá, wayetewáyá Egdza-aara, baġemme á duksa a fanem am erva ba ge ɲane. ³⁶ Ma a fetaare ware áte *Egdza á Dadaamiya keni shánsha shifa na á zleka na. Amá edda una fetarka áte ɲane wá, á shanka shifa, á segasheka edda-aara am ervaunġe á Dadaamiya dekiġeki.

4

*Tara Yaisu an mukse á *Samariya*

¹ Cenarácena *Farisa-aha geni Yaisu anġkwa á magaterá baptisma ge emnde kwakya, ma emnde keni vayya ba emnde-aara arge emnde á Yuhanna. ² Cenarácena Yaisu elva-aatare baġemme. Ge jirire wá, Yaisu an ire-aara magannaaka baptisma ge ura, tá maganá ba pukura-aha-aara. ³ A cenaa ba elva á *Farisa-aha ɲanna Yaisu wá, a naba tsete am kwárá á Yahudiya ɲanna baġemme, ge eptsá á dem kwárá á Galili. ⁴ Ge dem Galili ɲanna maa, sey á degáshe am huġe á *Samariya praatte.

⁵ Daada am ekse umele tá dáhána an Sikar am kwárá á Samariya maa, anġkwa fe ndza a vantaá Yakubu ge egdza-aara Yusufa áte iga a ekse ɲanna. ⁶ Anġkwa suwa ndza a yanaa Yakubu werre am fe ɲanna. Daaci a duhe ge Yaisu, a de njehe áte we á suwa ɲanna aġaba kuġukkuġe vuwa-aara ge zlálá. Am sarte ɲanna keni hyephye vacitire.

⁷ Ay samsa mukse á emnde a Samariya a se ká yawe maa, «Viteva yawe yá shushe», a ba Yaisu á elvan ge ɲane. ⁸ Am sarte ɲanna zlarzlálá pukura-aha-aara, ta de shekwa náza za am huġe á ekse. ⁹ A ba mukse na á elvan ge ɲane: «Ká ura a Yahudiya ni, ká ndaviyu yawe ge iya ya mukse a Samariya? Yá vakteva ká essha?» (A ndaa una mukse

na wá, adaba tá gyaaveka Yahudiya-aha antara Samariya-aha.)¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba diyankire ka wá, ma andze diyakdiya duksa na ni á vaterta Dadaamiya ge emnde, antara edda una náwa á ndavaku yáwe á sha na wá, baira ma ká ndavanuwa ba ka, ma ká shánsha yawe na á fá shifa am ura na.»

¹¹ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Ká káná an uwe kwa eddaaye? Ganta á ña keni baaka, suwa sladde vayvaya, ká sháná estara yawe á shifa ñanna ká ndaná ka na? ¹² Ekka jakuje ge eggyenere Yakubu na a yaner suwa na emtu? Ñane, egdzara-aara ira walde-aha-aara bademme ta shaa ba yawe á suwa na!» ¹³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Bademme á názena á shá yawe á suwa, ndera keni ba á wanwa zlahe adaliye. ¹⁴ Amá edda una a shu yawe na yá vanta ya wá, á wanka ndera mazla-aara. Adaba yawe ñanna yá vantá ya na á de nyev suwa am ñane, suwa ñanna á vante shifa na á zleka na ge edda-aara.» ¹⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Viteva ka yawe ñanna eddaaye, geni a wika ndera mazla-aara, yá shansha ire-aaruwa ge se ka yawe áhuna.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «De dantedfaha kwa zhele á ña, kwá sawa kerde.» ¹⁷ «Baaka zhele-aaruwa», a ba mukse na á elvan ge Yaisu. «Baaka zhele á ña a ba ka na wá, ndaksenda jirire», a ba Yaisu á elvan ge ñane. ¹⁸ «Adaba zala-aha á ña miyenne ka gateraa ka wá, tá ilyebe, amá zhel na ká am mba-aara kina na zhele á ña ka. Baaka fida am elva á ña na.» ¹⁹ A ba mukse na: «Kina wá, diyandiya ganakini ka nabi eddaaye. ²⁰ Ká cenáncena emtu ndza ba werre keni eggye-aha á ñere ta kezlan ugje ge Dadaamiya á ba áte wa na náwa ñane na, amá á ba kure Yahudiya-aha sey Urusaliima palle una tate á kezlan ugje ge Dadaamiya.» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Náwa yá ndaaka elva emmaaye, eccena ba shagera: Ankwa á sawa sarte umele wá, tate á kezlan ugje ge Dadaamiya watse áte wa na ka palle, am Urusaliima ka palle. ²² Kure Samariya-aha wá, ma kwá kezlan ugje ge ware keni diyakurka. Amá ñere Yahudiya-aha wá, diyanderdiya edda una ni ña kezlan ugje ñere. Adaba slelya ura á jesaare á ba dagave á Yahudiya-aha. ²³ Amá ankwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa sarte ñanna, emnde tá de kezlan ugje ge Dadaamiya na Dada ba ñane na, an hákuma á Shedekwe Cudedde, tá de kezlan ugje á ba an jirire. Adaba Dadaamiya wá, á kátá emnde na ni tá kezlan ugje áte una ñanna. ²⁴ Dadaamiya wá, Shedekwe, emnde na tá kezlan ugje keni a kezlarankezla an hákuma á Shedekwe Cudedde, a

kezlarankezla á ba an jirire.»

²⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Diyandiya watse á sawa *Almasiihu, watse á se palañernaapálá ñane sera á duksa bademme.» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya Almasiihu ñanna yá ndaka elva na.»

²⁷ Am sarte ñanna, pukura-aha á Yaisu keni saremsa mazla-aara. Tá maga najipu-aara itare, Yaisu anƙwa á nda elva antara mukse na. Amá baaka ura a ndaana elva ge mukse na, geni ká kátá uwe ázeñara, baaka edda una a banán ge Yaisu geni a jakurma uwe antara mukse na.

²⁸ Daaci mukse na a naba belaa hwámá-aara áhuwa, a eptsehe á dem huƙe á ekse, a ba ñane á elvan ge emnde: ²⁹ «Sawmbare emtsaade, nawanaana zhele umele náwa ñane áhuna, a balise názena ndza ya maganaa ya bademme, watse *Almasiihu ñara emtu estara?» ³⁰ Estuwa kelá á emnde á sawa am huƙe á ekse, tá anƙwa deza Yaisu.

³¹ Am sarte na ni eptsapta mukse na á de ɗaha emnde am huƙe á ekse, a ba pukura-aha tá elvan ge Yaisu: «Sawa seke zuze egdza náza za malum!» ³² Amá a njwaterante: «Anƙwa náza zá-aaruwa, ɗafa na ni diyakurka kure na.»

³³ A ba pukura-aha am ɗágave-aatare «Watse anƙwa ura a sanaa náza za emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza zá-aaruwa ñanna wá, ba fansaare ge edda una a belibela na, antara mága slera na a fiyaara ñane na bademme.» ³⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlaɓe áɗaliye: «A ba palle á naraje-aha á kure: Zlaɓe a juwa tere ufaɗe lauktu tá ica hiya. Amá názena yá bakurná iya wá: Zharawanaazhárá emtsaade fe ba shagera, duksa bademme naavene kyaññe, herzhe icica-aara. ³⁶ Edda una á ica hiya wá, á ba anƙwa mbera-aara, á jáhá hiya ñanna á dem tate á shifa na á zleka na. Daaci tara sleja hiya antara edda una á icica tá de higa bademme.

³⁷ Anƙwa naraje umele zlaɓe áɗaliye, a ba ñane: Á janá ura umele, icica keni á icaná ura umele. Naraje ñanna jire.

³⁸ Ya belákuraa á de hala duksa am fe na magakurka slera am huƙe-aara ɗekidɗeki, ta maganaa ba emnde umele, amá kwá tapaná kure emtakire á slera-aatare.»

³⁹ Kwakya emnde a *Samariya na tá am ekse ñanna fartarfe áte Yaisu, aɗaba elva na a de baternaa mukse ñanna a ba ñane: «A balise názana ndza ya maganaa ya bademme.» ⁴⁰ Aɗaba una ñanna, am sarte na saremsa emnde a Samariya áseza Yaisu, ta enjála geni a haraare ázetáre. A naba eksarhe ge Yaisu, a gaa hare buwa.

⁴¹ Emnde kwakya zlaɓe áɗaliye fartarfe áte ñane, aɗaba názu ta cenanaa am waazu-aara. ⁴² A ba itare tá elvan ge

mukse na: «Kina wá, njá fetaare adaba elva á ña ka palle, njá fetaare áte ñane adaba ña cenevaa á ba an hyema á ñere elva am mbuwe-aara. Diyanjerdiya ba jirire geni slelya duniya ba ñane.»

Yaisu mbanaambe egdza á ura umele

⁴³ Yaisu a magaa hare buwa am tate ñanna maa, mazla-aara a naba tse, a zlalá á dem kwará á Galili. ⁴⁴ Adaba ba ñane an ire-aara keni a bánba geni nabi á shanka ngáhire am eksa-aara ba ge ñane. ⁴⁵ Amá ba daadá-aara am Galili wá, emnde a Galili ta lyiyanaa á ba an erva buwa, adaba itare keni ta duwa á de maga muñri am Urusaliima, daaci naránna itare keni názena a maganaa Yaisu am muñri ñanna bademme.

⁴⁶ Daaci Yaisu a daliye zlafe adaliye á dem Kána, ekse na ndza a nyanve yáwe, a ganve mbazla am huđe-aara na. Ay ankwá ura male, a fanaa ngumna, á njá am Kafarnahum maa, lapika egdza-aara. ⁴⁷ Cenánkena ura male na ganakini saasa Yaisu á sa am Yahudiya, ankwá am Galili, a naba dezeńara: «Tasle á ña dábídába á dem Kafarnáhum, ká de mbanaambe egdza-aaruwa, shifa a juwa ba cekwa am ñane», a bina. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Palle ura á fetaare áte ya am dagave á kure na baaka dekideki, máki nakuránka najipu-aha.» ⁴⁹ A ba zhel na: «Mi zlala kwa á dem mba-aaruwa Yaakadada, a zlauka shifa am egdzere!» ⁵⁰ «Ezzlalá á dá, baaka duksa áte egdza á ña», a ba Yaisu á elvan ge ñane. Ñane a naba fetaarehe áte elva na a ndaana Yaisu na, a naba dá-aara.

⁵¹ Ñane keni ankwá á da wá, ta jaa ire antara walaadi-aha-aara, «Mbaambe egdzere ba lapiya layye», a ba itare tá elvan ge ñane. ⁵² A ndavateruhe: «A shánaa am sartera ngulmire?» A ba itare tá elvan ge ñane: «Deydey zura awaya wá, belanaabelá zlagzlagi.» ⁵³ Amá eddarge egdzere wá, a naba diyeddiye geni egdzere a mbe á ba am sarte na a bannaa Yaisu ezzlalá á dá, baaka duksa áte egdze á ña na. Daaci ñane antara huđe á há-aara bademme fartarfe áte Yaisu.

⁵⁴ Kwaya ñane buwire á najipu na a maganaa Yaisu am kwará á Galili, a maganaa am sarte na saasa á sa am Yahudiya.

5

Yaisu mbanaambe ura nguryekwe

¹ Am iga á una ñanna maa, gyaregya muñri á nadina am Urusaliima, tá ankwá duwa Yahudiya-aha. Yaisu keni a duhe. ² Urusaliima wá, an bela am dala bademme

an wakiyiya-aha gergere. Ankwa derve yaikke herzhe an wakiyiya na tá d'aháná an wakiyiya á kyawe-aha na. Ta jantaave ge derve nanna an bere-aha ilyebe. Zhera á derve nanna Baytijaata an elva á Ibraniñkau-aha.

³ Daaci bademme á ekte á bere-aha nanna ba emnde na lapika vuwa-aatare, wulfe-aha, emnde a dere, antara nguryekwe-aha. ((Tá ufa gejava á derve nanna. ⁴ Adaba an wapaka, á tsekwa malika á Dadaamiya á sem derve nanna, daaci bademme á yáwe á gejava. Daaci am iga á gejava á yáwe nanna, ma a tsekwemaa ware zunñwe keni á mbembe edda-aara ma á waná uwe keni.))

⁵ Ankwa ura umele á ba am dágave-aatare nanna, yáwe kul keye ju tiise á ba áte lapikere. ⁶ Am sarte na damda Yaisu, á zhárá zhel nanna á zlava. Am diyaadiya ganakini haraare lapikere-aara, a naba ndaan elva: «Wayak-wáyá emtu ká mbembe ba lanñe?», a ba nane, á elvan ge nane. ⁷ A ba zhel na á elvan ge nane: «Á eksitá ware-aaruwa kwa á dem derve am iga a gejava á yáwe malum-aaruwa? Ba kelaa má yá wava ge duwa, caare ba damda ura umele zunñwe arge iya.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ettse, fadantefádá buce á ña, ezzlálá á da.» ⁹ Kertenj a naba mbehe, a tsetehe, a fadante buce-aara, ankwa á zlálá ba uwe keni á maganka.

Amá vacite nanna wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁰ Adaba una nanna, a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge zhel nanna: «Vatena kwaskwe á puwansepuwe, an piya am *tawraitá ganakini ká sepa buce á ña vatena ge da.» ¹¹ A ba zhel na á elvan ge itare: «Iya a binaa ba edda una a mbiyaahe na ettse, fadantefádá buce á ña, ezzlálá á dá.» ¹² Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge nane: «Ware nane edda una ni a bakaa fadantefádá buce á ña, ezzlálá na?» ¹³ Zhel na a mbanaa Yaisu na keni, diyaaka edda una ni a mbanaa am lapikere nanna. Adaba a zlálá watsewatse Yaisu am tate nanna, a kuva kwakyire á emnde.

¹⁴ Shekwaashekwa maa, Yaisu a duhe ádeza dawale nanna am *mashidi yaikke. A ba nane á elvan ge nane: «Kina wá, mbákmbe. Mañka haypa mazla-aara geni a shañka una jauje ge una nanna.» ¹⁵ Mazla-aara a naba disehe geni ndza a tsantaa nane áte lapikere na, a de ba áza mala-aha á Yahudiya-aha, a ba nane á elvan ge itare: «Ndza a mbiyaa ba Yaisu am lapikere-aaruwa.» ¹⁶ Adaba una nanna, male-aha á Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Yaisu an elva, geni a magán ge uwe una an kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁷ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Edderwa wá, ma vaatara keni á maga ba slera. Adaba una nanna, iya sey ba yá emmaga.»

¹⁸ Elva-aara ñanna a de vaterte ba ñgwádáwa zlafe ádaliye geni sey tá janaaja shifa-aara. Adaba a ba itare: «Faaka zherwe áte kwaskwe á puwansepuwe-ka palle, a bantsa ñane, Dadaamiya Eddenjara, a ganve ire-aara kalkale an Dadaamiya.»

*Hákuma á *Ura á emnde bademme*

¹⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: Baaka názu yá maganá iya an ire-aaruwa ya Egdzere, sey ya naaná á ba áza Edderwa. Bademme á názena ni á maganá Dada, Egdzere keni á maga ba ñane una ñanna. ²⁰ Adaba Dada wayawáyá jipu an Egdza-aara. Ankwa á kwaranse názena á maganá ñane bademme. Duksa yaikke a jauje ba ge una keni watse á kwaransekwere. Á tsaame najipu na watse kwá maganá kure. ²¹ Ba seke una ni Edderwa ankwa á tsatertetse emnde na ba seke tá an emtsa, ankwa á vaterte shifa na wá, Egdza-aara keni ba estuwa, a naba vante shifa ge edda una á kataná ñane. ²² Baaka edda una ni á de kyáná Edderwa shairiya-aara. Bademme á shairiya a fanem am erva ge Egdza-aara. ²³ A magaa una geni emnde bademme a farfa zherwe áte Egdza-aara keni, ba seke una tá ankwa fáná áte ñane na. Edda una faaka zherwe áte Egdzere wá, faaka á ba áte Eddenjara na a belanaa na ñane na.

²⁴ «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a cenvaa elva-aaruwa, a fetaarehe áte edda una a belibela na, edda-aara shánsha shifa na á zleka na. Baaka shairiya áte edda-aara dekideki, ñane dedde am emtsa, daada am tate á shifa na á zleka na. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ankwa á sawa sarte umele, ba kina keni ba seke samsa. Am sarte ñanna wá, emnde na ba seke tá an emtsa na watse tá cenáncena kwará á *Egdza á Dadaamiya. Ma a cenanaa ware kwará-aara keni á gevge an shifa. ²⁶ Ba seke una ni an hákuma Edderwa ge tsante ura, á gev an shifa na wá, a vante hákuma ge Egdza-aara keni, geni á tsante ura, á ganve an shifa. ²⁷ A vante hákuma á kyá shairiya ge Egdza-aara keni, adaba Egdza-aara ñanna *Ura á emnde bademme. ²⁸ Magauka najipu á una ñanna dekideki. Adaba ankwa á sawa sarte umele, ba emnde na tá an emtsa, tá am irekhye keni, watse tá cenáncena kwará-aara, ²⁹ watse tá sesse. Emnde na ni ndza ta magaa shagerire na, watse tá tse ge shaa shifa na á zleka na. Amá emnde na ndza ta magaa shagerkire wá, itare watse tá tse ge dem zlada.»

³⁰ A ba Yaisu zlaḅe ádalíye: «Iya an ire-aaruwa wá, ba uwe keni yá dzegwánka emmága-aara, sey má biyánba Dadaamiya. Daaci shairiya na yá kyáná ya wá, shairiya a jirire. Adaba yá kyáná áte una yá kataná ya-ka, yá kyáná áte una á kataná edda-una a belibela. ³¹ Máki ya seyde á ire-aaruwa ba iya, tá dise estara kena emnde jirire-aaruwa? ³² Amá anḵwa ura umele sleseyde-aaruwa ḡane. Diyandiya seydire na á maganá ḡane áte ya jirire. ³³ Ndza kwa belaa emnde á deza Yuhanna, ḡane keni maganaamaga seydire áte edda una ni ḡane jirire na. ³⁴ Yá anḵwa sá elva á Yuhanna antara seydire-aara á sem ire á kure na wá, ba geni kwá shánsha sawari, kwá lyelya shifa á kure. Iya ya baaka an wedere á seydire na á maganá urimagwe áte ya. ³⁵ Yuhanna wá, ḡane ndza ba seke parakkire, ndza á mbe am dágave á kure, ndza kwa higa an ḡane am sarte cekwaanḡuḡi. ³⁶ Iya wá, anḵwa seydire yaikke áte ya, jauje ge una a maganaa Yuhanna. Slera na a beliyaa Edderwa ge ḡane, yá anḵwa maganá ya na wá, á maganá ba slera-aaruwa ḡanna seydire áte ya, geni ya slebela á Dadaamiya. ³⁷ Ba Edderwa ḡanna a belibela na keni maganaamaga seydire-aara áte ya, amá kure cenakuránka kwárá-aara, nakuránka ḡane an ice á kure keni. ³⁸ Daaci ḡakurnaaka elva-aara am kure, adaba fakurtarka áte Egdza-aara na a belanaa ḡane. ³⁹ Kwá anḵwa ndá wakita á Dadaamiya, adaba anḵwa am ire á kure geni watse kwá shá shifa na á zleka na. Ay degiya wakita á Dadaamiya ḡanna á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁰ Aley kure wayakurka sezerwa ganakini kwá shánsha shifa ba jirire.

⁴¹ «Yá kátá yaikkireka ya áza emnde. ⁴² Amá duksa palle wá, am ervaunḡe á kure wá, wayakurka kure an Dadaamiya dekiḡeki. ⁴³ Iya, ya sawa an elva á Edderwa, lyiyakurika dekiḡeki, amá má samsa ura umele á ba an ire-aara wá, kwá ellyiya. ⁴⁴ Ma ware á kure keni á kátá ba galá áza emnde, kwá paḡka ni á galákurá ba Dadaamiya palle. Ay una ni, kwá fetaare estara kena áte ya? ⁴⁵ Amá bawánka zlaḅe am ervaunḡe á kure, geni watse yá de icakuraare sera áza Edderwa. Edda una watse á de icakuraare sera wá, Muusa na kwa fetaare kure an ḡane na. ⁴⁶ Amá ma andze fakurtarfe áte Muusa ba jirire wá, iya keni ma kwá fetarfe áte ya. Adaba názena a puwetaa Muusa na á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁷ Am fakurtareka áte názena a puwetaa ḡane, kwá fetaare estara kena áte elva na yá ndaná ya?»

*Yaisu a zateru náza zá ge zala debu ilyebe
(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17)*

¹ Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a zlalehe a dete iga a guwa á Galili. Tibariyas keni tá dáhá ba háye na am guwa ñanna. ² Emnde kwakya ta dábemhe á dem tate ñanna, adaba naránna najipu-aha na a maganaa ñane, a naba mbateraahe emnde na lapika vuwa-aatare. ³ Yaisu antara pukura-aha-aara ta dāletaa áte egdza wa, ta de njehe. ⁴ Muñri á Yahudiya-aha na tá dānā an *Paska na keni herzhavteherzhe.

⁵ Yaisu a kante ice wá, á zhárá ba dikele á emnde tá ankwadezenjara. A ba ñane á elvan ge Filip: «Mí de sháná áme náza zá na á se hyaterhye ge emnde na?» ⁶ A ndán ba ge cena názu am mbuwe á Filip ka wá, ñane diyaadiya názena ni watse á maganá ñane. ⁷ A ñwanante ge Filip, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma mi shekweve náza zá á gursa deremke keni á hyeteka dēkideki áte emnde, máki má kátá ma ware-aatare keni a shánsha cekwa.»

⁸ A ba Andere egdza emmenjara ge Simaun Piyer, palle á pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: ⁹ «Náwa ankwadege umele áhuna an depaiñ ilyebe antara kelfe buwa, amá keni á magaterá uwe kena ge dikele á emnde na?»

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bawateránba ge emnde a njarinja bademme áte másá.» Adaba kwakya másá am tate ñanna shagera ge nja átekwa. Tá naba njehe ge emnde, kezlakula á zála á maga debu ilyebe. ¹¹ Yaisu a lyevaa depaiñ na, a slafan we-aara ge Dadaamiya, daaci a kazlanve, a tegateraa ge emnde na tá njanja áte másá na. Arge kelfe keni a magán ba estuwa. Bademme á emnde zaruze á ba áte huđe-aatare. ¹² Hyaterhya ge emnde bademme maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Jawanmárje ge jugena-aara na bademme, a badzevka ba palle keni.» ¹³ Depaiñ ilyebe ñanna á hyaterhe ge emnde, baira jauje. Jarantejáhá jugena-aara, a netaa kenday sadadde kelaawa ju buwa.

¹⁴ Naránna emnde najipu na a maganaa Yaisu maa, a ba itare ba parakke: «Zhel na wá, ba jirire ba ñane nabi na ta bantsa watse á sawa á sem duniya na.» ¹⁵ Daaci diyeddiye Yaisu ganakini watse tá se fáná am sleksire á ba áte laarire, a zlalehe zlađe adaliye á dete ire á egdza wa, ba ñane palle.

*Yaisu á zlala an sera áte haya.
(Mat. 14:22-23; Mark. 6:45-52)*

¹⁶ Eblyabelya vaciya maa, ta tsekweise ge pukura-aha-aara á sawa áte wa, ásete we á haya, ¹⁷ ta demhe am paare á

yawe ge dem Kafarnáhum. Gevge vayiya, amá zlaḅe samka Yaisu emtsaade. ¹⁸ A tsetehe ge válale, baḁemme á haye á vaza. ¹⁹ Bakarvaabáká paare, á maga kilaumaiter ilyeḅe, ma uḅkwahe keni wá, tá zhárá ba Yaisu am iga-aatare, á zlála áte yawe, á dezetare tá am paare na. Daaci baḁemme-aatare ḅáteráḅa lyawa. ²⁰ Amá «A wakurka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge itare, «degiya ba iya.» ²¹ Ba itare keni varanteve baráma ge dem paare wá, tá zhárá ba tá áte we á guwa am tate na tá kátá demkwa itare na.

Emnde tá aḅkwa a tataya Yaisu

²² Mákuralla-aara maa, ba kelaa á emnde na ta geyaa áte iga a guwa na, ta fantau ge tataya Yaisu. Amá diyardiya ganakini ndza ḅaaka paare umele ḁekideki am tate ḅanna, sey ba palle na ta zlalaa pukura-aha an ḅane na. Diyardiya geni damka Yaisu am paare ḅanna. ²³ Daaci ta naba demhe ge paare-aha umele á da am Tibairiyas á ba á dem tate ḅanna Yaakadada a slafanaa we ge Dadaamiya arge náza za, a hyaterhe an ḅane na. ²⁴ Emnde tá ezzhara wá, ma Yaisu, ma pukura-aha-aara keni baḁemme ta ḅaaka. Ta naba demhe am paare-aha ḅanna, ta zlálá á dem Kafarnahum, ta de zharanaa áhuwa.

Yaisu ḁafa na á fá shifa á jirire am ura

²⁵ Sawa-aatare wá, ta se bera Yaisu áte we á guwa. Ta ndavanuhe, a ba itare: «Ka sawa vaatara á sehuna Malum?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Kwá tatayiyá aḁaba ba náza za na ya zukurwa ya, kwa yanaa ba kure na. Cenakuránka ba názara keni am názena yá kátá bakurná ya an najipu-aaruwa. ²⁷ Shuḅḅulauka náza za na á shekwaaka bádza na, shuḅḅulaushuḅḅula una á badzeka ḁekideki, á vante shifa na á zleka na ge ura. Náza za ḅanna yá vakurta ba iya *Ura á emnde baḁemme, yá vakurte an hákuma na a vita Edderwa Dadaamiya.»

²⁸ Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ḅane: «Ḃá shuḅḅula slera-ara una á kataná Dadaamiya na?» ²⁹ A ḅwaterante, a ba ḅane «Náwa slera na á kataná Dadaamiya ázekure: slera á kure wá, ba kwá fetare áte edda una a ḅelanaa ḅane». ³⁰ A ba itare tá elvan ge ḅane: «Máki estuwa wá, maraḅeránmára najipu na ni ḅá diyakse átekwa geni a ḅelakaa Dadaamiya, ḅá nanaana an ice á ḅere, lauktu ḅá faktarfe. ³¹ Werre wá, eggye-aha á ḅere ndza zaruze mannu am kaamba, aḅkwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ḅane: A vaterte náza za á sawa am samaya.» ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Degiya ba mannu ḅanna keni ndza a vakurtaa Muusa ka, amá

náwa Edderwa anƙwa á vakurte náza za á jirire á sawa am samaya. ³³ Adaba náza za na ni á vakurta Dadaamiya na wá, ba ɲane edda una a sawa am samaya na. Á vanterta ba ɲane shifa ge emnde.»

³⁴ Daaci a ba itare tá elvan ge ɲane: «Malum, vanɲerteva náza za ɲanna ba kelaazare.» ³⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya una ya dafa na á vante shifa ge ura. Ma ware una a sezerwa, a fetarhe áte ya, á wanka waya antara ndera deƙideƙi. ³⁶ Ya ndakurndáha tsa, kure keni nakurina tsa, aley fakurtareka áte ya. ³⁷ Baɲemme á emnde na ni a vitaa Edderwa na watse tá sáwá ázerwa. Ma a semaa ware á sezerwa keni yá banka deƙideƙi. ³⁸ Adaba sanká á sawa am samaya ge se maga názena yá kataná ya, amá názena á kataná edda una a belibela. ³⁹ Náwa názena ni á kataná edda una a belibela na: Emnde na ni a vitá ɲane na, yá keɲanaaka ba palle keni. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse baɲemme am faya. ⁴⁰ Názena á kataná Edderwa wá, baɲemme á emnde na ni ta naa ya Egdza-aara, ta fetarhe áte ya na, tá shansha shifa na á zleka na. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse am faya.»

⁴¹ Daaci farantaufe Yahudiya ge wesha elva áte Yaisu, adaba a bantsa ɲane: «Ya náza za na a tsekwaa á sawa am samaya.» ⁴² Ta bantsa itare: «Abi Yaisu ɲara ba ɲane, ba ɲane una egdza á Yusufa? Diyanɲerdiya tara eddenjara an emmenjara. Ay ni a ba ɲane a sawa am samaya?» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshauka elva am dáƙave á kure ba dey. ⁴⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa ba ɲane an ire-aara sezerwa, sey á taɲáná Edderwa na a beliyaa á sem duniya na. Ma ware una a sezerwa keni sey yá tsantetse am faya am halavuwa á duniya. ⁴⁵ Anƙwa puwatepuwa nabi-aha, a ba itare: Dadaamiya watse á kwaratersekwara ba ɲane elva-aara ge emnde. Daaci edda una máki faafa hyema am elva á Edderwa ɲanna, lyevaalya wá, ɲane á sáwá ásezerwa. ⁴⁶ Una á banka ganakini anƙwa ura nanna Dadaamiya. Baaka deƙideƙi. Sey edda una a sawaa am samaya na. ɲane wá, nanna adaba Eddenjara.

⁴⁷ «Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaare ware áte ya keni, shánsa shifa na á zleka na. ⁴⁸ Ba iya una ya dafa na á fá shifa á jirire am ura na. ⁴⁹ Eggye-aha á kure ta zu dafa na tá ɲaná an mannu na am kaamba, aley keni ba emtsaremtsa. ⁵⁰ Amá náwa dafa na ni a tsekwaa á sawa am samaya, ma a zuwaa ware dafa ɲanna keni a emtseka deƙideƙi. ⁵¹ Ba iya una ya dafa ɲanna a tsekwaa á sawa am samaya, á vante shifa ge ura na. Ma a zuwaa ware dafa ɲanna keni á shánsa shifa na á zleka na. Dafa ɲanna yá vantá ya na

wá, vuwa-aaruwa ba ge iya, yá vanterte ge emnde a duniya bademme, ganakini tá shánsha shifa an ñane.»

⁵² Elva ñanna a tsante elva yaikke am dágave á Yahudiya-aha. A ba itare am dágave-aatare: «Á vamite estara vuwa-aara geni mí ezza na?» ⁵³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki zakuruka hyuwa á vuwa-aaruwa, shakuruka uzhe-aaruwa, iya *Ura á emnde bademme, kwa baaka an shifa am kure d'ekideki. ⁵⁴ Edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, á shá uzhe-aaruwa keni wá, shánsha shifa na á sleka na, am halavuwa á duniya yá tsantetse edda-aara am faya. ⁵⁵ Adaba ba iya una ya d'afa á jirire, uzhe-aaruwa keni náza shá á jirire. ⁵⁶ Daaci ma ware una an'kwa á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, an'kwa á shá uzhe-aaruwa, edda-aara ñanna slenja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá an'kwa antara ñane. ⁵⁷ Edderwa na a b'eliyaa ñane na wá, edda á shifa ba ñane, a n'jiyaa ba ñane an shifa. Ba duksa palle ge edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa keni, yá njanaanja edda-aara an shifa. ⁵⁸ Una ñanna d'afa á jirire na ni a tsekwaá á sawa am samaya; gergere antara una ndza ta zanaa egghye-aha á kure am kaamba werre. Itare sharánka shifa a jirire an ñane. Amá d'afa na yá teganá ya wá, ma a zuwaa ware keni á shá shifa na á zleka na an ñane.»

⁵⁹ Elva-aha ñanna a kwaratersaa Yaisu ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha am Kafarnahum.

Elva na á fá shifa a jirire am ura

⁶⁰ Am iga a elva ñanna maa, emnde kwakya á ba am emnde a d'aba Yaisu, ta bántsa: Elva na degdege, á dzegwánka ura. ⁶¹ Náanna Yaisu ganakini tá wesha elva emnde a d'aba ñane am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «Á wákurá ba elva-aaruwa na emtu am ervaun'ge? ⁶² Má watse nakuránna an'kwa á z'lálá *Ura á emnde bademme á dem tate na ndza a sawa átekwa mu, watse kwá bá uwe? ⁶³ Á vantá ba Shedekwe á Dadaamiya shifa ge ura. Slera á emndimagwaha an ndzedá-aatareka una. Daaci elva-aaruwa na yá an'kwa á bakurná ya na wá, Shedekwe ñara ba ñane, shifa ñara ba ñane. ⁶⁴ Amá tá an'kwa emnde na fartarka am dágave á kure.» Adaba á ba am fantaufe keni Yaisu diyaadiya emnde na watse tá fetareka na, diyaadiya edda una watse á de vela ñane keni.

⁶⁵ A farhe z'abe ádaliye, a ba ñane: «Ya bakurnaa adaba una ñanna, a ba iya, baaka ura á dzegwándzegwa ba ñane an ire-aara sezerwa, sey máki a tadanaa Edderwa.»

⁶⁶ A fantau á ba am sarte ñanna, emnde a fetarfe kwakya ta yaa d'aba Yaisu, z'lalarka antara ñane mazla-aara. ⁶⁷ A ba

Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa: «Kure keni kwá kátá yiya emtu?» ⁶⁸ A nwanante ge Simaun Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «Yaakadada, njá shá shifa na á zleka na á ba am elva á nja palle, njá de daba ware umele?» ⁶⁹ Njere wá, fanjertarfe. Adaba diyanjerdiya ganakini ba ka una ka sáwá áza Dadaamiya, ka cudedde.»

⁷⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwa emnde kelaawa ju buwa na, ábi ya dzerakursaa ba iya? Ay anjwa ura palle am kure, nane ura á shaitaine.» ⁷¹ Una njanna wá, a ndanaa áte Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. Adaba Yahuda njanna, nane keni ba palle á pukura-aha á Yaisu kelaawa ju buwa tsa, amá a velanaa ba nane Yaisu.

7

Egdzar mama-aha-njara ge Yaisu fartareka áte nane

¹ Am iga á una njanna maa, Yaisu anjwa á já daba á ba am kwára á Galili, wayaaka de nja am Yahudiya mazla-aara, adaba Yahudiya-aha tá anjwa tsagwada ba nane ge ja ba shifa-aara. ² Herzhapteherzhe mujri á Yahudiya-aha na tá dháná an mujri á *bere á kacakaca maa, ³ a ba egdzar mama-aha-njara tá elvan ge nane: «Yánya dagave na mazla-aara, tsetse ezslálá á dem Yahudiya, a de naránna emnde á nja na tá áhuwa keni slera á nja. ⁴ Adaba edda una ni á kátá emnde bademme tá diyeddiye nane wá, á shebeka ire-aara. Ábi ká maga najipu-aha á ba ka? Shagera ba ká de maganaamaga una njanna á katafke á nalga á emnde wá, lauktu tá diyaksediye.» ⁵ Ba egdzar mama-aha-njara keni fartareka áte nane dfekideki.

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza á kure wá, ma sartera keni bademme ba shagera. Iya wá, yá duka á dem mujri njanna, adaba zlahe samka sarte-aaruwa emtsaade. ⁷ Kure wá, emnde a duniya tá dzegwánka fákurá áte kelaadire. Amá iya wá, wayarika emnde a duniya, adaba yá mára shagerkire á slera-aatare á segashe. ⁸ Ekkure wá, daumbare á dem mujri. Amá iya wá, yá duka adaba zlahe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁹ A ndaterse una njanna, a njehe am kwára á Galili, nane zlalaaka.

*Yaisu am mujri á *bere-aha á kacakaca*

¹⁰ Zlarzlálá egdzar mama-aha-njara á de zá mujri njanna maa, shebanve ire-aara atuge ice-aatare nane keni a duhe á dem mujri njanna, amá wá, marateranka ire-aara ge emnde. ¹¹ Male-aha á Yahudiya-aha tá anjwa tataya ba Yaisu am mujri njanna, tá anjwa enndáva am dagave á emnde: «Kwa naaná áme Yaisu?» ¹² Daaci bademme á

emnde am muṅri ṅanna, tá ndáhá ba elva á Yaisu am dágave-aatare an gá kwárá. A ba emnde umele: «Yaisu ṅanna wá, ura maggwe.» A ba emnde umele: «Zhel ṅanna slekeda emnde.» ¹³ Amá bademme á una ṅanna tá ndaaná á ba an ila, adaba tá kuva a cenaaraterka male-aha á Yahudiya-aha.

¹⁴ Amá am dagave á muṅri wá, tá zhárá ba dámnda Yaisu á dem *mashidi yaikke am Urusaliima, anḵwa á ndater elva ge emnde. ¹⁵ Tá maga ba najipu-aara Yahudiya-aha. Ta bántsa itare: «Zhel na mu a shanaa áme ṅane diya estuwa na, wallá a ndaase laya á malumireka, uweka?»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Elva na yá tsakaná ya na wá, yá ndaaná ya an ire-aaruka, elva-aha ṅanna á sáwá áza Dadaamiya na a belibela na. ¹⁷ Edda una ni á kátá mága názena á kataná Dadaamiya wá, á naba diyeddiye elva-aaruwa na, tara a sawa áza Dadaamiya, an tara yá ndaaná ba iya an ndzedá-aaruwa keni. ¹⁸ Edda una ni á ndáhá ba elva á ire-aara, á kataná yaikkire ge ire-aara. Amá edda una á kataná yaikkire ge edda una a belanaa ṅane wá, slejirire ba ṅane, baaka zlerma am ṅane dekideki. ¹⁹ Sakuránka Muusa *tawraitu emtu? Ay ábi ba palle á kure keni baaka edda una dábatedfaba shairiya-aha na am hude-aara. Ya gu uwe kena kwá kátá jija na?»

²⁰ A ba emnde na tá am jáháva, tá elvan ge Yaisu: «Ká an shaitaine emtu? Ware ṅane á kátá jagja na?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya magaa ba slera palle an kwaskwe á puwansepuwe, amá bademme á kure kwá maga ba najipu-aara. ²² A ba Muusa am *tawraitu wá: Kwá belá egdzere am shedekwe am hare ge tiisire. Ge jirire wá, a fantauwa Muusa ka, ta fantau am eggwe-aha á kure werre. Adaba elva á Muusa ṅanna wá, kwá anḵwa belá egdzere am shedekwe ma an kwaskwe á puwansepuwe keni. ²³ Má kwá anḵwa maga una ṅanna an kwaskwe á puwansepuwe geni a badzevka tawraitu á Muusa, sakwa ura lapika vuwa-aara emtu? Labára kwá ica ervaunḵde áte ya geni labára ya mbá ura an kwaskwe á puwansepuwe, ura lapika vuwa-aara tsa? ²⁴ Yawányá mága jeba una. Zharauka kure názena áte iga na, amá magaumága jirire.»

*Watse ba Yaisu una *Almasiihu na emtu?*

²⁵ A ba emnde a Urusaliima: «Edda una tá tatayán ge ja ba shifa-aara na ṅane ka una? ²⁶ Anḵwa á ndá elva-aara ba parakke mazla-aara, baaka ura á piyantepiya. Watse diyareddiye male-aha á miya ganakini ba ṅane una *Almasiihu ka? ²⁷ Amá keni estuweka. Má watse samsa Almasiihu wá, watse baaka ura á diyeddiye tate na a sawa

átekwa. Amá náza á zhel na diyamidiya bademme tate na ni á sawa ɲane átekwa.»

²⁸ Am sarte ɲanna maa, Yaisu anɲkwa á ndater elva ge emnde am *mashidi yaikke. A kante kwára, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kina diyakuridiya emtu ba jirire? Diyakuridiya emtu tate na ya sawa átekwa? Iya wá, sanká ba ya an ire-aaruwa, anɲkwa edda una a belibela, diyakurka ba kure. Edda-aara ɲanna ura jirire seke ɲane baaka.

²⁹ Iya wá, diyandiya edda-aara, adaba ya sawa ázeɲara, a beliyaa ba ɲane.» ³⁰ Tá kátá ekseksa, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva, adaba zlaɓe samka sarte-aara.

³¹ Mbate kwakya emnde na fartarefe áte ɲane am jáháva ɲanna. Ta bantsa itare: «Una ni ta bantsa watse á sawa *Almasihu umele, á se maga najipu-aha na á jauje ge náza á zhel na zlaɓe adaliye?»

*Kwakwane-aha á *Farisa-aha antara male-aha á *liman-aha tá de eksa Yaisu*

³² Cenarácena *Farisa-aha elva na tá anɲkwa ndaaná emnde áte Yaisu an ila maa, ta naba magaa sawari antara male-aha á *liman-aha, daaci ta naba puwaa emnde a ufa mashidi á de eksa Yaisu na. ³³ Náanna Yaisu estuwa, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Iya wá, yá haraaka kwakya ázekure mazla-aara, yá eptsá ádeza edda una a belibela na. ³⁴ Watse kwá tatayítáyaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya.»

³⁵ A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á deme kena ɲane ni, miya mi taa daaka na? Watse á zlála ádeza Yahudiya-aha á miya na zlalarzlála á dem dágave á Yunaniɲkau-aha na, ge magateraa waazu ge Yunaniɲkau-aha ka? ³⁶ Elva na a bantsa ɲane ni, watse kwá tatayítáyaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya, a ba ɲane na mu, á kátá ba uwe ɲane?»

Haye na á vante shifa ge ura

³⁷ Daaci kwaskwe na ni á zle muɲri ɲanna átekwa na wá, jauje ge hare-aha umele bademme am muɲri ɲanna. Vacite ɲanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a tsaahé am dágave á emnde, a kante kwára ba shagera, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Ma á wáná ndera ge ware keni a se shushe ázerwa. ³⁸ Ma a fetaara ware áte ya keni, a jerje háye am edda-aara, háye na ni á vante shifa ge ura á degeza am edda-aara. Una názu a ndaana wakita á Dadaamiya.» ³⁹ Yaisu á ndá elva a Shedekwe Cudedde na watse tá sháná emnde a fetarfe. Am sarte ɲanna zlaɓe sharánka Shedekwe Cudedde emtsaade, adaba zlaɓe demka Yaisu am yaikkire-aara.

Bademme an tega ye á emnde áte Yaisu

⁴⁰ Am sarte na cenarvaacena emnde a jáháva elva-aara ñanna maa, a ba emnde umele-aatare: «Zhel na, ba jirire ba ñane nabi na ta baa watse á sawa na.» ⁴¹ A ba emnde umele: «*Almasiihu na ba ñane.» A ba emnde umele zlaɓe adaliye: «Almasiihu na tá enndá na á jesare am Galili ka. ⁴² Adaba a ba wakita á Dadaamiya wá, Almasiihu á de jesare á ba am dágave á emnde a jeba á *Dawuda, á jesare am Baytilama ekse na ndza á njá amkwa Dawuda ñanna.» ⁴³ Bademme á ye á emnde am jáháva gevge gergere am elva a Yaisu ñanna. ⁴⁴ Emnde umele am dágave-aatare tá kátá eksa Yaisu, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva.

Male-aha á Yahudiya-aha fartarka áte Yaisu

⁴⁵ Daaci eptsaraapetsa kwakwane-aha á *Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha na ba estuwa á dezetare. Ta de ndavateruhe ge emnde na, a ba itare tá elvan ge itare: «Labára sakuránka Yaisu na?» ⁴⁶ Tá ñwaterante ge emnde na, a ba itare: «Kay! Zhel ñanna ba vaci palle keni cenanɗeránka ura á ndáhá elva seke ñane.» ⁴⁷ A ba Farisa-aha tá elvan ge itare: «Kure keni watse badakurubade zhel na ka? ⁴⁸ Kwa nanna fartarfe male-aha, antara Farisa-aha á ñere áte ñane emtu? ⁴⁹ Ábi sey tá fetaara ba ñgudí-aha áte ñane, emnde na diyarka *tawraita ɗekidɗeki, tá an nyainye áza Dadaamiya na.»

⁵⁰ Amá anjwa Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu an vayiya na am dagave-aatare, ñane keni ba palle á Farisa-aha na tá áhuwa ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: ⁵¹ «Ay degiya am tawraita á miya wá, mi taa ñgudeka ura ba estuwa, sey máki cenamivaacena elva am mbuwe-aara antara názena a guwaa ñane.» ⁵² A ba itare tá elvan ge Nikaudaimus: «Ekka keni ka ura á Galili emtu a gá? Eppákyá názu am huɗe á wakita má watse ká shánsha ba palle keni nabi na a jesaare am Galili!»

((⁵³ Am iga á una ñanna maa, ma ware keni a eksaa ba baráma de mba-aara.

8*Mukse na ta ekseva am gwardzire*

¹ Yaisu wá, a dete ire á Wa Anyaranyara. ² Ba enjlya-waabere wá, a tsekwese, a eptsá á ba dem *mashidi yaikke suuwe, a de njehe, ta duhe ge emnde ádezeɗara, a fantau ge vaterte sera á elva. ³ Daaci malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha ta naba sanaa mukse ta ekseva am gwardzire, ta tsa mukse na á katafke á emnde bademme. ⁴ Daaci ta ndavanu elva ge Yaisu: «Malum,» a ba itare, tá elvan ge

ɲane: «Náwa mukse na wá, ɲa eksevaa am gwardzire. ⁵ Názu a baɲerna Muusa am *tawraitá wá, mukse na á maga jeba una wá, ba tá ja shifa-aara an nákwá. Ekka mu ázara á ba elva á ɲa?» ⁶ Ta banaa una ba geni tá tsagwadáná an ɲane, geni tá shánsha elva na an dzálá am mbuwe-aara. Amá a gaavehe ge Yaisu, ankwá á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁷ Am itare yaránka ndáva na, á kante ire Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki ankwá edda una ndza maganaaka haypa dekideki am kure wá, a fantaufe edda-aara zunɲwe ge dzega mukse na an nákwá.» ⁸ A ndaase una ɲanna, a gaavehe zlaɓe ádaliye, ankwá á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁹ Ba ta cenaa elva ɲanna wá, ta fantau ge zlalá an palpale, ta fantuwa male zunɲwe, a jauwa ba mukse na palle á tse á katafke á Yaisu. ¹⁰ A kante ire Yaisu, a ba ɲane á elvan ge mukse ɲanna: «Tá áme emnde na? Baaka edda una dzegwándzegwa ɲgudakɲguda emtu?» ¹¹ A ɲwanante ge mukse na, a ba ɲane: «Baaka degiya malum.» A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Iya keni yá ɲgudanƙa. Ezzlálá, amá dalika á maga haypa.»))

Yaisu wá, parakkire ge duniya

¹² A ba Yaisu zlaɓe ádaliye á elvan ge emnde: «Ba iya una ya parakkire ge duniya. Ma a dɓabiyaa ware keni á shánsha parakkire na á vante shifa ge ura na, edda-aara á zlaleka am tabedammire mazla-aara.»

¹³ A ba *Farisa-aha tá elvan ge ɲane: «Ká ankwá á maganá ba ka seydire áte ire á ɲa na wá, elva á ɲa ɲanna jirireka dekideki.»

¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma yá maganá ba ya seydire áte ire-aaruwa keni, elva-aaruwa jirire. Adaba diyandiya tate na ya sawa átekwa, diyandiya tate na yá zlalá ádetekwa. Amá kure diyakurka ma tate na ni ya sawa átekwa, ma tate na yá zlalá ádetekwa keni. ¹⁵ Kure kwá naba icanve elva áte ura, áte una kwá kataná kure emndimagwaha, amá iya yá ɲgudeka ura dekideki. ¹⁶ Ma ya icanve elva áte ura keni, yá maganá á ba an jirire, adaba ganevka an ire-aaruwa am elva ɲanna, amá ankwá Edderwa na a belibela na antara ya. ¹⁷ Ankwá an puwa am *tawraitá á kure, a ba ɲane: Máki seyde-aha buwa ta ndaase ba elva palle wá, elva-aatare jirire. ¹⁸ Náwa yá ankwá maga seydire áte ire-aaruwa. Edderwa na a belibela na keni ankwá á maga seydire áte ya.»

¹⁹ A ba itare tá elvan ge Yaisu «Áma eddeɲa ɲanna?» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya keni diyakurika sakwa

Edderwa emtu? Ma andze diyakuridiya wá, ma kwá naba diyeddiye Edderwa keni.»

²⁰ Kwaye ñane elva na Yaisu a ndater ge emnde am *mashidi yaikke, am tate na tá fá sadake á nasherire átekwa na. Baaka ura a piyante elva-aara ðekideki afaba zlafe samka sarte-aara emtsaafé.

Kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa na

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Iya wá, yá zláá, watse kwá tatayítáya, amá watse kwá shika. Watse kwá emtsa á ba am haypa-aha á kure. Kwá dzegwánka dem tate na yá detekwa ya na.»

²² A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á de já ire-aara ka? Afaba a ba ñane, kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure kwa jesaare á ba am duniya na, amá iya wá, ya sawa á sa am samaya. Kure kwa ba emnde a duniya na, amá iya wá, ya ura á duniya-ka. ²⁴ Ya bakurnaa afaba una ñanna watse kwá emtsemtsa á ba am haypa-aha á kure. Afaba ba jirire watse kwá emtsa á ba am haypa-aha kure máki fakurtaareka ganakini ba iya una Iya.»

²⁵ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ka ware?» A ñwaterante, a ba ñane: «Ya ba edda una kwaye am fantaufe ya ndaakur ba ñane na. ²⁶ Yá an elva kwakya ge ndanaa áte kure, ba jirire kwá taa ñezleka am elva ñanna. Amá bademme ba jirire. Afaba yá ndaakur ba názena ya cenanaa áza edda una a belibela na.»

²⁷ Cenaránka ðekideki geni á ndater elva á Eddenjara. ²⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vacite na ni kakuranteka *Ura á emnde bademme wá, kwá de dise ba vacite ñanna, ganakini iya wá, ya ba Iya. Kwá de diyeddiye geni názena yá maganá ya bademme na wá, ba iya an ire-aaruwa ka. Ma yá ndáhá uwe keni, yá ndá ba názena a kwarisaa Edderwa. ²⁹ Edda una a belibela na anjwa antara ya, á yika ya palle ðekideki, afaba ma vaatara keni yá magá ba názena á kataná ñane.»

³⁰ Ba Yaisu a ndaase una ñanna wá, emnde kwakya fartarfe áte ñane.

Emnde a mága haypa ta náve-aha á haypa

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge Yahudiya-aha na fartarfe áte ñane: «Máki tsakuraatse á ba áte elva-aaruwa wá, kwa emnde-aaruwa ba jirire, ³² kure kwá diyeddiye jirire, jirire á kure á palakuraapálá. Kwá kwaraná ba kure ire á kure.» ³³ A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ázara a ba ka? Nere ña eggye-aha á Ibrahimia miyenne, ba vaci palle keni

daɲeremka am erva á ura ni, watse kwá kwaraná ba kure ire á kure, á ba ka?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una á magá ba haypa na, edda-aara náve á haypa. ³⁵ Náve wá, ma estara keni á gevka ura á huɖe á há ðekidɛki. Amá egdzere wá, ma vaatara keni ba ura á huɖe á há ɲanna. ³⁶ Daaci máki a palakuraa *Egdza á Dadaamiya am navire á kure wá, shakuránsha ire á kure ba jirire. ³⁷ Diyandiya degiya ganakini kwa eggye-aha á Ibrahimima. Amá labára kena kwá liyeka elva-aaruwa, kwá aɲkwa á tataya ja shifa-aaruwa na? ³⁸ Yá ndá ba názena ya naaná áza Edderwa, kure keni kwá magá ba názena a bakurnaa eddekure.»

³⁹ A ba itare, tá elvan ge Yaisu: «Eddenjere ba Ibrahimima ge ɲere.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa egdzara á Ibrahimima ba jirire wá, ma kwá maga ba názena ndza a maganaa ɲane. ⁴⁰ Amá náwa yá aɲkwa ndaakur ba jirire názena ya cenanaa ya áza Dadaamiya, aley kure kwá tataya ba já shifa-aaruwa. Ibrahimima wá, ɲane magaaka una ðekidɛki. ⁴¹ Kure kwá maga ba slera á eddekure.» A ba itare tá elvan ge ɲane: «[Jere ɲa masagwa-aha ka ðekidɛki, Eddenjere ba Dadaamiya palle.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze ni kwa egdzara á Dadaamiya ba jirire wá, ma andze kwá wayiwáyá. Adaba iya ya sawa ázenjara ge sezekure na. Sanka ba ya an ire-aaruwa, a beliyaa ba ɲane, yá njá á ba áte ɲane áhuna na. ⁴³ Labára ɲane á duka elva-aaruwa á dem ire á kure ðekidɛki? Á duka á dem ire á kure adaba kwá dzegwánka cena elva-aaruwa. ⁴⁴ Kure wá, eddekure ba Shaitaine. Kwá kátá maga názena á kataná eddekure. Adaba ɲane sleceba emnde kwaye am fakta, baaka jirire-aara ðekidɛki, adaba baaka jirire am ɲane. Ndáhá fida wá, duksa-aara ge ɲane, adaba slera-aara ba fida, ɲane male á fida. ⁴⁵ Amá iya wá, yá ndáhá ba jirire. Adaba una ɲanna wayakurika. ⁴⁶ Emtu ware edda-aara am kure á sansese haypa-aaruwa parakke? Ay má yá ndá ba jirire baɖemme, labára kwá fetarka áte ya? ⁴⁷ Ura á Dadaamiya wá, á cená elva á Dadaamiya. Amá kure kwa emnde á Dadaamiya-ka. Adaba una ɲanna kwá feka hyema áte elva-aaruwa.»

Kwaye zlabɛ yareka Ibrahimima aɲkwa Yaisu

⁴⁸ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge Yaisu: «Ndaɲeraɲka emtu ganakini ka wá, ka ura *Samariya? Ndza ndaɲeraɲka emtu ganakini ká an jini am ire?» ⁴⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá an shaitaine ka ðekidɛki, yá gálá ba Edderwa, amá kure kwá aɲkwa epsawipsawa. ⁵⁰ Iya wá, ndanka

ya ganakini a galarigálá emnde. Amá anƙwa edda una a wayiyantaa ɲane ganakini a galarigálá emnde. Daaci watse á ndaaná ba ɲane elva á kure. ⁵¹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a magaa fesarefire am elva-aaruwa, ɲane á emtseka deƙideƙi.»

⁵² A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Kina wá, diyaɲerdiya mazla-aara geni ba jirire ká an jini am ire. Ibrahim emtsametsa, nabi-aha umele keni matsarmatsa, ekka ni má ura á maga fesarefire am elva á ɲa, á emtseka, á ba ka? ⁵³ Eggyemiya Ibrahim an ire-aara maa, emtsametsa, jakuje ge ɲane emtu? Nabi-aha keni emtsaremetsa, ka mu ká zhára ire á ɲa ka ware?»

⁵⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki yá galaná ba iya ire-aaruwa wá, yaikkire-aaruwa hyepka duksa deƙideƙi. Iya á galiya ba Edderwa. Ba ɲane edda una kwa bantsa kure Dadaamiya na. ⁵⁵ Amá diyakurka ɲane ɲanna deƙideƙi. Iya wá, diyandiya. Ma ya bánba diyanka wá, ya slefida seke kure. Diyandiya ba parakke, yá anƙwa á fansarefe am elva na á ndaaná ɲane. ⁵⁶ Dadaamiya ndza a banánba ge eggyekure Ibrahim ganakini watse á hyemhye am sarte-aaruwa, a higa jipu arge elva ɲanna. Am sarte na marannaamará Dadaamiya, ervaunƙe-aara ndza ba seke nama.»

⁵⁷ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Ba yáwe kul ilyebe keni ká hyefka ni, ka nánna Ibrahim, a ba ka?» ⁵⁸ «Yá ndaakur ba jirire,» a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwaye zlaɓe yareka Ibrahim keni yá anƙwa ya.» ⁵⁹ Ta naba halem náƙwa am erva tá kátá eddzága maa, a naba shebevhe ge Yaisu, a sesehe am mashidi ɲanna.

9

Yaisu mbanaambe ura wulfe ta yán ba estuwa

¹ Daaci anƙwa á degashe Yaisu am tate umele wá, a naa ura wulfe ta yán ba estuwa. ² Ta ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Malum, ta yanaa aɗaba haypa á ware zhel na wulfe? Haypa á tara eddenjara an emmenjara emtu? Emtu haypa-aara ba ge ɲane he?» ³ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ta yese wulfe aɗaba haypa-aara ka, tara eddenjara an emmenjara keni haypa-aatare ka. Una a gev ba geni a naránna emnde slera yaikke na á de maganá Dadaamiya áte ɲane. ⁴ Am zlaɓe anƙwa tsawe vaciya wá, magaumimága slera á edda una a belibela na. Aɗaba anƙwa á sawa vayiya, ura á dzegwánka mága slera mázla-aara. ⁵ Am sarte na zlaɓe yá anƙwa am duniya na wá, ya parakkire ge duniya.»

⁶ Ba a ndaase elva ñanna, mazle-aara a naba kyefaa nyaihe á dem áhá, a wasletaa egdza haha cekwaangudi an nyaihe-aara, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na, ⁷ a ba ñane á elvan ge ñane: «Ezzlálá de baraabára ice á ña am derve na tá ðaná an Silauwam na.» Silauwam ñanna wá, amaana: slebela. A duhe ge wulfe na, a de baraa ice-aara wá, ankwá a nanna. Á sá wá, ba lanje ice-aara.

⁸ Daaci emnde a slala-aara, antara emnde na ndza ta naa á ñala na, a ba itare: «Una ni ba wulfe na á ñala, á njá áhuwa na ka?» ⁹ A ba emnde umele; «Ba ñane». Amá a ba emnde umele: «Una ñaneka, ba gáráva.» Amá «Una ba iya,» a ba ñane á elvan ge itare. ¹⁰ Ta ndavanu elva: «A wertaa estara ice á ña?» a ba itare tá elvan ge ñane. ¹¹ A ñwaterante, a ba ñane: «Ankwá ura zhera-aara Yaisu, a wasletaa haha cekwaangudi, a naba ndabinu ge ice-aaruwa wá, a ba ñane á elvan ge iya, ezzlálá de baraabára ice á ña am derve á Silauwam. Ya naba duhe á dete we á derve ñanna, ya baraa ice-aaruwa wá, yá nanna ice.»

¹² «Áma zhel ñanna?», a ba itare tá elvan ge ñane. «Diyanka», a ba ñane á elvan ge itare.

**Farisa-aha tá ndavanu elva ge ura wulfe ta yanaa an ñane*

¹³ Daaci ta naba dá zhel na ndza wulfe, amá shánsha ice-aara na ádeza *Farisa-aha. ¹⁴ Adaba háre na ni Yaisu a wasletaa egdza haha, a ndabananuhe ge ice á wulfe na wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁵ Adaba una ñanna, Farisa-aha ta ndavanu ge zhel ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «A mágava estara ñane kina ká ankwá á nanna ice na?» A ñwaterante, a ba ñane: «Ba a wasletaa egdza haha, a ndabinuhe ge ice, ya de baraa ice-aaruwa wá, yá ankwá á nanna.» ¹⁶ A ba emnde umele am dágave á Farisa-aha: «Ma a maganaa ware una ñanna keni, a belanaa Dadaamiya ka ðekideki, adaba ankwá á badza kwaskwe á puwansepuwe.» Amá a ba emnde umele-aatare: «Slehaypa ni á dzegwándzegwa mága najipu-aha na?» Daaci ye-aatare gevge gergere.

¹⁷ *Farisa-aha ta ndavanu elva zlaþe ádalije ge wulfe na shánsha ice-aara na: «Ekka mu ázara a ba elva á ña áte edda una a werakanta ice ñanna?» A ba ñane: «Nabi á Dadaamiya.»

¹⁸ Mazla-aara eksararka male-aha á Yahudiya-aha ganakini zhel ñanna ndza wulfe werre, a shanaa an sha ice. Ta naba ðetaa tara eddenjara an emmenjara. ¹⁹ Ta se ndavateruhe, a ba itare: «Una ba jirire ba egdza á kure

emtu? Ndaundá ba jirire ndza kwa yán ba wulfe emtu? Ay a sawa estara á nanna ice na?»

²⁰ Ta njwaterante ge tara eddeņara an emmeņara, a ba itare: «Egdzere wá, ba egdza á ģere, ģa yese ba wulfe. ²¹ Amá ma a shanaa estara ice keni diyaņerka, ma a vantaaware ice keni diyaņerka. Njane keni egdzere-ka mázla-aara, ndavawanundave ba ge njane, a njwuteņwa ba njane an ire-aara.» ²² Ta ndaa una tara eddeņara an emmeņara na wá, adaba a wáterá lyáwá átuge male-aha á Yahudiya-aha. Adaba zlaruzle male-aha á Yahudiya-aha am sawari-aatare, geni ma a ndaasa ware Yaisu wá, *Almasiihu, tá njyansengye edda-aara am jeba-aatare ba đekideki. ²³ Ta ndaaná adaba una njanna tara eddeņara an emmeņara: Njane keni egdzere-ka mázla-aara, a njwuteņwa ba njane an ire-aara na.

²⁴ *Farisa-aha ta đante zhel na ndza wulfe, shánsha ice na ge buwire, a ba itare tá elvan ge njane: «Ĵere wá, diyaņerdiya ganakini zhel njanna slehaypa. Azara á ba elva á ģa? Enndá jirire á katafke á Dadaamiya!» ²⁵ A njwaterante, a ba njane á elvan ge itare: «Ĵya wá, ma aņkwa haypa-aara, ma baaka haypa-aara keni diyanka ya. Duksa palle ya disaa ya wá, ndza ya wulfe, kina wá, yá aņkwa á nanna.»

²⁶ Ta ndavanuhe zlađe adaliye, a ba itare tá elvan ge njane: «A magakaa uwe lauktu a wertehe ge ice á ģa na?» ²⁷ A njwaterante, a ba njane: «Ábi ya ndakurndáhá cenakurka. Kwá kátá yá bakurá uwe kena adaliye? Emtu kure keni kwá kátá gev emnde a đaba njane?» ²⁸ Tá zlazlewahe, a ba itare tá elvan ge njane: «Ká sledaba njane ba ka! Njere wá, ģa emnde a đába Muusa. ²⁹ Adaba Muusa wá, diyaņerdiya ta ndaa elva an Dadaamiya, amá njane ba tate na á sawa átekwa, diyaa ware?»

³⁰ A ba zhel na: «Kwaye kwa najipu! Zhel na a weritaa ice na ni diyakurka kure tate na a sawa átekwa?» ³¹ Amá wá, diyamidiya slehaypa wá, Dadaamiya á njwanárka đekideki, sey edda una ni á gálá njane, antara á maga namaari-aara. ³² Kwaye á ba am fakta á duniya keni, vaci palle ndza cenamiyánka ta weranantaa ice ge wulfe na ta yanaa an njane. ³³ Daaci zhel njanna, ma andze a belanaa Dadaamiya ka wá, ma andze á dzegwánka ba mága uwe keni.»

³⁴ «Ka wá, ka slehaypa kwaye á sawa am huđe á emmeņa, ká kwanęersá ka duksa ge njere emtu?» Daaci ta naba njyanse á segashe am mashidi.

Yaisu á ndáhá elva á wulfire am ervaunđe

³⁵ Am sarte na cenáncena Yaisu ganakini ngyaransengye maa, a naba de tataya tate-aara. De shánsha, a ba nane á elvan ge nane: «Faktarefe áte *Ura á emnde bademme emtu?» ³⁶ A nwanante a ba nane: «Ŋane mu ware nane malum, geni yá fetarfe áte nane?» ³⁷ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ká zhárá ba nane maa, ba edda una á ndaaka elva na.» ³⁸ «Fanaktarfe Yaakadada», a ba nane á elvan ge nane, a kezlanaa ugje am áhá.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Sawa-aaruwa ge iya á sem duniya na wá, ya se lá wulfe-aha geni itare tá shánsha tá náanna duksa. Amá emnde na ta bantsa itare tá nanna na wá, tá gevge wulfe-aha.»

⁴⁰ Cenaráncena *Farisa-aha na tá ankwá áhuwa na, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ŋere keni nana wulfe-aha emtu?» ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa wulfe-aha wá, ma baaka haypa á kure. Amá kwa bántsa kure ankwá ice á kure tsawe wá, haypa á kure ba nja-aara.»

10

Suni shagera an kyawe-aha-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: má ura á dem gargare á kyawe-aha ni, daaka á kya we-aara, a naba tsekweme á kyá ire á riya wá, edda-aara nanna neyle, slezá baráma. ² Amá edda una ni á duwa á kya we á gargare wá, ba nane una suni á kyawe-aha. ³ Daaci slewera gargare, á weranántewera gargare ge suni, nane á dáhá kyawe-aha-aara an zhera an zhera, kyawe-aha tá cenáncena kwárá-aara, tá ecfaba ásegashe. ⁴ Máki saterse ásegashe maa, á dedda nane á katafke, tá dabáná kyawe-aha-aara á kataliya, adaba diyardiya kwárá-aara. ⁵ Amá kyawe-aha tá dabeka edda una diyarka, á wáterá iyáwá átuge nane, adaba diyarka kwárá-aara.»

⁶ Kwaya nane naraje na a baterna Yaisu, amá cenaránka naraje-aara, ma a bateraa elva áte uwe keni.

Yaisu suni shagera

⁷ Lauktu a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ba iya una ya we á gargare á kyawe-aha. ⁸ Bademme á emnde na ta sawa ákatafke-aaruwa, ta ba neyle-aha, ta emnde a zá baráma. Adaba una nanna diyaraterka kyawe-aha, cenarka elva-aatare. ⁹ Ba iya una ya we á gargare. Ma ware una á dema á kya ya á dem gargare na, á shánsha ire-aara, á duwa á ba an enkwale-aara, á sesse keni á ba an enkwale-aara, á shánsha náza zá-aara á ba an unjule-aara. ¹⁰ Neyle wá, á sá ba mága neylire geni á icica, á

keďánaakeda. Amá iya wá, ya sawa ganakini kyawe-aha tá shánsha shifa, tá njinja an shifa-aatare lanje.

¹¹ «Ba iya una ya suni shagera. Ya suni shagera na ni yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa.

¹² Amá suni na á piyá ba geni a shánsha mbera-aara, nane gevka edda á kyawe-aha wá, gevka suni shagera. Máki nanna anjka á sawa indale wá, á zhagada ire-aara, daaci á kyateraakya indale kyawe-aha na, á dzadzatervedzadze.

¹³ Á zhagada shifa-aara, adaba nane baaka lambe-aara áte kyawe-aha. Á dzámá ba mbera-aara palle.

¹⁴ Ba iya una ya suni shagera, diyandiya kyawe-aha-aaruwa, itare keni diyaridiya

¹⁵ ba seke una ni a diyidiya Edderwa, iya keni diyandiya nane na. Yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa.

¹⁶ Iyau, zlafe tá anjka kyawe-aha-aaruwa umele ágashe, saremká á sem walde. Shagera ba yá satersa itare keni á sem walde, tá se cena kwára-aaruwa. Tá se njá am walde palle, suni á gev ba palle.

¹⁷ «Wayiwáya jipu Edderwa, adaba eksanarekse yá shifa-aaruwa, watse yá shánsha zlafe adaliye.

¹⁸ Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa já shifa-aaruwa, ya eksera ba ya emtsa. Yá naba emtsemtsa, amá ya an hakuma á tse am faya. Yá magán ba seke una a binaa Edderwa.»

¹⁹ Elva-aara nanna a tsante elva yaikke zlafe adaliye am dagave á Yahudiya-aha.

²⁰ Kwakya emnde am dagave-aatare ta baa: «Ura an jini am ire, an wesha ire-aara, kwá cena uwe áte elva-aara?»

²¹ A ba emnde umele-aatare: «Una fida, ura an wesha ire-aara wá, á taa ndaaseka elva estuwa. Há! Ura an wesha ire-aara ni á weratertá ice ge wulfe-aha?»

Kwalarevkwále Yahudiya-aha ge fetaare áte Yaisu

²² Daaci samsa sarte á mága munri á wera *mashidi yaikke am Urusaliima maa, ta naba gyaa munri. Sarte nanna, sarte á lailaidfire.

²³ Daaci vacite umele, anjka á já daba Yaisu am dzadzáwe á mashidi, am tate na tá daháná an dzadzawe á Suleymanu na maa,

²⁴ de jarammeje zlafe adaliye Yahudiya-aha á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge nane: «Máki ba jirire ba ka una ka *Almasihu á Dadaamiya wá, ndanerndá jirire-aara, geni a shunjeleka ire á nere mázle-aara. Kinekineka njá ufa ba una ázeja.»

²⁵ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha fakurtaareka áte ya. Slera na yá anjka á maganá ya na wá, yá maganá á ba an hakuma á Edderwa. Una nanna á bakurá ba elva ge kure áte ya, ma ya ware keni.

²⁶ Aley kwá fetareka áte ya, adaba kwa kyawe-aha-aaruka.

²⁷ Kyawe-aha-aaruwa wá, tá cena kwára-aaruwa,

tá dabiďába, iya keni diyanaterdiya. ²⁸ Yá vaterte shifa na á zleka na, tá emtseka ďekideki, baaka ura á dzegwándzegwa saterse am erva-aaruwa. ²⁹ Edderwa na a vite kyawe-aha ŋanna, yaikke ba ŋane arge duksa bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa sanse kyawe-aha ŋanna am erva á Edderwa. ³⁰ Iya antara Edderwa ŋa ba palle.»

³¹ Daaci Yahudiya-aha ta naba haletaa nákwá zlafe ádaliye, tá kátá ejja. ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náwa kwakya slera shagera shagera na ya maganaa ya am dágave á kure an hákuma á Edderwa. Kina kwá kátá jiyá an nákwá adaba ura-ara palle?» ³³ A ba Yahudiya-aha ŋanna tá elvan ge ŋane: «Ŋá jáká an nákwá adaba shagerire na ka maganaa ka ka. Amá ŋá jáká adaba elva mándzawe na ká ndaná ka áte Dadaamiya. Ka keni ka ba urimagwe, amá ka ganve ire á ŋa Dadaamiya.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba Dadaamiya: Kure kwa dadaamiya-aha. ³⁵ Diyamidiya názu an puwa am wakita á Dadaamiya wá, baaka ura á ebzebza. Dadaamiya a ďetaa emnde na ni a vaterte elva-aara ta dadaamiya-aha. ³⁶ Janateruka ya ge emnde ŋanna emtu, ya na a eksisaa ba Dadaamiya, a beliyaa á sem duniya? Kwa baa yá ankwa á zlazla Dadaamiya, adaba ya baa: ya *Egdza á Dadaamiya? Áma ŋane zláze ŋanna? ³⁷ Máki kwá ezzhára slera na yá maganá ya slera á Edderwa ka, fautareka áte ya. ³⁸ Amá máki yá mága ba slera á Edderwa ba jirire wá, ma kwá fetareka áte ya keni, fautarefe kure á ba áte slera-aaruwa ŋanna, geni kwá diyeddiye jirire-aara, ganakini iya antara Edderwa ŋa ba palle.»

³⁹ Tá kátá ekseksa, amá sharánka zlafe ádaliye. ⁴⁰ A zlalehe ge Yaisu á dete iga a guwa á Urdun, tate á mága baptisma á Yuhanna, a de njehe áhuwa. ⁴¹ Amá kwakya emnde ta kelaa á dezeńara. Ta bántsa emnde ŋanna am dagave-aatare: «Yuhanna wá, baaka najipu na a maganaa ŋane, amá bademme á názena a ndaanaa ŋane áte zhel na bademme ba jirire.» ⁴² Emnde kwakya fartarfe áte ŋane am tate ŋanna.

11

Emtsamtsa Laajarus

¹ Ankwa zhel emnde a Baytaniya umele zhera-aara Laajarus wá, lapika ba zlazladá. Egdzar mama-aha-ŋara ŋwasha, tara Marta antara Maari keni tá á ba am ekse ŋanna. ² Maari ŋanna wá, ba Maari na ndza a puwar náza

se áte sera ge Yaakadada, a halanaahe an úgje á ire-aara na. Laajarus lapika na egdza emmenjara ge Maari njanna.

³ Daaci egdzar mama-aha njwasha buwa njanna, ta naba belanve ura ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Yaakadada, náwa lapika ura á nj Laajarus.» ⁴ Cenáncena Yaisu labare njanna maa, a ba njane: «Lapikere á Laajarus á taa jeka shifa-aara. Amá watse tá nanna emnde yaikkire á Dadaamiya, antara yaikkire á Egdza-aara keni, adaba lapikere-aara zhel njanna.»

⁵ Yaisu wayatertewáyá jipu tara Maari antara Marta ira Laajarus. ⁶ Adaba una njanna daaka watsewatse am sarte na a cenaa labare á lapikere á Laajarus na. A gaa háre buwa am tate njanna, am iga-aara lauktu a tse, a duwa.

⁷ Am iga a háre buwa njanna maa, a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: «Mi zlaláwa, mi eptsa adaliye á dem Yahudiya.» ⁸ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge njane: «Malum, á ba am háre-aha na tá kátá jakjá Yahudiya-aha á ba an nákwá ni, ká kátá eptsa adaliye á ba ádehuwa?»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya emtu ganakini anjwa saa kelaawa ju buwa am váha palle? Máki ura á zlalá an vaciya wá, á jeka ektápaare. Adaba anjwa parakkire am duniya. ¹⁰ Amá máki edda-aara á zlalá an vayiya wá, á naba ejja ektápaare, adaba baaka parakkire am njane.»

¹¹ Am iga á elva-aara njanna maa, a ba njane zlahe adaliye á elvan ge itare: «Anjwa á paa háre ura á miya Laajarus, amá yá de tsantetse am háre-aara njanna.» ¹² A ba pukura-aha tá elvan ge njane: «Yaakadada máki á pupe háre wá, una watse á mbembe.» ¹³ Yaisu anjwa á baterá baaka Laajarus emtsamtsa, pukura-aha ta kurken á ndater ba háre á jirire. ¹⁴ A naba ndaterse ba parakke Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Baaka emtsamtsa Laajarus. ¹⁵ Iya wá, yá higa jipu adaba lámare njanna a shaa Laajarus am iga-aaruwa. Una a magava estuwa na wá, adaba ba kure, geni a farfe zlahe adaliye fetarfire á kure áte iya. Daaci tsaumitse, mi zlaláwa mi dezenjara.» ¹⁶ A ba Taumas, (Wulhe keni ba zhera-aara,) a ba njane á elvan ge pukura-aha umele: «Mi keni mi zlalawa, mi de emtsa ba kerde antara njane.»

Ba Yaisu una sletsa emnde am faya

¹⁷ Lauktu á daada Yaisu á dem Baytaniya maa, a de beraa hedarehe Laajarus zlauzle, háre-aara ufade am evege. ¹⁸ Ekse á Baytaniya njanna ba herzhe an Urusaliima á maga ba kilaumaiter keye. ¹⁹ Yahudiya-aha kwakya ta sem mba á tara Maari antara Marta, ta se gater use adaba a kedaa egdza emmetare.

²⁰ Am sarte na cenáncena Marta ganakini sámsa Yaisu maa, a naba tsetehe, a zlala á de yainuye áte baráma a sawa. Maari wá, ñane a nja am mba. ²¹ A ba Marta á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, egdza emmerwa ma andze á emtseka ñekideki. ²² Amá ba kina keni diyandiya ganakini Dadaamiya á yakveka názena ka ndavanuwa ka.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Sey á sesse egdza emmeña á ba an shifa-aara.» ²⁴ «Diyandiya,» a ba Marta. «Diyandiya ganakini watse á tsetse vaci tsa emnde á faya am halavuwa á duniya.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya una ya edda tsa emnde am faya, ba iya una ya slefaterem shifa na á zleka na am vuwa ge emnde. Má ura fetarfe áte ya wá, ma emtsamtsa keni á tsetse á ba an shifa-aara. ²⁶ Ma ware una an shifa, a fetaare áte ya, á emtseka edda-aara ñekideki. Faktarfe emtu áte elva-aaruwa na?» ²⁷ «Ane fantarfe, á ba Marta, «fantarfe ganakini ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya, ba ka edda una diyañerakdiya ganakini watse ká sawa á sem duniya na.»

Sesse yawe á kyuwa ge Yaisu

²⁸ Am iga á elva-aara ñanna Marta wá, ba eptsa-aara a detevege egdza emmeñara Maari, a de mbedanuhe an nasherire, a ba ñane á elvan ge ñane: «Samsa Malum ankwá á ndavakndává.» ²⁹ Ba tara cenáncena, antara ba tsetse-aara ge Maari, a duhe ádezeñara. ³⁰ Amá zlahe samka Yaisu á sem huđe á ekse emtsaade, zlahe á ba am tate ñanna a de yainuwa Marta na. ³¹ Tsetsa Maari an hádzala á segashe maa, bademme á Yahudiya-aha na tá njá ázeñara, ta de gater use na keni, tá sa edfaba. Itare ta kurken á de kyuwa áte irekhyá.

³² Dámda Maari á deza Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, ma andze á emtseka egdza emmerwa ñekideki.» ³³ Daaci Yaisu á zhára ba á kyuwa Maari na, Yahudiya-aha na ta daa edfaba na keni bademme tá ankwá kyuwa. Una ñanna wantewa jipu am ervaunđe ge Yaisu. ³⁴ A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa hedanaa áme ñane emtsa ñanna?» «Sawa njá marakanaamára Yaakadada», a ba itare tá elvan ge ñane. ³⁵ Daaci sessa yawe á kyuwa ge Yaisu keni. ³⁶ Daaci a ba Yahudiya-aha: «Kay, zhel na wayawáyá jipu an Laajarus na.» ³⁷ Amá a ba emnde umele-aatare: «Ábi ba ñane una a weranante ice ge zhel wulfe na? Ay ábi ma andze á janviyaaka piyeta emtsa á Laajarus keni?»

Yaisu tsantetse Laajarus am faya

³⁸ Wantewa zlabé ádaliye am ervaunđe ge Yaisu, a naba duhe á dete irekhya ɲanna. Irekya ɲanna keni, ndza ta yese ba evege ba estuwa am uksuwe á palaha, ta hedanuhe an palame. ³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Tambarawanvuwetámbara palame ge we á evege.» A ba Marta egdza emmenjara ge edda una am evege: «Yaakadada, watse á se kwakya degi mazla-aara, adaba háre ufade vatena ehhefa-aara.» ⁴⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ndza ndaananjka a ba iya, máki faktarefe watse ká nanna yaikkire á Dadaamiya?» ⁴¹ Daaci ta naba tambaranvuwe páláme na ge we á evege. A kante ice-aara á dem samaya Yaisu, a ba ɲane: «Yá anjwa á slafaká we-aaruwa Edderwa, adaba cenakivaarcene. ⁴² Diyandiya ganakini ká anjwa cenivaarcene ma vaatara keni, amá ya ndaa una adaba emnde na náwa itare tá ázerwa na, geni a fartarfe ganakini ka beliyaa ba ka.»

⁴³ Am iga á maduwa-aara maa, á ba ɲane á ba an ka kwárá: «Laajarus, sesse á segashe!» ⁴⁴ A sessehe ge Laajarus antara ba kálpákane na ndza ta fademe am hufe-aara na bademme. Sera-aha-aara, antara erva-aha-aara, ira ire-aara bademme á ba an fádá. A ba Yaisu: «Palawanaapále áte ɲane, belawanaabelá.»

*Yahudiya-aha tá anjwa maga pute a eksa Yaisu
(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-12; Luka 22:1-2)*

⁴⁵ Dikele á Yahudiya na ta de gater use ge tara Maari na, ba ta naa najipu na ni a maganaa Yaisu na wá, ta naba fetarhe áte ɲane. ⁴⁶ Amá á ba am dagave-aatare, emnde umele ta de balaterse názena a maganaa Yaisu na bademme ge *Farisa-aha. ⁴⁷ Daaci Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha ta jemaa emnde a *kendekyiya yaikke, a ba itare: «Mí magáná estara kina? Náwa zhel na anjwa a far ba mága najipu-aha? ⁴⁸ Máki mí zharaná á ba an ice wá, watse bademme á emnde tá fetarfe áte zhele na. Daaci watse á tsetse elva yaikke, watse tá demda emnde a Rauma na tá an hakuma na á dem elva ɲanna, watse tá mbedfanaambeda mashidi á miya yaikke na, tá kefanaakeda larde á miya.»

⁴⁹ Daaci a ba Kayafas, ɲane male á *liman-aha am sarte ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kure wá, baaka názu kwa disaa kure emtsaade. ⁵⁰ Diyakurka ganakini máki jamija shifa-aara ɲane palle á emtsemntsa adaba emnde, á shansha ire-aara larde á miya emtu?» ⁵¹ Amá wá, a ndaanaa ɲane an ire-aara ka una ɲanna. Am ba ɲane una a gev male á liman-aha am sarte ɲanna, a maganaa ba Dadaamiya geni á maganaamaga nabiyire áte Yaisu, geni a emtsemntsa Yaisu

am kela á Yahudiya-aha bademme. ⁵² Am kela á Yahudiya-aha ka palle, amá geni á jatermarje ge egdzara á Dadaamiya na tá am huđe á duniya bademme tá gevge palle.

⁵³ Daaci male-aha á Yahudiya-aha ta magaa sawari á ja shifa á Yaisu ba vacite ñanna. ⁵⁴ Adaba una ñanna Yaisu dalika á jadaba am dagave á Yahudiya-aha áte parakkire. A naba zlalehe á dem ekse umele tá d'aháná an Aifrayim herzhe an kaamba, ta de nja áhuwa antara pukura-aha-aara.

⁵⁵ Herzhevteherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá d'aháná an *Paska na maa, bademme á Yahudiya-aha na tá am ekse-aha umele, tá ankwá jahava á ba á dem huđe á Urusaliima zlađe samka hare-aha á muñri emtsaade, geni tá de maga náđe á cuded'fire ge ire-aatare, lauktu tá za muñri. ⁵⁶ Am sarte na jarammeje emnde am mashidi wá, ta tátaya Yaisu. A ba itare am dagave-aatare: «Watse á ba á sawa zhel na á sem muñri? Emtu estara a ba kure?» ⁵⁷ Ta ndanaa adaba uwe estuwa, adaba a ba male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha, ma a naanaa ware tate á Yaisu keni, a shebeka, itáre tá de eksekse.

12

Maari a puwanante náza se áte sera ge Yaisu
(Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9)

¹ A juwaa ba háre unkwáhe tá gyá muñri á *Paska wá, damda Yaisu á dem Baytaniya ekse á Laajarus na a tsante am faya na. ² Ta naba gyaná d'afa ge Yaisu am ekse ñanna. Tara Yaisu antara Laajarus ira emnde umele tá arge d'afa. Marta wá, ñane slevaterte d'afa ñanna antara kazlaña-aara bademme.

³ Daaci duwa á Maari, a naba eksetaa náza se-aara kyalma á liter zlázláda gane-aara jipu. Náza se ñanna wá, tá gyaná an nardisa. A naba puwanante áte sera bedbedbede ge Yaisu, a halanaahe an úgje á ire-aara. Daaci bademme á huđe á bere ba se á náza se na. ⁴ A ba Yahuda Iskariyaut palle á pukura-aha-aara, edda una watse á de valateru ge Yaisu kelaade-aha keni ba ñane ñanna, a ba ñane: ⁵ «Labára kwá maga una? Ma tá veluka náza se zlázláda seke una, ma gursa kul vuye keni, daaci ma tá tegatertega ge talage-aha!» ⁶ Ndahaaka una adaba slezatervaare ge talage-aha, amá adaba ñane neyle. Á ñáná ñane shunngu-aatare, amá ankwá á ilila. ⁷ A ba Yaisu: «Weshawananteka ire ge mukse na. Adaba ankwá á maginá ñane zunñwe slera a vacite na má watse tá hediheda na. ⁸ Talage-aha wá, ma vaatara keni tá á ba ázekure. Amá ya wá, watse ya baaka ázekure.»

*Male-aha á *liman-aha tá ngwadá sawari á já shifa á Laajarus*

⁹ Cenarácena Yahudiya-aha ganakini anjka Yaisu am Baytaniya maa, bademme ta berdava á ba ádehuwa. A dáteraa ba wedere á Yaisu ka palle, ta de zharanaa antara Laajarus na a tsante am faya na. ¹⁰ Daaci male-aha á *liman-aha ta ngwadaa sawari-aatare geni sey tá kedanaakeda shifa á Laajarus keni. ¹¹ Adaba Yahudiya-aha kwakya eptsaraterveptsá iga ge itare, ta fetaare áte Yaisu adaba njane.

*Yaisu á dem huđe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40)*

¹² Makuralla-aara wá, bademme a nalgaadama á jamme am huđe á Urusaliima ta se za munri á *Paska na, cenarácena ganakini anjka á sawa Yaisu á sem huđe á Urusaliima. ¹³ Bademme-aatare ta naba datsemaa hyema á debina am erva, daredde á de lyiya Yaisu an njane áte barama. A ba itare á ba an ká kwara: «Galaugala Dadaamiya! A gagga Dadaamiya barka ge ekka na ká sawa an zhera á Yaakadada na. A gagga Dadaamiya barka ge ekka, ka slekse á *Iserayiila.»

¹⁴ Am sarte njanna, Yaisu shansha ezzenwa zlauzle, a njete áte ezzenwa njanna, gevge á ba áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba njane:

¹⁵ «Ekkure emnde a berni á *Siyauna, a wakurka lyawa dekideki, kwaye á sawa slekse á kure áte úma á ezzenwa.»

¹⁶ Am sarte njanna wá, ndza cenaránka emtsaafé pukura-aha jirire-aara. Sey am sarte na zlazlálá Yaisu á dem yaikkire-aara, lauktu saasa á sem ire-aatare bademme, geni názena ta magannaa emnde ge Yaisu na ba kalkale antara una a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte njane.

¹⁷ Vacite na Yaisu a daase Laajarus am irekhya, a tsante am faya na wá, emnde kwakya tá anjka áhuwa. Ta de balatersaa emnde njanna ge emnde umele názena ta nannaa itare. ¹⁸ Adaba una njanna emnde bademme ta se yainu ge Yaisu. Adaba cenarácena najipu na a maganaa njane. ¹⁹ A ba *Farisa-aha am dagave-aatare: «Zharauzhará, bademme á emnde tá zhagade á ba á dezenjara! zhel na degiya mi danuka?»

Yunaninjkau-aha tá kátá deza Yaisu

²⁰ Tá anjka Yunaninjkau-aha umele am dagave á emnde na ta sem Urusaliima ge se kezlan ugje ge Dadaamiya am munri na, ²¹ ta duhe ge Yunaninjkau-aha njanna á deza Filip, ura Baytisayda am kwará á Galili, a ba itare tá elvan ge

ɲane: «Malum ɲá kátá deza Yaisu». ²² A tsetehe ge Filip a de mbedanu elva ɲanna ge Andere, daaci bukerɗe-aatare ta duhe á deza Yaisu, ta ndaanhe.

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Hyephye sarte a zláá *Ura á emnde baɗemme á dem yaikkire-aara. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire: Ice á hiya palle, máki jakemka am haha keɗakanaakeɗa, ma vaatara keni ba ɲane palle ɲanna. Amá máki jakemja am haha keɗakanaakeɗa wá, á yá egdzere kwakya. ²⁵ Daaci ma ware una a wayete shifa-aara keni á de keɗanaakeɗa, amá edda una a yaa shifa-aara am duniya na wá, á shá shifa na á zleka na. ²⁶ Edda una má á kátá magiya slera ge iya wá, sey á ɗabidába. Daaci tate na ni ya átekwa ya na wá, sleslera-aaruwa keni á de ɲá á ba áhuwa. Ma ware una á magiya slera ge iya na, Edderwa á gálá ba ɲane.»

Yaisu aɲkwa á ndáhá elva a emtsa-aara

²⁷ A ba Yaisu kina wá: «Yá aɲkwa dzámá ire! Yá baná uwe kina ge Edderwa? Yá baná: Eddaaye, piyetepiya zlaɗa-aaruwa na emtu? Yá ndaaka una ɗekideki. Aɗaba a siyaa ba una ɲanna á sem duniya. ²⁸ Arge una ɲanna wá, náwa názena ni yá banán ge Edderwa: Eddaaye, emmága slera á ɲa am emnde geni a diyareddiya yaikkire á ɲa.» Daaci tá cená ba kwára yaikke á ndáhá elva á sawa am samaya, a ba ɲane: «Maranateránmára zlauzle yaikkire-aaruwa ge emnde, amá yá marateránmára zlaɓe áɗaliye geni a galarigálá emnde.»

²⁹ Emnde na tá aɲkwa áhuwa cenárancena kwára ɲanna, amá a ba emnde umele válaha á samaya, a ba emnde umele keni, aɲkwa á ndaan elva malika. ³⁰ Yaisu a ndaterse jirire-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwára ɲanna á biyá elva ge iya ka, amá á bakurán ge kure. ³¹ Sarte na náwa ɲane na wá, á kyaavekye shairiya á duniya na, tá eblyanseblye slekse á duniya na á degashe. ³² Iya wá, má watse kariteka ya áte haha na, a detire wá, baɗemme á emnde watse yá sátersa ásezerwa.» ³³ Kwaya ɲane sera á elva-aara na a pálá jeba á emtsa na ni á de emtsa ɲane na an ɲane.

³⁴ Daaci a ba emnde tá elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa am *tawraita ɲa cenáncena wá, *Almasiihu wá, á emtseka ɗekideki. Ekka keni a ba ka sey tá kanteka *Ura á emnde baɗemme á detire. Ware ɲane *Ura á emnde baɗemme ɲanna?» ³⁵ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kina wá, zlaɓe aɲkwa parakkire am dáɗave á kure na wá, dawmbare á ba á de katafke, a se shakurka tabeɗammire. Aɗaba edda una á zláá am tabeɗammire diyaaka ba tate na á detekwa keni. ³⁶ Aɗaba una ɲanna,

fautarefe áte parakkire am sarte na ni anƙwa parakkire ázekure, geni kwá gevge emnde a zláá am parakkire.»

Kwalarevkwale Yahudiya-aha ge fetare áte Yaisu

Ba a ndaase elva-aara Yaisu wá, a naba zlalehe ba yiyiye an itare, a de shebevhe duksa-aara. ³⁷ Yaisu maganaamaga tsa najipu-aha gergere naránna an ice-aatare, aley fartarka dekideki áte ɲane. ³⁸ Una ɲanna gevge á ba áte una ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɲane:

«Yaakadada, anƙwa ura a fetaare áte waazu á ɲere emtu? Yaakadada mu a maraná hákuma-aara ge ware ɲane?»

³⁹ Zlabe ádaliye, dzegwaránka fetarfe na wá, gevge elva na ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɲane:

⁴⁰ «Dadaamiya a hadateraa ice geni a naránka an ɲane, a vaterte degdegire á ire, geni a cenarvaaka elva-aara. Baɗemme á una ɲanna wá, ba geni a saremka ásezerwa geni yá mbateraambe.»

⁴¹ Nabi Aisaya a ndaa una ɲanna na wá, aɗaba á ba am date keni ɲane nanna Yaisu am yaikkire-aara lauktu a magaa nabiyire ɲanna áte ɲane.

⁴² Am una ɲanna wá, á ba am dágage á male-aha á Yahudiya-aha keni kwakya emnde na fartarfe áte Yaisu, amá ndarseka parakke, aɗaba ta kuva ice á *Farisa-aha, geni a ɲgyaraterseka am jeba á Yahudiyire ba dekideki.

⁴³ Ta hayaa ba ɲgáhire na tá sháná áza emnde, arge ɲgáhire na á de vatertá Dadaamiya.

Am halavuwa á duniya elva á Yaisu á de mbaɗa emnde am shairiya

⁴⁴ Daaci a kante kwará á ba an ndzedá Yaisu, a ba ɲane: «Ma a fetaara ware áte ya keni, a fetaara áte ya palle ka, amá a fetaare áte edda una a belibela na keni. ⁴⁵ Ma a niyaa ware keni, edda-aara nánna edda una a belibela na keni. ⁴⁶ Sawa-aaruwa á sem duniya na wá, ya parakkire ge duniya, geni ma a fetaara ware áte ya keni, a njeka am tabedammire mázla-aara. ⁴⁷ Ma a cenanaa ware elva-aaruwa, amá magaaka fesarfire wá, yá ɲgudaná ya ka edda-aara. Aɗaba sanká á se ɲgwadá emnde a duniya, amá ya se lyaterlya. ⁴⁸ Ma a yiyaa ware, ma a yanaa ware elva-aaruwa keni, anƙwa názena ni á de mbeɗa edda-aara am shairiya. Ba elva-aaruwa ɲanna a cenevaa ɲane, amá fetareka na wá, á de mbeɗaná ba elva ɲanna vaci shairiya. ⁴⁹ Aɗaba elva á ire-aaruwa ka. Baɗemme á názena yá anƙwa ndaater ge emnde, antara názena ni yá anƙwa kwaraterse ge emnde na wá, baɗemme ndza a binaa

ba Edderwa. ⁵⁰ Diyandiya ganakini elva ḡanna a ḡeliya Edderwa an ḡane na wá, á saterá shifa na á zleka na ge emnde. Daaci bademme ya se ndá ba názena ni a binaa Edderwa.»

13

Yaisu á baraterá sera ge pukura-aha-aara

¹ Ay, a jauwaa ba háre palle mazla-aara tá gya muḡri á *Paska, Yaisu diyaadiya ganakini herzhavteherzhe sarte-aara jipu ge zlala á dem mba á Eddeḡara, á yá duniya. Wayatertewáyá an tsáká ire emnde-aara na ni á yaterá am duniya na.

² Daaci, tá arge masane tara Yaisu antara pukura-aha maa, Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut wá, fanemfa Shaitaine am ervaunḡe zlauzle, ganakini a veluvele Yaisu. ³ Yaisu wá, diyaadiya ḡane ganakini ndza a sawa áza Dadaamiya, watse á eptsá zlaḡe ádaliye á deza Dadaamiya. Diyaadiya geni bademme á hákuma á ba am erva-aara.

⁴ Daaci a naba tsanvaare ge masane na, a tsekwese am zane-aara, aḡkwa patele áhuwa a halante, a ḡudese huḡe an ḡane, ⁵ a kevaa yawe am tasa, daaci a fantau ge barateraa sera ge pukura-aha-aara, á halateraa yawe áte sera an we á patele na a ḡudese huḡe an ḡane na.

⁶ Daada áte Simaun Piyer maa, «Lyafka,» a ba ḡane. «Ka ni ka bariya sera ge iya Yaakadada?» ⁷ A ḡwanante ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Názena yá aḡkwa maganá ya na diyaḡka emtsaade, amá watse ká diyeddiye.» ⁸ A ba Piyer: «Baaka, ká báreka sera-aaruwa ḡekidḡeki.» A ba Yaisu á elvan ge ḡane: «Máki baranakaaka sera wá, ba icevice dáḡave á miya antara ka.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge ḡane: «Yaakadada, máki estuwa wá, serka palle, antara ba erva-aha-aaruwa, antara ire-aaruwa, náwa barivebare.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ḡane: «Máki ura barevbare wá, á bareka mazla-aara adaba tseḡaḡe vuwa-aara. Sey á bárá ba sera. Kure wá, tseḡaḡe vuwa á kure. Amá wá, kure bademme ka.» ¹¹ Edda una ni watse á de vela Yaisu na wá, Yaisu diyaadiya, a ndaanaa adaba una ḡanna: Bademme á kureka kwa tseḡaḡe.

¹² Am sarte na zlauzle am baratera sera maa, a tsekweme am zane-aara zlaḡe adaliye, a de njehe am tate á ḡa-aara, a ba ḡane á elvan ge itare: «Kina diyakurdiya názena ya magakurnaa ya na emtu? ¹³ Náwa kwá ḡahiyá an malum antara Yaakadada. Shagera jipu, una ḡanna ba unḡule-aara. Adaba ba jire ya ba estuwa. ¹⁴ Iya na ya malum antara Yaakadada ni náwa ya barakuraa sera ge kure na

wá, daaci kure keni shagera baraubára sera-aha á kure am dagáve á kure. ¹⁵ Iya wá, maranakuránmára gáráva-aara, geni kure keni kwá de magáná á ba áte una ya magakurnaa ya na. ¹⁶ Náwa yá ndakurndá kwa ádaliye: Ge jirire wá, walaadí á januka ge zánwe-aara, slebela keni á januka ge edda una ni a ebbela na. ¹⁷ Kina wá, cenakuráncena mazla-aara, máki kwa emmága áte una nanna wá, á de jakurja gedá.

¹⁸ «Elva-aaruwa na wá, yá ndaakur ge kure bademme á kure ka. Diyanaterdiya ya emnde-aaruwa na ya dzeratersaa ya. Názena ni an puwa am wakita á Dadaamiya na keni shagera ba a gevge. Adaba a ba nane: Palle á emnde na na zu dafa kerde á de gev kelaade-aaruwa. ¹⁹ Ndaanakursendá ya mázla-aara, a njinja am vuwa á kure, geni má sámša duksa nanna wá, kwá diyeddiye geni iya wá, Iya. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Ma a lyiyanaa ware slebela-aaruwa keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Iyau, edda una a lyevaa ya maa, a lyevaa ba edda una ni a belibela na.»

Ngyanmengye Shaitaine am ervaunđe ge Yahuda
(*Mat. 26:20-25; Mark. 14:17-21; Luka 22:21-23*)

²¹ Ba a ndaase una nanna Yaisu wá, mázla-aara damda dzámá ire yaikke á dem nane. A ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure.»

²² Farantaufe pukura-aha ge zháráva á dem ice am dagave-aatare, diyarka edda una Yaisu á bálá nákwá áte nane na dekideki. ²³ Ankwa pukura palle, nane a nja herzhe an Yaisu, Yaisu a wayete nane kwakya-aara. ²⁴ Simaun Piyer a maganaa nalaama, geni a ndavanundave: á bálá nákwá áte ware nane. ²⁵ Pukura nanna a naba ndavanu ge Yaisu an enkale, a ba nane: «Yaakadada, ware nane edda-aara?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Kwaye watse yá ukcevaukca vanğwala yá gar dále wá, edda una má ya fanem am erva na ba nane.»

Daaci Yaisu a naba ukcevaa vanğwala na, a gar dále, a vante ge Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. ²⁷ Ba a lyevaa dafa na Yahuda am erva á Yaisu wá, Shaitaine a naba ngyanme am ervaunđe. A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ábi ká am niya á na ge slera á na na? Edduwa emmága watsewatse.»

²⁸ Amá ma a bannaa adaba uwe Yaisu elva nanna ge Yahuda keni, palle á ura diyaadiya baaka dekideki am dagave-aatare nanna. ²⁹ Adaba á náná Yahuda shunğu maa, emnde umele-aatare ta kurken Yaisu a banaa de shekwamiveshekwe duksa na mí maga munri an nane, bi

a banaa de tegatertega egdza duksa ge talága-aha. ³⁰ Am sarte na lyevaalya Yahuda vanḡwala na am erva á Yaisu, antara ba degashe-aara ba watsewatse. Am sarte ḡanna vayiia.

Shairiya anwaslire na a vatertaa Yaisu ge emnde-aara

³¹ Sesse Yahuda zlazlálá maa, a ba Yaisu: «Kina wá, á de marápssemárá yaikkire á *Ura á emnde bademme mázla-aara, tá de zharaná áte ḡane emnde yaikkire á Dadaamiya keni. ³² Ba seke una ni marápssemárá yaikkire á Dadaamiya áte Egdza-aara na wá, Dadaamiya keni á de marateránmárá ba ḡane an ire-aara yaikkire á Egdza-aara ge emnde. Á de magán ba herzhe na duksa ḡanna, má watse á dáná á dem samaya. ³³ Daaci, yá haraaka antara kure kwakya mazla-aara egdzara-aaruwa. Kina wá, názena ndza ya ndaater ge Yahudiya-aha na, yá ndakurnda ge kure keni: Watse kwá tatayítataya, amá kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya na. ³⁴ Náwa shairiya anwaslire yá vakurte ya: Shairiya ḡanna wá, mága wáyávire am dágave á kure. Kure keni wayawaavewáye am dágave á kure á ba áte una ya wayakurtaa ya na. ³⁵ Máki kwá anḡwa wayaavewáye wá, tá naba diyakureddiye emnde a duniya ganakini kure wá, kwa pukura-aha-aaruwa.»

Piyer á de pelaará we ge Yaisu

(*Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34*)

³⁶ A ndavanu ge Simaun Piyer, a ba ḡane: «Ká zlá lá a deme ka Yaakadada?» A ḡwanante ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Kina zlaḡe ká dzegwánka emtsaade ḡabiyá á dem tate na yá detekwa ya, sey watse ká ḡabiyá á katafke.» ³⁷ A ba Piyer á elvan ge ḡane: «Yaakadada labára yá dzegwánka ḡabakḡaba kina? Ya keni yá am niya-aaruwa, yá kátá ya shifa-aaruwa aḡaba ka.» ³⁸ A ba Yaisu á elvan ge ḡane: «Ba jirire ká am niya a ya shifa á ḡa aḡaba ya emtu? Yá ndak ba jirire: Vatena lauaktu á kyuwa tsákálá wá, ká de ndaasendá ka ser keye, diyakika, a ba ka.»

14

Ba Yaisu palle una baráma á deza Dadaamiya

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «A gazleka ervaunḡe á kure ḡekidḡeki, fautarfe áte Dadaamiya, fautarfe áte ya keni. ² Kwakya sledḡe am huḡe á há á Edderwa. Ma andze ḡaaka wá, ma yá ndakurka. Yá zlá lá, yá de tsatsakurá sledḡe. ³ Má tsatsanakuraatsatse sledḡe zlauzle maa, watse yá eptsá, yá se halakurá á dezerwa, geni kure keni kwá de njá

á ba am tate na ni yá njá ya átekwa. ⁴ Baráma á dem tate na yá detekwa ya wá, diyakurdiya.»

⁵ A ba Taumas á elvan ge ñane: «Yaakadada, ba tate na ká detekwa ñanna keni diyañerka ni, diyañerdiya baráma-aara? Njá dise estara kena?» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ya baráma ñanna ba iya, jirire keni á ba ázerwa palle, shifa keni á ba ázerwa palle. Baaka ura á daada á deza Edderwa á kya baráma umele ðekideki, sey máki a se ðaba ya. ⁷ Máki diyakuridiya iya wá, Edderwa keni ba diyakurdiya. Ba kina keni diyakurdiya, kwá aṅkwa zhára ba ñane.»

⁸ A ba Filip á elvan ge ñane: «Yaakadada, marañeránmárá ka ba Eddeña na ge ñere wá, zlauzle náza á ñere.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kinekineka yá am dágave á kure ni kwaasau diyakika Filip? Ma a niyaa ware keni, edda-aara a naa ba Edderwa, una ni marañeránmárá Eddeña, á ba ka? ¹⁰ Emtu faktarka ganakini yá aṅkwa am Edderwa, Edderwa keni aṅkwa am ya emtu? Baðemme á názena yá bakurná ya na elva á ire-aaruwa ka, á bina ba Edderwa. Zlabe áðaliye baðemme á názena yá maganá ya na keni, á maganá ba ñane slera-aara am ya. ¹¹ Máki ya bakurnaa ba ya: Yá aṅkwa am Edderwa, Edderwa keni aṅkwa am iya wá, naba fautarfe. Máki una ka maa, fautarfe kure á ba áte slera-aha na yá maganá ya na. ¹² Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaara ware áte ya keni, ba kelaa názena yá maganá ya na, edda-aara keni á emmága. Jauje ba ge una yá aṅkwa á maganá ya na keni á de emmága ñane, aḍaba yá aṅkwa duwa ya ádetevge Edderwa. ¹³ Ma kwa yeka uwe an zhera-aaruwa keni yá emmága, geni a naránna emnde yaikkire á Edderwa aḍaba Egdza-aara. ¹⁴ Máki kwá ñala duksa an zhera-aaruwa wá, ma uwe keni yá emmága.»

A ba Yaisu watse á bela Shedekwe Cufedfe á sawa

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe áðaliye: «Máki wayakuriwayá wá, magaumága názena yá bakurná ya. ¹⁶ Iya wá, yá de ñala Edderwa, ganakini á belakurá ura umele, á se melakurwa ñane. Edda-aara ñanna wá, Shedekwe na á kwaraterse jirire ge emnde na, á se njá ñane antara kure ma vaatara keni. ¹⁷ Emnde a duniya wá, itare tá shánka Shedekwe ñanna ðekideki, aḍaba diyarka Shedekwe ñanna, tá nánka keni. Amá kure wá, diyakurdiya ñane aḍaba á njá antara kure, watse á njá am kure. ¹⁸ Amaana yá yakurka an ire á kure ba seke egdzar tahe-aha, sey yá sawa ásezekure. ¹⁹ Á katafke cekwaangudí wá, tá de nika emnde a duniya mázle-aara, amá kure wá,

watse kwá nina yá á ba an shifa-aaruwa. Adaba una nanna, kure keni kwá de shá shifa jirire. ²⁰ Watse kwá de dise ba vacite nanna ganakini ntere an Edderwa wá, na ba palle. Kure antara ya keni ma ba palle.

²¹ «Ma a nanaa ware názena ya bakurnaa ya na, an kwa á emmága, edda una wayiwáyá ba nane. Ntere an Edderwa wayanerwáya jipu an edda-aara, yá maranánmára ire-aaruwa ge edda-aara.»

²² An kwa Yahuda umele nane Yahuda á Iskariaut ka, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, á geva estara kena ni, ká de maranera ire á na ba ge ntere, tá nan ka emnde a duniya na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Máki wayitewáyá edda-aara, an kwa á magá názená yá bakurná ya wá, Edderwa keni á wayetewayaya edda-aara. Daaci ntere an Edderwa na de njá an edda-aara. ²⁴ Máki wayika edda-aara wá, názena yá an kwa bakurná ya na keni a man ka deki. Amá a viyakurarka ganakini bademme á elva na yá bakurná ya na wá, elva á ire-aaruwa ka, a bina ba Edderwa na ni a belibela na. ²⁵ Yá an kwa á bakurná ya elva-aha nanna adaba zabe yá an kwa antara kure emtsaade. ²⁶ Má zlananzlálá iya wá, watse Edderwa á belakurá Shedefke Cufedde slemelanu ge ura á de sawa an zhera-aaruwa. Má watse samsa nane wá, á se kwarakurse duksa bademme, á se yehakuranta nane názena ya bakurnaa ya na bademme.

²⁷ «Kina wá, yá zlalá, náwa yá yakurá hairire. Hairire-aaruwa nanna wá, gergere antara hairire na á vantá duniya ge ura. Yá vakurte ba hairire na yá an nane ya am ervaunde-aaruwa. Daaci a gazleka ervaunde á kure deki, dzamauka ire keni. ²⁸ Ábi kwa cenancena elva-aaruwa, a ba ya ma zlananzlálá keni watse yá eptsa zabe adaliye ásezekure. Wayakuriwáyá tsawe wá, higauhiga áte zlalá-aaruwa keni, adaba yá an kwa zlalá á dem mbá á Edderwa, yaikke ba Edderwa arge iya. ²⁹ Kina wá, fanakuremfa duksa-aha nanna am vuwa geni vacitu má de gevge duksa-aha nanna wá, kwá de fetarfe áte iya. ³⁰ Yá ndáka elva kwakya mazla-aara, adaba an kwa á sawa slekse á duniya na. Amá á kwariyá nane ka deki, ³¹ á magava una nanna, ba geni a diyareddiye emnde a duniya, ganakini wayanwáyá an Edderwa, yá maganá á ba áte una a binaa nane ma uwe keni. Tsawetse mi zlaláwa áhuna!»

15

An kwa nafa tá dahaná an inabauhi, ya nafa nanna, a ba Yaisu

¹ A ba Yaisu: «Ba iya una ya mama á inabauhi á jirire, Edderwa wá, ñane edda á fe á nafa ñanna. ² Daaci bademme á erwa-aha na tá áte ya baaka nampire-aatare na, á ðatsaná á ba á dem áhá edda á fe. Á hyahyalaná antara ba erwa-aha shagera shagera na keni cekwa cekwa, geni erwa-aha ñanna tá yá egdzere ñgeláma. ³ Daaci kure kina wá, kwá an tsaatse, á tsatsakuraa názena ya kwarakursaa ya bademme na. ⁴ Gawevge emnde a nja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá njá á ba átevege kure. Erwa a nafa máki icaráyica áte mama wá, á taa yeka egdzere mázla-aara. Ba duksa palle ge kure keni, kwá taa maganaaka ba názara keni máki kwa baaka atevege ya.

⁵ «Daaci ya mama á nafa ñanna ba iya, kure kwa erwa-aha-aaruwa. Edda una á njá á ba átevege ya, iya keni yá anƙwa átevege ñane wá, ñane á magannaamaga námpire ge Dadaamiya. Amá máki kwa baaka átevege iya, ya baaka átevege kure wá, kwá taa maganaaka ba názara keni. ⁶ Edda una á njá yiyiye an ya wá, á eblyansebelye Dadaamiya ádegashe, ba seke náza erwa á nafa na an ica na. Ta eblyanse á degashe, má welesewele tá fante kára. ⁷ Máki kwá nja á ba áte vuwa-aaruwa, elva-aaruwa keni kwá anƙwa emmága wá, naba ndavaundáva názena kwá kataná kure, kwá shánsha. ⁸ Máki anƙwa námpire na kwá maganá kure wá, tá de diyakureddiye emnde ganakini kwa pukura-aha-aaruwa ba jirire, tá de dise estuwa yaikkire á Edderwa keni. ⁹ Yá keni wayanakurwáya ba seke una a wayitaa Edderwa na. Ma vaatara keni diyaweddiye ganakini wayanakurwayire. ¹⁰ Máki kwá anƙwa á fisarfe am názena yá bakurná ya wá, ma vaatara keni kwá diyeddiye ganakini wayanakurwáyá, ba seke una yá anƙwa á fansaara ya ge Edderwa, ma vaatara keni diyandiya geni wayiwáyá Edderwa.

¹¹ «Ya sakuranse una na wá, ganakini a naatená higa-aaruwa na ni yá an ñane na am erwaunƙe á kure, geni kure keni á natená erwaunƙe á kure an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹² Náwa názena yá bakurná ya: Wayawaave-waye am dagave á kure ba seke una ya wayakurtaa ya. ¹³ Máki ba mága wayavire wá, baaka arge una ni ura a naba yaa shifa-aara aưaba slakate-aha-aara na. ¹⁴ Daaci kwa slakate-aha-aaruwa ba kure máki kwá anƙwa á maga názena yá bakurná ya. ¹⁵ Daaci estuwa wá, yá ưaakurka an walaadĩ-aha mázla-aara, aưaba walaadĩ diyaaka sawári na am ire á zánwe-aara. Yá ưaakura á ba an slakate-aha-aaruwa, aưaba shanakurushe sawari na ya shanaa áza Edderwa na bademme ge kure. ¹⁶ Kwa eksisaa kure ka

lauktu ya gev Yaakadada á kure, amá ya dzerakursaa ba ya geni kwá se dábídaba. Ya fakuraare slera zlaɓe ádaliye, geni kwá maganaamaga nampire na ni saksage na. Daaci ma kwa ndavanu uwe ge Edderwa keni á vakurteva, máki kwá ndavaná an zhera-aaruwa. ¹⁷ Wayawaavewaye am dágave á kure. Ba una názu yá fakuraará ya.»

Duniya yanaaya Yaisu antara emnde-aara

¹⁸ «Máki yarakuraaya emnde a duniya wá, diyaweddiye ganakini ta yaa ba ya zuññwe. ¹⁹ Ma andze kwa emnde a duniya wá, ma tá yákuraaka emnde-aara keni, adaba ma kwa ba palle. Amá kwa emnde a duniyeka, ya dzerakursaa ya, ya sakurse am itare. Adaba una ñanna yarakuraaya na. ²⁰ Viyawanaaka kure ba elva-aaruwa na: Walaadí wá, á taa januka ge zanwe-aara an yaikkire. Máki ta faa zlaɓa áte ya wá, watse tá fá zlaɓa áte kure keni. Máki ta cena elva-aaruwa wá, názá á kure keni watse tá eccena. ²¹ Bademme á lámare ñanna wá, tá de magakurte adaba ba zhera-aaruwa, adaba diyarka edda una ni a belibela na. ²² Ma andze sanemka á se ndaternda wá, ma haypa-aatare ka. Amá kina wá, watse baaka we-aatare mazla-aara, ba haypa-aatare. ²³ Ma a yiyaa ware keni, a yaa ba Edderwa. ²⁴ Ma andze magannaaka slera-aha na ndza magaaveka am dágave á emndimagwaha dƙidƙe na áte ice-aatare wá, ma haypa-aatareka. Amá náwa naranna slera-aaruwa bademme, aley yarañeraaya antara ba Edderwa keni. ²⁵ Mága-aatare ñanna wá, a gevaa ba názena an puwa am tawraitaaatare. Anƙwa an puwa am *tawraitaa, a ba ñane: Yariyaaya ba dey.»

²⁶ A ba ñane á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Watse á sawa Slemelakurumele á de vakurtá Edderwa, yá de belaná á sawa am mba á ñere máki danaada ya. Slemelakurumele ñanna wá, Sheɗƙwe Cuɗeɗe á kwaratersá ñane jirire ge emnde, á se maganá ñane seydire áte ya. ²⁷ Kure keni watse kwá mága seydire áte ya, adaba ya fantuwa estuwa slera-aaruwa, sem kina ma ba kerɗe.»

16

¹ «Náwa yá anƙwa fakuremfa am vuwa á kure, ganakini a de kezlevka fetarfire á kure áte ya. ² Adaba watse tá ñgyakurñgye am jeba á Yahudiya ba dƙidƙe, kwá duka á dem mashidi. Anƙwa á sawa sarte umele wá, ma a janaa ware shifa á kure keni, á de banba am ervaunɗe-aara geni á maganá slera shagera ge Dadaamiya. ³ Una ñanna tá de maganá adaba diyarañerka ma Edderwa, ma iya keni. ⁴ Kwaya ñane, fanakuremfa am vuwa á kure zlauzle. Daaci

má samsa sarte ñanna wá, watse kwá diyeddiye ganakini ya ndakurndá.»

Slera á Shedekwe Cufedde am duniya

A ba ñane á elvan ge itare: «Ndanakurka una am fantaufe na wá, adaba yá anƙwa ba ya an ire-aaruwa am dagave á kure. ⁵ Kina wá, ya ndakursende adaba yá anƙwa eptsá á deza edda una a belibela na. Amá baaka ura a ndaviyu elva am dagave á kure áte zlala-aaruwa ñanna. ⁶ Kwá dzámá ire estuwa adaba ya bakuraa yá eptsá ádeza edda una á belibela na emtu? ⁷ Amá yá ndaakur ba jirire: Baira ge kure wá, shagera ba yá zlalá ñanna. Adaba máki zlalanka ya, á sawka Slemelakurumele na keni. Amá máki zlalanzlalá ya wá, yá de belá ñane, á de sawa ñane ásezekure. ⁸ Má watse samsa ñane wá, á se weratertá ice ge emnde a duniya áte haypa-aatare, áte jirire-aaruwa antara áte shairiya na á de kyáná Dadaamiya. ⁹ Haypa-aatare ñanna wá, adaba fartareka áte ya. ¹⁰ Ate jirire-aaruwa keni maa, adaba watse kwá nika mazla-aara yá eptsá ádeza Edderwa. ¹¹ Ate shairiya á Dadaamiya maa, adaba ñateraana shairiya antara slekse á duniya na bademme.

¹² «Kwakya duksa na yá kátá bakurná ya, amá yá ndakurka adaba zlafe kwá dzegwánka. ¹³ Daaci má watse samsa Shedekwe Cufedde ñanna á kwaranse jirire ge ura na wá, watse á se ndakursá ñane jirire á duksa bademme. A se ndaakur elva á ire-aareka, amá á se ndáhá ba názena ni a cenáncena na, antara duksa na watse á magava á katafke na bademme. ¹⁴ Watse á se mbedakurwa ñane elva-aaruwa, daaci estuwa emnde bademme watse tá nanna yaikkire-aaruwa. ¹⁵ Bademme á duksa á Edderwa ba náza-aaruwa. Ya bakurnaa adaba una, watse Shedekwe Cufedde á sakurá elva-aaruwa.»

Dzama ire á de gev higa yaikke

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Á de katafke cekwaangudí wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudí, watse kwá nina zlafe adaliye.» ¹⁷ Daaci a bá pukura-aha umele am dagave-aatare: «A ba Yaakadada, á de katafke cekwaangudí wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudí wá, watse kwá nina zlafe adaliye. A ba ñane zlafe adaliye: Yá zlala á dem mbá á Edderwa, watse kwá nika na mu, amaana estara ñane elva ñanna?» ¹⁸ A ba itare: «Á de katafke cekwa na á ndaana ñane na wá, ñá taa diseka deki.»

¹⁹ Amá kerten diyeddiye Yaisu ganakini anƙwa ndáva-aatare azenara. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá

kátá dise elva-ara ñane kwá anƙwa á ndava am dagave á kure na? Ba elva na ya bakurnaa ya, á bá ya: Á de katafke cekwaangudí watse kwá nika, má shekwaashekwa cekwaangudí, watse kwá nina zlaɓe ádaliye na emtu? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Kure wá, watse kwá kyuwa, watse kwá tsákáná á ba antara ɗakwa. Emnde a duniya wá, watse tá dzaka. Watse kwá dzámá ire kwakya, amá cekwaangudí á de katafke wá, á de gev higa yaikke ge kure. ²¹ Ba seke náza á mukse á huɗe, máki herzhe yá-aara wá, sey ba á dzámá ire adaba herzhe zlaɗa-aara. Amá má yaaya wá, á shá higa yaikke, á gev ba seke ndza wanka duksa, adaba yaaya ura. ²² Watse ba duksa palle ge kure keni, kina wá, kwá anƙwa dzama ire, amá watse yá nakurná zlaɓe ádaliye ba kure ñanna, kwá higa, watse ɓaaka ura á dzegwándzegwa piya higa ñanna am kure.

²³ «Má watse samsa sarte ñanna wá, baɗemme á maana á duksa watse á ba bálá ázekure, ɓaaka ura á de ndava elva ázerwa. Yá ndaakur ba jirire: Ma kwa ndava uwe an zhera-aaruwa keni, á vakurteva Edderwa. ²⁴ Zlaɓe ndavakurka emtsaade ba náza keni an zhera-aaruwa. Ndavaundáwa, kwá shánsha duksa na kwá ndavaná kure, geni a natena higa am ervaunɗe á kure.»

Yaisu gaaga ndzedá arge duniya

²⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Sem vatena wá, yá eksa duksa á duniya ganakini yá palakurá sera á elva á Edderwa an ñane. Amá anƙwa á sawa sarte na ni watse yá ndaakur elva á Edderwa ba parakke. ²⁶ Má samsa sarte ñanna wá, watse kwá ndavaná ba kure an ire á kure duksa áza Edderwa an zhera-aaruwa. Bawanka ni watse yá yekakurná ba iya duksa. ²⁷ Adaba Edderwa wayakurtewáyá kure keni. A wayakurte adaba kure wayakuriwaya, fakurtarfe geni ya sawa ázeɗara. ²⁸ Ba jire ya sawa á ba áza Edderwa, ya sem duniya. Kina wá, yá anƙwa ya duniya, yá eptsá á deza Edderwa.»

²⁹ A ba pukura-aha-aara: «Yawwaa, una wá, ndaksenda elva párákke, ɓaaka naraje am huɗe-aara ɗekideki. ³⁰ Kina wá, diyaɗerdiya ganakini diyakdiya duksa baɗemme, diyakdiya ka názu am ire á ñere, ɓaaka ni ñá ndavaku an ndave emtsaade. Adaba una ñanna diyaɗerdiya mázla-aara geni ka sawa áza Dadaamiya.»

³¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya mázla-aara ka? ³² Amá anƙwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa wá, baɗemme watse kwá kyivaarkye, ma ware keni watse á zhagade á de cuwa há-aara, watse kwá yiya ba ya palle. Amá ge jirire wá, watse ya palle ka, adaba anƙwa Edderwa

antara ya. ³³ Bademme á una ñanna yá anƙwa fakurem am vuwa na wá, geni a gazleka ervaunƙe á kure ƙeƙeƙe, aƙaba kwa ba palle antara ya. Am duniya na wá, kwá shushe zlaƙa, amá tsawaatse ba shagera, aƙaba gannaaga ya ndzeƙa arge duniya.»

17

Maduwa á Yaisu arge pukura-aha-aara

¹ Am sarte na zlanazle elva-aara Yaisu, a kante ice á dem samaya, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, kina wá, hyeɸhye sarte mázla-aara. Marateranmárá yaikkire á Egdza á ña ge emnde, geni ya keni ya marateranmárá yaikkire á ña.

² Aƙaba ka vitaa ba ka hákuma áte emnde bademme, geni yá vaterte shifa na á zleka na, ge emnde na ka dzeratersaa ka ge se ƙabidaba. ³ Shifa na á zleka ñanna wá, ba ni a diyaraksediya ba shagera, ka Dadaamiya á jirire baaka umele, a diyariyeddiye iya Yaisu *Almasiihu na ka beliyaa ka. ⁴ Maranateranmárá yaikkire á ña ge emnde am duniya, magannaamaga slera na ni ka fiyaara ka. ⁵ Daaci kina wá, eptsiyaptsa kwa á dem yaikkire-aaruwa na ndza yá am kwa átevege ekka kwaye zlaƙe nderaaveka duksa ba ƙeƙeƙe na.

⁶ «Kwaranatersekwere zhera á ña bademme ge emnde na ka dzeratersaa ka am duniya, ka vite ge ƙabidaba na. Ta emnde á ña ba ge ekka, amá ka puwatermaa am erva-aaruwa. Itare wá, tá anƙwa cena elva á ña, tá anƙwa á faksarefe. ⁷ Kina wá, itare diyardiya bademme ganakini bademme á názena ya shanaa ya ázeña, a sawa á ba ázeña. ⁸ Mbedanaterumbede elva á ña bademme, lyarvaalya an ervaunƙe-aatare palle, diyardiya ganakini ba jirire ya sawa ázeña, fartarefe geni ka beliyaa ba ka.

⁹ «Yá anƙwa ñaláká aƙaba itare. Yá ñalák ge duniya bademme ka, amá aƙaba emnde na ni ka vite ge ya na. Ta emnde á ña ba ge ekka. ¹⁰ Duksa-aaruwa, ba duksa á ña. Duksa á ña keni ba duksa-aaruwa. Daaci emnde tá zharaná am itare yaikkire-aaruwa. ¹¹ Iya wá, yá anƙwa yá duniya, yá eptsá á dezeña, amá itare wá, zlaƙe tá njá á ba am duniya na. Edderwa ka cuƙeƙe, yá anƙwa dá kina á dezeña na wá, yá anƙwa ñalakñála geni ká tsufatertsufa an hákuma na ni anƙwa am zhera á ña, zhera á ña na ka vite ge iya na, geni itare keni a garevge palle, ba seke una ni miya antara ka ma ba palle na. ¹² Am sarte na yá anƙwa ya am dagave-aatare wá, tsufanateraatsufa an hákuma na anƙwa am zhera á ña, zhera na ka vite ge ya na. Baaka ura keƙaakeƙa am dagave-aatare, sey ba edda una

aṅkwa elva-aara ta puwete am wakita á ña na. Gevge ba kalkale antara una a ndaanaa wakita. ¹³ Amá kina yá aṅkwa tse, yá zlala á dezeña na wá, yá aṅkwa ndaha elva ñanna antara ka emtsaafe, geni ma zlalanzlala keni, a naatenaha ervaunḡe-aatare an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹⁴ Mbedanaterumbeda elva á ña, lyarvaalya an ervaunḡe-aatare palle. Amá wayaraterka emnde a duniya mazla-aara, adaba garevge gergere. Ba seke una iya keni ganevka ura á duniya na. ¹⁵ Yá ñalák ganakini ká satersese am duniya bademme ka, amá geni ká tsufatertsufa, a magaterteka emtaṅkire slemándzawe. ¹⁶ Ba seke una ni ya ura á duniya ka ya na wá, itare keni ta emnde a duniya ka. ¹⁷ Emmága sleksire á ña am ervaunḡe-aatare, barateraabará an jirire á ña. Ba elva á ña una jirire ñanna. ¹⁸ Ba seke una ka beliyaa ka á sawa am samaya, á sem duniya na wá, iya keni yá aṅkwa á belaterbela á dem huḡe á duniya. ¹⁹ Yá aṅkwa vakte ire-aaruwa bademme adaba itare, geni itare keni tá yaká ire-aatare á ba an jirire.

²⁰ «Kina wá, yá ñaláká arge itare ka palle mazla-aara, yá ñaláká arge emnde na ni watse tá de fetaare áte ya adaba waazu-aatare na keni bademme. ²¹ Yá aṅkwa ñalakḡála Edderwa, geni bademme-aatare ñanna, ká gatervege ba palle, lauktu tá gevge palle antara miya, ba seke una yá aṅkwa am ka, ka keni ká aṅkwa am ya na. Itare keni a garevge palle, lauktu tá de fetarfe emnde a duniya ganakini ka beliyaa ba ka. ²² Yaikkire na ni ka vitaa ka ge iya na wá, vanaterteva ya ge itare keni, geni a garevge palle, ba seke una miya antara ka ma ba palle na. ²³ Ba seke una ni ekka ká aṅkwa am ya, iya keni yá aṅkwa am ka na wá, itare keni a garevge ba palle. Á de dise áte una ñanna duniya ganakini ka beliyaa ba ka, wayakaterwáyá itare keni ba seke una ka wayite ya na.

²⁴ «Daaci Edderwa, emnde ñanna ka vitaa ka na wá, yá kátá itare keni tá de njá á ba am tate na yá de njá ya átekwa na, geni a naránna yaikkire na ka vitaa ka. Yaikkire-aaruwa ñanna wá, adaba wayakitewáya kwaye zlaḡe nderaaveka duksa ba ḡekideki na. ²⁵ Eddaye-aaruwa, ka ura jirire, amá diyaraṅka emnde a duniya, ya diyakḡaa ba ya. Emnde ñanna ka vitaa ka na keni diyardiya ganakini ka beliyaa ba ka. ²⁶ Kwaranatersekwáre zhera á ña ge itare, yá aṅkwa á kwaratersekwáre zlaḡe adaliye dem katafke keni, ganakini wayava na ka wayitaa ka an ñane na wá, itare keni tá wayaavewáye á ba áte una ñanna, iya keni yá njinja am itare.»

18

Ta eksanaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53)

¹ Am sarte na zlnaazle Yaisu mága maduwa ɲanna, mazla-aara ta naba zláá antara pukura-aha-aara á dete iga a egdza guwa na tá ɗaana an Kaidairaun na. Ankwa fe áte iga a guwa ɲanna maa, ta demhe am fe ɲanna antara pukura-aha-aara. ² Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na wá, ɲane diyaadiya tate ɲanna. Adaba mbaasemba Yaisu ge dem tate ɲanna antara pukura-aha-aara. ³ Daaci a dateraa Yahuda ɲanna sawji-aha, antara emnde a ufa mashidi na ta belateraa male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha na. Daaci daredde, tá an kazlaɲa á wáva-aatare am erva, antara kára á fanus-aha-aatare, ira kára á názambakara.

⁴ Yaisu wá, diyaadiya ɲane názu watse á shá ɲane bademme. A tsetehe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá ankwá tatayá ware kure?» ⁵ Ta ɲwanante, a ba itare: «Ŋá ankwá tatayá ba Yaisu ura Nasarátu.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya Yaisu ɲanna ba iya.» Daaci ta tsaahé kwa, antara Yahuda na a velanaa ɲane na á tse á katafke-aatare. ⁶ Am sarte na ni ya Yaisu ɲanna ba iya, a ba Yaisu á elvan ge itare na wá, bademme eptsaraapetsa an iganiga, reppe puwaraapuwa á dem áhá bademme.

⁷ Yaisu a ndavateruhe zlaɓe ádaliye: «Kwá ankwá tatayá ware kure?» Ta ɲwanante, a ba itare: «Ŋá ankwá á tatayá Yaisu ura Nasarátu.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha? Máki kwá ankwá á tatayá ba iya wá, yawáteryá emnde na a zlarzálá, ya Yaisu ɲanna ba iya.»

⁹ Yaisu a ndaa una ɲanna, geni a gevge á ba áte elva-aara na a banán ge Eddeɲara Dadaamiya na, adaba a ba ɲane: «Ba ura palle keni kedaaka am dagave á emnde na ka vitaa ka.»

¹⁰ Simaun Piyer maa, ankwá masalam ázeɲara, a naba tedese masalam-aara ɲanna, a waa walaadí á male á *liman-aha an ɲane, a lanaa hyema á nadafa. Zhera á walaadí ɲanna Malkus. ¹¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge Piyer: «Femfa masalam á ɲa am bere-aara. Ka kurken eksanarka shá zladá na a fiyaara Edderwa emtu?»

Daránda Yaisu á dem mba á Hannas

¹² Daaci ta naba gwarhe ge sawji-aha antara male-aatare ira Yahudiya-aha emnde a ufa mashidi na, ta naba puwete zawa áte Yaisu. ¹³ Zunɲwe wá, ta daa Yaisu á dem mbá á Hannas emtsaáde, shawleɲara ge Kayafas male á *liman-aha am sarte ɲanna. ¹⁴ Ba Kayafas na ndza a baterán ge

Yahudiya-aha, a ba ɲane: «Máki jamija shifa-aara ɲane palle, á shansha ire-aara larde á miya na.»

A ba Piyer: Ya pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:69-70; Mark. 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simaun Piyer antara pukura umele wá, ta daa ɗaba Yaisu am sarte na eksarvaaksa na. Palle á Piyer ɲanna wá, male á *liman-aha diyaadiya ɲane ba shagera. Adaba una ɲanna a shaa baráma á ɗaba Yaisu á de ba am huɗe á há á male á liman-aha. ¹⁶ Amá Piyer wá, a tsaahé áte we á wakiya. Daaci a naba eptsehe ge pukura palle na diyaadiya male á liman-aha na, ta se ndaave elva antara mukse na á ufa wakiya na, daaci a dánme Piyer keni á dem huɗe á há. ¹⁷ Mukse ɲanna sle-ufa wakiya na a se ndavanu ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ábi ka keni ka ba pukura á zhel ɲanna?» A ɲwete ge Piyer, a ba ɲane: «Iya ka». ¹⁸ Am sarte ɲanna aɲkwa ekhye maa, mbarantembe kára walaadi-aha antara emnde a ufa mashidi, tá aɲkwa á cena kára na. Piyer keni a de tsaahé ázetare, tá cena kára na kerɗe.

*Yaisu á katafke á Hannas male á *liman-aha werre*

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Hannas emgyegwe a male á *liman-aha a ndavanu elva ge Yaisu áte pukura-aha-aara, antara názena a kwaratersaa ɲane ge emnde. ²⁰ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Bademme á elva-aaruwa ya ndahán ba párákke. Ya kwaraterse ge emnde am *mashidi yaikke, antara am egdzar mashidi-aha. Baaka elva na ya ndaanaa an shebe ɗekideki. ²¹ Labara ká ndaviyu elva áte una ɲanna? Ndavaterundave ba ge emnde na ni a cenanaa hyema-aatare elva am mbuwe-aaruwa, itare diyaadiya názena ya ndaanaa ya.»

²² Ba a ndaase una ɲanna Yaisu wá, palle á emnde a ufa mashidi na tá á tsatse áhuwa, a se vante babárva, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Tá ɲwanante ba estuwa ge male á liman-aha?» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Máki ya ndaanaa an dzálá wá, naba ndaɲerndaa tate na ni ya ndaanaa an dzálá na. Amá máki ya ndaanaa á ba áte uɲɲule-aara wá, labara ká jija?»

²⁴ Daaci á bá liman Hannas: «Dawánda kwa á dem mba á Kayafas.» Ta daa Yaisu á ba an takwasa ɲanna á dem mba á Kayafas male á liman-aha.

Dalide Piyer ge baa ɲane pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:71-75; Mark. 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵ Am sarte ɲanna, zlaɓe Simaun Piyer á ba tse áte we á kára na, á cena kára. Ta ndavanuhe ge emnde a cena

kára ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ka keni ka ba palle á pukura-aha á zhel ñanna ka?» A ñwete ge Piyer a ba ñane: «Ya pukura-aara ka.» ²⁶ Anƙwa palle á walaadfi-aha á male á *liman-aha, ba egdza emmenjara ge edda una Piyer a icanaa hyema an masalam na, a ba ñane á elvan ge Piyer: «Ka ni nananƙa antara ñane am fe áhuwa na?» ²⁷ «Aley ba ya pukura-aara ka», a ba Piyer. Ba ñane keni ndaasende, tsaktsakwalikwaa a ba tsákálá.

*Yaisu á katafke á sleksu *Pilaatu*

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Luka 23:1-5*)

²⁸ An enjlya werre wá, ta danse Yaisu am mbá á Kayafas male á *liman-aha, ta dánaa á dem mbá á *Pilaatu slekse yaikke ta fanaa emnde a Rauma. Amá darka Yahudiya-aha á dem huƙe á há á slekse ñanna, adaba tá an bára cuƙeƙe, anƙwa muƙri á *Paska á katafke-aatare geni tá shánsha zá muƙri ñanna. ²⁹ A segashe adaba una ñanna sleksu Pilaatu ásezetare ágashe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa se puwaar ugje adaba uwe ge zhel na?»

³⁰ Ta ñwanante ge slekse, a ba itare: «Ma andze baaka názu á maganá ñane wá, ma ñá sánka á sem mbá á ña.»

³¹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Máki ba estuwa wá, nawmbare dawánda, de kyawkya ba kure shairiya-aara áte una am *tawraita á kure.» Ta ñwanante ge male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ñane: «Adaba baaka baráma-aara ge ñere, ganakini ñá kyá shairiya a keƙa shifa á ura.» ³² Mága ñanna wá, sesse jirire á elva á Yaisu na a ndaanaa áte emtsa-aara na. Adaba a ba ñane: Watse tá tsitetse áte dzaƙgala.

³³ *Pilaatu a naba demhe am huƙe á há-aara, a ƙaante Yaisu, a de ndavanuhe, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una ba elva á ire á ña emtu, ta se ndaaka emnde he?» ³⁵ A ba Pilaatu á elvan ge Yaisu: «Iya ya ura Yahudiya emtu? Ábi ta se puwakaare ugje ba emnde á kure antara male-aha á *liman-aha ázerwa, ka gu uwe ka?»

³⁶ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ya slekse, amá kwára-aaruwa wá, am duniya ka. Ma andze tate na yá kwaraná ya am duniya wá, ma tá sawa kwakwane-aha-aaruwa á se waviyuwave, ma tá eksivaaka Yahudiya-aha deƙideƙi. Amá tate na ni yá kwaraná ya na wá, am duniya ka.» ³⁷ A ba Pilaatu á elvan ge ñane: «Máki estuwa wá, ka slekse kwa?» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba seke ndáhá ña. Ya slekse. Dalila á sawa-aaruwa á sem duniya na wá, a siyaa ba se maratera jirire ge emnde. Ta yiyaa adaba ba una ñanna. Edda una anƙwa jirire ázejara

wá, á cená elva-aaruwa keni.» ³⁸ A ba Pilaatu á elvan ge ñane: «Uwe ñane jirire ñanna?»

Am iga-aara maa, a naba sessehe zlaɓe ádaliye ge Pilaatu ñanna áseza Yahudiya-aha na ágashe, a ba ñane á elvan ge itare: «Shanáńka ya haypa áte zhel na ba palle keni. ³⁹ Am mbakurseme ganakini ba kelaa sakanderi yá belakurá dańgay palle am muńri á *Paska maa, wayakurwáya emtu an slekse á Yahudiya-aha yá belakurnaabela á da?» ⁴⁰ Amá a ba itare baɗemme-aatare tá elvan ge ñane á bá an ká kwára: «A'aa ñane ka, belanaaka ñane. Nere ñá hayá ká belañerá Barabas.» Degiya Barabas ñanna sleceɓa shifa.

19

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-31; Mark. 15:6-20; Luka 23:13-25)

¹ Daaci a ba slekse á elvan ge sawji-aha-aara: «Dawánda Yaisu, de zawuze an ja.» ² Ta dánhe ge sawji-aha Yaisu na, ta de nderse dáke, ta faɗanse ire an ñane, ákurá *ɗańkaula, ta tsekwanme am dira kyańɗe. ³ Mazla-aara ta tsaahé ákatafke-aara, ta gyanu rume: «A vakteva Dadaamiya shifa slekse á Yahudiya-aha!» Daaci ta naba vavante babárva.

⁴ Am iga-aara maa, sleksu *Pilaatu sesse zlaɓe ádaliye áseza zlamaakelaawa, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwaye yá de sansese zhel ñanna á se katafke á kure, ba palle keni shanáńka ya haypa-aara, ganakini yá ńgudaná aɗaba ñane.»

⁵ Daaci ta sanse Yaisu ásegashe wá, an tsekwa am dira kyańɗe, ta faɗanse ire an dake. A ba slekse á elvan ge itare: «Kwaya ñane zhel ñanna.» ⁶ Aley ba ta puwete ice-aatare áte Yaisu, *liman-aha antara emnde a ufa mashidi wá, ta kante kwara á ba á dem zhegela, a ba itare tá elvan ge slekse: Zleńelezleńela áte dzańgala. Baɗemme-aatare tá ndaha ba ñane. «Áy náwmbare de zleńelawzleńela ba kure áte dzańgala ñanna, shanáńka ya haypa na ni yá zleńelaná aɗaba ñane.» ⁷ A ba Yahudiya tá elvan ge ñane: «Máki áte shairiya na am *tawraitá á nere wá, á njeka an shifa ɗekideki, aɗaba a bantsa ñane: ñane *Egdza á Dadaamiya.»

⁸ Am sarte na cenáncena sleksu *Pilaatu, a ba Yaisu ñane Egdza á Dadaamiya na wá, farfe zlaɓe ádaliye gázla-aara. ⁹ A eptsehe zlaɓe ádaliye á dem huɗe á há, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka ura ekse-ara ka?» Amá ńwanárka Yaisu ɗekideki. ¹⁰ A ba slekse á elvan ge ñane: «Ká ńweka ndza? Diyakika ganakini yá an hákuma ge belakaabela, bi ya zleńelakhe áte dzańgala

emtu?» ¹¹ A ba Yaisu á elvan ge slekse: «Hákuma ñanna ká maganá ka áte ya na keni a vaktaa ba Dadaamiya. Ma andze vakteka Dadaamiya wá, ma baaka hákuma á ña áte ya ba cekwaangudí keni. Daaci kwakya ba haypa á edda una a se vite ge ekka na arge haypa á ña.»

¹² A fantau á ba am sarte ñanna slekse, baaka názu magaaka ganakini á belanaabela Yaisu. Amá ta puwaar hula Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ñane am hula-aatare: «Máki belakanaabela zhel na wá, ka ura á male á larde a Rauma ka ñekideki. Adaba ura ní a ganve ire-aara slekse na wá, ñane kelaade á male á haha á Rauma.»

¹³ Ba a cenaa elva ñanna sleksu *Pilaatu wá, a naba sanse Yaisu ádaliye, a njema am kurshi á shairiya áte egdza gavaye-aara ta maganaa án nákwá, an elva á Ibraniñkau tá ñaháná an Gabbata. ¹⁴ Am sarte ñanna wá, herzhe á maga vacitire. Ba makuralla-aara una muñri á *Paska. Daaci a ba sleksu *Pilaatu á elvan ge Yahudiya-aha: «Náwa slekse á kure». ¹⁵ Amá a ba itare á bá an ká kwara á dem samaya: «A njeka an shifa! A njeka an shifa! Zleñelezleñela áte dzañgala», a ba itare. A ba slekse á elvan ge itare: «Yá já slekse á kure emtu?» A ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Baaka slekse á ñere umele arge male á larde á Rauma.» ¹⁶ Daaci slekse a naba yateraa Yaisu, ganakini a de zleñelarzleñela áte dzañgala, ta danhe ge sawji-aha.

Zleñelarzleñela Yaisu áte dzañgala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷ Daaci daransede Yaisu á dete iga a ekse, a sepanaa ba ñane dzañgala-aara á dem tate na tá ñaaná an Gaulgauta an elva a Ibraniñkau-aha na, amaana: Tate á delame á ire. ¹⁸ Daraada áhuwa maa, sawji-aha na ta naba zleñela Yaisu áte dzañgala. Ankwá zala buwa ta zleñelaterhe kerde. Palle ta zleñelehe áte dzañgala am nañafa á Yaisu, ura palle keni am názlaba, Yaisu am dagave, ma ware keni áte dzañgala ge ire-aara. ¹⁹ Sleksu *Pilaatu a puwete názena ní ta jaa Yaisu átuge na, a fete áte dzañgala. Náwa názena a puwetaa ñane: Yaisu ura Nasarátu, ñane slekse á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya Yahudiya-aha na de ndarsende puwa ñanna, adaba yiyiyeka an kevaye an berni. Puwa ñanna keni ta puwete an elva a Ibraniñkau, an elva a Yunaniñkau, ira elva a Rauma. ²¹ Amá a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge sleksu Pilaatu: «Puweka slekse á Yahudiya-aha na, puwetepuwa: A bantsa ñane ya slekse á Yahudiya-aha.» ²² Amá a ba slekse á elvan ge itare: «Názu puwantepuwa wá, á njá á ba áte una ñanna.»

²³ Sawji-aha am sarte na zlaruzle am zlenjela Yaisu maa, ta tegaa nanjyuwe-aara am dagave-aatare gergere ufade áte itare. Daaci a juwa zane-aara icarka an ica defkidfeki, ta hán ba estuwa. ²⁴ A ba sawji-aha am dagave-aatare: «Tataumika zane na, magaumimága njeri, watse á jesarje edda una á zaná nane na.» Daaci estuwa, gevge ba seke una an puwa am wakita á Dadaamiya. A ba wakita á Dadaamiya wá: Ta tegaa nanjyuwe-aaruwa am dagave-aatare, ta magaa njeri áte zane-aaruwa.

²⁵ Tara emmenjara antara egdza emmenjara mukse ge emmenjara njanna, antara Maari mukse á Kaulaupas, ira Maari mukse na am Magdala na, itare tá á tsatse á ba áte vuwa á dzangala na Yaisu átekwa na. ²⁶ Yaisu a belanu ice ge emmenjara, tá antara pukura-aara na ni kwakya-aara a wayete ba njane na, a ba njane á elvan ge emmenjara: «Emmaaye, dawale njanna wá, egdza á nj ba njane.» ²⁷ A ba njane á elvan ge pukura njanna: «Emmenja ba njane.» Pukura njanna a naba eksante Maari á ba am sarte njanna, a danaahe á dem mba-aara.

Emtsa á Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Am iga a una njanna maa, am diyaadiya Yaisu ganakini zlauzle slera-aara bademme, a ba njane: «Á wiya ndera.» Estuwa gevge názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya. ²⁹ Daaci anjwa hwámá ta netaa mbazla á egdza nafa am hufe-aara danjanje mbazla njanna; duwa á sawji-aha, ta njudete jeba á sausau umele áte lálá, ta shebeme am mbazla njanna, ta fante áte we ge Yaisu. ³⁰ Ba a shu una njanna Yaisu, a ba njane: «Kina wá, zlauzle slera-aaruwa bademme.» Mazla-aara a naba gá ire-aara, a emtsehe.

Zhel sawji a waa Yaisu an upa am slerpa

³¹ Vacite njanna maa, makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe á Yahudiya-aha, kwaskwe á puwansepuwe njanna keni jauje ge kwaskwe á puwansepuwe-aha umele, adaba munri á *Paska. Adaba una njanna wayarka maleaha á Yahudiya ganakini kwaskwe á puwansepuwe á se berá emtsa á emnde áte dzangala. A deteraa una njanna á deza sleksu *Pilaatu, geni a kazlaratervekazla emnde na am sera, a tsekwarateraatekwa áte dzangala-aha.

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta de kazlaa emnde buwa na ta zlenjelateraa antara Yaisu áte dzangala na am sera. ³³ Amá Yaisu wá, ta beraa baaka shifa am njane. Adaba una njanna kezlarka sera-aara ge njane. ³⁴ Amá palle á sawji-aha a naba wehe an upa am slerpa wá, kertenj a kelaa uzhe antara yawe

ásegashe. ³⁵ Una a ndaanaa ba edda una a naanaa an ice-aara. Ankwa á maga seydire-aara ganakini ba jirire. Nane wá, diyaadiya ganakini a geva ba estuwa ba jirire, geni kure keni kwá fetarfe.

³⁶ Una nanna gevge ba kalkale antara una an puwa am wakita: A ba wakita á Dadaamiya wá: Tá de kyabeka hyahya-aara dekideki. ³⁷ Am tate umele zlafe ádaliye á ba am wakita á Dadaamiya nanna, a ba nane: Watse tá zhárá edda una ni ta wanaa an upa na.

Zlavarnaazlava Yaisu am irekhya

(*Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56*)

³⁸ Am iga á una nanna maa, ankwa Yusufa umele ura Arimatiya, a de ndavanaa nane barama áza sleksu *Pilaatu, ganakini á tsekwanaatsekwa emtsa á Yaisu, á dándá. Yusufa nanna wá, fetarfe áte Yaisu, amá ndahaaka parakke adaba á wáná lyawa átuge Yahudiya-aha. A duwa nane ádeza slekse, slekse a vante barama. Daaci a de eksantaa nane emtsa á Yaisu. ³⁹ Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu vacite umele an vayiya na keni ankwa áza Yusufa nanna. Nikaudaimus a duwa antara naavawe á nafa umele tá dahaná an Mirt, a weshaterte antara iga a nafa umele tá dahaná an Alauwe á se emtáke, á maga kilau kul keye. ⁴⁰ Ta tsekwanaa itare ta buwa nanna emtsa á Yaisu áte dzangala, ta eksante, ta de fademe am kalpakane. Tá effádfá nanna wá, ta gete emtsaade naavawe á názase na áte kalpakane, lauktu ta fademe emtsa am hufe-aara, ta magán ba seke una tá maganá Yahudiya-aha má tá hedfa ura. ⁴¹ Ankwa fe ba herzhe an tate á zlenjela á Yaisu nanna maa, ankwa irekhya anwaslire ndza zlavarnaaka emtsa am hufe-aara dekideki. ⁴² Am makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe-aatare, irekhya keni ankwa ba herzhe na wá, ta naba hedfaa Yaisu am hufe-aara, adaba herzhe tá de maga niya á Yahudiya-aha.

20

Baaka Yaisu am irekhya

(*Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Luka 24:1-12*)

¹ An enlyya werre ge laade, zlafe ba ice keni á zháreka wá, dedde Maari mukse á emnde a Magdala á dete irekhya á Yaisu. Duwa á Maari maa, a de beraa irekya á ba an wacene baaka páláme átuge evege. ² Daaci ba eptsaa-aara, a zhágade á deza tara Piyer antara pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na, a ba nane á elvan ge itare: «Degiya tedarsetede Yaakadada am evege, ma ta dánaa á deme keni diyanjerka.» ³ Ta naba duhe ge tara Piyer antara pukura

ɲanna á dete irekhya. ⁴ Bukerɗe-aatare ta dá á ba zhagade. Amá á tefáná ba pukura palle na zhágade arge Piyer, daada ba ɲane zuɲɲwe áte irekhya. ⁵ A de zharaa ice á dem irekhya wá, a naa ba kalpákane á puwa ba dey. Amá wá, daaka á dem huɗe á irekhya. ⁶ Dámɗa Piyer keni, ɲane a naba demhe á ba dem huɗe-aara, amá ɲane keni a de beraa ba kalpakane á puwa. ⁷ Amá baukta na ndza ta faɗanaa ire an ɲane na wá, an kazla, á bela á ba an ire-aara. ⁸ Daaci a naba demhe ge pukura na ni ndza a deme ba ɲane zuɲɲwe á dete irekhya na, a zharanaahe, a naba fetarehe ganakini tsetsa Yaakadada. ⁹ Se ba am sarte ɲanna keni ndza cenaránka pukura-aha názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya áte Yaisu, ganakini watse á tsetse am faya na. ¹⁰ Daaci ta naba dá-aatare ge pukura-aha buwa ɲanna.

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Mark. 11:9-11)

¹¹ Am sarte ɲanna wá, eptsapetsa Maari zlaɓe áɗaliye á sete we á irekhya. A tsaahé wá, á kyuwa. Duwa-aara á de zharaa ice á dem irekhya wá, ¹² á zhárá ba malika-aha ta buwa, tá am nanɲyuwe dzayye dzayye, tá njanja am tate na ndza ta zlavaa Yaisu na. Palle á malika-aha ɲanna a nja am tate á bela ire, palle keni ám tate á sera. ¹³ Daaci ta ndavanu elva malika-aha ɲanna: «Labara ká kyuwa emmaaye?», a ba itare tá elvan ge ɲane. A ɲwaterante, a ba ɲane: «Ya kyuwa Yaakadada-aaruwa, ma ta danaa á deme keni diyanka.»

¹⁴ Ba a ndaase una ɲanna, estuwa a eptsetaa ice wá, á zhárá ba Yaisu á tse, amá wá, diyaaka ganakini una ɲane. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká kyuwa uwe ka emmaaye? Ká tatayá ware ka?» Maari, ɲane a kurken ba edda una á maga slera am fe. Daaci a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka danaa ka wá, tasle á ɲa biyanba tate-aara eddaaye, yá de eksanteksa.» ¹⁶ «Maari!» a ba Yaisu á elvan ge ɲane. A eptsaptse ge Maari á deɲɲara: «Rabbuni,» a ba ɲane á elvan ge ɲane an elva a Ibraniɲkau, amaana malum-aaruwa.

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Piyiyanteka, aɗaba zlaɓe zlalanka emtsaade á dem mba á Edderwa. Amá ezzlala de bateránba ge egdzar mama-aha-aaruwa: Náwa tsanetse, watse yá zlalá á deza Edderwa, kure keni Eddekure ba ɲane, yá deza Dadaamiya-aaruwa, kure keni Dadaamiya á kure ba ɲane.»

¹⁸ Daaci ba ezzlala-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala na, a dateraa labare ɲanna ge pukura-aha, a ba

ɲane á elvan ge itare: «Ya nanna Yaakadada!» A naba ndaterhe názena ni a bannaa Yaisu na.

Yaisu á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara
(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ Ba vaci laade ɲanna maa, ta jamme ge pukura-aha am bere, am iga a mangaripu, ta naba zlanjete we á bere-aha bademme an tsekweram adaba lyawa á Yahudiya-aha wá, tá zhárá ba dámnda Yaisu, a tsaathe am dagave-aatare. «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ɲane á elvan ge itare. ²⁰ Am iga a elva ɲanna maa, a marateraa erva-aha-aara antara slerpa-aara. Daaci higa ge pukura-aha adaba naranna Yaakadada. ²¹ A ba ɲane á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «A vakurteva Dadaamiya hairire. Ba seke una ni a beliyaa Edderwa á sem duniya na wá, iya keni yá aɲkwa belakurbela á dem huɗe á duniya.» ²² Daaci a naba futateraare effeya an we, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwayaumbare Shedekwe Cufedfe. ²³ Máki kwa yanaara kure haypa ge ura, Dadaamiya keni yanarye ge edda-aara. Máki yakuranaarka ge edda-aara, Dadaamiya keni yanaarka.»

Yaisu á maraná ire-aara ge Taumas

²⁴ Am sarte na a sawa Yaisu áseza pukura-aha na wá, baaka Taumas palle á pukura-aha, Wulhe keni ba zhera-aara. ²⁵ Samsa Taumas wá, a ba pukura-aha umele tá elvan ge ɲane: «Ŋjere nanjeránna Yaakadada.» A ba Taumas á elvan ge itare: «Máki nanánka tate á kusa-aha na ta paslanmaa am erva-aha na á ba an ice-aaruwa, ya fem gulanda-aaruwa, máki fanemka erva-aaruwa am tate á upa na ta wanaa am slerpa na wá, ya fetareka ya dekideki ganakini tsetse am faya na.»

²⁶ Samsa máka-aara wá, jarammeje zlaɓe ádaliye pukura-aha am bere. Vacite ɲanna wá, aɲkwa Taumas keni am dágave-aatare. Ta zlanjete we á bere-aha an tsekweram, amá tá zhárá ba samsa Yaisu, a tsaathe am dágave-aatare, a ba ɲane á elvan ge itare: «A vakurteva Dadaamiya hairire.» ²⁷ Ba a ndaase una ɲanna: «Sawa an gulanda á ɲa, náwa erva-aha-aaruwa,» a ba ɲane á elvan ge Taumas. «Sánsa erva á ɲa, femfa am slerpa-aaruwa keni. Yánya mága shaige mazla-aara, fetarfe á ba an jirire.» ²⁸ A ba Taumas á elvan ge ɲane: «Ka Yaakadada-aaruwa, ka Dadaamiya-aaruwa.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ábi ka fetaara áte ya adaba nakina? Gedá wá, tá sháná emnde na ni natika, amá ta naba fetarfe na.»

Názena ni ta puwete wakita na adaba ɲane

³⁰ Yaisu a magaa najipu-aha gergere kwakya zlaɓe ádaliye áza pukura-aha, puwarteka najipu-aha ɲanna baɗemme am wakita na. ³¹ Názena ni an puwa am wakita na wá, ta puwete ganakini kwá fetarfe áte Yaisu, geni ba ɲane una *Almasiihu, *Egdza á Dadaamiya. An fetarfire á kure áte ɲane wá, kwá shá shifa aɗaba ɲane.

21

Yaisu á maraterá ire-aara am Galili ge emnde-aara vuye

¹ Haraare cekwaanɗuɗi wá, Yaisu a de marateraa ire-aara zlaɓe ádaliye ge emnde vuye am pukura-aha-aara. A marateraa ire-aara áte we á haye á Tibairiyas. Náwa a marateraa estuwa ire-aara ɲanna. ² Vacite ɲanna jarammeje pukura-aha na am tate palle, tara Simaun Piyer an Taumas ba ɲane una tá dahaná an Wulhe, antara Natanayail ura ekse á Kana am kwára á Galili, an egdzara á Jaibaidaiyus buwa, antara pukura-aha umele buwa. ³ A ba Simaun Piyer á elvan ge itare: «Iya yá zlala á de sluwa kelfe.» A ba emnde na: «Ŋere keni ɲá ɗabakɗába.» Daaci ba tse-aatare, ta demhe am paare á yawe. Ta hare paɲɲe, amá slumarvaaka kelfe ɗekideki. ⁴ Ankwa á wera ekse, palaahе sleɗe maa, a naba jesarhe ge Yaisu áte we á haye, amá diyarseka pukura-aha ɗekideki ganakini ɲane. ⁵ Yaisu a ndavateruhe elva: «Ba sluwakurvaasluwa kelfe dawalaa?» Ta ɲwanante a ba itare: «Ba palle keni shaɲeránka duksa.» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Puwwumpuwa narre á kure á dem yawe am dalbe á naɗafa á paare, kwá sluvaasluwa.» Ta naba puwumhe wá, slumarvaasluwa kelfe kwakya jipu, jaterviyaaɗe ge teɗa narre na antara kelfe am huɗe-aara, á dem huɗe á paare.

⁷ A ba pukura na wayaawáya Yaisu kwakya na á elvan ge Simaun Piyer: «Una degiya Yaakadada!» Piyer ba a cenaa: Una degiya Yaakadada na wá, a tsakweme am naɲgyuwe-aara, aɗaba ndza tsekwesetsekwe, daaci a ebzemaá á dem yawe. ⁸ Daaci ta semhe ge pukura-aha umele á se teɗa kelfe na am narre, ta yiyyeɗa ɗeme an kevaye an we á haye, á magá ba maiter deremke palle.

⁹ Saresse am yawe maa, tá zhára ba kára an mbe antara kelfe an puwa átekwa, ankwa depaiɲ zlaɓe á puwa. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawánsa kelfe na kwa sluwanaa kure kina na cekwaanɗuɗi.» ¹¹ Daaci a ɗalemhe ge Simaun Piyer á dem paare, a de teɗante we á narre an naha an kelfe-aha saɗaɗɗe am huɗe-aara na á sete haha. Kelfe deremke an kul ilyeɓe ju keye am narre ɲanna, aley tataaka narre ɗekideki. ¹² Daaci «Sawmbare zaumiyuze,» a ba Yaisu á elvan ge itare. Amá baaka pukura na a slásla ndavanu elva

ganakini ka ware. Adaba bademme diyareddiye ganakini Yaakadada. ¹³ A gapthehe ge Yaisu, a eksetaa depain, a tegaterhe, a tegateraa kelfe zlaɓe ádaliye.

¹⁴ Ge keyire una, Yaisu anƙwa á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara, am iga a tsetse-aara am faya.

Yaisu anƙwa á ndaan elva ge Piyer

¹⁵ Am sarte na zaruze duksa, Yaisu a ndavanu elva ge Simaun Piyer, a ba ɓane á elvan ge ɓane: «Simaun, egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu ba kwakya jakuje ge emnde na?» A ɓwanante, a ba ɓane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɓane: «Eppiya egdzar kyawe-aha-aaruwa.» ¹⁶ A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge buwire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?» A ba ɓane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɓane: «Faterufe hyema ge kyawe-aha-aaruwa» ¹⁷ A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge keyire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?»

Mazle-aara Simaun Piyer fantaufe ge dzámá ire, adaba ndáwa ɓanna a ndavanuwaa Yaisu ge keyire, ganakini wayakiwáyáhe na. A ɓwanante ge Simaun, a ba ɓane á elvan ge ɓane: «Yaakadada, palle á názu diyanka ka baaka, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɓane: «Eppiya kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁸ A ba ɓane á elvan ge ɓane zlaɓe ádaliye: «Yá ndak ba jirire: am sarte na zlaɓe ka dawale wá, ká eksantá ba ka kandá á ɓa, ká ɓuɗese huɗe an ɓane, daaci ka zláá á dem tate á wedere á ɓa. Amá má watse gakevge emgyegwe a zhele wá, watse ká pelanse erva-aha á ɓa ge ura umele, á de takwasáká ɓane, watse á dáká á dem tate na ni wayanka na.» ¹⁹ Am huɗe á elva ɓanna wá, Yaisu anƙwa á bálá jeba á emtsa na ni má watse á emtsa Piyer na. Emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba emtsa-aara. Daaci «Sawa dɓabidɓa,» á ba Yaisu á elvan ge ɓane.

Elva á Yaisu áte pukura na wayaawaya kwakya na

²⁰ Daaci Piyer a zharaa ice á dem iga wá, á zhárá ba anƙwa á dɓaterɗaba pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na am iga. Ba pukura na ndza á njá herzhe átevege Yaisu am sarte na tá anƙwa arge masane, a ndavanu ge Yaisu a ba ɓane: Watse á veláká ware ɓane Yaakadada na.

²¹ Am sarte na nanna Piyer anƙwa á dɓaterɗába pukura ɓanna maa, a ndavanu ge Yaisu, a ba ɓane: «Yaakadada, una mu watse á shaná uwe kena ɓane?» ²² A ɓwanante ge Yaisu, a ba ɓane á elvan ge ɓane: «Ma yá kátá yá se beráná

á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, una á shákaaka. Naba d'abidaba ka.»

²³ Daaci ta naba hyanme labare-aara am dágave á emnde a fetarfe bademme wá, ta bántsa watse á emtseka pukura ɲanna d'ekid'eki. Amá Yaisu ndahaaka una. Názu a bannaa Yaisu ge Piyer wá, a ba ɲane: Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, á shákaaka. ²⁴ Pukura ɲanna Yaisu a ndaha elva-aara na wá, aɲkwa á maganá ba ɲane an ire-aara seydire á labare ɲanna, wakita na keni a puwetaa ba ɲane. Diyaɲerdiya ganakini bademme á názena a puwetaa ɲane, bademme ba jirire.

Elva na tá zlá wakita na átekwa

²⁵ Kwakya jipu názena ni a maganaa Yaisu ádaliye na. Ma andze ta eppuwa bademme am wakita, ba palle keni yaranseka wá, yá tama ma andze á taa ɲanaaka duniya na wakita-aha ɲanna.

Slera-aha á emnde a bela á Yaisu

Watse Edderwa á velakurte Shedekwe Cufedde

¹ Ámbarka á ŋa Tiyaufilus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zunŋwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ŋane, antara názu ndza a kwaratersaa ŋane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara, ² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlaŋe zlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cufedde. ³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ŋane an shifa ba jirire; háre kul ufade á kwaraterse elva áte *kwará á Dadaamiya. ⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ŋane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufawufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na. ⁵ Adaba Yuhanna wá, ŋane a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptisma an Shedekwe Cufedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

⁶ Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege ŋane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte ŋanna emtu sleksire á *Iserayiila Yaakadada?» ⁷ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha ŋanna, slera á kure-ka ge dise una. ⁸ Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cufedde na á de vakurtá Dadaamiya na, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am huŋe á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem huŋe á duniya bademme.»

⁹ Ba a ndaase una ŋanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a sheŋanvehe ge kumba. ¹⁰ Áma itare zlaŋe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta naba jesaarehe ge zala buwa, tá am nanɣyuwe dzayye á katafke-aatare ba estuwa, ¹¹ a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu ŋanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse á eptsa zlaŋe ádaliye ba seke una kwá anɣkwa zharaná kure á zlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

¹² Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa ñanna tá dáháná an Wa Anyaranyara na, ta naba eptsaaatare á sem Urusaliima. Wa ñanna yiyiyeka dekideki, dágave-aatare á jauka am kilaumaiter palle antara Urusaliima. ¹³ Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bere-aatare na mbarsembe nja am hudeaara, bere átire ge bere umele na. Náwa itare zhera-aha-aatare: Piyer, Yuhanna, Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba egdza á Halfa, Simaun na wayaaka tá kwarátera emnde umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta emnde a ñela, ¹⁴ antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar mama-aha-ñára ge Yaisu, antara ñwasha umele. Emnde ñanna bademme tá anjwa jáháva ba kelaazare, tá anjwa ñala Dadaamiya átirpalle.

¹⁵ Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsaahé am dágave-aatare, ¹⁶⁻¹⁷ a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, Yahuda, ñane keni ndza ba palle á miya, a maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya, amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, ñane a gev slekatafke-aatare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá Shedefwe Cufedfe á kya *Dawuda ganakini watse á geva ñane slekatafke á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

¹⁸ (Yahuda maa, a de shekweve fe an shungu na ta vanta adaba haypa-aara ñanna, amá a shaa emtsa am fe ñanna. Duwa-aara á dem fe ñanna, a de mbedehe á ba an ndzedá, a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara. ¹⁹ Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare ñanna. Adaba una ñanna, ta fanaa zhera á Akáildama ge fe ñanna an elva a ekse-aatare, amaana: Fáhe á uzhe.)

²⁰ Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlahe ádaliye, a ba ñane: «Elva á Yahuda wá, anjwa puwartepuwa am jabura, geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katafke keni, ñaaka ura á fá sera am slede-aara. Anjwa an puwa zlahe ádaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

²¹⁻²² «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá, daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara ñanna keni sey mi eksana am dágave á emnde na ni ndza tá anjwa antara miya ba kelaazare, am sarte na má anjwa já daba antara Yaakadada Yaisu am hufe á larde na. Sey edda una ndza anjwa antara miya daga segashe á Yaisu am yawe

á bap̄tisma áza Yuhanna, dem sarte a z̄lálá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer. ²³ Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufa, ɲane una a shaa zhera á Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas. ²⁴ Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am huɖe á emnde baɖemme. Aɖaba una ɲanna, maraɲeránmárá edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na, ²⁵ ge mága slera na a yanaa Yahuda na. Aɖaba zlazlálá ɲane á dem tate na á zlayán ge ɲane.» ²⁶ Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, ɲane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

2

Sawa á Shedekewe Cufedde

¹ Am samsa muɲri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe baɖemme am tate palle am muɲri ɲanna. ² Daaci cekwaanɲuɖi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am huɖe á bere na tá am huɖe-aara na. ³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gáráva an nara á kárá wá, duksa ɲanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale baɖemme. ⁴ Ta nahete estuwa an Shedekewe Cufedde, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an hakuma na a vatertaa Shedekewe Cufedde na. ⁵ Am sarte ɲanna maa, tá aɲkwa Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya baɖemme, tá njá am Urusaliima, ɲarnaanɲa nadina-aatare á ba an jirire. ⁶ Am sarte na cenarácena hula á duksa ɲanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate ɲanna. Weshaptewesha enkale-aatare baɖemme, aɖaba ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara. ⁷ Baɖemme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi baɖemme-aatare ta ba emnde a Galili? ⁸ Ay a sawa estara kena baɖemmire á miya má aɲkwa á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am huɖe-aara na? ⁹ Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya, ¹⁰ emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfiliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa

am larde á Rauma. ¹¹ Zlabe á dاليye, emnde umele kwaye ta sawa am Kairaita, antara Arabiya. Tá ankwá Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni bademmire á miya mi cena ma ware keni tá ankwá á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?» ¹² Najipu nanna jauje ge ndzedá-aatare, diyarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dágave-aatare. ¹³ Amá emnde umele-aatare ágire tá epsawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am enkale.

Waazu á Piyer

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a bela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwárá, a ba nane: «Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am hufe á Urusaliima na bademme, fawfa hyema ba shagera, cenawácena názu yá ankwá á ndakurndaa na: ¹⁵ Emnde na wá, weshateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Adaba zlabe ba gusere emtsaade. ¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba nane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Shedekwe-aaruwa áte emnde bademme. Egdzara á kure zála, an nwashá tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Shedekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Bademme tá de maga nabiyyire am sarte-aha nanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaaveka dekideki na am samaya antara áte haha. Watse ankwá tara uzhe, antara kárá, ira yire á kárá yaikke ba seke kumba.

²⁰ Zlabe á dاليye: Vaciya á de gev danjwe, tere keni á de gev kyanje ba seke uzhe. Am iga á una-aha nanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dárádza jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

²¹ Daaci ma a fantaa ware zhera á Yaakadada keni á lyelye shifa-aara. Kwaya nane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

²² Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlabe á dاليye, a ba nane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenausena názu yá bakurná ya na: Yaisu ura Nasarátu na wá, a belanaa ba Dadaamiya á sezekure. Adaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva

an nane am dágave á kure, ba kure keni diyakurdiya bademme. ²³ Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. Nane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Adaba una nanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzangala. ²⁴ Amá a naba njezlese ge Dadaamiya am zladá á fáyá, ankwa an shifa-aara zabe adaliye. Adaba baaka hákuma á emtsa ganakini á nanaa. ²⁵ Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte nane:

Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, ankwa á njá am nadafa-aaruwa geni a gazleka ervaunde-aaruwa dekideki.

²⁶ Adaba una nanna, gedantegeda jipu am ervaunde-aaruwa, bademme a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá táma-aaruwa áte Dadaamiya.

²⁷ Adaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepse vuwa á sleslera á na dekideki.

²⁸ Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká ankwa antara iya ba kelaazáre, adaba una nanna ervaunde-aaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

²⁹ Piyer a eksetaa elva-aara zabe adaliye, a ba nane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggemiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurndaha jirire-aara: Nane wá, jaaveje hedardeda, sem vatena keni zabe ankwa irekhya-aara. ³⁰ Nane ndza nabi á Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a bannaa Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba wada-aara, a ba nane: Yá de vante sleksire á na ba ge palle á eggye-aha á na, á de geva ba nane slekse am iga á na. ³¹ Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una nanna Dawuda, a ba nane:

Dadaamiya yánka nane am fáyá, safka vuwa-aara ge nane dekideki.

³² Ba Yaisu nanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa nere na emnde a mága seydire-aara. ³³ Nane a demanve ge Dadaamiya, a njanaahe am nadafa-aara, a de vante Shedekwe Cufedde na ndza a bántsa nane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Shedekwe Cufedde nanna a shanaa Yaisu na, a hyantaa nane áte nere. ³⁴ *Dawuda an ire-aara wá, nane zlalaaka á dem samaya, amá a ba nane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa:
 Njiinja ka am nadafa-aaruwa,
 35 dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á ña náza puwa
 sera á ña.

36 «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, bademme á kure
 diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu ñanna kwa naba
 zlanelehe áte dzangala na wá, ba ñane una a tsanaa
 Dadaamiya ge Yaakadadire, ba ñane una *Almasiihu, edda
 una a eksesaa ñane.»

37 Ba cenarácena elva á Piyer ñanna wá, ba palle a
 enkale-aatare baaka ñezlanezla ervaunđe-aatare. Daaci a
 ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele:
 «Ŋá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?» 38 A
 ñwaterante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma-
 gaumága tuba, a magarakurnaamaga baptisma an zhera
 á Yaisu *Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-
 aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedfekwe-aara
 Cufedde. 39 Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa
 ñanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterte ge
 emnde na ta yiyiye, á de vaterteva ge emnde na ni watse á
 dahaterá ñane á sezenjára na bademme.»

40 Piyer a fateraare elva-aha umele gergere kwakya ge
 tsante enkale-aatare, antara ge faterem ndzedá am vuwa.
 A ba ñane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure
 am dágave á emnde a maga mándzawire.» 41 Vacite
 ñanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe,
 magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye
 fartarfe ge emnde a fetarfe. 42 Ta faa hyema jipu ge cenaa
 waazu-aha na tá anƙwa kwaratersa emnde a bela, ta wáva
 jipu ge gev palle am duksa bademme áte njá á egdzar
 mama, antara ge zá dafa-aatare átirpalle, antara geni a
 icarseka am tate á maduwa deƙideƙi.

Njá á emnde a fetarfe.

43 Emnde bademme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a
 magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a
 bela. 44 Emnde a fetarfe bademme garevge ba palle, názu
 am erva-aatare keni ba palle. 45 Tá njá á ba válá kazlaña-
 aatare, tá sá shunƙu-aara áseza emnde a bela, tá se teganá
 am dágave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-
 aara. 46 Tá anƙwa jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke,
 tá anƙwa jáháva am mba-aha-aatare ge zá duksa-aatare
 átirpalle, tá anƙwa za dafa-aatare an higa, ervaunđe-aatare
 palle. 47 Tá anƙwa á gala Dadaamiya, emnde bademme
 hayaráterháya. Daaci Yaakadada anƙwa á lya emnde
 umele keni ba kelaazare, anƙwa á sagatersága.

3

Mbaambe zhel nguryekwe

¹ Vacite umele an lásar, tara Piyer, antara Yuhanna tá ankwá á dálá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á lásar maa, ² ankwá zhel nguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am hude á emmenára, ankwá á njá átuge palle á we-aha á mashidi nanna, átuge una zhera-aara We á bere Zariya na. Zhel nanna wá, tá ankwá á dánda emnde-aara ba kelaazáre, á de njala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite nanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá ankwá duwa tá dem mashidi wá, a naba njalateru sadake. ⁴ Tá ezzhárá tara Piyer antara Yuhanna. «Zharanjerzhára!» a ba Piyer á elvan ge zhel nanna. ⁵ A zharateraahe ge nguryekwe na ba shagera. Adaba a kurken watse á shá sadake ázetare. ⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge nane: «Ma gursa, ma shungu keni baaka ázerwa d'ekid'eki. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasihu ura Nasarátu, tsetse ezzlala.» ⁷ Daaci a naba nanaahe an nadafa-aara, a tsante. Kerten sharánsha dzan'dzanire sera-aha-aara, ⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaahé áte sera-aha-aara, a fantau ge zllálá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á zllálá estuwa, á vaza, ankwá á gálá Dadaamiya. ⁹ Emnde bademme naránna ankwá á zllálá, ankwá á gálá Dadaamiya. ¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba nguryekwe na á njala áte we á mashidi na tá dahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel nanna.

*Waazu á Piyer am *mashidi yaikke*

¹¹ Am zllalaaka zhel nanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke nanna ba kerdé, am dzadzáwe na tá dahaná an dzadzáwe á Suleymanu na, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásezetare, adaba tá am najipu yaikke. ¹² Ba a naa emnde nanna Piyer, a ba nane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá ankwá á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharanjerzhára estuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedá á n'ere emtu? Emtu adaba nanjernaana nadina á n'ere emtu? ¹³ Una nanna ka d'ekid'eki. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggye-aha a miya tara Ibrahimia, antara Isiyaaku ira Yakubu na, a vanta ba nane demdemire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a bánba tsa nane ganakini á belanaabela. ¹⁴ Kwa yaa ura cudedé, ura jirire,

kwa njála sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa. ¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, n̄ere n̄a seyde-aha-aara. ¹⁶ Zhel n̄anna kwá an̄kwa á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vanta ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzeḑa. Ba fetarfire áte Yaisu una a mbanaahe ba ḑekideki, kwaya n̄ane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa aḑaba diyakurka. ¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa n̄ane am mbuwe á nabi-aha-aara werre baḑemme na. Aḑaba a ba n̄ane, sey *Almasiihu-aara á shushe zlaḑa. ¹⁹ Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, mag-aumága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure. ²⁰ Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervaunḑe, á vakurteva Almasiihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu. ²¹ Amá kina wá, zlaḑe Yaisu *Almasiihu á njá á ba am samaya emtsaḑe, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa baḑemme an̄waslire, ba seke una a ndahanaa n̄ane werre á kya an we á nabi-aha-aara cudeḑḑe na. ²² Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba n̄ane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á jesaare á ba am dáḑave á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná n̄ane baḑemme.

²³ Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am dáḑave á emnde á Dadaamiya, tá keḑanaakeḑa shifa-aara ba ḑekideki.

²⁴ Nabi-aha umele keni ndza ta enndáha ba seke náza Muusa, baḑemme ndza ta ndaha ba názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara baḑemme. ²⁵ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baternaa Dadaamiya ge nabi-aha n̄anna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlaḑe áḑaliye, am sarte na Dadaamiya an̄kwa á n̄guḑa namána antara eggyekure Ibrahimia, a ba n̄ane: Yá de gá barka áte duniya baḑemme aḑaba emnde á n̄a. Amaana: Namána n̄anna a magakurán ba ge kure. ²⁶ Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaḑe zun̄nwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

4

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

¹ Am sarte na tá an̄kwa á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á

emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare. ² Játerja ervaunċe jipu aċaba emnde a bela tá aŋkwa á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá aŋkwa á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlaċe ádaliye. ³ Daaci ta naba sluwatervaahe, ta naba zlenjaterme am dangay ge ufa mákurállaa-ara, aċaba baaka sarte mázla-ara. ⁴ Amá am sarte ŋanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágave á emnde na cenarvaacena waazu na. Kezlakula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyeċe ba zála.

⁵ Mákuralla-ara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraita, baċemme jarammeje am huċe á Urusaliima. ⁶ Ta magaa jáháva ŋanna antara tara *liman Annas, ba ŋane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am huċe á há á Annas baċemme. ⁷ Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakuma-ara kure ŋguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma ŋanna?»

⁸ Naatená Shedekwe Cuċeċe am Piyer, a ŋwaterante, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara male-aha á ekse, ⁹ kwa vaŋerte ndáva aċaba shagerire na ŋa maganán ge ŋguryekwe na ka? Kwa ndavaŋerwá ba kure geni ŋa maganaa estara, a ba kure? ¹⁰ Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila baċemme kwá diyeddiye geni zhel ŋanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba ŋane una kwa janaa kure áte dzaŋgala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá. ¹¹ Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyáŋa bere, mbate ŋane jauje ge nákwá-aha umele baċemme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu ŋanna. ¹² Daaci ŋá bakurá ba jirire: Baaka ura am huċe á duniya na dekideki, a belanaa Dadaamiya ge se lyamilya, sey ba ŋane palle.»

¹³ Baċemme á emnde na tá am jáháva ŋanna, tá maga ba najipu á dzaŋdzaŋire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaraterreddiye ganakini baaka dárádza-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlaċe ádaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu. ¹⁴ Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Aċaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye. ¹⁵ Ta ŋgyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva ŋanna zlaċe adaliye am dágave-aatare. ¹⁶ A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Aċaba emnde baċemme am huċe á Urusaliima diyareddiye geni najipu ŋanna á

zharaná ba ice á emnde na a mágava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe dekideki. ¹⁷ Amá geni a duka elva ɲanna á de katafke wá, sey mi gyartertegye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu ɲanna mazla-aara.»

¹⁸ Daaci ta dɛtaa emnde a bela na, ta naba piyaterante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenanɛránka dekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.» ¹⁹ Ta ɲwete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya ba kure elva ɲanna á katafke á Dadaamiya, má shagera ɲá fakursaare ge kure arge una ɲá fansaare ge Dadaamiya. ²⁰ Duksa palle, ɲere wá, ɲá dzegwánka yá ndater názu ɲa naaná an ice á ɲere, ɲá cenaná an hyema á ɲere na ge emnde.» ²¹ Ta valateraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraahe. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya adaba ɲane. Adaba emnde bademme tá aɲkwa á gálá ba Dadaamiya adaba duksa ɲanna magaaavemage na. ²² Zhel ɲanna ta mbanaa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufade.

Maduwa á emnde a fetarfe

²³ Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belarateraaɓela wá, ba zɓlálá-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na bademme. ²⁴ Ba cenanáncena emnde a fetarfe una ɲanna, ta fantau ge ɲála Dadaamiya an ervaɲɲɛ-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira názu am huɗɗe-aha-aatare bademme. ²⁵ Ka ndahanaa ba ka á kya an we á eggyeɲere sleslera á ɲa *Dawuda, a ba ɲane an hákuma á Shedefkwe á ɲa:

Labáre emnde a larde tá ɲgyaɲgyaare ice ba dey? Tá ɲgudáara ye ge názu baaka sera-aara na.

²⁶ Labára ɲgwadárápsengwádá slekse-aha á duniya an fitenire, tá aɲkwa á ɲgudáara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a ek-sesaa ɲane.

²⁷ «Samsa-kwa elva ɲanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayiila, ganakini tá gwaare ge ura cudɛɗɛ, sleslera á ɲa Yaisu na ka ek-sesaa ka geni ɲane *Almasiihu na. ²⁸ Magarnaamaga itare názu ndza ka tsanaa ka an hákuma á ɲa, ka wayetaa ka zunɲwe na. ²⁹ Ká cenáncena emtu elva na tá aɲkwa á puwaná itare na Yaakadada? Vanɛrteva hákuma á ndáhá elva á ɲa ge ɲere emnde a slera á ɲa, geni ɲá ndaaná á ba an

dzaṅdzaṅire, an baakire á lyawa. ³⁰ Marsemáre ndzedá á ṅa, geni a gevge nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á ṅa Yaisu ura cudedǵe.»

³¹ Ba zlaruzle am ṅála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagyete ge slede na ta jamme amkwa na ṅárṅare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cudedǵe, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzaṅdzaṅire.

Emnde a fetarfe ta jemaa nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am eṅkale palle, antara ervaunǵe palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Názu am erva-aha-aatare bademme gevge ba palle. ³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme. ³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa dǵekidǵeki am dágave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara, ³⁵ ta saa shunǵu-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ³⁶ Ba seke aṅkwa zhel *Laiwiṅkau umele ta yanaa am Kiprus, zhera-aara Yusufa, emnde a bela ta fante Barnabas, á kátá ba: slefanem ndzedá am vuwa ge ura. ³⁷ ṅane keni ba veluvele fe-aara, a saa shunǵu-aara á ba áseza emnde a bela.

5

Labáre á tara Hananiyas an Safira

¹ Aṅkwa zhele umele zhera-aara Hananiyas, zhera á mukse-aara Safira. ṅane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa, ² lauktu á dánda shunǵu á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a bela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme. ³ Daaci a ba Piyer á elvan ge ṅane: «A ṅyemaa estara Shaitaine á dem ervaunǵe á ṅa estuwa Hananiyas, ká icaná fida ge Shedekwe Cudedǵe? Adaba ka icanme kyalma á shunǵu á fe na ge ire á ṅa, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme. ⁴ Ábi am sarte na zlaǵe velakuka na ndza fe á ṅa ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shunǵu á fe á ṅa? Ka magán ge uwe una Hananiyas? Fida na wá, ka maganǵerán ge ṅereka palle, amá ge Dadaamiya.» ⁵ Ba cenáncena una ṅanna Hananiyas wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cenaa labáre ṅanna bademme dámda lyawa am itare. ⁶ Daaci ta sem

ge dawalaa, ta fademe emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashekwa cekwaanḡuđi á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaada á názu a shaa zhele-aara. ⁸ A ndavanuhe ge Piyer, a ba ḡane: «Kwa velu fe á kure ba ge shunḡu na náwa ḡane na emtu?» A ḡwete: «Ane, ḡa velu ba ge una ḡanna.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge ḡane: «Labára ḡane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á ḡa ge zhárá názu am huđe á Sheđeḡwe á Yaakadada na? Ká cenánčena emtu? Dawalaa ta zluwa á heđa zhele á ḡa ba kina, tá aḡkwa áte we á bere, ekka keni tá daksede.» ¹⁰ Ba we keni zlađe heđanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananiyas, a emtsehe ḡane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de heđanve ge zhele-aara. ¹¹ Daaci tá puwanu ba erva ge ervaunḡe emnde a fetarfe bađemme, antara emnde na ta cenaa labáre ḡanna bađemme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

¹² Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bađemme á emnde a fetarfe tá aḡkwa á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá đaháná an dzadzawe á Suleymanu na. ¹³ Tá aḡkwa á zlebaterzleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka đekideki am emnde na fartareka na. ¹⁴ Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an ḡwasha-ka, emnde kwakya tá aḡkwa á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe. ¹⁵ Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba sheđeḡwe-aara keni emnde umele am itare. ¹⁶ Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bađemme mbarembe.

Zlađa na ta shateru ge emnde a bela

¹⁷ Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge ḡane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa. ¹⁸ Ta halaterte, ta de puwatermhe am danḡay, áte ice á emnde bađemme. ¹⁹ Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante danḡay ḡanna, a sanse emnde a bela, a ba ḡane á elvan ge itare: ²⁰ «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa aḡwaslire na ge emnde bađemme.» ²¹ Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an ḡlya-waabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaanḡuḡi á ba an enḡya ḡanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta ḡante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha baḡemme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am danḡay. ²² Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa danḡay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba eptsaa-aatare an labáre áseza male-aha na, ²³ a ba itare: «Duwa á ḡere á dem danḡay, ḡa de shanaa á ba an zleḡa kánḡelánḡe, sawji-aha keni baḡemme tá á ba áhuwa, amá ḡa werante wá, shaḡeránka ḡere ura am huḡe-aara.» ²⁴ Ba ta cenaa una ḡanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaa estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

²⁵ Cekwaanḡuḡi wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem danḡay áwaya na, tá anḡwa á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.» ²⁶ A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an enḡkale, aḡaba ta kuva emnde baḡemme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

²⁷ Sarateremsa á se katafke á male-aha ḡanna, a naba valateraarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na. ²⁸ A ba ḡane á elvan ge itare: «Ábi ḡa piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale ḡanna, ma zhera-aara keni ḡekideki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure ḡanna am huḡe á Urusaliima, kwá kátá puwaḡerem uzhe á zhel ḡanna am mbiye á ḡere ge ḡere emtu?» ²⁹ Ta ḡwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Ḥere wá, ḡá fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde. ³⁰ Kure kwa naba zleḡelaa Yaisu áte dzanḡala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya werre na am fáyá. ³¹ Ḥane a ḡemanve ge Dadaamiya, kina anḡwa am naḡafa-aara, a ganve slekse arge emnde baḡemme, a ganve slelya geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yateraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare. ³² Ḥere, antara Sheḡekwe Cuḡeḡe na Dadaamiya anḡwa á vaterte ge emnde na tá anḡwa á fansaarefe na, ḡa seyde-aha á labáre ḡanna baḡemme.»

³³ Ba ta cenaa una ḡanna, a naba jaterhe ge ervaunḡe, haa tá kátá ceḡa shifa á emnde a bela na baḡemme. ³⁴ Amá anḡwa ura *Farisa umele am dáḡave-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, ḡane malum á *tawraitá, emnde baḡemme tá anḡwa á fá zherwe áte ḡane. A tsetehe ge ḡane, a ba ḡane: A daratersede emtsaḡe emnde ḡanna cekwaanḡuḡi.

³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba ñane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aaruwa. ³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ire-aara male, ya slendzedá a ba ñane, emnde tá hyephye deremke ufadé ta dábete ñane, amá jarejja. Emnde-aara ñanna keni zadfaratervezáde, ba uwe keni cenaránka mázla-aara. ³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda ura Galili, a jesaare am sarte á ja jembel á emnde. Ñane keni ndza ta dábete ba estuwa emnde, amá ta naba ja ñane, emnde-aara ñanna keni zadfarevzáde. ³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare ñanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle. ³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare ñanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare dekideki. Amá magaumága enkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci bademme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail. ⁴⁰ Ta dáhaterterte emnde a bela na zlađe adaliye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenanjeránka faikke kwá bálá waazu zlađe adaliye an zhera á zhel ñanna ba dekideki.» Daaci ta puwateraahe. ⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela am tate á shairiya ñanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephye lauktu a fateraar jeba á zladá ñanna adaba zhera á Yaisu. ⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá ankwá á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba ñane una *Almasihu.

6

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

¹ Haraare cekwaangudi tá ankwá far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunaniñkau na farantaufe ge ica ervaunde áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza zá ge ñwasha wegyegye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare. ² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe bademme, a ba itare: «Ganakini ñere ñá yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, ñá shunñula tega náza zá wá, una zlayeka dekideki. ³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an enkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naha an Shedekwe Cudedde am itare na. Daaci ñá faterem slera ñanna am erva ge itare. ⁴ Ñere wá, ñá shunñula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.» ⁵ Emnde a fetarfe bademme hayaránháyá elva ñanna. Daaci ta dzerse tara

Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cufedfe, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus nane ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha. ⁶ Ta tsatsaa emnde vuye nanna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *erva a barka. ⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am hude á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain nanna wá, kwakya ngurna, antara hákuma na a shanaa nane. A magaa nalaama-aha, antara najipu-aha kwakya am dagave á emnde. ⁹ Tá anjwa Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate nanna, itare tá jáháva am mashidi na tá dahaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá anjwa Yahudiya-aha umele zlafe á daliye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare bademme hayaranka elva á Aitiyain d'ekid'eki, tá anjwa á gan gajawe kwakya. ¹⁰ Amá baaka ura á danude d'ekid'eki, adaba Shedekwe Cufedfe anjwa á vante enjale á ndahá elva.

¹¹ Adaba una nanna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde nanna: Na cenaa Aitiyain á valya elva yaiyaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni. ¹² Ta tsante estuwa ervaun'fe á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita bademme. Ta gwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha bademme. ¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida nanna, geni tá datsa fida-aatare nanna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa. ¹⁴ Na cenáncená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba nane: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara nade-aha na a mbamisaa Muusa na keni bademme watse á eptsanteptsaa.» ¹⁵ Daaci bademme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhárá wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

7

Aitiyain anjwa á tsaka elva á katafke á zlamaha

¹ Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba nane: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?» ² A njwete ge Aitiyain, a ba nane: «Cenawivaa-cena emtsaade egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge

eggyemiya Ibrahimia wá, kwaye zlaβe am Maisaupautamiya, zlaβe daaka emtsaade á dem Haran. ³ A ba Dadaamiya á elvan ge ηane wá: Tsetse am larde á ηa, sesse am jeba á ηa bademme, ezzlálá á dem larde na watse yá nyekwakanvaa ya. ⁴ Daaci Ibrahimia a kezlese am Kaldiya, kwaye a de njaa am Haran. De kedaakeda eddenjara maa, a kezlanshe zlaβe adaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá njá kure am huđe-aara kina na. ⁵ Am sarte ηanna wá, Dadaamiya vanteka slede ge Ibrahimia ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba ηane á elvan ge ηane: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á ηa. Amá zlaβe ba egdzere ηanna keni náńka Ibrahimia dfekideki. ⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge ηane zlaβe adaliye wá: Egdzara á ηa tá de njá emtsaade am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva derenke ufađe. ⁷ Amá watse yá shaterushe zlađa ge emnde a larde ηanna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á ηa am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na. ⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha ηanna Dadaamiya ge Ibrahimia maa, a maganaa namána, a ba ηane á elvan ge ηane: Dem shedekwe una á gev nalaama á namána na. De shánsha Ibrahimia Isiyaaku, a belemaa am shedekwe áte háre ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am shedekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una ηanna maa, eggye-aha a miya ηanna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza ankwá Dadaamiya antara ηane. ¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zlađa-aha-aara. Bairá a vante ηgahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am huđe á há-aara bademme. ¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaikke á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya ηara tá shánka ba názu tá zuze keni dfekideki. ¹² Cenánjena Yakubu ganakini ankwá nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara ηanna ta duhe ser palle. ¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufa a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una ηanna emnde a jeba á Yusufa. ¹⁴ Daaci Yusufa a naba belaa ura, ta de sanaa eddenjara Yakubu an huđe á há-aara bademme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiiyeβe. ¹⁵ Daaci a naba de nja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni bademme ta matsaa á ba áhuwa. ¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya ηanna wá, bademme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de hedateraa

am irekhya na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahimia am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a bannaa Dadaamiya ge Ibrahimia na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzedá. ¹⁸ Daaci faremfa slekse umele anwaslire diyaaka Yusufa dekideki maa, ¹⁹ slekse nanna a naba eksaterve sawari ge eggye-aha a miya, a naba shateru zladá kwakya, a naba hyateraarhe an ndzedá, ganakini a puwaranvepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa dekideki. ²⁰ A ba am sarte nanna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháya Dadaamiya. Tere keye kalkale tá ankwá á tsufaná á ba am hufe á há á eddenjara, ²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shansha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa nane ba seke egdza-aara a yanaa ba nane. ²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera bademme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáhá elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara bademme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufadé lauktu a shaa enjkale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila. ²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera ankwá á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel nanna. ²⁵ Nane a kurken watse tá cenáncena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an nane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenaránka emnde na dekideki. ²⁶ Makuralla-aara zlahe á daliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá ankwá á dagala. Nane á kátá tegatertega, a ba nane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure? ²⁷ Amá edda una nane ankwá á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekudá ge Muusa, a ba nane á elvan ge nane: Ka mu a gakvaa ware male arge nere geni ká se kyaná ka shairiya á nere? ²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a Misera áwaya na emtu? ²⁹ Daaci elva nanna ngyámngye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde nanna ba dekideki, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufadé á ba am larde nanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kára á guzla. ³¹ Muusa ankwá á maga najipu á duksa nanna, ankwá á ganávtege ge guzla nanna geni á nanaana duksa nanna ba shagera wá, á cená ba kwára á Yaakadada, a ba nane: ³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggye-aha a

ɲa na, ya Dadaamiya á Ibrahimia, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara, kwalevkwála ge zhára ice ádehuwa mázla-aara. ³³ A ba Yaakadada á elvan ge ɲane: Sadesesáde kimake á ɲa. Adaba tate na ká tsá ka átekwa na tate cufedde. ³⁴ Ya nanna zladá na tá sháná emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una ɲanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa ɲanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge ɲere, geni ká se kyáná ka shairiya á ɲere na wá, Dadaamiya a belaa ba ɲane geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera ɲanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kára á guzla na. ³⁶ A satersaa ba ɲane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera ɲanna, antara am Haye Kyanɲe. Dem yawe kul ufade, ndza slekatafke-aatare ba Muusa ɲanna am kaamba. ³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba ɲane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á belakurá ba ura jeba á kure. ³⁸ Ba Muusa ɲanna una ndza slekatafke á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba ɲane una sledágave á eggye-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A lyamivaa ba ɲane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggye-aha a miya dekideki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta hayaa ba eptsa á dem Misera. ⁴⁰ Adaba una ɲanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí septerá á katafke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa ɲanna a samise am Misera na. ⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gáráva an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa munri, tá higa á katafke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare. ⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba dekideki tá ankwá á kezlan ugje ge hele-aatare, tá ankwá á kezlater ugje ge terlyakwa-aha áte samaya keni, ba seke una ankwá ta puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puwetaa nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila:

Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufade kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka dekideki, *mashidi á kacakaca na kwá sep-aná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa

ba kure, gáráva á terlyakwa na. Kwaya ñane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Afaba una ñanna yá dakurda á de katafke átsaaka á ba an *Babila keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggye-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una ñanna ganakini anƙwa Dadaamiya an itare. Ta dzebaa mashidi ñanna a ba áte una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Afaba a banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa ñane. ⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggye-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekatafke-aatare. Ta se dema itare an mashidi ñanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katafke-aatare. Daaci mashidi á nalba ñanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda. ⁴⁶ Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi. ⁴⁷ Amá a nderannaa Suleymanu mashidi ñanna ge Dadaamiya. ⁴⁸ Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba ñane á kya an we á nabi-aara:

⁴⁹ Samaya una tate á nja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slede na ni yá de puwansá ya am huđe-aara na?

⁵⁰ Ábi duksa-aha ñanna baďemme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

⁵¹ «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya dfekideki. Wayakurka cena názu á bakurná Shedekwe Cufedfde, kwa ba kalkale antara eggye-aha a kure werre na ndza kwalarevkwálá na. ⁵² Anƙwa nabi na ni eggye-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba ñane palle na. Ba ñane una a yanaa ice á kure, jakurja na. ⁵³ Kure lyakurvaalya *tawraitá á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

⁵⁴ Am sarte na cenarácena una ñanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunđe jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare. ⁵⁵ Amá Aitiyain, ñane an naha an Shedekwe Cufedfde. Ba a ketaa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu anƙwa á tse am naďafa á Dadaamiya. ⁵⁶ Daaci a ba ñane: «Cenaucena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde baďemme á tse am

nadafa á Dadaamiya.» ⁵⁷ Ta naba fu hula á dem zhegela geni a demka elva ñanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe bademme-aatare, ⁵⁸ ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzaganaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puwehe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu. ⁵⁹ Daaci emnde na tá dzaga ñane an nákwá, amá Aitiyain a magaa maduwa, a ba ñane: «Yaakadada Yaisu! Iyevaalya shifa-aaruwa.» ⁶⁰ A kezlaa ugje am haha, a ba ñane á ba an kaa kwára: «Yaakadada! Yateraarye haypa na tá ankwá á maganá itare na.» Ba a ndaase una ñanna wá, a naba emtsehe.

8

Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe

¹ Vacite ñanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am huđe á Urusaliima, bademme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samariya, sey ta juwaa ba emnde a bela. ² Emnde na dábartedaba Dadaamiya ta hedaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara. ³ Sawulu wá, ankwá á wawa geni á zlanazle emnde a fetarfe bademme, á já dába sera á wakiya sera á wakiya, á halaterá á dem dangay bademme an zála-ka an ñwasha-ka.

*Labáre á Yaisu daada á dem *Samariya*

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadaratervezade na, tá ankwá á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta demaa itare bademme. ⁵ Filip maa, ñane a dem berni á *Samariya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa. ⁶ Emnde bademme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa ñane keni naránna bademme. ⁷ Jini-aha saresse am emnde kwakya tá ámbera hula, nguryekwe-aha antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe. ⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni ñanna.

⁹ Am sarte ñanna maa, ndza ankwá zhele umele am *Samariya ñanna zhera-aara Simaun, ñane haraare á maga namselkwe-aara, antara wadakire, emnde bademme tá maga ba najipu áte ñane, a ganve ire-aara ura ñгаа. ¹⁰ Emnde bademme, an emnde a ñgaanğa ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dëkidëki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel ñanna. ¹¹ Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara ankwá á maga najipu-aha-aara am ice-aatare. ¹² Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlanna á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasiihu

na wá, emnde kwakya fartarefe, an zála-ka an ηwashaka lyarvaalya baptisma. ¹³ Ba Simaun ηanna keni fetarfe, lyevaalya baptisma. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na ankwá á maganaa Filip na.

¹⁴ Am iga á una ηanna maa, cenarácena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare. ¹⁵ Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magaterar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cudedde. ¹⁶ Adaba zlaβe ta shaa ba baptisma an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlaβe samka Shedekwe Cudedde á sem itare á ba am palle-aatare keni. ¹⁷ Am sarte na ni puwaraterarpuwa erwa-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cudedde.

¹⁸ Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cudedde adaba erwa na ta puwateraare emnde a bela na wá, a naba vaterte shunngu ge tara Piyer antara Yuhanna, ¹⁹ a ba ηane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma ηanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erwa-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cudedde ba seke una.» ²⁰ A ηwete ge Piyer, a ba ηane á elvan ge ηane: «A kedakuraakeda Dadaamiya antara shunngu á ηa ηanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vantaa Dadaamiya ge ura an nalmane. ²¹ Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á ηa am slera á ηere na dekideki, adaba shagerka erwaunde á ηa á katafke á Dadaamiya. ²² Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire ηanna máki á gevge. ²³ Adaba ηa naa erwaunde á ηa kelaade, gakevge náve á haypa.» ²⁴ A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawa á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure ηanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

²⁵ Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una ηanna maa, ta naba eptsa-aatare á dem Urusaliima. Átira daa zlaβe ádaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

Tara Filip antara zhel emnde a Aitiyaupiya

²⁶ Am iga á una-aha ηanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem

Gaza na.» ²⁷⁻²⁸ A naba tsetehe ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate ñanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura Aitiyaupiya umele nadima, átira dá. Zhel ñanna nakawá yaikke. Ñane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa ñane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel ñanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá ñanna maa, anƙwa á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tefaná belsa. ²⁹ «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa ñanna ba shagera,» a ba Shedekwe Cudedƒe á elvan ge Filip. ³⁰ Daaci a naba tefante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel ñanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká anƙwa á cenáncena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge ñane. ³¹ «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a ƒante Filip geni a ƒalemƒálá á dezeńara am *darkwa, á njinja ázeńara. ³² Náwa názu a ndahesaa ñane am wakita á Aisaya:

Ñane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na,
ba seke zhel kyawe na tá betá úgje áte ñane keni á
kyuweka ƒekidƒeki, ba we-aara keni weraaka.

³³ Ñane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire ƒekidƒeki. Ware ƒeme á de tsala wulfe-aara am duniya na? Adaba ta ján werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na tásle á ña, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu, á ndaná áte ura umele-he?» ³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva ñanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu. ³⁶ Ba tá zlalá, tá zlalá, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, anƙwa názu á piyite geni ká magiya baptisma emtu?» ((³⁷ A ñwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yaisu an ervaunƒe á ña palle wá, baptisma á ña a naba gevge.» A ñwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yaisu *Almasiihu wá, ñane *Egdza á Dadaamiya.»)) ³⁸ Daaci tsaatse, a ba ñane á elvan ge sletedaná belsa. Ta naba tsekwese am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya ñanna, ta tsekweme am yawe, Filip a naba maganaa baptisma. ³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shedekwe Cudedƒe a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlaƒe ádaliye an higa yaikke. ⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere,

aŋkwa á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba ɲane.

9

Tuba á Sawulu (22:6-10; 26:12-18)

¹ Am sarte-aha ɲanna baɗemme na maa, Sawulu wá, ɲane á mberá ba wáva áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa ɲane sey á zlateraazle baɗemme. A naba deza male á *liman-aha, ² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an ɲane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri ɲanna wá, antara ba zlala-aara. Ba ɲane keni herzhanteherzhe berni á Dimaska ɲanna wá, a naba tsekwa ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ɲane, ⁴ a naba mbedehe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á ɗahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina. ⁵ A ɲwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwára ɲanna á elvan ge ɲane: «Ba iya Yaisu na ká aŋkwa á maganá palasa na. ⁶ Amá tsetse, edduwa á dem huɗe á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.» ⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu ɲanna diyarka názu tá ndaná itare ɗekideki. Tá aŋkwa cenáncena kwára á ura, amá itare tá nánka edda-aara ɗekideki. ⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á nánka. Sey ta ɲanaa áte erva, ta taɗanaa an táɗá á dem Dimaska. ⁹ Hare keye, ba slerba-aara keni nánka ɗekideki. Am hare keye ɲanna wá, zawka shawka ɗekideki.

¹⁰ Aŋkwa slefatarfe umele am Dimaska ɲanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu, ¹¹ a ɗante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge ɲane: «Tsetse ba kina, eɗɗaba ba baráma na tá ɗaaná an baráma ndeɗɗe na, edduwa á dem mba á Yahuda, enndáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, ɲane aŋkwa átira mága maduwa kina. ¹² Zhel ɲanna a shaa wahayu, am wahayu ɲanna maa, aŋkwa á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á dezeńara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlaɓe ádaliye.» ¹³ A naba ɲwete ge Hananiyas, a ba ɲane: «Emnde kwakya ta se balise labáre á zhel ɲanna degiya Yaakadada. Emtaŋkire na a magaterna ɲane ge emnde á ɲa am Urusaliima keni ndarindaha baɗemme. ¹⁴ Ba sawa-aara ásehuna na keni a sanaa ba una ɲanna, ta vantaa male-aha á *liman-aha

hákuma á se hálá emnde na tá ñala Dadaamiya an zhera á ña.» ¹⁵ Amá a ba Yaakadada á elvan ge ñane: «Naba duwa ka. Adaba ya eksese zhel ñanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa ñane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayiila, geni a diyariyeddiye ba shagera. ¹⁶ Yá de marannaamará zladfa-aha na watse á sháná ñane adaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zlalá ge Hananiyas, a de demá am huđe á há ñanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawulu egdza emmerwa, a beliyaa ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká náanna ice á ña zlađe adaliye, ká shansha Shedekwe Cufedde.» ¹⁸ Ba ndah keni zlađe ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlađe adaliye. A tsetehe ta maganaa baptisma. ¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzedfa-aara.

Sawulu anƙwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaanƙudi áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska. ²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja dába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge bálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya. ²¹ Emnde na tá anƙwa á cena elva-aara na bademme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a cebaa emnde a dába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásehuna keni a sánaa ba una ñanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?» ²² Amá waazu á Sawulu anƙwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá am Dimaska na á katafke-aara, adaba anƙwa á marateránmárá jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba demaa am sawari, ta naba njante geni sey tá keƙanaakedfa shifa á Sawulu. ²⁴ Amá cenáncena ñane keni názu ta ñgwadanaa itare áte ñane bademme. An vayi vacika bademme tá anƙwa á ufa we á ukvake á berni, tá tsagwada ba ñane geni sey tá keƙanaakedfa shifa-aara. ²⁵ Daaci vacite umele an vayiyya maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am keday yaikke, ta naba tsekwanse á kya biye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte ñanna, eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsaa wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá baaka ura a fanaa vuwa deƙideki, adaba

fartareka geni nane keni gevge slefetarfe ba jirire. ²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu nanna ádezenjara, a puwansaa nane ádeza emnde a bela, a de baternaa nane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a bannaa Yaakadada ge Sawulu bademme. A ndaterhe zlahe ádaliye dzañdzañire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am huđe á Dimaska. ²⁸ A fantau á ba am sarte nanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa dába am huđe á Urusaliima ba seke una á kataná nane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an baakire á lyawa. ²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniñkau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu, a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya keda shifa-aara. ³⁰ Cenaarácena egdzar mama-aha-nara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezzlála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá ankwá á far ba mága dzañdzañire am elva á Yaisu, tá ankwá á fá zherwe áte Yaakadada, ankwá Shedekewe Cufedde am dagave-aatare, á sagatersaga ba kelaazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte nanna maa, Piyer á já ba dába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida. ³³ Duwa-aara á dem ekse nanna, a de bera ura umele zhera-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha dekideki, adaba gevge nguryekwe. ³⁴ Á ba Piyer á elvan ge nane: «Mbakaambe Yaisu *Almasiihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á na.» Kerten tsetsa Aynaiyas. ³⁵ Emnde na tá am Lida nanna, antara emnde a Saraun bademme naránna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza ankwá mukse umele slefetarfe am ekse á Jaupe, zhera-aara Tabita, an elva a Yunaniñkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse nanna wá, ma vaatara keni nane á maga ba slera á maggwire, ankwá á melateru ge talaga-aha keni. ³⁷ Daaci a eksevahe ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebáre, ta de zlavanaahe am bere. Bere nanna átire ge bere-aha umele.

³⁸ Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an kevaaye. Daaci cenaarácena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini ankwá Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watsawatse tasle-aara. ³⁹ Ba watsawatse a tsetehe ge Piyer, ta zlala ba kerde antara

emnde a de d'áha na. Ba damda Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa wegyege a njwasha bademme tá anjwa á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá anjwa á kyuwa ásezenjara, tá ámberá ngyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlafe á ba an shifa-aara am dagave-aatare.⁴⁰ Daaci Piyer a naba bakese emnde bademme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba njane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe.⁴¹ Piyer a njanaahe erva, a tsante bademme, daaci a d'ante wegyege a njwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara.⁴² Labare njanna hyemhye am huđe á Jaupe bademme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu.⁴³ Am iga a una njanna maa, Piyer haraare zlafe ádaliye am huđe á Jaupe, am mba á slekkedá gwagwa umele zhera-aara Simaun.

10

Kaurnailiyus á d'áhá Piyer á dem mba-aara

¹ Anjwa ura umele am Kaysariya zhera-aara Kaurnailiyus, palle á male-aha á sawji-aha á Rauma na tá d'aháterá an sawji-aha á Italiya na. ² Zhel njanna wá, njanaanja nadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. Njane an lyawa á Dadaamiya jipu, njane antara emnde-aara bademme am huđe á há-aara tá iceka de njala Dadaamiya. Anjwa á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kaurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á Dadaamiya samsa ba ngayye ásezenjara. A ba malika njanna á elvan ge njane: Kaurnailiyus! ⁴ A kante ice-aara Kaurnailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba njane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A njwete ge malika na, a ba njane á elvan ge njane: «Dadaamiya lyevaalya maduwa á njá, hayánháya slera á maggwire na ká anjwa á maganá ka átevege talaga-aha, njane viyakaaka d'ekideki.⁵ Kina wá, naba ebbela emnde á njá á dem Jaupe, a de darakantedá dawale umele anjwa áhuwa zhera-aara Simaun Piyer. ⁶ Zhel njanna anjwa am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slekkedá gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.» ⁷ Ba zlazlálá malika na, Kaurnailiyus a naba d'ante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am huđe á há, antara sawji palle am sawji-aha na tá ufa

há-aara, sawji ɲanna keni dɓabetedɓa nadina á Yahudiya-aha ba shagera. ⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na baɓemme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer ɲanna keni dɓaltedálá áte ire á dzuguru ge mága maduwa. ¹⁰ Am sarte ɲanna keni ɲanaaɲa waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá aɲkwa á tsatsaná náza za ɲanna maa, ɲane shánsa wáháyu á sawa áza Dadaamiya. ¹¹ Am wahayu-aara, á zhara ba samaya an wera wanɲe, aɲkwa á tsekwa duksa umele ba seke gwadau yaikke á sem áhá, an ɲaɲa we á námbaɲwa-aha-aara ufaɓe kerɓe. ¹² Aɲkwa dabba-aha jeba gergere baɓemme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere baɓemme, ira yiye-aha jeba gergere baɓemme am huɓe á duksa ɲanna. ¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksa, icantice, ezza.» ¹⁴ Amá a ɲwete ge Piyer, a ba ɲane: «A'aa estuweka Yaakadada, aɓaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.» ¹⁵ A ba kwara ɲanna á elvan ge ɲane zlaɓe ádaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cuɓeɓe seke lipa.» ¹⁶ Ser keye aɲkwa á banánba estuwa. Am iga á una ɲanna, a naba eptsehe ge kazlaɲa ɲanna ádaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, aɲkwa á dzama ba názena ni á kátá á banná Dadaamiya an waháyu ɲanna. Daaci emnde a bela á Kaurnailiyus keni tá aɲkwa á tsatse áte we á bercame-aara, tá aɲkwa á enndava. ¹⁸ Ta kante kwára, a ba itare: «Aɲkwa ura zhara-aara Simaun Piyer am mba na emtu?» ¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, aɲkwa á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wahayu na, á cená ba tá aɲkwa á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Sheɓekwe á Dadaamiya á elvan ge ɲane. ²⁰ Tsetse ettsekwa, de dɓabaterɓaba ba kina, maɲka gajawe ɓekideki aɓaba ya belateraa ba iya, a ba Sheɓekwe Cuɓeɓe. ²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá aɲkwa á tatayaná kure, ázara á ba kure?» ²² Ta ɲwetehe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A belaneraa Kaurnailiyus male á sawji-aha, ura mággwe, an iyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A bannaa ba malika á Dadaamiya ganakini sey á dɓakɓáhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an ɲane ge ndanda na.» ²³ Daaci a lyatervaahe ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlala antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta dɓabaterɓaba.

²⁴ Wergekse-aara lauktu daraada am Kaysariya. Daaci Kaurnaaliyus a dante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá ankwá ufa sawa á Piyer na. ²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercame Kaurnaaliyus, a kezlanaa ugje ba shagera á katafke-aara. ²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.» ²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kaurnaaliyus ta demaa ba estuwa á dem huđe á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa. ²⁸ A ba nane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á belannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa. ²⁹ Adaba una nanna náwa sanemsa adaba d'aha á na, maganka gajawe dekideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka d'ahiyaa átugena na.»

³⁰ A nwete ge Kaurnaaliyus, a ba nane: «Hare ufadire-aara vatena, vacite nanna yá ankwá á maga maduwa á icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhárá ba ura á tse á katafke-aaruwa, nanjyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe, ³¹ a ba nane á elvan ge iya: Kaurnaaliyus, lyevaalya Dadaamiya maduwa á na, mela na ká ankwá á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka. ³² Kina wá, ebbela emnde á dem Jaupe, a de d'arakanteda Simaun Piyer, ankwá am mba á cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, há-aara ankwá áte we á guwa yaikke. ³³ Daaci ba watsewatse ya naba belakvaa emnde á ba am sarte nanna ge de d'akd'aha, ka keni fanjka ervaunđe, daaci yá slafaká we-aara adaba sawa á na. Kina wá, bademme á n'ere na, na jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

Waazu á Piyer am mba á Kaurnaaliyus

³⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva a ba nane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya. ³⁵ Emnde bademme, máki ura á njá an lyawa á Dadaamiya, ankwá á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayánháya Dadaamiya. ³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva nanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, nane Yaakadada á emnde bademme. ³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva nanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna ankwá á balaterá waazu á baptisma ge emnde na; diyakurdiya názu a mágava am huđe á Yahudiya bademme am sarte nanna. ³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Shedekwe Cudedde

na a vantaa Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á maggwire na a maganaa ñane, a naba mbateraaha emnde na tá an shaitaine, adaba Dadaamiya anƙwa antara ñane. ³⁹ Ñere wá, ña seyde-aha á názena a maganaa ñane am huđe á Yahudiya bademme, antara am Urusaliima na. Ñane maa, ta janaa áte dzangala. ⁴⁰ Amá Dadaamiya a tsante am fáyá am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á marañeránmárá ire-aara ge ñere. ⁴¹ A marateraa ire-aara ge emnde bademme-ka, sey ba ge ñere ña emnde na ni a dzerañerse werre Dadaamiya ganakini ña seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáyá na wá, ñere zanjeruze, shañerushe antara ñane. ⁴² A banjerna ba ñane an we-aara ganakini njá ndaterndáhá elva-aara ge emnde bademme, njá maga seydire-aara geni ba ñane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáyá bademme. ⁴³ Nabi-aha bademme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte ñane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara adaba ñane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Shedekwe Cufedde

⁴⁴ Am sarte na Piyer anƙwa á maga waazu na wá, tsekwatartsekwa Shedekwe Cufedde ge emnde a cenaa waazu-aara na bademme. ⁴⁵ Yahudiya-aha na ta saa á daba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vaterteva Shedekwe Cufedde ge emnde umele keni. ⁴⁶ Adaba tá cená ba tá anƙwa á ndáhá elva-aha anwaslire, tá anƙwa á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer: ⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Shedekwe Cufedde ba seke una ña shanaa ñere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptisma an yawe?» ⁴⁸ Daaci a ba ñane, a magarateranmaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ñanna maa, itare ta ndáva Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaanƙgudi.

11

Piyer anƙwa á vaterte sera á elva áte Kaurailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

¹ Cenarancená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá anƙwa emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya. ² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á

Piyer, a ba itare tá elvan ge ñane: ³ «Ekka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am shedekwe, ka zu duksa antara itare!»

⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ñanna bademme an pálpale. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhárá ba duksa umele yaikke, á tsekwa á sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ñanna ba seke gwadau, an ñanja we á nambañwa-aha-aara ufade kerde. ⁶ Ya fete ice-aaruwa ba yamme ge zhárá názu am hude-aara wá, ankwá dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere bademme, názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme. ⁷ Daaci yá cená ba kwárá á biya elva á sawa am samaya: Piyer, tsetse, eksevaksa, icantica, ezza. ⁸ Amá ya ñwanante: A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba ser palle keni damka duksa harám, ma lipa keni am mbuwe-aaruwa. ⁹ A ba kwárá ñanna zlahe ádaliye á sawa am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cufedde seke lipa. ¹⁰ Ser keye ankwá á biyánba kwárá ñanna estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlahe ádaliye ge kazlaña ñanna á dem samaya. ¹¹ Á ba am sarte ñanna maa, saremsa zála ufade á sem mba na ya tsekwaá am hude-aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á sezerwa. ¹² A ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge iya: Ezzlálá antara itare, mañka gajawe dfekideki. Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha a miya na náwa itare ta unkwáhe na keni, ta naba duhe antara ya á de ba am hude á há á zhel ñanna. ¹³ A ndañerhe sera-aara bademme, geni a tsekwaá malika á Dadaamiya am hude á há-aara ba ge ñane, a ba malika ñanna, efbela zála, a de d'arakantedá Simaun Piyer am Jaupe, ¹⁴ watse á se bakánba ñane elva na ni ká lyelye shifá á ña an ñane, ekka antara hude á há á ña bademme. ¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá ankwá á magaterá waazu wá, a tsekwaá ge Shedekwe Cufedde á setarge itare ba seke una ndza a tsekwamiyar ge miya am zunñwire na. ¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ñane: Yuhanna wá, a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptisma an Shedekwe Cufedde na. ¹⁷ Daaci estuwa, a vatertaa ba Dadaamiya an ire-aara Shedekwe Cufedde, ba seke una ndza a vamite ge miya adaba fetarfire á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ñanna, lauktu daralika á hábaza sera

á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza anƙwa zlaƙa áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zláá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de bálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha. ²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni baƙemme. Ta de ndaater labáre á higa, elya a Yaakadada Yaisu. ²¹ Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Afaba una nanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

²² Dámá labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba bela Barnabas á dem Antakiya nanna. ²³ Duwa-aara, ba nane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe nanna, higa ge nane keni. A faterem ndzeƙa am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka ƙeƙeƙe. ²⁴ Barnabas nanna wá, ura mággwe, slefetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedde. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

²⁵ Am iga a una nanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu. ²⁶ Am sarte na shansha, ta saa ba kerde á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya nanna zunƙwe ge dáhá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

²⁷ Tá anƙwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte nanna, ²⁸ a balese ge palle á nabi-aha nanna an hákuma á Shedekwe Cudedde, zhara-aara Agabus, a tsetehe, a tsaahé am dagave á emnde, a ba nane: Anƙwa á sawa waya yaikke á sete duniya baƙemme. (Ba jirire ndza samsa waya nanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.) ²⁹ Daaci ta naba ngudaa sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa nane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an nane. ³⁰ Ta naba jemaa sadake nanna, ta bela tara Barnabas tá antara Sawulu an nane ádeza male-aha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

12

**Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dangay*

¹ Am sarte ɲanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zlaɗa ge emnde a fetarfe umele. ² A ba ɲane: A jareja Yakuba egdza emmenara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe. ³ Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á munri á depain na baaka shahi á makala am huɗe-aara na, a de zlejma am dangay. ⁴ Am sarte na eksevaksa na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju unƙwahe, ta tegese sawji-aha ɲanna gergere ufade ge ufufa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla munri á *Paska ɲanna baɗemme. ⁵ Daaci ba njá á Piyer am dangay na, amá baaka puwansepuwe á emnde a fetarfe ɗekidɗeki ge mága maduwa aɗaba ɲane.

Malika a sanse Piyer am dangay

⁶ Lauktu á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya ɲanna Piyer á pá ba hare-aara am dáɗave á sawji-aha buwa, erva-aara palle an ɲuɗa áte sawji na, erva palle keni an ɲuɗa áte una an kaderci baɗemme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dangay ɲanna keni tá anƙwa baɗemme. ⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am huɗe á dangay ɲanna baɗemme. Daaci malika na a de gejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watsewatse!» a ba ɲane á elvan ge ɲane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erva-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha baɗemme. ⁸ A ba malika na á elvan ge ɲane: «Halantehála náza ɲuɗa huɗe á ɲa, ɲuɗesengude huɗe, puwempuwa kimake á ɲa am sera.» A naba maganaahe una ɲanna Piyer. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsekwemtsekwa am kazlaɲa á ɲa, sawa mi zlala.» ⁹ A tsetehe ge Piyer ba estuwa, anƙwa á ɗaba malika na, amá njanteka ɲane áte jirire názena anƙwa á maganá malika na, ɲane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre miyenne, má sakesse am una ɲanna ká de ba am huɗe á berni na. Saremsa áte wákyiya ɲanna, a wertaa ba ɲane an ire-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cekwaɲɲuɗi áte barama á dem huɗe á berni wá, a meɗehe ge malika na, a yaa Piyer ba ɲane palle. ¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba ɲane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a bela malika, a se ɲezlise am hákuma

á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na bademme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága ñanna bademme maa, a naba dem mba á Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhara-aara, a de beraa emnde kwakya tá ankwá ñala Dadaamiya. ¹³ Daaci ankwá á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhara-aara Raude, a se cena labare wá, ¹⁴ á cena ba kwára á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere ñanna wá, ñane a eptsaa á dem huđe á bere zlađe ádaliye ge ndahater ge emnde umele ganakini ankwá Piyer á tsá ágáshe. ¹⁵ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una ba shedekwe-aara. ¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhára ba irice á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara. ¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am dangay na, a ba ñane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlalehe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaaná sawji-aha na ta ufaa Piyer na baaka. Názu tá ndaaná itare, ba Piyer na mu a magáná estara? ¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer d'ekid'eki. A dateraa ndáva-aha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba ñane, má ba estuwa wá, a cebareceba sawji-aha ñanna am kelaa-aara. Ba a ndaase una ñanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwaahe áhuwa.

*Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus*

²⁰ A ba am sarte-aha ñanna maa, ndza ankwá ervaunde á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun bademme. Daaci emnde a ekse-aha ñanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá ñane á deza slekse ñanna. Balastus ñanna ura male. Huđe á há á slekse ñanna bademme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu Hirudus, ta de tataya hairire am dágave-aatare. Adaba zuze á emnde a ekse-aha ñanna bademme á segáshe á ba am kwára á slekse ñanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já ire-aatare. Samsa sarte ñanna maa, Hirudus a tsekwemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva. ²² Amá ta naba njwete ge emnde bademme á ba an ká kwára á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á

ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cenaa una nanna sleksu Hirudus, a naba shafante ire-aara. ²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada á ba am sarte nanna an lapikere, adaba a eksetaa slede á Dadaamiya. A zanse hude záhe á hude, daaci a naba emtsehe. ²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem Urusaliima na, ta saa ba kerde antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

13

Tá an dzera tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

¹ Am aiklaisiya á Antakiya wá, tá anjwa nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhera-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Danjwe keni ba zhera-aara, Lukiyus, nane ura Siraine, Manahun, nane slenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu. ² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá anjwa tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cudedde á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáteryá ge ire-aatare ge mága slera na ya d'aater ge nane na.» ³ Daaci ta tsufete ndera, ta magaterar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera nanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cudedde tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailai-wkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe. ⁵ Ta de tsekwa am Salami am haha nanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, anjwa á melaterumele. ⁶ Ta jem d'ába praatte am haha á Kiprus nanna. Herzhe tá degáshe am haha nanna, kwaye ta dem Pafaus am halavuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa nane: Ya nabi, mbate fida. ⁷ Zhel nanna ta emnde a njá antara raizhaun á haha á Kiprus, zhera-aara Sairgiyus Paulaus slenkale jipu. Daaci raizhaun a dante tara Barnabas antara Sawulu á dezenjara, adaba á kátá cená elva á Dadaamiya. ⁸ Amá Ailimas, una zhera á slemaga namselkwe na an elva a Yunanijkau-aha, nane ekserka duwa á tara Barnabas á deza raizhaun na d'ekideki. Á kátá piyantá fetarfire ba d'ekideki ge raizhaun.

⁹ Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cudedde, a ngyaingyainse ice, ¹⁰ a ba nane á elvan ge zhel nanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka yaimyaima, ká maga ba kemaŋgerire, ka kelaade á jirire bademmeka? Ká yainya emtu badza slera á Dadaamiya na? ¹¹ Náwa Dadaamiya á fakar názu á fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaangudi, ká shekwaashekwa ká nánka vaciya an ice á na.» Kerten a naba wulfete ge Ailimas, á tatapaná an nadafa antara názlaaba bademme ge tataya ura á tadaná an erva. ¹² Nanna raizhaun una nanna, nane a naba fetarehe áte Yaakadada, ankwá á cená názu tá kwaransekwáre, ankwá á maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha á Pisidiya

¹³ Tara Paul yaránya Pafaus, daremda am paare á yawe, zlarzlálá á dem Pairge am haha á Pamfiliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, nane a eptsaa á dem Urusaliima. ¹⁴ Amá tara Paul wá, ta tsete am Pairge nanna, kwaye ta zlálá á dem Antakiya am haha á Pisidiya. An vaci puwansepuwe maa, ta duhe á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de njanjehe. ¹⁵ Am sarte na ndarsende *tawraitá, antara wakita á nabi-aha, male-aha á mashidi nanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki ankwá elva kwá ndaater ge emnde ge vaterte ndzedá an nane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

¹⁶ Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaama an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba nane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme, cenaucena: ¹⁷ Dadaamiya na mí dabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba nane eggye-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha á emnde, am Misera. Am iga á una nanna maa, a saterse am Misera nanna an hákuma-aara. ¹⁸ Yawe kul ufade á fá ba ervaunde an itare am kaamba. ¹⁹ Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare bademme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha. ²⁰ Bademme á una nanna wá, shekwaashekwa-aara á maga yawe deremke ufade an kul ilyebe. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane á nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza á Kis. Nane ura jeba á Bainjamain. A magaa iva kul ufade am sleksire. ²² Am iga á yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu, a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya

áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa á ba an háyá Dawuda egdza á Yaisa, diyandiya geni á de maganaamaga ñane názena yá kataná ya bademme. ²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dágave á eggye-aha á Dawuda ñanna, a ganve slelyaterlya itare emnde a *Iserayiila bademme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse á vaterte ura, slelyaterlya na. Ura ñanna wá, Yaisu. ²⁴ Am sarte na zlaɓe marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magateraamaga baptisma. ²⁵ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba ñane: Kwa kurken ya ware ñane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. Ñane aɲkwa á sawa. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekidɗeki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggye-aha á Ibrahim, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a belamiyán ba ge miya labare á lya ura ñanna. ²⁷ Amá cenaránka emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una slelya ura, cenaránka názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba ñane tsa ba kelaa vaci puwansepuwe am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare ñanna zlaɓe adaliye elva a nabi-aha ñanna. ²⁸ Sharánka tsa haypa áte ñane hyephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme. ²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzaɲgala ñanna, ta de heddehe. ³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá. ³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu aɲkwa á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara ñane na. Aɲkwa á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde ñanna una ta seyde-aha-aara. Tá aɲkwa á ndater elva-aara ge emnde a *Iserayiila. ³² Ba ñere na keni, ña sakuraa ba labare á higa ñanna. Ña se bakuraa duksa na ni ndza a baternaa Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na. ³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa ñanna. Adaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una aɲkwa an puwa am jabura buwa na. A ba ñane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Eddenja.

³⁴ Ndza a bánba zlaɓe ádaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara ɗekidɗeki. A ba ñane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza

ya banán ge *Dawuda ganakini watse yá magannaamaga na.

³⁵ A ba Dawuda zlaɓe ádalíye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á ɲa ɗekidɛki.

³⁶ Ɗane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzedá-aara, emtsamtsa, ta hedaterve ge eggye-aha-ɲara. Ɗane wá, sevse. ³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, ɲane sevka vuwa-aara ɗekidɛki. ³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena ɲá aɲkwa ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey aɗaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte ɲane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde. ⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure. ⁴¹ Aɗaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá aɲkwa á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni keɗakurkeɗire. Aɗaba yá de maga názena, ma tá palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka ɗekidɛki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi ɲanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlaɓe ádalíye am maka na á de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlaɓe ádalíye waazu ɲanna. ⁴³ Am sarte na tá aɲkwa kya emnde baɗemme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta dába tara Paul zlaɓe ádalíye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a gazlarka ɗekidɛki, a tsaraatse á ba áte ɲgurna na ni a magaternaa Yaakadada.

⁴⁴ Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere ɗekidɛki, baɗemme ta se cena ba waazu. ⁴⁵ Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am ervaunɗe-aatare áte emnde ɲanna. Daaci ba elva na aɲkwa á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara. ⁴⁶ Tara Paul antara Barnabas ta naba sherse ice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni ɲá sakurán ge kure emtsaade zunɲwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa ba kure tsawe wá, ɲere zlaɲerzlaɲa á deza emnde a jeba umele. Emtu mándzawe ázekure Dadaamiya aɲkwa á vakurte shifa aɲwaslire na emtu? ⁴⁷ Cenaucena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a faɲeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya bademme, ká daterná ka elva a lya shifa, ma ge emnde na tá áme keni bademme.»

⁴⁸ Ba ta cenaa una nanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta fantau ge gálá Yaakadada adaba elva-aara. Daaci bademme á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa anwaslire na, garevge emnde a fetarfe. ⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde nanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante ervaunde á male-aha á berni nanna, antara nwashá nnganga na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zladá kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare. ⁵¹ Daaci ta naba papateraahé berbere á haha-aatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uksuwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya. ⁵² Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya nanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedekwe Cufedde, higa-aatare ba kela-aara.

14

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

¹ Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe. ² Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante ervaunde á emnde umele na itare keni zlabé fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

³ Amá keni hararaaháre jipu am Ikauniya nanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzandzanjire ge emnde. Yaakadada keni a vaterte hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una nanna geni elva na tá ankwa á kwaratersá itare ge emnde áte ngurna-aara na wá, jirire bademme. ⁴ Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

⁵ Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba dekideki an nákwá. ⁶ Ba cenarácena una nanna, mazla-aara zhagade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha nanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara nanna

bademme. ⁷ Ta de fantau ge bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

⁸ Am Listira maa, ndza ankwá ura nguryekwe wá, á njá á ba am haha, áfaba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela defideki ge zlala, adaba ta yáná an mátsá ubiya ba estuwa. ⁹ Vacite umele maa, zhel nanna ankwá cena waazu á Paul. Slebela nanna a zharaa zhel nanna wá, a naba diyeddiye ganakini ankwá fetarfe á zhel nanna ge sha ire-aara. ¹⁰ Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba nane á elvan ge nane. Hattse a naba tsete ge zhel nanna, ankwá á zlala. ¹¹ Naranna dikele á emnde na najipu nanna, ta naba fu hula á ba an ndzedá, a ba itare an elva a ekse nanna, amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezenere! ¹² Barnabas ta dfaana an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul nane ta dfahanaa an dadaamiya-aatare *Hairmais adaba nane edda á ndáhá elva.

¹³ Hele-aatare nanna tá dfahaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele nanna tá dfahaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cada an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele nanna. Male á hele, antara emnde bademme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cada na ge tara Paul antara Barnabas.

¹⁴ De cenarácena una nanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dagave-aatare á ba an zhagade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare: ¹⁵ «Ŋa baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi ntere na emndimagwaha ba seke kure. Ntere na sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha nanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. Nane wá, a nderanaa nane samaya, antara haha, antara yawe-aha bademme, ira názu am huđe á duksa-aha nanna bademme. ¹⁶ Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde bademme, ma emnde-ara keni ndza tá dfaaba ba unjule-aatare. ¹⁷ Ba werre nanna keni wá, Dadaamiya ndza ankwá á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na ankwá á maganá nane. Ankwá á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, ankwá á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaunđe, bademme ba Dadaamiya.» ¹⁸ Waazu nanna bademme demda tsa am

hyema-aatare, aley ta piyaterante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

¹⁹ Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaunde á emnde bademme áte Paul. Daaci emnde bademme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tefese á dem iga a ekse, ta kurken emsamtsa. ²⁰ Amá de jarammejáhá emnde a fetarfe arge nane wá, a naba tsetehe, ta dema am huđe á ekse antara ba nane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsá á sem Antakiya am Pisidiya

²¹ Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya. ²² Ta se faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha nanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi bashubáshe zladá-aha kwakya emtsaade, lauktu mi demda á dem zlanna á Dadaamiya. ²³ Bademme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlalá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dagave-aatare nanna, tá tsufa ndera, tá magaterar maduwa ge emnde nanna, daaci tá yaterya am erva a Yaakadada na ta fetaara itare áte nane na, itare tá zlalá-aatare. ²⁴ Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya. ²⁵ Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya. ²⁶ Tsante áhuwa wá, ta zlalá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse nanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ngurna á mága slera na a fateraara nane na. Slera nanna una magarnaamaga, saraasa na.

²⁷ Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare bademme, antara baráma na a weratertaa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a fartarfe áte Yaisu. ²⁸ Njarinja áhuwa nanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

15

Jáháva yaikke am Urusaliima

¹ Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na

tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka am shedekwe áte una a ndaanaa *tawrait a Muusa wá, kure kwá taa enjzleska dekideki.» ² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha ñanna dekideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dágave-aatare arge elva ñanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliima a de ndarndáhá elva ñanna antara emnde a bela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta belateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba huđe á Finikiya, antara huđe á *Samariya praatte, tá anƙwa á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni fartarfe áte Dadaamiya. Una ñanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme. ⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme. ⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá daba *tawrait a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva ñanna zlaƙe ádaliye. ⁷ Shekwaraashekwa arge elva ñanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cenarvaacena, a fartarfe. ⁸ Am Dadaamiya ñane diyaadiya ervaunđe á emnde, a naba vaterte Shedekwe Cufedde ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire. ⁹ Ñane magaaka gergerire dekideki am dágave á miya antara itare, a baraterse ervaunđe adaba fartarfe. ¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawrait na kwaye am eggye-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzegwándzegwa baaka na? Kwá tataya názu am huđe á Dadaamiya emtu? ¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba adaba ñgurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva bademme daruđe tseriye, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dágave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare bademme, a eksante elva Yakuba, a ba ñane á elvan ge emnde: «Cenaucena egdzar

mama-aha-aaruwa: ¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun bademme, ganakini Dadaamiya an̄kwa á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am fantaufe á fetarfire, a dzeresaa ba n̄ane emnde na, geni tá de gev emnde-aara. ¹⁵ Elva n̄anna wá, tá zláláva antara elva-aha na ndza ta ndaanaa nabi-aha na. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

¹⁶ Am iga á una n̄anna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwa á há á *Dawuda na bademme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse bademme,

¹⁷ lauktu emnde umele tá de shantaushe ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a larde-aha umele na a datersaa n̄ane am duniya bademme.

¹⁸ Kwaya n̄ane názu a ndaanaa Yaakadada, edda una a sansaa n̄ane vateneka duksa-aha n̄anna.»

¹⁹ Daaci a eksante elva-aara ádaliye Yakuba, a ba n̄ane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterte shun̄jula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya. ²⁰ Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una n̄anna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka. ²¹ Adaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá an̄kwa á bálá waazu am *tawrait a Muusa am ekse-aha gergere, tá an̄kwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepuwe.»

Nalmesheri na ta belanaa aiklaisiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya

²² Am iga á una n̄anna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dágave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerfe-aatare ta ba emnde na tá an dárádza áza emnde a fetarfe bademme. ²³ Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an n̄ane. A ba itare am nalmesheri n̄anna:

«Wakita na n̄a puwetaa ba n̄ere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, n̄a egdzar mama-aha a kure, n̄á an̄kwa á gakur use á n̄ere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.

²⁴ Cenajeráncena ganakini de sharakursha emnde á n̄ere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shun̄jula an elva-aha-aatare, amá n̄ere wá, baaka we á n̄ere am huđe-aara ta duwa ba itare.

- 25 Adaba una nanna, náwa na dzerese emnde na na diyatersaa ntere áte ye á ntere palle, tá an kwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.
- 26 Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasi-ihu na.
- 27 Kwaye ná belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakurnaapálá itare názena na puwetaa am nalmesheri á ntere, we-aatare una, we á kure keni una.
- 28 Namaari á Shedekwe Cufedde, antara ntere wá, njanerantenja ganakini ná fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa nane na; adaba degdega ba nane:
- 29 Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha nanna wá, magakurnaamaga duksa shagera. Á jámimá shifa!»

30 Daaci ta vaterte nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jema emnde a fetarfe bademme, ta vaterte nalmesheri nanna. 31 Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri nanna, elva nanna zlavanaazlava ervaunđe-aatare, a faterem ndzedá kwakya am vuwa. 32 Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adaba itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzedá, antara midalire kwakya am vuwa. 33 Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta belaterbela na. ((34 Amá á njá áhuwa á ba Silas.))

35 Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya nanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu baaka zlake-aara.

Tegava á tara Paul antara Barnabas

36 Haraare cekwaangudí wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Eptsamiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am hude-aara na, mí de zhárá egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.» 37 Ane, a ba Barnabas, amá nane wá, á kátá á dábaterdába Yuhanna Markus keni. 38 Una nanna eksaaka ire á Paul, adaba ndza yaterya dawale nanna am Pamfiliya, zланааа slera nanna antara itare. 39 Daaci jammeka elva-aatare. Adaba una nanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus nanna

antara ñane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus. ⁴⁰ Paul wá, ñane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada an maduwa, ganakini á magaternaamaga ñgurna ge mága slera-aara, lauktu ta zlala. ⁴¹ Itare keni ta de kyá huđe á Siriya, antara huđe á Silikiya praatte, ta de faterem ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

16

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja d'aba kerde

¹ Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhera-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiya slefetarfe. Amá eddenjara wá, ura Yunaniñkau. ² Bademme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba ñane. ³ Paul á kátá eksante Timaute ñanna am dágave-aatare tá ja d'aba kerde. Daaci a eksante, amá a belema am shedekwe emtsaade, adaba ice á Yahudiya-aha. Adaba Yahudiya-aha na tá am ekse-aha ñanna bademme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunaniñkau.

⁴ Daaci bademme a ekse na má ta demá itare, tá ankwá á ndaater elva na ta tsanaa emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfira áte elva ñanna. ⁵ Adaba una ñanna, emnde a fetarfe bademme sharánsha ndzedá, ma emnde na tá áme keni ba kelaazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwas

⁶ Am iga a una ñanna maa, tara Paul tá kátá de bálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piyaterterte ge Shedekwe Cudedde. Adaba una ñanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya. ⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevgge Miziya wá, dawmbarka á ba Shedekwe á Yaisu. ⁸ Daaci ta desa am Miziya ñanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke. ⁹ An vayiya wá, shansha wáháyu Paul. Á zhárá ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel ñanna á elvan ge ñane: Tásle á ña sawa ásehuna, sawa melanjerumele am Makiduniya. ¹⁰ Am iga a wáháyu ñanna wá, ña magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya ñanna, adaba diyañerdiya ganakini ba jirire á daháñerá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha ñanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á ñere am Terauwas, ña demá am paare, kwaye ña de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á

haye. Makuralla-aara ña tsetehe, ña de tsekwa am ekse á Niyapauli. ¹² Tsante áhuwa wá, ña de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zuñwire am haha á Makiduniya. Una ñanna berni na tá kwaraná emnde a Rauma kwakya-aara am haha á Makiduniya bademme. Harañeraahare jipu am ekse ñanna. ¹³ An vaci puwansepuwe maa, ba zlála á ñere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adaba ñá an tama ganakini watse ñá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, ña de bera jarammeje ñwasha-aha-aatare. Ña njehe ázetare, daaci ña vaterte egdza elva. ¹⁴ Ankwa palle á ñwasha ñanna zhera-aara Lidiya, mukse ñanna á tsakala baukta kyanñe zlazlafa gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Ñane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na ankwá á ndaná Paul na, Yaakadada a vante enkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevaalya. ¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptisma, ñane antara emnde na tá am hude á há-aatare bademme. Daaci a ñañerte á dem mbá-aara, a ba ñane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fanjerarhe ganakini sey ñá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am dangay

¹⁶ Vacite umele ñá áte baráma a dem tate á ñála Dadaamiya wá, ña naba ja ire antara mukse kwatena, an jini am ñane, amá jini-aara ñanna ankwá á baná názena watse á magava á katafke na. Daaci mukse ñanna ankwá á saterá nalmane kwakya ge dada-aha-aara. ¹⁷ A njanermá am iga mukse ñanna wá, á ñabañerá an hula, á baterán ge emnde, a ba ñane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba ñane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.» ¹⁸ Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele naatenáha am ervaunñe á Paul, a eptsavte á deza mukse ñanna, a ba ñane á elvan ge jini na am ñane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kertenñ a naba desehe ge jini na am mukse na.

¹⁹ Naránna dada-aha á kwatena ñanna ganakini tá shánka duksa áte ñane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tadaterá á deza male-aha á duniya. ²⁰ Emnde a hákuma ñanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya. ²¹ Tá se kwaranjerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. Náj dzegwánka ñere dába náde-aatare ge itare.»

²² Baɗemme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare: A zarateruze an ja ba shagera. ²³ Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á dangay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa dangay-aha: Ngwadateraangwada ba shagera. ²⁴ Ba a cenaa una nanna sle-ufa dangay, a daterhe á ba á dem huɗe-aara am dangay nanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

²⁵ Á maga huɗe á vayiya wá, tara Paul, antara Silas tá anƙwa á maga maduwa, tá bela láhe, tá gálá Dadaamiya. Dangay-aha-aatare tá anƙwa á eccena. ²⁶ Cekwaangudi wá, njaanja gejava á haha yaikke, antara ba ekte á bere á dangay gajaptegeja ba njanjare. Kerten an wára bere á dangay baɗemme, tsavaytsavaye na áte erva á dangay-aha palaapala baɗemme.

²⁷ Ba tsetse á sle-ufa dangay-aha na am háre wá, á zhára ba we á bere-aha á dangay an wára baɗemme. Nane a kurken baaka zhagadarzhagade dangay-aha. A naba tefese masalam-aara am bere, á kátá já ire-aara. ²⁸ Amá a kante kwára an ndzefa-aara baɗemme Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Jeka ira á na ba dey, nere ná anƙwa baɗemme.» ²⁹ Daaci sle-ufa dangay-aha nanna anƙwa á tataya kára, zhagade-aara á dem huɗe á dangay, a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas, á gyagya vuwa-aara baɗemme. ³⁰ Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba nane á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa, lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?» ³¹ Ta nwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á na, antara huɗe á há á na baɗemme.» ³² Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am huɗe á há-aara baɗemme. ³³ Á ba an vayiya nanna, sle-ufa dangay-aha nanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptisma, ta magaternaahe ge emnde na tá am huɗe á há-aara keni baɗemme. ³⁴ A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterte náza za. Nane, antara emnde-aara baɗemme tá anƙwa á higa, aɗaba fartarfe áte Dadaamiya.

³⁵ Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa dangay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na. ³⁶ Duwa á sle-ufa dangay-aha á deza tara Paul, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belakuraabelá. Sawesse, zlauzlálá á ba an hairire.» ³⁷ Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha nanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zanjeruhe an ja

ba dey áte ice á emnde bademme, ñere keni ña ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á ñere keni baaka, tá puwáñerá an ila? Una wá, á taa gevka d'ekid'eki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwan'eraapuwa.»³⁸ Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cenarácena ganakini tara Paul keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu.³⁹ Ad'aba una ñanna, ta tsetehe á ba an sera-aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de slapala ire-aatare emtsaade, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawa á kure, dawedde am ekse á ñere.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am danggay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emtsaade. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedá am vuwa, lauktu ta yáteryá ta zlala.

17

Tara Paul antara Silas am Taisalauniki

¹ Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. An'kwa *mashidi á Yahudiya-aha am ekse ñanna.² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi ñanna. Maka keye an'kwa á duwa ba kelaa vaci puwansepuwe, tá an'kwa á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa.³ An'kwa á palat-eraa maana-aara Paul, an'kwa á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zladá, á emtsemtsa, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yaisu na yá an'kwa á bakurá elva-aara na wá, ñane una Almasiihu.»⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta d'abete tara Paul, antara Silas. Yunaniñkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira ñwasha na an'kwa d'arádza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jemaa budari-aha á sa am huđe á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am huđe á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tadaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme.⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwárá áza male-aha na, a ba itare: «Emnde ñanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am huđe-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni!»⁷ Amá Yasaun

a naba vaterte slede am mba-aara! Bademme-aatare na itare dabarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na dekideki. Ta bántsa itare: Ankwa slekse umele zlafe adaliye yaikke, zhera-aara Yaisu.»

⁸ Elva nanna a tsante ervaunde á male-aha, antara emnde a ekse bademme. ⁹ Daaci male-aha á duniya ta hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwateraaha.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha. ¹¹ Shagera ba ervaunde á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá ankwa á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándzawe dekideki. Ba kelaa wera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire. ¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dagave-aatare. Nwasha-aha á Yunaniñkau-aha na tá an dárádza na, antara Yunaniñkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenarácena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul ankwa á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se fantau ge wesha elva, ta tsante ervaunde á emnde. ¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya. ¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zlalá ba kerde, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsa-aatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbedateru ge tara Silas antara Timaute. A ba nane á elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsewatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul ankwa á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunde-aara ba kwakya adaba kwakyire á hele-aha na an cepa am ekse nanna. ¹⁷ Adaba una nanna, ankwa á ndaha elva nanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni, ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una nanna ba kelaazare.

¹⁸ Tá ankwa emnde a nadina umele tá dahaná an Aipikauri, umele zlafe adaliye tá dahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge

Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlaɓe ádaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na ta jesaare áŋwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, adaba Paul aŋkwa á ndaater waazu á elva a Yaisu, antara tse á emnde am faya. ¹⁹ Adaba una ŋanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza waatare umele aŋkwa tá dáhá an Ariyaupagus. Tate ŋanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge ŋane: «Ndaaŋerndáhá jirire á tsáha á ŋa na ka shanaa ka áŋwaslire. ²⁰ Adaba názu ná aŋkwa á cenáná ázeŋa na ŋa wayve-aha-aara, ndza cenaneránka dɛkideki. Amá wá, ná kátá diyeddiye.» ²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare baɓemme wá, itare ta emnde a wáyá cena elva-aha na a jesaara áŋwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deppe á ba arge elva.

²² Daaci a tsahe ge Paul áte Ariyaupagus-aatare ŋanna, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánna wáva á kure baɓemme ge mága nadina á kure. ²³ Adaba am sarte na yá aŋkwa já daba am ekse á kure, ya nánna tate-aha á mága nadina á kure baɓemme. Ya nánna áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una wá, náza a dadaamiya na zlaɓe diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlaɓe diyakurka tsa, amá kwá aŋkwa eɗdábá na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya ŋanna. ²⁴ Aŋkwa Dadaamiya a jirire, ba ŋane edda una a nderaa duniya, antara názu am huɗe-aara baɓemme; ba ŋane una Yaakadada á samaya, antara haha, ŋane á njeka am bereaha na tá nderaná emndimagwaha. ²⁵ Tatayaaka ŋane ma uwe keni áza emndimagwaha dɛkideki. Adaba á vatertá ba ŋane duksa ge emndimagwaha, á vaterte shifa, antara duksa baɓemme. ²⁶ Emnde na tá am duniya baɓemme a nderateraa ba ŋane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba ŋane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde ŋanna keni, kerteŋ ndza an datsa sleɗe-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare baɓemme ázeŋara. ²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde ŋanna baɓemme, tá puwantá erva ba ge ŋane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya baɓemme. ²⁸ Adaba aŋkwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ŋane: Mi shaa shifa adaba ŋane, gamiyevge emnde adaba ŋane, má aŋkwa puwa shifa adaba ŋane. Shagera názena ta ndasaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsa itare: Nere keni ŋa ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika dɛkideki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke dindar,

antara lipela, bi seke nákwá. Adaba duksa-aha nanna bademme, tá tsatsaná ba emndimagwaha an enjkale-aatare, daaci tá ganve hele. ³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á njeke am ervaunde, adaba am sarte nanna ndza diyarka. Amá kina wá, anjka á dáhá emnde bademme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázejara. ³¹ Adaba kertenj faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya bademme átekwa na. A eksese edda una ni watse á de kyaná nane shairiya nanna á ba an jirire, a tsante edda-aara nanna am fáyá, ganakini a diyareddiye emnde bademme.»

³² Am sarte na ni Paul anjka á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayanjerwáyá ká ndaanjerndáhá zlahe ádaliye vacite umele keni.» ³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dágave-aatare, a zlalehe. ³⁴ Amá wá, tá anjka emnde na ni ta dábete Paul, de fartarfe. Emnde nanna wá, tara Diyaunisiyus, nane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus, antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

18

Waazu á Paul am Kaurintus

¹ Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a zlalá á dem Kaurintus. ² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á Pauntus. Nane keni zlahe ba unjule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Adaba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma dfekideki. Am iga a já ire-aatare nanna maa, a duhe ge Paul á dezetare, ³ a de berater tá anjka á maga ba saniya na á maganá nane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca. ⁴ Ba kelaa vaci puwansepuwe, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunaninkau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timaute á dem Makiduniya wá, Paul magaaka slera umele mázla-aara, a yaa sarte-aara bademme ba ge bálá waazu, anjka á ndaaterndáhá jirire-aara bademme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu. ⁶ Amá Yahudiya-aha liyarka elva-aara, ta zlazlese antara ba ire-aara keni. Adaba una nanna, Paul a naba hyadfaa erva-aara áte itare, a ba nane: «Máki kedakurkeda watse kwá diyeddiya ba kure,

á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá zlála á deza emnde a jeba umele.» ⁷ A yateraa estuwa Paul, a zlála á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, ñane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an *mashidi á Yahudiya-aha ñanna. ⁸ Kirispus, ñane *liman na á maga slera am mashidi ñanna, ñane antara huđe á há-aara bademme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cenarácena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateraa magaa baptisma.

⁹ Vacite umele an vayiya wá, Paul a naba shaa wahayu. A ba Yaakadada á elvan ge ñane: «A wanka lyáwá đekideki! Emmága slera á ña, đuka đekideki, naba ndaaterndaha. ¹⁰ Baaka ura á de fá erva áte ka đekideki, adaba iya yá ankwá antara ka. Emmága slera, adaba kwakya emnde na tá átuge iya am ekse na.» ¹¹ Paul a magaa sakanderi an kyalma am Kaurintus, ankwá á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, ñane slekse yaikke am kwara á Akaya bademme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Paul, ta daná á dem shairiya. ¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na ankwá á kwaraterse ñála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraita.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zunñwe, a ba ñane á elvan ge Yahudiya-aha ñanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa. ¹⁵ Amá una ba gajawe á kure áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraita na wá, una ba elva á kure, kyaukya ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha ñanna.» ¹⁶ Daaci a naba ngyaterse á segashe am bere á shairiya. ¹⁷ Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde bademme, á ba am tate á shairiya ñanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau đekideki.

Eptsá á Paul á sem Antakiya

¹⁸ Á ba am iga á una ñanna keni, Paul haraare zlađe adaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kaiñkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adaba ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse ñanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlála á dem Antakiya am haha á Siriya. ¹⁹ Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á

Dadaamiya. ²⁰ Ta njála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalevkwale Paul. ²¹ Daaci a naba yaterhe, amá a ba njane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsa zlabé ádaliye áseze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus njanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, njane a dema am paare á yawe, a zlalá á de katafke.

²² De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlalá á ba á dem Urusaliima emtsaade, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya. ²³ Shekwaashekwa cekwaanjudi maa, a tsetehe zlabé ádaliye, a de jem d'aba praatte am hufe á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte njanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhara-aara Apaulaus. Njane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni. ²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawáyá jipu ndáhá elva á Dadaamiya. Ankwa á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an unjule-aara, amá wá, njane a dise ba baptisma na ndza a maganaa Yuhanna. ²⁶ Daaci ankwa á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cenarvaacena waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba d'ante á dem mba-aatare, ta de palannahe zlabé ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa njane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzedá kwakya am vuwa, ad'aba ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya, ta vante am erva ba ge njane geni a lyarvaalya ba shagera am dagave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa njurna, a de melateru kwakya ge emnde a fetarfe. ²⁸ Ad'aba a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternahe ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasiihu, a haslaterahe á katafke á emnde bademme, dzegwaránka ba wera we keni.

19

Waazu á Paul am Aifaisus

¹ Am sarte na Apaulaus ankwa am Kaurintus na wá, Paul a jem d'aba am wa-aha á kwárá njanna praatte, kwaye a de tsekwe á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe

umele am Aifaisus nanna, ² a ndavateruhe, a ba nane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cufedde?» Ta nwanante, a ba itare: «Ba ganakini anjka Shedekwe Cufedde keni diyanjerka nere.» ³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta magakuraa jeba á baptisma-ara kena?» A ba itare: «[Jere na shaa baptisma na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.» ⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Baptisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Adaba a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Fawtarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.» ⁵ Cenarvaacena una nanna, daaci ta lyevaa baptisma an zhera á Yaisu. ⁶ Daaci Paul a puwataare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwa ge Shedekwe Cufedde á sete itare. Ta fantau ge ndáhá elva-aha anjwaslire, antara mága nabiyyire bademme. ⁷ Kezlakula á emnde nanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am hude á tere keye nanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaa kwaskwe á puwansepuwe. Anjka á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzandzanire ge emnde, anjka á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara. ⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, liyarka waazu-aara dekideki, baira ta valyesaa elva na zlayeka dekideki na áte elva a dába baráma á Yaakadada. Adaba una nanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zlalá antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá am hude-aara. Anjka á shateru waazu ba kelaazáre am bere nanna. ¹⁰ Yawe buwa kalkale anjka á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya bademme cenarácena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzedá á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka dekideki na á kya erva an Paul. ¹² Ta dateraa ba nangyuwe na a tsekweaa Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ngudeffire an nane ge emnde na tá lapika-aha, mbarembe bademme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, saresse shaitaine-aha nanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte nanna maa, tá anjka Yahudiya-aha umele tá ngyá jini-aha am emnde, tá anjka á já dába ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ngyá jini-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «[Já anjka ndaakur an zhera á Yaisu na Paul anjka á ndáhá elva-aara

na: Dawedde.» ¹⁴ Emnde a mága una ṅanna wá, ba egdzara á limán Sikaiwas, ṅane male á *liman-aha. Egdzara-aara ṅanna ta vuye. ¹⁵ Amá a ṅwaterante ge jini, a ba ṅane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?» ¹⁶ Zhel na an shaitaine ṅanna a naba slakalemhe am itare an ndzedá-aara bademme, jateruje an ndzedá bademme-aatare, ta ṅezlese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-aara an ukhyiye dey, ta zláá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cenarácena labáre ṅanna, dámnda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte ṅanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare. ¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kárá áte ice á emnde bademme. Ta magaa lisaafi á gáne á wakita-aha ṅanna wá, gursa debu kul ilyebe. ²⁰ A zanaa estuwa elva a Yaakadada slede á ba an ndzedá, emnde bademme naránna ndzedá á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

²¹ Am iga á labáre ṅanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá huđe á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa ṅane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhárá berni á Rauma keni. ²² Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zunṅwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shekwaahe zlaḅe adaliye cekwaanṅudí am kwárá á Aziya.

²³ Á ba am sarte ṅanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada. ²⁴ Anṅkwa edda egzla umele zhera-aara Daimaitriyus, ṅane á já egdzar bere-aha an lipela, gáráva á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá dáháná an *Artaimis, ba seke gáráva á mukse, a ba itare. Daaci ṅane antara emnde a slera-aara tá anṅkwa á shá nalmane kwakya. ²⁵ A jemaa emnde a slera-aara ṅanna, antara emnde umele na tá anṅkwa á maga jeba á saniya ṅanna bademme, a ba ṅane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedamitaa ba ṅane. ²⁶ Amá ba kure an ire á kure keni zharauzhara emtsaade názena anṅkwa á maganá zhel ṅanna tá dáháná an Paul na? A bántsa ṅane: Duksa-aha na tá jáná ba

emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley anƙwa á dzegwardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara. ²⁷ Máki estuwa wá, zhel ɲanna á badzamiyanvebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una ɲanna, ba bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má anƙwa á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de demedema mázla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya bademme, emnde tá anƙwa á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenarácena elva-aha ɲanna wá, mberátembera ervaunƙe-aatare ba seke kára. Ta kante kwára á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke. ²⁹ Elva ɲanna de gyantegya huƙe á ekse bademme, emnde bademme ta de gwatarar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá anƙwa á puwa Paul am shula-aha-aara na, daaci ta tafáterá á ba an zhadage á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa. ³⁰ Á kátá dabaterdába Paul, amá ta naba ɲanaahe ge emnde a fetarfe. ³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a duka ɲane á dem tate á gusa ɲanna. ³² Jáháva ɲanna weshaptewesha jipu. Emnde na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa deƙideƙi. ³³ Daaci anƙwa zhel Yahudiya umele zhara-aara Alaikzanderi am jáháva ɲanna, ɲane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre ɲanna bademme, Yahudiya-aha umele tá anƙwa á hyairhye ganakini a mbedaterumbede elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde bademme, anƙwa á magaterá nalaama ganakini a ƙarufe á ndaater elva. ³⁴ Amá de diyareddiye ganakini ɲane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephye saa buwa tá anƙwa á ndaha ba una ɲanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyateraahé zlahhe ge ura-aatare male ɲane saikeraitair yaikke názá á berni á Aifaisus. A ba ɲane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya bademme, diyardiya emnde bademme ganakini anƙwa bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a eblyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya. ³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am

ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba shagera. ³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere cufedde á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva mándzawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka. ³⁸ Máki tá anƙwa emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, anƙwa sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá anƙwa bademme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya. ³⁹ Ma anƙwa ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare. ⁴⁰ Amá náza vatena na wá, ba kina mi shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedá á miya. Tá de bamiya anƙwa dugune á kure ba giraara. Adaba baaka baráma á miya ge mága duksa estuwa dekideki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

Daaci a zlanaahe elva-aara áte una nanna. Am iga-aara maa, a ba nane: Ma ware keni a ezálála á dem mba-aara mazla-aara.

20

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

¹ Am sarte na ekhyaakhya elva nanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedá am vuwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge nane á dem Makiduniya. ² A de jem dába praatte am hude á haha á Makiduniya nanna, a de ndzedaterete emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya. ³ A de magaa tere keye am haha á Akaya nanna. Ba nane keni maganaamaga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá anƙwa á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante emtanƙire. Adaba una nanna, a dába ba tate á sawa-aara nanna zlafe ádaliye á kyá Makiduniya. ⁴ Anƙwa Saupate egdza á Pirus ura Bairiya, nane a duwá antara Paul. Zlafe ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus nane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute. ⁵ Emnde nanna bademme ta desaa itare á katafke á nere, kwaye ta de ufaneraa am Terauwas. ⁶ Am iga á munri á depain na baaka shahi á makala am hude-aara na wá, nere keni na dema am paare á yawe am Filipi, na dábaterdába. Na ga hare ilyebe, lauktu na de shateraaha am Terauwas, na de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare panje á maga waazu am Terauwas

⁷ Na jamme an icavaciya ge sebde ge za dafa á Yaakadada wá, a ndanaa Paul elva am jáháva nanna. Am diyaadiya

ganakini watse á zláá má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem huđe á vayiya keni á maga ba waazu. ⁸ Bere na ɲa jahava am huđe-aara ɲanna wá, átire ge bere-aha umele, huđe-aara bademme ba kára á fanus-aha. ⁹ Aɲkwa egdza dawale, zhera-aara Aiwitikus, ɲane a njanu ge we á fainaiter á bere ɲanna ɲá am huđe-aara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzedá. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa. ¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de uɲmbare ge egdze ɲanna, a ɲaɲanaahe an erva-aha buwa, a ba ɲane: Gazlauka đekidėki, á ba an shifa-aara egdzere. ¹¹ Daaci a eptsehe zlađe ádalıye, a đála á dem bere ɲanna, a de kezlanve đafa, ta zuhe. Am iga a đafa keni yánka ndaater elva đekidėki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a zlala. ¹² Egdza dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a ervaunđe á emnde ba seke nama adaba ɲane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una ɲanna maa, ɲere ɲa dema am paare á yawe, ɲa degášha ɲere zuɲɲwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Adaba a ba ɲane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara ɲere á ba am Assaus. ¹⁴ De shaɲeraasha am Assaus, a de dema am paare antara ɲere, ɲa zláá kerđe á dem Mitilaine. ¹⁵ ɲa tsetehe zlađe ádalıye áhuwa, makuralla-aara lauktu ɲa de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, ɲa desa am slerpa-aara ɲa vante názlađa. Wergekse wá, daɲeraada am Samaus. Wergekse-aara zlađe ádalıye lauktu daɲeraade am Milaitus. ¹⁶ Amaana: ɲa yesaa Aifaisus am iga, adaba magaaka niya a dem ekse ɲanna, wayaaka á keđanaakeda sarte am haha á Aziya. ɲane á kátá á de maga muɲri á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus

¹⁷ Saɲeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezeɲara. ¹⁸ Saremsa, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nja-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure. ¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya magannaa ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera ɲanna, antara yawe á kyuwa na ta belimá am ice, emtaɲkire na ta magive Yahudiya-aha na bademme. ²⁰ Diyaakurdiya

ganakini shebanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurndáhá bademme, am zlamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme. ²¹ Ya ndaaterndáhá ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele an ndzedá-aaruwa bademme, ganakini a yaránya mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu. ²² Daaci kina wá, yá ankwá dem Urusaliima una laarire áte ya, a binaa Shedekwe Cudedde geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa. ²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba kelaa má de tsekwantsekwa am ekse wá, ankwá á ndindaha Shedekwe Cudedde geni ankwá á pakaaka dangay, ká de shá zladá am tsavaytsavaye. ²⁴ Ate ya wá, ma yá ankwá an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba kálkale. Iya wá, yá kátá ba yá maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka dekideki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ngurna na a maganaa Dadaamiya.

²⁵ «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara. ²⁶ Yá ndaakur adaba una nanna kina vatena: Máki kedfaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiye-aaruka. ²⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe. ²⁸ Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa Shedekwe Cudedde am erva ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaade, lauktu ta jesaara emnde nanna. ²⁹ Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka dekideki. ³⁰ Á ba am dágave á kure keni watse tá ankwá emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge dabaterdába. ³¹ Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, vayi vacika yá ankwá á kwarakursekwáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseka dekideki.

³² «Daaci kina wá, yá ankwá yakurá am erva á Dadaamiya, á de tsufakurá ba nane áte ngurna-aara, á de fakurwa ba nane hyema an elva-aara. An hákuma ba nane ge ndzedakurtendzedá, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na. ³³ Iya wá, tatayanka duksa á ura dekideki. Ma shungu, ma dindar, ma zane keni. ³⁴ Ba kure keni, ábi kwa nanna ya mága slera á ba an erva-aaruwa ge tátaya náza já wedera á nje antara emnde na tá ázerwa. ³⁵ Iya wá, maranakuránmárá am názena ya

maganaa ya bademme, geni kure keni magaumága slera ba estuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba ñane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza slelyiya sadake.»

³⁶ Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, ñane a magaa maduwa. ³⁷ Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta ñañanaa erva ge Paul, a ba itare tá elvan ge ñane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire. ³⁸ Ankwa á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwa á Paul, a ba ñane tá puweteka ice-aatare áte ñane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

21

Shula á Paul á dem Urusaliima

¹ Am iga á tegava á ñere antara itare maa, ña zlala ba suuwe an paare á yawe, kwaye ña de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, ña de tsekwa am Raudaus. Tsante am Raudaus, ña de tsekwa am Patara. ² Duwa á ñere, ña de shaa paare na á dem Finikiya, daaci ña naba demhe am hufe-aara. ³ Danjeraada átevege haha á Kiprus, ña nána haha ñanna am názlaða á ñere, ñere ña zlalá ba suuwe á dem haha á Siriya, ña de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlaña á paare ñanna. ⁴ Ña de shaa emnde a fetarfe am ekse ñanna, daaci ña ga hare maka ázetáre. Shedekwe Cufedde a naba ndaaterhe názena ni watse á de shá Paul am Urusaliima na ge emnde a fetarfe ñanna, itare keni ta naba mbedanu ge Paul geni a duka mazla-aara. ⁵ Amá ba zlauzle hare maka ñanna wá, ña naba tsetehe, ña ankwa á zlalá. Daaci itare, antara ñwasha-aha-aatare, ira egdzara-aatare, bademme ta puwanjerse á dete iga a ekse, áte we á háye, ña kezlaa ugje áte we á háye ñanna, ña magaa maduwa átirpalle.

⁶ Am iga á maduwa wá, ña magaa ájamimá shifa, ña ðaleme am paare, itare keni ta naba da-aatare. ⁷ Tsante am Tirus, ña de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaranervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ña váha deppe ázetare. ⁸ Makuralla-aara ña tsetehe, ña de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, ñane palle á emnde vuye na ndza ta dzeraterse am Urusaliima na. ⁹ Filip ñanna wá, an gyaale-aha-aara ufade darka á de gá zhele, tá ankwa á maga nabiyyire.

¹⁰ Am harañeraahare cekwaanguði áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhera-aara Agabus.

¹¹ Samsa áseze ñere wá, a naba lyevaa náza ñgudá huđe á Paul wá, a naba takwasaa sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an ñane, a ba ñane: «Náwa názu a ndaanaa Shedefkwe Cufedfe: Edda á náza ñgudá huđe na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.» ¹² Ba ña cenaa una ñanna wá, ba ñere an ire á ñere, antara egdzar mama-aha a ñere na tá am Kaysariya na keni, ña ñantaa ba sera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mázla-aara. ¹³ Amá a ba ñane á elvan ge ñere: «Labára ñane kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá ankwá átekwa adaba Yaakadada á miya Yaisu.» ¹⁴ Jañeriyaaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndañeranka elva umele mázla-aara, a ba ñere: A gevge ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Harañeraahare cekwaanñgudí áhuwa maa, am iga-aara ña naba tse, ña zlála á dem Urusaliima. ¹⁶ Ta daa á puwanerpuwa emnde umele am dágave á egdzar mama-aha a ñere emnde a Kaysariya. Ta dañerhe ba suuwe á dem mba á Manasaun zhel emnde a Kiprus umele, haraahare am fetarfire, daaci ña nja am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Dañeraada am Urusaliima maa, lyarañervaalya egdzar mama-aha a ñere emnde a fetarfe á ba an higa. ¹⁸ Makuralla-aara, a naba dañerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, ña de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklasiya bademme am mba-aara. ¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya bademme am slera-aara na a maganaa ñane am dágave á emnde a jeba umele na. ²⁰ Cenarvaacena una ñanna bademme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá bademme-aatare ta tsaa á ba áte *tawraita a Muusa. ²¹ Amá cenaráncena emnde ñanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawraita, a farka egdzara-aatare am shedefkwe, a dabarka nađe-aha á yahudiyire dfekideki. ²² Mí maganá estara kina? Adaba náwa watse tá cenáncena ganakini sakaasire. ²³ Ekka wá, eccena názena njá bakaná ñere. Náwa tá ankwá emnde ufađe, itare ta maganaa *waada ge Dadaamiya. ²⁴ Ankwá á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bára, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa antara itare, de baraabára ire á ña antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki

magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenáncena tá ankwá ndaaná áte ka na, baaka jirire am huđe-aara dekideki, mbate ekka keni ká ankwá á daba ba tawraitá á Muusa. ²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá, baaka elva. Adaba ŋa puwatertepuwa nalmesheri, ŋa ndaterndaha názu mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwardzire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufade ŋanna, ta de baraa ire-aatare áte nade á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cufedfire ŋanna, Paul a de ndaanhe ge *liman am huđe á mashidi, a ba ŋane: «Am iga a hare vuye wá, watse ŋá eptsá, ŋá sawa an sadake-aha á ŋere, á se zlauzle slera á bára á ŋere.»

Ta eksevaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye ŋanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa ŋane zhel na jemje dába am sleđe bademme, ankwá á balaterá waazu-aara ge emnde bademme, a bantsa ŋane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawraitá á Muusa, ma mashidi á miya yaikke na, bademme baaka nampire-aara dekideki á bina! Zlađe adaliye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem huđe á mashidi, a se badzanve sleđe cufedde na.» Daaci ta tsante ervaunde á emnde, ta naba eksevaa Paul. ²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem huđe á mashidi na wá, adaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am huđe á berni, daaci ta kurken a daa zhel ŋanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labáre ŋanna de gyantegya huđe á berni bademme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta eksevaa Paul, ta tedese am mashidi, ta hadanu ge mashidi ba watsewatse. ³¹ Itare tá kátá zlanazle shifa am Paul, amá kertenj damda labáre á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha huđe á Urusaliima. ³² Ba watsewatse, ŋane keni a dante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaa sawji-aha ta dem tate á elva ŋanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara. ³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevaahe, a ba ŋane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte ŋane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel ŋanna, a ba ŋane: Zhel ekse-ara ŋane? A gu uwe? ³⁴ Amá emnde bademme ma ware keni á ndáhá

ba náza-aara, ura umele á hula ba dey. Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba ñane á elvan ge sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure. ³⁵ Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á d'álá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, adaba wáva na tá anjwa á dabaterá emnde a ekse an ñane. ³⁶ Adaba tá anjwa á dabaterá á ba an ndzedá, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul anjwa á ndáhá jirire á ire-aara

³⁷ Herzhe sawji-aha tá dándá Paul á dem huđe á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniñkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaanjudí?» A ñwanante a ba ñane: «Iya, diyakdiya elva a Yunaniñkau? ³⁸ Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaunđe, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufáde, tá an náza erva-aatare bademme na, una watse ka ñane ka?» ³⁹ A ñwete ge Paul, a ba ñane á elvan ge ñane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á ña viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.» ⁴⁰ Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsahe ge Paul áte tate a d'ala á dem dala á sawji-aha, a katerante erva ge zlamaakelaawa, a magateraa nalaama ganakini a daruđe. Tseriiye daruđa emnde bademme, ba seke ndza baaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraniñkau, amaana: elva a ekse-aara.

22

¹ «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.» ² Am sarte na tá anjwa á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraniñkau na wá, ta farhe ge mága tsekad'fire, baaka ura á geja vuwa dekideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa ñane d'aba *tawraitá á eggye-aha á miya áte una an puwa. Ndza ya d'aba Dadaamiya an ndzedá-aaruwa bademme áte una kwá anjwa á dabaná kure keni na. ⁴ Ndza ya shateru zladá kwakya ge emnde a d'aba unjule á Yaisu, ya sluvaa emnde ñanna an zála-ka an ñwasha-ka, ya puwateremhe am dangay. ⁵ Male á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá anjwa á ndaaná ya na bademme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare

nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una nanna ya duwa. Ya duwa ge sluwa emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

*Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte Yaakadada
(9:1-19; 26:12-18)*

⁶ «Am sarte na yá ankwá á dem Dimaska nanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwaá ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ya, ⁷ ya naba mbedehe, yá cena ba kwárá á ura ankwá á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiya palasa? a bina. ⁸ Ya ndavanuhe: Ka ware nane ka Yaakadada? A nwiyante, a ba nane: Ba iya Yaisu, ya ura Nasarátu una ká ankwá á magiya palasa na. ⁹ Emnde na tá antara ya na wá, naránna parakkire, amá cenaránka kwárá á edda una a biyaa elva na. ¹⁰ Ya naba enndáva: Yá maganá estara kina Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya: Tsetse ezzlálá á dem Dimaska, watse tá de bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya bademme. ¹¹ A naba wulfiyaáhe ge parakkire yaikke na a tsekwiyaare á sawa am samaya na, ta tadiya an táda emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

¹² «Ankwá ura Yahudiya á miya áhuwa, zhera-aara Hananias, nane sledaba Dadaamiya an ndzedá-aara bademme, nanaana *tawraitá á miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na tá am Dimaska hayaránhayá jipu. ¹³ A duhe ge nane ádezerwa, a de tsiyarhe, a ba nane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa, a wertewera ice-aha á nã. Ba watsewatse a naba werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna nane. ¹⁴ A ba Hananias nanna á elvan ge iya: A saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre, geni ekka ká nanna edda una slejirire ba nane palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena elva á slejirire nanna am mbuwe-aara ba ge nane, ira ká diyeddiye namaari-aara. ¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka cenaanaa ka ge emnde. ¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptisma, enndava Yaisu geni a melakumele, a barakaabará Dadaamiya haypa-aha á nã.»

Paul ankwá ndaha elva á duwa-aara á dem dagave á emnde a jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsa á sem huđe á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá ankwá á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu. ¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa nanna, a ba nane á elvan ge iya: Tsetse

watsewatse dedde am huƙe á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de liyeyka seydire na ká de maganá ka áte iya am dágave-aatare. ¹⁹ Ya ηwete, a ba ya á elvan ge ηane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya ηanna á dem mashidi-aha gergere, ya sluwa emnde a fetarfe á ηa, ya jaterja, ya dateraa á dem dangay baƙemme. ²⁰ Am sarte á ja sleslera á ηa Aitiyain keni ndza yá anƙwa, ya hayáterháya jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya nangyuwe-aha-aatare. ²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adaba watse yá belakbelá yiyiye, á dem dágave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

²² Emnde baƙemme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elva á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una ηanna wá, ta naba puwar hula, a ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa deƙideƙi. ²³ Daaci tá anƙwa á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dága haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

²⁴ Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem huƙe á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde baƙemme tá slatsa ba erva áte ηane. ²⁵ Daaci ta naba puwete zawa áte ηane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji ηanna: «Anƙwa baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlaƙe kyareka shairiya-aara emtu?» ²⁶ Ba a cenaa una ηanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba ηane á elvan ge ηane: «Ázara á ba sawari á ηa áte zhel na, adaba ηane keni ba ura Rauma ba miyenne?» ²⁷ A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba ηane á elvan ge ηane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A ηwete ge Paul, a ba ηane: «Ya ura Rauma ba miyenne.» ²⁸ A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya degiya danedde am nalmane kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge ηane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.» ²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul ηanna ηane a puwete zawa áte ηane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, ηane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul deƙideƙi

na. Adaba una nanna, makuralla-aara wá, a jema male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23

¹ Paul a zharaa emnde na tá am jáháva nanna ba shagera, daaci a ba nane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zlááva-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cufedfe duksa-aaruwa.» ² A ba Ananiyas male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara nanna! ³ A ba Paul á elvan ge nane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á danŋwa huđe. Ka njehe ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraita, amá ka ebzu tawraita, adaba a ba ka a jarija!» ⁴ A ba emnde na ta herzhe an nane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?» ⁵ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyanka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte male á ekse á kure defideki.»

⁶ Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva nanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una nanna, a kante kwará á ba an ndzedá, a ba nane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am huđe-aara. Ta se puwiyar ugje ázekure adaba fetarfire-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

⁷ Ba ndasendáha nane una nanna wá, njaanja gajawe yaikke am dagave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kerten an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva nanna. ⁸ Saduki-aha, itare fartareka defideki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka defideki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini anŋkwa duksa-aha nanna bademme.

⁹ Am garanvege gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwará á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraita na ta Farisa-aha, ta ngyaingyesaa ice, a ba itare: «Shanŋeránka nŋere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!» ¹⁰ Tsarantetse gajawe yaikke zlađe adaliye, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara, ta tsekwehe á dem jáháva nanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta dalese an nane á dem dala-aatare. ¹¹ An vayiya ba vacite nanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Gazleka defideki!

Magakanaamága seydire áte ya am huđe á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An enjlya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba wađa-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka đekideki, sey má jareja shifa á Paul. ¹³ Emnde na ta nğudaa sawari á una nanna ta kul ufade an duksa. ¹⁴ Daaci ba zlalá-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa nje re na zu ba wađa-aara, ganakini ma uwe keni ná feka áte we á nje re đekideki, sey máki janjerja shifa á Paul. ¹⁵ Kina kure wá, belawanvebela ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuransa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa nje re ná de puwanve buwe, ná zlanazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure đekideki.»

¹⁶ Amá ankwá egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, njane cenáncena lámare njanna. Daaci ba zlalá-aara ge njane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva njanna am vuwa ge Paul. ¹⁷ Paul a đante sawji palle, a ba njane á elvan ge njane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, adaba ankwá názu á de ndaaná njane.» ¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba njane á elvan ge njane: «Ankwá dangay palle zhara-aara Paul, a bántsa njane yá saká egdze na, adaba ankwá názu á se ndakndáha.» ¹⁹ «Ane!» a ba male na, a njaa egdze njanna áte erva, a gapse antara njane ba itare ta buwa, a ba njane á elvan ge njane: «Enndáha elva á na.» ²⁰ A ba egdze na á elvan ge njane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á nje re yaikke, tá se magán ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekyiya, ²¹ amá ceneka ndáva-aatare đekideki. Adaba emnde kul ufade ju duksa tá de puwa buwe áte Paul, ta zu ba wađa-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka đekideki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlarauzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.» ²² «Ane!» a ba male á sawji-aha na. «Ezzlála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbede.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhauj

²³ Am iga á una njanna maa, a đetaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba njane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá

duwa an upa am erva keni deremke buwa. Bademme á kure ngwadawápsenngwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmana á vayiya. ²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a kefeka, sey kwá de fanem am erva ba ge raizhaun, ba ge Failikus an ire-aara.» ²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterte am erva, a ba nane:

²⁶ «Ambarka á n̄a sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá an̄kwa gak use-aaruwa. ²⁷ Zhel na kwaye tá an̄kwa á dakánda na wá, ta eksevaa Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenanáncena ya ganakini nane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erva-aatare. ²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel nanna adaba nane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekyiya. ²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare nanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ngudanaa am dangay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawraitaaatare. ³⁰ Amá a sem ge ura a se mbediyuhe wá, a ba nane: Yahudiya-aha ngudarnaanguda sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una nanna, yá an̄kwa bela emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel nanna ge ekka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel nanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázena arge nane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya nanna, ta danhe emtsaade á dem Antipatris. ³² Makuralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá an̄kwa á dánda. ³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhaun, ta yaa Paul am erva-aara. ³⁴ Raizhaun a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba nane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya. ³⁵ Daaci a ba nane á elvan ge nane: «Watse yá kya shairiya á n̄a má saremsa emnde a dágala á n̄a.» Daaci a ba nane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hudga na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

24

Yahudiya-aha tá an̄kwa á puwar ugje ge Paul

¹ Am iga á háre ilyebe, lauktu a semhe ge Ananiyas male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, nane edda una diyaadiya shairiya-aha á ngumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge

Paul ázeṅara. ² Daaci darantedáhá Paul á sawa, Tairtulus ṅara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba ṅane á elvan ge Failikus: «Ambarka á ṅa, adaba barka á ṅa una aṅkwa hairire am larde na; adaba kwakya á eṅkale á ṅa am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya. ³ Njá aṅkwa á slafaká we á ṅere kwakya adaba názena ṅa shanaa ṅere ázeṅa bademme na. ⁴ Hyainefka ba náza keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ṅa, amá adaba kemaarire á ṅa wá, tásle á ṅa cenanevaacena egdza elva á ṅere na ba cekwaṅgudí. ⁵ ṅere wá, ṅa bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am huḍe á duniya a weshatertaa ba ṅane. Ba ṅane ṅanna zlaḍe ádaliye una male á emnde a dába náza tsaha á ura Nasarátu. ⁶ Zlaḍe ádaliye, á kátá á nyamala mashidi á ṅere. Mázla-aara wá, ṅa naba eksevaahe. ((Njá kátá maganá shairiya áte una am *tawraitá á ṅere, ⁷ amá a se lyevaahe ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndeḍa am erva á ṅere. ⁸ Daaci a baṅerna ba Lisiyas ganakini ṅá sawa ásezeṅa.)) Máki ká aṅkwa á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ṅa emnde a jirire ba ṅere.» ⁹ Yahudiya-aha ta farhe zlaḍe ádaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni baaka fida am huḍe-aara, bademme ba jirire.

Paul aṅkwa á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

¹⁰ Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ṅane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ámbarka á ṅa, diyandiya ganakini gákga yawe kwakya ka sleshairiya am larde na. Adaba una ṅanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa. ¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háre kelaawa ju buwa. ¹² Sharika am gajawe antara ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am huḍe á ekse keni dekideki. ¹³ Ba emnde ṅanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiyaa adaba ṅane na. ¹⁴ Názu yá an ṅane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ṅa wá, iya yá aṅkwa á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta dabanaa eggye-aha á ṅere na palle, yá aṅkwa maganá an unṅule aṅwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraitá, antara elva á nabi-aha bademme. ¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá aṅkwa á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme. ¹⁶ Adaba una ṅanna yá aṅkwa á

wawa geni a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya baaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shungu ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya. ¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta ekiyeksa nanna: Emtsaade wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá ankwá á bára na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula dekideki. ¹⁹ Amá ndza tá ankwá Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki ankwá duksa mándzawe ta naana itare am mága-aaruwa. ²⁰ Emtu máki ankwá haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde nanna náwa itare. ²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwára, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatena na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáya baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya nanna á de katafke, a ba nane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.» ²³ Daaci a ba nane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel na á dem bere, de fawanufe hyema ba shagera, amá wá, fawarka zlada, yawáterya slakate-aha-aara, a darduwa á dezerjara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaangudi maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta dahanante Paul ge cena elva a fetarfire áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara. ²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándzawe áte edda-aara dekideki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba nane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá dakdáha zlafe ádaliye vacite umele má shanánsa sarte.» ²⁶ Zlafe ádaliye, Failikus maa, nane a kurken watse Paul á vante egdza shungu. Adaba una nanna, máki shekwaashekwa wá, ba á eddáhá ádezerjara tá de shá uya kerde.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am dangay, dem sarte na ta naba daa Failikus nanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am dangay, adaba a kataa háya áza Yahudiya-aha.

25

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

¹ Sawa á Faistus á sem haha ñanna keni zlabbe ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima. ² Daaci male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus: ³ «Máki ká bashañeraabasha wá, sañeránsa Paul á sem Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlarauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma. ⁴ Amá a ñwete ge Faistus, a ba ñane á elvan ge itare: «Paul ankwá am dangay, iya keni yá eptsa ba kina á da. ⁵ Máki ankwá haypa na a maganaa zhel ñanna wá, a d̄abaridába male-aha á kure á dem Kaysariya ñanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

⁶ Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hyephye, lauktu a eptsehe á sem Kaysariya, ta saa á d̄abaná male-aha á Yahudiya-aha ñanna. Makuralla-aara, a de njehe am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul. ⁷ Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na áte ñane. Ta icaar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare ñanna d̄ekid̄eki. ⁸ Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba ñane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya d̄ekid̄eki, ma áte *tawraitá á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

⁹ Am Faistus á kátá háyá áza Yahudiya-aha, a ba ñane á elvan ge Paul: «Wayak-wáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á ña á ba áhuwa, adaba ugje na ta puwakarpuwe na?» ¹⁰ A ñwete ge Paul, a ba ñane á elvan ge ñane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ñgumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme. ¹¹ Ma andze ankwá haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa d̄ekid̄eki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am erva ba estuwa. Tasle á ña dána shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.» ¹² Daaci Faistus a d̄ahaterte male-aha na tá am ekte ge ñane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a ñwanante ge Paul, a ba ñane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezenara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

¹³ Haraahare cekwaanḡudí wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus. ¹⁴ Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Anḡwa zhel umele an ḡudá áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlaḡe kyaaveka shairiya-aara. ¹⁵ Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlaḡe ádaliye male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedanaambedá am shairiya. ¹⁶ Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá maḡka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje na, ḡane keni á shánsha baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má ḡaaka una wá, á taa gevka. ¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva ḡanna ḡekidēki; ba makuralla-aara wá, ya naba dem bere á shairiya. ¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel ḡanna, ta ndaase elva-aatare baḡemme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaa ḡane keni ḡaaka. Iya wá, ndza ya kurken anḡwa elva yaikke a guwaa ḡane. ¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Anḡwa zlaḡe adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu ḡane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, anḡwa an shifa. ²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare ḡanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká eksaareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á ḡa na áhuwa? ²¹ Amá a ba Paul: Tasle á ḡa dánda shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaade á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.» ²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge ḡane: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an hyema-aaruwa elva á zhel ḡanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurálla,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá anḡwa á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dáḡave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe. ²⁴ Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara ḡere am huḡe á bere na baḡemme: Zhel na náwa ḡane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha baḡemme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel ḡanna an shifa. ²⁵ Amá iya wá, shanáka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare ḡanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba ḡane tsawe geni yá dánda shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma

wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa. ²⁶ Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una nanna á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á na sleksu Agaripa, geni yá shansha názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva nanna. ²⁷ Adaba eksaaka ire-aaruwa dá dangay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba nane keni, yá taa palanaaka na.»

26

Paul anƙwa á baná jirire-aara ge Agaripa

¹ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á na.» Daaci a ketaa erva-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba nane:

² «Ambarka á na sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke á na, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adaba nane na bademme. ³ Kwakya-aara wá, ervaunƙe-aaruwa á higa adaba ekka diyakdiya naƙe-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adaba una nanna, tasle á na fifa ervaunƙe, cenivaarcene elva nanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya nja-aaruwa, diyardiya nja-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara nja-aaruwa am Urusaliima bademme. ⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende nja-aaruwa werre am sarte na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza nannaanjanadina á miya an ervaunƙe-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele. ⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggye-aha á miya werre, a bántsa nane watse á de vaterteva ge emnde-aara na. ⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá anƙwa á tama ba duksa nanna am ire-aatare. Adaba una nanna, an vayi vacika tá anƙwa á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adaba ba tama áte duksa nanna ámbarka á na slekse! ⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara kena kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu. ¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge nane, geni

ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem dangay. Ya ngwadāa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera! ¹¹ Baďemme á tate na anƙwa *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am huďe-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaunďe-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya ďabateremhe, ya de magateraa palása.»

*Paul anƙwa á ndáhá elva a fetarfire-aara
(9:1-19; 22:6-10)*

¹² «A tsitaa ba una ƙanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma baďemme, antara nalmesheri am erva, geni yá de maga hákuma-aaruwa áhuwa. ¹³ Daaci ba ƙá anƙwa á zlalá antara kwakwáne-aha-aaruwa, magaamaga vacitire wá, a naba tsekwanjerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuuwe an wulwulire, a se janertaavehe; ¹⁴ kreppe mbaďanermbáda á dem áhá baďemme. Daaci yá cena ba kwárá á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká anƙwa á maganá ka na wá, ká anƙwa á maganná palasa ba ge ire á ƙa, seke názá á dalau na á shá wáwa áza edda-aara an serawďa. ¹⁵ Ya ƙwanante: Ka ware ƙane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká anƙwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada. ¹⁶ Amá wá, naba tsetse, tsaatse an sera á ƙa. Ya marakaa ire-aaruwa, aďaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha baďemme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha baďemme ge emnde. ¹⁷ Yá beláká á dem dágave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, yá lyakselya am zlaďa-aha na watse tá fáná itare áte ka. ¹⁸ Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de satersese am tabeďammire, ká saterá á sem parakkire, ká ƙezlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwárá á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde ƙanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bára haypa-aha-aatare, tá shánsha sleďe-aatare am dágave á emnde á Dadaamiya.»

Paul anƙwa á ndáhá elva á slera-aara

¹⁹ «Aďaba una ƙanna, ámbarka á ƙa sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfire ge Yaakadada am názena a marinaa ƙane á sá am samaya baďemme na. ²⁰ Ya naba fantau ge magateraa waazu ge emnde a Dimaska emtsaďe, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa ďaba am larde á Yahudiya-aha baďemme, lauktu ya fantau ge dem larde

á emnde a jeba umele. Ya daterdáhá bademme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága shagerire, ta de disa áte una nanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire. ²¹ Ta eksiyaa adaba ba una nanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele dekideki. ²² Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlafe yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una nanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare: ²³ Watse *Almasiihu á shu zladá kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezuŋwe á emnde ge tsete am fáyá, geni á se baterná nane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a saresse am tabedammire á sem parakkire.»

Paul ankwá á daha sleksu Agaripa á sem fetarfire

²⁴ Am Paul ankwá á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á na na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵ A nwete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á na, yá á ba an enkale-aaruwa. Elva a jirire una yá ankwá á ndaaná ya. ²⁶ Sleksu Agaripa wá, nane diyaadiya elva-aha nanna bademme, baaka názu á kedanarkedé, adaba gavka duksa na ta maganaa an shebe. Adaba una nanna, yá ankwá enndáhá ba parakke á dem hyema-aara. ²⁷ Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarka á na sleksu Agaripa? Diyandiya ganakini faktarfe áte itare bademme.» ²⁸ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givege slefatarfe áte watsewatsire ba estuwa?» ²⁹ A ba Paul á elvan ge nane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashekwa keni, iya wá, yá ankwá á nala Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá ankwá á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰ Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhaun, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa. ³¹ Zlarzlálá áhuwa wá, tá ankwá á ndahaná am dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem dangay keni. ³² A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaabela.»

27

Tá anƙwa á dándá Paul á dem Rauma

¹ Am njarantenja geni watse nǎ zǎlǎ á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara danƙay-aha umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá dǎháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse nǎ zǎlǎ an paare á yawe. ² Daaci nǎ demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, anƙwa á eptsá á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci nǎ zǎlǎ am huǎ-aara, anƙwa Aristarkus antara nǎere, nǎne ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya. ³ Makuralla-aara wá, danǎeraada am Sidaun. Am Yuliyus anƙwa á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am huǎ á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa. ⁴ Eptsáptsá á sawa am huǎ á ekse maa, nǎ demhe zǎbe ádaliye am paare, nǎ dǎba ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kiprus á kya dalbe nǎnna baaka effeya, adaba kwakya effeya am dǎgave á haye, á berhǎnerá á sem kataliya. ⁵ Daaci nǎ ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfiliya, danǎeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya. ⁶ Daaci male á sawji-aha na a naba shanǎeraa paare umele áhuwa, paare nǎnna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba nǎne, daumiyemda am paare na, nǎ demhe.

⁷ Amá nǎ zǎlǎ á ba an enƙale an enƙale, hare wanyara wanyara, lauktu zǎhhe danǎeraada am Kinidus. Piyanǎertepiya effeya mazla-aara ge zǎlǎ am ndanǎire, daaci nǎ naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, nǎ desa á kya we á haha nǎnna, tate na tá dǎhaná an Salmauni na. ⁸ Daaci nǎ dǎba ba we á haye átevege haha nǎnna, an zǎdǎ campaukkwe, lauktu danǎeraada am tate umele tá dǎhaná an tate á tsekwa paare shagera, tate nǎnna herzhe an ekse á Laseyya.

⁹ Keǎaakeda sarte á nǎere kwakya am shula nǎnna, haa dedde munǎri á bárá haypa, zǎbe nǎere nǎ á ba áhuwa. Zǎzǎdǎ jipu ge baka paare am sarte nǎnna, adaba kwakya effeya. Adaba una nǎnna a ba Paul á elvan ge itare: ¹⁰ «Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zǎzǎdǎ jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazǎnǎ na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.» ¹¹ Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, nǎne a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare nǎnna. ¹² Emnde kwakya tá kátá zǎlǎ á ba á de katafke, adaba tate á tsekwa paare nǎnna shagerka am sarte á ekhye á vátá effeya kwakya. Ma estara keni máki

á gevge wá, tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita ñanna. Tate ñanna banñire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa ñanna dem sarte na má zlauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³ Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zlauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyan-sha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese íre na tá tsa paare an ñane na am haye, ta dába we á haye á Kiraita ñanna an enkale an enkale. ¹⁴ Cekwaanḡudí wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá dahaná an effeya á gedi wá, a danjerhe yiyiye antara paare á ñere á dem dágave á haye. Effeya ñanna a tsekwa á sawa áte ire á wa á Kiraita ñanna. ¹⁵ Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare ñanna, amá jaterviyaaaja, adaba valale ñanna an ndzedá jipu. Daaci ta naba yanhe á danjerá effeya antara paare bademme. ¹⁶ Ba anḡwa á danjerda effeya ñanna wá, ña naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhara á haha ñanna Kawda. Ña dem am ice á haha ñanna am dalbe na á dem manem, lauktu ña shaa ire á ñere cekwaanḡudí. Ta pelaa egdza paare á ñezla ire-aatare na an ḡudá áte paare yaikke. ¹⁷ Zlahhe ta femhe am paare yaikke geni a kedeka. Daaci ta naba ḡwadáa paare yaikke ñanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an ñane na. Am sarte ñanna wá, diyareddiye ganakini anḡwa jáhá shiili á sehuna-aara ge haha á Libiya. Adaba una ñanna, jaterja lyawa átuge shiili ñanna geni a de ñanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kacakaca na á ñá effeya ge báká paare yawe á ba an ndzedá na, ta tsekwa náza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an enkale. ¹⁸ Amá válale anḡwa á far ba sawa á ba an ndzedá. Makuralla-aara wá, ta naba válya kazlaña na am paare na á dem haye. ¹⁹ Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare ñanna kazlaña na tá tsufa paare an ñane, ta puwanve á dem haye. ²⁰ Hare wányara-wányara puwanerteka ice á ñere áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzedá, ba shifa á ñere keni ndza tamanjerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba názara keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba ñane á elvan ge itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenaa názá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dekideki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na. ²² Amá táslawa á kure, gazlauka. Mi

kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara. ²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá ankwá á maganá slera na a belive malika-aara an yayiya vatena, ²⁴ a ba nane á elvan ge iya: Paul, gazleka dekideki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am huđe á paare na bademme ge ekka. ²⁵ Adaba una nanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse á magava á ba áte una a se binaa nane. ²⁶ Amá wá, watse á dámdida válale, á de puwámiyá áte haha umele ankwá am dagave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufađe á dánjerá ba effeya átire á haye nanna tá dahaná an Maiditairaine na. An huđe á yayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni njan herzhe an haha umele. ²⁸ Daaci ta naba kuraa şladşire á yawe nanna an zawa ta ngudete ire átekwa wá, uksuwe kul buwa. Á katafke cekwaanğudí ta ekkura adaliye wá, ba uksuwe kelaawa jiiyefe. ²⁹ Gazlargazla jipu geni a berhante effeya na paare á njan ádete nákwá umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an ngwadá daada íre-aha átekwa ge tsa paare na ufađe á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse. ³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá njan shifa-aatare, ta naba tsekwaa egdza paare á njan shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni. ³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am huđe á paare, ba palle á kure keni kwá njanleka dekideki.» ³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an ngudá egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare nanna á dem dagave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufađe vatena, ba náwara keni fakurteka áte we, kwá fá ba erwaunde, taslawá á kure, sawmbare zawuze egdza duksa. ³⁴ Zawuze egdza duksa geni kwá shansha ndzedá ge njan shifa á kure an nane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úgje á ire á kure palle keni á kedeka.» ³⁵ Ba a ndahese una nanna Paul, a eksante dafa, a tsetehe an nane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a kezlanve dafa na, a fantau ge ezza. ³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya erwaunde-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara. ³⁷ Kezlakula á emnde na tá am huđe á paare nanna bademme, ta deremke buwa an kul vuye ju unkwáhe. ³⁸ De natenáhá huđe-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a demanteka

paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni diyarka emnde a paare d'ekid'eki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili nanna, a de geyegeya áhuwa má mi dzegwándzegwa.» ⁴⁰ Daaci ta naba d'atsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha nanna am haye, ta palaa zawa áte duksa-aha na tá já kwána an nane, ta ngudaa kacakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem hufe-aara ge baka paare. Daaci tá an'kwa á z'lálá á dem tate á shiili na ba suuwe. ⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jáhá á shiili am tate á jaja ire á yawe am haye nanna, adaba gulaagula slad'fire á yawe wá, a naba tsahe ge paare am tate nanna, a ngyemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzedá a se kazlanve ukhyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceba dangay-aha-aatare geni a nezlareka bi diyardiya wá yawe. ⁴³ Amá a naba piyaterthe ge male-aatare, adaba nane wayaaka á emtsa Paul. Daaci nane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe emtsaade zun'jwe geni a warwa yawe, a de njarinja áte haha, ⁴⁴ lauktu a ba nane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá n'awana'na ba shagera, d'abaud'ába ba emnde na á dete haha.» N'ja segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shanjerka d'ekid'eki.

28

Paul am haha á Malta

¹ Am sessa shifa á n'ere am haye nanna ba layye, daaci ta ban'eraa zhera á haha nanna am dágave á haye nanna, geni zhera-aara Malta. ² Emnde a larde nanna ta lyan'ervaahe an ervaun'de-aatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse nanna ta mbanjerante k'ará yaikke, lauktu ta fantau ge gan'jer use miyenne áte we á k'ará nanna. ³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge k'ará nanna maa, mbate an'kwa záhe na zlazladá jipu na am hufe-aara. Ba a cenaa hureffire á k'ará na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalle. ⁴ Ba naranna emnde a ekse nanna záhe na an zlejela áte erva á Paul na wá, a ba itare am dágave-aatare: «Baaka shaige-aara d'ekid'eki zhel na sleceba shifa á emnde. Adaba una nanna ma n'ezlaan'ezla d'eme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka nane keni an shifa.» ⁵ Amá Paul a slatsaa záhe na á dem

hufe á kára, ba cekwaanḡuḡi wanteka ḡekidḡeki. ⁶ Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbeda á ba am tate ḡanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, baaka názu á maganmága ge Paul ḡekidḡeki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate ḡane keni dadaamiya.

⁷ Anḡwa slekse á emnde a larde ḡanna zhera-aara Publiyus, anḡwa sleḡe-aara yiyiyeka an tate ḡanna, a daḡerhe ádehuwa, a de vaḡerte tate a zláva, ḡa gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaḡe, lauktu ḡa segashe á sem hufe á ekse. ⁸ Anḡwa eddeḡara ge sleksu Publiyus ḡanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa hufe na zlazlada jipu na, a duhe ge Paul á de ezzhara. Daada Paul ázeḡara, a magar maduwa, a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe. ⁹ Am iga á una ḡanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha ḡanna baḡemme áseza Paul, itare keni a mbateraahē. ¹⁰ Ta vaḡerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte ḡere. Am sarte na tsanḡeretse am haha-aatare watse ḡa dem paare ḡá zlála keni, ta vaḡerte duksa camballe ge mága shula á ḡere an ḡane.

Paul daada am Rauma

¹¹ ḡa gaa tere keye zlaḡe adaliye am iga-aara lauktu ḡa tse, ḡa zlala an paare umele, paare ḡanna tá ḡaháná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. ḡane keni a se zu sarte á ekhye á ba am haha ḡanna am dáḡave á haye na. ¹² Daḡeraada am Sirakus, ḡa de gaa hare keye áhuwa. ¹³ ḡa tsante áhuwa, ḡa dába ba we á haye we á haye, ḡa daahe á dem Rigiyus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza effeya á sawa am manem, ḡa daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa. ¹⁴ ḡa de shaa emnde a fetarfe am ekse ḡanna, ta ndavunḡeruhe geni ḡá ḡá hare maka ázetare. Kwaya ḡane, ḡa daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenarácena egdzar mama-aha a ḡere na tá am Rauma labáre á ḡere, ta naba se yaḡeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yaḡeru am ekse umele tá ḡaháná an Kampemaḡ keye. Ba a puwete iceaara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervaunḡe-aara, ususe Dadaamiya á ba ḡane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Daḡeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á njá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufufa.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba ḡahetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezeḡara. Jarammeje, a ba ḡane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka,

amá ta naba eksivaawe am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nade-aha á eggye-aha a miya, ázareka. ¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge keda shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabela. ¹⁹ Amá eksararka Yahudiya-aha dekideki ganakini tá beliyaabela na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa ásehuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa dekideki. ²⁰ Ya ndavakuraa adaba una nanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha bademme keni tá anjwa á tamaha ba nane na.»

²¹ A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «Njere wá, shañeránka njere labáre á nã á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedañeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nañeránka njere. ²² Amá wayañerwáyá nã cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyañerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde nanna ká am itare kina na.»

²³ Daaci ta naba faa sarte. Vacite nanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á njá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an enjya, dem lasar, anjwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a njá am *kwará á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa *tawraitá á Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bademme, geni itare keni a lyarvaalya. ²⁴ Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá emnde umele liyiyarka dekideki. ²⁵ Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlahe kyareka emtsaade, a vaterte elva na náwa nane na, a ba nane á elvan ge itare: «Elva na a baterna Shedeke Cudefde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezzhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Adaba degdege ire á emnde nanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degdegire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbateraambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlahe adaliye Paul, a ba nane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya a

belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((²⁹ Ba a ndahese una ɲanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha ɲanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dágave-aatare á ba an ndzeda.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa ɲane, bademme á emnde na tá deɲɲara keni, á lyiyaaterá á ba am ervaunɲe-aara. ³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwárá á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge emnde á ba an enɲkale-aara, gazlaaka ɲekidɲeki.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a RAUMA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu. A d'ahite ba Dadaamiya, a give slebela-aara, a fi geni yá balaterá elva-aara ge emnde, amaana labare á higa.

² Labare á higa ɲanna wá, Dadaamiya a magamiyaa waada-aara daga werre á kya nabi-aha-aara. Daaci ta puwete ba estuwa am wakita-aara. ³ Labare á higa ɲanna wá, elva arge Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Má ge urimagwire wá, ɲane ta yanaa am emnde á sleksu *Dawuda. ⁴ Am sarte na tsetetse am fáyá, Dadaamiya a farehe zlaɓe ádaliye á ba an ndzedá geni ɲane wá, Egdza-aara. Una ɲanna baɗemme ndza an hákuma á Shedeƙwe Cudeɗɗe. ⁵ Adaba ba ɲane palle una Dadaamiya a magiyaa ɲgurna ge iya, a naba give slebela-aara ge de balatera elva-aara ge emnde a jeba umele keni baɗemme, geni a fartarfe an ɲane, a faransaarefe keni. Ba estuwa Yaisu *Almasiihu á de geva án dárádza. ⁶ Kure emnde a Rauma na a dzerakursaa Dadaamiya geni kwa geve emnde á Yaisu *Almasiihu na keni, kwá am dagave á emnde ɲanna ni Dadaamiya a beli ge itare na.

⁷ Daaci yá anƙwa gakur use-aaruwa baɗemme, kwa emnde na á wayakurta Dadaamiya, a d'ahakurte geni kwá nja ba cudeɗɗe átuge ɲane na. Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu a magarakurnaamaga ɲgurna, a varakurteva hairire.

Paul á kátá de zhara emnde a Rauma

⁸ Emtsaade wá, yá anƙwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya ádaba kure, yá slafaná we-aaruwa an zhara á Yaisu *Almasiihu, adaba ma áme keni am duniya baɗemme tá ndaha ba labare á fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. ⁹ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa-aaruwa á deza Dadaamiya, yá anƙwa yehakuryeha keni am huɗe-aara, una yá ndaha ba jirire, Dadaamiya diyaadiya baɗemme. Adaba iya wá, yá maganá slera-aara ge bala labare á higa, elva a Egdze-aara ge emnde á ba an ervaunɗe-aaruwa palle. ¹⁰ Ba kelaazare, yanánka ɲala-aaruwa áza Dadaamiya, geni a viteva baráma mázla-aara yá daada á dezekure an namaari-aara. ¹¹ Wayanwáyá jipu ge yá daada á dezekure,

yá dakuránda barka na á vaterta Shedefkwe Cudedfde ge emnde na, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá am fetarfire. ¹² Una nanna yá kátá bakura ba geni mi de femfa ndzedá am vuwa á miya ma ge ware á miya keni; yá de fakuremfa ndzedá am vuwa ge kure áfaba yá slefetarfe an Yaisu *Almasiihu, kure keni kwá de fiyemfa ndzedá am vuwa an fetarfire á kure.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kure keni kwá diyeddiye geni ndza ya magaa niya-aaruwa ser kwakya ge dezekure, amá sem vatena sey ba jerje názu á piyitepiya. Waya-aaruwa ge dezekure nanna wá, ba geni a sesse námpire á slera-aaruwa am dagave á kure keni, ba seke una na am dagave á emnde á jeba umele bademme na. ¹⁴ Una wá, slera na a beliyara Dadaamiya ge iya, geni sey yá balaterá waazu á labare á higa ge emnde bademme. Ge emnde na an wera ire-aatare na, antara emnde na weraaka ire-aatare, ge emnde a diya, antara ge emnde na baaka diya-aatare na bademme. ¹⁵ Afaba una nanna, wayanwáya jipu am ervaunfde-aaruwa geni yá de balakursebale ge kure keni kwa emnde á Rauma.

*Ankwa hákuma á Dadaamiya am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu*

¹⁶ Iya, emtake ervaunfde-aaruwa jipu ge bala waazu á labare á higa nanna, afaba ankwa hákuma á Dadaamiya am hufde-aara ge lya emnde na fartarfe an nane na bademme. Emtsaafde wá, áza Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele keni bademme. ¹⁷ Am waazu á labare á higa wá, Dadaamiya ankwa a marateran ge emnde geni nane á vantá estara jirire ge urimagwe á katafke-aara. Ankwa á emmara geni una nanna sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle, barama umele baaka, ba seke una ni ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una shansha jirire áza Dadaamiya áfaba fantarfe, ba nane una an shifa á jirire na.

Emnde bademme tá an haypa

¹⁸ Dadaamiya am samaya wá, ankwa á emmára ba parakke geni haypa á emnde á wanwa jipu am ervaunfde, afaba ta yaa kezlan ugje ge nane. Nateraanja shairiya emnde bademme afaba tá ankwa keda jirire á Dadaamiya an emtanjire na tá ankwa á maganá itare. ¹⁹ Nateraanja shairiya emnde bademme na wá, afaba názu ma andze tá dise Dadaamiya átekwa na ankwa bademme, a maratersaa ba Dadaamiya an ire-aara, ta yanaa ba itare. ²⁰ Ge jirire wá, baaka ura ndza nanna Dadaamiya an ice ngayye, amá wá, á fantuwe áte sarte na Dadaamiya a nderaa duniya na

sem vatená, emnde diyardiya geni Dadaamiya wá, ankwá an sleksire-aara adaba kazlana na a nderanaa nane na; emnde diyardiya geni nane wá, saksage, ba nane palle una Dadaamiya. Adaba una nanna, tá de dzegwánka banán ge Dadaamiya geni baaka haypa-aatare. ²¹ Diyardiya tsa ge ankwá Dadaamiya, aley kezlaranánka ugje, slafaranánka we am duksa áte una zlaya-aatare ge tá maganá una nanna ge Dadaamiya. Ta yá mága una nanna, itare ta eksante ngudiyire am ire-aatare, tá taa diseka jirire dekideki, tá an naha an tabedammire bademme am itare. ²² Ta bantsa itare ta emnde a enkale, mbate ta uce-aha ba dey. ²³ Zlaya tá kezlaná ugje ge Dadaamiya saksage am sleksire-aara, amá itare tá kezlan ugje ge hele-aha, umele ba garava urimagwe ba dey, umele ba yiye, umele dabba, antara názu á hulmba am áhá.

²⁴ Adaba una-aha nanna, Dadaamiya a naba yaterhe geni a magarmága shagerkire nanna á kátána ervaunde-aatare na, tá ankwá á maga duksa zherwe jipu am dagave-aatare. ²⁵ Ta yaa jirire á Dadaamiya, ta naba mbedese an fidire. Zlaya ma tá kezlaná ugje ge slendera duksa wá, itare tá kezlaná ugje ge duksa-aha na a nderanaa nane, tá magaterá slera ge duksa-aha nanna. Ay degiya, emnde tá kezlarankezla ugje ba ge nane palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

²⁶ Dadaamiya a yátera adaba una geni a magarmága duksa zherwe nanna á kátáná ervaunde-aatare nanna. Nwasha yaránya nja antara zála, tá maganá ba itare am dagave-aatare duksa na zherwe jipu zlayeka dekideki na. ²⁷ Zála keni tá magán ba estuwa, ta ya nja antara nwasha, tá cebá ire-aatare an mbagrira, tá zlavanu ba ge ire-aatare ákure muksire, tá ankwá á maga duksa na zherwe jipu na. An una-aha nanna, tá ankwá fáná ba itare ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, hyarephye ge zatera an shairiya, adaba magarnaaka duksa áte unjule-aara.

²⁸ Ba seke una itare yarnaaya diya Dadaamiya á jirire wá, Dadaamiya a yateraa adaba una nanna, geni a sharánka enkale ge dzamete duksa áte unjule-aara, a magarmága ba duksa na zlayeka dekideki na. ²⁹ Daaci ervaunde-aatare nahetenahe an jeba á duksa-aha nanna shagerka na bademme, ba seke: Fa ice am duksa á ura, danjwire á huđe áte ura, mága shelha áte ura, ja shifa á ura, dágala an ura, zlerma ura, mága fitenire, antara mága paysada bademme; ³⁰ tá ankwá á jaja zherwe-aatare ba dey, ta kelaade-aha á Dadaamiya. Itare tá pesha ba emnde an zlazle, tá gálá ire-aatare, tá maga kuravire, tá njá á ba tataya jansaare ge haypa-aha umele anjwaslire, tá fathersaareka dekideki ge

dada-aha-aatare, antara mama-aha-aatare. ³¹ Itare baaka zherwe áte ice-aatare dekideki, tá an nara-aha kelawa-ju, tá emnde ndaha elva bu-buwa. Elva a háyáva baaka ázetare, tá zanvaareka ge ura dekideki. ³² Diyardiya tsa ba jirire geni á bá shairiya á Dadaamiya: Baďemme á emnde a mága jeba á duksa-aha ɲanna tá de shá ba emtsa. Aley itare ta faare ba emmága-aara. Baira tá aɲkwa zleba emnde na tá aɲkwa á maga jeba á duksa-aha ɲanna.

2

Shairiya a Dadaamiya shairiya á jirire

¹ Ekka edda una ká aɲkwa faare shairiya ge emnde na wá, watse ká de dzegwánka bá baaka haypa á ɲa ma ka ware keni. Adaba ekka, ká aɲkwa faare shairiya ge emnde, mbate ká keni ká aɲkwa á maga ba shagerkire ɲanna. Daaci an una ɲanna wá, ká aɲkwa ɲguďa ba ka ire á ɲa áza Dadaamiya. ² Diyamidiya Dadaamiya wá, ɲane á maga ba jirire ge ɲá emnde a mága shagerkire ɲanna an shairiya. ³ Ekka edda una ká faare shairiya ge emnde na, ka kurken ekka wá, watse ká de ɲezla am shairiya á Dadaamiya emtu, ka keni ká aɲkwa magán ba seke itare ɲanna tsa? ⁴ Emtu ká epsawa maggwire yaikke na a magakanaa Dadaamiya na, a hedanu ba ge we-aara antara aɲkwa á faká ervaunďe geni ká eptsa am tuba na emtu? ⁵ Amá ekka ká aɲkwa far ba ge degdegire á ire arge eptsa am tuba. An una ɲanna, ká aɲkwa faná ba ka ire á ɲa á dem shairiya vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á emnde baďemme. ɲane wá, á de kyaná á bá áte jirire-aara. Vacite ɲanna wá, Dadaamiya á de marateránmára ge emndimagwaha geni tá aɲkwa am ervaunďe-aara. ⁶ Watse á de pelatersepele ge emnde baďemme áte názena ndza ta maganaa itare na. ⁷ Emnde na ndza ta wáva ge mága maggwire na wá, Dadaamiya á de vaterte shifa na á zleka na, adaba itare ndza tá kátá shá shifa ɲanna antara haya ira yaikkire á ba azeɲara. ⁸ Amá emnde na yarnaaya jirire á Dadaamiya, tá fansáreka dekideki, ta eksese mága ba shagerkire na wá, tá aɲkwa am ervaunďe á Dadaamiya, aɲkwa zladá watse á de faterar ge itare. ⁹ Watse baďemme á emnde na ta eksese ba shagerkire na, tá de nanna zladá áza Dadaamiya. Watse zuɲɲwe ba Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹⁰ Amá emnde a mága maggwire wá, itare tá de shá háyá, antara yaikkire, ira hairire áza Dadaamiya; watse zuɲɲwe á de vaterte ge Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹¹ Adaba baďemme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya.

¹² Emnde na ni garevka Yahudiya-aha na, antara tá anƙwa á maga haypa an ɓaakire á diya *tawraita na keni, Dadaamiya á de kedateraakeda áte una diyarka tawraita na. Amá emnde na diyardiya tsa tawraita, aley tá maga ba haypa na wá, Dadaamiya á de kedateraakeda áte una a ndahese am tawraita. ¹³ Adaba Dadaamiya á de vanteka jirire ge ura adaba cenancena názu am tawraita, amá sey ma edda-aara anƙwa maga názu a ndahesa tawraita. ¹⁴ Má emnde na garevka Yahudiya-aha, diyarka tawraita deƙideƙi, amá tá anƙwa á maganá ba itare an ire-aatare názu a ndahesa tawraita wá, ma diyarka ba tawraita a Muusa keni, áte maga-aatare ɗanna wá, daaci ba seke tá an tawraita am vuwa-aatare. ¹⁵ Ate názena tá anƙwa á maraná itare am zlaláva-aatare na wá, ba seke anƙwa tawraita am vuwa-aatare a faterma Dadaamiya. Adaba tá anƙwa diyeddiye maga-aatare, tara ta magaa shagerire, an shagerkire keni. ¹⁶ Una ɗanna á de sesse ba parakke vacite na Yaisu *Almasiihu á de kya shairiya á emnde áte una á de banná Dadaamiya na. Baɗemme á názena am huɗe á emnde á de sesse áte parakkire. Labara á higa na yá anƙwa ɓalá waazu-aara na keni á ndaha ba una.

*Yahudiya-aha, antara *tawraita á Muusa*

¹⁷ Ekka, á bá ka, ká ura Yahudiya, ká gálá ire áte *tawraita, ká kuráva áte Dadaamiya, ¹⁸ á bá ka diyakdiya namaari á Dadaamiya, tawraita anƙwa ge kwarakse duksa baɗemme geni ka eksese barama jirire, ¹⁹ ká anƙwa zhara ire á ɗa ba seke hyakephye táɗá ura wulfe, ka ba seke parakkire ge maranaa baráma ge edda una am tabedammire, ²⁰ ká zhara ire á ɗa ba seke hyakephye kwaraterse duksa ge emnde na diyarka duksa, hyakephye giya emnde na zlaɓe ta ba seke egdzara mesheshe am elva á Dadaamiya na, á bá ka diyakdiya jirire, diyakdiya duksa baɗemme adaba diyakdiya tawraita. ²¹ Haá! Ekka ká kwaraterse ba ge emnde umele, labára ká kwaranseka ge ire á ɗa keni? Ká magaterá waazu ge emnde geni a yaránya neylire, labára ekka ká ila na? ²² Ká elván ge emnde yawánya mága gwardzire, labára ekka ká emmága? Á bá ka, ka kelaade á hele, labára zlaɓe ká ila duksa á hele ɗanna? ²³ Ekka, ká kuráva áte tawraita, mbate keni ká maƙka áte náza á tawraita ɗanna. An mága á ɗa ɗanna wá, ká anƙwa maganá ba ka geni emnde tá nyanya Dadaamiya. ²⁴ Anƙwa puwartepuwa ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: Adaba ba kure Yahudiya-aha, emnde a jeba umele tá anƙwa nyanya Dadaamiya.

²⁵ Má kwá maga názu am tawraitá wá, dem shedekwe á kure keni á magakuránmaga nampire. Amá má kwá manka názu am tawraitá, una ba seke dakuremka am shedekwe dekideki. ²⁶ Má edda una daaka am shedekwe, amá dabetedaba tawraitá ba shagera, ma baaka am shedekwe keni, Dadaamiya á zhara una nanna emtu mázla-aara? ²⁷ Edda una daaka am shedekwe, amá ma dabetedaba názu am tawraitá ba shagera wá, á de fakerfe zherwe ge ekka edda una ta puwakte tawraitá nanna ge ekka, amá dabanjka na, una ma ká ba am shedekwe nanna keni. ²⁸ Geva ura Yahudiya áte ice á emnde-ka, una á gakve ura Yahudiya á jirire, una estuweka. Zlabe ádaliye, dem shedekwe keni, á gakve-ka ura á Dadaamiya, una estuweka. ²⁹ Yahudiyire á jirire wá, edda una ura Yahudiya á sáwá am ervaunđe, an belá am shedekwe am ervaunđe-aara an hákuma á Shedekwe Cufedde, gevka ádaba ta puwete estuwa am tawraitá na. Daaci nane una Yahudiyire á jirire; nane wá, á ufa-ka gálá áza emndimagwaha, á de galáná ba Dadaamiya nane.

3

¹ Má estuwa wá, Yahudiyire á farka ge duksa emtu? Ma bela ura am shedekwe keni baaka názu á fanaare ge ura emtu? ² Duksa wá, á farfe ba kwakya ma am uwe keni. Yá ndahana ádaba uwe una? Emtsaade wá, Dadaamiya a yateraa elva-aara am erva ba ge Yahudiya-aha. ³ Ay mi ba uwe kina, má emnde umele-aatare tsaraaka áte elva-aara nanna wá, Dadaamiya keni á de eptsante elva ádaba itare emtu? ⁴ Una estuweka dekideki; ma emnde bademme yaránya jirire keni, Dadaamiya wá, á eptseka elva-aara buwa. Ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá nane:

Ekka wá, má ndahaksendahe elva á na, ma ware keni sey a cenancena jirire á na. Má tá kátá eksáká áte elva, shansha ba ka jirire.

⁵ Haypa á miya á maraterá jirire á Dadaamiya ge emnde, mi bá uwe kena mázle-aara? Mi bánba geni baaka jirire á Dadaamiya, adaba á fá zlada áte miya emtu? Una wá, ya ndahese áte una ta bánntsa emndimagwaha na. ⁶ Amá una estuweka dekideki, adaba ma andze baaka jirire á Dadaamiya, watse á de kyáná estara kena nane shairiya á emnde?

⁷ Zlabe ádaliye má gevge ni baakire á jirire-aaruwa ankwá á melateru ge dise jirire á Dadaamiya ge emnde, antara ankwá á vaterte baráma á gálá Dadaamiya ge emnde wá, tá nija ádaba uwe zlabe mázle-aara ge yá an haypire?

⁸ Daaci ta bántsa emnde umele, mbate mága emtaŋkire shagera, geni a sesse jirire á Dadaamiya, á piyaŋerta uwe mazle-aara ge emmága-aara? Baira emnde umele keni ta naba ndahese emtaŋkire áte iya, a bá itare: iya keni ndansendahe estuwa. A njá ɲane á maga uwe, watse á de ndavaterundave Dadaamiya am shairiya.

Baaka ura an jirire ba palle keni

⁹ Estara á bá kure? ɲere Yahudiya-aha njá jateruje ge emnde umele emtu? Baaka, njá taa jateruka ɔekideki. Ábi am zuŋɲwire keni ndza ya bakuránba geni Yahudiya-aha antara emnde umele baɔemmire-aatare tá á ba am erva á haypa. ¹⁰ Adaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, á bá ɲane:

Baaka ura an jirire, baaka ba palle keni.

¹¹ Baaka edda á eŋkale ge cewa jirire, baaka edda una á kátá ɔaba Dadaamiya na.

¹² Emnde baɔemme dzalarevdzále áte uŋɲule á Dadaamiya, baɔemmire-aatare badzarevbadze. Baaka ura mággwe, baaka ba palle keni.

¹³ Názena á segashe am kwárá-aatare ba seke á segashe se á emtsa am huɔe-aara, we-aatare á ndáhá ba zlerma, názena á segashe am mbuwe-aatare ba seke wenye á záhe.

¹⁴ We-aatare sey á ndáhá ba elva yaiyaihe, antara elva nyanya ura.

¹⁵ Sera-aatare tsaftsafe jipu ge de ceba shifa á emnde.

¹⁶ Ba kelaa tate na tá degashe itare átekwa baɔemme, sey tá yaterá ba bádza antara emtaŋkire ge emnde.

¹⁷ Itare diyarka njá lapiya antara emnde ɔekideki.

¹⁸ Baaka ma lyáwá á Dadaamiya keni am ervaunɔe-aatare.

¹⁹ Iyau, ge miya wá, diyamidiya geni baɔemme a názena á ndahaná *tawraitá wá, á ndahater ba ge emnde na tá am erva á tawraitá ɲanna. Daaci baaka edda una á de dzegwándzegwa bá baaka haypa-aara ge ɲane. Má estuwa, nálgadama baɔemme tá de ba am shairiya á Dadaamiya.

²⁰ Baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya á ba an ɔaba tawraitá. Amá tawraitá wá, á mara ba geni ura á diyeddiye haypa-aara.

Uŋɲule na emnde tá de shá jirire áza Dadaamiya

²¹ Amá kina wá, Dadaamiya aŋkwa á maramiyá uŋɲule na ni watse mí de shá jirire á katafke-aara an ɲane na, baaka elva á ɔabate *tawraitá emtsaade am una ɲanna ɔekideki. Tawraitá á Muusa, antara nabi-aha ndza ta enndaha una ɲanna baɔemme. ²² Uŋɲule na ni watse emnde tá de shá jirire an ɲane áza Dadaamiya na wá,

ba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle. Una wá, gavka adaba emnde a jeba umele palle, amá ma ge emnde-ara keni, bademme emnde na má fetaarfe áte Yaisu Almasiihu na. Adaba emnde bademme ta ba kalkale áza Dadaamiya. ²³ Emnde bademme ta ba emnde a mága haypa, ta yiyiye an parakkire á sleksire á Dadaamiya. ²⁴ Amá Dadaamiya an magwire-aara wá, a naba magateraa ngurna, a vaterte jirire ba dey á kya erva an Yaisu Almasiihu na a lyaterse am haypa na. ²⁵ Dadaamiya wá, nane a tsaá Yaisu Almasiihu, geni á ya shifa-aara ba seke sadake, daaci Dadaamiya á baraterá haypa-aha-aatare an uzhe á Egdze-aara nanna ge emnde a fetarfe bademme. A magaa una nanna ge maraterá jirire-aara ge emnde. Werre wá, a magaa ba seke diyaaka haypa á emnde, ndza á fá ba ervaunde. ²⁶ Amá kina wá, a wayte maraterán ge emnde geni nane wá, edda á jirire, á kátá nja á ba áte jirire-aara nanna, á kátá vaterte jirire-aara nanna ge emnde na tá ankwá fetaare áte Yaisu na keni.

²⁷ Má gevge estuwa, ankwá dalila á gálá ire á miya emtu mazle-aara? Baaka dekideki. Labára baaka? Adaba Dadaamiya vamiteka jirire á katafke-aara adaba mi dabete *tawraitá, amá a vamite jirire adaba famitarfe áte Yaisu *Almasiihu. ²⁸ Adaba diyamidiya geni emnde tá shá jirire áza Dadaamiya sey ma fartarfe áte Yaisu Almasiihu, tá taa shánka adaba ta dabete tawraitá. ²⁹ Emtu, Dadaamiya nanna sey ba ge Yahudiya-aha palle, ge emnde umele wá, Dadaamiya-aatare-ka emtu? Una estuweka, itare keni Dadaamiya-aatare ba nane nanna. ³⁰ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Má fartarfe Yahudiya-aha áte Yaisu Almasiihu á vaterteva jirire á katafke-aara. Ge emnde a jeba umele keni ba estuwa nanna; má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, itare keni á vaterteva jirire á katafke-aara. ³¹ Emtu má nja ba: Dadaamiya á vaterte jirire ge emnde sey má fartarfe ate Yaisu Almasiihu wá, nja ganve tawraitá ba seke duksa dey emtu? Estuweka dekideki. Baira njá ankwá njante tawraitá.

4

Náwa ba seke estara Ibrahima a shaa jirire áza Dadaamiya

¹ Dzamawamidzámá áte eggyemiya Ibrahima, mi ba uwe kina áte nane? Ndza a shaa uwe nane áza Dadaamiya? ² Ma andze Ibrahima shánsha jirire áza Dadaamiya adaba shagerire á slera-aara wá, ma andze á gálá ire-aara átekwa. Amá nane ndza shánka dalila á gálá ire-aara á katafke á

Dadaamiya. ³ Anƙwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya, daaci, áƒaba ba fetarfire-aara ñanna, Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara. ⁴ Diyamidiya geni má ura anƙwa á maga slera wá, duksa na tá de vanta am iga á slera ñanna gafka dey mázle-aara, una ñanna mbera-aara, zlayá-aara. ⁵ Una keni ba estuwa: Edda una má dzamaaka de shá jirire áza Dadaamiya á ba an shagerire á slera-aara, amá a fetaare á ba áte Dadaamiya, ge ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire ba dey. Adaba Dadaamiya wá, á dzegwándzegwa vanteva jirire ge slehaypa. ⁶ *Dawuda keni ndza a ndahese elva áte edda una a shaa jirire ba dey á katafke á Dadaamiya, a bá ñane:

Edda-aara ñanna wá, gedetegeƒa.

⁷ Gedartegeƒa emnde na Dadaamiya a yateraare emtanƙire-aatare, á zhareka haypa-aha-aatare na.

⁸ Gedetegeƒa zhele na má Yaakadada Dadaamiya á jaheka haypa-aha-aara na.

⁹ Geƒa ñanna á tsakaná Dawuda na wá, sey tá sháná ba emnde na tá am shedekwe emtu? Una estuweka, antara ba emnde na tá baaka am shedekwe keni baƒemme. Adaba a bá miya ba kina: Dadaamiya a vante jirire ge Ibrahim adaba a fetaare áte ñane. ¹⁰ Emtu Ibrahim ndza a shanaa am sarte-ara geva edda á jirire á katafke á Dadaamiya? Am sarte na demda am shedekwe emtu, kwaye am sarte na zlaƒe daaka am shedekwe he? Ábi kwaye am sarte na zlaƒe daaka am shedekwe ba ƒekideki.

¹¹ Dem shedekwe na ndza a maganaa Ibrahim wá, ndza ba nalaama ge marese fetarfire-aara áte Dadaamiya, antara jirire na a shanaa ñane am zunɲwire á katafke-aara na. Daaci Ibrahim a geva estuwa dada arge emnde na daremka am shedekwe, amá fartarfe na. Dadaamiya á vaterte jirire á katafke-aara keni, ba seke una ni ndza a vante ge Ibrahim werre na. ¹² Zlaƒe adaliye keni ba ñane una dada arge emnde na tá am shedekwe, amá tá anƙwa ƒaba fetarfire á eddemiya Ibrahim na, ñane a fetaare kwaye zlaƒe daaka dem shedekwe na.

Sha duksa á Dadaamiya an fetarfire

¹³ Werre wá, Dadaamiya ndza a maganaa *waada ge Ibrahim, antara wulfe-aha-aara, geni watse á de vaterte duniya baƒemme ba seke warita. Dadaamiya maganáka waada ñanna ge Ibrahim áƒaba a ƒabete *tawraitá, amá áƒaba ñane fetarfe áte ñane haa a ganve edda á jirire á katafke-aara. ¹⁴ Ma andze Dadaamiya a magateraa waada ñanna ba ge emnde na ta tsaahé áte tawraitá wá, ma andze

baaka nampire á fetarfire, antara ba waada na a maganaa Dadaamiya na keni ma andze á gevá ba dey. ¹⁵ Ya ndahanaa áfaba uwe una: afaba tawraita wá, ñane á maramiya ba ni ervaunŋde jaaja Dadaamiya áte emnde, afaba faransárka. Baira am tate na emnde diyarka tawraita dekideki na wá, tá dzegwanka maganá baakire á fesarfire, afaba baaka ahuwa.

¹⁶ Daaci estuwa, *waada na a maganaa Dadaamiya na wá, a magán ge fetarfire, geni bademme á wulfe-aha á Ibrahimá tá de shá duksa ñanna názá ba dey. Amaana: emnde a fetarfe na ta tsaa á ba áte tawraita na, antara emnde umele na itare tá anŋkwa faba fetarfire á Ibrahimá na keni, bademme tá de shansha á ba an jirire. Afaba Ibrahimá wá, ñane gevge eddemiya bademme. ¹⁷ Anŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ba estuwa, a ba Dadaamiya á elván ge Ibrahimá wá: Yá gakvege dada arge emnde a jeba-aha gergere ba kwakya á bina. Daaci Ibrahimá a geva estuwa eddemiya bademmire á miya á katafke á Dadaamiya, afaba a fetaare áte ñane. Ba Dadaamiya una edda á tsante ura am fáyá, antara edda á ganve duksa na ndza baaka dekideki na keni á ba an elva na á segashe am mbuwe-aara na.

¹⁸ Ibrahimá wá, ndza gulanaaka ñane fetarfire-aara dekideki. Ma ndza emnde umele ta dzamán ba seke *waada á Dadaamiya á de gevka mazle-aara keni, Ibrahimá gulanaaka ñane fetarfire antara tama-aara dekideki. A gevaa estuwa dada arge emnde a jeba-aha gergere kwakya ba seke una ni ndza a bannaa Dadaamiya, a ba ñane: Náwa watse egdzara á ña tá de kwakyefkwakye na. ¹⁹ Am sarte ñanna, iva á Ibrahimá á maga deremke. Ma Ibrahimá á zhara ire-aara gevge emgyegwe kurcumme, diyaadiya geni mukse-aara Saraatu á taa yeka egdzere mázle-aara keni, aley Ibrahimá gulanaaka fetarfire-aara dekideki áte názena a bannaa Dadaamiya. ²⁰ Ñane ndza diyaadiya geni ba jirire, watse á shánsha duksa na a ba Dadaamiya á de vanteva na. Ñane magaaka shaige-aara dekideki. Baira fetarfire-aara ñanna a vante ndzedá kwakya, á gálá ba Dadaamiya duksa-aara. ²¹ Ñane ndza njantenja am ervaunŋde-aara geni Dadaamiya an hákuma ge mága názena a maganaa waada-aara na. ²² Kwaye ñane dalila na ni Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara ge Ibrahimá.

²³ Iyau, elva ñanna keni puwartepuwe am wakita á Dadaamiya, geni Dadaamiya ganvege edda á jirire ákyiye na mu, a halavuwa á ba áte ñane palle emtu? ²⁴ Elva ñanna wá, ta puwete áfaba miya keni, mi emnde na famitarfe áte edda una ndza a tsante Yaakadada Yaisu am fáya, geni miya

keni watse á vamiteva jirire á katafke-aara. ²⁵ Nane a naba tsanaahe ge Dadaamiya, geni á emtsemtsa ádfaba haypa-aha á miya. Am iga á emtsa-aara maa, a tsantehe zlafe á daliye am faya, geni á vamite an una nanna ge miya keni jirire á katafke-aara.

5

Shamiyansha mela antara Dadaamiya

¹ Daaci am shamiyansha jirire á katafke á Dadaamiya, adaba barka á fetarfire á miya áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, melamimela antara Dadaamiya mazle-aara. ² Ba Yaisu nanna palle una a weramitaa baráma geni mi shansha ngurna áza Dadaamiya adaba famitárfé áte nane. Kina wá, tsamiyaatse áte ngurna á Dadaamiya, gedamitegeda jipu, adaba ankwá tama á miya ge de nja antara Dadaamiya am sleksire-aara. ³ Gedá á miya zlafe tsaaka áte una nanna palle. Una ma ankwá zladá áte miya keni, gedá á miya ba kela-aara, adaba diyamidiya geni zladá nanna á mbamise farvaunđe. ⁴ Má shamiyansha farvaunđe, am iga-aara mí de gevege emnde na hyarephye am duksa bademme. Má gamiyevge estuwa, daaci má á ba an tama áte duksa á Dadaamiya. ⁵ Tama á miya nanna wá, á tekamika dfekideki, adaba Shedekwe Cudedde ankwá á ndahamindaha am ervaunđe geni Dadaamiya á wayámiwaya kwakya.

⁶ Ge jirire wá, werre ndza baaka dabari á miya dfekideki. Daaci am iga á una nanna, de hyephe sarte na ndza a tsanaa Dadaamiya na, lauktu a naba tsekwehe ge Yaisu *Almasiihu a emtsehe adaba haypa-aha á emnde-bademme. ⁷ Zlazladá jipu geni ura á emtsa am kela á ura umele, una ma edda-aara dfabetedaba jirire bademme keni. Má edda una kwakya maggwire-aara áte emnde wá, ámbane ura umele á naba eksaarekse emtsa am kela-aara. ⁸ Amá Yaisu Almasiihu nane a naba emtsehe am kela á miya, kwaye zlafe ma emnde a haypa emtsaade. Daaci mi naba diyeddiye áte una nanna geni Dadaamiya wayamiwaya ba kwakya. ⁹ Adaba emtsamtsa Yaisu Almasiihu am kela á miya wá, daaci mi shaa jirire áza Dadaamiya an uzhe-aara. Kina wá, njamitenja áte jirire-aara, geni watse á de lyamiyalye am názena watse á de magaterta Dadaamiya ge emnde adaba tá ankwá jána an ervaunđe. ¹⁰ Werre wá, ndza mi kelaade-aha á Dadaamiya, amá kina wá, baaka duksa am dagave á miya antara nane mázla-aara, zlanazle an emtsa á Egdza-aara. Sakwa kina deme melamimela na wá, njamitenja áte jirire-aara keni geni

á de lyamilya ba ge ðekideki, áðaba tsettse Egdza-aara am fáyá. ¹¹ Aley keni zlaþe á tsaaka an una geða á miya: Gefamitegeða jipu áte Dadaamiya aðaba názena a magaminaa ñane á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu, shamiyánsha mela antara ñane kina.

*Názu ndza a sanaa Naadama, antara una a sanaa Yaisu *Almasiihu*

¹² Ndza aðaba ba haypa á ura palle una samsa haypa á sem duniya, haypa ñanna a sateraa emtsa ge emnde. Daaci a hyete estuwa emtsa áte emnde baðemme, aðaba emnde keni baðemme tá maga ba haypa. ¹³ Ndza ba lauktu Dadaamiya á tsekwaná *tawraitá ge nabi Muusa keni, kertenj ndza njánja tsuwe haypa am duniya baðemme. Amá am zamáne na ndza zlaþe baaka tawraitá, Dadaamiya keni ndza ndavaaka haypa-aha á emnde. ¹⁴ Aley keni wá, kwaye am zamáne á Naadama, sem zamáne á Muusa, emtsa á maga ba sleksire-aara áte emnde baðemme. Ma hyepka haypa-aha-aatare ba seke názá Naadama na a kwaleve cena elva á Dadaamiya na keni, emtsa wá, yaterka ðekideki.

Nja á Naadama wá, ba gáráva á zhele na ndza a sáwa am iga-aara na. ¹⁵ Amá wá, zala buwa ñanna ta gergere jipu. Haypa na ndza a ganaa Naadama wá, náza slanveka ðekideki ge yaikkire á ñgurna na a velanaa Dadaamiya á sáwa ba dey na. Ba jirire, aðaba ba haypa á ura palle una emnde baðemme sharánsha emtsa, amá jatermeka duksa an yaikkire á ñgurna na á magaterná Dadaamiya ba dey ge emnde baðemme. Una keni a maganaa á ba á kya erva an ura palle zlaþe áðaliye: Ura ñanna Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Duksa na á vantá Dadaamiya ge ura wá, námpire-aara keni ba tsekemme, ká slateraaka antara una ndza a sanaa haypa á ura palle na. Názena a sanaa haypa á ura palle na wá, a saa ba záwa á sem mbiye á emnde baðemme á katafke á Dadaamiya. Amá má Dadaamiya magateránmaga ñgurna-aara ge emnde wá, ma a kwakyaave estara haypa-aatare keni, ñane vaterteva jirire á katafke-aara geni a mbedateraaka shairiya. ¹⁷ Ge jirire wá, aðaba ba haypa á ura palle, emnde baðemme daremde am erva á emtsa. Una baðemme ba lámare á ura palle ñanna. Amá ura ge buwire, amaana: Yaisu Almasiihu, ñane a naba se magaa pute umele. Aðaba barka-aara emnde sharánsha ñgurna yaikke áza Dadaamiya, á vaterteva jirire ba dey á katafke-aara. Itare wá, watse tá dem sha sleksire an shifa na á zleka na.

¹⁸ Daaci ba seke una emnde baðemme daremda am záwá á katafke á Dadaamiya áðaba haypa á ura palle na wá, ba estuwa zlaþe áðaliye una keni: Aðaba jirire na a maganaa

ura palle, ura ṅanna Yaisu Almasiihu, emnde bademme sharánsha effeya, a halaterse am zává, a vaterte shifa. ¹⁹ Zlabe ádaliye: Ba seke una emnde bademme darenda am erva ge haypa ácfaba ura palle kwalevkwale cena elva á Dadaamiya na wá, ba estuwa zlabe ádaliye una keni: Dadaamiya á vaterteva jirire ge emnde bademme ácfaba fesarfire á ura ge buwire na.

²⁰ Amá Dadaamiya a naba saa *tawraita zlabe ádaliye á sem duniya, geni á se kwakyepkwakya haypa-aha á emnde. Má kwakya haypa á emnde, Dadaamiya keni á magaterá ṅurna kwakya. ²¹ Ba seke una ndza a maganaa haypa sleksire-aara áte emnde bademme, á cebaterá an emtsa na wá, ṅurna á Dadaamiya keni an hákuma jipu zlabe ádaliye ge vaterta jirire ge emnde. Dadaamiya á kátá daterá á dem tata á shifa na á zleka na. Amaana tá de shá sleksire á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

6

Má an emtsa áza haypa, amá má an shifa áza Yaisu

¹ Mí bá uwe kina áte jeba á elva ṅanna? Mí bánba kina ganakini naba magawamimága haypa á miya, geni Dadaamiya keni á de sagamiyanvesage ṅurna-aara emtu? ² Estuweka dfekideki. Má ge elva á haypa wá, miya má an emtsa. Daaci mí dzegwáná estara kena mága haypa mázle-aara? ³ Emtu diyakurka geni miya bademmire á miya, am sarte na tá aṅkwa baramibara am yáwe á baptisma na, miya gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Diyakurka geni am sarte ṅanna ba seke emtsamimtsa kerde antara ṅane emtu? ⁴ An bára á miya am yawe á baptisma na wá, emtsamimtsa kerde antara ṅane, hedaramiheda kerde keni. Daaci ba seke una ndza tsetetse Yaisu Almasiihu am fáya an hákuma á Eddenara na, ba estuwa shifa á miya keni á eptsaptepts, gamiyevge aṅwaslire am njá á miya bademme.

⁵ Daaci má gamiyevge palle antara ṅane estuwa, an emtsa na ba seke názá-aara na, daaci ba jirire, ge tse am fáya keni ma ba palle. Dadaamiya á tsamitetse am fáya ba seke una ndza a tsantaa ṅane. ⁶ Diyawamiyeddiye una ba shagera: Am sarte na tá aṅkwa zlenjela Yaisu Almasiihu áte dzangala, cebarateraceba kerde antara shifa a haypire á miya werre na, geni shifa a haypire ṅanna á zlauzle, mí sesse am erva á haypa mázle-aara. ⁷ Acfaba má ura gevge emtsa wá, baaka názu á eksaná haypa áte edda-aara mázle-aara. ⁸ Má diyamidiya ge emtsamimtsa kerde antara ṅane wá, ge tsete am fáya keni diyamidiya geni mi de

tsettse antara ɲane. ⁹ Zlabe ádaliye: diyamidiya geni Yaisu Almasiihu wá, ɲane tsetse am fáya, á emtseka mázle-aara, adaba á danuka emtsa ge ɲane. ¹⁰ Ádaba emtsa-aara ɲanna wá, ndza a emtsa ádaba haypa-aha á emnde, a emtsehe ba ser palle, hyephye ge bademme. Amá shifa na an ɲane kina na wá, atuge Dadaamiya. ¹¹ Ba duksa palle ge kure keni: Diyaweddiye ba shagera am ire á kure, geni kure wá, kwá an emtsa á katafke á haypa. Amá shifa na kwá an ɲane kina na wá, kwá átuge Dadaamiya, adaba kwa ba palle antara Yaisu Almasiihu.

¹² Daaci yawanánka baráma dfekideki ge haypa á maga sleksire-aara áte kure, geni sey kwá maga ba shagerkire na á kátáná vuwa á kure na watse á de ba am haha na. ¹³ Yawanánka ba kure an ire á kure vuwa á kure ge haypa, geni ubiya-aha á kure á gevge kazlaɲa á mága emtaɲkire. Arge una ɲanna, fawanemfa ire á kure am erva ge Dadaamiya, kwa emnde na ndza kwá an emtsa, tsakuretse am fáyá na, geni bademme á ubiya-aha á kure, á gevge kazlaɲa á mága slera á jirire. ¹⁴ Daaci fawanemka ire á kure am erva ge haypa ba dey, adaba kure gakurevka am erva á *tawraita, kure kwa emnde na kwá áte ɲgurna á Dadaamiya.

Geva náve á haypa, bi sha jirire áza Dadaamiya

¹⁵ Ázara á bá kure kina? Mí bánba ganakini miya mi baaka am erva á *tawraita, má áte ɲgurna á Dadaamiya, naba magaumimága haypa á miya emtu? Estuweka dfekideki. ¹⁶ Emtu diyakurka geni má kwa yanaa ba kure ire á kure am erva á ura geni kwá dɔba ba názá-aara, kure gakurevge náve-aha á edda-aara emtu? Ndza diyakurka estuwa emtu? Daaci má kwa nave-aha á haypa, kwá dɔba ba názá á haypa, amá ɲane á dákurá á de cebakurceba. Amá má kwá dɔba názá á Dadaamiya, ɲane wá, á de gakurvege emnde a jirire á katafke-aara. ¹⁷ Galaumigála Dadaamiya ádaba sakuresse am návire á haypa, kwá aɲkwa fansárfe ge Dadaamiya, kwá aɲkwa lyiya názu tá tsahakurse áte ɲane an ervaunɔde á kure palle. ¹⁸ Kina wá, sakuresse am erva á haypa, gakurevge náve-aha á Dadaamiya geni kwá maga ba jirire mázle-aara. ¹⁹ Yá aɲkwa vakurte gera á elva an návire am duniya na wá, ádaba ba yiyiyire á hyema á kure ge cenva elva áte watsewatsire. Werre, kure ndza kwa yaa ire á kure bademme ge mága ba shagerkire, ba kelaazare ndza kwa fare ba ge mága emtaɲkire. Una keni magaumága á ba áte una ɲanna: Yawanánya ire á kure bademme

ge Dadaamiya, gawuvge náve-aha-aara ge mága ba jirire bademme. Estuwa, kwá njinja áte cufedfire.

²⁰ Am sarte na ndza zlaɓe kwá am návire á haypa, kure ndza baaka lámbe á kure áte elva á mága jirire. ²¹ Ndza kwa shaa uwe am mága á kure werre ɲanna, kina ba enndaha-aara keni á wakurwa zherwe na? Ábi ndza baaka? Baira ma andze kwá shánsha emtsa am iga á una ɲanna. ²² Amá kina wá, sakuresse am erva á haypa ɲanna mázle-aara, gakurevge náve-aha á Dadaamiya. Námpire-aara keni shakuránsha jipu, gakurevge emnde cufedde kwá átuge Dadaamiya. Am iga á una ɲanna keni, watse kwá shá shifa na á zleka na. ²³ Áɗaba má ura á maga ba haypa wá, edda-aara á de shá ba emtsa ge mbera-aara. Amá názu á vanta Dadaamiya ba dey ge ura wá, á vanta shifa na á zleka na, má garevge palle antara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

7

Gáráva an mukse á zhele

¹ Ge diyakurkire emtu egdzar mama-aha-aaruwa geni *tawraita anƙwa á maga hákuma-aara áte ura sey má zlaɓe edda-aara an shifa? Una elva-aaruwa una yá vakurte ge kure aɗaba kure diyakurdiya názu am tawraita. ² Ba seke mukse á zhele, má zlaɓe zhele á mukse ɲanna an shifa, an piya jipu geni á verɲa mukse ɲanna ge de ga zhele umele. Amá má baaka zhele-aara an shifa wá, daaci á kwaráná ba ɲane ire-aara mázle-aara, á piyanteka tawraita mázle-aara. ³ Má gevge ni zlaazlálá mukse ɲanna, de gaaga zhele umele a ya ba zhele-aara an shifa wá, mukse ɲanna maganaamaga gwardzire. Amá má keɗaakeda zhele-aara, ma de gaaga zhele umele keni, baaka gwardzire áte ɲane, an piyeka mázle-aara.

⁴ Ge kure keni ba estuwa ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, á kwarakurá tawraitaka mázle-aara, áɗaba kwá an emtsa á katafke-aara, emtsakuremtsa kerde antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, gakurevge átuge edda una ɲanna ndza emtsamtsa, tsetetse am fáya na. Miya bademme keni am njá á miya kina antara kure na wá, mí maga ba duksa shagera na watse an námpire aza Dadaamiya na. ⁵ Áɗaba am sarte na ndza mi maga ba názena á katáná ire á miya wá, ndza mi maga ba haypa. Sámsa tawraita keni a se tsante enƙale á miya zlaɓe áɗaliye ge mága ba haypa. Estuwa, ma andze mí shánsha emtsa am iga-aara. ⁶ Ndza werre wá, mi ba seke dangay-aha á tawraita, amá kina shamiyánsha ire á miya ázenara.

Ádfaba miya má an emtsa á katafke-aara. Daaci kina wá, mí an shifa áŋwaslire, mi dzegwándzegwa magannaamaga duksa ge Dadaamiya áte unŋule na á maramiyá Shedefkwe-aara na. Gafka áte unŋule werre na ndza á yanaa názu am tawraita na.

**Tawraita á maraterá ba haypa-aha-aatare ge emnde*

⁷ Mi bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí banba ganakini an haypa *tawraita emtu? Estuweka defkideki. Aley keni wá, a se balisaa ba tawraita názena tá dahaná an haypa na. Ma andze biyánka shairiya á Dadaamiya: Fe-ka ice am duksa á ura, ma andze yá diseka geni una ŋanna haypa. ⁸ Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya ŋanna, haypa shánsha baráma áte iya mázle-aara, berhiyemberha am fa ice am duksa-aha gergere ba kwakya. Ma andze baaka tawraita, haypa keni ma á dzegwánka mága kelaadire áte ura. ⁹ Werre, am sarte na ndza zlaɓe diyanka tawraita wá, ndza ya kurken ya ba ura an shifa. Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya wá, náwa ya keni, á bá haypa, tsetse an shifa, ¹⁰ iya emtsanemtsa. Dadaamiya wá, ŋane a saa tawraita ge vaterte shifa ge emnde, amá áte názá-aaruwa na wá, a siyaa ba emtsa. ¹¹ Ya ndahanaa ádfaba uwe una? Ádfaba am sarte na diyaneddiye shairiya á Dadaamiya, haypa keni shánsha baráma áte iya, a jiyaa eŋkale-aaruwa bademme geni yá farfe ge mága haypa-aha umele. A jiyaa estuwa haypa, amá a ŋgudansaa ba tawraita huɗe. ¹² Amá tawraita an ire-aara wá, ŋane cuɗeɗɗe, shairiya-aha á Dadaamiya na am huɗe-aara bademme cuɗeɗɗe, bademme ba jirire, bademme shagera.

¹³ Daaci duksa shagera estuwa emtu á siya emtsa ge iya? Ŋane-ka defkideki. Iya wá, a jiyaa ba haypa. Ba ádfaba dzegwanánka dɓa shagerire á názena am tawraita, daaci a naba cavadiŋtehe ge haypa, a tedese shifa am ya, an duksa shagera ŋanna. Tá dise áte una ŋanna ganakini haypa wá, haypa ba jire. Daaci, adɓa barka ba tawraita, haypa maresemáre ire-aara geni ŋane wá, mándzawe ba jire.

Ura á kátá á maga shagerire, amá á daaka ndzedɓa-aara

¹⁴ Diyamidiya *tawraita wá, a sawa áza Dadaamiya, amá iya, ya ba urimagwe, ba seke tá veliwe an vela ge haypa, ganevge náve-aara. ¹⁵ Názena yá maganá iya na wá, ba iya keni cenanseka. Názena yá kátá maganá iya, á daaka ndzedɓa-aaruwa, yá maga una wayanka na. ¹⁶ Má ganuge názu wayanka emmága-aara wá, yá dise áte una ŋanna shagerire á tawraita. ¹⁷ Daaci má estuwa, mándzawire ŋanna yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá

ba haypa na aṅkwa am vuwa-aaruwa na. ¹⁸ Diyandiya ganakini baaka shagerire azeruwa, amaana: ázeruwa urimagwe na. Ádaba ba jirire geni am ervaunde-aaruwa wayanwáyá mága shagerire, amá á daaka ndzedá-aaruwa. ¹⁹ Shagerire na yá kátá maganá ya wá, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga ba mándzawire na wayanka na am kela-aara. ²⁰ Má ganuge názu wayanka emmága-aara na wá, yá dise áte una ṅanna geni yá maganá ba iya an ire-aaruwaka, á maganá ba haypa na aṅkwa am vuwa-aaruwa na. ²¹ Názu yá aṅkwa tapaná iya am vuwa-aaruwa wá, má yá kátá maga shagerire, kertenṅ ba jarje shagerkire á katafke-aaruwa, yá maganaamaga una ṅanna am kela-aara. ²² Ate una am ervaunde-aaruwa wá, wayanwáyá yá dabetedába tawraitá á Dadaamiya ba shagera. ²³ Amá aṅkwa duksa mándzawe am vuwa-aaruwa, ṅane wayiyanteka dekideki ganakini yá maganaamaga shagerire na diyandiya am ire-aaruwa. Duksa ṅanna a give ba seke yá náve-aara geni sey yá maga ba haypa na am vuwa-aaruwa na, baaka duksa umele. ²⁴ Kay! yá baaka degiya! An vuwa á haypire-aaruwa na wá, á shisha emtsa! Á lysisá ware-aaruwa? ²⁵ Dadaamiya wá, aṅkwa, yá slafaná we-aaruwa ba ge ṅane palle á kyá erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Daaci ba seke una ya enndaha na: Iya an ire-aaruwa wá, tsanaatse á ba áte una a ndahesa Dadaamiya am tawraitá na. Amá an vuwa a urimagwire-aaruwa na wá, yá aṅkwa maganá áte názá á haypa.

8

Emnde na tá maga ba názu á kataná Shedefkwe Cufedde na

¹ Daaci kina wá, baaka zává mazla-aara am mbiye á emnde na garevge palle antara Yaisu *Almasiihu na. ² Adaba Shedefkwe Cufedde na aṅkwa vaterte shifa ge emnde na tá am erva á Yaisu Almasiihu, sisese am erva á haypa, sisese am erva á emtsa. ³ *Tawraitá wá, ṅane dzegwánka halese emnde am erva á haypa, adaba baakire á paydá á emndimagwaha ge mága názu a ndavateruwa ṅane. Amá wa, Dadaamiya maganaamaga duksa ṅanna janviyaaja ge tawraitá na. A maganaa estara ṅane? A naba bela Egdza-aara á sem duniya, áte nderáva á miya emndimagwaha na má an haypa na, geni á se lyamivaare ṅane haypa-aha á miya. Dadaamiya a puwanem estuwa zawa am mbiye ge haypa na am vuwa á emnde na. ⁴ Dadaamiya a magaa una ṅanna wá, ba geni mí maṅka názena á kataná ba ire á miya, amá mí maganaamaga

jirire na á ndavaná tawraitá na baɗemme, miya emnde na á kwaramiya Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na. ⁵ Aɗaba emnde na tá maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dzama ba názena á kataná ire-aatare ɲanna. Emnde na tá maga ba názena a baterna Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, itare tá dzama ba názena á kataná Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na. ⁶ Daaci emnde na itare tá maga ba názu á kataná ire-aatare, itare tá shánsa emtsa. Amá emnde na tá dzáma ba názu á kataná Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, itare tá shá shifa na á zleka na, antara hairire. ⁷ Emnde na ni tá dzama ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá ɗabeka tawraitá á Dadaamiya, itare tá dzegwánka ɗaba Dadaamiya ɗekideki, ta kelaade-aha-aara. ⁸ Baɗemme á emnde na tá njá á maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá shánka háyá áza Dadaamiya ɗekideki.

⁹ Amá kure wá, kwá maganá áte una á kataná ire á kureka, á kwarakurá ba Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, aɗaba aɲkwa Sheɗekwe ɲanna am kure. Má ura baaka an Sheɗekwe ɲanna wá, edda-aara gevka átuge Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Ma kwa an emtsa aɗaba lámare á haypa keni, amá má aɲkwa Yaisu Almasiihu am kure wá, Sheɗekwe Cuɗeɗɗe á vakureteva shifa jirire, aɗaba kure gakurevge emnde a jirire á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Má aɲkwa Sheɗekwe á Dadaamiya na ndza a tsetaa Yaisu Almasiihu am faya na am kure wá, una ba jirire ganakini ba ɲane zlaɓe una watse á de femfa shifa am kure keni, an hákuma á Sheɗekwe-aara aɲkwa am kure na.

¹² Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, má estuwa wá, ba seke má an gema am vuwa geni sey mi maganaamaga názena á kataná Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na, mi maɲka una á kataná ba ire á miya na. ¹³ Aɗaba uwe, má kwá ɗabaná áte una á kataná ire á kure na, kure kwá de shá ba emtsa. Amá má kwá ganapteka ɗekideki ge kazlaɲaha na á kataná vuwa á kure, á kwarakurá ba Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, daaci estuwa wá, kwá shánsa shifa á jirire. ¹⁴ Baɗemme á emnde na tá ɗabaná áte una á maraterná Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na wá, itare ta egdzara á Dadaamiya. ¹⁵ Aɗaba uwe, Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na kwa shanaa kure áza Dadaamiya na, kwa shan geni á eptsakurá ádaliye á dem návire á kure werre-ka, geni kwá njá an lyawa zlaɓe ádaliye-ka, amá kwa shan geni á gakurvege egdzara á Dadaamiya, á vamita ɲane baráma a ɗáhá Dadaamiya an dada. ¹⁶ Iyau, aɲkwa á bamiyanba Sheɗekwe Cuɗeɗɗe ɲanna am ervaunɗe á miya, geni miya wá, ba jirire ma ba egdzara á Dadaamiya. ¹⁷ Am gamiyevge egdzara-aara estuwa, daaci miya keni má de shánsa dza á miya am

dukasa shagera na a fater ge emnde-aara na. Ba miya antara Yaisu Almasiihu una má de shánsha dukasa ñanna. Adaba má eksamiyaarekse sha zladá seke ñane, daaci má shánsha de nja am yaikkire keni antara ñane.

Yaikkire na má ufaná miya áza Dadaamiya

¹⁸ Una wá, diyandiya ba jirire ganakini zladá na má anƙwa shaná miya kina wá, hyafka ba názara keni ká slaterka an yaikkire na watse á de vamita Dadaamiya na. ¹⁹ Adaba bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya, tá anƙwa á tsakwa ba hyema á sarte na má watse Dadaamiya á mara egdzara-aara áte parakkire am sleksire-aara na. ²⁰ Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na wá, garevge ba seke duksa ba dey ázeñara. Amá namaari-aatare-ka, a fateraare ba Dadaamiya ñanna adaba haypa á emnde. Aley, duksa-aha ñanna tá á ba an tama-aatare áte shagerire na watse á de magaterná Dadaamiya. ²¹ Elva ñanna wá, amaana: Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na, watse tá shánsha ire-aatare. Adaba watse tá sesse am erva á emtsa, watse tá lebe-ka mázle-aara, itare keni watse tá shá yaikkire ba seke egdzara á Dadaamiya. ²² Miya wá, diyamidiya ganakini sem ba vatená keni, bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na tá anƙwa basha ba zladá emtsaade. Am ervaunƙe-aatare tá anƙwa ñiya ba seke mukse na am zladá á yá na. ²³ Amá tá ñiya ba duksa-aha ñanna-ka palle, antara ba miya. Amá Dadaamiya vamiteva Shedekwe-aara. Shedekwe ñanna wá, duksa zunñwe am nazena mí de shaná miya ázeñara bademme. Daaci mí ámbera á ba ñiya ñanna am ervaunƙe á miya, má anƙwa tsákwa ba hyema á sarte na watse á se halamisehale Dadaamiya náza á ba ge deƙideƙi am zladá ñanna, á gamivege egdzara-aara. ²⁴ Dadaamiya wá, ñane a lyamise vatene-ka, amá miya zlaƙe má anƙwa tamaná á ba an tama emtsaade. Adaba uwe, má ura á nanna názu anƙwa á tamaná ñane wá, á tamaná an tameka mazla-aara adaba shansha. Emtu ware edda una zlaƙe á tamaná an tama duksa na am erva-aara ba ge ñane? ²⁵ Tama wá, mi fánaa áte duksa na zlaƙe namiyánka emtsaade na. Una wá, mí tsakwa hyema-aara ba shagera, mí farvaunƙe ba shagera am huƙe-aara.

²⁶ Daaci estuwa, Shedekwe Cufedƙe keni á sáwá á se melamiyumele adaba baaka ndzedá á miya ge miya. Miya wá, ba mága maduwa áte unñule-aara keni diyamika, amá Shedekwe Cufedƙe á kyuwanva ba ñane ge Dadaamiya am kela á miya, á ñalamiyuñale ñane áte una á taa tsakeseka ura na. ²⁷ Dadaamiya wá, ñane diyaadiya názu

am ervaunŋde á emnde. Daaci ŋane diyaadiya názena á kataná Shedefkwe Cufedŋde na keni, adaba Shedefkwe Cufedŋde ŋane á ŋalateru ba ge emnde á Dadaamiya, á ŋalateru áte namaari á Dadaamiya.

²⁸ Daaci má estuwa, diyamidiya ganakini Dadaamiya wá, aŋkwa antara emnde na a dzeratersaa ŋane ma am uwe keni. Itare keni wayarwáyá an Dadaamiya jipu. Ma jebara-aatare keni á zlauzle á ba áte shagerire. ²⁹ Emnde na Dadaamiya ndza a dzeraterse werre na wá, a ba am werrire ŋanna zlaŋe adaliye a tsateraahe ganakini watse tá de gáráva antara Egdza-aara, lauktu Egdza-aara á de geva makaji am dágave á egdzara ŋanna bademme. ³⁰ Bademme á emnde ŋanna á dzeratersa Dadaamiya werre na, a datersehe bademme, a vaterte jirire á katafke-aara, a naba vaterte nja antara ŋane am sleksire-aara.

Dadaamiya wayamiwaya baaka halavuwa-aara

³¹ Má Dadaamiya aŋkwa antara miya estuwa, aŋkwa názu mí ndahaná miya zlaŋe adaliye arge una ŋanna emtu? Ware edda una á dzegwándzegwa geva kelaade á miya mázla-aara? ³² Dadaamiya, ŋane shebaaka Egdza-aara, amá a naba yananuhe ge emtsa áfaba miya. Má Dadaamiya á vamite Egdza-aara estuwa, sakwa duksa-aha umele emtu? duksa-aha umele bademme keni watse á de vamiteva. ³³ Ware edda una á dzegwándzegwa icateraare sera ge emnde na a dzeraterse Dadaamiya? Baaka dekiŋdeki, adaba ba ŋane an ire-aara una a vaterte jirire na. ³⁴ Daaci estuwa, aŋkwa ura a dzegwándzegwa mbedamimbeda am shairiya emtu? Baaka á jerka dekiŋdeki. Adaba Yaisu *Almasiihu ŋane emtsamtsa áfaba miya, zlaŋe adaliye keni tsetetse am fáya, aŋkwa am nadafa á Dadaamiya, á ndahaná ŋane elva am kela á miya. ³⁵ Nja wayáva na á wayámiya Yaisu Almasiihu na, aŋkwa názu á dzegwándzegwa tegamiya an ŋane emtu? Baaka una á jerka dekiŋdeki. ŋane ba á wayamiwaya. Una ma palasa, ma beccire, ma zlaŋa na tá fáná emnde áte miya, ma waya am huŋe, ma petekkire á erva, ma nasáre na áte ura, una ma duksa na á zlanazle shifa am miya keni á dzegwánka dekiŋdeki. ³⁶ Zlaŋa á miya ge miya wá, ba seke una aŋkwa puwartepuwe am wakita á Dadaamiya na, a bá ŋane:

Áfaba ba ekka Dadaamiya, ŋere ba kelá á váha ba seke tá zlanazle shifa am ŋere, gaŋerevge ba seke kyawe-aha na tá dáterá á de cebaterceba na áza emnde.

³⁷ Nja una-aha ŋanna bademme na, aley miya wá, má vaatara keni sey mi gana ba miya midalire, áfaba ndzendzedire á edda una wayamiwáyá jipu na. ³⁸ Una

ba jirire diyandiya ganakini baaka ðekidèki duksa na á dzegwándzegwa tegamiya antara Dadaamiya, áðaba wáyava-aara kwakya jipu áte miya. Una ma má emtsa, ma má ba an shifa á miya layye keni ba duksa palle ázenjara. Ma malika-aha antara duksa-aha na am samaya na, ma duksa na anjwa a magava kina, ma una watse á de magava á katafke na, ³⁹ ma duksa-aha na tá am zhegela átire, ma una am ekte á samaya keni, am duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme á jerka ðekidèki una á dzegwándzegwa tegamiya an Dadaamiya, áte wáyáva-aara na á wayámiya njane á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

9

Iserayiila-aha jirire na a dzeratersaa Dadaamiya

¹ Náwa elva-aaruwa na yá bakurná ya, yá ndaakur ba jirire, baaka fida amkwa, adaba ya sledfaba á Yaisu *Almasiihu. Ba iya keni an hakuma á Shedekwe Cufedðe, diyandiya am ire-aaruwa ganakini ba jirire baaka fida am elva-aaruwa njanna ðekidèki. Yá bakurá geni ² yá áte paláse an tsaka ire, á wiwa jipu am ervaunðe-aaruwa baaka ekhye-aara. ³ Á wiya adaba uwe? Áðaba emnde a jeba-aaruwa diyareka Yaisu Almasiihu ge nejzla shifa-aatare. Ate iya kina wá, ma seke á naba gevge wá, wayanwaya geni á nyainyivenyainye Dadaamiya am kela-aatare, á mariyánka ðaba Yaisu Almasiihu njanna mazla-aara, mákini itare tá shansha shifa ba jirire. ⁴ Itare ta emnde a *Iserayiila, a dzeratersaa ba Dadaamiya, a gaterve egdzara-aara, ba Dadaamiya njanna a marateraa ðemðemire-aara ge itare, a magateraa namána, a vaterte *tawraitá, antara baráma á nja am sera-aara ba kelaazare, am magateraa *waada ganakini watse á de vaterte duksa; aley, itare eksaranteka ðekidèki. ⁵ Itare ta wulfe-aha á Ibrahimá tsa, am yá á vuwa, baira ta ba emnde a jeba antara Yaisu. Yaisu Almasiihu wá, njane Dadaamiya, duksa bademme á bá am erva-aara. Galaumigálá ba njane dem ba ge ðekidèki. *Aamin.

⁶ Dadaamiya eptsanteptsá elva-aara emtu? Una estuweka. Duksa na a ndahese Dadaamiya wá, baaka pekye-aara. Amá Iserayiila-aha kwakya diyarka Yaisu Almasiihu. Estuwa bademme-aatare-ka una garevge Iserayiila-aha á jirire. ⁷ Zlabe ádaliye, Ibrahimá wá, kwakya wulfe-aha-aara, amá áte una ndza a ndahanaa Dadaamiya wá, bademme-aatare-ka ta wulfe-aha-aara ba jirire á katafke á Dadaamiya. Adaba a bá Dadaamiya á elvan ge Ibrahimá: Sey ba eggye-aha á Isiyaaku palle una ta wulfe-aha á njane ge ekka. ⁸ Elva njanna wá, amaana: Am wulfe-aha á Ibrahimá bademme, tá

anƙwa emnde umele-aatare garevka egdzara á Dadaamiya. Sey ba emnde na Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia emtsaafe lauktu á shatersha na. ⁹ Náwa ndza a maganaa estuwa Dadaamiya waada ɲanna ge Ibrahimia: Ndza a banaa: Má watse hyephye sarte-aaruwa, watse yá sawa, Saraatu á de ya egdzere zhele.

¹⁰ Zlabe halavuka áte una ɲanna palle. Raibaika keni ndza a yanaa egdzara wulhe-aha buwa ge eggymiya Isiyaaku. ¹¹⁻¹² Á ba am una zlabe yaraterka emtsaafe keni kerten mbedanumbede tsawe Dadaamiya ge Raibaika, ganakini watse á malaavemale ba kudere arge male, watse male na á de maganá slera ge kuderenjara. Baaka názu ta maganaa itare emtsaafe, ma shagerkire ma shagerire keni. Dadaamiya a magaa una ɲanna ge marese ganakini ma vaatara keni ɲane á maga duksa á bá áte una á kataná ɲane. Daaci má á dzera ura keni, á eksese ura-aara á ba áte una á kataná ɲane, adaba slera á edda-aara-ka. ¹³ Daaci de sesse una ɲanna am wakita á Dadaamiya, a bá ɲane: Iya ya hayá ba Yakubu, wayanka an Isuwa.

¹⁴ Daaci, mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí bánba ganakini baaka jirire á Dadaamiya emtu? Una keni estuweka defideki. ¹⁵ Ábi ndza banánba Dadaamiya ge Muusa, a bá ɲane: Iya, yá diya ba magan shagerire ge edda una yá kata maganá shagerire na, yá diya ba zanvaareze ge edda una yá kata zanvaareze, á bina. ¹⁶ Daaci má Dadaamiya eksesekse ura wá, adaba a katanaa edda-aara-ka, adaba slera-aara-ka, amá a wayta ba Dadaamiya maganá shagerire ge edda-aara. ¹⁷ Zlabe adaliye, anƙwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá Dadaamiya á elvan ge sleksu *Firawna: Ganakveka slekse yaikke ba dey, ya gakve slekse yaikke geni watse yá marese hakuma-aaruwa áte ka, yá hyanmehye zhera-aaruwa am duniya bademme an una ɲanna. ¹⁸ Kwaye ɲane zlaláva á elva ɲanna, geni Dadaamiya á maganá shagerire ge edda una á kataná ɲane, á vante degdegire á ire ge ura umele, bademme á magán á ba áte una á kataná ɲane.

Shagerire na á magaterná Dadaamiya ge emnde, antara má jaaja ervaunƙe

¹⁹ Ambane ura umele má cenáncena estuwa, á de biyá: Labára Dadaamiya á ɲá emnde an shairiya adaba shagerkire na tá maganá itare má ba zlauzle á sawa ázeɲára? ²⁰ Ya bá ba ka ura-aaruwa: Ka urimagwe keni ká hyep uwe, baira ká gan jáwe ge Dadaamiya? Gahe keni á dzegwándzegwa maganá jáwe ge slendera-aara, á baná: ká nderi ge uwe estuwa emtu? ²¹ Slendera á gahe wá, á diya

ba emmága názena á kataná ñane an ebbehye-aara. Á bá an ebbehye palle, á naba tegansetege buwa, á nderendera gahe na an daradza na an kyalma-aara, an umele keni á nderendera zhera ba gahe an ñane.

²² Daaci má Dadaamiya keni á kata magán ba seke náza slendera á gahe, á shákaashá emtu ge ekka? Náwa ñane, á kátá maraterá ervaunđe na á ja ñane na, antara kwakyire á hakuma-aara ge emnde. Aley keni wá, zlaɓe anƙwa á ebbasha emtsaade emnde na a nderateraa ñane na, antara ba emtanƙire na tá maganá itare na keni, ñane á faterá ba ervaunđe. Amá vacite umele wá, emnde ñanna tá de shá ba emtsa. ²³ Ba estuwa ñanna zlaɓe ádaliye, Dadaamiya á kátá maraterá sleksire-aara ge emnde na a magateraa shagerire, a tsatsater kwaye am fantaufe geni watse tá de njá kerde am sleksire-aara. ²⁴ Emnde ñanna wá, ba miya, a dzeramisaa ñane. A dzeramise á bá am Yahudiya-aha-ka palle, a dzerese am jeba-aha umele keni baɗemme. ²⁵ Una wá, ba seke una anƙwa a ndahese am wakita-aara a puwetaa nabi Hausiya na, a bá ñane:

Emnde na ndza ta emnde-aaruwa-ka na watse yá gatervege emnde-aaruwa; emnde a jeba na ndza wayanaterka na watse yá gatervege náwiyá-aha-aaruwa, a bá ñane.

²⁶ Ba emnde ñanna ndza ya baternaa ba iya am larde-aatare geni ta emnde-aaruwa-ka ɗekiɗeki na, á bá am larde ñanna watse yá bateránba zlaɓe ádaliye: Ekkure, kwa egdzara-aaruwa ge iya, ya Dadaamiya slefa shifa am emnde.

²⁷ Anƙwa názu ndza a ɓalesaa nabi Aisaya keni áte Iserayiila-aha, a ba ñane: Ma Iserayiila-aha yaireya ba kwakya, garevge ba seke shiili na am guwa na keni, aley watse cekwa emnde na tá de ñezlesenzele na am dagave-aatare, a bá ñane. ²⁸ Dadaamiya Yaakadada wá, á haraaka, watse á se emmága názena a ndahesaa ñane na baɗemme.

²⁹ Una keni ndza a ɓalesaa ba nabi Aisaya ñanna zlaɓe ádaliye, a bá ñane:

Dadaamiya wá, slekse ba ñane palle. Ma andze dzereseke emnde umele am dagave á egdzara á miya wá, miya keni ma andze mi ɓaaka ba seke tara ekse á *Saudauma antara *Gaumaura, ma andze miya keni á shamisha lámare ba seke itare.

*Yaisu *Almasiihu gevge ba seke nákwá á ceɓa emnde an ektápaare áza Yahudiya-aha*

³⁰ Estara ñane zlááva á elva ñanna? Sera á elva ñanna wá, náwa estuwa: Emnde a jeba umele itare tatayarka geva

emnde a jirire am ice á Dadaamiya ɔekidɔeki. Amá kina wá, ta geva ba itare emnde a jirire áza Dadaamiya, aɔaba fartarfe an ɔane. ³¹ Yahudiya-aha maa, itare ta tatayanaa á bá an ndzedá ge zla názena á ndahaná *tawraitá, ge sha jirire an ɔane áza Dadaamiya, amá dáaka ndzedá-aatare. ³² Labára daaka ndzedá-aatare? Aɔaba fartareka am ervaunɔde. Itare tá slaslán ba seke watse tá shá jirire áza Dadaamiya, má watse zlarinaazle mága názena á ndahaná tawraitá baɔemme. Daaci a cebateraa estuwa nákwá ɔanna an ektápaare. ³³ Ankwá puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ɔane:

Cenaucena baɔemme: Náwa yá belá nákwá palle am larde á *Siyauna, watse á de cebaná ɔane emnde an ektápaare, watse ɔane á geva palaha na tá mbaɔa emnde átekwa na. Amá edda una a fetaare áte ɔane wá, á haslanaaka.

10

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya kwakya am ervaunɔde-aaruwa, yá ankwá ɔalaná áza Dadaamiya wá, yá kátá ba a saremsa Yahudiya-aha á ɔere keni á sem sera á Dadaamiya, tá lyelya shifa-aatare. ² Ge jirire wá, yá endáhá ba parakke itare keni tá ankwá wava ge mága názena á kataná Dadaamiya, amá sharantauka ba emmága-aara. ³ Am sharantauka ge názena tá maganá emnde ge sha jirire an ɔane aza Dadaamiya, itare ta naba njeta áte slera-aatare ge sha jirire. Daaci an una ɔanna, itare sarka á sem sera á Dadaamiya ge sha jirire. ⁴ Am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu, slera á *tawraitá keni zlauzle mazle-aara. Estuwa, má á fetaare ware áte ɔane keni edda á jirire ba ɔane áza Dadaamiya.

*Má á fetaare ware áte Yaisu *Almasiihu keni á lyelye shifa-aara*

⁵ Werre wá, ndza a puwetaa nabi Muusa áte elva á sha jirire áza Dadaamiya an názena am *tawraitá, a bá ɔane: Má ura maganaamaga názena am tawraitá wá, á shansha shifa. Amá wá, a yanseka ba palle keni, á bina. ⁶ Amá á ba am wakita á Dadaamiya ɔanna zlaɔe áɔaliye, una tá puwete ge sha jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, estuweka. A bá ɔane: Bánka am ervaunɔde á ɔa ganakini ware una watse á kapte á dem samaya na. Elva ɔanna wá, amaana á kata bá: ware una á de ɔaha Yaisu *Almasiihu am samaya. ⁷ Zlaɔe áɔaliye: Bánka am ervaunɔde á ɔa ganakini ware una á duwa á dem faya na. Amaana: a duwa ware á de ɔaha Yaisu Almasiihu na am faya. ⁸ Bánka estuwa, aɔaba a ba wakita á Dadaamiya wá: elva á Dadaamiya ba herzhe

an ka, yiyiyeka ðekidèki. Elva ñanna wá, á ba am mbuwe á ña keni ndaksendahe, faktarefe am ervaunðe á ña, a bina. Adaba elva umele-ka, ba elva na má ankwá balaterá waazu-aara ge emnde geni a fartarfe áte Dadaamiya na. ⁹ Má ndaksendahe an we á ña parakke ganakini ba Yaisu una Yaakadada, fakatarfe keni am ervaunðe á ña geni Dadaamiya tsantetse am faya wá, ekka ká ñezlesenjle. ¹⁰ Máki famitarefe áte Yaisu Almasiihu a ba an jirire, ira mí ndahaná an we á miya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane Yaakadada, Dadaamiya á vamiteva jirire, á ñezlamisenjle. ¹¹ Ankwá á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ma a fetaare ware áte ñane keni, á tekanaaka, á bina. ¹² Una ñanna wá, a ndahanaa áte emnde baðemme, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, Yaakadada-aatare ba palle, á magaterá shagerire ge emnde na tá ñala ázenjara na. ¹³ Adaba ankwá ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Baðemme á emnde na tá ñala Yaakadada na, tá ñezlesenjle.

¹⁴ Amá elva na wá, bibiya. Tá ñala estara ázenjára má fartarka áte ñane? Ge fetarfe keni, tá fetaara estara kena áte ñane má cenaránka labáre-aara? Ge cena-aara keni, tá cenáná estara kena má de barateránka emnde umele? ¹⁵ Ge de ndaterndaha ñanna keni, tá de baterá estara kena má belarka emnde a bala waazu? Ba seke una ankwá ta puwete am wakita á Dadaamiya a bá ñane: Ankwá názu shagera seke sawa á emnde a bálá waazu á labáre á higahe, á bina. ¹⁶ Amá keni wá, ta cekwa emnde na lyarvaalya an ervaunðe-aatare palle labáre á higa ñanna, ba seke una a bantsa nabi Aisaya na. A ba ñane á elvan ge Yaakadada: Yaakadada-aaruwa, tá ankwá-he deme emnde na fartarfe áte elva á ña na ña de balatersebále na, á bina. ¹⁷ Daaci diyaweddiye ba shagera ganakini, lauktu ura á fetarfe wá, á fetaare áte názena a cenanaa ñane am waazu. Má ura cenáncena waazu keni, á ba ankwá ura á balanse elva á Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Daaci mi bánba ganakini cenaránka emnde a *Iserayiila waazu á labáre á higa ñanna emtu? Ba jirire cenaráncena. Am wakita á Dadaamiya keni ankwá an puwa, a bá ñane: Ma áme keni emnde ta cena ba kwara-aatare tá bálá elva á Dadaamiya, labáre-aatare hyemhye am duniya baðemme. ¹⁹ Una ni ba jirire mi bánba ganakini emnde a Iserayiila diyarka labáre á higa emtu? Ba jirire diyardiya, amá lyiyarka. Emtsaafè wá, ndza a bánba nabi Muusa werre, geni a bantsa Dadaamiya:

Ankwá názu watse yá maganá ya, kwá de kuma shagerire

á njá á emnde na ndza hyarefka ba názara keni na, watse á mbertembera ervaunǵe á kure ba seke kárá, adaba itare ta emnde na ndza baaka enǵkale-aatare na, á bina.

²⁰ Am iga á una ɲanna, nabi Aisaya keni shebaaka dekideki, a ndaha zlaɓe ádaliye geni a bántsa Dadaamiya:

Emnde na ndza tatayarika na wá, sharisha, ya marateraa ire-aaruwa ba ge emnde na ndavarika dekideki na, a bá ɲane.

²¹ Amá a ba ɲane áte emnde a Iserayiila wá:

Váha deppe yá anǵwa maraterá erva-aha-aaruwa geni yá daháterá ásezerwa, amá kwalariyarkwale, ta magiya degdegire á ire.

11

*Dadaamiya yanka emnde a *Iserayiila*

¹ Daaci má estuwa wá, anǵwa ndava-aaruwa zlaɓe ádaliye. Una á bánba ganakini Dadaamiya á yateraaya emnde-aara ɲanna emtu? Yateraaka dekideki. Adaba ba iya an ire-aaruwa keni, ya ba ura *Iserayiila ɲanna miyenne, ɲa emnde a jeba palle antara emnde á Bain-jamain, ya ba wulfe á Ibrahimia miyenne. ² Dadaamiya yateraaka emnde-aara na á dzeraterse kwáye am fantaufe á duksa bademme na. Caamane ábí diyakurdiya názena a ndasaa wakita á Dadaamiya áte nabi *Ailiya? Am sarte ɲanna Ailiya a de kyuwanve ge Dadaamiya geni a valateraarvala ge Iserayiila-aha, a bá ɲane á elvan ge ɲane: ³ Yaakadada-aaruwa, baaka cebareceɓa nabi-aha á ɲa bademme, kyabarnaakyaba tate á faká sadake ge ekka, náwa ya juwá ba iya palle kina ge dɓabakdába, ba iya ɲanna keni tá kata ba jija. ⁴ Zlanaazle náza-aara, a naba ɲwanánte ge Dadaamiya, a bá ɲane: Ka juwa ka palle-ka, yá an zála debu vuye una magarka hele, kezlaranka ugje ge Baal.

⁵ Daaci am zamáne á miya kina keni, tá á ba anǵwa Yahudiya á ɲere na Dadaamiya a magateraa ɲgurna, a dzeratersehe na. ⁶ Má kwa cenáncena ganakini Dadaamiya a magateraa ɲgurna wá, a dzeraterse adaba shagerire á slera-aatare-ka. Ma andze adaba slera-aatare wá, daaci ɲgurna na gafka ɲgurna mázle-aara.

⁷ Ay á kátá bamiya uwe ɲane elva ɲanna? Amaana wá: Bademme á emnde a Iserayiila-aha-ka una sharánsha názena tá tatayaná itare na. Sey ta shanaa ba emnde cekwa am dágave-aatare, ta shanaa ba emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na. Emnde umele-aatare wá, ta magaa degdegire á ire. ⁸ Una ɲanna gevge á bá áte una

á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Dadaamiya a gaterve ba seke emnde na tá an ice á háre, ice-aatare keni á geva an hádá, tá nánka an ñane, hyema-aatare keni ba greñje ba estuwa, tá cenánka na. Sem ba vatená keni ta ba estuwa ñanna, á bina. ⁹*Dawuda keni ndza a nyanyaterve ba estuwa, a bá ñane:

Kwakyire á náza zuze-aatare na a nyaterfenyé zlegde na watse á ñáteráña kappe, tá segasheka ðekideki am huðe-aara na, sey tá mbaðembaða baðemme, lauktu watse tá tapántápa názena á de magaterná Dadaamiya na.

¹⁰ A garevge wulfe-aha ba uwe keni a naránka ðekideki. Sey Dadaamiya á faterarfe zlaða ba kelaazare, watse á zlanazle ndzeða am itare baðemme na.

¹¹ Ankwa ndáva-aaruwa zlaðe áðaliye, a bá iya wá: Am sarte na jaterja ektápaare ge Yahudiya-aha na wá, mbedarmbeða ba kereppe á dem haha emtu? Estuweka. Sera á elva ñanna náwa estuwa: amaana: Itare garega haypa. Daaci Dadaamiya a yaterehe, a maraterán ge emnde a jeba umele mazle-aara unñule á sha shifa ñanna. A magaa una ñanna, ba ganakini a kumarkuma áza emnde a jeba umele. ¹² Baakire á jirire na ta maganaa Yahudiya-aha na, a sateraa barka ge emnde baðemme. Keða-aatare áte unñule á Dadaamiya na ni, a sateraa rezegire estuwa ge emnde. Sakwa má watse eptsareptsá á sem sera-aara ðeme wá, watse kwakya shagerire na á de magaterná Dadaamiya ge emnde baðemme na.

Paul á fater magiya ge emnde na ta Yahudiya-aha-ka na

¹³ Kina wá, yá elvan ge kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na: Iya, ganevge slebela á Dadaamiya ásezekure. Yá higa jipu áte slera-aaruwa ñanna á fiyaare ñane na. ¹⁴ Yá kátá geni tá kumetekuma Yahudiya-aha á ñere námpire na á magaterná slera-aaruwa ge emnde umele na, watse yá lyelya emnde umele am itare kena. ¹⁵ Am sarte na Dadaamiya a yaa Yahudiya-aha na wá, kwakya emnde na melaremele antara Dadaamiya am duniya. Sakwa má watse lyaterválya Dadaamiya áðaliye ðeme wá, watse kwakya emtakire na tá de shansha emnde baðemme na. Ba itare na ndza ba seke tá an emtsa na keni, watse á saasa shifa á sem itare baðemme.

¹⁶ Má á bá am ðafa palle, takwala zunñwire tá fán tsekemme ge slera á Dadaamiya, daaci ðafa ñanna baðemme keni ba náza á Dadaamiya. Zlaðe adaliye, má tara slalwe-aha antara uksuwe á náfa keni ba náza á Dadaamiya wá, daaci erva-aha á náfa ñanna keni ba náza á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa náfa umele zhara-aara anyaranyara

an dzeba am fe á ura, ta naba datsa umele-aha am erva-aha-aara, daaci ta saa erva-aha á umele á sawa am kaamba ba dey, ta se fafanuhe. Erva-aha á náfá na ta sanaa á sawa am kaamba na wá, una nanna á ndahá ba kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na. Daaci duksa shagera na ndza tá sháná ba Yahudiya-aha na wá, kina kure keni kwá shánsha, ba seke una ni erva-aha á náfá tá shá ndzedá-aatare áte tara uksuwe antara slalwe-aha á náfá na. ¹⁸ Adaba una nanna, epsawaterka dekideki emnde na ta ba seke erva-aha á náfá na ta datsateraahé áte mama na. Kwá dzegwánka magateraare kurávire dekideki, adaba kure keni kwa slalwe-aha-ka, kwa ba erva-aha áte mama náfá, ba erva-aha una tá shá ndzedá áte tara uksuwe, antara slalwe-aha á náfá. Erva-aha tá taa vaterteka ndzedá ge tara uksuwe antara slalwe-aha.

¹⁹ Ámbane á de bánba ura umele ganakini ta datsa erva-aha náfá nanna áte mama na wá, ba geni tá puwa nere á dem slede-aatare. ²⁰ Una nanna keni ba jirire, amá wá, itare ta tsekwateraahé áte mama adaba fartareka. Ekka na shakánsha slede na keni ka shanaa adaba faktarefe. Effa hyema ba shagera, manka kurávire. Arge una nanna, njinja á ba an lyawa á Dadaamiya am ervaunfe. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba má Dadaamiya a magaterá estuwa ge Yahudiya-aha na itare ta ba seke erva-aha nanna á ba an jirire wá, ká kurken ekka wá, watse á yakya emtu má faktareka an jirire? ²² Diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya wá, slemággwe jipu, amá slezladá zlahe adaliye: slezladá jipu áte edda una má á dabeka unjule-aara na. Ge kure kina wá, slemággwe jipu áte kure, amá sey má kwá ankwá dabaná áte názá-aara. Má baaka una, kure keni watse á tsekwákuraatsekwa ba estuwa. ²³ Názá Yahudiya-aha wá, má yaránya mága degdegire á ire wá, una hyefka duksa ázenara, á eptsateraptsa zlahe adaliye á sem slede-aatare ba seke una á kataná nane. ²⁴ Ekkure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na wá, kwa ba seke erva-aha á náfá á mbeba na tá se fafanu ge náfá na shagera a dzebanaa ura na. Una duksa na á magaaveka dekideki áza emndimagwaha. Má janviyaaka mága duksa estuwa ge Dadaamiya, á de janviya eptsá Yahudiya-aha á sem slede-aatare emtu? Itare ta emnde na á bá am fantaufe keni ta erva-aha á náfá nanna an jirire ba itare!

Iserayiila-aha bademme watse tá de nezlesenjezle

²⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde na gakurevka Yahudiya-aha na wá, yá kátá marakuránmára názena ndza nasherire na. Zlahe adaliye yá kátá kwá maga enkale, bawanka: Njá áte ire ba nere arge Yahudiya-aha. Náwa

nasherire ṅanna: Yahudiya-aha umele ta naba maganaa degdegire á ire ge Dadaamiya, amá wá, geni tá njá ba estuwa dem ba ge dekideki-ka. Am sarte na má de fartárfemnde a jeba umele na a dzeratersaa Dadaamiya am duniya na bademme, itare keni tá de eptsá á sem sera-aara. ²⁶ Daaci má estuwa wá, *Iserayiila-aha bademme watse tá ṅezlesenṅle ba seke una á ndahanaa wakita á Dadaamiya na. Am wakita, a bá ṅane:

Watse á jesaarje slelya ura am berni á *Siyauna, á de bezaterá ṅane haypa-aha-aatare ge emnde á Yakubu. ²⁷ Zlaḅe ádalije, a bá Dadaamiya: Watse yá ṅuduḅa namána-aaruwa antara itare am sarte na má watse yá yateraare haypa-aha-aatare na.

²⁸ Má ge cená labáre á higa wá, Yahudiya-aha cenarka dekideki, garevge kelaade-aha á Dadaamiya. Una ṅanna keni á wayakurantá ba Dadaamiya ge kure. Amá má áte dzera emnde-aara na a maganaa ṅane wá, ta náwiyá-aha ba itare, adaba ndza ta shan werre eggye-aha-aatare áza Dadaamiya. ²⁹ Adaba má Dadaamiya dzersedzere emnde-aara, a gaterar barka wá, una ṅanna náza dem ba ge dekideki, ṅane á eptseka elva-aara dekideki. ³⁰ Werre, ndza kwá emnde na fakuransáreka ge Dadaamiya na ba kure. Amá kina adaba degdegire á ire á Yahudiya-aha wá, Dadaamiya á magakurá zezarzure. ³¹ Watse ba estuwa ge Yahudiya-aha keni. Kina wá, zlaḅe itare tá maganá ba degdegire á ire ṅanna emtsaade ge Dadaamiya, ṅane keni á magakurá shagerire ba ge kure. Amá wá, á magán ba geni a diyareddiye Yahudiya-aha á ṅere ganakini hyarephye geni á zatervárze Dadaamiya, a sarsawa á sem sera-aara. ³² Daaci á belaterná ba Dadaamiya baráma ge emnde bademme geni a faransáreka na. Adaba am iga-aara, á kátá maraterá zezarzure-aara ge emnde bademme.

Yaikkire á Dadaamiya wá, jauje ge duksa bademme

³³ Dadaamiya wá, duksa bademme á bá ázeṅara, slemággwe jipu áte emnde. Baaka ura á diyeddiye enkale-aara, antara diya-aara, ira názena a njeta ṅane ganakini á emmága na, baaka edda una á dzegwándzegwa pakya sera á názu am ire-aara dekideki. ³⁴ Ba seke una ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya, a bá ṅane: Ware edda una diyaadiya názena á slaslaná Yaakadada na? Áme edda una á dzegwándzegwa geva slesawari-aara na? ³⁵ Emtu anḅwa edda una ndza a vanta duksa ge Dadaamiya, anḅwa á dabaná áte gema emtu? Ura estuwa á jarka dekideki, á bina. ³⁶ Adaba duksa bademme a nderanaa ba ṅane.

Má uwe keni á ñaná ba ñane, bademme ba náza-aara. Galaumigálá ba ñane palle dem ba ge ðekidfekei. *Aamin.

12

Elva á shifa á edda una átuge Dadaamiya

¹ Yá ñalákurá adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, geni kwá yaná ire á kure bademme ge Dadaamiya. Shifa á kure a gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná sadake-aara ge ñane na. Njawinja an cufedðire áte una á kataná ñane. Magaumága á ba áte una ñanna, adaba ñane a zamivarhe, a magamiyaa maggwire kwakya. Uñjule á kezlaná ugje ge Dadaamiya an jirire wá, baaka arge una ñanna. ² Dabauka mága á emnde a duniya na. Amá yawánya a eptsakurteptsá ba Dadaamiya an hakuma-aara, a vakurteva ba ñane enkale á jirire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. Daaci má gakurevge estuwa, watse kwá naba diyeddiye názena á kátáná ñane keni. Nazena á kátáná ñane na wá, amaana: duksa na shagera na, antara una má hayánháya ñane na, ira duksa na áte uñjule-aara na.

³ Adaba ñgurna na a maginaa Dadaamiya, a naba give slebela-aara na wá, yá naba ndakurndaha iya ma ge ware á kure keni, ganakini ma ware á kure keni a kanteka ba ñane ire-aara an kurávire, amá a tsaatse á bá áte deydey á ndzedá-aara na a vantaa Dadaamiya ge mága slera am fetarfire-aara. ⁴ Vuwa á urimagwe wá, ba palle zelette. Amá wá, an ubiya-aha antara duksa-aha gergere kwakya, daaci ma uwe keni slera-aara ba tsekemme am vuwa ñanna. ⁵ Njá á miya keni ba estuwa ñanna. Ma kwakya, amá mi ba seke vuwa á ura palle. Bademmire á miya má á ba an másláva an másláva. Adaba gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu keni. ⁶ Zlabe adaliye, Dadaamiya a magamiyaa ñgurna kwakya, a tegamiyaa hákuma á mága slera-aha keni gergergre bademme. Daaci ma ware á miya keni a emmága slera-aara an hákuma na a vantaa Dadaamiya ge ñane. Daaci edda una a shaa hákuma á mága slera á nabiyyire, sey a emmága á ba áte uñjule-aara ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁷ Edda una ñane a shaa hákuma á melateru ge emnde, ñane keni a emmága slera-aara. Edda una a shaa hákuma á kwaraterse duksa ge emnde keni, a ñánáña slera-aara. ⁸ Edda una a shaa hákuma á faterem ndzedá am vuwa ge emnde áte uñjule á Dadaamiya, a emmága. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde an nalmáne-aara, sey a emmága an ervaunðe-aara palle. Edda una ñane a shaa hákuma á geve slekatarfe á emnde keni, a emmága slera-aara an shagerire á ervaunðe. Edda

una a shaa hákuma á mága maggwire, ñane keni a emmága á ba an higa.

⁹ Wayauka emnde á ba áte we ba dey, amá wayauterwáyá an ervaunđe á kure palle. Fauka vuwa á kure am tata á mága shagerkire đekideki, ma vaatara keni kure magaumága ba shagerire. ¹⁰ Magaumága wáyáva am dágave á kure áte wáyáva á egdza mamire; ma ware á kure keni a effa zherwe áte emnde umele an shagerire á ervaunđe. ¹¹ Gawuvka emnde á masefe am slera á Yaakadada, amá gawuvge emnde a ndzendzedá am slera ñanna, kwá maganá an ervaunđe á kure palle. ¹² Ma vaatara keni gulawanaaka higa á kure đekideki, adaba kwá anƙwa an tama áte duksa á Dadaamiya. Ma am zladá-ara keni, faufa ervaunđe ba shagera, ma vaatara keni gulawanaaka maduwa á kure đekideki. ¹³ Melawaterumele ge egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na tá taa hyanveka ge wedera-aha-aatare na. Lyiyauliyi wayve-aha á kure keni an erva buwa.

¹⁴ Gawaterga barka ge emnde na tá anƙwa fá zladá áte kure, yekawaterarka emtanƙire đekideki. ¹⁵ Má tá am gedá emnde, kure keni higauhiga antara itare; má tá an yawe á kyuwa am ice itare, kure naba kyuwaukyuwa antara itare. ¹⁶ Njawinja á ba áte ye palle antara sleriya-aha á kure. Magauka kurávire đekideki, ma slera-ara keni naba magaumága, bawánka ganakini slera na zlaya á ñere-ka. Zharauka ire á kure ba seke kwa emnde na kwakya diya á kure.

¹⁷ Má ura a magakuraa emtanƙire, eptsawannaaka an emtanƙire. Ekkure wá, tatayautátáya mága shagerire na watse emnde bademme tá de zlebakurzleba átekwa na. ¹⁸ Ekkure wá, mákini kwá shánsha wá, ma estara keni magaumága názena kwa dzegwanaa kure ganakini kwá njinja an hairire antara emnde bademme. ¹⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, eptsawaternaaka emtanƙire na tá magakurná emnde na an emtanƙire, yawánya, watse á eptsaterná ba Dadaamiya má watse nahetenáhá am ervaunđe-aara. Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini: A bántsa Yaakadada Dadaamiya: Watse yá eptsaternáptsa ba iya emtanƙire-aatare, yá de peláná ba iya degun-aara. ²⁰ A bá ñane zlaɓe adaliye: Má á wáná waya ge slekeláade á ña wá, naba vanteva ka názu á zuze; má á wáná ndera, vanteva názu á shushe. Má ekka magakanaamaga una ñanna, jakja an lindi zlauzle. ²¹ Yawanánka baráma đekideki ganakini emtanƙire á egga midalire arge kure, amá gawegga ba kure midalire an mága maggwire.

13

Fawatersarfe ge emnde na tá an hakuma á ngumna

¹ Sey emnde bademme tá fathersarefe ge emnde na tá an hakuma á ngumna. Adaba bademme á emnde á hakuma, a vatertaa ba Dadaamiya hakuma nanna, a fanaa ba nane ngumna nanna. ² Daaci ma ware una á maganá garda ge edda á hakuma á ngumna keni, edda-aara a ebzu ba elva á Dadaamiya. Emnde a mága una nanna tá anƙwa fa ire-aatare á dem zawa. ³ Má ura á maga ba shagerire, nane baaka lambe-aara átuge emnde a hakuma. Sey ba emnde a magá shagerkire una tá njá á bá an lyawa átuge itare na. Daaci má wayanƙa nja an lyawa átuge male-aha á duniya wá, emmága ba shagerire, watse tá hayák-haya. ⁴ Adaba itare keni ta emnde a slera á Dadaamiya, tá anƙwa mbakurse ba mága shagerire. Má gakúge emtanƙire wá, una wá, sey ká kuvaterkuva, adaba hakuma na a vatertaa Dadaamiya na gavka ba dey. Itare keni a tsateraa ba Dadaamiya ganakini tá gevá emnde a slera-aara. Edda una má á maga emtanƙire wá, itare tá pelansepele an emtanƙire-aara. Daaci una nanna á mara ba duksa na am ervaunƙe á Dadaamiya na. ⁵ Adaba una nanna, shagera ba kwá fathersarefe ge male-aha á duniya. Una keni, a gevka adaba kwá kuva zlada, amá adaba diyakurdiya am ire á kure ganakini una nanna an unƙule-aara.

⁶ Hadáma keni kwá puwaná adaba ba una nanna. Adaba itare emnde a ngumna nanna keni, a bazlateraa ba Dadaamiya geni a magarmága slera nanna áte shagerire. ⁷ Vawaterteva ma ge emnde-ara-aatare keni bademme. Adaba á belateraa ba ngumna. Vawaterteva hadáma-aatare ge *emnde a jáhá hadáma; ma emnde a jaha uwe keni, vawaterteva ge emnde a jaha názena a tsanaa ngumna na bademme. Faufa dárádza áte emnde na hyarephye geni kwá fa dárádza áte itare, faufa zherwe áte emnde na máki zlaya-aatare na keni.

Wáyávire áte sleriya

⁸ Njawka an gema áte kure dekideki. Názena á njá áte kure ba seke gema na baaka halavuwa-aara dekideki na ge kure wá, ba mága wáyávire áte emnde. Máki ura wayawáya an emnde wá, edda-aara maganaamaga názena am shairiya-aha á Dadaamiya na bademme. ⁹ A bá shairiya-aha á Dadaamiya wá: Manƙa gwardzire, jeka shifa, ileka, feka ice á nja am duksa á emnde. Bademme á shairiya-aha nanna náwa itare na, antara ba umele-aha na zlaƙe tá anƙwa na keni, tá á bá am huƙe á shairiya palle na

a bá: Ewwáyá sleriya á ña ba seke ire á ña, á bina.
¹⁰Edda una má wayawáyá an sleriya-aara wá, á maganá nka emtañkire. Daaci máki wayak-wáya an sleriya á ña wá, ekka magakanáamaga názena á ndahaná shairiya-aha á Dadaamiya na bademme.

Tsakwawamitsakwa hyema añkwa á sawa Yaisu

¹¹ Daaci estuwa, wavauwáva ba shagera ge mága una ñanna, adaba ba kure keni diyakurdiya ganakini zamáne na, zamane á kwá pá hare amkweka. Áza Dadaamiya wá, herzhapteherzhe sarte á lya shifa á miya náza ba ge dekideki. Seke una am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na ka mazla-aara. ¹² Kina wá, gevge ba seke má herzhe á wera ekse, á zlála tabedammire mázle-aara. Daaci halaumiyantehálá kazlaña na mí de wava an ñane na am erva, yawamiyánya shagerkire na tá maganá am tabedammire na mázle-aara. ¹³ Njauminja áte unñule-aara ba seke emnde na tá zlála an vaciya na. Faumifa hyema mázle-aara, gaumiyevka emnde a mbazla, bi emnde a mága máme, antara gwardzire, an dágaldagala, an shelha áte ura, ira mága dakarire. ¹⁴ Amá eksawanteksa hala-aha á Yaakadada Yaisu Almasiihu ba seke kazlaña á wáva á kure. Shagerkire na á kataná ervaunçe á kure na, á ba an ire keni dzamauka mázle-aara.

14

Habazauka sera á emnde

¹ Má áte elva á wáyávire am dágáve á kure wá, viyawanaaka edda una zlahe gyepka am fetarfire na, habazauka sera á názena a fetaara ñane am ervaunçe-aara ge shagerire na. ² Náwa yá bakurá jeba á elva-aha ñanna áte náza za: Ura umele, ñane gyepgye am fetarfire, diyaadiya ganakini ma uwe keni á diya ba ezza bademme. Daaci ñane, baaka názu á yainya, á ezza bademme. Mbate, edda una zlahe gyepka am fetarfire na, bademme á hyuwa ñane á feka áte we-aara dekideki. ³ Daaci edda una baaka názu a yanaa ñane na keni, a epsaweka edda una á dzeraná an dzera duksa na. Iyau, edda una ñane á zá ba daugdza-aara na keni, a habazeka sera á edda una bademme hyuwa á ezza na. Adaba baaka edda una a yanaa Dadaamiya am itare. ⁴ Há! Ábi ñane nave á Dadaamiya. Ekka edda una ká habaza sera á náve á ura na, ka hyef ware ka? Ma á maganá áte unñule-aara ñane, ma á mañka áte unñule-aara watse

á de mbedá keni, naba yainya ka watse á banánba ba edda-aara ge ñane. Ñane keni á mbedeƙa deme. Á hyefhye ndzedá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge tsanmártse.

⁵ Zlabe ádaliye, áza ura umele, váha umele jauje ge háre-aha umele bademme. Amá áza ura umele wá, bademme háre-aha ta ba kalkale. Ge jirire wá, shagera ba ma ware keni a diyeddiye ba ñane názena am ervaunƙe-aara ge ɗaba barama shagera. ⁶ Edda una ñane á fá dárádza á ba áte váha palle am háre-aha á bere na keni, á kátá zleba ba Yaakadada an ñane, ba seke náza edda una á dzereka na. Iyau, edda una bademme hyuwa á ezza na keni á zleba ba Yaakadada an ñane, aɗaba zunɗwe á slafaná we ba ge ñane emtsaafɗe. Edda una ñane wayaaka zá duksa bademme na keni, ñane keni á magán ba ge zleba Yaakadada, á slafaná we-aara ba ge Dadaamiya ñane keni aɗaba názena á záná ñane.

⁷ Nawa yá bakuranba zlabe ádaliye geni, baaka edda una am dagave á miya á njá an shifa ge ire-aara, baaka edda una watse á emtsa ge ire-aara keni. Miya wá, ma má an shifa keni, má an shifa ba ge Yaakadada á miya. ⁸ Ma má an emtsa keni, má an emtsa ba ge ñane. Daaci ma má á bá an shifa á miya, ma má an emtsa keni, bademme á miya ma ba náza-aha-aara. ⁹ Aɗaba ñane ndza a emtsehe, amá tsetse am fáyá geni á gevge Yaakadada á emnde na tá an shifa, antara emnde na tá am fáyá keni bademme. ¹⁰ Ay a dakmá uwe ge ekka, ká habaza sera á egdza emmeɗa na? A dakmá uwe geni ká epsawa egdza emmeɗa na? Ábí watse bademme á miya mí de tse á katafke á Dadaamiya á de kyáná ba ñane palle shairiya á miya? ¹¹ Aɗaba anɗkwa ndahán ba estuwa wakita á Dadaamiya, a bá ñane:

Á bántsa Dadaamiya Yaakadada: Bademme á emnde, watse tá se ba am sera-aara, tá se ndahaná ba itare an we-aatare geni ya Dadaamiya ba iya.

¹² Daaci estuwa, ma ware keni watse á de ndahaná ba ñane an we-aara á katafke á Dadaamiya názena ndza a maganaa ñane na.

Manɗa názena á de vanta ektápaare ge egdza emmeɗa

¹³ Daaci má estuwa wá, ma ware keni a yanya hábaza sera á egdza emmeɗara na mázla-aara. Náwa názena kwá de maganá kure arge una ñanna: Bademme a názena máki watse á vanta ektápaare ge egdza emmekure, watse á mbedá á dem haypa aɗaba kure na, magauka duksa ñanna ɗekidɗeki. ¹⁴ Am ganjerevge palle an Yaisu *Almasiihu, diyandiya ba jirire ganakini baaka duksa na gevge haram ba ge ire-aara na. Amá ge edda una ñane á zharán ba

seke shagerka na wá, má zuze keni á zu ba haram ñanna ba jire. ¹⁵ Máki ká ankwá za duksa na watse á de fanem shunṅula am ervaunḡe ge egdza emmeṅa wá, daaci ekka dzalakevdzala áte baráma á wáyávire á katafke-aara. Yaisu Almasiihu a naba yá ire-aara, a naba emtsehe adaba egdza emmeṅa ñanna, mbedfanaaka ka adaba duksa na ká záná á ba á dem huḡe na. ¹⁶ Ekka wá, ndavakanundave ge ervaunḡe á ña, amá má diyakdiya ganakini watse tá de weshá elva emnde adaba ekka wá, shagera ba ká yainya. ¹⁷ Adaba am tate na á nja Dadaamiya an sleksire-aara wá, duksa yaikke ba kazlaṅa na á vaterta Shedekwe Cudedḡe ge emnde na. Kazlaṅa ñanna wá: Ba nja an jirire, antara hairire, ira higa. Yaikke ba una-aha ñanna arge elva á náza za, antara elva á náza sha. ¹⁸ Edda una máki ankwá á maganá slera ge Yaisu Almasiihu áte una ñanna wá, ñane shánsha háyá yaikke áza Dadaamiya, ba emnde keni tá de zleba ba ñane.

¹⁹ Adaba una ñanna, wavaumíwáva ba shagera ge mága názena watse á samiya ba hairire, watse á dá emnde á Dadaamiya á de katafke na. ²⁰ Badzanveka ka názena a maganaa Dadaamiya á ba adaba elva á náza za. Náza za wá, diyamidiya ganakini baaka una haram ba ge ire-aara na. Amá máki watse á de magaterá ektápaare ge emnde wá, zlaya á ña-ka mázla-aara ba ge faná áte we keni. ²¹ Duksa na ká maganá ka wá, máki watse á de vaterte ektápaare ge egdzar mama-aha á ña na wá, ma hyuwa, ma mbazla, ma uwe keni, yáinya ba dekideki. ²² Názena ni ka disaa ka am ervaunḡe á ña áte jeba á duksa-aha ñanna wá, a njinja á ba am huḡe á ña, am dágave á kure an Dadaamiya. An barka ba edda una á njá á ba an higa áte názena a maganaa ñane. ²³ Amá edda una a naba zu duksa an shaige am ervaunḡe, ñane wá, femfa ire-aara am záwá, adaba a gu duksa na baraaka am ire-aara. Bademme á názena á maganá ura, má njanteka ba shagera am ervaunḡe-aara ganakini gevge halál wá, una ñanna haypa.

15

Elva a mága duksa na watse emtáke áte emnde

¹ Daaci miya emnde na gyaiṅerebgye am fetarfire na wá, shagera ba mí melaterumele ge emnde na zlaḡe cekwa ndzedá-aatare na, zharaumika ba ire á miya palle. ² Ma ware á miya keni, magaumimága názena watse emtáke áte egdzar mama-aha á miya, watse á dáterá á de katafke am elva á Dadaamiya na. ³ Ba seke una Yaisu *Almasiihu, ñane ndza zharaaka ire-aara. Ankwá elva-aara am wakita

á Dadaamiya, a ba ñane: Zlázle na ta zlazláká emnde na a eptsiyaare ge iya, a ba ñane. ⁴ Baðemme á názena ta puwetaa am wakita á Dadaamiya werre na, ndza ta puwete ba ge kwaramise duksa áte ñane. Dadaamiya á kátá famiyem ndzedá am vuwa, á kátá kwaramise farvaunðe, á weramita estuwa ice áte duksa-aara, geni mi fetefa tama á miya átekwa. ⁵ Dadaamiya edda á vanta farvaunðe, antara edda á fanem ndzedá am vuwa ge ura, a jakurammeje ye á kure, lauktu ma uwe á kure keni kwá maganá á ba áte názá á Yaisu Almasiihu. ⁶ Zlaðe áðaliye, lauktu baðemmire á kure kwá de gálá Dadaamiya Eddeñara ge Yaisu Almasiihu an ervaunðe á kure palle, kwára á kure keni átirpalle.

A higarhiga emnde baðemme am duniya

⁷ Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba lyakurvaahé ge Yaisu *Almasiihu ge kure na wá, kure keni liyauliyi ya emnde an ervaunðe á kure palle. Magaumága una ñanna, geni baðemme á emnde a galargálá Dadaamiya. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, Yaisu *Almasiihu wá, ñane a se melateru ge Yahudiya-aha, geni á maraterá jirire á Dadaamiya, geni ñane á eptseka elva-aara ðekideki áte duksa na ndza a ndaater ge eggye-aha-aatare werre, ganakini watse tá shánsha na. ⁹ Zlaðe áðaliye, a sawa geni emnde a jeba umele keni a galargálá Dadaamiya aɗaba zevarzire-aara. Ba seke una aṅkwa ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Yá de galáká am dágave á emnde a lárde-aha á duniya baðemme, watse yá galakgálá am láhe-aaruwa.

¹⁰ A ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlaðe áðaliye, a ba ñane:

Ekkure emnde a lárde-aha á duniya baðemme, higauhiga antara emnde a lárde na a ekseaa Dadaamiya na.

¹¹ Zlaðe zlauka emtsaade, a ba ñane zlaðe áðaliye:

Baðemme á kure kwa emnde a lárde-aha umele, galaugálá Dadaamiya Yaakadada, a jerka ura ðekideki ni ñane galaaka na.

¹² Nabi Aisaya keni ndza a enndáhá, a ba ñane:

Watse a jerje ura am emnde á Yaisa, ñane á se gev slekse arge emnde a jeba umele keni baðemme. Baðemme á emnde a jeba umele keni tá de shá táma á shifa aɗaba ñane.

¹³ Daaci Dadaamiya edda á vante táma ge ura, a vakurteva hairire geni kwá higetehiga am ervaunðe á kure, aɗaba fetarfire á kure áte ñane. Daaci estuwa, táma á kure na áte ñane na keni, watse a gyevgye ba seke duksa-aha ñanna

dámnda am erva á kure zlauzle. Á de vakurte jeba á táma nanna an hákuma á Shedekwe Cufedde.

Názena a berha Paul ge puwete elva na

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, diyandiya ba jirire ganakini shagera ervaunde-aha á kure, diyakurdiya unjule á Dadaamiya bademme, hayaikurefhye ge tsanmaaretse ge ire á kure am dagave á kure. ¹⁵ Aley keni wá, á piyiteka duksa geni yá puwakurtepuwa elva-aha umele am wakita-aaruwa nanna náwa nane na, yá ndaakur elva-aha nanna á ba an ndzedá, geni yá sanaasa enjkale-aha á kure áte duksa na ba kure keni diyakurdiya na. Iya nanna yá bakurá elva estuwa na keni, a maginaa ba Dadaamiya ngurna-aara. ¹⁶ Ngurna na a maginaa Dadaamiya na wá, adaba a give sleslera á Yaisu *Almasiihu am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha na. Nannaana slera á balaterá labáre á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha na an ervaunde-aaruwa palle ba seke *liman á Dadaamiya. Yá kátá itare keni shifa-aatare á gevge shagera am ice á Dadaamiya, ba seke sádáke na tá vantá emnde-aara áte namaari-aara, an hákuma á Shedekwe Cufedde. ¹⁷ Adaba una nanna, am nja-aaruwa am erva á Yaisu Almasiihu na wá, gedantegeda jipu am slera á Dadaamiya na yá anjwa maganá ya. ¹⁸ Baaka elva na yá ndahaná ya an ndzedá-aaruwa bademme seke názena a maganaa Yaisu Almasiihu am slera-aaruwa ge sa emnde na garevka Yahudiya-aha á sem sera á Dadaamiya, geni itare keni a faransaarefe. A magaa duksa nanna á kya slera-aaruwa, antara elva-aha na a segáshe am mbuwe-aaruwa na. ¹⁹ Shedekwe Cufedde keni marsemáre hákuma-aara, ya magaa najipu-aha gergere kwakya, baaka názu ya shebanvaa ya am labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na ya balanaa iya. Ya fantau am Urusaliima, kwaye ya de halavuwa átevege Iliriya. ²⁰ Wayanwáyá jipu bálá labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu am ekse-aha na ndza cenaránka emnde elva-aara d'ekid'eki na, arge am ekse-aha na emnde cenarácena zlauzle na, geni a danká á de dzegwanu ge slera á ura umele. ²¹ Yá kátá maganá áte una anjwa ta puwete am wakita á Dadaamiya na, a ba nane:

Emnde na ndza barateránka elva áte nane d'ekid'eki na,
 baira watse tá zharanaazhara á ba an ice-aatare.
 Emnde na ba uwe keni ndza cenaránka áte nane na
 keni, watse tá cenácena.

Paul maganaamaga niya a dem Rauma

²² Ser kwakya ndza yá kátá dezekure, amá shanapteka adaba ba una nanna. ²³ Iva wányara-wányara una yá kátá

ba dezekure, amá shapteka ðekidfekei, á piyita ba slera-aha. Amá kina wá, zlauzle slera-aaruwa am ekse-aha ñanna. ²⁴ Kina wá, njanantenja mázla-aara geni sey yá dem larde á kure emtsaáde, yá de puwansepuwe ázekure, lauktu watse yá zláá á dem Aispaniya. Daaci má watse yá tse ázekure wá, yá kátá ma kwá meliyumele am shula-aaruwa ñanna.

²⁵ Amá am kinire na wá, zlafe yá eptsa á dem Urusaliima emtsaáde, adaba anjwa egdza slera yá de magaterán ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. ²⁶ Slera ñanna wá, amaana: Emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, antara emnde na tá am Akaya, ta magaa niya á melateru ge emnde a fetarfe na tá am Urusaliima cekwa duksa-aatare na, an názena a shanaa erwa-aatare. ²⁷ Una ñanna keni ta shantuwa ba itare an ire-aatare. Ge jirire wá, ta magaa duksa shagera, zlaya jipu. Adaba ndza ta melateruwa ba Yahudiya-aha zunñwe, lauktu tá shá barka estuwa áza Dadaamiya. Daaci itare keni zlaya ba ta melaterumele an nalmáne na am erwa-aatare. ²⁸ Ba seke una ya ndakurndáha na, máki zlannaazle slera á da sadake ñanna, má danateránda nalmáne ñanna sesse am erwa-aaruwa wá, watse yá dedde emtsaáde á dezekure, lauktu watse yá meláná á dem Aispaniya. ²⁹ Ba jirire diyandiya ganakini ma watse danemda ya am dágave á kure, nja na ni watse mí de njá antara kure na wá, Yaisu *Almasiihu á de gamiyar barka an tsaka ire.

³⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá ñalákurá adaba Yaakadada Yaisu Almasiihu, antara adaba wáyávire na a vamitaa Sheðekwe Cufedfe na, melawiyumele an maduwa-aha á kure, ñalauminjálá Dadaamiya an erwaunðe á miya palle, yawamiyánka ðekidfekei. ³¹ Magaumága una ñanna, geni a ñezliyaanzejla Dadaamiya áza Yahudiya-aha á ñere na fartareka áte Yaisu Almasiihu na am Urusaliima, antara geni wedere na á diye á dehuwa na keni a lyarvaalya emnde a fetarfe na tá áhuwa an erwa buwa. ³² Daaci estuwa, má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá de shákurá á ba an higa am erwaunðe, yá de puwansepuwe am dágave á kure. ³³ Dadaamiya wá, edda á hairire ba ñane, a njinja an kure bademme. *Aamin.

16

Paul á gater use ge emnde an zhera an zhera

¹ Náwa yá anjwa bakurá elva áte egdza emmemiya mukse, zhera-aara Faibe, ñane egdza emmemiya am elva á Yaisu *Almasiihu. Yá ndaakurá ba iya una: Ñane sleslera á Dadaamiya jipu am Kaiñkairiya. ² Daaci má daada mukse ñanna am dágave á kure wá, lyauvaalya an erwa buwa áte

una ni á lyayáter ge emnde a fetarfe na. Melawanumele am wedere-aha-aara bademme. Adaba nane keni á magaterá maggwire ge emnde kwakya, ba iya na keni tapannaatápá maggwire-aara.

³ Gawaterga use-aaruwa ge tara Piriskila, antara zhele-aara Akilas, itare ta emnde na ndza nja magaa slera á Yaisu Almasiihu kerfe. ⁴ Ndza ta hayaa ba á keda shifa-aatare adaba iya. Itare wá, yá zlebáterá ya palleka, bademme á emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na tá zleba ba itare. ⁵ Yá ankwá gater use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare ge cena waazu na keni bademme. Yá ankwá gan use-aaruwa ge ura-aaruwa Aipaynaitus, slezunwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu am haha á Aziya. ⁶ Gawanga use-aaruwa ba kwakya ge Maari keni, nane mukse na wawaawáva jipu ge melakurumele am slera. ⁷ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a jeba-aaruwa tara Andaraunikus, antara Yuniyus na ndza ngwadaranerangwada am dangay antara itare na. Má ge fetaare áte Yaisu Almasiihu wá, ta emnde a zunwe ba itare arge iya, ta emnde a belá á Dadaamiya, diyardiya emnde a fetarfe una nanna bademme.

⁸ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Ampliyatus, nane ura-aaruwa jipu, a janermaa ba Yaakadada. ⁹ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Urbanus nane keni sleslera á Yaisu Almasiihu ba seke miya, ira ura-aaruwa Istaki. Gawaterga use-aaruwa bademme-aatare. ¹⁰ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Apailais, nane edda una bashubáshe duksa adaba zhera á Yaisu Almasiihu, marsemare ba parakke ganakini nane fetarfire. Gawaterga use-aaruwa ge tara Aristubul antara emnde a hufe á há-aara bademme. ¹¹ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Hirudiyaun, nane keni nja ba palle, antara emnde na tá am hufe á há á Narkisu na tá ankwá daba Yaakadada na keni, gawaterga use-aaruwa bademme. ¹² Yá ankwá gater use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya nwasha, tara Tarifina, antara Tarifusa, nwasha na tá ankwá wava jipu an slera á Yaakadada na, ira Pairsis, nane keni ba egdza emmemiya mukse na wayamiwáyá jipu, ankwá á wava jipu ge maganá slera ge Yaakadada na. Yá ankwá gan use-aaruwa ba kwakya. ¹³ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Rufus, nane sleslera á Yaakadada na an diya na, tá antara emmenjara na ya gev ba seke egdza á hufe-aara na. ¹⁴ Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Asinkiritus, an Filigaun, an Hairmais, an Patraubas, an Hairmas, ira egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá antara itare, yá ankwá gater use-aaruwa bademme-aatare. ¹⁵ Yá ankwá gater use-

aaruwa ge tara Filaulaugus, antara Yuliya, ira Nairiyus tá an egdza emmenjara mukse. Yá anjwa gater use-aaruwa ge tara Aulimpas, tá antara emnde a d̄aba Dadaamiya na ta kerde na, yá anjwa gater use-aaruwa bademme-aatare.

¹⁶ Gauga use-aaruwa am d̄ágave á kure an ekhya er-vaun̄de á egdza mamire. Bademme á emnde a d̄aba Yaisu Almasiihu na tá am ekse-aha áhuna tá anjwa gakur use-aatare ba kwakya.

Tsufautsufa ire á kure tá anjwa emnde a mbádá ura

¹⁷ Yá ndaha ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Tsufautsufa ire á kure ba shagera, ad̄aba tá anjwa emnde na tá sá ba náza tega ye á emnde, ta mbađaa egdzar mama-aha-aatare kwakya, itare tá njá á ba maga ba gá jáwe arge elva na kwa tsaheśaa kure zlauzle na. Njauka antara jeba á emnde ṅanna d̄ekideki. ¹⁸ Jeba á emnde ṅanna tá wavanu ba ge ire-aatare, palle á názu tá maganán ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, baaka d̄ekideki. Tá ekhyaterá kwárá lailaid̄de ge emnde an elva-aha emtáke emtáke, tá jaterá estuwa en̄kale ge emnde na zlađe cekwa diya-aatare na. ¹⁹ Amá ázekure wá, una ṅanna á taa gevka d̄ekideki. Bademme á emnde diyardiya fesarefire á kure áte Yaakadada. Ekkure wá, higakuritehiga jipu. Daaci yá kátá á farfe zlađe ad̄aliye en̄kale á kure ge mága maggwire, weshawanteka an mága kelaadire. ²⁰ Áza Dadaamiya edda á hairire wá, a juwa ba keskiya mázla-aara ganakini á de ṅgerđan̄ṅgerđa Shaitaine, watse kwá de puwa sera á kure áte ṅane.

A magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ṅgurna ge kure bademme.

²¹ Á anjwa á gakur use-aara Timaute sleslera á Dadaamiya ázerwa. Emnde a jeba-aaruwa tara Lukiyus, antara Yasaun, ira Sausipaterus, itare keni tá anjwa gakur use-aatare.

²² Kina wá, iya Tairtiyus na ya gev erva á Paul, yá puwaná ya wakita na keni, yá anjwa gakur use-aaruwa bademme á kure an zhera á Yaakadada.

²³ Anjwa á gakur use-aara patuma-aaruwa Gayus; emnde a fetarfe umele na tá áhuna na keni bademme tá tsekwa á ba am mba-aara. Tara Airastus patáka á ṅgumna am berni na, tá antara egdza emmemiya Kawartus, tá anjwa á gakur use-aatare itare keni.

((²⁴ A hyantehya Yaakadada Yaisu Almasiihu ṅgurna-aara áte kure bademme á kure. *Aamin)).

Elva a gálá Dadaamiya

²⁵ Galaumigálá Dadaamiya, edda á hákuma ba ɲane ge ndzedakurte-ndzedá áte una tá ndahaná am labáre á higa na yá anƙwa balaterná iya ge emnde na. Elva ɲanna wá, á maramiya názena ndza a slanaa Dadaamiya werre, ndza nasherire-aara ba ge ɲane palle na. Amaana wá, ndza marateránka Dadaamiya elva ɲanna ge emndimagwaha estuwa. ²⁶ Amá kina wá, adaba barka á puwa na ndza ta puwetaa nabi-aha werre áte elva á labare á higa na wá, sesse jirire-aara mázla-aara parakke áza emnde. Gevge á ba áte una ndza a ndahesaa Dadaamiya saksage, a ba ɲane: Emnde a duniya bademme tá de fetaare á ba áte ɲane, tá de fansare ba ge ɲane palle. ²⁷ Ba Dadaamiya palle una edda á ilmu; adaba barka á Yaisu Almasiihu wá, ma vaatara keni galaumigálá ba ɲane palle. *Aamin.

Zunḡwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte waya á ervaunḡde-aara geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ḡá anḡkwa puwakurtá ba ḡere wakita na, ḡá antara egdza emmemiya Saustainais. ² ḡá anḡkwa gakur use á ḡere ge kure emnde á Dadaamiya am Kaurintus. Adaba ḡurna na a magakurnaa Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde á Dadaamiya, a dākurtaa ba ḡane geni kwá gevge cufedḡde antara emnde na tá yeka an zhera á Yaakadada Yaisu ma áme keni bademme, ba ḡane una Yaakadada ge itare, Yaakadada ge miya bademme na. ³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakurnaamaga ḡurna, a varakurtevá hairire.

*Sláfá we á Paul adaba názena a velanaa Dadaamiya á kyá erva an Yaisu *Almasiihu*

⁴ Ba kelaazare, yá yanka slafanaa we-aaruwa ge Dadaamiya adaba kure, adaba ḡurna na a magakurnaa ḡane á kyá erva an Yaisu *Almasiihu na. ⁵ Am ḡjá á kure kina gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde na ni hyakurevhye am duksa bademme áte unḡule-aara. Daaci kina wá, diyakurdiya jirire, hyakurephye kwaraterse jirire ḡanna ge emnde umele keni bademme. ⁶ Labare á Yaisu Almasiihu njaanja am kure, adaba kwa lyyanaa án ervaunḡde á kure palle am sarte na ḡá anḡkwa balakursebále na. ⁷ Adaba una ḡanna, baaka názu á ektsevuktse ázekure ge dāba unḡule á Dadaamiya, kwa emnde na ni kwá anḡkwa ufa eptsa á Yaisu Almasiihu na. ⁸ Ba kelaazare, dete halavuwa á duniya, á de ndzedakurtaa ba ḡane, geni á de mbedakuraaka shairiya vaci sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu. ⁹ Dadaamiya a naba dākurte, geni kwá gevge palle an Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. Názena ni a ndaasa ḡane na wá, bademme watse á de gevge, adaba Dadaamiya á eptseka elva-aara dekideki.

Dágala antara tegáva á emnde a fetarfe am Kaurintus

¹⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá yekaná iya ázekure an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá,

a tegevka dágáve á kure, baðemme á kure njawinja á ba áte ye palle, jawammeje am enkale palle, we á kure keni palle. ¹¹ Yá ndahaná adaba uwe una egdzar mama-aha-aaruwa, adaba ta se ndahiya emnde á Kaulauwe, una ba emnde á kure, geni ankwá dágala-aha am dágave á kure. ¹² Náwa názena yá kátá bakurná iya: Labára ankwá tegáva gergere am dágave á kure? Adaba ta bántsa emnde umele am kure: Itare tá daba ba iya Paul. A ba emnde umele: ñere wá, ñá daba Apaulaus. A ba emnde umele zlafe adaliye, ñere keni ñá daba ba Piyer. A ba emnde umele zlafe adaliye: ñere wá, ñá daba *Almasiihu. ¹³ Uwe? Kwá kurken Almasiihu an tega gergere kwakya emtu? Emtu kwa cenáncena wá, iya Paul ta zlejelijaa áte dzaŋgala, ya emtsehe adaba kure emtu? Emtu ndza ta magakuraa baptisma na wá, an zhera-aaruwa iya Paul emtu? ¹⁴ Iya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba ndza maganakuránka baptisma ma ge ware á kure keni, má dedde ge tara Kirispus, tá an Gayus njaiñe-ka. ¹⁵ Daaci ware edda-aara ni, baira á de bá ya magakuraa baptisma an zhera-aaruwa na? ¹⁶ Ane, a viyarka una ndza ya magateraa baptisma ge tara Aitiyain, antara emnde-aara na keni. Am iga a una wá, diyanka máki ndza ya maganaamaga baptisma ge ura umele. ¹⁷ Yaisu Almasiihu belika geni yá se magaterá baptisma ge emnde, a beli ge se bálá elva-aara, labáre á higa ge emnde baðemme, wallá yá wesháná an ilmu á duniya-ka, geni a ganveka emtsa á Yaisu áte dzaŋgala seke duksa ba dey.

Hákuma antara ilmu á Dadaamiya ankwá am elva á Yaisu

¹⁸ Áza emnde na tá an keða áte unjule á Dadaamiya wá, má ká ndáhá elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaŋgala wá, tá zharák ba seke ká ndáhá elva a uksañwire, amá ázemiya mi emnde na má áte unjule a jirire wá, ankwá hákuma á Dadaamiya am huðe á elva ñanna. ¹⁹ Adaba uwe, ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Emnde na tá an ilmu á duniya, yá de keðaternaakeda ilmu ñanna, yá de já enkale á emnde na tá an diya jipu na.

²⁰ Daaci máki estuwa wá, emnde na tá an ilmu á duniya, áma edda á ilmu mázla-aara? Ma emnde na tá an diya kwakya am wakita, áma edda á diya kwasau? Antara emnde a gá jawe arge njá á zamane na, áma zhera-aatare? Dadaamiya ganvege ilmu á duniya názu baaka námpire-aara. ²¹ Dadaamiya a marateraa ilmu-aara ge emnde geni tá diyeddiye ñane, ganakini ba ñane una Dadaamiya á jirire, amá an ilmu á duniya, emnde diyarseka ñane ðekideki. Adaba una ñanna, Dadaamiya a eksetaa barama umele

an elva na mí balaná miya kina, itare tá zharán ba seke elva a uksañwire na, amá Dadaamiya tsaatse áte elva-aara ñanna, geni á lyaterlya an ñane, emnde na tá fetaare áte ñane bademme. ²² Yahudiya-aha itare tá ankwá ndava naláama, geni tá nanna duksa an ice-aatare emtsaade, lauktu tá fetarfe. Yunaniñkau-aha maa, itare tá kátá dise Dadaamiya an ilmu á ire-aatare. ²³ Amá miya wá, mí bálá ba elva a Yaisu Almasiihu na ta zlenelaa áte dzangala na. Ge Yahudiya-aha wá, waazu ñanna á jaterja an ervaunde. Am hyema á emnde na garevka Yahudiya-aha keni maa, tá cenán ba seke elva a uksañwire. ²⁴ Amá áza emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni tá gevge emnde-aara an jirire wá, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, elva ñanna gevka duksa dey, diyardiya geni ba jirire ankwá hákuma, antara ilmu á Dadaamiya am Yaisu Almasiihu. ²⁵ Á ba emnde umele: Názena a maganaa Dadaamiya na wá, una ba uksañwire, mbate jauje ge ilmu-aatare. Itare tá slán ba seke baaka payda á Dadaamiya, mbate baakire á payda ñanna jauje ge ndzedá-aatare. ²⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure na a dñhakuraa Dadaamiya ge slera-aara na keni, zharauzhára ba shagera; ge ilmu na ta tsaá átekwa emnde a duniya wá, ábi am kure cekwa emnde a ilmu ñanna? Ábi cekwa emnde a hákuma am kure? Cekwa emnde na tá an dárádza keni bademme. ²⁷ Amá ba emnde na ni emnde a duniya tá zharáter ba seke uksañwa-aha na wá, Dadaamiya a dzeraterse geni tá gev emnde-aara. An una ñanna, a fateraar zherwe jipu ge emnde na tá an ilmu á duniya. A dzerese emnde na baaka payda-aatare, geni á fateraar zherwe ge emnde a ndzedá. ²⁸ Dadaamiya a dzerese ba emnde na baaka dárádza-aatare am duniya, emnde tá zharáter ba seke ma ta baaka keni ba kalle na, geni á gatervege emnde na tá an dárádza na. ²⁹ Dadaamiya a dzerese jeba á emnde ñanna, geni ma ware keni a galeka ire á katafke-aara. ³⁰ Ba Dadaamiya una a gakurve palle antara Yaisu Almasiihu, ba ñane una a magaa puta, geni Yaisu Almasiihu á gev edda á ilmu á miya. Adaba barka á Yaisu Almasiihu ñanna zlabé adaliye, Dadaamiya a eksamite ge ma emnde a jirire á katafke-aara, a lyamisehe, a gamive emnde-aara. ³¹ Adaba una ñanna, gevge ba seke una am wakita á Dadaamiya ankwá an puwa, a ba Dadaamiya: Má ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.

2

Paul á bálá elva a emtsa á Yaisu áte dzangala

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duwa-aaruwa á dezekure ge ndakur názena a marañeraa Dadaamiya na wá, ba iya keni ndanakurka elva ñanna an elva na zlazlada tá kátána emnde a duniya na, ndaanakurka an ilmu á duniya keni. ² Ba lauktu yá dezekure keni, ndza njanantenja ya geni yá de ndakur ba elva a Yaisu *Almasihu, kwakya-aara ba elva a emtsa-aara, yá de farka umele ðekideki. ³ Daaci am una ndza yá am dágave á kure keni, ndza ya tapaa ba ðaakire á payða am vuwa-aaruwa, ndza á wiwa lyawa jipu, yá ámbera gyaigya ba seke maagara. ⁴ Am sarte na yá ankwá á kwarakurse duksa áte elva á Dadaamiya na, ðelanakuremka ilmu á duniya, antara elva-aha na emtake am hyema na geni sey kwá lyevalya, amá a maganaa ba Shedekwe Cufedðe slera-aara am kure, an hákuma á Dadaamiya, kwa naba diyeddiye geni elva-aha-aaruwa jirire. ⁵ Daaci estuwa, fetarfire á kure a gevka áte ilmu á emndimagwaha, amá a gevge áte slera á Dadaamiya, an hákuma-aara.

Ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde

⁶ Ge jirire wá, ge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya wá, yá ankwá kwaraterse ilmu á jirire, amá wá, ilmu á urimagweka, ilmu á male-aha na tá an hákuma am duniya, watse tá de zle na ka. ⁷ Ilmu na ni yá ankwá ndahaná iya na wá, ilmu á Dadaamiya. Una ndza ba nasherire á Dadaamiya, ndza diyarka emndu werre. Amá wá, kwaye zlaðe am fakta á duksa baðemme, kertenj ndza an tsatse ázeñara geni watse mí de njá antara ñane am ðemðemire-aara na á maga wulwulire jipu na. ⁸ Ba palle keni ðaaka ura am male-aha á duniya na una diyaadiya jeba á ilmu ñanna. Ma andze diyardiya wá, ma andze tá jeka Yaakadada áte dzanjala. Adaba ba ñane una edda á ðemðemire ñanna wulwule jipu na. ⁹ Dadaamiya a magaa ba seke una ankwá an puwa am wakita-aara, a ba ñane: Názena zlaðe nánka ice á urimagwe, názu zlaðe cenánka hyema á urimagwe, názena slaslaaka urimagwe ðekideki na, Dadaamiya a tsatsateraa una ñanna ge emnde-aara na wayarwáya na.

¹⁰ Amá ge miya wá, Dadaamiya a maramiyaa nasherire á duksa-aha ñanna á ba an Shedekwe Cufedðe, adaba Shedekwe Cufedðe diyaadiya duksa baðemme, antara ba názu á slaslaná Dadaamiya keni baðemme. ¹¹ Ba emndimagwaha keni wá, ankwá ura ni á dzegwándzegwa dise názu am huðe á ura emtu, má edda á vuwa-ka? Ba duksa palle an Dadaamiya keni, sey ba Shedekwe á Dadaamiya palle una diyaadiya názu am Dadaamiya. ¹² Amá miya wá,

Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara nanna diyaadiya názu am nane na, Shedekwe umeleka. Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara geni á melamiyumele ge cena názena á vamita nane. ¹³ Daaci má nǎ ankwá á kwaratersa elva ge emnde áte jeba á elva-aha nanna wá, nǎ kwaratersa an ilmu na ta mbanersa emndimagwahaka, á banerna ba Shedekwe Cudedde nanna ankwá am ervaunde-aatare keni na. ¹⁴ Edda una má baaka Shedekwe Cudedde am ervaunde-aara wá, á dzegwánka lyiya jirire na á baterná Shedekwe á Dadaamiya ge emnde. Ba eccena-aara keni á cenánka. Baira am hyema-aara, nane á cenán ba seke elva ucire, adaba sey ba emnde na tá an Shedekwe á Dadaamiya una tá cenánca duksa-aha nanna. ¹⁵ Edda una ankwá Shedekwe Cudedde am nane, á diyeddiye duksa bademme, tara una jirire, antara una mándzawe keni bademme, amá edda una baaka Shedekwe Cudedde am nane wá, á taa diseka názu am edda una an Shedekwe Cudedde na. ¹⁶ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Ware edda una diyaadiya názu á slaslaná Yaakadada a bina. Amá miya na má an Shedekwe á Dadaamiya na wá, diyamidiya názu á slaná Yaisu *Almasiihu.

3

Nere na ba emnde a slera á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ge jirire wá, am duwa-aaruwa na ya dezekure na wá, ndza dzegwanánka ndakur elva áte una tá ndahater ge emnde na ankwá Shedekwe á Dadaamiya am itare na. Ndza ya bakuraa elva ba seke una tá ndaater ge emnde na ni zlafe tegaraaveka antara emnde a duniya dekideki na, adaba ndza kwa ba seke egdzara mesheshe, zlafe kwá fantau an fe ge daba Yaisu *Almasiihu. ² Názu ndza ya kwarakursaa iya, ndza ba seke uba na tá fanu ge egdzere anwaslire, ndza vanakurteka dafa á jirire, adaba ndza zlafe kwá dzegwánka ezza-aara. Sem ba kina keni ba zlafe kwá dzegwánka nanna. ³ Adaba zlafe njá á kure geraraaveka antara njá á emnde a duniya. Kwakya shelha, antara dágala-aha am dágave á kure. An jeba á hala á kure nanna, kwa ba seke emnde a duniya-ka emtu? Una ba jirire, kwa ba kalkale antara itare. ⁴ Am ta bántsa emnde umele am kure: itare ta daba iya Paul, a ba emnde umele, itare tá daba Apaulus, an jeba á mága á kure nanna, kwa ba kalkale-ka antara emnde umele am duniya emtu?

⁵ Ware Apaulus keni? Iya Paul, ya hyeb ware kena? Bukerde á nere na ba emnde a slera á Dadaamiya, a belángeraa á sem dágave á kure ge fakurá áte barama á

Yaisu *Almasiihu, geni kwá gevge emnde a fetarfe. Ma ware á ñere keni á maga ba slera na a faara Dadaamiya na. ⁶ Ñere, ndza ña ba seke emnde a herfa. Iya, ya dzebaa duksa, Apaulaus maa, a fanu yáwe, amá á walantá ba Dadaamiya palle duksa ñanna. ⁷ Daaci ma slejeba duksa, ma slefanu yáwe keni hyarebka duksa, sey ba Dadaamiya palle una átire, adaba á walantá ba ñane duksa na an dzeba. ⁸ Edda una a dzebaa duksa, an slefanu yawe, ta ba kalkale. Dadaamiya á de vaterte ba lafa-aatare ma ge ware-aatare keni áte názena ndza a maganaa edda-aara. ⁹ Ñere ñá maganá ba slera ge Dadaamiya, slera á ñere ba darame palle. Kure keni maa, kwa ba seke fahe á Dadaamiya, zlafe ádaliye, kwa ba seke bere na a fanaa Dadaamiya.

¹⁰ Iya wá, Dadaamiya a magiyaa ñgurna kwakya ge fantau ge slera-aara am dágave á kure. Ndza ya ba seke slefa haha na diyaadiya fa haha ba shagera na, ya fanaa ekte shagera ge bere, daaci emnde umele keni tá de katafke an slera ge ndera bere átekwa. Daaci bademme á emnde a ndera bere ñanna, ma ware-aatare keni a maga enkale ba shagera áte slera na á maganá ñane ge ndera bere ñanna. ¹¹ Ekte á bere wá, an fa zlauzle, ba ñane una Yaisu *Almasiihu, tá taa farka ekte á bere umele ge ñane cfekideki. ¹² Ate ekte á bere ñanna, emnde umele tá de nderanu an dindar, emnde umele tá de nderanu názá-aatare an lipela, emnde umele tá de nderanu an nákwá na an dárádza jipu na. Emnde umele zlafe ádaliye, ma tá de nderanu názá-aatare an hazla, antara názambakará, emnde umele ma tá de maganu an kwatsape. ¹³ Vací tsa fáyá, ma slera á ware keni á de shebaaveka mázla-aara. Adaba vacite ñanna wá, Dadaamiya á de maresemáre ma slera á ware keni, á de fanu slera-aha ñanna ge kára emtsaafé. Daaci mí de zhara gergerire á slera-aha á miya bademme tara una shagerire, antara una shagerkire keni. ¹⁴ Edda una má kára zaaka tate na ndza a maganaa ñane wá, Dadaamiya á de vante lafa-aara. ¹⁵ Amá edda una má kára zawza tate na ndza a nderanaa ñane, ñane wá, kefanaakeda lafa-aara, shifa-aara wá, á de shansha, amá wá, á de enzla ba zlahhe á sa am hufo á kára.

¹⁶ Diyakurka geni kure wá, kwa ba seke bere á Dadaamiya, á njá Shedekwe á Dadaamiya am kure emtu? ¹⁷ Ay degiya, ma a kyabanaa ware bere á Dadaamiya ñanna, Dadaamiya á de kefenaakeda edda-aara keni. Adaba bere ñanna, bere cufedfe ge Dadaamiya. Daaci ba kure una kwa bere á Dadaamiya ñanna.

¹⁸ A darka shaitaine ge ura umele am kure, a de sláná

am ervaunḡe-aara geni ḡane gevgge edda á ilmu am duniya na. Arge una ḡanna, a ganvege ire-aara ba seke edda una cekwa enḡkale-aara am ice á emnde, daaci á de shá ilmu á jirire. ¹⁹ Ya ndaanaa adaba uwe una, ilmu na ta disaa emnde a duniya, una ba ucire am ice á Dadaamiya. Anḡkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Á shatertuwa ba Dadaamiya ge emnde a ilmu, am yaimyaimire na tá maganá itare. ²⁰ Anḡkwa an puwa á ba am wakita á Dadaamiya ḡanna zlaḡe adaliye, a ba ḡane: Nazu tá sláná emnde a ilmu á duniya wá, baaka nampire-aara áza Yaakadada. ²¹ Adaba una ḡanna, ma ware edda-aara keni a galeka ire áte ura umele ba dey. Diyaweddiye geni bademme á duksa á ba ázekure. ²² Ma iya Paul, ma Apaulaus, ma Silas, bademme á ḡere ḡá á ba am erva á kure. Ma shifa, ma emtsa, duksa na anḡkwa kina, antara una á de sawa á katafke, bademme ba náza á kure. ²³ Amá kure an ire á kure wá, kwa emnde á Yaisu *Almasiihu, Almasiihu keni ḡane názá á Dadaamiya.

4

Elva a slera á emnde a bela

¹ Daaci estuwa, diyaweddiye ba shagera geni ḡere emnde a bela á Yaisu *Almasiihu wá, ḡa ba emnde a slera-aara, Dadaamiya a faḡerar de sateranse nazu ndza diyarka am elva-aara ge emnde. ² Diyakurdiya geni názu á kataná zánwe áza sleslera-aara wá, ba dzayyire á ervaunḡe áte slera na a faara ḡane. ³ Ázerwa ge iya wá, baaka lámbe-aaruwa áte názena kwa sliva kure, ma emndimagwaha tá nderita elva-ara ge dise dzayyire á ervaunḡe-aaruwa keni, iya baaka lámbe-aaruwa átekwa. Ba iya an ire-aaruwa keni njananteka ya am ervaunḡe-aaruwa geni dzayye ervaunḡe-aaruwa. ⁴ Diyanka dekiḡeki, má sem ba kina keni kwasau ba zlaḡe anḡkwa duksa mándzawe am ervaunḡe-aaruwa. Amá yá taa bánka ganakini ya cufedde bademme. Sey á de kyáná ba Yaakadada palle shairiya-aaruwa. ⁵ Adaba una ḡanna, hadzalauka am elva dekiḡeki geni kwá njanta kure názu am huḡe á ura. Amá ufaufa ba náza á Yaakadada Yaisu *Almasiihu palle. Vacite na má de samsa ḡane, bademme á názena an sheḡe kina, antara názena am huḡe á emnde, bademme á de sansese. Daaci ma ware keni á de galaná ba Dadaamiya adaba slera-aara, ma ndza a magaa kwakya, ma ndza a magaa ba cekwaanḡuḡi keni.

⁶ Ya ndaase elva-aha ḡanna estuwa áte ire á ḡere antara Apaulaus na wá, ba geni kure keni kwá zharaná áte ḡere

názena á kátá ndahana elva ñanna. Názena yá kataná iya ázekure wá, ma am uwe keni dabaudába á ba áte una am wakita á Dadaamiya, geni ma ware á kure keni a galeka ire áte ura mázle-aara, a epsaweka ura umele keni. ⁷ A gakvaa ware male arge emnde? Ábi bademme á názena ka shanaa ka a vaktaa ba Dadaamiya? Ay labára kena ká gálá ire átekwa ba seke ka ganaa ba ekka an ndzedá á ña na?

⁸ Ekkure, kertenj njakurantenja am ervaunde á kure geni shakuránsha názena kwa katanaa kure bademme, an emtsa waya á kure, gakurevge slekse-aha an ire á kure. Amá ñere wá, estuweka. Wayanwáya geni kwá gevge slekse-aha ba jirire am ice á Dadaamiya, lauktu watse mí de njá átirpalle antara kure am yaikkire-aara. ⁹ Ñere emnde a belá á Yaisu *Almasiihu wá, yá zharán ba seke Dadaamiya a daneraa á dem kataliya á emnde ba cakcake, ña ba seke emnde na ñáteraanja shairiya a emtsa, tá de ceba shifa-aatare áte ice á zlamáha na áza emnde. Am duniya bademme ganjerevge ba seke názá ezzhara, tá ámbera eddzaka na, antara ba malika-aha keni tá zhara ba ñere. ¹⁰ Ñere ganjerevge ba seke uksañwa-aha áza emnde adaba zhara á Yaisu Almasiihu, amá kure wá, kwa bántsa kure, kwa emnde a enkale adaba kwa náza-aha-aara. Ñere ña emnde na baaka payde á ñere, amá kure wá, kwa emnde a ndzedá, kwa emnde a dárádza, ñere, ña emnde na baaka demdemire á ñere. ¹¹ Se ba am kina keni á cebanerá ba lámbe, á wáñerá ba waya antara ndera, náza tsekwa á ñere keni baaka, baaka há á ñere keni ge ñere. ¹² Ná maga mbera á ñere geni njá shansha ba názu njá zuze ge we á ñere. Má tá zlazlanjerzláze emnde, ñere njá gater barka, ma tá fá ba zladfa-ara áte ñere keni ba njá fá ervaunde. ¹³ Má emnde tá za vuwa á ñere, ñere njá eptsaterá an elva lailaidde. Ñere ganjerevge ba seke dugje áza emnde, se ba am kina keni tá zharañer ba seke názu tá de puwanve áte dugje.

¹⁴ Ya puwakurte una ge gula higa á kure an ñane ka, amá yá vakurte ba sawari-aha-aaruwa, adaba wayanakurwáyá an ervaunde-aaruwa palle. ¹⁵ Ma kwa shaa ba emnde debu ge kwarakurse elva á Yaisu *Almasiihu keni wá, edda una gevge ba seke eddekure am emnde ñanna wá, sey ba palle. Eddekure ñanna ba iya. Adaba ndza ya dakurnaa ba iya zunjwe elva á Dadaamiya. ¹⁶ Daaci, táslawa á kure, gawevge ba seke iya. ¹⁷ Adaba una ñanna kina yá bela Timaute ádezekure, á de yehakuranteyeha ñane njá-aaruwa am elva á Yaisu Almasiihu. Názena á de kwarakursa ñane ba palle antara una yá ankwá maganá

iya am dágave á emnde a fetarfe ma áme keni bademme. Adaba ñane gevge ba seke egdza-aaruwa, slewaya-aaruwa, dzayye ervaunđe-aara áte elva á Yaakadada.

¹⁸ Kwakya emnde tá gálá ire am dágave á kure, itare ta kurken watse yá duka ádezekure ba dfekidfe. ¹⁹ Amá má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá anƙwa duwa ba herzhe na. Daaci yá de nanna názena ta maganaa itare emnde a gálá ire ñanna, baaka wedere-aaruwa áte názena ta ndahanaa itare, nampire wá, ba názu ta maganaa itare. ²⁰ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya á ganveka sleksire-aara adaba nara á urimagwe, sey má anƙwa hákuma-aara am edda-aara. ²¹ Kwá kátá uwe kure kina ázerwa? Kwá kátá yá duwa an kurpe am erva emtu? Yá duwa an hairire, antara háyáva-he?

5

Shairiya á emnde a mága gwardzire

¹ Ma áme keni yá cena tá ndaha ba elva á kure geni kwa emnde a mága gwardzire, ba emnde na dfabarka Dadaamiya keni tá maƙka jeba á una ñanna. Adaba yá cena anƙwa ura am dágave á kure á zlava an mukse á eddenjara. ² Kelaa ma kwá kyuwa adaba haypa na jesarje am dágave á kure, amá kure kwá gálá ire zlabe ádaliye. Naba ngyawansengye edda una a magaa laakire ñanna am dágave á kure. ³ Iya wá, baaka irice-aaruwa am dágave á kure, amá am ervaunđe-aaruwa wá, yá á ba am dágave á kure. Yá bakurá ba jirire: Edda una a magaa duksa estuwa am dágave á kure na, ba kalkale irice-aaruwa keni anƙwa am dágave á kure, áte náza-aaruwa wá, belanarbelá ya shairiya ge edda-aara zlauzle. ⁴ Ya belaar shairiya ñanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Náwa názu yá bakurná iya: naba jawammeje am dágave á kure, una ba jirire geni am ervaunđe-aaruwa iya keni yá á ba am dagave á kure, hákuma á Yaakadada Yaisu *Almasiihu anƙwa am dagave á kure. ⁵ Daaci ura estuwa, naba yawanánya ge Shaitaine geni a kedekeda vuwa-aara, amá á de shá shifa vacite na má watse Yaakadada Yaisu Almasiihu á se kyá shairiya á emnde bademme na. ⁶ Aley ni kure kwá gálá ba ire na wá, ábi una unjule-aara-ka. Emtu diyakurka ganakini egdza shahi á makala ba cekwaanjudi á naba tsantetse ukpa na an wáslá na bademme emtu? Amaana: Egdza haypa ba cekwaanjudi, á naba hyemhya am kure bademme. ⁷ Daaci sawansese emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na am dágave á kure, daaci kwá gevge emnde cufedfe duksa á kure. Diyandiya tsa geni

Dadaamiya a gakuve vatene-ka emnde cufedfde, adaba Yaisu Almasiihu emtsamtsa adaba miya, nane gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná am muñri á *Paska na ge miya. ⁸Daaci zaumiza muñri á Paska á miya, amá wá, baaka shahi á makala am hufe-aara. Amaana: magaumika emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na, amá njauminja cufedfde, magaumimága jirire.

⁹ Am wakita na ndza ya puwakurte zuññwe keni, ndza ya bakuránba geni njauka an emnde a mága gwardzire. ¹⁰ Dzamanka iya áte emnde a mága gwardzire na ta baaka am elva á Yaisu *Almasiihu, bi emnde a fá ice am duksa á ura, bi neyle-aha, bi emnde a mága hele. Ndanka ya áte emnde a duniya bademme, adaba ká taa piyeteka una, sey má ká njeka am duniya ba dfekideki. ¹¹ Elva-aaruwa ge iya wá, edda una ni ankwá á daba Yaisu Almasiihu, mele zlafe adaliye ni á de maga gwardzire, bi á maga wáya á duksa á ura an ervaunfde-aara bademme, bi á de maga hele, bi á pesha emnde an zláze, bi á gev slembazla, bi á ila duksa á emnde na wá, ura estuwa njauka kerde, baira ba ge zá duksa keni fauka erva á kure á dem tasa palle antara nane. ¹² Shairiya á emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu wá, una slera-aaruka, banakuránka una nanna. Ay emnde na tá am kure keni kwá kyeka shairiya-aatare emtu? ¹³ Náza emnde na fartareka áte Yaisu Almasiihu wá, á de kyaná ba Dadaamiya an ire-aara shairiya-aatare. Ekkure wá, magaumága ba una am dagave á kure áte una a ndaasa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Bakausebáke slemaga duksa mándzawe am dagave á kure na.

6

Dawánka shairiya á kure á deza emnde a duniya

¹ A ba iya wá: má tsekwaatsekwa dagala am dagave á kure, kelaa ma kwá dándá á deza emnde á Dadaamiya ni, kure kwá de puwa uge áza emnde na fartarka áte Yaisu *Almasiihu dfekideki na wá, una ni ba shagera? ² Diyakurka ganakini ankwá á sawa sarte umele, watse tá de kyáná ba emnde á Dadaamiya shairiya á emnde a duniya na bademme emtu? Má watse kwá de kyáná kure shairiya á nalgaadama ni, kwá dzegwánka ba egdza shairiya cekwanjudí emtu? ³ Diyaweddiye una ba shagera: am sarte nanna, ba malika-aha á Dadaamiya keni watse mí de kyáná ba miya shairiya-aatare. Máki estuwa, labára mi kyeka shairiya á miya á ba am zamane á miya na keni? ⁴ Daaci má jerje lámare á duniya am dagave á kure wá, kwá

dánda elva ñanna á deza emnde a duniya na baaka slera-aatare ðekideki am aiklaisiya na, geni tá de kyáná itare shairiya á kure emtu? ⁵ Jeba á una wá, zherwe jipu. Há! Ba palle keni baaka slenjkale am dágave á kure geni á tsanaatse elva am dágave á emnde a fetarfe emtu? ⁶ Kwa emnde a fetarfe ni kwá de puwar ugje ge ire á kure áza emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu, una ni ba shagera? ⁷ Ge jirire wá, ankwá haypa á kure bademme, ma kwá de puwa ugje ñanna á ba áza emnde á Dadaamiya keni. Una ñanna á mára ba tsaftafire á kure áte barama á Dadaamiya. Ma ura a magakte kelaadire, ma a ilu duksa á ña keni, shagera ba farvaunðe, arge dá ura á dem shairiya. ⁸ Baira ðeme, kure keni kwá maga ba kelaadire ñanna tsa am ekte ge emnde umele, kwá ankwá zlerma duksa-aatare ma gakurevge ba egdzar mama-aha am elva a Yaisu Almasiihu keni. ⁹ Diyakurka geni bademme á emnde a mága kelaadire tá taa demka á dem zlanna á Dadaamiya emtu? Jawanaaveka ge unñule a jirire: Emnde a mága dákarire, emnde a kyula hele, emnde a mága gwardzire, an emnde na tá zlava an zála ba seke itare ákurá mukse, ¹⁰ zlaðe ádalije neyle-aha, antara emnde a fá ice am duksa á ura, emnde a mbazla, emnde a pesha ura an zláze, ira emnde a za baráma, bademme á kelaade-aha ñanna, itare tá shánka zlanna á Dadaamiya. ¹¹ Emnde umele á kure, njá-aatare ndza ba estuwa werre. Amá kina wá, adaba zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, kwá an bara áza Dadaamiya, a gakurve emnde-aara, a gakurve emnde cuðeðe an hákuma á Sheðekwe-aara.

Dadaamiya nderaaka urimagwe ge mága dakarire an vuwa-aara

¹² Ta bántsa emnde umele á kure: ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál. Una ba estuwa, amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte itare. Iya keni yá slaslán ba estuwa geni ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál ge iya, amá wá, yá eksarka ðekideki gev náve á duksa umele. ¹³ Kwa bántsa kure zlaðe ádalije: náza za wá, ba ge zana á dem huðe, huðe keni ba ge za náza za á demkwa. Una keni ba jire ba estuwa. Ay degiya, vacite umele, tara huðe antara náza za ñanna bademme tá de keda bademme. Ay vuwa á urimagwe keni Dadaamiya a nderán ge mága dakarire an ñane emtu? A'aa estuweka, Dadaamiya a nderami ba ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, Yaakadada keni ge vuwa á urimagwe, adaba á ñámiya ba ñane. ¹⁴ Dadaamiya wá,

tsantetse Yaakadada Yaisu am faya, á de tsamitetse miya keni an vuwa á miya bademme an hákuma-aara.

¹⁵ Diyakurka ganakini vuwa á kure ubiya á Yaisu Almasiihu emtu? Mi dzegwándzegwa tevaa ubiya á Yaisu Almasiihu, mi de jaterme an vuwa á záware emtu? Una á taa gevka dámmaru. ¹⁶ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a demaa am mukse záware, garevge ba vuwa palle antara nane. Una wá, a ndaana wakita á Dadaamiya, a ba nane: Emnde buwa nanna, tá gev ba vuwa palle. ¹⁷ Ba duksa palle ge edda una a vante ervaunđe-aara ge Yaakadada keni, nane, tá an Yaakadada, tá gev ba palle am shifa-aatare.

¹⁸ Adaba una nanna, camarauka tate á gwardzire dekideki. Nja á haypa na á maganá urimagwe na, bademme á taa gevka palle antara vuwa á edda-aara, amá edda una a de magaa gwardzire wá, a maganta ba nane kelaadire ge ire-aara. ¹⁹ Diyakurka geni vuwa á kure bere á Shedekwe Cudedde emtu? Shedekwe Cudedde na a vakurtaa Dadaamiya na á njá am kure. Kwá kwaraná kureka vuwa á kure. ²⁰ Dadaamiya a varakurse an duksa na jauje ge ndzedá á urimagwe. Adaba una nanna, an vuwa á kure bademme, magaumága ba názena ni kwá zleba ba Dadaamiya palle an nane.

7

Elva áte nika

¹ Nawmbare jawápa á ndáva á kure, ndza kwa puwite áte nalmesheri á kure: Ate iya wá, máki zhele á camareka tate á mukse ba dekideki keni ba shagera. ² Amá adaba sabaaba á gwardzire wá, ambane ma ware keni á gá mukse palle, mukse keni á de gá zhele geni nane tá njá kerde. ³ Daaci sey zhele á vante wedere-aara ge mukse-aara, mukse keni á yanveka wedere-aara ge zhele-aara. ⁴ Adaba baaka hákuma á mukse arge vuwa-aara, á kwaraná zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, baaka hákuma á zhele arge vuwa-aara, á kwaraná ba mukse-aara. ⁵ Daaci kure, tara zhele an mukse, piyawapteka dekideki am dagave á kure, sey má zlakuruzle am ndáhá geni kwá de njá gergere am sarte cekwaanğudi, geni kwá yeka áza Dadaamiya. Am iga-aara wá, jawammeje zlebe adaliye geni a mbedakuraaka Shaitaine á dem haypa, adaba cekwire á farvaunđe á kure.

⁶ Elva na yá ankwá bakurná iya na wá, gevka laarire, yá kátá bakurá ba ni ma ura-ara keni ba shagera ba una a eksesaa edda-aara. ⁷ Ate iya wá, yá kátá emnde bademme tá njá ba seke iya. Amá á taa gevka, adaba ma ware keni

á ba an názena a wayanantaa Dadaamiya; ge ura umele á vante waya nika, ge umele á vante ndzedá ge nja an ire-aara ba nane palle.

⁸ Kina wá, yá elvan ge emnde na zlafe gareka nika na, antara nwashá na a kedáa zála-aha-aatare; itare wá, shagera tá njinja ba seke iya. ⁹ Amá má kwá taa kwaruka vuwa á kure wá, ambane kwá ngudá nika. Ngulme ba una nanna arge njá an mbagerire ba kelaazare.

¹⁰ Ge emnde na tá an nika zlauzle wá, una elva-aaruka, a fakuraara ba Yaakadada, geni mukse, a tegaraaveka dekideki an zhele-aara. ¹¹ Má gevge ni tegaraavetege an zhele-aara wá, sey á njá baaka zhele, bi á se mela antara zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, a belanaaka mukse-aara dekideki.

¹² Náwa una wá, yá ndahater ge jugená á emnde umele: una Yaakadada-ka, yá baterná ba iya: máki anjka zhele na fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, an mukse na fetareka, a belanaaka mukse-aara. ¹³ Ba duksa palle ge mukse na fetarfe, máki á mba á zhele na fetareka, má zhel nanna wayaawáyá an mukse-aara, a njinja am mba á zhele-aara. ¹⁴ Ya ndahanaa adaba una ka, adaba zhel nanna zlafe fetareka na, nane keni ba gevge cudedde adaba mukse-aara. Mukse keni má zlafe fetareka, nane keni ba gevge cudedde adaba zhele-aara. Má baaka una wá, egdzara-aatare tá gevka cudedde, amá estuweka, egdzara keni ta cudedde-aha. ¹⁵ Amá má gevge ni edda una fetareka na á kátá tegaava an slefatarfe wá, naba vawanteva baráma. Daaci una jauje na, ma mukse, ma zhele keni am iga á lámare nanna, nane gevge ba egdza zhele, adaba Dadaamiya a dahákur geni kwá njinja an hairire. ¹⁶ Ekka mukse, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelya zhele á nja emtu? Ma ka zhele keni, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelye mukse á nja emtu?

Ma ware keni a njinja á ba áte njá-aara na a dahanaa Dadaamiya

¹⁷ Duksa palle wá, ma ware keni a edfaba barama á Dadaamiya áte una á maranná nane, a tatayeka gev seke ura umele, a tsaatse á ba áte njá-aara nanna ndza a dantaa Dadaamiya am kwa na. Kwaya nane názena yá fateraare ya ge aiklaisiya-aha na ma tá áme keni bademme. ¹⁸ Má ura a shaa dāha á sawa áza Dadaamiya am sarte na an bela am shedekwe, a eptseka elva, a tsaatse á ba áte nja-aara nanna. Edda una a dantaa Dadaamiya am sarte na zlafe demka am shedekwe keni, a dzameka elva a dem shedekwe mázla-aara. ¹⁹ Ma edda una demka am

shedekwe keni, dem shedekweka una duksa, edda una an belá am shedekwe keni, dem shedekwe hyepka ba názara keni. Duksa yaikke wá, sey ba dábá názu a ndahanaa Dadaamiya. ²⁰ Daaci ma ware keni, a tsaatse á ba am tate-aara na ndza a dántaa Dadaamiya am kwa ge se dábá ñane na. ²¹ Daha á Dadaamiya a de beráká am návire emtu, geni ká se dábá ñane? Má estuwa, dzameka ire á návire mázla-aara, amá máki jerje pute umele geni ká gevge egdza zhele wá, una keni ba shagera ge ekka. ²² Yá ndahaná adaba uwe dzameka ire, adaba má ura am návire, Yaakadada a dante geni á dábá ñane, edda-aara gevge ba seke egdza zhele áza Dadaamiya. Ba estuwa ge edda una á kwaraná ñane ire-aara am duniya na keni, má a dántaa Dadaamiya geni á dábá ñane, edda-aara keni gevge náve á Yaisu *Almasiihu. ²³ Dadaamiya á varakurse an duksa yaikke jauje ge ndzedá á urimagwe, daaci gawevka náve-aha á emnde dekideki. ²⁴ Estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ma ware á kure keni njawinja á ba am tate na ni ndza a dákurtaa Dadaamiya átekwa na, njawinja ba estuwa á katafke-aara.

Elva a emnde na zlabé gareka nika an mukse na a kedfaa zhele-aara

²⁵ Ate elva a gyaale-aha, antara dawale-aha wá, una wallá ya cenaná áza Yaakadada, wallá uwe, yá vakurte ba sawari-aaruwa. Diyakurdiya geni Yaakadada a magiyaa ñgurna, ganevge ura-aara, daaci hyainevhye geni kwá cena názu yá bakurná iya. ²⁶ Adaba kwakyire á wahála na yá zharaná ya na wá, má ura á njá ba estuwa keni mándzaweka, a ba iya. ²⁷ Daaci ekka edda una ká an nika á ña zlauzle wá, tatayeka ica nika á ña. Amá ekka edda una zlabé ñgudañka nika wá, sleka elva á nika mázla-aara. ²⁸ Ma ká gá mukse keni mándzaweka, ma gyaale keni máki á de gá zhele haypa-ka, amá duksa palle wá, emnde na garega nika na wá, ankwá wahála ázetare ma vaatara keni. Daaci yá kátá lyakurse á ba am wahála ñanna.

²⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya wá, náwa zamáne á miya na á de haraaka kwakya mázla-aara. Daaci kure emnde na kwá an ñwasha keni, magawanaamaga duksa ge Dadaamiya ba seke kwa baaka an ñwasha. ³⁰ Kure emnde na kwá am laruwa keni, gawevge ba seke ndza shakurka emtanjire; emnde na tá am gedá, a zhararzhára higa-aatare ba seke hyefka duksa; emnde a shákwa kazlaña á duniya keni a garevge ba seke baaka duksa-aatare. ³¹ Daaci bademme á názena á maga slera á ba an kazlaña á duniya na, fauka ire á kure átekwa, adaba duniya na á de zle.

³² Wayanka kwá hyá lyuwa an duksa umele d'ekideki. Edda una gaaka mukse, ñane á fá hyema á ba áte názu á kataná Yaakadada, á kátá maga ba názu á de hayánháya Yaakadada. ³³ Amá edda una an mukse wá, estuweka. Ñane á shunñula ba kazlaña á duniya geni á gedantegeđa mukse-aara an ñane, ámbera á dzámá slera á Dadaamiya keni. ³⁴ Daaci ñane ire-aara gevge bubuwa. Ba duksa palle ge ñwasha keni. Mukse má gaaka zhele ba d'ekideki, antara una zlađe gyaale wá, itare ire-aatare á ba áte namaari á Yaakadada, tá tataya vante ire-aatare, antara ervaunđe-aatare baďemme ge Dadaamiya. Amá mukse á zhele wá, ñane á hyá lyuwa á ba an kazlaña á duniya, á kátá á gedante zhele-aara an ñane. ³⁵ Baďemme á elva-aha na, yá tsakán ge piyakurte duksa umeleka, yá kátá ba njá á kure, yá kátá kwá maganaamaga názu zlaya, ira kwá vante ire á kure baďemme ge Yaakadada.

³⁶ Kina wá, mí ndáhá elva á dawale, má tá kátá pákyáva an gyaale na á shebaná ñane. Amá má ervaunđe-aara ndunde gyaale ñanna, diyeddiye geni ba gyaale ñanna keni á de zlađa ervaunđe-aara kwakya áte una ñanna, ervaunđe-aara á kátá ba tá nguđa nika an gyaale, daaci baaka haypa am huđe-aara d'ekideki, ba á gá gyaale-aara, a piyaraterteka názu njarantenja am ervaunđe-aatare. ³⁷ Áma máki egdza dawale njantenja am ervaunđe-aara geni á pekya ge sheba gyaale mazla-aara, baaka sawari á emnde umele am huđe-aara, a tapanaa ba ñane am vuwa-aara geni á dzegwándzegwa nja estuwa, á ñanaaŋa vuwa-aara, daaci ma gaaka mukse keni a magaa ba shagera. ³⁸ Jirire á elva ñanna wá, edda una gaaga mukse keni a magaa duksa shagera, amá átira ba edda una má gaaka mukse na.

³⁹ Ge mukse á zhele, am sarte na zlađe zhele-aara anƙwa an shifa, an piya ganakini á pakyaava an zhele-aara, á de gá umele, sey má keďaakeda zhele lauktu mukse á gevge egdza zhele; amá keni sey á de gá ba slefetarfe seke ñane. ⁴⁰ Amá áte iya wá, á de shá higa kwakya má á njá an há-aara mázla-aara, arge una á de ga zhele umele na. Iya keni yá tama a binaa ba Sheďekwe á Dadaamiya.

8

Elva a za názu ta icanante ge hele

¹ Kina wá, mí habaza elva a hyuwa na tá icanante ge hele na. A ba kure, baďemme á miya diyamidiya jirire á elva ñanna, una ba jire. Ay degiya, diya ñanna á dá ura á dem kuraavire, sey ba wayavire palle una á dá emnde a fetarfe á

de katafke. ² Má bánba edda-aara, iya wá, diyandiya duksa mázle-aara, ñane zlaɓe shanka ñane enjkale á jirire. ³ Amá edda una anƙwa á ɗaba Dadaamiya áte waya á ervaunɗe-aara wá, ñane an diya áza Dadaamiya.

⁴ Ate elva a zá názu tá icanante ge hele wá, kwá kátá yá bakurá uwe? Náwa, baɗemme á miya diyamidiya geni zhera ba hele tá maganá emnde am duniya na, baaka námpire-aara. Diyamidiya zlaɓe ádaliye geni Dadaamiya wá, buweka sey ba palle. ⁵ Gevge wá, duksa-aha na áte samaya, una áte haha, kwakya názu emndimagwaha tá kezlater ugje ba seke dadaamiya. Kwakya duksa-aha na garevge dadaamiya-aha áza emnde umele am duniya. Duksa-aha umele kwakya garevge ba seke Yaakadada-aha arge emnde. ⁶ Amá ázemiya wá, baaka Dadaamiya umele sey ba palle, Eddemiya na duksa baɗemme a nderanaa ba ñane, shifa á miya, a nderamiya ba ñane, mi emnde-aara. Yaakadada keni sey ba Yaisu *Almasiihu palle, Dadaamiya ndza a nderaa duksa baɗemme áte erva an ñane; shamiyánsha shifa kina aɗaba ñane.

⁷ Amá kure, emnde umele á kure zlaɓe diyarka jirire á elva ñanna, geni baaka námpire á hele ɗekideki na. Daaci má tá anƙwa zá názu ta icanante ge hele wá, kertenj tá fetarfe am ervaunɗe-aatare geni itare keni tá á ba am hele ñanna. Ya ndahanaa aɗaba uwe una, aɗaba emnde ñanna ndza mbarsembe mága hele ba estuwa, mele zlaɓe ádaliye keni zlaɓe gyarebka am elva á Dadaamiya. Daaci itare ma ta zu vaatara hyuwa ñanna keni, tá fetarfe á ba an jirire am ervaunɗe-aatare geni ta magaa duksa shagerka. ⁸ Má ge jirire wá, á badzámiya náza za-ka an Dadaamiya. Ma zamiyuze keni á sagamika, ma zamika keni baaka názu á gula áte miya.

⁹ Ekkure wá, kwá kwaraná kure ire á kure, ge zá názu kwá kataná kure. Amá wá, magaumaga enjkale, geni a mbedeka edda una zlaɓe gyebka am fetarfire na aɗaba kure. ¹⁰ Amaana: ba seke edda una zlaɓe gyebka am fetarfire na, máki á zhara ka edda una gyakebgye na, ká anƙwa njá am tate á maga hele, ká ámbera zá duksa á hele, daaci fakanemfa ndzedá am vuwa ge ñane na zlaɓe gyebka am fetarfire na, ge eptsá á dem hele ka emtu? ¹¹ Daaci diyeddiye ba shagera geni ñane ñanna zlaɓe gyebka am fetarfire á eptsá á dem kataliya na wá, aɗaba ba ka na gyakebgye na. Ay degiya egdza emmeña ba ge ekka, Yaisu *Almasiihu a yaa shifa-aara aɗaba ñane. ¹² Má nja á kure ba una wá, kwá anƙwa maga kelaadire áte egdzar mama-aha á kure na zlaɓe gyarebka am fetarfire na; an

una nanna, kwá anƙwa puwaterpuwa á dem dzámá ire. Diyaweddiye geni kwá magaterán ge egdzar mama-aha á kure-ka palle kelaadire nanna, amá kwá maganán ge Yaisu Almasiihu. ¹³ Máki watse á mbede egdza emmerwa adaba názu ya zuwa iya á dem huƙe, ambane yá zeka hyuwa nanna, geni a vananteka ektápaare ge egdza emmerwa.

9

Slera á slebelá an názu á zlayán ge nane

¹ Ba iya na kwá anƙwa zharizhárá na keni wá, ábi yá kwaraná ba iya ire-aaruwa. Emtu ya slebela á Yaisu *Almasiihu-ka emtu? Ndza nanánka Yaisu Almasiihu an ice-aaruwa ngayye emtu? Ekkure na náwa gakurevge emnde a fetarfe na keni barka ba slera na ya magannaa ya ge Yaakadada ka emtu? ² Ma hyainefka slebela áza emnde umele keni wá, ázekure wá, hyainefhye. Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaakadada keni á mára ba jawapa ganakini ya slebela á Yaakadada Yaisu Almasiihu, kwa jesaare na keni adaba slera na ya magannaa iya. ³ Yá de baterá ba una ya ge emnde na tá anƙwa á habaza názu am iya na. ⁴ Adaba slera na ya maganaa ya am dágave á kure na, zlayika ge yá zuze, yá shushe áte kure emtu? ⁵ Emtu ta piyite an piya ge iya ga mukse, geni ma andze njá ja dába kerde an mukse-aaruwa ge mága slera á Dadaamiya, seke una tá anƙwa á maganá tara Piyer, antara emnde a bela umele, an egdzar mama-aha-njara ge Yaakadada na emtu? ⁶ Emtu kwa dzeranjerse ba njere njainje antara Barnabas geni njá gelaná ba njere ire á njere emtu?

⁷ Ndza kwa cenáncena ser palle, geni zhel sawji anƙwa á wavanu ge larde ni á gelaná ba nane ire-aara? Á ba á jerje sleherda, á maga slera am fe, amá má magaamaga duksa áte fe wá, á feka áte we-aara? Emtu anƙwa suni na á piyá walda ni á sheka ufa áte dabba-aha na á piyaná nane?

⁸ Emtu garáva-aha nanna ya tsakese ba názena tá anƙwa á slaslaná emndimagwaha emtu? Una, á ba am *tawraita keni mi ndaha ba una. ⁹ Anƙwa an puwa am tawraita á Muusa, a ba nane: Ngudanaanuka *japa ge we á dalau na anƙwa á maga slera na, á bina. Emtu Dadaamiya a ndahese una á ba áte dalau ba jirire emtu? ¹⁰ Ba jirire, Dadaamiya á tsaka elva-aha nanna á ba áte miya. Sleherda wá, á maga slera-aara an tama. Ba duksa palle ge emnde na tá gyega hiya keni, shagera jipu geni ta fetefa tama áte názu zlaya-aatare ge itare keni. ¹¹ Ay náwa njere nja se hyanme elva á Dadaamiya am kure ba seke ta hyanme wulfe am fe. Daaci máki njere njá lyya ba kazlana á duniya na am erva

á kure ge zuze á ñere, una mándzawe emtu? ¹² Má zlaya á emnde umele ge sha náza zuze-aatare am erva á kure, sakwa ñere emtu? Má áte jirire wá, zlaya á ñere ge ñere keni, amá nja ba palása na ñá anjka maganá ñere na, ba ñá farvaunfeka, ndavanjerka ñere geni kwá melañerumele, ñá kuva ba ni a eptsarka emnde na tá se cena labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na.

¹³ Diyakurdiya emtu geni emnde na tá maga slera am mashidi, á gelaterá ba názu emnde tá danán ge Dadaamiya á dem mashidi? A ba am mashidi ñanna zlafe ádaliye: Emnde na tá maga slera á ica dabba keni tá á ba an dza-aatare am hyuwa ñanna? Diyakurka una ñanna emtu? ¹⁴ Náza á emnde a bálá waazu keni ba estuwa. A ba Yaakadada an we-aara: Náza ñá shifa á emnde bálá elva-aaruwa á segashe á ba am slera-aatare. ¹⁵ Jirire tsa, aley keni iya katanka ya názu yá ñá shifa-aaruwa an ñane áte una ñanna. Ba kina keni, banakuránka una ge kátá duksa ázekure. Una ma yá emtsa keni, ya hayaa ba una ñanna, arge una tá kedinaakeda názu yá gedá átekwa na. ¹⁶ Yá shánka zleba adaba yá bálá labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu, una gevge laarire áte iya, má yá báleka, watse laruwa ge iya. ¹⁷ Ma andze ya eksesaa ba iya an ire-aaruwa slera ñanna wá, ma yá ndava mbera-aaruwa keni. Amá una estuweka, a fiyaara ba Dadaamiya ge iya. ¹⁸ Ay wá, ázara kena mbera-aaruwa ge iya? Mbera-aaruwa ge iya wá, ba yá balaterá elva á Yaisu Almasiihu ba dey ge emnde, yá lyiyeka názu á zlayizláyá am slera-aaruwa.

¹⁹ Iya, yá kwaraná ba iya ire-aaruwa, ya náve á uraka. Amá ya ganvaa ba iya ire-aaruwa ba seke ya náve á emnde bademme, geni yá sá emnde ba kwakya áseza Yaisu *Almasiihu deydey á ndzedá-aaruwa. ²⁰ Diyandiya tsa ganakini yá kwaraná ba iya ire-aaruwa am názena á ndahaná *tawraitá á Muusa, amá má yá am dágave á Yahudiya-aha wá, yá njá áte njá á Yahudiyire, geni a fartaarfe itare keni áte Yaisu Almasiihu. Má yá áza emnde na tá anjka daba náde á Yahudiya-aha bademme áte laarire na, iya keni ba yá eddaba antara itare, geni yá gatervege emnde á Yaisu Almasiihu. ²¹ Zlafe ádaliye: Má yá am dágave á emnde na diyarka tawraitá á Muusa dekideki na keni maa, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una á bánka ni janaaveje áte tawraitá á Dadaamiya, una estuweka, adaba fanansaarfe ge una a ndasaa Yaisu Almasiihu na. Amá yá magán ba geni a shanátersha ge daba Yaisu. ²² Ba estuwa ñanna zlafe ádaliye, má yá am dágave á emnde na zlafe gyarebka am fetarfire, iya keni

yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una ma yá am dágave á emnde na nja-aatare estara keni, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare, geni yá lyelye emnde umele am itare an jeba á pute-aha ñanna. ²³ Bademme á una ñanna, yá magán ba geni a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am slede bademme, geni iya keni yá de shánsha dza lafa-aaruwa am hufe-aara.

²⁴ Diyakurdiya emtu geni má emnde tá anƙwa degeza zhágade geni á de icáná ware ire, emnde kwakya una tá zhagade, amá sey ba emnde na ta ica ire una tá lyiya duksa? Daaci kure keni wavauwáva ba seke náza-aatare, kwá de shánshá názá á kure keni. ²⁵ Bademme á emnde na má watse tá de zhagade na wá, ma ware-aatare keni á ettsaha, á sala vuwa-aara ba kelaazare geni a mbesmbe vuwa-aara, lauktu á de icaná ñane ire vaci lámare. Bademme a wava-aatare ñanna wá, ba geni tá shánsha zleba á hare palle. Amá miya wá, wavaumiwáva am slera á Dadaamiya geni mí de shánsha *dɔŋkaula na á zleka dekideki na. ²⁶ Adaba una ñanna, iya wá, yá zhagade á ba á de katafke. Zlabe adaliye, ya ba seke edda una ni anƙwa á ja dedekwa na, amá wá, yá jeka á dem kaamba ba dey. ²⁷ Iya ya ba seke sleja dedekwa, a ba iya na wá, amaana: Yá hereka vuwa-aaruwa dekideki, sey ba yá kwarukware vuwa-aaruwa ma vaatara keni, geni iya edda á balaterán ge emnde vatena, a de velyariseka á degáshe adaba hyainefka.

10

Gawevka emnde a mága hele zlabe adaliye

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanka kwá viyanaaviya názena ndza a shaa eggye-aha a miya werre am sarte na ndza tá antara Muusa. Dadaamiya ndza a shebatervehe bademme-aatare am kumba am sarte na tá átira zlálá; bademme-aatare, baaka una ndza ebzuka Haya Kyanje na. ² Am zlálá-aatare am kumba, ira degashe-aatare am guwa ñanna, ndza ba seke magarateraamaga baptisma geni tá gevge emnde á Muusa á ba an jirire. ³ Itare bademme, ndza baaka una zauka dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sa am samaya na. ⁴ Baaka una shauka yawe na ndza a vatertaa ba Dadaamiya an hákuma á Shedekwe-aara á segáshe á sawa am palaha na, bademme-aatare ndza sharushe yawe ñanna. Palaha na ndza a ngyekwateraa Dadaamiya ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. Nane ndza anƙwa antara itare ba kelaazare. ⁵ Aley, nja ba una ñanna bademme na, ndza kwakya emnde am dágave-aatare hayáterka Dadaamiya adaba shagerkire á mága-aatare. Adaba una ñanna, zateruze duniya á ba am kaamba.

⁶ Daaci bademme á una ñanna, á bamiyá ba elva ge miya keni, geni kataumika jeba á hala ñanna ta maganaa itare werre na. ⁷ Gawevka emnde a mága hele zlaɓe ádaliye seke una ndza ta maganaa itare werre, daaci ta puwetehe am wakita á Dadaamiya geni emnde njarinja á katafke á hele, tá anƙwa ezza, tá ámbera essha, daaci ta tsetehe tá shekela á bina. ⁸ Magauka gwardzire seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci ta naba matsehe, emnde debu kul buwa ju keye una ta keɗaa áte váha palle na. ⁹ Adaliye, tatayaumika gyá hala á Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde ñanna werre, aɗaba una ñanna a cebateraahé ge záhe na. ¹⁰ Zlaɓe ádaliye, magaumika dugune áte Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci a naba keɗateraahé ge Dadaamiya á kya erva an malika na á belaná á de ceɓa emnde na.

¹¹ Bademme á lámare na ndza a shaa itare na wá, ba ge faterem am vuwa ge emnde umele geni itare wá, a magarmága enƙale. Ta puwete am wakita á Dadaamiya, ge fami magiya ge miya emnde na mi herzhe an kataliya á zamane na. ¹² Daaci faufa hyema ba shagera, sakwa edda una ñane á tapán ba seke ñane wá, tsaatse ba shagera na, sey á fa hyema ba shagera geni a mbeɗeɓe. ¹³ Lámare na á badakurá shaitaine an ñane bademme na, ndza a fantau vateneka. Emnde umele keni ndza ta ɓashaa ba una ñanna. Dadaamiya wá, ñane dzayye ervaunɗe-aara am názu ndza a ndaase ñane bademme. Á de belanaaka ɗekiɗeki geni á shakursha názu á jauje ge ndzeɗa á kure. Báda á shaitaine wá, á ba anƙwa, amá ma a shakur vaatara lámare ñanna keni, Dadaamiya á de vakurte midalire, á de magakurná ba ñane puta, geni á fertakuraferta an ñane.

¹⁴ Aɗaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, gawanápteka ɗekiɗeki ge elva á mága hele. ¹⁵ Elva-aaruwa ba una ge kure, wallá kwa egdzara-ka, uweka, lawanaale ba kure elva-aaruwa ñanna, tara jirire an fida keni. ¹⁶ Slawanaasle á ba áte náza sha na mi gan barka ge Dadaamiya argena má mi za ɗafa á Yaakadada na. Má mi eksante, mi shuhe na wá, gamiyevka palle antara Yaisu *Almasiihu aɗaba uzhe-aara na ndza a puwanvaa ñane na emtu? Adaliye, má mi kezlanve ɗafa mi ezza na wá, gamiyevka palle antara Yaisu Almasiihu aɗaba shifa-aara na ndza a yanaa ñane na emtu? ¹⁷ Dafa wá, ba ɗagwala palle, amá mi kwakya mi zá ba una ñanna; amaana: am kwakyire á miya ñanna wá, gamiyevge ba seke ura palle.

¹⁸ Zharauzhára áte una tá anƙwa maganá emnde a *Iserayiila: Tá icanante dabba ge Dadaamiya áte tate-

aara seke una a kwaratersaa ñane, daaci emnde na má zaruze hyuwa ñanna, bademme-aatare garevge emnde á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Kwá á ba á cenán cena ndza názu yá ankwá bakurná iya na? Emtu kwá cenán ba seke hyuwa na tá icanante ge hele keni duksa emtu? Ba hele ñanna ðeme, duksa á jirire emtu? ²⁰ Una duksa á jirireka ðekideki. Arge una ñanna, názu yá bakurná iya wá: Má emnde na zlafe ðabarka Yaisu *Almasiihu ta icataa duksa wá, tá vante ge Dadaamiya-ka, amá tá vaterte ge jini-aha. Adaba una ñanna, wayanka kwá gev palle antara jini-aha. ²¹ Una á taa gevka ðekideki, kwá de shá názena ni tá fater ge jini-aha, ádaliye kwá se sha una á katafke á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Zlafe ádaliye: Kwá dzegwánka de zá názena tá gyater ge jini-aha, kwá se zá náza á Yaakadada Yaisu Almasiihu keni ba kure. ²² Má gevge ni mi magán estuwa wá, mi kátá elva á Yaakadada, emtu kwa kurken mí januje an ndzedá emtu?

Ma am uwe keni magaumága adaba hairire á emnde umele

²³ A ba emnde umele á kure: Ábi duksa bademme gevge ba halál? Una ba jire-aatare. Amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte miya. Ta bántsa itare: Ankwá baráma á mága ma uwe keni. Ay degiya, duksa na watse á melamiyuka ðekideki ge ðaba Dadaamiya keni ankwá. ²⁴ Ma ware á kure keni magaumága názena ni watse emtake áte emnde umele, zharauka názu watse emtake ba ge kure palle na. ²⁵ Bademme á hyuwa-aha na tá ankwá valaná am kwaskwe wá, ma ndza ta icanante ge hele keni ndaveka ka, dzameka ire átekwa ðekideki, ká naba esshekwa, ká de ezza duksa á ña. ²⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Haha, antara názu átekwa bademme ba náza á Yaakadada.

²⁷ Ma a ðahakte vaatara ura á ña na zlafe fetareka áte Yaisu ge de za náza za am mba-aara keni, má ba eksakaarekse duwa wá, ndaveka, dzameka ire áte náza za ñanna ðekideki, ká naba ezza. ²⁸ Amá má a se balaksehe ge ura umele geni hyuwa ñanna ndza ta icanante ge hele wá, naba yanya, zeka mázla-aara, adaba á de sha shunñula edda una a se balaksebale na. ²⁹ Ya ndaaná adaba uwe una: Yá kuva ba názu watse á de dzamaná ñane na. Ekka wá, yá kuva náza á ña ka mázla-aara.

Bánka zlafe: Má ba mbate duksa bademme ba halál, ay labára yá zeka adaba edda una a se balisebála na?

³⁰ Bánka zlafe ádaliye, a ba ka: Má ba ganarge maduwa ge náza za-aaruwa an zhera á Dadaamiya, labára tá

tsakiyaare elva arge názu ya magar maduwa lauktu yá ezza?

³¹ Duksa yaikke na yá bakaná iya wá: ma ka ján vaatara ire an náza za, bi náza essha, ma ká maga ba uwe keni, emmága á ba áte una ni watse emnde bademme tá de zleba Dadaamiya adaba ekka na. ³² Ma am uwe keni magaumága á ba áte una ni watse kwá de magateránka emtanjire ge emnde umele an nane, ma ge Yahudiya-aha, ma ge emnde a fetarfe, ma ge emnde-ara keni egdzara á nálgadama bademme. ³³ Magaumága á ba áte una yá ankwá á maganá iya na. Am názu yá maganá ya bademme wá, yá ankwá wava geni a gevge áte shagerire, emnde keni tá de hayánhaya. Yá manka názu watse emtake ba ge iya palle na, amá yá maga názu watse emtake áte emnde bademme, geni itare keni a lyarlya shifa-aatare áza Dadaamiya.

11

¹ Dabaufába ba sera-aaruwa, ba seke una iya keni yá ankwá daba sera á Yaisu *Almasiihu na.

Fáda ire á nwashá á katafke á Dadaamiya

² Iya yá zleba ba kure, adaba danseka am ire á kure am názu kwá maganá kure bademme, kwá ankwá maga ba názu ndza ya bakurnaa iya na. ³ Amá náwa názu yá kátá kwá diyeddiye zlahe adaliye: Yaisu *Almasiihu wá, ire ba nane arge zala bademme, zhele keni ire ba nane arge mukse, Dadaamiya nane ire arge Yaisu Almasiihu. ⁴ Má zhele á nala áza Dadaamiya, bi ankwá á mbedateru elva na ndza a shanaa nane áza Dadaamiya ge emnde wá, sey á eksevarekse dzakwa emtsaade. Má magaaka una nanna wá, a epsawaa Yaisu Almasiihu na ire arge nane na. ⁵ Amá mukse wá, estuweka. Má mukse ankwá á nala áza Dadaamiya, bi ankwá á mbedateru názu a shanaa nane áza Dadaamiya ge emnde, an ire dey, nane keni ankwá á epsawa zhele-aara na ire arge nane na. Nane gevge ba seke mukse na a sehese ire na, una zherwe jipu. ⁶ Ha! Má mukse nanna wayaaka fáda ire, labára á icanvaareka, bi á sehesehe úgje nanna ba defideki? Ay degiya, una duksa zherwe náza enndaaka. Daaci má estuwa, sey mukse á fadefade ire-aara.

⁷ Amá ge zhele wá, má ankwá á nala áza Dadaamiya wá, á fadeka ire. Adaba Dadaamiya a nderaa zhele áte ndera-aara ge nane, zhele á mara yaikkire á Dadaamiya. Amá mukse wá, á mara ba yaikkire á zhele. ⁸ Diyamidiya geni Dadaamiya ndza sanseka zhele am vuwa á mukse, amá

ndza a sanse ba mukse am vuwa á zhele. ⁹ Zlafe ádaliye: Dadaamiya ndza nderaaka zhele adaba mukse, amá ndza a nderaa mukse adaba zhele. ¹⁰ Adaba una nanna, sey ba mukse una á fada ire-aara, ge marese zherwe na á fáná nane áte zhele-aara, ira adaba malika-aha keni. ¹¹ Amá keni ge njá á miya am elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ma mukse keni á ba an dárádza-aara ba seke zhele, zhele keni á ba an dárádza-aara, ma ware-aatare keni á hyepka má baaka palle-aatare. ¹² Ba seke una ni Dadaamiya ndza a tedese mukse am vuwa á zhele na wá, kina keni ba mukse una á yá zhele, duksa bademme á maganá ba Dadaamiya slera-aara.

¹³ Lawanaale ba kure an ire á kure má shagera geni mukse á sem jáháva ge nala Dadaamiya an ire dey. ¹⁴ Zhele maa, áte názu mi zharanaa miya á ba am njá á emnde am duniya keni wá, úgje sladde am ire wá, á gev duksa zherwe ge nane. ¹⁵ Amá má mukse a shaa úgje sladde am ire wá, á fanaare ge dárádza. Adaba Dadaamiya ndza a vanta úgje sladde ba ge mukse ba seke lafaya ge sheba ire-aara an nane. ¹⁶ Má ankwá ura á kátá gá jáwe arge elva nanna wá, náwá názu yá banná iya ge edda-aara: ma nere, ma aiklaisiya-aha á Yaisu Almasiihu na tá áme keni, nade á miya ba una baaka umele.

Elva a dafa á dzámá Yaakadada

¹⁷ Am názu yá bakurná iya kina na wá, yá galakurka mázla-aara. Adaba am jáháva á kure á katafke á Yaakadada, kwá maga ba mandzawire, arge mága shagerire ge dákurá á de katafke. ¹⁸ Emtsaade wá, ta bántsa: Ba kelaa má jakurammeje á katafke á Dadaamiya wá, sey ba gergere ye á kure. Una ba iya keni kyalma-aara fantaarefe. ¹⁹ Baira deme, shagera ba kwá tegava nanna, geni tá sesse emnde na tá ankwá daba Yaisu *Almasiihu an jirire na. ²⁰ Má kwá jáháva á kure nanna wá, kwá zá dafa á Yaakadada ka kure dekideki. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba ma ware keni á de berda ba dafa-aara ge nane, daaci á zuze, á shushe á ba áte huđe-aara haa á weshanante ire, amá emnde umele á waterá ba waya. ²² Má kwá maga ba una, baaka há á kure ge zá dafa á kure nanna, kwá shá duksa á kure am huđe-aara emtu? Emtu kwá kátá epsawa aiklaisiya á Dadaamiya emtu? Emtu kwá kátá fateraare zherwe ge talága-aha emtu? Kwá kátá yá bakurá uwe kina? Kwa kurken yá galakurgála emtu arge una? Yá galakurka dekideki.

²³ Náwa duksa na yá kwarakursa iya na wá, iya keni ndza a kwarisaa ba Yaakadada emtsaade. Lauktu tá velateru

Yaakadada Yaisu ge kelaade-aha-aara wá, ba vacite ñanna an vayiya, a eksetaa dáfá, ²⁴ a slafan we-aara ge Dadaamiya argena, a ba ñane á elvan ge emnde-aara: Una degiya vuwa-aaruwa, yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Kure keni magaumága ba estuwa ganakini kwá dzamidzáma an ñane. ²⁵ Am iga á masane, a eksetaa náza sha keni, a ba ñane: Una wá, namána anwaslire na watse á de ngudaterá Dadaamiya ge emnde an uzhe-aaruwa. Ma kwa jamme vaatara ge sha jeba á una keni, magaumága ge kwá dzamidzáma an ñane.

²⁶ Elva á Yaakadada ñanna wá, amaana: ma kwa jamme vaatara ge zá dafa ñanna, ira sha náza sha ñanna, kwá anjwa bálá elva a emtsa-aara dem sarte na má de saasa ñane.

²⁷ Adaba una ñanna, ma ware una a zu dáfá á dzámá Yaakadada, a sharhe náza sha-aara an baakire á zherwe, daaci edda-aara gaaga haypa áte Yaakadada antara uzhe-aara. ²⁸ Daaci ma ware keni sey á zlauzle am hábaza názu am ñane emtsaade ba shagera, lauktu á ezza, á essha. ²⁹ Má edda-aara lanaaka ba shagera geni una vuwa á Yaakadada, ma a zuhe, a shuhe keni, a zaare ba shairiya ge ire-aara. ³⁰ Adaba ba una ñanna, emnde á kure kwakya ta lipa-aha, emnde umele keni garevge lipa-aha baaka ndzedá-aatare, emnde umele dème emtsaremtsa. ³¹ Amá ma andze mi habazesaa ba miya emtsaade názu am huđe á miya lauktu mi ezza, mi essha wá, daaci Dadaamiya ma andze á zamika an shairiya mázla-aara. ³² Ma Yaakadada Dadaamiya á fá zladá áte miya keni geni duksa umeleka, una ba geni á fámiya am enjkale, lauktu á de ñamika am shairiya mázla-aara seke emnde bademme am duniya.

³³ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, má kwá jáháva ge zá dáfá á Yaakadada wá, faufa ervaunde geni a saremsa emnde bademme emtsaade. ³⁴ Má anjwa ura á taa bashuka waya, sey á zuze duksa am mba-aara emtsaade, geni tedawanteka shairiya áte ire á kure am jáháva á kure. Jugena á elva-aha umele wá, watse yá de palakurnaapála ma danemda ázekure.

12

Hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá

Shedekwe Cufedde ge emnde

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, mí ndáhá elva áte hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá Shedekwe Cufedde ge emnde na. Yá kátá kwá cenevaacena una ba shagera. ² Diyaweddiye geni am sarte na zlađe fakurtareka

áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ndza á tefakura ba Shaitaine an hákuma-aara á de maga hele, názu wallá á ndáhá elva ka. ³ Adaba una ñanna, yá kata kwá diyeddiye ba shagera: geni má ba jirire an̄kwa Shedekwe á Dadaamiya am ura ñanna wá, edda-aara á dzegwánka nyanya Yaisu Almasiihu. Zlabe ádalíye: ura ba dey, á taa ndaaseka áte Yaisu Almasiihu geni ba ñane una Yaakadada, sey á banná ba Shedekwe Cufedde ge edda-aara.

⁴ An̄kwa hákuma á maga slera-aha gergere ge emnde, amá á tegaterá ba Shedekwe Cufedde palle. ⁵ An̄kwa slera-aha gergere á fateraare Yaakadada Yaisu Almasiihu ge emnde-aara, amá tá maganán ba ge Yaakadada palle.

⁶ Zlabe ádalíye: an̄kwa hákuma á mága slera-aha gergere, amá ba Dadaamiya palle una á dá slera-aha ñanna á de katafke geni a gevge. ⁷ Shedekwe Cufedde an̄kwa máráva am kure an̄ jeba á hákuma-aha ñanna, geni kwá magateránmaga námpire ge emnde an̄ ñane. ⁸ Ge ura umele, Shedekwe Cufedde á vante hákuma á pálá sera á elva-aha an̄ ilmu na a vantaa Dadaamiya. Ge ura umele, Shedekwe ñanna á vante hákuma á dise elva shagera ge enndaha. ⁹ Ge ura umele, ba Shedekwe ñanna, á vante hákuma á fetarfire áte duksa geni a de gevge ba jirire. Ge ura umele, á vante hákuma á mba ura áte lapikere. ¹⁰ Ba Shedekwe ñanna palle, ge ura umele á vante hákuma á mága najipu-aha; ge ura umele, á vante slera á nabiyire; ge ura umele á vante hákuma á lanaale-aara, tara una jini, an̄ tara Shedekwe Cufedde keni; ge ura umele á vante hákuma á ndáhá elva an̄waslire na ni ba ñane keni diyaaka na; ba Shedekwe ñanna, á vante hákuma ge ura umele geni á palanaapálá elva ñanna. ¹¹ Bademme á hákuma-aha ñanna, ba slera á Shedekwe Cufedde palle, á tegaterá ge emnde-aara bademme áte una á kataná ñane.

Ubiya-aha kwakya am vuwa palle

¹² Diyamidiya geni vuwa á urimagwe wá, ñane palle ba ñane, amá ubiya-aha kwakya, antara duksa-aha gergere an̄kwa an̄ dzagwa am ñane. Ma kwakya ubiya-aha, an̄ duksa-aha ñanna am ñane keni, zhara-aara ge ñane wá, ba vuwa palle. Vuwa á Yaisu *Almasiihu keni ba estuwa ñanna, amaana: aiklaisiya-aara. ¹³ Miya bademme á miya, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele, ma náve-aha, ma emnde na tá kwará ire-aatare na, bademme am sarte na magaramiyaamaga baptisma, mi naba jamme, gamiyevge ba palle. Una keni á ba an̄ hákuma á Shedekwe Cufedde ñanna palle, ba Shedekwe ñanna palle una an̄kwa am ma ware á miya keni bademme. ¹⁴ Vuwa á urimagwe gevka

ba ubiya palle, amá ubiya-aha, an dzágwa á duksa-aha umele kwakya ankwá am nane. ¹⁵ Má bánba sera: Iya wá, yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka erva, una á ba magaavemage emtu, geni á njinja yiyiye áte vuwa? ¹⁶ Má bánba hyema: Iya keni yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka ice, una ba jirire geni nane gevka tate umele áte vuwa emtu? ¹⁷ Ma andze vuwa á urimagwe deme surumme ni ba ice palle wá, ma andze á cenáná an uwe kena duksa? Bi ma andze Dadaamiya a nderaa ba hyema palle geni ura wá, ma andze á sáná an uwe kena duksa? ¹⁸ Amá Dadaamiya nderaaka ura estuwa. Dadaamiya a ndera vuwa á urimagwe wá, an duksa-aha umele gergere bademme an dzagwa am nane, áte una á kataná nane. ¹⁹ Ma andze Dadaamiya a nderaa ba duksa palle am njá á duksa-aha na mí zharaná miya áte vuwa á urimagwe na wá, una ma andze vuweka defideki. ²⁰ Amá gevka estuwa; ankwá ubiya-aha gergere, antara duksa-aha gergere an dzagwa am vuwa á urimagwe, bademme á duksa-aha nanna, ta jemaa ba vuwa palle.

²¹ Daaci má estuwa, ice á taa banánka ge erva: baaka wedere-aaruwa an ka. Ire keni á dzegwánka baterán ge sera-aha: baaka wedere-aaruwa an kure. ²² Baira ba egdzar duksa-aha na tá am vuwa á miya, miya mi fateruka hyema geni baaka payda-aatare na wá, tá náná ba itare shifa á miya. ²³ Zlafe adaliye, duksa-aha umele keni tá ankwá áte vuwa á urimagwe, amá miya mí feka dárádza áte itare, ira duksa-aha umele keni mí maga zherwe-aara jipu, mí njá á ba tsufatertsufa, tá náná ba itare zlafe adaliye shifa á urimagwe. ²⁴ Duksa-aha na áte vuwa á ura bademme, duksa na shagera ge ezzhárá-aara, á famika am zherwe, baaka wedere á miya ge etsufa-aara na keni, a nderanaa Dadaamiya ba estuwa áte una ndza a kataná nane. Daaci a naba fa dárádza áte duksa na á fá ura am zherwe na kwakya-aara. ²⁵ Dadaamiya a naba jemaa duksa-aha nanna am vuwa á urimagwe, wayaaka an tegava-aatare defideki, á kátá tá maga duksa bademme átirpalle.

²⁶ Má ankwá zlafa áte duksa palle am vuwa á ura, vuwa bademme á tápá ba zlafa nanna. Má ubiya palle shansha gefa, bademme á vuwa á eggeda.

²⁷ Daaci ba ekkure na una kwa vuwa á Yaisu *Almasiihu. Ma ware á kure keni nane duksa palle áte vuwa nanna. ²⁸ Náwa Dadaamiya á bazláter estuwa emnde am aiklaisiya-aara: Zunjwe wá, a dzerese emnde a belá á Yaisu Almasiihu. Ge buwire, a dzerese emnde a mága nabiyire. Ge keyire, a dzerese emnde a kwaratersa duksa ge emnde.

Am iga á emnde ñanna, a dzerese emnde a mága najipuha, antara emnde na a vaterte hákuma á mba emnde na ta lapika-aha na. Ge emnde umele, a vaterte hákuma á melateru ge emnde. Ge emnde umele a vaterte hákuma á gev emnde a sawari á aiklaisiya. Ge emnde umele zlafe ádaliye, a vaterte hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni diyarka na.

²⁹ Am názu kwa cenanaa kure kina na wá, emnde bademme ta ba emnde a belá emtu? Emtu emnde bademme tá dzegwándzegwa mága nabiyire emtu? Emtu bademme tá dzegwándzegwa mága malumire, bi mága najipu-aha gergere emtu? ³⁰ Emtu, itare wá, bademme ma ware-aatare keni an hákuma á mba ura áte lapikere emtu? Emtu bademme-aatare tá an hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni tá cenánka na emtu? Emtu má ndarsendáhe elva áñwaslire ñanna wá, ma ware keni á naba palanaapálá emtu? ³¹ Názu yá bakurná iya wá, kataukátá ba hákuma-aha na ni an námpire jipu na. Amá wá, yá marakuránmárá ba iya ñanna zlafe ádaliye unñule á duksa umele na ni jauje ge duksa bademme na.

13

Shá wayavire jauje ge duksa bademme

¹ Ma yá an hákuma á ndaha elva an we á emnde na tá am duniya na bademme, antara ba elva á malika-aha keni, máki baaka tsawe ba wáyávire am iya wá, nara-aaruwa á gev ba dey. Baira yá gev ba seke hula á ganja, an nalgaita na baaka sera-aara dekideki, á waterwa am hyema ge emnde na. ² Una ma Dadaamiya a vite hákuma á nabiyire keni, ma diyandiya duksa bademme, ma ya shaa hákuma á dise nasherire-aha bademme, ma ya shaa fetarfire na yá naba tsantetse wa an ñane keni, má baaka wáyáva am iya wá, hyanevka ba názara keni. ³ Zlafe ádaliye, ma ya tegaterse nalmane-aaruwa bademme ge talágá-aha, ma ya yaa shifa-aaruwa bademme geni a zariyuze an kára adaba fetarfire keni, má yirye mága wáyávire wá, una-aha ñanna bademme na á magiyánka námpire dekideki.

⁴ Wáyávire wá, á vante farvaunđe ge ura; wáyávire, á vante maggwire ge ura. Slewayava á feka ice am duksa á ura; wáyávire á feka ura am kurávire, á feka ura am gálá ire keni. ⁵ Wáyávire á mañka baakire á zherwe. Ura añkwa wáyáva-aara wá, á magaterteka emtañkire ge emnde, á iceka ervaunđe watsewatse, á mañka dugune áte ura. ⁶ Ura an wáyáva, á higarka ge mandzawire, amá á higa arge jirire. ⁷ Wáyávire, á faná ervaunđe ge duksa bademme.

Wáyávire á vante fetarfire á jirire ge ura, á vante tama ge ura; ura an̄kwa wayava-aara á n̄nanaān̄a ervaun̄de-aara am duksa badem̄me.

⁸ Wáyávire wá, dem ba ge deki deki á njá ba kela-aara. Amá tara hákuma á mága nabiyire, antara hákuma á ndaha elva na ni ba edda-aara keni á cenánka na, ira hákuma á dise ndáhá elva shagera na, badem̄me watse á zlauzle. ⁹ Adaba kina wá, ma diya á miya, ma nabiyire á miya keni, badem̄me zlafe mí maga ba kyalma-aha-aara. ¹⁰ Amá má de samsa una hyebhye badem̄me na, daaci una kyalma kyalma na badem̄me watse á zlauzle.

¹¹ Am sarte na zlafe ndza ya ba seke egdzere wá, ma yá ndáhá elva, ma yá dzámá duksa, ma fa hyema-aaruwa áte duksa keni, ndza ya magán ba seke egdzere n̄anna. Amá am sarte na ganevge ura wá, yanán̄ya hala á egdzarire mázla-aara. ¹² Am kinire na wá, ma uwe keni zlafe mí zhárá ba kyalma-aha-aara ba seke má tá zhárá duksa am kweteram na á zhareka shagera na. Amá vacite umele wá, watse mí de nanna duksa n̄anna ba tsefan̄e átuwa á ice á miya. Kina wá, ma uwe keni ya dise ba kyalma-aara, amá vacite n̄anna wá, yá de diyeddiye badem̄me, ba seke una a diyisaa Dadaamiya na.

¹³ Amá an̄kwa duksa-aha keye wá, baaka zle-aatare deki deki: Ba fetarfire, táma, ira wáyávire. Amá yaikke-aatare wá, ba wáyávire.

14

Hákuma á mága nabiyire an hakuma á ndáha elva á̄n̄waslire

¹ Wavauwáva ba shagera geni kwá gevge emnde a wáyáva, kataukatá hákuma-aha na á vatertaa Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na keni. Kwakya-aara wá, kataukatá ba hákuma á mága nabiyire. ² Má ura á ndáhá elva á̄n̄waslire na ni ba n̄ane keni á cenánka na wá, á baterán ge emndimagwaha ka, á banán ba ge Dadaamiya an ire-aara, adaba ba Dadaamiya palle una á cenán̄cena. Adaba edda una n̄anna keni á ndaha ba nasherire na ni a vantaa Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde. ³ Amá edda una ni á maga nabiyire wá, n̄ane á baterán ba ge emndimagwaha geni á magaterá námpire, á faterem ndzedá am vuwa, ira á ekhyaterá ervaun̄de zlafe adaliye. ⁴ Daaci edda una an hákuma á ndáhá elva á̄n̄waslire na ni ba n̄ane keni á cenánka na wá, n̄ane á vante ndzedá ba ge ire-aara palle am fetarfire-aara. Amá edda una ni á maga nabiyire wá, n̄ane á faterem ndzedá am vuwa ge emnde á

Dadaamiya bademme am fetarfire-aatare. ⁵ Ate iya wá, ma bademme á kure shakuránsha hákuma á ndáha elva na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na keni ba shagera. Amá una yá kataná ya kwakya-aara wá, ma ware á kure keni á shánsha hákuma á mága slera á nabiyire. Adaba átire ba nabiyire, arge edda una á tsáká elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na. Sey máki jesarje edda una á pálá elva ñanna, lauktu á maganá námpire ge aiklaisiya keni.

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina má danemda á dezekure, daaci yá de tsakakurse elva-aha, amá cenakuránka ðekidëki, ázara námpire-aaruwa ge kure? Shagera-aara wá, yá tsakakurse názu ndza a binaa Dadaamiya, bi yá vakurte diya-aha umele am elva á Dadaamiya, bi yá bakurá sera á elva á nabiyire-aaruwa, bi yá kwarakurse elva á Dadaamiya an elva na kwá cenáncena. Má baaka una ñanna wá, daaci námpire-aaruwa ge kure keni ba baaka.

⁷ Kina ba seke kazlaña á gá gwesa, seke tara nalgaita, an gadzavera, diyamidiya tsa geni tá ndaaka elva. Amá má edda á fertá nalgaita ñanna á ferteka an unñule-aara, má edda gadzavera keni á jeka an unñule-aara, má tá weshusha ba dey, á cenáná ware sera-aara, antara emtakire á gwesa? ⁸ Ge dáhá emnde á dem wáva keni ba estuwa. Má edda á fertá derkwákwá fertaaka náza wáva ba shagera á dem hyema á emnde, ware edda una á de ñgwádáva ge dem wáva ba ðekidëki keni? ⁹ Ba duksa palle ge kure keni, má kwá ndáhá elva áñwaslire na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na, tá de cenákurá estara kena emnde? Daaci elva á kure kwá ndahaná á dem kaamba ba dey. ¹⁰ Ankwa elva-aha gergere kwakya am duniya, amá bademme á elva-aha, emnde a ndáhá-aara tá cenáncena maana-aha-aara bademme. ¹¹ Amá má gevge ni ura á biya elva, amá yá cenánka elva-aara ðekidëki wá, edda-aara gevge ba seke wayve ázerwa, iya keni ya ba seke wayve ázeñara.

¹² Daaci ba seke una ni wayakurwáyá jipu an hákuma-aha na ni á vatertá Shedëkwe Cudëdë ge emnde á Dadaamiya na wá, kwakya-aara kataukátá ba hákuma á mága duksa na ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

¹³ Adaba una ñanna, edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na wá, sey á ñala Dadaamiya zlafe ádalije geni á vante hákuma á eppálá-aara keni. ¹⁴ Má yá ankwa maga maduwa an elva áñwaslire na ni ba iya keni yá cenánka na, am ervañde-aaruwa yá maga ba maduwa á jirire, amá am enkale-

aaruwa, baaka duksa dekideki. ¹⁵ Ay yá maganá estara? Sey yá ñala hákuma á eppálá-aara keni áza Dadaamiya. Estuwa, yá maga maduwa an elva na tá cenáncená emnde na, yá emmága an elva á ekse-aaruwa keni. Ba estuwa ge belá láhe keni, yá beláná an elva na tá cenáncená emnde na, yá ebbela an elva á ekse-aaruwa keni. ¹⁶ Má baaka una, edda una ñane zlaɓe ba seke wayve na keni, má diyaaka sera á názu ká tsakaná ka am slafawe á ña á deza Dadaamiya, adaba elva ñanna á cenánka ñane á de ñuta estara kena *Aamin? ¹⁷ Ekka wá, ma ká ankwá slafaná we á ña á ba an unñule-aara ge Dadaamiya keni, á melanuka dekideki ge edda una á cenánka na.

¹⁸ Yá ankwá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba janakuruje ge kure bademme an ndaha elva anwaslire na ni ba iya keni diyanka na. ¹⁹ Amá má am jáháva á emnde a fetarfe wá, ya hayaa ba ndaase elva buwa, bi keye na tá cenáncena emnde na, geni yá kwaraterse duksa an ñane, arge elva-aha na tá cenánka na. Ma ya ndaase elva debu keni á hyefka ba názara keni.

²⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, gawevka ba seke egdzara mesheshe an enjkale. Má áte elva a haypa wá, gawevge ba seke egdzara mesheshe na zlaɓe ta dzegwánka mága haypa na. Amá an enjkale wá, gawevge ba seke zala na hyairefhya na. ²¹ Ankwá puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Yá de bateránba elva-aaruwa ge emnde-aaruwa an elva na tá cenánka itare na; watse yá bela wayve-aha, tá de bateraa elva-aaruwa an elva na diyarka itare dekideki na, aley tá de fisaareka á bina.

²² Daaci estuwa, bateraa elva na tá cenánka emnde dekideki na ge emnde, una ñanna gevge nalaama ge emnde na kwalarevkwále ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, geni itare garevka emnde á Dadaamiya, una ge emnde a fetarfe ka. Amá hákuma á mága nabiyire wá, una keni nalaama ge emnde na fartarfe na, geni Dadaamiya ankwá antara itare, una ta baaka emnde umele amkwa.

²³ Máki seke jarammeje emnde á Dadaamiya am tate palle, daaci itare bademme farantaufe ge tsaka elva-aha na ni diyarka dekideki, má daremda emnde na zlaɓe gyairebka am fetarfire, antara emnde na zlaɓe fartaareka dekideki na, tá bánka emnde na tá an shaitaine emtu?

²⁴ Amá má am jáháva-aatare ni, bademme tá maga ba nabiyire, tá bálá waazu na ta cenanaa itare áza Dadaamiya am dagave-aatare an elva a ekse-aatare wá, una ma ta demaa ba emnde na zlaɓe gyarebka am fetarfire, an emnde na zlaɓe fartaareka dekideki na keni, ba vacite ñanna itare

keni tá diyeddiye haypa-aatare aɗaba názu ta cenanaa an hyema-aatare am jáháva ɗanna, tá diyeddiye am ervaunɗe-aatare geni ɗáteraana shairiya á Dadaamiya. ²⁵ Daaci nasherire na am ervaunɗe-aatare baɗemme á semsa á sem enkale-aatare, tá demda am sera á Dadaamiya, tá de ganaaga ire-aatare á dem áhá, tá de bánba ganakini ba jirire aɗkwa Dadaamiya antara emnde na.

Duksa baɗemme magaumaɗa á ba an enkale an unɗule-aara

²⁶ Daaci yá bakurá uwe kina egdzar mama-aha-aaruwa? Názu yá bakurná iya wá: Ma kwa jamme vaatara ge cena elva á Dadaamiya keni, edda una má aɗkwa láhe ázeɗara na ba á belá láhe. Iyau, edda una ni aɗkwa elva á Dadaamiya ázeɗara ge kwaraterkwára ge emnde na, ba á emmaɗa. Ba estuwa ge edda una an názu ndza a maransaa Dadaamiya am wahayu keni. Adaliye: Edda una an hákuma á ndáhá elva aɗwaslire na ni ba ɗane keni á cenánka na, ɗane keni ba á eɓbálá, lauktu á ɗabaná edda una an hákuma á pálá elva aɗwaslire ɗanna. Baɗemme á názu kwá de maganá kure wá, magaumaɗa á ba áte una ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na. ²⁷ Náza á emnde a ndáhá elva-aha na á cenánka ura na wá, sey tá ndahaná ba emnde buwa, kwakya-aara a jauka am emnde keye. Zlaɓe ádaliye keni, sey tá ndahaná an palpale, á máslá sey á jesarje edda una ni an hákuma á pálá elva-aha-aatare ɗanna ge eptseptsaaara. ²⁸ Má gevge ni jesarka edda una an hákuma á palatera elva-aha ɗanna ge emnde wá, a kabalarka vuwa-aatare á katafke á jáháva, amá a ndarndáhá á ba am ervaunɗe-aatare antara Dadaamiya. ²⁹ Ba duksa palle ge emnde na tá an hákuma á mága nabiyire keni. Itare keni sey tá ndahaná ba emnde buwa, bi keye, emnde umele tá cenaná á ba an hyema, daaci tá lanaale tara elva ɗanna jirire, an fida keni. ³⁰ Má gevge ni á ba am sarte ɗanna, Dadaamiya a naba maranse duksa ge ura umele am dáɗave-aatare wá, daaci edda una an elva áte we na, sey ba á farvaunɗe emtsaɗe, á ndasendaha edda una a shaa nabiyire na. ³¹ Ábi baɗemme á kure, ma ware keni kwá de ndasendáhe nabiyire á kure? Amá ndaundaha á ba an palpale, geni kwá cenevaacena duksa am huɗe-aara, lauktu kwá de shá ndzedá an ɗane am fetarfire á kure. ³² Emnde na Sheɗekwe Cuɗeɗe a vaterte hákuma á mága nabiyire wá, tá naba kwarukwáre ervaunɗe-aatare keni, ma tá kátá ɗuɗe keni tá naba ɗuɗe.

³³ Ya ndanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya wayaaka wesha elva am dagave á miya, nane a wayamiyante ba hairire.

Ba seke una ni am aiklaisiya-aha á Dadaamiya bademme, ma áme keni ³⁴ nwashwa a daranude ge we-aatare ba tseriye am jáháva á emnde a fetarfe na wá, daaci nwashwa-aha á kure keni a dabardába á ba áte una nanna. An piya ge nwashwa, geni tá ndaha elva am jáháva. Sey nwashwa tá ganaaga ire-aatare ba seke una a ndahesa wakita á Dadaamiya na. ³⁵ Má ankwá názu cenaránka tá kátá enndáva keni maa, a de ndavarndáva áza zála-aha-aatare am mbá. Adaba zherwe geni mukse á ndáhá elva am jáháva á aiklaisiya.

³⁶ Emtu kwa kurken elva á Dadaamiya nanna a fantau ázekure zuññwe emtu? Emtu kwa kurken ba kure palle una kwa emnde a cena elva á Dadaamiya nanna emtu? ³⁷ Má edda-aara á slaslán ba seke nane wá, ankwá hákuma á nabiyyire ázeñara, nane shánsha hákuma áza Shedefke Cufedde wá, sey á diyeddiye edda-aara geni názu yá bakurná iya na keni, a banerna ba Yaakadada. ³⁸ Má edda-aara cenaaka, ma ware keni a cenaranvaareka ge edda-aara áte jirire.

³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya kina wá, yá bakurá ba kataukátá mága nabiyyire, kataukátá an erwañde á kure palle. Amá emnde na tá an hákuma á ndáha elva-aha na tá cenánka emnde, ba itare keni tá cenánka na keni, piyawaterteka, a naba ndarndáha. ⁴⁰ Amá, duksa bademme, magaumága á ba an enkale, magaumága an unñule-aara.

15

*Elva a tse á Yaisu *Almasiihu am faya*

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, yá kátá yekuranteyeha labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na ndza ya balakurse iya na. Kure keni ndza lyakurvaalya, ñakurnaña an erwañde á kure palle. ² Ba seke una ndza ya ndakurndáhá nanna wá, á de lyakurá ba elva nanna má kezlakuranveka fetarfire á kure. Amá máki magakurka áte una nanna wá, fetarfire á kure na á de gev ba dey.

³ Emtsaade wá, náwa iya, názu ndza ya cenaana iya, ya bakuránba bademme, geni *Almasiihu yanya shifa-aara, a lyamivaare haypa ge miya ba seke una ta puwete am wakita á Dadaamiya werre na. ⁴ Ta hedehe emtsa-aara, amá am hare ge keyire a naba tsetehe am faya ba seke una a ndahanaa wakita á Dadaamiya na. ⁵ Am iga a tse-aara

am faya ɲanna maa, a de marese ire-aara áza Piyer, lauktu a de maraterse ire antara pukura-aha umele ta kelaawa ju buwa. ⁶ Am iga a una ɲanna, a maraterse ire-aara ge emnde-aara tá tsaaka an emnde deremke ilyebe una ta naanaa átirpalle, baira emnde umele-aatare kwakya zlaɓe tá á ba an shifa-aatare, ma emnde umele zlauzle hairire-aatare keni. ⁷ Am iga a una ɲanna zlaɓe ádaliye a marese ire-aara áza Yakuba, lauktu a maraterse ire-aara tá antara emnde a bela-aara umele bademme.

⁸ Am iga-aatare bademme, a marise ire-aara ge iya keni. Iya vacite ɲanna, ndza ya ba seke egdze na ta yese áɲwaslire, amá zlaɓe hyafka sarte-aara na. ⁹ Iya wá, ya cekwa ba iya am dágave á emnde a bela á *Almasiihu. Baira ba ganakini tá dahiya an slebela ɲanna keni, hyanevka ya dɛkideki, adaba ndza ya shateru zlaɗa kwakya ge emnde a dábá Almasiihu. ¹⁰ Amá Dadaamiya, am maggwire-aara, a naba magiya ɲgurna wá, kwaye ɲane ganevge ura estuwa vatena. ɲgurna na a maginaa ɲane na gavka dey, baira janateruje ge emnde a bela umele bademme an mága slera-aara. Ate jirire wá, una ndzedfa-aaruka, a maginaa ba Dadaamiya ɲgurna ge emmága-aara. ¹¹ Daaci labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu na, ma ya ndakursaa iya, ma ta ndakursaa emnde a bela umele keni, baaka gergerire-aara, ɲá balakurá ba duksa palle na kwa fetaara kure am ervaunɗe á kure na.

Elva a tse á emnde am faya

¹² Náwa yá aɲkwa balaná am waazu-aaruwa, ganakini Yaisu *Almasiihu wá, tsetse am faya. Ay a sawa estara zlaɓe ni, tá bántsa emnde umele am dágave á kure: tá taa tseteka emnde a faya, geni tá gev an shifa adaliye na? ¹³ Ma andze jirire geni tá taa tseteka emnde a faya wá, daaci amaana Almasiihu keni ba tseteka am faya. ¹⁴ Ay degiya, ma andze ba jirire geni tseteka Almasiihu am faya wá, daaci waazu á ɲere na keni ma andze ɲá maganá á dem kaamba ba dey. Fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu na keni ma andze ba dey. ¹⁵ Ma andze estuwa wá, ɲere keni ma andze ɲa emnde a mága fida áte Dadaamiya. Adaba ɲa bántsa ɲere: Dadaamiya tsantetse Yaisu Almasiihu am faya. Daaci ma andze baaka tse á emnde am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ɲane Yaisu Almasiihu keni am faya. ¹⁶ Ma andze jirire geni tá de tseteka emnde na zlauzle hairire-aatare na am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ɲane Almasiihu keni am faya dɛkideki. ¹⁷ Ay ma andze ni tsateka Almasiihu am faya wá, fetarfire á kure áte ɲane na keni ma andze á de gev ba dey, sem ba kina keni ma zlaɓe ba ɲjá á kure

am haypa-aha á kure. ¹⁸ Zlabe ádaliye: Emnde na ndza ta matsa am zhera á Yaisu Almasiihu na keni, ma ba baaka elva-aatare, ma ba kefarekeda ba defekideki. ¹⁹ Má fetarfire á miya na ni ba ge melamiyumele am duniya na zlauzle wá, una wá, emnde bademme ma andze tá zamivaare ba ge miya kwakya-aara.

²⁰ Amá una ba jirire geni Almasiihu tsetetse am faya, nane slezuññwe á emnde a faya ge tseta am faya, gev an shifa. ²¹ Amaana: ba seke una ndza a sanaa ba urimagwe emtsa á sem duniya na wá, ge tseta am faya keni á fantuwa ba ura zlabe ádaliye. ²² Ba seke una ni egdzara á Naadama tá emtsa ba seke nane na wá, emnde na tá ankwá daba Yaisu Almasiihu na keni bademme tá de tsetse am faya ba seke nane. ²³ Amá tseta am faya nanna wá, ma ura-ara keni á ba an sarte-aara. Almasiihu wá, nane slezuññwe. Adaliye tá de tsa emnde na ta fetaare áte nane vacite na má de eptsapta nane. ²⁴ Am iga a una nanna maa, Yaisu Almasiihu á de kefateraakeda jini-aha, antara male-aha-aatare bademme, ira emnde na tá an hákuma am duniya na keni bademme, lauktu á de yaná sleksire ge Eddeñara Dadaamiya zlabe ádaliye. Zlakta á duniya watse á ba áte una nanna mázla-aara. ²⁵ Adába sey Almasiihu á njá an hákuma emtsaade, dem sarte na ni má Dadaamiya gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara. ²⁶ Kelaade na ni watse á de jáná Dadaamiya am iga a kelaade-aha umele bademme na wá, nane emtsa na á ceba emnde na. ²⁷ A ba wakita á Dadaamiya wá: Dadaamiya a ganve duksa bademme á dem sera á Egdza-aara. Ma a ndaase estuwa Dadaamiya am wakita-aara keni, una á bánka ganakini edda a jema duksa á dem sera á Egdza-aara na keni ankwá am duksa-aha nanna. ²⁸ Má duksa bademme demda am sera á Egdza-aara maa, daaci nane ire-aara keni á de dáná á dem sera á Eddeñara na ndza a vante hákuma na. Estuwa, duksa bademme á de kwaraná ba Dadaamiya.

²⁹ Ankwá elva umele wá, slaslauminaaslasle elva nanna ba shagera: tá ankwá emnde umele tá lyiyaterá baptisma ge emnde na emtsaremtsa na. Ma andze ba jirire geni baaka tse á emnde am faya wá, tá lyaterva ge uwe baptisma á emnde nanna mázla-aara? Ay má estuwa wá, názu tá maganá itare na watse ba dey kwaye kele? ³⁰ Ba ñere ire á ñere keni, labára ña naba eksarhe zladá áte ire á ñere estuwa, náwa ba kelaazare ñá njá á ba an emtsa am slerpa na? ³¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ba kelaa wera á ekse, njá-aaruwa ge iya wá, ba watse yá vatevaahe an shifa, ba watse yá haretéhárehe an shifa. Una yá ndakur ba jirire duksa nanna ba estuwa. A gedítaa ba njá á kure kina

gakurevge emnde á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na. ³² Wáva yaikke na yá anƙwa maganá iya am Aifaisus áhuna, ba seke yá anƙwa slakala an dabba-aha á kaamba na ni, ma andze baaka tse á emnde am faya una, watse yá de shá uwe kena am wáva-aaruwa ɲanna? Una ma andze estuwa wá, ma andze jire á naraje na a ba ɲane: zaumiyuze, shaumiyushe ba vatena, aƙaba mákuralla názá á mika na.

³³ Degiya keƙawanaaka ire á kure ba dey, aƙaba mbapse an ura ɲgudí wá, á badza enƙale á ura shagera. ³⁴ Magauka jeba á baakire á enƙale ɲanna! Magauka haypa degiya! Ya ndanaa aƙaba uwe una: Aƙaba tá anƙwa emnde na zlaɓe diyarka Dadaamiya na am kure. Yá bakurá una geni ma andze á wakursewe ba zherwe.

Elva a vuwa á emnde má tsaretse am faya

³⁵ Ámbane anƙwa ura á enndáva geni watse tá tse estara emnde am faya, bi watse á de gevá estara vuwa-aatare? ³⁶ Ekka edda una ká ndava jeba á ndáva ɲanna wá, yá baká ba ka uce! Diyanƙa wulfe á duksa emtu? Má ka nanna sesse duksa na ndza ka jemaa am haha wá, ba diyakdiya ganakini una ndza ka janaa ka na lebaaleɓa. ³⁷ Wulfe na ká de janá ka á dem haha na keni, una ma hiya, ma wulfe á uwe keni, ekka ká de ja ba ice á duksa ɲanna á dem haha, ká de ja duksa ɲanna surumme an waleka. ³⁸ Daaci á de maganá ba Dadaamiya slera-aara, ma ge wulfe á uwe keni á vante nderáva-aara ba gergere antara nderáva á wulfe-aha umele, áte una a katanaa ɲane.

³⁹ Zhera ba názu an shifa am vuwa, hyuwa-aha-aatare gergere baɗemme. Hyuwa á vuwa á urimagwe keni ba giraara, hyuwa á dabba keni ba giraara, hyuwa á yiye keni ba giraara, náza á kelfe keni ba giraara. ⁴⁰ Anƙwa kazlaɲa áte samaya, áte haha keni anƙwa duksa-aha, amá wulwulire á názu áte samaya keni ba giraara, zariyire á názu áte haha keni ba giraara. ⁴¹ Wulwulire á vaciya, ɲane ba giraara. Wulwulire á tere keni ba giraara, náza á terlyakwa keni ba giraara, ba wulwulire á terlyakwa-aha keni ba gergere baɗemme.

⁴² Vaci tse á emnde am faya keni watse ba estuwa. Jeba á vuwa ɲanna, watse ba giraara tsekemme. Má heɗereheɗa ura wá, á de ba leɓa. Amá vuwa na á de vanta Dadaamiya ge tse an ɲane á sa am faya na wá, á keɗeka mázla-aara. ⁴³ Má tá anƙwa heɗa ura wá, vacite ɲanna, zlauzle payɗa á edda-aara, gevge shagerka am ice á emnde. Amá am sarte na má de tsetetse am faya wá, hákuma-aara keni á de gev umele, an zariyire keni watse ba ka heɗu we.

⁴⁴ Zlabe ádaliye: Má tá hedfa ura wá, ta hedaa ba vuwa na á shekwaaka leba na, amá má á de tse edda-aara am faya wá, Dadaamiya á de vante vuwa á samayire. Má diyamidiya ganakini anjwa vuwa a nja am duniya na wá, daaci diyaumiyeddiye keni geni vuwa a de nja am samaya keni watse anjwa ba jirire. ⁴⁵ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Dadaamiya ndza fem shifa am Naadama ura zunjwe, amá Naadama na á de sawa am iga-aara na, amaana: *Almasiihu, nane Shedefwe á Dadaamiya, á de vatertá nane shifa na á zleka na ge emnde. ⁴⁶ Kina am zunjwire na wá, emnde tá nánka vuwa a de nja am samaya, amá tá zhárá ba vuwa na á shekwaaka leba na emtsaade, lauktu watse tá de ná vuwa á samayire. ⁴⁷ Urimagwe zunjwe wá, Dadaamiya ndza a nderanaa an haha, nane ura á duniya, amá ura buwire na ndza a sawa am iga-aara na wá, nane ura á samaya. ⁴⁸ Daaci emnde bádemme am duniya na, ta de eksa ba edda una nane ura duniya na. Emnde na watse tá de njá am samaya keni, watse tá eksa ba ura samaya. ⁴⁹ Kina wá, zlabe mí ba seke edda una nane ura duniya na emtsaade, amá vacite umele, watse mí de gev seke ura samaya.

⁵⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kátá bakurná iya: Urimagwe á taa demka á dem zlanna á Dadaamiya an vuwa na mí zharaná miya kina. Vuwa na watse á de leba na, á taa másláveka an una baaka kedfa-aara dekideki na.

⁵¹ Náwa yá anjwa sakuranse nasherire umele: Bademme á miya ka una watse mí emtsa. Amá wá, bademme á miya watse á de eptsapteptsu vuwa-aha á miya. ⁵² Vacitu má de fertaranteferta derma á halavuwa á duniya, ba seke ndaha á miya na, ba tara hedfanu ge ice, antara werura-aara, kertenj á eptsapteptsu vuwa-aha á miya bademme. Má fertaranteferta derma nanna wá, emnde na ndza zlauzle hairire-aatare na bademme tá de tsetse an vuwa na baaka lefa-aara dekideki na. Miya emnde na zlabe má an shifa keni vuwa-aha á miya á de eptsapteptsu ba estuwa. ⁵³ Amaana: Vuwa á miya na náwa nane á se máki emsamimetsa na wá, sey á gevge vuwa na baaka se-aara na emtsaade, lauktu á de njá náza ba ge dekideki. ⁵⁴ Daaci vuwa á miya na má emsamtsa ura á sepse na wá, má eptsapteptsu estuwa wá, názu ndza ta puwete am wakita á Dadaamiya na gevge mázla-aara. Adaba a bántsa wakita á Dadaamiya:

Garega midalire arge emtsa, kefaranaakedfa ba dekideki.

⁵⁵ A ba nane zlabe ádaliye:

Ekka emtsa, áma upa á ña na ká ceba emnde an ñane na? Áma ndzedá á ña kina? Zlauzle kwa hákuma á ña vatena.

⁵⁶ Amá kina wá, haypa-aha á emnde ankwá ngudanse huđe ba ge emtsa emtsaafé, lauktu á de cebaná ñane emnde. Haypa keni á ngudansa ba *tawraitá huđe, lauktu ñane á de magaterá emtanƙire ge emnde na. ⁵⁷ Amá bawamiyánba ususe ge Dadaamiya, afaba midalire na a vamitaa ñane arge emtsa keni na. A vamite áte erva an Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

⁵⁸ Daaci afaba ba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde-aaruwa keni ba kure, ma vaatara keni njawinja ba dzañdzane, tsawaatse ba shagera, dzalauka ɔfekifeki, yawánka maganaa slera ge Yaakadada an ervaunƙe á kure palle. Diyakurdiya, slera na kwá ankwá maganá kure ge Yaakadada na wá, slera á nampire ba ñane.

16

Elva a jáhá sadake ge melateru ge aiklaisiya-aha am Urusaliima

¹ Kina wá, yá ankwá kwarakurse elva a jáhá sadake ge melateru ge emnde á Dadaamiya am Urusaliima. Ekkure keni magaumága á ba áte una ndza ya kwaraterse ge aiklaisiya-aha am Galatiya na. ² Elva ñanna wá, amaana ba kelaa má samsa vaci laade wá, ma ware á kure keni sey á sansese shunƙu áte názena ndza a shanaa ñane, daaci á fá una ñanna an ire-aara, watse á melateru ge emnde á Dadaamiya an ñane. Magaumága una ñanna, ufauka sey sarte á duwa-aaruwa emtsaafé á dezekure. ³ Má danemda ya á dezekure wá, kwá de dzeratersá ba kure emnde a dá sadake á kure ñanna á dem Urusaliima. Daaci iya maa, yá de vaterte nalmesheri am erva ge emnde a dándá-aara. ⁴ Máki mi nanna zlá láva á elva ñanna ni, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa maa, daaci tá de puwisá emnde ñanna á dem Urusaliima ge da shula ñanna.

Ngwádáva á Paul ge dem slera á Dadaamiya

⁵ Kina wá, zlafe yá dem Makiduniya emtsaafé, lauktu watse yá dezekure. Afaba yá de kya ba larde ñanna, lauktu yá daada á dezekure. ⁶ Máki danemda á dezekure wá, bi watse yá de shekwaashekwa ba cekwaanƙuɔɔ, bi watse yá de zlanazle sarte á lailaidɔɔre baɔemme ázekure. Daaci má watse hyephye sarte a zlá lá-aaruwa ázekure wá, kwá de meliyumele am shula-aaruwa ge dem tate na watse yá detekwa na baɔemme. ⁷ Wayanka yá de gá ba hare cekwa na má danemda ázekure. Má wayetewáya Dadaamiya wá,

yá kátá de shekwaashekwa ba shagera ázekure. ⁸ Amá kina wá, yá kátá nja am Aifaisus áhuna emtsaade, dem sarte á munri á *Pantaikausta. ⁹ Adaba Dadaamiya a weritaa baráma á slera yaikke áhuna, slera ñanna keni slera á námpire zlafe ádaliye. Diyandiya tsa ganakini kelaade-aha-aaruwa keni tá á ba ndaaka.

¹⁰ Má dámda Timaute ádezekure, lyauvalya am dágave á kure, a njeka an lyawa am dágave á kure, adaba ñane keni sleslera á Yaakadada ba seke iya. ¹¹ Epsawauka defideki. Baira deme, melawanumele ba shagera geni á maga shula-aara á ba an higa, melawanumele geni a se beribera. Náwa iya, an emnde a fetarfe na tá áhuna, bademme njá ufa ba sarte a sa-aara.

¹² Amá náza á egdza emmemiya Apaulaus wá, ser kwakya yá ñalaná á ba an njálá, geni a darduwa antara emnde a fetarfe umele ge de tsakurartse, amá zlafe eksarka ire-aara emtsaade defideki. Má watse eksarekse ire-aara lauktu watse á duwa.

Ga use á Paul antara názu am halavuwa á elva-aha

¹³ Ma vaatara keni puwawanaaka vuwa á kure, tsawátse ba dzandzane am elva á Dadaamiya, gazlauka defideki, gaweve ba seke zála na gyarebgye na. ¹⁴ Ma kwá maga ba uwe keni magaumága á ba an wáyáva.

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi kure diyakurdiya Aitiyain antara emnde a há-aara bademme? Diyakurdiya geni ta emnde zunñwe ba itare am larde á Akaya ge dába Yaisu *Almasiihu? Itare ta vante ire-aatare ge mágá slera á Dadaamiya am dágave á emnde-aara. Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya ázekure wá: ¹⁶ Táslawa á kure, cenaucena názu tá bakurná jeba á emnde ñanna, fawatersaarefe ge itare, antara ge emnde na tá ankwá á maga slera ñanna antara itare na bademme. ¹⁷ Yá higa jipu áte sawa á tara Aitiyain, antara Faurtunatus, ira Akaikus na. Adaba am sarte na saremsa ásezerwa na, a naba ekhyehe ge ervaunđe-aaruwa wá, ba seke ya ná ba kure. ¹⁸ Se ekhyarinakhya ervaunđe ba lailaidfe, ba seke una ndza ta ekhyakuraa ge kure na. Diyawatersediye ba shagera jeba á emnde ñanna, geni itare ñanna wá, hyairebhye geni kwá fá zherwe áte itare.

¹⁹ Aiklasiya-aha na tá am larde á Aziya bademme tá ankwá gakur use-aatare. Tara Akila, tá antara Piriskila, ira emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare bademme, tá ankwá gakur use-aatare kwakya, adaba njá á kure antara itare na gakurevege ba palle am sera á Yaakadada. ²⁰ Bademme á emnde á Yaisu *Almasiihu na tá áhuna, tá

aṅkwa gaktur use-aatare. Gawga use-aha á ṅere am dágave á kure baɗemme, áte wáyáva á egdzar mama.

²¹ Náwa una wá, yá aṅkwa puwetá ba iya an erva-aaruwa mázla-aara: Iya Paul keni yá aṅkwa á gaktur use-aaruwa.

²² Má ura yanaaya Yaakadada, sey á nyainyainvenyainya Dadaamiya edda-aara. «Maranata», amaana: Yaakadada á miya, sawa!

²³ Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu a magakurnaam-aga ṅgurna. ²⁴ Wáyáva-aaruwa baɗemme, yá wayakurá an ṅane, ekkure emnde na gamiyevge palle am sera á Yaisu Almasiihu na.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte namaari-aara, a give slebela á Yaisu *Almasiihu. Njá ankwá puwaná antara egdza emmemiya Timaute. Njá ankwá á puwakurte ge kure emnde a fetarfe am Kaurintus, antara emnde a fetarfe na tá am kwará á Akaya bademme. ² A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ngurna, a varakurteva hairire.

Dadaamiya á ekhyaná ervaunđe ge ura kwakya am sarte á zlaďa

³ Ususe ge Dadaamiya, Eddenjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Dadaamiya wá, slemággwe áte emnde, sle-ekhyamiyá ervaunđe ma vaatara keni. ⁴ Njane ankwá á ekhyamiyá ervaunđe am zlaďa-aha á miya bademme. Á magamiyá una njanna, geni miya keni mi ekhyaternaakhya ervaunđe ge emnde umele, áte una a ekhyaminaa njane ge miya. ⁵ Almasiihu wá, ndza shushe zlaďa kwakya. Njere keni njá ankwá á shá zlaďa kina ba seke una ndza a shanaa njane. Daaci Dadaamiya keni ankwá á ekhyamiyá ervaunđe ba kwakya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁶ Ma njere njá ankwá á shá zlaďa keni, ba geni kure kwá shánsha ndzedá, a lyakurselye Dadaamiya ma vaatara keni. Zlaďe adaliye, máki Dadaamiya ankwá á ekhyanerá ervaunđe ge njere, ba geni a balasebale ervaunđe á kure, kwá gevge emnde a farvaunđe ge básha jeba á zlaďa-aha njanna. ⁷ Baaka shaige á njere dekideki áte kure, diyanjerdiya ganakini baaka mbedá á kure áte barama á Dadaamiya. Nja disaa adaba kwa palle antara njere am zlaďa-aha. Daaci ma ba palle am ndzedá na á vamiťa Dadaamiya keni.

⁸ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názena ni njá kataná njere wá, njá kátá kwá diyeddiye zlaďa yaikke na njá shuwaa njere am kwará á Aziya na. Shanjerushe zlaďa an tsáká ire. Ndza tamanjerka dekideki ganakini watse njá njá an shifa. ⁹ Una njá enndaha ba parakke, á ba áte vuwa á njere keni ndza njá tapántápa ganakini watse njá njeka an shifa na. Mbate wá, Dadaamiya a magaa una njanna,

ganakini a fanjertarka áte ndzeda á ñere, amá ñá fetarfe á ba áte ñane. Adaba ñane wá, ma emtsaremtsa emnde keni, sletsatertetse ba ñane am fáyá. ¹⁰ Daaci a lyanjersaa ba ñane am zladá yaikke ñanna á kátá eksá shifa á ñere na. De katafke keni á de lyáñerá ba ñane. Una ba jirire ñá fá táma á ñere á ba áte ñane palle, diyanjerdiya geni ma vaatara keni á de lyanjérá ba ñane. ¹¹ Amá keni wá, naba melawañerumele an maduwa-aha á kure. Estuwa, emnde kwákya tá de melañerumele an maduwa-aha-aatare. Máki lyevaalya Dadaamiya ñála á miya, shamiyánsha barka-aara wá, watse emnde kwákya zlañe ádaliye tá de gálá ñane adaba ñere.

Pekyaapekya Paul ge de Kaurintus

¹² Náwa una dalila á higa á ñere: Ñere wá, diyanjerdiya am ire á ñere ganakini shagera zlaláva á ñere, baaka duksa mándzawe áte ñere ðekideki, baaka ðeme seke am dagave á kure. A vanjertaa ba Dadaamiya una ñanna, enjale á emndimagwahaka ðekideki, ba Dadaamiya una a magañeraa ñgurna-aara. ¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na ñá anjwa puwakurtá ñere bademme na wá, ñá anjwa ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándzegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlañe kwá cenevaaka elva á ñere shagera. Yá tamaa ákatafke cekwañgudí wá, watse kwá diyeddiye bademme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaññe á kure watse ba seke nama áte ñere, náza á ñere keni watse ba seke nama áte kure. ¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa ðekideki áte duksa-aha ñanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaade, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsa á ba ásezekure ádaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una ñanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte we emtu? Estuweka ðekideki. Emtu am sarte na yá anjwa maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu? ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katafke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara ðekideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaññe-aaruwa palle. ¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na ña balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá, ñane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire. ²⁰ Baaka shaige-aara ðekideki, ba ñane una a njamiyante názena ni a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba ñane una *Aamin á miya á katafke á

Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya. ²¹ Zlaḅe ádalíye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, aṅkwa á ndzedamítá ba ṅane an ire-aara áte barama á Yaisu Almasiihu. ²² Arge una ṅanna zlaḅe ádalíye, a vamite Shedekwe Cufedde am ervaunḡe. Á maraná an una ṅanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una ṅanna zlaḅe ádalíye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zladanakuṛveka ervaunḡe kwakya. ²⁴ Tatayanḡerka ṅere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una ṅanna. Duksa na ṅá kataná ṅere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2

¹ Adaba una ṅanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba ṅjante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zladanakuṛveka ervaunḡe ádalíye. ² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtaṅka ervaunḡe-aaruwa. Baaka edda una á de ekhyiyá ervaunḡe, adaba kure keni bademme watse á de zlada ervaunḡe á kure. ³ Adaba una ṅanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zlada ervaunḡe-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de vitá itare higa keni ba kure ṅanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake ervaunḡe-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa ervaunḡe á kure bademme. ⁴ Am sarte na yá aṅkwa á puwakurte wakita ṅanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zlada ervaunḡe-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyuwa am hude-aara. Bawánka zlaḅe a ba kure, ya kátá ba zladakurve ervaunḡe an puwa-aaruwa ṅanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul aṅkwa á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini aṅkwa slezladaná ervaunḡe ge ura am dagave á kure. Amá diyaweddiye ganakini á zladíyán ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtaka ba jirire, ge kure bademme ka. ⁶ Kwakya ba emnde na ta puwaaara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara. ⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya ervaunḡe geni a demka dzámá ire yaikke am ṅane, a kedanaaka táma-aara bademme. ⁸ Adaba una

ɲanna, táslawa á kure marawanánmárá ba wáyáwa mázla-aara. ⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita ɲanna wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlabé kwá á ba an fesarfire á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme. ¹⁰ Daaci máki kwá ankwá yanaare haypa-aara ge slehaypa ɲanna wá, naba yawanaarye, iya kení yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara kení, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure. ¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzedá arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná ɲane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlalá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nánna ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa. ¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas ɲanna, ya naba fanuhe á dem kwárá á Makiduniya.

*Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu*

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzedá na a ganaa Yaisu *Almasiihu na ankwá á vamite midalire ba kelaá wera á ekse. A puwamimaa ba ɲane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme kení bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajiji, hyemhye am slede bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Ba jirire ɲere wá, ɲa ba seke se á kajiji na emtake se-aara jipu na, á dízaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba ɲere ɲa emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte unɲule a lya, antara emnde na tá áte unɲule a keda kení bademme. ¹⁶ Áza emnde na tá áte unɲule a lya wá, ɲa emtake jipu, tá shá shifa am elva á ɲere. Amá áza emnde na tá áte unɲule a keda wá, ɲa emtaŋka dekideki, elva á ɲere á teda shifa am itare ba dekideki. Ware edda una hyephye ge mága slera ɲanna an ndzedá á ire-aara? Baaka dekideki. ¹⁷ ɲere wá, a belaneraa ba Dadaamiya ge mága slera ɲanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá ɲere wá, ganɲerefka estuwa. Njá bálá ba elva á Dadaamiya an ervaunɲe á ɲere palle á katafke-aara, adaba ɲa emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

3

Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána anwaslire

¹ Emtu máki ña bakuraa una wá, watse kwá banjerá ña maga kurávire ñará emtu ádaliye? Nere wá, ña baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyañersá átekwa. Ge kure keni, ña ndavakuruka nalmesheri ñanna ge dem tate umele an ñane. Tá maganá ba emnde ñanna ka wá, ñere ña mañka, ña gergere. ² Adaba ba kure una kwa nalmesheri á ñere, an puwa áte ñere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervaunđe á miya. ³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita ñanna, a vañerte ge ñere. Amá wakita ñanna wá, a puwanaa an narkálam ka, a puwanaa an hákuma á Shedekwe Cufedde á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya ñanna á ba añkwa na. Puwa ñanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwá ka, a puwanaa am ervaunđe á emndimagwaha.

⁴ Ña ndaanaa adaba uneka, adaba ñere fanjertarfe an Dadaamiya am duksa bademme, adaba Yaisu Almasiihu. ⁵ Diyañerdiya am ire á ñere ganakini ba ñere an ire á ñere wá, á daaka ndzedá á ñere ge mága slera ñanna, ña maganá an ndzedá á Dadaamiya. ⁶ A ganervaa ba ñane emnde a slera-aara, geni ña bálá namána-aara áñwaslire na a ñgudaterán ge emnde bademme na. Am namána áñwaslire ñanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraitá werre ka, á maganá Shedekwe Cufedde mázla-aara slera. Adaba tawraitá wá, slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya, amá Shedekwe Cufedde wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte ñanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka kalle-aara deki deki na. Emnde a *Iserayiila dzegwaránka zharaná á dem ice deki deki. Parakkire ñanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraitá na slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am hude-aara estuwa wá, ⁸ sákwa máki á maganá Shedekwe Cufedde slera emtu, ñane slevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya! ⁹ Tawraitá wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya áñwaslire na emnde tá shá jirire am hude-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na añkwa á maraná Dadaamiya am hude-aara na! ¹⁰ Daaci mí naba bánba

ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre ɲanna hyepka ba názara keni, má mí sláterá an náza vatena. ¹¹ Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kertenj dedde maa, Dadaamiya marsemáre sleksire-aara am huđe-aara, sákwa am una á zleka ɔekidɔeki na emtu? A jatermaa uwe?

¹² Náj aɲkwa á enndáhá ba parakke na wá, aɔaba faɲertarfe an duksa ɲanna geni jirire. ¹³ Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, aɔaba aɲkwa á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá ɲere wá, ɲa baaka an wedere á mága una ɲanna mazla-aara. ¹⁴ Iserayiila-aha werre wá, ndza cenaránka maana á duksa-aha ɲanna ɔekidɔeki. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenánka maana-aara ɔekidɔeki, ba seke an faɔa eɲkale-aatare an nalbuta á Muusa werre ɲanna. Aɔaba sey edda una lyevaalya *Almasiihu, lauktu á sesse eɲkale-aara am nalbuta ɲanna. ¹⁵ Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenánka maana-aha-aara ɔekidɔeki, ba seke an faɔa eɲkale-aatare an nalbuta. ¹⁶ Amá aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Ma a semaa ware áseza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta ɲanna.» ¹⁷ Daaci ba estuwa. Aɔaba tara Yaakadada antara Sheɔekwe Cuɔeɔɔe wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni aɲkwa Sheɔekwe á Yaakadada wá, emnde ɲanna tá shánsha ire-aatare, á kwaraterka mázla-aara *tawraita. ¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya faɔaaka an nalbuta werre ɲanna, má aɲkwa á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada aɲkwa á gamive ba seke ɲane. Yaikkire-aara am miya aɲkwa á far ba máráva am miya ba kelaazare keni. Kwaya ɲane názena á maganá Sheɔekwe á Yaakadada am miya.

4

Baaka payɔa á ɲere ge ɲere amá aɲkwa ndzeɔa á Dadaamiya

¹ A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera ɲanna. Aɔaba una ɲanna ɲa ba dzanɔzaɲe am slera ɲanna. ² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeká emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. ɲere wá, ɲá vaterte ba jirire á Dadaamiya

parakke ge emnde. Názena ni anƙwa á tataya jirire á Dadaamiya wá, ñane á diyeddiye jirire á ñere. ³ Labáre á higa na ña sanaa ñere na, tá cenanka emnde umele deƙideƙe, ba seke an fáƙá enƙale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an keƙa na. ⁴ Itare wá, anƙwa á piyatertá Shaitaine, ñane slemándzawe na á kwárá duniya na. Á piyaterter ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire ñanna anƙwa á mára Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Máki ura a naa ñane, a naa ba Dadaamiya. ⁵ Njá bálá elva á ire á ñerka, njá bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba ñane una Yaakadada arge emnde baƙemme. Ñere wá, ña ba emnde a slera á kure ge melakurumele, aƙaba ña emnde a dába Yaisu. ⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabeƙammire. Kina keni ba Dadaamiya ñanna una á mára parakkire-aara á sem ervaunƙe-aha á ñere. Á marañerá yaikkire á Dadaamiya na anƙwa á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ Ñere wá, ña ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, njá an rezegire yaikke na a vanertaa Dadaamiya na am ñere. Tá disá áte una ñanna emnde, ganakini hákuma yaikke na ña shanaa ñere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á ñereka, náza á Dadaamiya. ⁸ Tá anƙwa á becañerbeca an zlaƙa-aha gergere, amá zlarañeraaka baƙemme. Ma a weshetaa estara ire á ñere keni, njá á ba an táma á ñere am ervaunƙe. ⁹ Emnde tá anƙwa á shañeru zlaƙa jipu, amá yañeraaka Dadaamiya. Tá magañerá palása am haha, amá ñere njá emtseka. ¹⁰ Kelaazare emnde tá tataya ba cebá shifa á ñere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba nja ñere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni Yaisu á ba an shifa-aara. ¹¹ Ñere emnde na zlaƙe njá an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadañertsagwada ge cebañerceba, aƙaba ña emnde a dába Yaisu Almasiihu. Amá náwa ba njá á ñere an shifa, njá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni á ba an shifa-aara Yaisu. ¹² Amaana elva ñanna wá, áte vuwa á ñere wá, anƙwa á wava ba emtsa, emtsa seke náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa añwaslire na kwa shanaa ázenjárá na.

¹³ Anƙwa elva am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Aƙaba una ñanna yá anƙwa á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ñere keni, ñere keni shañeránsha fetarfire áte Dadaamiya; aƙaba una ñanna njá anƙwa á bálá elva-aara. ¹⁴ Diyamidiya

ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáyá na wá, watse á tsamitetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Bademme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara. ¹⁵ Bademme á duksa-aha ñanna aṅkwa á maganá Dadaamiya na wá, á maganá adaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ṅurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a gálá zhera-aara.

Baaka lámbe á ñere, ñere eṅkale á ñere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Adaba una ñanna, ña ba dzaṅdzaṅe. Diyaṅerdiya tsa geni aṅkwa á far ba gulá ndzedá á ñere ba kelaazare, amá am ervaṅde á ñere wá, ña emnde dzaṅdzaṅe jipu. Adaba Dadaamiya aṅkwa á faṅerem ndzedá am vuwa. ¹⁷ Zladá wá, ñá aṅkwa á essha, amá watse á zlauzle. Aṅkwa yaikkire ñá de sháná ñere adaba zladá ñanna. Yaikkire ñanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa bademme. Máki yehaṅerteyeha una ñanna, ñá zhárá zladá á ñere kina hyapka ba názára keni. ¹⁸ Adaba eṅkale á ñere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Adaba bademme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka dekideki wá, tá zharaná an ice ka.

5

¹ Diyaṅerdiya ganakini má mbedaaambeda bere á haha á ñere na ñá am huḍe-aara kina, amaana vuwa laakire á ñere na wá, Dadaamiya á de vaṅerte bere umele áṅwaslire am samaya. Amaana: á de vaṅerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge dekideki. ² Njá á ñere am duniya kina na wá, laruwa jipu, ñá kumá ba daa á dem bere á ñere áṅwaslire na am samaya na. ³ Adaba máki shaṅeránshá tsekwaṅeremtsekwa am vuwa áṅwaslire na wá, shedekwe á ñere á gevka an ukhyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya. ⁴ Amá am kinire na zlaḅe ñá á ba am bere á haha á ñere na wá, ñá am zladá an tsáká ire, á vaṅerte ba kyuwa. Tatayaṅerka ñere ganakini ñá kátá tsekweise am vuwa a laakire á ñere ñanna ba dekideki. Estuweka. Njá kátá ma ña tsekwarhe una áṅwaslire, vuwa á samayire na, daaci ma andze á shebanveshebe emgyegwe-aara na ñane á emtsa na. ⁵ A tsatsaṅeraa ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áṅwaslire ñanna ge ñere. A vaṅerte Shedekwe Cudedde na wá, á maraná an una ñanna ganakini duksa na a baa watse á vaṅerteva na wá, ba jirire watse ñá shánsha.

⁶ Adaba una nanna, nere na ba dzandzane. Máki zlahe ná á ba am vuwa laakire na wá, diyanerdiya ganakini zlahe na yiyiye an tate na átekwa Yaakadada. ⁷ Kina wá, zlahe ná nánka emtsaade an ice á nere. Njá á nere antara nane wá, á ba an fetarfire. ⁸ Ba jirire baaka shaige á nere d'ekideki. Máki ná shánsha ná tsekwesetsekwe am vuwa laakire na, ná zlála ádeza Yaakadada wá, wayanerwáyá jipu. ⁹ Duksa palle ná kataná nere wá, ma zlahe ná á ba am duniya na, ma danjeraada ádezenárá keni, ná maga ba názena á kataná nane. ¹⁰ Adaba bademme á miya watse mí de katafke á *Almasiihu am yaikkire-aara, á de kyáná nane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá lafa-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde bademme tá melemela an nane

¹¹ Adaba una nanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, na dise vateneka nere. Daaci ná ankwá á wava ba ge maraterá jirire á nere ge emnde. Dadaamiya wá, baaka názu diyaaka nane am erwaunde á nere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya. ¹² Emtu watse kwá banerá ná gálá ire nárá emtu ádaliye? Una ná gálá ireka, ná kwarakurse ba sera á elva, geni a njeka lambe á kure d'ekideki, naba fautarfe an nere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhárá ba iga á duksa, baaka lámbe-aatare áte nja-aatare am erwaunde. ¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde umele, kwá zharaner ba seke ná an shaitaine nárá emtu? Máki estuwa wá, na shaa shaitaine nanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á nere. Daaci an enkale á nere nanna wá, ná melakuru ba ge kure an nane. ¹⁴ Dalila á slera á nere wá, ná maganá adaba wáyavire yaikke na a magaminaa *Almasiihu na. Nane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde bademme. Daaci áza Dadaamiya wá, bademme á emnde emtsaremtsa kerde antara Almasiihu. ¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde bademme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná nane, adaba nane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáyá keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázenere mázla-aara, emnde bademme ta ba kalkale, ná zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza na zhárá *Almasiihu an nane na wá,

ndza n̄a maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, n̄a maŋka mázla-aara. ¹⁷Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, n̄ja-aara werre bademme dedde, ma jebara-aara keni gevge áŋwaslire bademme.

¹⁸Bademme á una n̄anna, a maganaa ba Dadaamiya. N̄ane a belaa Almasiihu, a se melamiyaahe an n̄ane. Daaci a famiyar slera n̄anna ge miya, geni á kátá emnde bademme tá shánsha mele an n̄ane. ¹⁹Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde bademme tá melemele an n̄ane. Á n̄aterka am ervaun̄de mázla-aara adaba haypa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de balaterá una n̄anna ge emnde bademme, geni aŋkwa baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰Daaci n̄ere wá, n̄a we á Almasiihu, á d̄ahákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á n̄ere. N̄á aŋkwa á magaterá ba tásle ge emnde adaba barka á Almasiihu, táslawa á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya. ²¹Almasiihu n̄ane maganaaka haypa d̄ekid̄eki, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge n̄ane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevge palle antara Almasiihu.

6

*Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹Náwa n̄a aŋkwa á bakurá elva: N̄ere wá, n̄a emnde na ni Dadaamiya aŋkwa á maga slera-aara á kyá erva an n̄ere. Dadaamiya wá, magakuránmaga n̄gurna. Táslawa á kure, gawanveka n̄gurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey. ²Ábi bánba Dadaamiya aŋkwa an puwa am wakita-aara, a baa n̄ane:

«Am sarte na hyephye sarte á n̄gurna-aaruwa, ya cenakvaarcene.

Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.»

Daaci diyaweddiye ganakini sarte á n̄gurna n̄anna ba una, sarte á lya emnde n̄anna ba una.

³Wayan̄erka n̄ere vante ektápaare ge ura, wayan̄erka an duksa mándzawe am slera á n̄ere d̄ekid̄eki. ⁴Názena n̄a kataná n̄ere wá, n̄a kátá tá diyan̄ereddiye emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Una názena n̄a maganá n̄ere am duksa bademme. Ma n̄a aŋkwa á shá zlad̄a yaikke, ma n̄a am emtaŋkire, ma kwakya palása na n̄a maganá n̄ere keni, ba n̄a farvaun̄de, n̄a ebbásha. ⁵Ja keni hyan̄erhya áza emnde, á dem dan̄gay keni daránerda, ervaun̄de á zlamaa bademme keni tsarantetse áte n̄ere.

Máki ba slera wá, wawañerwava an ñane. Am sarte umele ba háre keni ña puka, zu náza za keni baaka dekideki. ⁶ Njá ankwá á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini ña emnde a slera á Dadaamiya. Diyañerdiya jirire á Dadaamiya, njá ankwá njá ba cudfedde, njá farvaunde am duksa bademme, njá ankwá á maga kemaarire, Shedefwe Cudfedde keni ankwá an ñere, njá ankwá á maga wáyávire an ervaunde á ñere palle, ⁷ njá ankwá á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, ankwá á vañerteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlaña á wáva á ñere ge ñere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an ñane, ma ge lyá ire á ñere keni á ba an ñane. ⁸ Emnde umele tá zlebañerzleba, emnde umele tá epsawañerepsawa. Emnde umele tá galañergálá, emnde umele tá zlazlañerzlázle. Emnde umele tá zharáñer ba seke ña emnde a fida, amá ña emnde a jirire tsa. ⁹ Tá zharáñer ba seke diyarañerka, amá diyarañerdiya tsa emnde bademme. Emnde tá zharáñer ba seke irekhya-aha, amá baaka duksa umele áte ñere, ña ba lapilayye. Tá shañeru zlaða an tsáká ire, amá njá emtseka, náwa ba njá á ñere an shifa. ¹⁰ Emnde tá kátá tsekwanaatsekwa higa á ñere ba dekideki, amá ma vaatara keni ñere njá á ba an higa á ñere. Nja ba talage-aha am duniya na, amá njá gatervaa ba ñere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharáñer ba seke baaka duksa á ñere, amá baaka názu eksañeraarektse dekideki.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, ña ndaakurndáhá ba parakke, shebañerakurvuweka názu am ervaunde á ñere dekideki. ¹² Njere wá, njá wayákurá an ervaunde á ñere palle, kwa yañeraa ba kure. ¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddekure, yá ndaakur elva. Kure keni shebawañervuweka názu am ervaunde á kure, wayawañerwáyá ba seke una ña wayakuraa ñere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure dekideki. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá njá estara tara parakkire, antara tabedammire am tate palle? ¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefetarfe an edda una fetarka? ¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni ñane á ba ankwá na. Ba seke una a ndaanaa ñane ankwá an puwa am wakita-aara, a baa ñane:

«Watse yá njá á ba am dágave-aatare, yá njá antara itare.

Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa adaba una nanna Yaakadada Dadaamiya zlaɓe adaliye, a ba nane: Sawesse am dágave-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cufedde, lauktu ya liyakurlyiya;

¹⁸ Yá de gev Eddekure, kure keni zála an njásha bademme kwá de gev ba egdzara-aaruwa.

Kwaya nane elva á Yaakadada na hákuma bademme á ba ázeñará na.»

7

¹ Bademme á waada-aha nanna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una nanna, barawamiyaabará ire á miya cufedde. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya dekideki am zlaláwa á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yanjeraaka ervaunde á kure ba dey, adaba baaka emtanjire na na magakurtaa nere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una nere na maganaa ektápaare am kure dekideki, baaka edda una na zlermuwa nere dekideki am dágave á kure. ³ Bawánka zlaɓe ganakini ná kátá fakurar ba zherwe an elva na ná anjka á tsakaná nere, una ka dekideki. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba nane ganakini na wayakurtaa an ervaunde á nere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure dekideki. Una ma zlaɓe ma á ba an shifa á miya, ma zlaule shifa á miya am duniya na keni. ⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure dekideki. Bademme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bademme á zlaɓa na ya shuwaa ya na, aley ya á ba an higa-aaruwa am ervaunde.

⁵ Zlaɓa wá, ba jirire shanjerushe. Á ba am Makiduniya keni se shanjeránka hairire dekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shunɗula, emnde tá dabanerá á ba an elva. Ekhyaaka ervaunde á nere dekideki, ná dzámá ba ire. ⁶ Amá sle-ekhyaterá ervaunde ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyanjeráa ba nane ervaunde an sá á Titus. ⁷ Dadaamiya a ekhyanjeráa ervaunde an sá á Titus ka palle, a ekhyanjeráa ervaunde an elva na a melanuwa nane ge Titus ge tsakanersetsake na. Adaba se tsakanersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya ervaunde ge nane keni. Zlaɓe adaliye, a ndaanernda ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme

kwa á ba am iga-aaruwa, kwá an̄kwa á waviyuwawe. Labáre á kure higitehiga jipu zlaɓe ádaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba kalle. Yá kátá dem am nambane geni ma yá puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya. ⁹ Amá kina wá, ekhyaakhya ervaun̄de-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá an̄kwa dzámá názena ndza zlalaaka an un̄jule-aara na, eptsakureptsá am tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtan̄kire na ŋa magakurtaa ŋere dekiɓeki. ¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á Dadaamiya wá, dzámá ire ŋanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire ŋanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emnde duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire ŋanna! Nawanaana wáwa á kure ganakini kwá kátá bárá ire á kure am elva ŋanna! Nawanaana emtsaade ganakini ba kure keni an̄kwa á wakurwá am ervaun̄de mázla-aara! Kwá an̄kwa á tapanaatápa emtu lyáwa á kure, antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaade wáwa á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaade shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva ŋanna mázla-aara kwá an bárá?

¹² Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita ŋanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una ŋanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáwa á kure yaikke na kwa wayan̄eraa kure an ervaun̄de á kure palle na. ¹³ Adaba una ŋanna, kina wá, ekhyakuran̄eraakhya ervaun̄de mázla-aara.

An ekhya ervaun̄de á ŋere ba parakke! Názu a ekhyan̄eraa ervaun̄de zlaɓe ádaliye kwakya-aara wá, Titus a se beran̄erá an higa yaikke, adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedá am vuwa. ¹⁴ Am sarte na yá an̄kwa belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázen̄ará. Kina wá, yá an̄kwa á nanna ganakini zleba ŋanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza ŋa banán ge Titus áte

kure na, jirire. ¹⁵ Ba kelaa má yeheteyeha Titus názena kwa magannaa kure am sarte na a tsekwaá ázekure, kwa lyevaahé am dágave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa ñjane baðemme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare. ¹⁶ Daaci yá higa jipu, aðaba ðaaka shaige-aaruwa ðekidfeke áte kure ma am uwe keni baðemme.

8

Elva á náza melateru ge emnde na tá am ðaakire

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ñjá kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganaa emnde a fetarfe am kwará á Makiduniya na. A magaternaa ba Dadaamiya ñgurna á maga duksa ñanna. ² Sharushe zlaða an tsáká ire, amá ðaaka názu a eksanaa zlaða ñanna áte itare ðekidfeke, higa-aatare ba kelaa-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaa sadake-aatare ba kwakya. ³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare ka ðekidfeke, hyahya ndzeða-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezeñere, ⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwará á Yahudiya na. ⁵ Emnde ñanna ta magaa názena tamanjerka ñere ðekidfeke. Emtsaafé, duksa zuññwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahé ákatafke á ñere keni. Baðemme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Aðaba una ñanna maa, ñjá añkwa á ndavanundave zlaðe adaliye kina, geni a eptseptsa áðezekure, á de zlanazle slera á jirire na a fantuwa ñane am dágave á kure na. ⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hayaikurephyé am duksa baðemme. Ma fetarfire á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma eñkale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzanðzanñire am slera á Dadaamiya keni baðemme. Wayakurañerwáyá an erwaññe á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire ñanna keni, magaumága an erwaññe á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laarire ganakini sey ba kwá fá sáðake ñanna. Una yá vakurte ba seydire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera ñanna, itare tá añkwa á effá na. An una ñanna wá, yá kátá diyeddiye máki añkwa wáyáva á kure áte emnde umele. ⁹ Duksa palle wá, kure diyakurdiya ñgurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Ñane, baðemme á duksa á ba am erwa-aara, amá a ganve ire-aara talaga aðaba kure. A magante

una ge ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

¹⁰ Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakiya wá, ndza kwa hayanaa ba kure zunṅwe mága slera á jirire ṅanna, kwa fantuwa ba kure zlaḅe ádaliye zunṅwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlanazle slera ṅanna fakurantaufe zlauzle na. ¹¹ Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera ṅanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an ṅane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure. ¹² Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzeḍa á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una aṅkwa am erva á kure. ṅane á ndavakuruka názena ḅaaka am erva á kure na.

¹³ Bawánka zlaḅe a ba kure: Paul á kátá puwanjerem am zlaḍa á emnde ṅanna, itare tá de shá ire-aatare. Una ṅanna ka ḍekideki. Yá kátá emnde bademme tá gevge palle. ¹⁴ Kina wá, aṅkwa duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterteva ge emnde na tá am ḅaakire kina, daaci mákuralla má watse ḅaaka ázekure, amá aṅkwa ázetare, itare keni tá de vakurteva ba estuwa. Máki estuwa, bademmire á kure kwa ba palle. ¹⁵ Máki estuwa, gevge á ba áte una aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya a ba ṅane:

«Emnde na tá hálá ḍáfá á samaya na, halarvaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem huḍe ṅanna.

Emnde na ta halante ba cekwaṅgudfi keni, ta yanaa ba itare náza za.»

Titus antara emnde a puwansepuwe

¹⁶ Ná aṅkwa á slafaná we á ṅere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ṅane slera am Titus. ṅannára aṅkwa á wava Titus ba seke ṅere ge melakurumele na. ¹⁷ Na ndavanu ganakini a eptseptsá ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ṅere ka palle, amá ba ṅane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunḍe-aara ge eptsá ádezekure, ge de melakurumele zlaḅe ádaliye.

¹⁸ Náwa ṅa aṅkwa á ḅelante egdza emmemiya umele, tá aṅkwa á duwa kerḍe. Egdza emmemiya ṅanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ṅane adaba waazu na aṅkwa á ḅalaná ṅane. ¹⁹ Zlaḅe ádaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á ḍabáṅerá ṅane am shula-aha á ṅere, a melanjerumele ge mága slera á jirire ṅanna. Daaci slera ṅanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ṅanna emnde, niya á ṅere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunngu wá, janjeranmejaha ba kwakya. Njá anƙwa á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunngu ñanna, geni a tsalaranjerka emnde adaba shagerkire á mága. ²¹ Njá kátá á baraavebára shagerire na ñá maganá ñere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni. ²² Náwa ñá anƙwa á belaterterte egdza emmemiya umele ge emnde buwa ñanna. Ñane keni marañeránmára wáva-aara ser kwakya, ña nanna ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina deme cenáncena labáre á kure, geni shagera zlááva á kure wá, anƙwa á wava jipu ge de melakurumele. ²³ Titus wá, ñane edda una ñá anƙwa á ja dábá kerde ge mága slera á Dadaamiya am dágave á kure. Amá emnde buwa na tá anƙwa á duwa antara ñane na wá, ta belateraa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá anƙwa gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare. ²⁴ Marawateránmára wáyáva á kure ge emnde ñanna. Daaci bademme á emnde a fetarfe na tá duwa ádzetare ge dezekure na, tá de cenáncena labáre á kure, tá de dise áte una ñanna ganakini zleba na ña zlebakuraa ñere na wá, an unñule-aara.

9

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

¹ Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka deme wedere kwakya ge puwakurte elva ñanna áte nalmesheri. ² Adaba diyandiya ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraa zleba ya zlauzle áza emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwára á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwára á Yahudiya. Kwaye mbákyiya tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwákya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ Nannára yá anƙwa á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zlauzle am slera á kure bademme ge jáha shunngu ñanna, lauktu ñá daada ñere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida. ⁴ Adaba máki danjeremda antara emnde a Makiduniya, ña de berakur zlafe baaka názena kwa maganaa kure wá, watse zherwe ge ñere, adaba ña bateraa baaka shaige á ñere áte kure. Názá á kure deme wá, náza ndaaka. ⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zunñwe,

lauktu watse njá d'abaterá ñere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu njá daada ñere. Daaci una ñanna á de m'ará názena am ervaun'ðe á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ñanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herðante ba cekwaan'gudfi, á sem mbá keni, á sá ba cekwaan'gudfi. Edda una a herðaa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ñanna ðekid'eki. ⁷ Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ñane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adaba Dadaamiya á háyá ba edda una á fáná an higa. ⁸ Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa baðemme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlaðe ádaliye ge mága slera á shagerire baðemme. ⁹ Estuwa, kwá gevge áte una an'kwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza talage-aha. Maggwire-aara á zleka ðekid'eki.»

¹⁰ Baðemme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba ñane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlaðe ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlaðe ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya. ¹¹ Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure baðemme, geni kwá magateránmaga zlaðe ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba duksa á barka na kwá an'kwa vatertá kure ge emnde ñanna á kya erva an ñere.

¹² Adaba slera á barka ñanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlaðe ádaliye tá de gálá Dadaamiya adaba ñane. ¹³ Slera á barka ñanna kwá de maganá kure na wá, á de maraná una ñanna shagerire á ervaun'ðe á kure, tá de diyakursá áte una ñanna emnde, ganakini lyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá an'kwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba ñane. Zlaðe ádaliye, tá de galaná adaba shagerire na kwá de magaterán ge itare, antara ge emnde umele keni baðemme na. ¹⁴ Baðemme á una ñanna, watse kwá maganá an ndzedá á kure ka, á de magakurná ba Dadaamiya ñgurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde

wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlaḅe ádaliye an maduwa. ¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya adaba duksa yaikke na a vamitaa ḡane, baaka názena mí sláterá an ḡane.

10

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vantaa Dadaamiya

¹ Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dágave á kure wá, ya tsekadde, amá máki ya yiyiye an kure wá, ya dandane. Adaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá, ² wayanka yá gev dandane. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dágave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de maganá an itare. ³ Ge jirire wá, ḡa ba emndimagwaha, amá wáva á ḡere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara. ⁴ Adaba kazlaḡa á wáva na ḡá wava ḡere an ḡane na wá, gevka kazlaḡa á wáva á emndimagwaha, á vanertá Dadaamiya kazlaḡa á wává á ḡere. Kazlaḡa á wáva á ḡere an ndzedá jipu, á dzegwándzegwa kyábá dala yaikke na tá an shaḅe am huḑe-aara kelaade-aha á Dadaamiya. Amaana: ḡá naba kezlanvekezle fidire na tá tsakaná emnde ḡanna, ⁵ antara kurávire na tá maganá itare, tá anḡkwa piyaterite dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. Náj kátá jemaa enḡkale á emnde bademme, ḡá gaterve ba seke dangay-aha, geni sey tá fansar ba ge *Almasiihu palle. ⁶ Ba máki ḡa nanna fesarfire á kure, kwa emnde umele wá, ḡere ḡá anḡkwa átekwa ge giya emnde na baaka fesarfire ázetare d'ekid'eki na.

⁷ Kure kwá zhárá ba iga á duksa. Tá anḡkwa emnde umele am dágave á kure, ta bantsa itare ta emnde á *Almasiihu. A diyareddiye emnde ḡanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu. ⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma ḡanna geni yá zadakurzáda an ḡane ka, a vite ge dákurá á de katafke an ḡane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, adaba yá galaná an unḡule-aara. ⁹ Amá bawánka zlaḅe a ba kure: Paul á kátá ganjerte ba lyáwa an elva na á tsakaná ḡane am wakita-aara na. ¹⁰ Ta bantsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiyiye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva sadadde, antara elva-aha na zlazladá áte emnde na. Amá máki danemda am dágave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva. ¹¹ Náwa elva na ḡá baterná ḡere ge emnde ḡanna; a cenarácena

ba shagera: Baɗemme á názena ɲa puwakurtaa ɲere na wá, má watse danɲeremda am dágave á kure keni, ɲá de maganá á ba áte una ɲanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci ɲa gergere an emnde ɲanna, ɲere ɲá sleka ire á ɲere an itare dekiɗeki. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhára ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde ɲanna. ¹³ Amá ɲere wá, ɲá gáleka ɲere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á ɲere á tsaatse á ba áte slera na a faɲeraara Dadaamiya ge ɲere, ɲá ebzeka nákwede dekiɗeki. Slera na a faɲeraara Dadaamiya ge ɲere wá, ɲá daada ádezekure an labáre á higa. ¹⁴ Daaci duwa á ɲere ádezekure na ɲa daku-raa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzaɲeruka nákwede á una a kwaranɲersaa Dadaamiya dekiɗeki. ¹⁵ Daaci estuwa, galaɲerka ire áte slera á ura, aɗaba ebzaɲeruka nakwe á una a kwaranɲersaa Dadaamiya. Njá tama kwá aɲkwa á wálá ba lapiya am fetarfire, geni a farfe zlaɓe ádaliye slera á ɲere am dágave á kure. Baɗemme á una ɲanna, ebzaɲeruka nakwe dekiɗeki. ¹⁶ Má zlaɲeruzle ázekure maa, lauktu bi watse ɲá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayaɲerka ɲere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá aɗaba názena a maganaa Yaakadada.» ¹⁸ Aɗaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá háyá áza Dadaamiya, sey emnde na ni a galateraa ɲane.

11

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

¹ Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa erwaunɗe. Ba estuwa, naba fawifa erwaunɗe. ² Yá aɲkwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlaɓe ádaliye, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauzle, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá njá an eɲkale á kure, baaka duksa mándzawe áte kure, dem sarte na ni watse ɲá jakurmeje na. ³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuge Almasiihu palle, kwá de wayeka an erwaunɗe á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte ɲane. Amá yehauteyeha Hawwa, ɲane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara. ⁴ Yá an lyawa ba párákke áte kure. Aɗaba kure, ba a duhe ge

ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte ñane keni gergere tsa antara una kwa cenanaa ázeñere, shedekwe na ñane á maga slera an ñane keni gergere antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

⁵ Ay degiya, emnde ñanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare ñanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an ñane. ⁶ Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá ankwá an ñane. Ba kure keni diyakurdiya diya-aaruwa, ya marakuránmárá ser kwakya am duksa bademme.

⁷ Am sarte na yá am dagave á kure, yá ankwá á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure dekideki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an unñule-aara. Emtu badzanevbadze emtu? ⁸ Am sarte na yá ankwá á maga slera am dagave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shungu. Una ñanna gevge ba seke ya zlaa ndzedá á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure. ⁹ Am sarte na yá ankwá á maga slera am dagave á kure, ma yá an wedere á shungu keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sinaa emnde á Dadaamiya na tá am kwárá á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa dekideki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya lyuwa. ¹⁰ Yá ndaakur adaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una ñanna názu yá gálá ire átekwa. Am huđe á Akaya bademme, baaka ura á dzegwándzegwa piyitepiya. ¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka dekideki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá lyiyeka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bántsa itare ta emnde a bela, slera á ñere ba palle, mbate fida na. ¹³ Emnde ñanna ta emnde a bela á Yaisu *Almasiihu ka dekideki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá marka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a bela. ¹⁴ Magauka najipu-aara. Adaba ba Shaitaine an ire-aara keni ankwá á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya. ¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá ankwá á maganá itare na bademme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zladá-aha-aara

16 Yá enndáhá zlaɓe ádaliye elva-aaruwa ɲanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zharawika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zharawizhárá á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá aɲkwa á zharáterá á ba an ice emnde umele na. 17 Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa ɲanna wá, ganevge ba seke yá an shaitaine. 18 Yá zhárá ba emnde kwakya tá aɲkwa á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an ɲane na wá, daaci iya keni shagera yá galantegálá ire-aaruwa. 19 Há! kwa bántsa kure kwa emnde a eɲkale tsa, aley kwá zharáterá á ba an ice emnde ɲanna tá an shaitaine na, ɓaaka lámbe á kure! 20 Tá aɲkwa á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá aɲkwa á zlermakurzlerma, tá aɲkwa á fakurar uksaɲwire, tá aɲkwa á magakurá palasa keni, aley kwá ndaaka elva! 21 Mbate ɲere na ɲa gakurmarge na, a maganɛraa ba ɓaakire á hákuma á ɲere ndza! Yawaɲerarye kwaye ɓaakire á hákuma á ɲere ɲanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe keni, iya keni yá naba gálá ire an duksa ɲanna. 22 Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahimia; ay degiya, iya keni ya ba palle á emnde á Ibrahimia. Ta bántsa itare wá, ta Iserayiila-aha; iya keni ya ba ura *Iserayiila. Ta bantsa itare, ta eggye-aha á Ibrahimia; iya keni ya ba palle á eggye-aha á Ibrahimia. 23 Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasiihu, amá janateruje ya. Uɲɲule-aara ka tsa ndáhá una ɲanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáwa am slera á Almasiihu. Iya wá, ser kwakya tá ɲgudɲɲuda jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na. 24 Ser ilyebe Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju maselmane, kul keye ju maselmane. 25 Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwáɲerá paare á dem háye; aɲkwa ser palle, ya vaha, ya háre am huɗe á háye; aɲkwa ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá. 26 Zlaɓe ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanusha zlaɗa kwakya am erva á emnde a zá baráma, shanushe zlaɗa kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa keni ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zlaɗa kwakya átira háye keni. Tá aɲkwa zlaɓe emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfire, amá ba fida. Ázetare keni shanushe zlaɗa kwakya. 27 Máki ba wáwa an slera ɲanna wá, ya wáwa. Shanushe zlaɗa an tsáká ire. Am sarte umele

ba háre keni, yá taa puka ðekidèki. Am sarte umele, ma ðafa, ma yawe keni, ádeteka áte we-aaruwa ðekidèki, yá nja-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa ñanna keni ðaaka. Shanushe wahála á lailaidðire keni kwakya, antara zlaða á ðaakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zlaða-aha-aaruwa umele keni zlaðe aṅkwa ba kwakya, amá yá tsanṅka mazla-aara. Duksa palle yá aṅkwa á shunṅulaná ya wá, yá shunṅula ba emnde a fetarfe, ma vaatara keni yá dzámá ba itare. ²⁹ Máki yá zhára tsaftsafè ndzedá á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedaa mbèda palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á mára ðaakire á payða-aaruwa. ³¹ Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa baðemme. Galaumigálá ba ñane ma vaatara keni. ³² Aṅkwa zlaðe áðaliye zlaða palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte ñanna wá, ndza á kwaraná Araitas larde-aatare. Slekse yaikke na a fanaa Araitas am Dimaska, a naba ðazlaa sawji-aha áte we á wakyyia-aha á ukvake ge tsagwaditságwada. ³³ Amá ta naba njimhe am ílila emnde a fetarfe, ta ṅgudite áte zává-aha, daaci ta naba velise á kya ðiye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde ñanna.

12

Paul á gálá ire áte názena a marannaa Dadaamiya

¹ Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire ñanna wá, zlaðe yá aṅkwa átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marannaa Dadaamiya, antara wahayua-aha na ya shanaa ya baðemme. ² Aṅkwa slefetarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe kelaawa ju ufaðe vatena a mágava duksa ñanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ³ Yá enndáhá zlaðe áðaliye: Edda-aara ñanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlan-na-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ⁴ Aṅkwa elva-aha ya cenanaa am zlan-na, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha ðekidèki. Zlaðe áðaliye ba enndáhá-aara keni an piya. ⁵ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya ñanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire ðekidèki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á mára ðaakire á payða-aaruwa. ⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa ñane na keni, á jeviyaaka názena ni

yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, adaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá maŋka una, yá kuva a kariteka emnde kwakya adaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya adaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa bademme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke adaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa ŋanna wá, yá maga ba palasa. Adaba una ŋanna, baaka kurávire ázerwa. ⁸ Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere ŋanna am vuwa, ⁹ amá a ŋwiyante, a ba ŋane: «Yá magaká ŋgurna ba ge ebbášha-aara. Adaba má baaka payda á ura, hákuma-aaruwa á máráva kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunđe-aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payda-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya. ¹⁰ Adaba una ŋanna, am baakire á payda-aaruwa ŋanna, amá ervaunđe-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlízle emnde, ma tá fá zladá-ara áte ya, ma a shiyaa lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa dekideki. Diyandiya ganakini a shiyaa zladá ŋanna adaba zhera á *Almasihu. Adaba am sarte na ni baaka ndzedá am ya dekideki na wá, yá shá ndzedá á jirire keni á ba am sarte ŋanna.

¹¹ Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Adaba ma andze kwá maganá kure seydire áte ya, tara hyainephye ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janjerammeka an male-aha á kure ŋanna ta bantsa itare ta emnde a bela na. ¹² Adaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunđe jipu, Dadaamiya keni maganaamaga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemáre ba parákke ganakini ya slebela á ba an jirire. ¹³ Emtu aŋkwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka dekideki, kure keni yanakuraaka ya. Duksa palle maganka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shunġu á kure, iya yá kátá ervaunđe á kure. Egdzara

wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare. ¹⁵ Iya wá, yá wavakuruwave an ndzedaaaruwa bademme; ma ya kedaa nalmane-aaruwa antara ire-aaruwa bademme adaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulá wáyáva á kure áte iya adaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa bademmire á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlafe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaime Paul, a zu shungu á miya á ba an zlerma. ¹⁷ Ya zlermakuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera. ¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksa á kure emtu? Tamanka una dfekideki. Nere antara Titus wá, ña ba palle am slera á ñere, enkale á ñere keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlafe a ba kure, ñá kátá lya ire á ñere an elva na ñá tsakaná ñere kinekineka na. Nã emnde á *Almasihu wá, estuweka. Elva na ñá tsakaná ákatakfe á Dadaamiya. An elva ñanna ñá tsakaná ñere bademme na wá, ñá kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mama-aha-aaruwa. ²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayiika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunfe-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dágaldagala, kwá ankwá á shelha am dágave á kure, kwá ankwá á maga ervaunfe, gergere ye á kure bademme, kwá ankwá á zlazlava, kwá ankwá á za vuwa á emnde, kwá ankwá á maga kurávire, bademme á duksa á ba an wessa. ²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbadfarmbáfdá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlafe tá maga ba názu zlayeka dfekideki, tá maga ba dákárire, antara zawarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

13

Elva-aha na á zle átekwa

¹ Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte seydire á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándzawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una

ɲanna. ² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ɲanna kwásau yaránka maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni bademme. Kina ya yiyiye an kure keni, yá anƙwa á ndaakurndáhá zlaɓe ádaliye ba parakke: Má watse danemda ya wá, watse ɓaaka zatervaare ge emnde ɲanna ɗekidɗeki. ³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! ɲane wá, gavka ura cekwa payɗa-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá ɲane am kure. ⁴ Am sarte na ta zlenjelanaa áte dzaɲgala wá, ba jirire ndza ɓaaka payɗa-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, ɲere antara ɲane gaɲerevge ba palle. Daaci ɲere an ire á ɲere wá, ɓaaka payɗa á ɲere. Amá ma watse daɲeremda ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an ɲere, am slera na ɲá de maganá ɲere am dágave á kure. Adaba gaɲerevka an ire á ɲere, anƙwa Almasiihu antara ɲere.

⁵ Amá njawinja emtsaade kure am áhá, habazauhábaza názu am zálava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, ɓaaka shaige-aara, diyakurdiya ganakini anƙwa *Almasiihu am kure. Sey máki anƙwa názu a mbedakuraa áte baráma-aara. ⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini ɲere ɲa emnde a bela á jirire. ⁷ Amá ɲere wá, ɲa ɓaaka an wedere á marakurá názena ma andze kwá diyaɲersá átekwa ganakini ɲa emnde a bela á jirire. Názena ɲá yekaná ɲere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire bademme. Ma shaɲeránka ɲere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyaɲerse átekwa keni, ɓaaka lambe á ɲere. ɲere ɲá kátá ba kwá maga shagerire. ⁸ Adaba ɲá taa yanaaka jirire, ɲere keni ɲá maga ba slera á jirire ɲanna. ⁹ Máki hyakurephyia kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápseka hákuma á ɲere mazla-aara keni, ɲere ɲá higa ba jipu. Daaci ɲála á ɲere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni ɓaaka duksa mándzawe áte itare dekidɗeki na.

¹⁰ Wakita ɲanna yá anƙwa á puwakurtá ya kina, ya yiyiye an kure na wá, ba geni kwá eptsepta am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma ɲanna ge zadakurzádɗeka, a vite ge dákurá á de katafke an ɲane.

Halavuwa á elva an gá use

¹¹ Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáwa, gawansege duksa mándzawe am záláva á

kure bademme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáva ba ɲane palle, á vatertá ba ɲane hairire ge emnde na.

¹² Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya bademme. Bademme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá aɲkwa á gakur use-aatare. ¹³ A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha ɲgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ma vaatara keni, kwá shánsha wáyáva na a wayamiyaa Dadaamiya an ɲane na am kure. A janmeje Shedfekwe Cufedfde ye á kure bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a GALATIYA

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Paul ya slebela á Yaisu *Almasiihu. A givaa urimagweka slebela ɗanna, a beliyaa urimagweka, a beliyaa ba Yaisu an ire-aara tá antara Eddenjara Dadaamiya na a tsante am faya na. ² Iya, ɗá antara emnde a fetarfe na tá áhuna baɗemme, ɗá anƙwa á gakur use á ɗere ge kure kwa emnde a fetarfe na kwá am larde á Galatiya baɗemme. ³ A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ɗgurna, a varakurteva hairire. ⁴ Yaisu Almasiihu a yaa ba shifa-aara ge enzlamise miya am haypa-aha-miya, geni a shanka adaliye duniya laakire na hakuma áte miya mazla-aara. A maganaahe á ba áte una á kataná Eddemiya Dadaamiya. ⁵ Galaumigálá Dadaamiya dem ba ge ɗekideki. *Aamin.

Baaka labare á higa umele sey ba palle na

⁶ Yá maga ba najipu áte kure, aɗaba Dadaamiya a magakuraa ɗgurna á kya erva an Yaisu *Almasiihu, a gakurve emnde-aara, aley kertenj eptsakuranveptsá iga, kwa cenvaa labare á higa umele. ⁷ Amá baaka labare á higa umele sey ba palle ɗanna ya balakursebale na. Ya ndanaa aɗaba uwe una, aɗaba tá anƙwa weshakurweshá emnde umele, tá kátá eptsante labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. ⁸ Amá ma a de balakursaa ware labare á higa umele arge una ɗa dakurnaa ɗere na wá, ma ba ɗere ɗanna, ma malika a sawa am samaya keni, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara. ⁹ Ndza keni ya ndakurndaha. Kina keni yá ndakurndaha zlaɓe ádaliye: ma ware una a de balakurse labare á higa umele, gergere antara una kwa cenanaa kure, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

¹⁰ Emtu kwa kurken yá tsáká una ganakini a zlebarizleba emnde emtu? Iya yá kátá á zlebiyá ba Dadaamiya. Emtu kwa kurken yá kátá haya áza emnde emtu? Máki yá kátá haya áza emnde zlaɓe ádaliye wá, yá taa gevka waladí á Yaisu Almasiihu.

*Náwa a gevaa estuwa Paul slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanwaya ge kwa diyed-diye ganakini labare á higa na ya balakursaa iya na wá, elva

ɲanna elva á urimagweka. ¹² Adaba a binaa urimagweka elva ɲanna, a kwarisaa urimagweka, a binaa ba Yaisu an ire-aara.

¹³ Ábi kwa cenáncena nja-aaruwa werre am sarte na ya tse á ba áte nadina á ɲere Yahudiya-aha. Am sarte ɲanna ndza ya shateru zladá kwakya ge emnde a fetarfe. Baaka názu ndza maganka ganakini yá kefanaakedá elva ɲanna ba dekideki. ¹⁴ Am jeba-aaruwa ndza ya jateruwa ba iya ge ukfe-aha-aaruwa umele ge mága názena am nadina á ɲere. Dabantedaba nafé-aha na ta kwaranɲersaa eggye-aha á ɲere an ervaunɲe-aaruwa palle.

¹⁵ Dadaamiya a eksise vateneka, a eksise kwaye zlafe yarika, a magiya ɲgurna, a naba dáhite geni yá gevge sleslera-aara. Samsa sarte na a wayetaa ɲane maa, ¹⁶ a naba marise Egdza-aara geni yá balaterá labare-aara ge emnde na ta baaka am nadina á Yahudiya-aha. Am sarte na a marise Egdza-aara ɲanna, danka ya ma ádeza ware keni ge ndava sawari. ¹⁷ Ma á dem Urusaliima keni danka ya dekideki ge de ndava sawari áza emnde na ta gevaa itare zuɲɲwe emnde a bela á Yaisu *Almasiihu. Ya naba tse am Dimaska ɲanna, ya naba zlala á dem haha á Arabiya. Daaci ya eptsehe zlafe adaliye á dem Dimaska. ¹⁸ Ya magaa yawe keye kalkale, lauktu ya dem Urusaliima, ya de mbapse antara Piyer, ya magaa ba maka buwa ázeɲara. ¹⁹ Amá puwanteka ice-aaruwa dekideki áte emnde a bela umele, sey ya naa ba Yakuba egdza emmeɲara ge Yaakadada. ²⁰ Náwa Dadaamiya, icanka fida am názena yá bakurná ya na ba palle keni.

²¹ Am tsa-aaruwa am Urusaliima, kwaye ya zlala á dem haha á Siriya, antara haha á Silikiya. ²² Am sarte ɲanna maa, zlafe diyarika emnde a fetarfe na tá am kwara á Yahudiya. ²³ Sey ta cenaa ba labare-aaruwa áza emnde a fetarfe umele. Ta bantsa emnde ɲanna: Edda-una ndza a shaɲeru zladá werre na wá, eptsapteptsá. Kina wá, ɲane keni á aɲkwa bala labare á higa na ndza a kátá kedanaakedá ba dekideki na. ²⁴ Daaci ta fantau ge gálá Dadaamiya adaba slera-aaruwa.

2

Zuɲɲwire á jammeje á Paul antara emnde a bela umele

¹ Daaci ya magaa yawe kelaawa ju ufadé ágashe ɲanna, ya naba eptsá adaliye á dem Urusaliima, ɲa saa antara Barnabas, aɲkwa Titus ázeɲere. ² Eptsá-aaruwa ɲanna keni, ndza a marisaa ba Dadaamiya geni sey yá eptsá. Am saasa á ɲere ɲanna wá, ɲa magaa jahava sey ba ɲere antara

male-aha á emnde a fetarfe. Daaci ya palaterse sera á labare á higa na ya balateraa ya ge emnde na ta baaka am nadina á ñere Yahudiya-aha. Adaba má jammeka elva á ñere antara itare, bademme á slera-aaruwa na ya maganaa ya werre, antara una ya maganaa am sarte ñanna, ma andze a gev ba dey. ³ Titus na ña jaa d'aba kerde na wá, ñane ura Yunaniñkau, amá hyarareka ganakini sey ba laari á demda am shedekwe, á gevge emtsaade ura Yahudiya. ⁴ Mbatu wá, tá an'kwa emnde na ta bantsa itare ta emnde a fetarfe, mbate fida na, am jahava á ñere ñanna. Ta bantsa itare wá: Sey a demda emtsaade am shedekwe. Emnde ñanna wá, ta san'erte á ba an ila ge se gya gyada á ñere. Adaba ña kwaraná ba ñere ire á ñere áte názena am nadina á ñere Yahudiya-aha, adaba barka á Yaisu *Almasiihu. Daaci tá kátá eptsan'era á dem *tawraita ñanna zabe adaliye. ⁵ Amá ñere eksan'eraareka elva-aatare dekideki ba cekwaangudi keni. Wayan'erka tá badzanvebadze labare á higa na, adaba ñanna elva a jirire, geni kure keni kwá cenvaacena jirire ñanna, kwá tsaatse átekwa.

⁶ Amá emnde na ta male-aha ba itare am emnde a fetarfe na wá, ma ta male-aha, ma ta male-aha ka keni, ba duksa palle ázerwa. Adaba Dadaamiya wá, ñane á zhareka ice á ura. Am sarte na ya palateraa labare á higa na ya balateraa ge emnde na wá, male-aha ñanna ndaharika geni yananseye elva am waazu-aaruwa. ⁷ Baira ta naba diyeddiye ganakini a fiyaara ba Dadaamiya slera á de balaterá labare á higa ñanna ge emnde na ta baaka am nadina á ñere Yahudiya-aha. Ba seke una a far ge Piyer ge de balateran ge Yahudiya-aha. ⁸ Ta naba lansauke geni ba Dadaamiya na a vanta hakuma ge Piyer, a belanaa á dem Yahudiya-aha na wá, ba duksa palle ge iya keni, a beliyaa ba ñane á dem dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha. ⁹ Daaci ba tara Yakuba antara Piyer ira Yuhanna una, ta male-aha á emnde a fetarfe ñanna, naranna itare geni ba jirire a fiyaara ba Dadaamiya slera ñanna. Ta naba vite erva, ta vante ge Barnabas keni, jammeje elva á ñere áte una ñanna. Daaci ña zluhe am sawari geni ñere, ña de balaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha, itare tá de balaterán ge Yahudiya-aha. ¹⁰ Elva palle ta ban'erna itare wá, a ba itare: Viyawateraaka talage-aha á miya áhuna. Una ñanna, duksa na ni yá maganá ya keni an ndzedá-aaruwa bademme.

Paul a valaare ge Piyer á katafke á zlamaha

¹¹ Haraare am iga á una ñanna maa, samsa Piyer á sem Antakiya, ya naba valaarehe á katafke á zlamaha, adaba

magaaka duksa an unḡule-aara. ¹² Adaba am zunḡwire wá, ta zaa dafa ba kerde an emnde na ta baaka am nadina á ñere. Am sarte ḡanna maa, Yakuba a belaa emnde á dezeńere. Ba saremsa emnde ḡanna wá, mele Piyer zaaka dafa antara ñere mazla-aara. Adaba a wanaa lyawa átuge itare. Adaba itare ḡarnaḡa nadina á ñere an tsaka ire. ¹³ Yahudiya-aha umele na fartarfe na keni, garevge an dzama ire bubuwa ba seke Piyer. Ba Barnabas an ire-aara keni gazlaagazla, a magan ba seke náza-aatare. ¹⁴ Ba ya nanna dzalaranvedzale jirire á labare á higa, a ba iya, yá elvan ge Piyer á katafke-aatare bademme: Ekka, ka ura Yahudiya, amá ka sem ba estuwa ásehuna, ka ganve ire á ḡa ba seke ka ura Yahudiya ka, njanḡa áte njá á Yahudiyire. Máki ba estuwa, ká dzegwaná estara hyaterar ge emnde umele geni a njarinja áte njá á Yahudiyire?

Emnde bademme tá enḡlese á ba an fetarfire

¹⁵ Ñere wá, ḡa Yahudiya-aha miyenne. ḡa emnde na baaka nadina-aatare, ḡa dáhaterá an emnde a haypa na ka. ¹⁶ Amá diyanḡerdiya ganakini ura á shánka jirire áza Dadaamiya an daba *tawraitá, sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Ba ñere keni, ḡa fetaare á ba áte ḡane, lauktu ḡa shaa jirire áza Dadaamiya. ḡa shanaa adaba ḡa dabete tawraiteka. Baaka ura á shá jirire adaba á dabete tawraitá. ¹⁷ Daaci kina wá, njá anḡkwa shá jirire á ñere áza Dadaamiya an fetarfire áte Yaisu Almasiihu. An una ḡanna wá, ñere keni njá an haypa ba seke emnde bademme. Máki estuwa wá, amaana a sepuwanḡermaa ba Yaisu Almasiihu emtu am haypa ḡanna? Estuweka dḡekideki. ¹⁸ Amá má ya eptsarhe zlaḡe adaliye, yá habaza názena ya eptsanve iga wá, yá maga duksa laake á katafke á Dadaamiya.

¹⁹ Máki áte elva á tawraitá wá, iya ba seke yá an emtsa ázenara. Una keni a jiyaa ba tawraitá ḡanna, geni yá shá shifa umele ge daba Dadaamiya. Am sarte na ta zlenelaa Yaisu áte dzanḡala, gevge ba seke ta ceḡaanḡer kerde antara ya. ²⁰ Shifa na yá an ḡane kina na wá, shifa-aaruweka, yá njá an shifa á Yaisu Almasiihu. An shifa na yá njá an ḡane am duniya na wá, yá njá an fetarfire áte *Egdza á Dadaamiya. A wayitaa ba ḡane, haa a naba yaa shifa-aara adaba iya. ²¹ Iya wá, ya taa yanaaka ḡurna á Dadaamiya, geni sey yá daba ba tawraitá. Adaba ma andze tá naba shansha emnde jirire áza Dadaamiya an daba tawraitá wá, daaci emtsa á Yaisu Almasiihu na ma andze á gev ba dey.

3

*Daba *tawraitā bi fetarfire áte Yaisu *Almasiihu*

¹ Kure emnde a Galatiya wá, baaka enjkale á kure. A kedakuraa ware estuwa? Ya palakurnaa tsa sera-aara bademme geni a emtsa estara Yaisu *Almasiihu áte dzanḡala. ² Ndava-aaruwa ba palle ázekure, vawiteva jawapa! Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cufedde; kwa shaa Shedekwe ḡanna adaba kwa dábete *tawraitā emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunḡe á kure palle he? ³ A kedakuraa uwe estuwa áte enjkale? Am fantaufe wá, kwa tsaa á ba áte hakuma á Shedekwe Cufedde, amá kina wá, kwá kátá zlanazle an ndzedá á ire á kure emtu? ⁴ Kwakya názena a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara am dagave á kure, bademme á una-aha ḡanna á gev ba dey emtu? Tamanka ganakini una ḡanna á gev ba dey. ⁵ Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cufedde, a magaa najipu-aha kwakya am dagave á kure. A magaa una-aha ḡanna adaba kwa dábete tawraitā emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunḡe á kure palle he?

⁶ Yahauteyeha názena a ndanaa wakita á Dadaamiya áte Ibrahim, a ba ḡane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una ḡanna a shaa jirire áza Dadaamiya. ⁷ Daaci diyaweddiye geni, bademme á emnde na fartarfe áte Dadaamiya á ba an jirire, ba itare una ta wulfe-aha á Ibrahim. ⁸ Ndza a ndaase vateneka Dadaamiya názena a ganvaa ḡane kina. A ba ḡane am wakita-aara wá, ba emnde na garevka Yahudiya keni, tá de fetarfe áte ḡane. Adaba fetarfire-aatare ḡanna wá, á de gatervege emnde a jirire á katafke-aara. Adaba una ḡanna, a ndanse labare á higa ḡanna ge Ibrahim emtsaade, a ba ḡane á elvan ge ḡane: Yá de ga barka áte nalgaadama bademme adaba ka. ⁹ Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya, daaci Dadaamiya a gan barka. Diyaweddiye ganakini bademme á emnde na ta fetaare áte Dadaamiya, Dadaamiya á de gater barka ge itare keni.

¹⁰ Adaba bademme á emnde na ta tsaa á ba áte *tawraitā, geni tá shá jirire an ḡane áza Dadaamiya na wá, bademme tá an nyainye áza Dadaamiya. Adaba anḡwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Edda una maganaaka názena á ndaná tawraitā na bademme wá, an nyainye áza Dadaamiya. ¹¹ Baaka shaige-aara, diyamidiya ganakini baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya an dāba tawraitā. Adaba anḡwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Edda una a shaa jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá,

ba ṅane una an shifa a jirire. ¹² Tara ḍaba tawraita an fetarfire wá, tá maslaaveka. Anḱwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Edda una a tsaá á ba áte mága názena am tawraita wá, shifa keni á shaná á ba an tawraita ṅanna.

¹³ Amaana wá, má an nyainye áza Dadaamiya, aḍaba dzegwamiyánka mága názena a ndahanaa tawraita na baḍemme. Amá *Almasiihu a se lyamivaare nyainye ṅanna ge miya, a demaa ṅane am sleḍe á miya. Ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, geni máki zlenjelarzlenjela ura áte nafa wá, amaana an nyainye edda-aara. ¹⁴ Yaisu Almasiihu a magaa una ṅanna wá, geni barka na a ba Dadaamiya á elvan ge Ibrahimia á de gater ge nalgaadama baḍemme na wá, á gevge á kya erva an ṅane. Zlabe ádaliye a magaa una ṅanna geni mí shá Shedekwe Cudede na a ba Dadaamiya á de vamiteva má famitaarfe na.

**Tawraitá á badzeka namána á Dadaamiya*

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena, náwa yá palakurá elva an garava á názena mí maganá miya emndimagwaha. Máki njarinja emnde buwa am haha, ta ṅgudaa namána wá, baaka slepekyateraapekya, baaka slefateraarfe keni. ¹⁶ Ba duksa palle an namána á Dadaamiya keni. Werre wá, Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia. Waada ṅanna a maganan ge ṅane antara wulfe-aara. Aḍaba a ba ṅane: Watse yá gan barka ge nalgaadama baḍemme á kya erva an wulfe á ṅa. Ndahaaka wakita á Dadaamiya: á kya erva an wulfe-aha á ṅa, amá a baa: wulfe á ṅa. Wulfe-aara ṅanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁷ Náwa názena yá kátá bakurná ya: Duksa zunṅwe wá, Dadaamiya a maganaa waada ge Ibrahimia. A magaa yawe deremke ufade an kul keye, lauktu a vaterte *tawraitá ge Yahudiya-aha. Aley keni tawraitá ṅanna á badzeka názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia werre. Tawraitá á pekyeka namána á Dadaamiya ḍekideki, á pekyeka názena a magateraa waada-aara ge emnde keni. ¹⁸ Amá ma andze vaterteva Dadaamiya ge emnde názena a magateraa waada-aara na aḍaba ta ḍabete tawraitá wá, daaci ma a gevka aḍaba namána mazla-aara. Amá Dadaamiya a gan barka ge Ibrahimia, aḍaba a ṅgudanaa namána-aara.

¹⁹ Máki estuwa, ázara dalila á *tawraitá ṅanna ba ḍekideki? Dalila á tawraitá ṅanna a fateraara Dadaamiya ge emnde arge názena a magateraa waada-aara na wá, ba ge maraterá haypa-aha-aatare parakke. Dadaamiya a vaterte tawraitá ṅanna ba ge sarte cekwaanṅuḍi ge emnde.

Ba ge ufa wulfe á Ibrahimia na a ngudateraa namána ge emnde bademme á kya erva an nane na. Ba samsa nane wá, baaka hakuma á tawraitia mazla-aara. Tawraitia wá, Dadaamiya ndza a belaa ba malika-aha an nane, ge saterán ge emnde. Amá ndza ankwá sledagave á emnde antara malika-aha nanna. ²⁰ Deme keni wá, sledagave wá, á tseme am dagave á emnde buwa. Amá am sarte na Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia wá, ba nane antara Dadaamiya, baaka sledagave-aatare.

*Ázara dalila á *tawraitia*

²¹ Una nanna á bánba ganakini tara *tawraitia tá gyaaveka an namána á Dadaamiya emtu? Estuweka dfekideki. Afaba ma andze a dzegwándzegwa tawraitia vaterte shifa ge emnde wá, ma andze a dzegwándzegwa vaterte jirire keni á katafke á Dadaamiya. Amá baaka una áza tawraitia. ²² Baira dfeme a ba wakita á Dadaamiya wá, bademme á emnde a duniya tá á ba am erva á haypa. Estuwa ankwá á vaterte názena a magateraa waada-aara na ge emnde afaba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Á vaterte afaba fetarfire-aatare.

²³ Amá am sarte na ndza zlafe baaka barama ge emnde geni tá fetarfe áte Yaisu wá, ndza a kwaramiyaa ba tawraitia, dem sarte na Dadaamiya a weramitaa barama á fetarfire. ²⁴ Una ba estuwa, ndza a giyamiyaa ba tawraitia sem sarte na samsa Yaisu Almasiihu. Daaci shamiyánsha jirire áza Dadaamiya afaba famitarfe. ²⁵ Daaci kina wá, sarte á fetarfire áte Yaisu Almasiihu; á giyamiyá tawraitia ka mazla-aara.

²⁶ Bademmire á kure kwa ba egdzara á Dadaamiya afaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu an fetarfire á kure áte nane. ²⁷ Bademmire á kure kwa emnde na magarakuránmaga baptisma an zhera á Yaisu Almasiihu na wá, kina wá, kwa de eksa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara. ²⁸ Mazla-aara wá, baaka gergerire am dagave á Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele bademme. Baaka gergerire am dagave á nave-aha antara emnde na tá kwaraná itare ire-aatare. Baaka gergerire am dagave á zhele an mukse. Bademme á kure kwa ba palle afaba kwa emnde a Yaisu Almasiihu. ²⁹ Zlafe ádaliye máki kure gakurevge kwa emnde á Yaisu Almasiihu wá, daaci kure keni kwa wulfe-aha á Ibrahimia. Daaci kwá de shaná ba kure názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia antara wulfe-aha-aara na.

4

¹ Amaana elva ṅanna wá, egdzere wá, á de zaná ba ṅane tsa waráta á há á eddeṅjara baḍemme, amá am sarte na zlaḅe egdzere wá, tá kwaraná ba emnde ba seke nave. ² Am sarte na zlaḅe egdzere wá, tá fanuwa ba emnde hyema, tá giyaná ba itare, á cená ba náza-aatare, dem sarte na má banba eddeṅjara ṅane keni hyephye ura. ³ Ba duksa palle ge miya keni. Am sarte na zlaḅe ma ba seke egdzara wá, ndza tá kwarámiya ba jini-aha á shaitaine. ⁴ Daada áte sarte na a tsanaa Dadaamiya, a naba belaa Egdza-aara á sem duniya, a se yanaa ba mukse, ta yanaa á ba am *tawraita ṅanna, ⁵ geni a varsevare emnde na á kwaraterá tawraita, á gamivege egdzara á Dadaamiya.

⁶ Kure wá, kwa ba egdzara á Dadaamiya. Adaba una ṅanna a vakurte Shedfekwe á Egdza-aara aṅkwa am kure. Máki kwá ḍaha Dadaamiya an Dada á ḍaha ba Shedfekwe-aara ṅanna á kyá an we á kure. ⁷ Baḍemmire á kure kwa nave-aha ka mazla-aara, kwa egdzara á Dadaamiya. Máki kwa egdzara-aara wá, baḍemme á názena am huḍe á há-aara ba náza á kure.

Názena á kataná Paul áza emnde a fetarfe

⁸ Werre am sarte na diyakurka Dadaamiya wá, ndza kwa nave-aha á dadaamiya-aha á fida gergere kwakya. ⁹ Amá kina wá, diyakurdiya Dadaamiya á jirire, baira ḍeme kwá an diya áza Dadaamiya. Kwá eptsaná estara zlaḅe ádaliye ire á kure ádeza jini-aha á laakire ṅanna, ḅaaka nampire-aatare na? Labara kwá kátá gev nave-aha-aatare zlaḅe ádaliye? ¹⁰ Ya ndaanaa adaba uwe una? Adaba kure kwá dzámá ba muṅri-aha, hare-aha á umele, tere-aha á umele, lauktu-aha á umele, ira sakanderi-aha baḍemme. ¹¹ Yá dzámá ire jipu, yá kuvá geni slera-aaruwa na ya maganaa ya am dagave á kure na a gevka dey.

¹² Ate elva á *tawraita wá, taslawá á kure gawevge ba seke iya, egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba iya, ya ura Yahudiya, amá ganevge ba seke kure. Sem vatena keni zlaḅe ḅaaka emtaṅkire na kwa magitaa kure dekideki. ¹³ Diyakurdiya ba kure keni zuṅṅwire á labare á higa na ya de vakurtaa ya wá, ndza a ṅiyaa ba lapikere am ekse á kure, lauktu ya magakuraa waazu ṅanna. ¹⁴ Ge jirire wá, ndza shakurushe zlaḍa arge iya am lapikere-aaruwa ṅanna. Amá yakurika, zharakurika seke ura dey. Baira ḍeme lyakurivalya ba seke ya malika á Dadaamiya, ba seke ya Yaisu *Almasihu an ire-aara. ¹⁵ Am sarte ṅanna wá, ndza kwakya higa á kure. A jaara uwe an higa á kure kina? Am sarte ṅanna wá, diyandiya geni ma andze kwá dzegwándzegwa wá, ba ice

á kure keni, ma kwá sansese, kwá viteva. ¹⁶ Kina wá, kwá eksiya áte kelaadire mazla-aara, adaba ya bakuraa jirire emtu?

¹⁷ Diyandiya ganakini tá anƙwa emnde na tá badakurbada geni kwá d̄aba ba itare an enƙale á kure bademme, amá ganakini kwá shá shifa ka. Tá kátá ba tegakuraahe an ya zlauzle. ¹⁸ Máki an un̄ule-aara wá, shagera jipu geni tá wayavewayaya emnde am dagave-aatare. Amá iya keni, a yiyaaka ervaun̄de á kure, ma yá anƙwa am dagave á kure, ma ya baaka am dagave á kure keni. ¹⁹ Iya wá, zlafe yá shá ba zlad̄a adaba kure egdzara-aaruwa. Ya ba seke mukse na am zlad̄a á ya egdzere. Lauktu á zlauzle zlad̄a-aaruwa wá, sey má njánja Yaisu *Almasiihu am kure ba shagera. ²⁰ Kina wá, ervaun̄de-aaruwa á kátá ma ba ya am dagave á kure, lauktu ma yá shantaushe ge názena yá bakurná ya. Adaba kina na wá, an wesha ire-aaruwa jipu.

Tara Hajara an Saraatu ta garava-aha á namána gergere buwa

²¹ Ekkure emnde na kwa bantsa kure kwá kátá á kwarakurá *tawrait̄a na, cenakuránka názena a ndahanaa tawrait̄a emtu? Vawiteva emtsaade jawapa? ²² Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya wá, a ba n̄ane wá, Ibrahim̄a ndza a shaa egdzara buwa. Egdzere palle a yanaa an kwatena, palle-aara a yanaa an mukse-aara. ²³ Egdza á kwatena na wá, ta yan ba seke emnde bademme. Amá mukse-aara wá, a yan estuweka náza-aara. Dadaamiya ndza a maganaa *waada-aara ge Ibrahim̄a geni watse á shá egdze n̄anna. ²⁴ Anƙwa názu á baminá elva n̄anna. Nwasha buwa n̄anna, tara Hajara an Saraatu na keni, tá maramiyá namána-aha gergere buwa a n̄gud̄anaa Dadaamiya. Hajara wá, n̄ane kwatena, á maramiyá namána na a n̄gud̄anaa Dadaamiya áte ire á wa Sina. N̄ane a yayaa egdzara-aara am navire. ²⁵ Adaba Hajara wá, n̄ane gevge ba seke wa Sina am haha Arabiya. Adaliye n̄ane gevge ba seke berni á Urusaliima vatena. Adaba bademme á emnde na tá am huđe-aara, ta ba nave-aha á tawrait̄a. ²⁶ Mukse á há wá, n̄ane gevge ba seke Urusaliima á jirire na am samaya na. Á kwaraná ba n̄ane ire-aara, n̄ane una emmemiya ge miya. ²⁷ Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba n̄ane:

Ekka mukse dziire na yanƙa egdzere d̄ekid̄eki, tapakanaaka zlad̄a á yá egdzere d̄ekid̄eki na, kina wá, eh̄higa an ervaun̄de á n̄a bademme. Adaba mukse á keliya wá, tá h̄wiyá ba egdzara-aara arge egdzara á mukse á nawiya.

28 Adaba una ṅanna kure keni yarakursiye ge buwire, gakurevge ba egdzara á Dadaamiya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya am waada-aara. Werre keni ndza a maganaa waada-aara ba estuwa ge Ibrahimia geni á de shá Isiyaaku. 29 Am zamana á Ibrahimia werre ṅanna wá, egdze na a yanaa Hajara ba seke náza á emnde bademme na, a faa zladá áte egdze na a yanaa Saraatu an hakuma á Shedekwe Cufedde na. Am dagave á miya vatena keni ba duksa palle. 30 Amá ázara a ba wakita á Dadaamiya? A ba ṅane: Ngyainsengye mukse á kwatena na, a ezzlálá an egdza-aara. Adaba egdza á kwatena á taa fetka erva-aara áte waráta á eddenjara, sey á záná ba egdza á mukse á há. 31 Adaba una ṅanna egdzar mama-aha-aaruwa, miya wá, ma egdzara á mukse á kwatena ka, ma egdzara á mukse á há na a kwaranaa ba ṅane ire-aara na.

5

Eptsauka á dem navire dekideki, kwaraukwara ba kure ire á kure

1 Yaisu *Almasiihu a enzlamise am *tawraitá wá, geni mí kwaraná ba miya ire á miya. Adaba una ṅanna, tsawaatse ba shagera, a eptsarakuraaka zlaḅe adaliye á dem navire.

2 Náwa názu yá bakurná iya Paul: Máki eksakuraarekse geni tá puwakurá á dem shedekwe wá, baaka názena kwá shaná kure am elva á Yaisu Almasiihu dekideki. 3 Náwa yá ndakurndá, ma a de demá ware á kure am shedekwe ṅanna keni, famfa ire-aara am laarire, sey a maganaamaga edda-aara názu am tawraitá bademme. 4 Kure emnde na kwa bantsa kure, kwá shá jirire áza Dadaamiya an d'aba tawraitá na wá, tegakurevtege antara Yaisu Almasiihu, eptsakuranveptsá iga ge ṅurna á Dadaamiya. 5 Amá ṅere wá, fanjertefa tama á ṅere áte Dadaamiya ganakini watse á vanjerte jirire adaba fanjertarfe, adaba duksa umeleka. Una názena ṅá ufáná ṅere an ndzedá na á vanjerte Shedekwe Cufedde. 6 Máki gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu wá, ma damiyemda am shedekwe, ma damiyemka keni ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba fetarfire. Amá wá, a naranna emnde fetarfire á miya. Una ṅanna slera á wayavire.

7 Am zunṅwire ndza shagera zlaláva á kure. Á, salikataliya na wá, shagerka zlaláva á kure. A piyakurtaa ware ge mága jirire? 8 Edda-aara ba fida-aara, a belanaa Dadaamiya na a d'akurdfaha na ka. 9 Una ba jire, egdza shahi á makala ba cekwaanṅudí á tsantetse ukpa na an wasla bademme. 10 Adaba barka á Yaakadada wá, fantarfe an

kure á ba an jirire, geni á de geraavka elva á miya. Amá edda una an̄kwa á weshakurweshá n̄anna wá, ma ware edda-aara keni, á de n̄ezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya yán vateneka balaterá elva a dem shedekwe ge emnde, geni tá shá jirire an n̄ane áza Dadaamiya. Ma andze yá bálá ba una n̄anna sem vatena wá, ma tá feka Yahudiya-aha zláda áte ya mazla-aara. Daaci elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala na keni, ma andze á taa yanaaka ervaun̄de-aatare. ¹² Emnde n̄anna tá weshakurweshá na wá, a d̄atsaraad̄atsá kwa náza-aatare bademme, a garevge nad̄ima-aha.

¹³ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a d̄ahakurtaa ba Dadaamiya, geni kwá kwaraná ba kure ire á kure. Am kwara ire á kure n̄anna maa, magauka názena á kataná ire á kure bademme. Arge una n̄anna wá, ma ware keni a maganánmaga duksa ge ura an wayavire. ¹⁴ Ad̄aba shairiya-aha-aara bademme jammeje am shairiya palle, a ba n̄ane: Ewwáya sleriya á n̄a ba seke ire á n̄a. ¹⁵ Amá má kwá dagala am dagave á kure, kwá wawa vuwa á kure an slare ba seke dabba-aha á kaamba wá, faufa kwa hyema, ked̄awanaaka shifa á kure bademme.

Yawanya a tedakurteda ba Shedekwe Cufedde

¹⁶ Názena yá bakurná iya na wá, yawanya a tedakurteda ba Shedekwe Cufedde. Magauka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁷ Ad̄aba názena á kataná ire á urimagwe wá, tá gyaaveka antara náza á Shedekwe Cufedde. Názena á kataná Shedekwe Cufedde keni tá gyaaveka antara una á kataná ire á urimagwe. Duksa-aha buwa n̄anna wá, tá jammeka d̄ekid̄eki. Daaci kwá taa maganaaka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁸ Daaci má á ted̄aakurá Shedekwe Cufedde wá, kwa baaka am erva á *tawrait̄a mazla-aara.

¹⁹ Bademme á názena á kataná ire á urimagwe á ba áte parakkire. Duksa-aha n̄anna ba tara gwardzire, dakarire, zawarire, ²⁰ kyula hele, mága namselkwa, mága kelaadire, dagala, shelha, ica ervaun̄de, gard̄ire, tega ye á emnde, antara mága gergerire am dagave á emnde. ²¹ Zlábe ádaliye, dan̄n̄wire antara gev slembazla ira mága slakwat-sire. An̄kwa zlábe ádaliye jeba á duksa-aha n̄anna kwakya á kataná ire á urimagwe. Ba seke una ya ndakurndaha na, yá fakuremf̄e zlábe ádaliye am vuwa, bademme á emnde na tá maga ba jeba á duksa-aha n̄anna, tá shánka á dem zlanna á Dadaamiya d̄ekid̄eki.

²² Amá nampire á slerá á Shedekwe Cufedde wá, tara wayavire, higa, hairire, farvaun̄de, zavarzire, maggwire,

dzayyire á ervaunḡe, ²³kemaarire ira tá kwarukware vuwa-aatare. Baḡemme á duksa-aha ḡanna wá, piyaaka shairiya á Dadaamiya. ²⁴Emnde á Yaisu *Almasiihu wá, cebaarceba sunu-aatare baḡemme áte dzanḡala, baaka am itare mazla-aara.

²⁵Ba Shedekwe Cuḡeḡḡe una slevamite shifa. Daaci yaumiyányá á taḡamitaḡá ba ḡane palle. ²⁶Yaumiyányá gálá ire, tatayaumika dagala an emnde, shelaumika keni.

6

Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure

¹Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, máki kwá nanna dzalevdzale palle á kure á dem haypa wá, kure na kwá an Shedekwe á Dadaamiya na wá, naba melawanumele, eptsawanaaptsa zlaḡe ádaliye ásete barama. Amá wá, magauka an ervaunḡe. Daaci ma ware á kure keni, a effa hyema geni a demka ḡane keni á dem huḡe-aara.

²Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure. Má kwá anḡkwa maga una ḡanna wá, kwá anḡkwa maga názena a fakuraara Yaisu *Almasiihu am shairiya-aara.

³Má ura anḡkwa slaslaná am ervaunḡe-aara ganakini ḡane hyephe am duksa, mbate keni hyepka ba názena keni, an una ḡanna á keḡaná ba ḡane ire-aara. ⁴Daaci ma ware keni a zharanaazhára názu am zlaláva-aara, máki shagera slera-aara, a vante higa ba ge ḡane, amá aḡaba a jateru ge emnde umeleka. ⁵Aḡaba ma ware keni á ba an názena a faraa Dadaamiya ge ḡane.

⁶Edda una á tsaha elva á Dadaamiya wá, a tegansetege názu am erva-aara baḡemme, a vanteva ge malum-aara keni.

⁷Diyaweddiye ba shagera geni ura á dzegwánka á zlerma Dadaamiya. Baḡemme á názena ni a jemaa edda-aara am haha, á de shá ba una ḡanna. ⁸Edda una á maga ba názena á kataná ire-aara, á de shá ba emtsa. Amá edda una á maga ba názena á kataná Shedekwe á Dadaamiya wá, ḡane á de shá shifa na á zleka na. ⁹Yaumiyánka mága maggwire. Aḡaba má samsa laukte-aara, zlaḡe yamiyánka wá, mí de shánsha nampire-aara. ¹⁰Aḡaba una ḡanna, vacitu má njaanja slera á mága maggwire á katafke á miya wá, magaumimága una ḡanna áte emnde baḡemme. Baaka ḡeme seke emnde na fartarfe.

Halavuwá á elva

¹¹Náwa una wá, yá anḡkwa puwetá ba iya an erva-aaruwa, yá anḡkwa puwan ba yaikyaike. ¹²Emnde na tá kátá hyakuraare á ba áte laarire, geni sey kwá demda am shedekwe na wá, tá kátá haya á ba áza emnde. Una ḡanna

tá magan ba geni a shaterka zlada má tá maga waazu áte emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaᅇgala. ¹³ Adaba ba emnde na tá am shedekwe ᅇanna keni, ᅇarnaaka názena am *tawraita bademme. Tá kátá puwakurá am shedekwe, ba geni tá gálá ire an kure, adaba kwá aᅇkwa dabaterdába. ¹⁴ Amá iya wá, yá galaná á ba áte emtsa á Yaisu Almasiihu palle ire-aaruwa. Adaba emtsa-aara áte dzaᅇgala ᅇanna wá, kazlaᅇa á duniya gevge ba seke emtsa á katafke-aaruwa, iya keni, ganevge ba seke emtsa á katafke á kazlaᅇa á duniya. ¹⁵ Adaba áte barama á Yaisu Almasiihu wá, ma damda edda-aara am shedekwe, ma damka keni, ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba gev ura aᅇwaslire. ¹⁶ Bademme á emnde na ni tá njá á ba áte una ᅇanna wá, ba itare una ta emnde á Dadaamiya an jirire. Dadaamiya a zatervarze, a vaterteva hairire.

¹⁷ Fetu vatena, edda-aara a siyanka fitenire na mazla-aara. Adaba ververe-aha na áte iya na wá, á maraná ba una ᅇanna ganakini iya wá, ganevge ya náza á Yaisu.

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, a magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ᅇgurna-aara ge kure bademme. *Aamin.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a AIFAISUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá bá iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa gaku use ge kure emnde á Dadaamiya am Aifaisus, ge kure emnde na ƙakurnaana elva á Yaisu Almasiihu an ervaunde á kure palle na. ² Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu, a magarakuránmaga ƙgurna, a varakurteva hairire.

Barka na á gaterá Dadaamiya ge emnde na garevge

*palle antara Yaisu *Almasiihu*

³ Galaumigála Dadaamiya Eddenara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba a gamiyar barka am duksa bademme á sá am samaya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁴ Dadaamiya ndza a dzeramise werre, kwaye zlaƙe ba duniya keni zlaƙe nderaaka emtsaade, geni mí de geva emnde cudedde, mí de gev palle antara Yaisu Almasiihu, watse baaka duksa mandzawe áte miya á katafke-aara. ⁵ Adaba wayamiwayire, Dadaamiya a dzeramise werre geni á de gamive egdzara-aara á kya erva an Yaisu Almasiihu. A maganaa á ba áte namaari-aara. ⁶ Daaci galaumigala Dadaamiya adaba kwakyire á ƙgurna na a magaminaa ƙane ba dey á kya erva an Egdza-aara na a wayanaa ƙane na. ⁷ Adaba emtsa á Egdza-aara, Dadaamiya a naba lyamisehe, a yamiyaare haypa-aha á miya. Á maraminá an una ƙanna kwakyire á ƙgurna-aara na á magamiyán ge miya. ⁸ Dadaamiya a magamiyaa ƙgurna kwakya ge miya á bá iya na wá, adaba a vamite ilmu, a gamive emnde a enƙale geni mí diyeddiye názena á kátá maganá ƙane na. ⁹ A maramise nasherire á duksa na anƙwa á slaslaná ƙane kwaye kinekineka, a njante geni á de maganá á kya erva an Yaisu Almasiihu na. ¹⁰ Duksa na á kátá maganá ƙane na wá, amaana á de jemá duksa bademme, una am samaya, antara una áte haha bademme, á de yaná am erva á Yaisu Almasiihu. Daaci á de geva ƙane slekse arge duksa-aha ƙanna bademme má samsa laukte-aara.

¹¹ Dadaamiya anƙwa á maga duksa bademme áte una ndza a slaslanaa ƙane, a njante ganakini á de emmága na. Daaci a naba dzeramise kwaye kinekineka geni watse á de

gamive emnde-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu, á de vamite dza á miya keni am duksa shagera na watse á de vaterte ge emnde-aara na. ¹² Daaci ñere Yahudiya-aha na ña emnde zunñwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu na wá, galaumigála Dadaamiya áfaba una ñanna baðfemme na. ¹³ Ba estuwa ge kure keni. Am sarte na cenakuráncena elva a jirire, elva a Yaisu Almasiihu na Dadaamiya a lyakurse an ñane na, kwa naba fetarehe áte Yaisu Almasiihu. Daaci áfaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, Dadaamiya a naba fete damshe-aara áte kure, amaana Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁴ Dadaamiya a vamite Shedekwe Cudedde ñanna wá, ba seke namána. Una ñanna ba seydire geni duksa shagera na a ba ñane á de vaterteva ge emnde-aara na keni watse mí shansha baðfemme. Watse mí shá una ñanna má lyamiselye náza ba ge ðekiddeki na. Daaci galaumigála Dadaamiya am yaikkire-aara.

Paul á ñalateru ilmu antara diya ge emnde a fetarfe

¹⁵ Áfaba una-aha ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, yá aṅkwa slafaná we-aaruwa kwakya ge Dadaamiya áfaba kure. Áfaba cenanáncena labare á kure ganakini shagera fetarfire á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, cenanáncena zlaðe ádaliye ganakini wayakurwáyá an emnde á Dadaamiya kwakya. ¹⁶ Ma vaatara keni yá aṅkwa slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya áfaba kure, yá aṅkwa yehakuryeha jipu am maduwa-aha-aaruwa. ¹⁷ Yá aṅkwa ñala Dadaamiya Saksage, Dadaamiya á Yaakadada Yaisu Almasiihu na, geni á gakurvege emnde a ilmu, á marakuránmára ire-aara an pute na kwá de diyeddiye ñane ba shagera na. ¹⁸ Zlaðe ádaliye yá aṅkwa ñalán ganakini á werakurta ice áte duksa-aha na a ðahakur ge ñane na, antara geni kwa diyeddiye ganakini duksa-aha ñanna jauje ge duksa baðfemme, a fakúr ge kure, antara emnde-aara umele baðfemme. ¹⁹ Zlaðe ádaliye: Yá kátá kwá diyeddiye hákuma yaikke na jauje ge duksa baðfemme aṅkwa á maga slera ám miya emnde-aara na. Hákuma ñanna wá, ba una ndza a magaa slera yaikke am Yaisu Almasiihu, ²⁰ am sarte na a tsantaa Dadaamiya am fáyá, a danaa á dem nadafa-aara am samaya na. ²¹ Am samaya ñanna wá, Yaisu Almasiihu de gevge slekse á malika-aha, antara male-aha-aatare, antara duksa-aha na tá án hákuma am samaya baðfemme. Ba ñane palle una átire ge emnde baðfemme, una ma edda-aara a shaa eksle-ara keni. Ba ñane palle una á kwára emnde am duniya na, antara am duniya na watse á de sáwá na keni baðfemme. ²² Dadaamiya a fanem

duksa bademme am erva ge ɲane. Zlaɓe ádaliye: a ganve slekse arge aiklaisiya-aara. ²³ Aiklaisiya wá, ɲane vuwa á Yaisu Almasiihu. Bademme á duksa na am Yaisu Almasiihu, aɲkwa am aiklaisiya. Yaisu Almasiihu wá, ma am tate-ara keni, ɲane aɲkwa bademme.

2

Tseta am emtsa geva an shifa

¹ Werre wá, ndza kwa ba seke emtsa á katafke á Dadaamiya adaba shagerkire an haypa-aha na kwa maganaa kure. ² Ma am zlalava á kure keni, ndza kwa ba palle antara emnde umele am duniya. Ndza kwa dɓaba ba male á jini-aha na an hakuma am zhegela na. Á maganá ba ɲane slera-aara am emnde na tá fansareka ge Dadaamiya dekiɓe na. ³ Werre wá, ba miya keni ndza mi ba seke emnde ɲanna, ndza mi maga ba názena á kataná ire á miya ge vuwa á miya. Adaba una ɲanna, miya keni ma andze mí de shá zlaɓa kwakya áza Dadaamiya ba seke emnde a haypa umele. ⁴ Amá gafka estuwa, adaba Dadaamiya wayamiwaya kwakya, daaci a naba zamivarehe.

⁵ Ma ndza mi ba seke emtsa am ice-aara adaba haypa keni, adaba wayava-aara áte miya na wá, a naba shifamite átirpalle antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, lyakurlya shifa á kure adaba ɲgurna á Dadaamiya. ⁶ Adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, Dadaamiya a naba tsamite átirpalle antara ɲane, kwaye a damiyaa á dem samaya, geni mí de njá am yaikkire áhuwa antara Yaisu Almasiihu. ⁷ Dadaamiya a naba magamiyaa shagerire estuwa á kya erva an Yaisu Almasiihu na wá, geni ma vaatara keni á maraterná an una ɲanna ge emnde bademme ɲgurna yaikke na jauje ge duksa bademme na. ⁸ Ba jirire Dadaamiya a lyakurse adaba slera á kure-ka, ɲane a lyakurse adaba ɲgurna-aara. Una duksa dey na a vakurtaa ɲane adaba kwa fetare áte ɲane. ⁹ Adaba slera á kure-ka, una dekiɓe, una ba ɲgurna-aara, geni ma ware edda-aara keni a galeka ire ba dey. ¹⁰ Dadaamiya wá, a nderamihe, a vamite shifa áɲwaslire á kya erva an Yaisu Almasiihu geni mí maga ba duksa na shagera na. Shagerire ɲanna keni, a tsatsaminaa ba ɲane kwaye am fakta.

*Am erva á Yaisu *Almasiihu gamiyevge ba jeba palle*

¹¹ Adaba una ɲanna, yehauteyeha ba shagera geni kwaye am fantaufe, am jeba á kure bademme ndza kwa ba emnde na baaka nadina á kure. Yahudiya-aha itare ta emnde na tá am shedekwe, ndza tá zharakur ba seke duksa ba dey

adaba kwa baaka am shedekwe. Amá una ba duksa na tá maganá ba emnde áte vuwa-aatare. ¹² Yehauteyeha zlabé ádaliye ganakini am sarte nanna, kure ndza diyakurka elva a *Almasiihu dekideki, ndza kwa baaka am kezlakula á *Iserayiila-aha. Dadaamiya a ngudateraa namána-aha ge emnde-aara Iserayiila-aha, amá kure ndza kwa baaka am hufe-aara, ndza baaka tama á kure áte duksa á Dadaamiya dekideki, kure keni kwa ba emnde tsa am duniya na, aley ndza diyakurka Dadaamiya. ¹³ Werre, ndza kwa yiyiye an Dadaamiya. Amá kina wá, kwa herzhe an Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na nane a naba yaa shifa-aara áte dzaᅅgala adaba kure na.

¹⁴ Shamiyansha hairire am dagave á miya antara kure kina keni, adaba ba gamiyevge emnde-aara. Werre wá, ndza anᅅkwa tegava am dagave á Yahudiya-aha antara emnde na baaka nadina-aatare, amá nane a naba se magaa pute geni mí gevge ba palle. A janaahe ge nane dugune na ndza ba seke riya am dagave á miya na an emtsa-aara áte dzaᅅgala. ¹⁵ Shairiya á Yahudiya-aha na a ba nane: Sey ká maga una bi maᅅka una na, a bezanaahe ge nane, geni á jaterme Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele na baaka nadina-aatare na átirpalle. Ba seke una garevge palle am elva-aara na wá, daaci baaka gergerire-aatare mazla-aara, garevge ba palle, jeba aᅅwaslire. A feme estuwa hairire am dagave á miya. ¹⁶ An emtsa-aara áte dzaᅅgala nanna wá, Yaisu *Almasiihu a naba janaahe dugune na ndza am dagave á jeba-aha gergere nanna, a magaa pute geni tá gevge ba jeba palle. Zlabé ádaliye: a slapalateraahe bademme-aatare áza Dadaamiya. ¹⁷ Sawa-aara á sem duniya na wá, a se bala ba elva a hairire, geni kure emnde na baaka nadina á kure, ndza diyakurka Dadaamiya na, antara nere Yahudiya-aha na diyanerdiya Dadaamiya na, bademmire á miya mí shansha hairire nanna. ¹⁸ Adaba nane, nere antara kure bademme á miya shamiyansha baráma á deza Eddemiya Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cufedfe. Ba Shedekwe Cufedfe palle una slemelamiyumele bademmire á miya.

¹⁹ Máki ba estuwa wá, kwa wayve-aha-ka mazla-aara, bi kwa emnde na ndza kwa sáwá an sawa, amá gakurevge ba emnde a larde miyenne, kwa emnde á Dadaamiya ba miyenne, kwa ba palle antara emnde umele na tá am hufe á há-aara na. ²⁰ Nabi-aha antara emnde a bela Yaisu *Almasiihu ta fantau ge slera nanna ba seke má tá faná ekte ge bere. Daaci kure wá, kwa ba seke nakwa-aha am dagave á nakwa-aha á nyaᅅa bere nanna. Yaisu Almasiihu an ire-aara wá, nane nakwa na á nᅅá ndzedá á bere nanna

bademme. ²¹ Ádaba barka-aara, bademme á bere á njá ba degdege, ámberá anƙwa á wálá, geni á gevge bere cudedde na watse á njá Dadaamiya am huɗe-aara na. ²² Ba seke una ni kure gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, kure keni gakurevge dalbe palle am bere ɗanna. Kure antara emnde umele, bademmire á kure wá, gakurevge ba seke bere ɗanna á nja Shedekwe á Dadaamiya am huɗe-aara na.

3

Slera na a faara Dadaamiya ge Paul

¹ Adaba ba una ɗanna, yá anƙwa maga maduwa arge kure. Iya Paul yá am dangay kina, áɗaba ba slera á Yaisu *Almasiihu ɗanna, ya maganaa am dagave á kure kwa emnde na baaka nadina á kure. ² Diyandiya ba jirire ganakini cenakurancena slera na a fiyaare Dadaamiya am dagave á kure, ba ɗane ɗanna zlaɓe áɗaliye una a magiyaa ɗgurna geni yá maganaamaga slera ɗanna. ³ Dadaamiya a naba marise názena am ire-aara, ba kinamina na keni ya zluwa á puwakurte ba ɗane cekwaangudi.

⁴ Má kwá anƙwa ndaha egdza elva-aaruwa ɗanna ya puwakurtaa ya ba kina na wá, watse kwá naba diyeddiye átekwa ganakini diyandiya ya názena an sheɓe am elva a Yaisu *Almasiihu na bademme. ⁵ Am zamane-aha na dedde na wá, Dadaamiya ndza marateranka nasherire ɗanna ge emndimagwaha. Amá am salikataliya na wá, a naba magaa pute geni Shedekwe-aara Cudedde á maratersemare duksa ɗanna ba parakke ge nabi-aha-aara antara ge emnde a bela-aara. ⁶ Nawa ɗane nasherire ɗanna: Dadaamiya a fateraa duksa shagera ge Yahudiya-aha geni á de geva átuge itare. Amá kina wá, kure emnde na ndza kwa baaka am nadina na keni, kwá ba am huɗe-aara, anƙwa dza á kure. Kure, antara Yahudiya-aha gakurevge ba emnde a jeba palle mázla-aara. Daaci duksa na á ba Dadaamiya á de vaterteva ge Yahudiya-aha na wá, ge kure keni á de vakurteva. Bademme á duksa ɗanna wá, ba nampire á elva á Yaisu Almasiihu. Kwaya ɗane nasherire ɗanna.

⁷ Ganevge sleslera á Dadaamiya kina ge balatera labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde keni, una ndzedaaaruwa-ka, ba hakuma á Dadaamiya. Ba ɗane una a magiyaa ɗgurna á una ɗanna. ⁸ Yá á kataliya ba iya am emnde á Dadaamiya bademme, aley Dadaamiya a naba magiyaa ɗgurna ba ge iya ɗanna keni, a give slebalatera rezegire na á zleka ɗekideki na ge emnde na baaka nadina-aatare. Rezegire ɗanna wá, a sanaa Yaisu Almasiihu, jauje ge diya á emnde bademme. ⁹ Zlaɓe áɗaliye maa, a magiyaa

ngurna á palaterná názu a slaslanaa nane am ire-aara na ge emnde bademme. Ba nane Dadaamiya na a nderanaa nane duksa bademme una ndza a shebanve duksa nanna kwaye am fakta á duksa bademme. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya maresemáre duksa nanna am aiklaisiya-aara, geni tá nanna malika-aha na tá am samaya, antara maleaha-aatare bademme, lauktu tá de diyeddiye geni ilmu á Dadaamiya wá, anjwa gergere ba kwakya baaka zlakta-aara. ¹¹ Daaci Dadaamiya a maganaa á ba áte una ndza a njantaa nane kwaye am fakta geni watse á de emmága na. Bademme á una nanna a maganaa á ba á kya erva an Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹² Ba áfaba famitarefe áte Yaisu Almasiihu, gamiyevge palle antara nane na wá, daaci shamiyánsha barama á deza Dadaamiya an baakire á lyawa. ¹³ Afaba una nanna, gazlauka cfekideki áfaba zladá na yá anjwa shaná ya áfaba kure na, táslawa á kure. Baira una nanna anjwa á melakurumele ge kure.

*Háyáva na á wayámiyá Yaisu *Almasiihu an nane*

¹⁴ Afaba una nanna, yá anjwa kezlan ugje ge Eddemiya Dadaamiya, yá maga maduwa arge kure. ¹⁵ Bademme á emnde-aara na tá am samaya na, antara emnde na tá am duniya, tá á ba an dada-aha-aatare. Bademme tá njá á ba áte ndzedá á Eddemiya Dadaamiya palle. ¹⁶ Yá anjwa njala áza Dadaamiya geni á ndzedakurtendzedá ba nane an hákuma á Shedekwe-aara, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá áte unjule-aara. Á magakurá una nanna áte yaikkire-aara ge nane. ¹⁷ Yá anjwa njala ázenjara geni a njiinja Yaisu *Almasiihu am kure, áfaba fetarfire á kure áte nane. Zlabe ádaliye yá yekakuru wayavire, geni kwá wayaavewáye á ba an jirire am dagave á kure. Má kwá anjwa wayaavewáya am dagave á kure wá, kwá de gevge emnde ndzendzedá áte unjule-aara. Estuwa kwá tsaatse degdege ba seke náfa na má dámda slalwe-aara ba shagera á dem haha na. ¹⁸ Daaci antara emnde a fetarfe umele átirpalle wá, kwá dzegwándzegwa eccena-aara ba shagera, geni Yaisu Almasiihu wá, anjwa á wayamiwáyá á ba an jirire. Una ma kwá d'álá á detire, ma kwá tsekwá á dem áhá, ma kwá deme keni, kwá de bera wáyáva á Yaisu Almasiihu wá, á ba anjwa ba estuwa. ¹⁹ Yá anjwa njala Dadaamiya zlabe ádaliye: geni kwá diyeddiye wáyáva á Yaisu Almasiihu na jauje ge diya á emnde bademme na. Má shakuransha una nanna wá, názena an nane Dadaamiya wá, am kure keni ba una nanna.

²⁰ Dadaamiya wá, baaka názu á janviyaaja ge nane. Baira nane á januje am duksa na mí ndavanuwá miya, antara una

mí slaslaná miya na. Baɗemme á una ɲanna á maganá á ba an hákuma-aara na aɲkwa á maga slera am miya na. Galaumigálá ba ɲane palle. ²¹ Ma vaatara keni dem ba ge dekideki, yaikkire ba názá-aara palle am aiklasiya-aara, aɗaba Yaisu Almasiihu. *Aamin.

4

Geva vuwa palle

¹ Daaci, yá aɲkwa ɲalákurá ba iya Paul, ya dangay aɗaba slera á Yaisu *Almasiihu, taslawá á kure: ɗabaudɗaba unɲule á jirire áte una a ɗahakuraa Dadaamiya ge ɲane na. ² Ma vaatara keni gauga ire á kure á katafke á emnde umele, gawevge emnde a kemaare, gawevge emnde a farvaunɗe, ma uwe keni naba bashaubasha am dagave á kure, kwá ámbera á wayaavewaye ba kelaazare. ³ Wavauwáwa an ervaunɗe á kure palle, geni a tegevka ye á kure na a jakurmaare Shedekwe Cufedɗe, a vakurtaa antara hairire na. Ma vaatara keni njawinja á ba áte una ɲanna. ⁴ Aiklasiya wá, ɲane gevge ba seke vuwa á Yaisu Almasiihu, daaci baaka vuwa umele sey ba palle ɲanna. Shedekwe Cufedɗe keni sey ba palle, tama á miya áte duksa na a ɗahamiyaa Dadaamiya ge ɲane na keni ba palle. ⁵ Yaakadada palle, fetarfire palle, baptisma keni baaka umele sey ba palle, ⁶ Dadaamiya palle, ba ɲane una Dada arge emnde baɗemme, á kwaraná ɲane duksa baɗemme, aɲkwa am tate-aha baɗemme, am dagave á emnde baɗemme.

⁷ Yaisu *Almasiihu a naba magamiyaa ɲurna baɗemmire á miya, a tegaamiyaa hakuma á mága slera-aha gergere, ma ge ware á miya keni baɗemme. ⁸ Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane:

Am sarte na ɲane gaaga ndzedá arge kelaade-aha-aara na wá, a naba sluwatervaahe, daaci a naba kapte an itare á detire. Á sáwá áhuwa maa, a dzerese emnde a slera-aara, a tegateraa hákuma á mága slera-aha gergere.

⁹ Elva na a ba ɲane: a kapte á detire na mu, á kátá bá uwe ɲane? Elva ɲanna wá, á kátá bá: ndza a tsekweise á sem duniya áhuna emtsaade. ¹⁰ Daaci edda una ndza a tsekweise á sem duniya na wá, ba Yaisu Almasiihu. Ba ɲane ɲanna zlaɓe áɗaliye una a kapte á detire ge samaya geni á jemá duksa baɗemme, ma una am tate-ara keni, á kwaraná ba ɲane palle. ¹¹ Daaci a tegateraa slera-aha ge emnde-aara, ma ware keni á ba an slera-aara. Emnde umele a gaterve emnde a bela, ge emnde umele a vaterte slera

á nabiyyire, ge emnde umele a vaterte slera á ßala waazu ma am tate-ara keni baðemme, ge emnde umele a vaterte slera á malumire, ge emnde umele zlaße áðaliye a vaterte hákuma á kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹² A ßazlaa emnde ñanna baðemme geni tá fatermá itare ndzeða am vuwa ge emnde a fetarfe am slera-aatare, geni aiklaisiya na gevge ba seke vuwa á Yaisu *Almasiihu na, á far wálá ba kelaazare. ¹³ Daaci miya baðemmire á miya mí de gev ba palle, fetarfire á miya palle, diya á miya áte *Egdza á Dadaamiya na ba palle. Daaci mí de gevge emnde na gyamiyebgye am fetarfire, mí de gev ba kalkale antara Yaisu Almasiihu an ire-aara. ¹⁴ Má gamiyevge estuwa, enjkale á miya á de gevka seke náza á egdzara mesheshe mazla-aara. Daaci tá de dzegwánka zlermamizlerma emnde a fida an yaimyaimire-aatare, tá de dzegwánka jamiyaa áte unñule á jirire an tsaha fida. ¹⁵ Miya wá, magaumimága ba jirire am dagave á miya, wayaumiyaavewáye an ervaunðe á miya palle, lauktu mí de far an wálá am duksa baðemme, mí de gevge kalkale-aara ge Yaisu Almasiihu na ñane ire á aiklaisiya na. ¹⁶ Ba ñane una a jatermaare ge emnde-aara a gaterve palle, áte ye palle, ba seke una vuwa á urimagwe: ubiya-aha antara duksa-aha umele tá an dzagwa átirpalle na. Daaci, má vuwa ñanna ba lapilayye, duksa-aha na tá am ñane tá maga ba slera wá, vuwa baðemme á wálá ba shagera. Ba duksa palle ge emnde a fetarfe keni: má tá anjkwa wayaavewáye ba shagera wá, á wálá aiklaisiya.

*Shifa anwaslire na mi shanaa áza Yaisu *Almasiihu*

¹⁷ Adaba una ñanna, náwa názu yá ndahakurá ya an zhera á Yaakadada: táslawa á kure, dawalika mágá názena tá maganá emnde na baaka nadina-aatare na. Adaba itare tá dzama ba názena ni baaka nampire-aara ðekideki na. ¹⁸ Tá taa cenevaaka jirire ðekideki, tá shanka shifa anwaslire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde na, adaba degdegire á ire na tá maganá itare, baaka duksa na ta disaa itare áte unñule á Dadaamiya. ¹⁹ Itare baaka zherwe-aatare ðekideki. Názena tá kataná itare an ervaunðe-aatare baðemme wá, sey ba dakarire, antara duksa zherwe baðemme.

²⁰ Amá ekkure wá, kwa tsahese une-ka áza Yaisu *Almasiihu. ²¹ Ekkure emnde na gakurevge palle antara ñane na wá, ba jirire cenakurancena elva-aara. Ekkure wá, kwararakursekware jirire na a saminaa ñane na. ²² Daaci ekkure wá, eptsawaneptse iga ba ðekideki ge duksa-aha ñanna shagereka ndza kwa maganaa kure werre

na. Afaba am njá á kure werre ñanna, ndza a jakuraa enkale ba duksa-aha mandzawe na a katanaa ervaunđe á kure na, a kefakuraa ba ñane. ²³ Amá yawánya a mbedakursembefá Dadaamiya ervaunđe á kure bademme, á gakurvege áñwaslire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. ²⁴ Daaci gawuvge áñwaslire am ervaunđe á kure bademme áte una a mbedakursaa Dadaamiya, geni kure keni kwá gevge ba seke ñane ám njá á kure bademme. Ba jirire, jeba á nja ñanna wá, cudedde, wayaawáya Dadaamiya.

²⁵ Afaba una ñanna, yawánya fida mazla-aara. Ma ware á miya keni a enndaha ba jirire áza ukfenjara, afaba gamiyevge palle, mi ubiya-aha á vuwa á ura palle. ²⁶ Ma jákurja ervaunđe ba jipu keni, magauka haypa am hufe-aara. Zlabe ádaliye: a belyakuraareka vaciya kwásau zlabe kwá maga ba ervaunđe ñanna. ²⁷ Yawanánka baráma ge Shaitaine dfekideki. ²⁸ Ma edda una neyle keni, a yánya mazla-aara. Arge una ñanna ambane ñane keni a emmága slera á jirire, geni ñane keni á vaterte duksa ge emnde na tá anjkwá zatervaare emnde. ²⁹ Valyauka elva yaiyaihe am mbuwe á kure, ndahaundaha ba elva á námpire, elva na emnde tá de shá ndzedá an ñane, tá wálá an ñane áte unjule á Dadaamiya na. ³⁰ Becawanteka Shedekwe Cudedde na anjkwá am ervaunđe á kure na. Shedekwe Cudedde ñanna, ñane gevge ba seke damshe á Dadaamiya áte kure geni kwa emnde-aarire. Daaci vacite umele watse á lyamiselye náza dem ba ge dfekideki. ³¹ Daaci duksa mándzawe, sawansese am ervaunđe á kure bademme: ma dugune, ma ica ervaunđe, ma zláza ura, ma dágala, ma danjwire, sawansese jeba á duksa-aha ñanna bademme am ervaunđe á kure. ³² Kure wá, magaumága ba shagerire á ervaunđe am dágave á kure, magaumága kamaarire, yawanáreye haypa ge ura am dágave á kure, ba seke una Dadaamiya a yakuraare haypa ge kure áfaba Yaisu *Almasihu na.

5

Zlálá ám parakkire

¹ Ekkure wá, kwa egdzara á Dadaamiya, a wayákuraa ñane. Afaba una ñanna, cfabaufaba ba sera-aara am názena kwá maganá kure bademme. ² Am duksa na kwá de maganá kure bademme wá, yawánka wáyávire, ba seke una a wayámitaa Yaisu *Almasihu ge miya, a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya afaba miya na wá, a magaa duksa na a katanaa Dadaamiya.

³ Kure wá, kwa emnde á Dadaamiya. Adaba una nanna, duksa ba seke gwardzire, fa ice am duksa á ura, antara jeba á duksa-aha nanna shagerka dekideki na, ba ettsála-aara keni zlayeka dekideki am dagave á kure. ⁴ Zlabe ádaliye elva-aha na á maga zherwe, antara elva-aha na baaka sera-aara dekideki na, ira elva-aha na á de waterwá am ervaunde ge emnde na bademme, una-aha nanna zlayeka am dagave á kure. Arge una-aha nanna wá, slafawanánsrafe ba we á kure ge Dadaamiya áfaba duksa na a magakurnaa nane na. ⁵ Diyaweddiye una ba shagera: emnde a maga gwardzire, bi jeba á duksa-aha nanna shagerka dekideki na, antara fa ice am duksa á ura, baira una nanna ba kalkale antara mága hele, emnde a mága duksa-aha nanna wá, ba palle-aatare keni á shanka dem zlanna á tara Yaisu *Almasiihu an Dadaamiya.

⁶ A kefarakuraaka emnde ba dey an elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. Áfaba ba una-aha nanna, an zládá ervaunde á Dadaamiya jipu áte emnde a maganaa gardire bademme. ⁷ Daaci a jakurmeka duksa antara jeba á emnde nanna dekideki. ⁸ Werre wá, ndza kwá am tabedammire. Amá kina wá, kwá am parakkire adaba gakurevge palle antara Yaakadada. Daaci kure keni magaumága ba duksa na ni tá maganá emnde na tá am parakkire na. ⁹ Adaba parakkire wá, nane á sá ba shagerire antara maggwire, ira jirire. ¹⁰ Wavauwáva an ervaunde á kure palle ge diya názena á kataná Yaakadada. ¹¹ Gawaterápteka ge emnde a mága názu watse baaka nampire-aara dekideki, una ba slera á tabedammire na. Amá marawateránmara shagerkire na tá ankwá maganá itare na ba parakke. ¹² Duksa na tá maganá jeba á emnde nanna an nasherire wá, ba enndaha-aara keni zherwe ge miya. ¹³ Amá má mí ndaaternda duksa-aha á zherwe nanna ba parakke wá, emnde bademme tá de diyeddiye nja-aatare ba shagera. ¹⁴ Adaba duksa na má sesse am parakkire, duksa nanna keni gevge parakkire. Adaba una nanna, ta bantsaa: Ekka na ká am hare na, tsetse am hare, tsetse am emtsa, Yaisu *Almasiihu á maraká parakkire.

¹⁵ Adaba una nanna, magaumága enkale ba shagera am njá á kure bademme, geni de gawevka emnde a cekwire á enkale, amá gawevge emnde a enkale. ¹⁶ Zamane á miya na degiya badzávbadze. Kedawanaaka sarte ba dey, magaumága shagerire. ¹⁷ Adaba una nanna, gawevka emnde a cekwire á enkale, cenaucena názena ni á kataná Yaakadada ázekure na.

¹⁸ Zlabe ádaliye: a dakurseka mbazla am enkale

dekideki, adaba á kedákurá ba una nanna. Kure wá, nawantenaha ervaunde á kure an Shedekwe Cufedde. ¹⁹ Ma ware á kure keni galaugálá Yaakadada am dagave á kure. Galaugálá an jabura, galaugálá an lahe-aha na á vakurtá Shedekwe Cufedde na, antara lahe-aha umele bademme. Galaugálá Yaakadada an ervaunde á kure palle. ²⁰ Slafawanánsrafe we á kure ge Eddemiya Dadaamiya ba kelaazare adaba duksa-aha na a maganaa nane na bademme, slafawanánsrafe we an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Nwasha antara zála-aha-aatare

²¹ Ma ware á kure keni, faufa zherwe am dagave á kure, adaba kwa emnde na kwá an lyawa á Yaakadada. ²² Yá elvan ge kure nwasha: Faufa zherwe áte zala-aha á kure áte una á kataná Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. ²³ Adaba ba zhele una á kwara mukse, ba seke una á kwaraná Yaisu Almasiihu aiklaisiya, aiklaisiya gevge ba seke vuwa-aara na. Nane wá, ire antara slelya. ²⁴ Adaba una nanna, sey nwasha tá fa zherwe áte zála-aha-aatare am duksa bademme, ba seke una ankwá fáná aiklaisiya zherwe áte Yaisu Almasiihu am duksa bademme na.

²⁵ Ekkure keni zála: wayauwáyá nwasha-aha á kure ba seke una a wayanaa Yaisu Almasiihu aiklaisiya-aara, a naba yaa shifa-aara adaba nane, ²⁶ a baranve tsefanje an yawe, antara elva-aara, geni á ganvege cufedde. ²⁷ A magaa una nanna bademme na wá, adaba á kátá zhara aiklaisiya-aara ba tsefanje á katafke-aara, zariya jipu, cufedde, á gevge an daradza baaka duksa mandzawe áte nane. ²⁸ Ba duksa palle ge zála keni: Wayauwáyá nwasha-aha á kure ba seke shifa á kure. Ma ware una zhele, wayetewáyá mukse-aara, a wayete ba shifa-aara. ²⁹ Baaka ura á magantá kelaadire ge ire-aara, amá á zanu duksa, á fanu hyema ba seke una ankwá á fanuwa Yaisu *Almasiihu hyema ge aiklaisiya na. ³⁰ Adaba bademmire á miya na wá, mi ba seke ubiya-aha antara duksa-aha umele na am vuwa-aara na. ³¹ A ba wakita á Dadaamiya wá: A sesse zhele am mba á eddenjara, a njarinja antara mukse-aara. Itare ta buwa nanna tá de gev ba vuwa palle. ³² Elva na am wakita á Dadaamiya nanna wá, a sanse elva yaikke. Ate iya wá, ankwá á pálá elva a Yaisu Almasiihu antara aiklaisiya-aara. ³³ Amá wá, antara ba názá á kure keni, geni ma ware á kure keni a ewwáyá mukse-aara ba seke shifa-aara, mukse keni a effa zherwe áte zhele-aara.

6

Náwa tá nja estuwa egdzara antara emnde a há-aatare

¹ Ekkure egdzara, cenaucena elva á dada-aha á kure an mama-aha á kure, adaba una nanna duksa na á kataná Yaakadada ázekure, zlayákurzláyá ge kure na kwa emnde-aara. ² A ba palle á shairiya-aha á Dadaamiya wá: «Effa zherwe áte tara eddeña an emmeña.» Zunñwe ba una nanna am shairiya-aha á Dadaamiya na a ba Dadaamiya, á de vaterte duksa ge emnde na má d'abartedaba an jirire na. ³ Duksa nanna wá: Ká de gefetegedá, ká de shekwaashekwa am duniya, á bina.

⁴ Ekkure dada-aha á egdzara keni, zladawaterveka ervaunđe ge egdzara á kure, amá kwarawatersekwáre duksa, kwá ámbera giyatergiya áte una á de kwarakursá Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

Náwa tá nja estuwa náve-aha antara dada-aha-aatare

⁵ Ekkure náve-aha, fawatersarefe ge dada-aha á kure am duniya. Faufa zherwe áte itare, gawanaaga ire á kure á katafke-aatare, magaumága slera á kure an ervaunđe á kure palle, ba seke una kwá anƙwa fansaare ge Yaisu *Almasiihu na. ⁶ Magauka slera adaba ice-aatare geni a galarakurgálá, amá zharauzhárá ire á kure ba seke kwá náve-aha á Yaisu Almasiihu. Magaumága názena á kataná Dadaamiya an higa á kure campaukkwe am ervaunđe. ⁷ Magaumága slera á kure an ervaunđe palle, ba seke kwá magaterán ge emnde-ka slera nanna, amá kwá maganán ge Yaakadada. ⁸ Diyaweddiye una ba shagera: ma ware una á maga ba shagerire na, edda-aara ma náve, ma á kwaraná nane ire-aara keni, watse á de pelansepele Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Ekkure dada-aha á náve-aha keni: Magaumága shagerire á ervaunđe áte náve-aha á kure, gawaterteka lyáwa, diyaweddiye geni kure antara náve-aara á kure bademme Edda á kure ba palle, anƙwa am samaya. Nane wá, bademme á emnde ta ba kalkale ázeñára.

Kazlaña á wáva á emnde a fetarfe

¹⁰ Náwa jugená á elva na yá bakurná ya ge kure. Ekkure wá, tatayautátaya ndzedá á kure á ba áza Yaakadada, yawánya a ndzedakurtendzedá ba nane an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na. ¹¹ Ngwadawápsenƙwada ba shagera an kazlaña na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, tsawaatse ba shagera an nane, geni ma watse á sawa am laukte-ara Shaitaine ge badakurbáda keni, kwá gáná ba kure ndzedá. ¹² Wáva á miya nanna wá, degi

mí wava an emndimagwaha-ka, mí wava an male-aha á jini-aha, antara jini-aha-aatare na tá an hákuma am zhegela antara am duniya bademme na. ¹³ Adaba una nanna, ngwadawápsengwáda ba shagera an kazlaja na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, lauktu kwá de tsaatse degdege am sarte á emtanjire, kwá de dzegwándzegwa, kwá de gevá midala-aha dete halavuwa-aara bademme.

¹⁴ Daaci, njawinja am niya á kure ba kelaazare; tsawaatse á ba áte jirire. Adaba jirire wá, gevge ba seke náza ngudá huđe á kure ge kure. Zlabe ádaliye, magaumága dzayyire á ervaunđe. Má kwá anjwa maga dzayyire á ervaunđe wá, una nanna ba seke kwá tsekweme am kebebbe. ¹⁵ Balaubálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasihu na á de vatertá nane hairire ge emnde. Yawánka dfekideki. Una nanna keni maa, gevge duksa na kure kwá tse átekwa, ba seke kimake na am sera á kure ge dába unjule á Dadaamiya. ¹⁶ Ma vaatara keni, gulawanaaka fetarfire á kure. Una nanna ba seke tsakuraatse am gulakwa ge lyiya gurme-aha na á devaná Shaitaine á se wakurwa an nane na. ¹⁷ Eksawanteksa am ervaunđe á kure geni á lyákurlye Dadaamiya. Una nanna ba seke tunjkur ge tsufakura ire á kure. Zlabe ádaliye, nawanaanja elva á Dadaamiya an ervaunđe á kure palle. Una nanna keni ba seke masalám á kure a vakurtaa Shedekwe Cufedfe. ¹⁸ Nalaunjala Dadaamiya ba kelaazare am laukte-aha bademme. Nalaunjala an ervaunđe á kure palle áte una á de marakurná Shedekwe-aara. Ma vaatara keni melawaterumele ge emnde a fetarfe umele an maduwa-aha á kure, yawanka una dfekideki. ¹⁹ Magaumága maduwa arge iya keni, geni yá ndáhá elva á Dadaamiya ba parakke, yá palaternaapálá labare á higa na a tsekwanaa Dadaamiya na ge emnde. ²⁰ Adaba una nanna, una ma yá am dangay keni, ya ba slebela á Yaisu Almasihu. Daaci melawiyumele an maduwa geni a gazlanka dfekideki, amá yá enndaha bademme áte una á kataná Dadaamiya.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²¹ Egdza emmemiya Tikikus na mí wayaná an ervaunđe á miya palle, nane keni ba sleslera á Yaakadada Yaisu *Almasihu an ervaunđe-aara palle na wá, á de palakurnaapálá ba nane labare-aaruwa, antara duksa na yá anjwa maganá ya bademme. ²² Yá belán ba ge una á dezekure, geni kure keni kwá diyeddiye zláláva á njere áhuna, antara geni á de ekhyakurnaakhya ervaunđe.

²³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasihu, a varakurteva hairire, a faremfa háyávire am

dagave á kure, a magarakuránmaga ngurna geni kwá farfe ge fetar áte Yaisu Almasiihu á ba an jirire. ²⁴ A magateránmaga Dadaamiya ngurna ge emnde na wayarwáya an Yaisu Almasiihu ge shifa-aatare am duniya bademme na.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a FILIPÍ

Ga Use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Timaute, ɲa emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Nǎ puwakurte ge kure emnde a dǎba Dadaamiya am Filipi, ge kure bademme á emnde na kwá átuge Yaisu Almasiihu na. Nǎ puwakurte ge kure male-aha á emnde á Dadaamiya, antara emnde na tá an slera-aha am aiklaisiya bademme. ² Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ɲgurna, á varakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge emnde a Filipi

³ Ba kelaa má dzamanakurtedzámá, yá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya. ⁴ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa arge kure, yá ɲalakuru Dadaamiya an higa am ervaunƙe. ⁵ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba kure. Adaba kwáye ba vacite na gakurevge emnde á fetarfe na, sem kina, kwa ba palle antara ya am slera á bálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. ⁶ Diyandiya ba jirire geni Dadaamiya na a fantau ge mága slera jirire am ervaunƙe á kure na wá, á de yanka am dagave, sey á de zланаazle, á yanka deƙideƙi dem sarte á sawa Yaisu Almasiihu. ⁷ Shagera jipu yá anƙwa á dzámá una ɲanna am ervaunƙe-aaruwa arge kure. Wayanakurwáyá an ervaunƙe-aaruwa palle. Adaba kure antara iya wá, bademme á miya Dadaamiya a gamiyaare barka. Adaba una ɲanna melawiyumele. Ma kina yá am dangay na, ma am sarte na watse yá de katafke á shairiya na keni, melawiyumele geni yá palanaapálá labara á higa elva a Yaisu Almasiihu. Melawiyumele geni yá marateránmárá jirire ge emnde. ⁸ Dadaamiya diyaadiya bademme geni wayanakurwáyá an ervaunƙe-aaruwa palle. Yaisu Almasiihu na am iya na á wayakúrá ba ɲane.

⁹ Dalila á una ni yá anƙwa ɲalakuru Dadaamiya na wá, yá kátá kwá wayaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni, lauktu kwá de diyeddiye jirire á Dadaamiya ba shagera, kwá de diyeddiye shagerire antara shagerkire bademme. ¹⁰ Daaci, kwá de dzegwándzegwa lanaale názena gevge shagerire antara shagerkire, kwá de geva estuwa emnde na dzayye ervaunƙe-aatare, dem vaciya á sawa á Yaisu

*Almasiihu keni á de jerka shagerkire am kure d'ekid'eki. ¹¹ An ndzedá á Yaisu Almasiihu watse kwá de maga ba duksa shagera bademme. Daaci estuwa, bademme á emnde na tá de zhárá una nanna, tá de fa zherwe á ba áte Dadaamiya, tá de gálá zhera-aara.

*Seý ba Yaisu *Almasiihu palle una slefa shifa am ura*

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kwá diyeddiye geni masiba-aha na á shá ya na wá, á piyeka labare á higa ge de katafke, amá á dáná á ba de katafke. ¹³ Adaba una nanna, bademme á sawji-aha na tá ufa há á male á lárde, antara emnde umele kwakya, diyardiya ganakini yá am danggay kina adaba zhera á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Zlabe ádaliye: Yá am danggay tsa, aley an'kwa á vaterte ndzedá ge emnde a fetarfe kwakya áte un'jule á Yaakadada Yaisu Almasiihu, jauje ge una werre. Sharánshá ndzedá jipu ge bálá elva á Dadaamiya á de katafke, baaka lyawa-aatare.

¹⁵ Amá tá an'kwa emnde umele-aatare wá, tá bálá waazu á elva á Yaisu Almasiihu, tá ámbera shelha áte iya. Amá emnde umele wá, tá bálá ba elva á Dadaamiya an shagerire á erwaunde. ¹⁶ Itare na tá maganá an shagerire á erwaunde na wá, adaba wayarwáyá an Yaisu Almasiihu. Diyardiya geni a siyaa ba Dadaamiya ásehuna, geni yá se palaternaapala elva-aara ge emnde, geni una nanna jirire. ¹⁷ Emnde umele na tá shelha áte iya na maa, tá maga waazu á elva á Yaisu Almasiihu tsa, mele tá kátá gev male arge iya zlabe. Amá erwaunde-aatare shagereka, tá kátá fiyaare ba ge zlada zlabe ádaliye am danggay. ¹⁸ Mbate, ma tá maganá an dan'wire á erwaunde waazu nanna, ma tá maganá á ba an shagerire á erwaunde-aatare keni, tá bálá ba elva á Yaisu Almasiihu, daaci á vite ba higa ge iya. Yá ndaakur ba jirire, ma vaatara keni yá á ba an higa-aaruwa ya. ¹⁹ Adaba diyandiya geni bademme á una nanna ba barama ge nejlinezla. Una nanna keni adaba ba maduwa á kure antara Shed'ekwe á Yaisu Almasiihu, bademme á meliyuwa ba una nanna.

²⁰ Názena yá kataná ya an erwaunde-aaruwa kwakya wá, ma andze á wika zherwe, ma yá gazleka ba cekwaangudí keni tsete am vatená dem ba ge d'ekid'eki, ma yá an shifa, ma yá an emtsa keni. Adaba an názena yá an'kwa maganá ya na wá, yá kátá ba maratera yaikkire á Yaisu *Almasiihu ge emnde, geni a galargálá ba nane palle. ²¹ Iya wá, ma yá an shifa keni, shifa-aaruwa ba Yaisu Almasiihu palle. Sakwa má emtsanemtsa, una vayvaya zlabe ádaliye. ²² Amá am sarte na zlabe yá an shifa wá, yá naba melaterumele ge emnde. Daaci diyanka názena yá eksesa ya, ma njá an shifa,

ma emtsa keni. ²³ Am duksa-aha nanna buwa na wá, ire-aaruwa gevge bu-buwa, amá yá kátá ba emtsa, geni njá de njá antara Yaisu Almasiihu, ya hayaa ba una nanna arge njá an shifa. ²⁴ Amá nja-aaruwa an shifa keni wá, ankwá nampire-aara ge kure. ²⁵ Estuwa, diyandiya ba jirire geni zlafe yá njá an shifa. Mí nja kerde an shifa, geni kwá farfe ge ndzedá á kure áte unjule á Dadaamiya, antara kwá farfe ge higa á kure am fetarfire. ²⁶ Daaci, vacite na má sanesse am dangay danemda zlafe adaliye á dem dagave á kure wá, kwá de gálá Yaisu Almasiihu adaba una nanna.

²⁷ Duksa palle wá, zlalava á kure a gevka gergere antara una kwa cenanaa am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na. Yá kátá ba cena geni kwá an ndzedá áte unjule á Dadaamiya, we á kure palle, kwá wava an ervaunde á kure palle geni kwá da labare á Yaisu á de katafke, ma yá ankwá am dagave á kure, ma ya baaka keni. ²⁸ A wakurka lyawa átuge kelaade-aha á kure mazla-aara. Estuwa, ba itare an ire-aatare keni tá de diyeddiye geni tá an kedá ba itare, amá kure wá, an lya shifa á kure ba jirire. Una nanna keni á de maraterná ba Dadaamiya. ²⁹ Ge kure wá, Dadaamiya a magakuraa ngurna geni kure keni kwá fetarfe áte nane adaba Yaisu Almasiihu. Una nanneka palle, amá a magakuraa ngurna geni kwá shushe zladá adaba nane. ³⁰ Á ba am nja-aaruwa keni, kure nakuranna wava-aaruwa. Ba kina keni kwá cená ba nane geni yá á ba am wáva nanna. Kina wá, kure keni dakuremda am wáva nanna ba seke iya.

2

Yaisu a shanaa estuwa yaikkire áza Dadaamiya

¹ Am gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na, a ndzedakurtaa ba una nanneka emtu? Wáyáva-aara áte kure na ankwá á vakurteva emtu ndzedá? Ankwá emtu Shedekwe á Dadaamiya á maga slera-aara am kure? Kwá ankwá wayaavewáye emtu kure keni? Ankwá emtu zezarzure am dagave á kure? ² Máki estuwa wá, wayawaave-waye am dagave á kure ma vaatara keni. Enkale á kure á gevge palle, we á kure keni á gevge palle. Má magakurnaamaga una nanna wá, iya keni á de higetehiga ervaunde-aaruwa kwakya. ³ Zharauka sey ba ire á kure, galauka ire, amá arge una nanna wá, gawanaaga ire á kure, zharauzhára emnde umele ba seke ta male-aha arge kure. ⁴ Ma ware keni a emmága názena ni á de melateru ge emnde umele, zharauka sey ba ire á kure palle ge maga názena á de melakuru ba ge kure palle na. ⁵ Eksawanteksa enkale á Yaisu Almasiihu á dem ire á kure.

- ⁶ Nane wá, ba jirire geni nane antara Dadaamiya tá ba palle, amá nane tatayaaka gev kalkale an Dadaamiya dekiɖeki.
- ⁷ A yaa dzámá una nanna ba dekiɖeki, a ganve ire-aara urimagwe. Á ba am urimagwire nanna keni, a geve sleslera á emnde zlaɓe ádaliye.
- ⁸ Án una nanna wá, a ganve ire-aara cekwa, a fansaarfe ge Dadaamiya, haa a danaa á dem emtsa. Emtsa nanna keni, baira ta janaa á ba áte dzaŋgala.
- ⁹ Adaba una nanna, a naba walantehe ge Dadaamiya, a vante yaikkire arge duksa baɖemme, a fanaa zhera na jauje ge zhera-aha baɖemme ba seke zawa á slera-aara.
- ¹⁰ A vante una nanna geni baɖemme á názena am samaya antara názena áte haha antara ba názena am ekte á haha keni, má cenarácena zhera-aara wá, tá se kezlan ugje á katafke-aara.
- ¹¹ Zlaɓe ádaliye ma ware keni á de ndahaná á ba an we-aara geni Yaisu Almasiihu wá, Yaakadada. Estuwa tá de gálá Eddeŋara Dadaamiya keni.

Gawuvge ba seke parakkire

¹² Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure keni fawansarfe ge Dadaamiya. Am sarte na ndza yá aŋkwa ázekure wá, kwa fansaare ge Dadaamiya. Kina na yá baaka ázekure na keni, fawarfe zlaɓe ádaliye ge fesarfire á kure. Adaba Dadaamiya a lyakursehe, daaci kure keni magawanánmaga slera na ni á de mára geni a lyakursaa nane. Magaumága una nanna an lyawa-aara. ¹³ Adaba Dadaamiya wá, aŋkwa á maganá ba nane slera-aara am kure, geni kwá wáyá ba názena á kataná nane kwá ámbera emmága.

¹⁴ Baɖemme á názena kwá maganá kure, magauka an ga jawe bi an ervaunɖe. ¹⁵ Daaci estuwa kure egdzara á Dadaamiya, kwá gev emnde na dzayye ervaunɖe á kure, baaka laakire am kure ge mága mandzawire. Gawuvge kwa parakkire-aha ba kure am dagave á emnde a mága kemaŋgerire, ¹⁶ kwá baterná ba kure elva á shifa na, an shagerire á ervaunɖe. Má magakurnaamaga una nanna wá, yá de nanna geni zlaɖa á slera na ya maganaa iya na gevka dey.

¹⁷ Ervaunɖe á kure na kwa vante ge Yaisu *Almasiihu na wá, una nanna gevge ba seke sadake á nasherire á kure na kwa vante ge Dadaamiya. Iya wá, ámbane tá de ja shifa-aaruwa baɖemme, amá ma jarija keni, ba higa ge iya. Adaba uzhe-aaruwa keni á de gevge sadake na yá fakuraare

ge náza á kure na. Má gevge estuwa, yá de higa jipu, yá kátá higa á kure keni a gevge ba seke náza-aaruwa. ¹⁸ Estuwa higauhiga bademme á kure, higaumihiga átirpalle.

Timaute antara Aipafrauditus

¹⁹ Má wayetewayá Yaakadada Yaisu wá, yá tama bela Timaute ba herzhe na á dezekure, geni watse á se mbediwá nane labare á kure. Watse yá shá ndzedá átekwa ba seke una á de vakurte ge kure na. ²⁰ Áhuna wá, baaka ura enkale á ntere palle seke nane, adaba nane wá, á dzamakurdzámá jipu. ²¹ Amá emnde umele wá, ma ware keni á magá ba názena watse shagera ba ge nane na, tá dzameka názá á Yaisu *Almasiihu dekideki. ²² Amá Timaute wá, ba kure keni diyakurdiya shagerire á záláláva-aara. Ná ankwá maga waazu á labare á higa á ba antara nane, á meliyumele jipu am slera nanna, ba seke egdzere á melanu ge eddenjara am slera. ²³ Daaci yá paka ba má icaranvice shairiya-aaruwa, yá de bela nane á dezekure ba watsewatse. ²⁴ Má wayetewayá Yaakadada wá, ba iya keni, diyandiya yá ankwá duwa á dezekure ba herzhe na.

²⁵ Egdza emmeruwa Aipafrauditus na kwa belanaa kure á sezeruwa an náza ja wedera-aaruwa na wá, maganernaamaga slera kwakya antara nane. Kina wá, shagera ba yá belanaabela, á eptsá á dezekure zlabé ádaliye. ²⁶ Adaba nane keni wesheteweshe ire-aara, wayaawaya jipu geni á de zharakurzhará, adaba diyaadiya ganakini cenakuráncena lapikere-aara ge nane. ²⁷ Ba jirire geni ndza lapika ba zlazladá, a juwa ba cekwaangudí ge emtsa. Daaci a zanvaare ba Dadaamiya, a mbanaahe. A zanvaare ge nane palleka, a zivaare ge iya keni, geni a shananka shunñula umele zlabé ádaliye. ²⁸ Adaba una nanna, wayanwaya jipu geni yá eptsanaaptsa zlabé ádaliye á dezekure, geni má de puwakurtepuwa ice á kure áte nane, kwá de higa jipu, iya keni á de ekhya ervaunđe-aaruwa. ²⁹ Daaci má de damda am dagave á kure, lyauvaalya an higa á kure bademme, adaba egdza emmekure áte unñule á Yaakadada, faufa zherwe áte jeba á emnde nanna. ³⁰ Adaba nane a juwaa ba cekwaangudí ma á emtsa adaba slera á Yaakadada. Dzameka shifa-aara dekideki, geni á zlanazle slera na ma kwá maginá kure.

3

Tá shaná estara dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, higauhiga mazla-aara adaba kwa emnde á Yaakadada. Elva nanna yá ekkudéka ya

dekideki ge endáhá-aara, yá anƙwa fakuraarefe zlaɓe ádalíye eppuwa-aara adaba ɓaaka shaige-aara kwá de shá ndzedá an ɓane. ² Faufa hyema áte emnde á bala labare á fida, ɓgudí-aha na tá kátá ba puwa emnde á dem shedekwe na. ³ Dem shedekwe á jirire áza Dadaamiya wá, á ba am miya, itare diyarka. Adaba miya wá, mí ɓala Dadaamiya an hakuma á Shedekwe Cudedde. Mí gala ba Yaisu *Almasiihu palle, mí fetarka áte názena mí maganna miya geni mí de shá dzayyire á erwaunde áza Dadaamiya. ⁴ Ma seke nade-aha á emnde am duniya na á maga nampire wá, iya keni ma andze yá galá ire an ɓane. Má bánba edda-aara geni anƙwa nampire á daba nade-aha á emnde am duniya na wá, náza-aaruwa ma andze á tsaaka. ⁵ Adaba iya wá, yá ba egdza á *Iserayiila miyenne, yá egdza á Bainjamain am jeba á Ibranɓkau-aha miyenne, ta fiya am shedekwe am hare tiisire. Má ge daba *tawraitá á Yahudiya-aha, baira iya ndza ya ura Farisá. ⁶ Ndza ɓannaɓa á ba áte kalkalire-aara bademme názena am tawraitá á Yahudiya-aha, de ba am zlada keni puwanaterempuwa emnde na tá daba Yaisu Almasiihu na. Má ge daba tawraitá wá, ɓaaka ura á biyá: dabanƙa tawraitá. ⁷ Bademme á duksa-aha ɓanna ndza ya zharater ba seke duksa á nampire, amá kina wá, adaba yá anƙwa daba Yaisu Almasiihu na wá, yá zharater ba seke duksa ba dey mazla-aara. ⁸ Eptsanaterveptsá iga ba dekideki ge duksa-aha ɓanna, adaba diyandiya Yaakadada Yaisu Almasiihu. Una ɓanna jauje ge duksa bademme. Eptsanaterveptsá iga ge duksa-aha ɓanna adaba ɓane, yá zharater ba seke dugje mazla-aara am ice-aaruwa, geni a jauje ba Yaisu Almasiihu palle am erwaunde-aaruwa. ⁹ Ma yá njá an shifa keni, yá njá á ba an ɓane palle. Ya ndahaka mazla-aara geni yá ura dzayye erwaunde áza Dadaamiya adaba yá fansaare ge tawraitá, amá názena á givege sledzayye á erwaunde áza Dadaamiya wá, sey ba yá fetaare áte Yaisu Almasiihu. Ba Dadaamiya palle a giyanvege erwaunde dzayye, adaba yá fetaare áte ɓane. ¹⁰ Názena yá kataná iya kina wá, ba yá diyeddiye Yaisu Almasiihu antara hakuma-aara na a tsete am faya an ɓane na, antara yá shushe laruwa ba seke una a shanaa ɓane; má yá emtsa keni, yá emtsa ba seke náza-aara, ¹¹ geni má a ewwáyá Dadaamiya wá, á shifiteshifa ba seke una a shifante ɓane na.

Yá zhagade á ba á de katafke ge báká názena á katafke-aaruwa

¹² Ndahanka ya geni iya wá, damda duksa ɓanna yá bakaná ya na am erwa-aaruwa, ndahanka keni ganevge ura

cudedede, amá yá ámbera á ba wava geni a demda duksa nanna am erva-aaruwa, adaba lyivalya Yaisu *Almasiihu, ya am erva-aara ge nane. ¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, ndahanka ya geni iya wá, shanánsa duksa nanna zlauzle, amá duksa palle yá maganá ya wá, yá eptseka wafke-aaruwa ge zhára názena ya eptsanve iga, amá yá zhagade á ba á de á katafke geni a shanánsa duksa nanna yá bakaná ya na. ¹⁴ Yá zhagade á ba á de á katafke, geni a danemda á dem tate nanna á kataná ervaunde-aaruwa, yá de lyevalya lafa na á dahamiya Dadaamiya ge nane na, á ba nane: Sawmbare á sem mba-aaruwa am samaya, adaba fakurtarfe áte Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Adaba una nanna, miya emnde na gyaimiyebgye am elva á Dadaamiya na wá, shagera enkale á miya a gevge palle áte duksa nanna. Máki tá ankwá emnde na elva nanna daaka á dem enkale-aatare, watse á de marateránmára Dadaamiya ba parakke. ¹⁶ Duksa yaikke wá, unjule nanna mí dabaná miya sem vatená na wá, eptsaumika á dem iga, amá mí zlaláwa á ba á de katafke.

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure bademmire á kure dabaudaba ba sera-aaruwa, zharauzhára gárava á zlala nanna áte náza á emnde na tá ankwá magán ba kalkale antara náza á nje na. Ekkure keni magaumága á ba áte una nanna. ¹⁸ Adaba tá ankwá emnde umele kwakya, labare-aatare keni ndza ya bakuránba ser kwakya, kina keni yá bakuránba zlafe adaliye an yawe kyua am ice: mága-aatare nanna wá, tá kelaade-aha á emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala. ¹⁹ Vaci shairiya wá, watse tá dem kára, adaba dabarka Dadaamiya. Dadaamiya-aatare ge itare sey ba hufe, tá maga ba názena zherwe bademme, amá á waterka defekideki, baira tá gala ire an nane, tá dzama ba kazlaja á duniya. ²⁰ Miya wá, watse mí dem mba á Dadaamiya, mí páká ba sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu Slelyamilya, á sawa am samaya. ²¹ Am sarte na má de samsa nane an hakuma-aara, á se ganvege duksa bademme am sera-aara, á se eptsamiyantepsta vuwa a laakire á miya na, geni vuwa á miya keni á gevge an dárádza seke náza-aara.

4

Higauhiga, baaka lámbe á kure, kwá am erva á Yaakadada

¹ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, tsawaatse ba dzandzane, adaba kure wá, kwá am erva á Yaakadada. Á higa jipu ervaunde-aaruwa áte kure, yá kátá ba ya pute

ice-aaruwa áte kure, adaba kure wá, ngahire-aaruwa ya shanaa á ba áte kure.

² Ekkure tara Aiwaudiya antara Sintike keni, yá ñalakurnjala taslawá á kure melaumela. Adaba bukerdfire á kure kwa ba emnde á Yaakadada. ³ Daaci yá bakanba ge ekka keni sleslera palle antara iya: Melaterumele ge ñwasha na, adaba wawañeruwawa jipu antara itare ge balateraa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde. Iya, ñwasha ñanna, Kelementus, antara emnde a Yaakadada umele na añkwa zhera-aatare am wakita á Dadaamiya na keni, bademfire á ñere ndza ña magaa slera átirpalle.

⁴ Higauhiga ba kelaazare, adaba gakurevge am erva á Yaakadada. Yá ndahakurndaha zlabé adaliye: Higauhiga. ⁵ Magaumága názena tá de diyeddiye emnde átekwa geni kwa emnde a farvaunçe. Yehauteyeha geni Yaakadada á eptsa ba herzhe na. ⁶ Dzamauka ire dekideki, bawanánba názena eksakuraarektse bademme ge Dadaamiya, ñalaunjala ba ñane palle geni á melakurumele, antara slafa we á kure ge ñane campaukkwe. ⁷ Daaci Dadaamiya á de vakurteva hairire-aara na jauje ge diya emnde bademme na, á de tsufakurná ba hairire ñanna ervaunçe á kure antara enkale á kure, adaba kwá am erva á Yaisu Almasiihu.

Dzamaudzama duksa-aha na

⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa una halavuwá á elva-aaruwa. Bademme á názena gevge shagera, antara názena á wayaná Dadaamiya, viyawanaaka. Dzamaudzama názena gevge jirire, názena hyafhye geni emnde tá fa zherwe áte ñane, názena áte unñule-aara, názena gevge cudedçe, názena an dárádza, názena á de maga námpire, bademme. ⁹ Bademme á názena kwa tsahesaa kure ázeruwa kwa lyevaahé na, antara názena kwa cenanaa am mbuwe-aaruwa, názena ya maganaa ya zharakurnaazhara na, magaumága áte unñule-aara. Daaci Dadaamiya slevamite hairire na á de tsufakurtsufa.

Paul á slafater we ge Filipi-aha adaba sadake á nasherire-aatare

¹⁰ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, antara higa-aaruwa campaukkwe, adaba zlabé danseka am ire á kure. Á ba am zunñwire keni, ba jirire kwa dzamidzama, amá shakuranka ba barama á velita duksa, haa harahare estuwa. ¹¹ Banakuranka una adaba yá am baakire, mbansembe njá an higa ma añkwa duksa-aaruwa, ma baaka duksa-aaruwa keni. ¹² Diyandiya nja ma yá am baakire, ma yá berba keni. Diyandiya nja ma yá

estara keni, ma anƙwa duksa ge zuze-aaruwa, ma baaka ba názena yá zuze keni, ma yá berba, ma ektsiyarektse náza ja wedera-aaruwa keni. ¹³ Yá dzegwándzegwa mága unaha nanna bademme adaba barka á Yaisu Almasiihu nane slevita ndzedá. ¹⁴ Aley keni, kwa magaa ba shagera ge una ni kwá anƙwa meliyumele am laruwa-aaruwa na.

¹⁵ Ekkure emnde a Filipi wá, diyakurdiya ba kure keni geni kwaye á ba am sarte na ya fantuwanfe ge balakura elva á Yaisu *Almasiihu am Makiduniya na keni, ya zlalehe ba estuwa am larde á kure, sey ba kure palle una kwa meliyumele, ba kure palle una kwa vitaa duksa. ¹⁶ Am sarte na ya am Taisalauniki keni, ndza kwa velitaa ba kure duksa ser buwa ge ja wedera-aaruwa. ¹⁷ Yá ndahakur una geni yá kátá duksa-ka, amá yá higa adaba diyandiya geni Dadaamiya á de ga barka áte kure adaba sadake á nasherire á kure. ¹⁸ Lyanvalya názena kwa velitaa kure na bademme am erva á Aipafrauditus, hyafhye jipu, jauje am názena ndza ya katanaa ya. Duksa-aha nanna shagera jipu ge sadake á nasherire á katafke á Dadaamiya, ervaunƙe á Dadaamiya emtake jipu. ¹⁹ Dadaamiya na bademme á kwakyire á duksa á ba azenara na, á de hyakuranvehye wedera-aha á kure bademme an zhera á Yaisu Almasiihu. ²⁰ Demdemire ge Eddemiya Dadaamiya dem ba ge dƙeƙeƙi. *Aamin.

Use á tara Paul an emnde umele

²¹ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá am erva á Yaisu *Almasiihu bademme. Egdzar mama-aha á miya na tá antara iya áhuna keni tá anƙwa gakur use-aatare. ²² Bademme á emnde a fetarfe tá anƙwa gakur use-aatare, kwakya-aara ba emnde na tá á mba á male á larde á Rauma. ²³ Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu á gakurarga barka ge kure bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAULAUSIYA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, a eksisaa Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ná anƙwa puwaná antara Timaute egdza emmemiya am elva á Yaisu Almasiihu. ² Ná puwakurte wakita na ge kure emnde á Dadaamiya na kwá am Kaulausiya. Ekkure, kwa egdzar mama-aha á miya na kwa dábete Yaisu Almasiihu an ervaunƙe á kure palle, Eddemiya Dadaamiya a magakuranmaga ngurna, a vakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge Kaulausiya-aha

³ Ba kelaa ma ná anƙwa maga maduwa adaba kure wá, ná slafaná we á nƙere jipu ge Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, ná slafaná we adaba kure, ⁴ adaba cenanjerancena labare á fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu, antara wayakurwaya an emnde na tá anƙwa daba Dadaamiya bademme. ⁵ Kwá anƙwa maga una, adaba fakurtefa tama á kure áte duksa shagera na a fakuraa Dadaamiya am samaya na. Duksa nanna keni kwa cenán kinekineka am labare á higa na elva a jirire na. ⁶ Labare á higa nanna wá, nane wá, ba seke njá á nafa, á wálá, daaci á yá egdzere shagera. Adaba hyemhye am duniya bademme. Am kure keni hyemhye ba estuwa. Adaba kwaye ba vacite na kwa cenvaa ge zunɲwire geni Dadaamiya magakuranmaga ngurna jirire na, sem vatena kwá far ba maga ba duksa na shagera.

⁷ Ba Aipafras una a de mbakurse labare nanna, wayanerwáyá jipu dawale nanna an ervaunƙe á nƙere palle. Nere antara nane, na emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Nane á anƙwa maganá slera ge Yaisu Almasiihu an ervaunƙe-aara palle. Daaci ba nane una gevge sera á nƙere antara we á nƙere am dagave á kure. ⁸ Ba nane una a se mbedanjeru labare á kure geni Shedekwe á Dadaamiya a vakurte mága wayavire ge kure.

Jirire á názena á nɲlaterwa Paul ge emnde a Kaulausiya

⁹ Adaba una nanna, kwaye ba vacite na cenanjerancená labare á kure, sem vatena, ná nala ba Dadaamiya adaba kure, geni kwá diyeddiye názena á kataná Dadaamiya ázekure bademme, antara geni kwá shansha ilmu na

á vatertá Shedefkwe á Dadaamiya ge emnde na, geni a ektakuraareka enkale am duksa bademme. ¹⁰ An ilmu nanna maa, kwá de shá zlaláva na ni á zlayáter ge emnde á Yaakadada, zlaláva na á kataná nane. Daaci bademme á názena kwá de maganá kure, kwá de maga ba názena á de maganá nampire ge nane. Diya á kure áte Dadaamiya keni á de farfe ba kelaazare. ¹¹ Njá ankwa nala Dadaamiya zlafe ádaliye geni á gakurvege midale-aha an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na, lauktu kwá de gevge emnde a farvaunfe. Daaci kwá de dzegwándzegwa basha duksa bademme. ¹² Slafawananslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an higa á kure bademme, afaba ba nane una a magakuraa pute, geni kure keni kwá de lyevalya dza á kure am duksa shagera na a fater ge emnde cufedfe. Duksa nanna wá, am zlanna-aara na ankwa parakkire jipu na. ¹³ Ba nane una a lyamise am erva á slekse á tabedammire, a samiya á sem kwára á Egdza-aara na wayaawaya jipu na. ¹⁴ Daaci á ba kya erva an Egdza-aara palle, a varamise, a yamiyaarhe.

*Ngahire á *Almasiihu antara slera-aara*

¹⁵ Baaka edda una á nanna Dadaamiya an ice, amá Yaisu *Almasiihu wá, ndza naranna emnde. Nane garava á Dadaamiya, á maramiya njá á Dadaamiya. Ba nane una *Egdza á Dadaamiya, male arge duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Afaba nane wá, ndza ankwa am fakta á duksa bademme. ¹⁶ Dadaamiya a nderaa duksa bademme á kya erva an nane. Duksa-aha na tá am samaya antara una-aha áte haha, duksa-aha na tá nanna emnde antara una tá nanka emnde, malika-aha na tá an hakuma am samaya antara male-aha-aatare bademme, Dadaamiya a nderateraa á kya erva an Egdza-aara nanna bademme, a nderater ba ge nane. ¹⁷ Zunjwe á ba nane arge duksa bademme. Duksa bademme á njá an unjule-aara keni, á náterá ba nane an hakuma-aara. ¹⁸ Ba nane una á kwára emnde na fartarfe áte nane. Nane wá, ba seke ire, emnde a fetarfe keni ta ba seke vuwa-aara. Ba nane una fakte á duksa bademme, zunjwe á ba nane zlafe ádaliye ge tseta am faya, geni a gevge ire arge duksa bademme. ¹⁹ Wayetewáyá Dadaamiya geni Egdza-aara á de eksa ba nane am duksa bademme. ²⁰ A naba magaa pute geni bademme á názena a nderanaa nane, názena am samaya antara una áte haha, a sharánsha mela antara nane bademme, afaba uzhe na a puwanvaa Egdza-aara áte dzaŋgala na. A magaa una nanna geni duksa bademme a sharánsha hairire antara nane.

²¹ Werre wá, ndza tegakurevtega antara Dadaamiya, ndza kwa kelaade-aha-aara adaba shagerkire á názena kwa maganaa kure. ²² Amá kina wá, Dadaamiya a magakuraa pute umele ge kure, shakuránsha mela antara nane adaba emtsa á Egdza-aara am sarte na gevge urimagwe a emtsehe na. A magaa una nanna geni kwa gevge emnde na dzayye ervaunđe á kure; watse kwá de katafke-aara baaka kwazlambire am ervaunđe á kure đekideki. ²³ Amá wa, yawánka dába Yaisu *Almasiihu, tsawaatse ba dzájdzane, gazlauka đekideki, fautefa tama á kure áte názena tá ndahaná emnde a bala labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. Labare á higa nanna wá, balaratersebale ge emnde bademme am huđe á duniya. Ba iya Paul keni ya sleslera á Dadaamiya ba ge balaterá waazu á una nanna ge emnde.

Slera na a faraa Dadaamiya ge Paul

²⁴ Yá higa jipu am zlada-aaruwa na yá shaná adaba kure. Ba seke una ni Yaisu *Almasiihu shushe zlada werre na wá, iya keni yá shushe zlada kina, geni yá zlanazle slera-aara na a shu zlada adaba nane na. Yá shá zlada adaba emnde na ta fetaare áte nane garevge ba seke vuwa-aara na. ²⁵ Iya, ganevge sleslera á emnde a fetarfe, ba Dadaamiya una a fiyaare slera nanna geni yá melakurumele, yá magaterá waazu á elva-aara ge emnde, yá gulanaaka. ²⁶ Werre wá, Dadaamiya ndza maraaka elva nanna đekideki ndza á ba an shebe. Amá kina wá, a naba maraterse ge emnde na tá anƙwa dába nane na. ²⁷ Dadaamiya wayetewáyá maratera slera shagera na watse á de maganá nane na ge emnde-aara. Slera nanna wá, baaka argena đekideki an shagerire, anƙwa á maganá am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Amaana: Yaisu Almasiihu anƙwa am kure, baaka shaige geni kwá dem zlanza tate na átekwa Dadaamiya an yaikkire-aara. ²⁸ Ba Yaisu Almasiihu una nǎ anƙwa balaterá elva-aara ge emnde, nǎ anƙwa faterem am tadá-aatare ge emnde bademme, nǎ mbaterse duksa áte nane an ilmu na a vanertaa Dadaamiya, adaba nǎ kátá emnde bademme tá vante ervaunđe-aatare ge Yaisu Almasiihu, tá gyebgye am elva á Dadaamiya. ²⁹ Adaba una nanna ngudansengude huđe geni yá zlanazle slera nanna an ndzedá na á vitá Yaisu Almasiihu.

2

¹ Yá kátá kwa cenancena wava yaikke na yá anƙwa maganá ya adaba kure, antara emnde á Lawdikiya ira emnde na itare keni narika an ice-aatare. ² Yá anƙwa á maga una nanna geni bademme á kure kwa shansha ndzedá ge

daba Yaisu Almasiihu, kwa wayaavewayaya am dagave á kure áte ervaunđe palle, antara geni kwa cenvaacena elva na a sakuransehe ge Dadaamiya, daaci kwá tsaatse átekwa, nane keni á gá barka áte kure. Elva nanna ndza an shebe, a sakuransehe ge Dadaamiya na wá, ba Yaisu Almasiihu. ³Tara enjkale antara ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde na keni bademme anjwa am nane.

⁴Yá bakurá una, geni a badakuruka ura umele ba dey an elva emtakemtake. ⁵Ma baaka ba ire-aaruwa am dagave á kure keni, am ervaunđe-aaruwa yá á ba am dagave á kure. Daaci yá higa jipu áte kure adaba duksa bademme kwá anjwa maganá á ba áte unjule-aara, antara adaba dzanđzanjire á fetarfe á kure áte Yaisu Almasiihu.

Shifa jirire wá, á ba am Yaisu palle

⁶Ba seke una ni lyakurvalya Yaisu *Almasiihu ge Yaakadadire na wá, zlaláva á kure keni a gevge ba seke una á kataná nane. ⁷Ba seke nafa, máki á wálá, á vela slalwe-aara á dem haha lauktu á tse degdege na wá, ge kure keni ba estuwa, njawinja degdege am erva-aara, ekhyawanaaka fetarfire á kure, dabaudaba á ba áte una ta mbakurseme na. Slafawannaaslafa we á kure ge Dadaamiya ba kelaazare.

⁸Faufa hyema geni a kedakuraaka ura umele ba dey an diya na tá mbesa emnde á ba am duniya na, baaka nampire-aara dekideki, adaba saaka á sawa aza Yaisu Almasiihu, á sawa aza jini-aha antara male-aha-aatare. ⁹Ba Yaisu Almasiihu palle una a de eksa Dadaamiya am njá-aara bademme. ¹⁰Daaci am nja á kure antara Yaisu na wá, shakuransha duksa bademme am shifa á kure. Nane wá, malika-aha na tá an hakuma am samaya bademme, tá á ba am erva-aara.

¹¹Gakurevge tsawe palle antara Yaisu Almasiihu wá, dakuremda am shedekwe. Amá dema am shedekwe na tá maganá emndimagwaha-ka, á maganá Yaisu Almasiihu an hakuma-aara. Amaana: a mbedakurse ervaunđe á kure na ndza á dákurá á dem haypa na. ¹²Am sarte na ta magakuraa baptisma, una nanna á mára una ni kwa tsetaa am faya átirpalle antara nane. Fakurtarfe geni Dadaamiya a tsante nane am faya an hakuma-aara, fakurtarfe geni á de tsakurtetse kure keni. ¹³Werre, ndza kwa ba seke emtsa-aha am ice á Dadaamiya adaba haypa-aha á kure, antara adaba ndza diyakurka shairiya-aha-aara. Amá kina wá, Dadaamiya a vakurtaa shifa anwaslire átirpalle antara Yaisu Almasiihu, a naba yamiyaare haypa-aha á miya bademme. ¹⁴Haypa-aha nanna wá, ndza ba seke

gema áte miya, hyephye ge mbedamiya am shairiya. Amá Dadaamiya a naba yamiyaa gema ñanna, á ndavamiyuka mazla-aara afaba emtsa á Yaisu Almasiihu áte dzaŋgala. ¹⁵ A ganaa á ba áte dzaŋgala ñanna midalire arge jini-aha antara male-aha-aatare bademme, a sluwatervaahe, a jaterse zherwe á katafke á emnde bademme.

¹⁶ Máki estuwa, a mberzarakurka geni labara kwa za una? Bi labara kwa sha una? Labara magakurka muñri na? Bi náza ja tere na antara kwaskwe á puwansepuwe? ¹⁷ Bademme á una-aha ñanna ndza miyenne-aareka emtsaade, ndza ba ge ufa duksa shagera na á de sawa na. Duksa ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Tá aŋkwa emnde umele, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde na wayarka gálá ire, tá aŋkwa baterán ge emnde umele keni geni gálá ire wá, shagerka, tá baterán ge emnde geni a yekaryeka an zhera á malika-aha, wayarwáyá jipu ge bálá názena tá zharaná am shene-aha-aatare keni. Jeba á emnde ñanna wá, ta gala ire ba dey, dzama ire-aatare ba dzama ire á emnde am duniya. Vawaterteka barama ge maga una ñanna am dagave á kure, a tegarakuraaka antara duksa shagera na á katafke á kure. ¹⁹ Itare, ta yiyiye an Yaisu Almasiihu na ñane ire na, emnde na tá faba ñane bademme ta vuwa-aara. Daaci máki mí faba ba ñane, vuwa bademme, dzagwa á ubiya-aha antara perfe-aha tá wálá á ba áte unñule-aara, áte una á kataná Dadaamiya.

Emtsá átirpalle antara Yaisu, tsete átirpalle antara Yaisu

²⁰ Diyakurdiya geni emtsakuramtsa átirpalle antara Yaisu *Almasiihu, daaci baaka hakuma á jini-aha áte kure mazla-aara emtu? Ay ba estuwa wá, labara kwá njá ba seke mága á emnde na diyarka Yaisu Almasiihu na? Labara kwá fatersarfe ge shairiya-aha na a ba itare: ²¹ Gawanávteka ge duksa estuwa, zauka duksa estuwa, fauka erva áte duksa estuwa na? ²² Afaba jeba á shairiya-aha ñanna, tá ndaha ba elva á názena á de zlauzle á ba am duniya na. Ta jansaara ba emnde ge una-aha ñanna. ²³ Ge jirire wá, má ká cena shairiya-aha ñanna wá, ká cenán ba seke náza vante eŋkale ge ura. Afaba a ba itare: sey kwá maga duksa ba kwakya ge faba Dadaamiya, sey kwá ganaaga ire á kure ba shagera, kwá ámbera maganá laruwa ge ire á kure. Amá una-aha ñanna bademme á de melakuruka feki feki geni kwá kwarukware ervaunfde á kure am emtaŋkire á názena á kátá maganá vuwa á kure bademme.

3

¹ Diyakurdiya geni Dadaamiya a tsakurtehe am faya átirpalle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Adaba una nanna tatayautátaya kazlaŋa na am samaya am tate na aŋkwa á njá Yaisu Almasiihu am naɗafa á Dadaamiya. ² An eŋkale á kure baɗemme, dzamaudzama ba kazlaŋa na am samaya na, dzamauka kazlaŋa na am duniya. ³ Adaba diyakurdiya geni shifa á kure werre na wá, emtsamtsa, Dadaamiya a tsakurtehe átirpalle antara Yaisu Almasiihu. Daaci shifa á kure aŋwaslire aŋkwa antara Yaisu Almasiihu, a shebakuranvehe ge Dadaamiya ázeŋara. ⁴ Ge jirire wá, shifa á kure ba Yaisu Almasiihu. Má de jesarja nane, kure keni kwá de jesarje an nane átirpalle am yaikkire-aara.

Zláláva werre antara náza vatena

⁵ Adaba una nanna, shagerkire á názena jauje am ervaunɗe á kure na sawansese baɗemme, a gevge ba seke lipa á katafke á kure. Yawanya dakarire antara gwardzire antara mága emtaŋkire na á kátá maganá vuwa á kure baɗemme, antara waya duksa an ervaunɗe á kure baɗemme. Adaba má kwá waya duksa an ervaunɗe á kure baɗemme, duksa nanna gevge ba seke dadaamiya á kure. ⁶ Kwaya nane názena ni á piyaterte ge emnde geni a faransareka ge Dadaamiya. Adaba una nanna tá aŋkwa am ervaunɗe á Dadaamiya. ⁷ Kure keni, am sarte na zlaɓe sakurseka am duksa-aha nanna, zláláva á kure ndza ba estuwa.

⁸ Amá kina wá, puwanvepuwe kazlaŋa-aha na baɗemme, mága ervaunɗe, mága kemaŋgerire, zlazla ura antara elva yaihyaihe. ⁹ Magawaterka fida ge emnde, adaba kure sakuresse am zláláva werre, puwakuranvepuwe kazlaŋa werre baɗemme, ¹⁰ kwa eksante zláláva umele aŋwaslire. Una nanna keni a eptsakurantaa ba Dadaamiya. Ba nane una a de gakuranvege ervaunɗe á kure aŋwaslire ba kelaazare, geni á gevge ba seke náza-aara, daaci kwá de diyeddiye Dadaamiya ba shagera. ¹¹ Daaci estuwa, baaka una Yahudiya-aha, una emnde á jeba umele. Baaka una emnde na ta am sheɗfekwe, una emnde na ta baaka am sheɗfekwe. Baaka una emnde na weraaka ire-aatare, una emnde na tá á kataliya á emnde baɗemme. Baaka una nave-aha, una emnde na tá kwará ire-aatare. Baɗemme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya. Adaba ba Yaisu *Almasiihu palle una ura yaikke, aŋkwa á njá am ervaunɗe á emnde-aara baɗemme.

¹² Diyakurdiya geni zuŋŋwe a wayakurtaa ba Dadaamiya emtsaɗe, daaci a naba dzerakursehe geni kwá gevge

emnde-aara. Adaba una nanna, gawevge emnde a zervarze, emnde a maggwire á sawa am ervaunċe, gawevge emnde a kemaare, emnde a ga ire á katafke á emnde umele, ira emnde a farvaunċe. ¹³ Faufa ervaunċe am dagave á kure. Má ura a naba magakurte emtanċire, naba yawanarye haypa-aha-aara. Yaakadada á miya a naba yamiyaare ge miya. Adaba una nanna, kure keni yawateraarye ge emnde umele. ¹⁴ Duksa yaikke wá, wayawavewayaya am dagave á kure. Adaba ba wayava palle una á jatermaare ge emnde bademme. ¹⁵ Hairire na a vakurtaa Yaisu Almasiihu na wá, yawanya a shapteshe am ervaunċe á kure. Adaba Dadaamiya a dñhakur ba ge una nanna, geni kwá gevge ba seke vuwa á ura palle. Daaci slafawanaslafa we á kure ge nane. ¹⁶ Yawanya a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am vuwa á kure. Tsahautsáha ba shagera am dagave á kure. Fawanemfa am vuwa ma ge ware á kure keni am dagave á kure, an ilmu na a vakurtaa Dadaamiya. Galaugala Dadaamiya an jabura, galaugala an lahe á emnde-aara, galaugala an lahe na ni kwa jansaare an hakuma á Shedekwe Cufedċe. Galaugala Dadaamiya an lahe-aha nanna kwá ámbera slafaná we á kure an higa am ervaunċe. ¹⁷ Slera á kure antara názena kwá ndahaná kure bademme, magaumága an zhera á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Slafawanaslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an zhera-aara.

Shairiyya-aha geni a njarinja emnde a fetarfe áte unñule-aara

¹⁸ Ekkure nwashá-aha, faufa zherwe áte zala-aha á kure, ba seke una á zlayater ge emnde a dñaba Yaakadada. ¹⁹ Ekkure keni zala-aha, wáyáuwayaya an nwashá-aha á kure, fauka zladá áte itare.

²⁰ Kina wá, yá elvan ge kure egdzara: Fawatersarfe ge dada-aha a kure antara mama-aha a kure am duksa bademme. Adaba má kwá maga una nanna, Yaakadada wayaawaya jipu. ²¹ Ekkure dada-aha á egdzara, fauka zladá áte egdzara á kure ba dey, adaba má estuwa, á de njezla ervaunċe á egdzara jipu.

²² Yá elvan ge kure kina nave-aha: Fawatersarfe ge dada-aha á kure am duksa bademme. Magawaterka slera adaba ice-aatare geni tá de zlebakurzleba, amá magawateranmaga slera an ervaunċe á kure palle adaba fa-zherwe á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. ²³ Ma ta fakuraare ba slera-ara keni, magaumága an ervaunċe á kure palle ba seke ta fakuraara emnde-ka slera nanna, kwá maganán ba ge Yaakadada Yaisu Almasiihu. ²⁴ A viyakuraareka geni

ba Yaakadada Yaisu Almasiihu una á de vakurte lafa á kure. Názena a fater ge emnde-aara am samaya na wá, á de vakurteva ge kure keni. Daaci edda á kure na kwá maganá slera kina wá, ba Yaisu Almasiihu. ²⁵ Amá edda una á magá emtaᅅkire, ᅅane keni á de pelansepele Yaakadada emtaᅅkire-aara ma ware edda-aara keni, aᅇaba Yaakadada wá, á de eggerka emnde dekiᅇeki.

4

¹ Yá elvan ba ge kure dada-aha á nave-aha: ᅅawateraᅅa nave-aha á kure an jirire, magaumaga antara itare an ᅅᅅule-aara. A viyakuraareka geni kure keni aᅅkwa Edda á kure am samaya.

Magaumága maduwa

² Yawánka mága maduwa dekiᅇeki, ekkudauka ge maga maduwa kwá ámbera slafaná we á kure ge Dadaamiya. ³ Má kwá maga maduwa á kure wá, magaumága maduwa arge ᅅere keni, geni Dadaamiya a vaᅅerteva barama antara nara shagera ge balatera waazu á elva-aara ge emnde, ᅅa palaternaapala jirire á elva á Yaisu *Almasiihu na ndza an shebe werre na baᅇemme. Diyakurdiya yá am danᅅay kina keni, ta siya aᅇaba ba una ᅅanna. ⁴ Magaumaga maduwa geni a meliyumele Dadaamiya, ya palaternaapala elva-aara ge emnde an ᅅᅅule-aara.

⁵ Magaumága eᅅkale am zlááva á kure am dagave á emnde na zlaᅇe daᅇarka Yaisu Almasiihu. Keᅇawanaaka sarte shagera na a vakurtaa Dadaamiya geni kwá melaterumele na. ⁶ Tsatsawanaatsatse elva am mbuwe á kure ba shagera, a gevge emtake ba seke izhe. Diyaweddiye geni kwá de vanta estara jawapa shagera ge edda una á de ndava elva ázekure baᅇemme.

Ga use á Paul am halavuwa á elva

⁷ Tikikus, ba ᅅane una egdza emmemiya na wayamiwaya jipu, ᅅane keni aᅅkwa á maga slera á Yaisu *Almasiihu an ervaᅅᅇe-aara palle, ᅅere antara ᅅane wá, ᅅá maga ba slera á Yaakadada palle. Á de bakuránba ᅅane labare-aaruwa baᅇemme. ⁸ Yá bela ᅅane á dezekure, geni á de bakuránba ᅅane labare á ᅅere, á de vakurte antara ndzeᅇa. ⁹ Ya aᅅkwa bela Unaizimus egdza emmemiya na wayamiwaya jipu na á duwa antara ᅅane á dezekure. Unaizimus wá, palle á kure ba ge kure, ᅅane keni ba sleᅇaba Yaisu Almasiihu an ervaᅅᅇe-aara palle, tá de bakuránba itare názena á magavá áhuna baᅇemme.

¹⁰ Tá aṅkwa gakur use-aatare tara Aristarkus, ṅane una ṅa kerde am danḡay, ta antara Markus ṅane palle á kudere-aha-ṅara ge Barnabas. Má dámda Markus á dezekure wá, lyauvalya á ba an higa ba seke una ndza ya ndakurndaa na.

¹¹ Áṅkwa á gakur use-aara Yaisu na tá dahaná an Yustus na ṅane keni. Sey ba emnde keye ṅanna njanṅe am Yahudiya-aha una tá aṅkwa maga slera antara iya áhuna ge sa emnde á sem *kwara á Dadaamiya. Ba itare una tá aṅkwa vite ndzedá jipu ahuna. ¹² Á aṅkwa gakur use-aara Aipafras keni, ṅane keni palle á kure ba ge kure, sleslera á Yaisu Almasiihu. Ba kelaazare á maga ba maduwa arge kure an ervaunḡe-aara palle, geni kwá tsaatse dzaṅdzaṅe, kwá gevge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya, antara geni kwá dabetedaba názena á kataná Dadaamiya. ¹³ Yá aṅkwa zharaná á ba an ice-aaruwa wáva-aara ge magakuru slera ge kure antara emnde á Lawdikiya, antara ge emnde á Hiyairapaulis bademme. ¹⁴ Tara Lukas, dauktar á miya na wayamiwaya jipu na, ta antara Daimas, tá aṅkwa gakur use-aatare itare keni.

¹⁵ Gawaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá am Lawdikiya. Gawanga use-aaruwa ge Nimfa keni antara emnde a fetarfe na ta jahava á mbaaara na bademme. ¹⁶ Ma ndakursendahe nalmesheri na am dagave á kure wá, vawaterteva ge aiklaisiya á Lawdikiya keni, itare keni a de ndarndaha am dagave-aatare. Emnde á Lawdikiya keni, a velarakurtevela umele na ta shanaa itare na, geni kure keni kwá se ndaha una ṅanna zlaḡe ádaliye am dagave á kure. ¹⁷ Bawanánba ge Arkipus wá: Slera na a faara Yaakadada Yaisu Almasiihu geni a magannaamaga na wá, a ewwáva geni á zlannaazle.

¹⁸ Am tate na náwa ṅane na wá, yá aṅkwa puweta ba iya Paul an erva-aaruwa geni yá gakur use. A viyakuraareka geni yá am danḡay na. A vakurteva Dadaamiya hairire.

Zunḡwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anḡkwa puwaná ba iya Paul, nḡ antara Silwanus, ira Timaute. Nḡ puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ḡgurna, á vakurteva hairire.

Nḡ á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

² Nḡere, nḡ anḡkwa slafaná we á ḡere ba kelaazare ge Dadaamiya adaba kure bademme. Ba kelaa má nḡ anḡkwa maga maduwa á ḡere ádeza Dadaamiya, nḡ anḡkwa yehakuryeha kure keni am hude-aara. ³ Am maduwa á ḡere ḡanna, nḡ anḡkwa yeha názu kwá anḡkwa maganá kure adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáva á kure ge mága hayavire adaba zhera-aara, ira tama yaikke na kwá anḡkwa maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme. ⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, ḡere nḡ anḡkwa slafaná we á ḡere ge Dadaamiya adaba kure na wá, adaba ḡa dise á ba an diye geni a wayakurtaa ḡane, a dzerakursaa ḡane ge kwa emnde-aarire. ⁵ Am sarte na ḡa balakuraa labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na wá, banḡerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza ḡa bakurnaa an hakuma á Shedekwe Cudedde. Nḡere diyanḡerdiya geni bademme á názu nḡ bakurná ḡere ḡanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza ḡa maganaa ḡere ázekure na, ḡa wayakurante ba shagerire. ⁶ Ekkure wá, dḡabakurtedḡaba sera á ḡere, dḡabakurtedḡaba náza á Yaakadada keni. Adaba shakurushe zladḡa kwakya adaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Shedekwe Cudedde na.

⁷ Daaci, an una ḡanna wá, kwá anḡkwa á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme. ⁸ Adaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am slede bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una ḡanna ma ndahanḡerka ḡere keni ba kalle. ⁹ Tá anḡkwa ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyanḡervaahe, kwa

ṅaṅeṅaa á ba an jirire am sarte na ṅá am mba á kure. Zlabe tá aṅkwa á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba dekideki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa aṅkwa á maganá slera ba ge ṅane na ni an shifa na. ¹⁰ Ira paka na ni kwá aṅkwa pakaná kure Egdza-aara na ni watse á eptsa á sawa am samaya na. Egdza-aara ṅanna wá, ba Yaisu na ndza a tsantaa ṅane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare ṅanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunḡe Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

2

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á ṅere ádezekure na gavka dey. ² Diyakurdiya geni ba lauktu ṅá dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlaṅerse emtsaade, magaraṅeránmaga palase kwakya am Filipi. Daṅeremde ázekure keni, ṅa de beraa ba kelaade-aha zlabe ádaliye kwakya, aley Dadaamiya a faṅerem ndzedá keni kwakya am vuwa, geni ṅá balakursebale labare á higa na a sawa ázeṅara na. ³ Waazu na ṅá magaterá ṅere ge emnde na wá, gevka elva á fida, baaka elva á daṅṅwire am huḡe-aara, ma zlerma keni baaka am huḡe-aara dekideki. ⁴ ṅere wá, ṅá bala ba názena á kataná Dadaamiya, adaba zuṅṅwe a habazesaa ṅane názu am ervaunḡe á ṅere, lauktu a faṅerar de balatera labare á higa ṅanna ge emnde. Estuwa ṅere keni ṅá bálá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Adaba ṅane wá, diyaadiya ervaunḡe á ṅere. ⁵ Ba kure keni diyakurdiya ganakini baṅerakuranka elva-aha na emtakemtake áte we ge badakurbada an ṅane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme. ⁶ Emtu kwá kurken ndza ṅá kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, katanṅerka ṅere yaikkire ma ázekure, ma áza emnde-ara keni dekideki. ⁷ Má áte jirire wá, ma andze ṅá naba marakuranmárá hakuma á ṅere ge kure, adaba ṅere ṅa emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslaṅerka ṅere una ṅanna dekideki, baira am sarte na ṅá ázekure na, ndza ṅa marakuraa ba tsekadḡire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara. ⁸ Adaba ṅa wayakuraa ṅere an ervaunḡe á ṅere palle na wá, ba shifa á ṅere keni ndza wayaṅerwaya ṅá yainya adaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, ṅa de balakursaa ṅere na, amá ndza ṅa wayakurte ba seke

shifa á ñere. ⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zlaɓe viyakurarka zlaɗa á slera na ndza ña shanaa ñere am dagave á kure am sarte na ndza ña de ɓalakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza ñá maga ba slera geni ñá shansha ba názu ñá zanuze ge we á ñere keni, geni a ganjerefka gwatama arge kure.

¹⁰ Emtsaade wá, kure kwá diya ba njiinja ge seyde-aha á ñere, Dadaamiya keni diyaadiya baɗemme geni ndza shagera zláála á ñere am dagave á kure, ndza ɓaaka duksa mándzawe na ña maganaa ñere, ndza emtake njá á ñere áte kure baɗemme. ¹¹ Ekkure baɗemme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza ña magakurán ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara, ¹² ndza ñá vakurte sawari-aha gergere, ñá ekhyakurá erwaunde, ba kelaazare ndza ñá bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a ɗahakur ge de nja antara ñane am zlan-na-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlaɓe áɗaliye wá, ñá yainka slafana we ge Dadaamiya aɗaba ñane: Am sarte na ndza ña de ɓalakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvaahe, kwa lyevaahe an erwaunde á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba ñane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na. ¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhera á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Aɗaba tá aɗkwa shakuruwa ba emnde a larde á kure zlaɗa seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zlaɗa ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ¹⁵ Degiya ba Yahudiya-aha ñanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta cebaa nabi-aha werre na. Kina keni tá aɗkwa maganjerá palase ge ñere ma áme keni baɗemme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde baɗemme, tá maga ba názu wayaaka erwaunde á Dadaamiya ɗekideki na. ¹⁶ Aɗaba ta ettapa baɗemme ge piyanjerte de ɓalatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba umele. Itare keni wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare ñanna jauje ge ndzeɗa, nahetenaha am erwaunde á Dadaamiya mazla-aara, tá de ñezleka am shairiya á Dadaamiya ɗekideki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlaɓe áɗaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, ñere ekhyaaka erwaunde á ñere ɗekideki, ire á ñere á ba ázekure. Baaka pute na

maganerka n̄ere geni a shan̄eransha de tsakurartse na. ¹⁸ Ge eptsa ádezekure na wá, n̄ere ndza wayan̄erwáyá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shanansha eptsa ádezekure na, amá bademme una n̄anna ndza a piyetaa ba Shaitaine. ¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázeñere ge melan̄eru ge fa tama á n̄ere áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á n̄ere; zabe ádaliye gakurevge dalila á gedá á n̄ere má de samsa Yaisu *Almasiihu. ²⁰ Una ba estuwa, n̄á de gedetegedá adaba kure, n̄á de higa á ba áte kure.

3

¹ Am haraare cenan̄eránka labare á kure d̄ekid̄eki, dzegwan̄eránka n̄ere farvaun̄de mazla-aara. Daaci n̄a naba njante, a ba n̄ere: Ambane n̄á bela Timaute ádezekure, n̄ere n̄á njinja emtsaade an ire á n̄ere am Ataina. ² Timaute na n̄a belanaa n̄ere á dezekure na wá, n̄ane egdza emmemiya na n̄á an̄kwa maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. N̄a belanaa n̄ere ge de fakurem ndzedá am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu. ³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zladá na kwá an̄kwa bashaná kure na. Má ba zladá wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe. ⁴ Am sarte na n̄a ázekure keni, ndza n̄a ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí ñezleka am zladá. N̄ane una a shaa kure am iga á n̄ere na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme. ⁵ Adaba una n̄anna dzegwanánka farvaun̄de mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenan̄ervacena n̄ane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á n̄ere gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezeñere, a san̄eraa labare emtakemtake á sawa ázekure, a ban̄erantsa n̄ane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyávre am dagave á kure. A ba n̄ane zabe ádaliye: Shagera ervaun̄de á kure áte n̄ere, kure keni kwá kumá ba kwa nan̄erhe an ice, seke una ni n̄ere keni n̄á kumá ba puwete ice áte kure na. ⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, n̄a ba palase, antara zladá na n̄a naana n̄ere na, aley am sarte na saasa Timaute ásezeñere, bademme saasa higa á n̄ere adaba labare á fetarfire á kure na n̄a cenán̄cena farfe na. ⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am n̄ere mazla-aara, adaba diyan̄erdiya geni tsakuraatse degdege, emtake n̄á á kure an Yaakadada. ⁹ Adaba n̄a shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma

ɲá slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba názara keni. ¹⁰ Vayi vacika ɲá ɲala ba Dadaamiya geni á melanjerumele ɲá daada á de zharakurzhará, we á ɲere una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlaɓe kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vanjertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhárá na. ¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá waya emnde bademme, ba seke una ni ɲá anƙwa wayakurá ɲere na. ¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzedá, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaunƙe-aatare, ɓaaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cufedƙe á ba an jirire áza Dadaamiya.

4

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

¹ Náwa elva na ɲá zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwaranjerakursekwáre bademme geni tá ɲjá estara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyanjerdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una ɲanna, amá ɲá anƙwa á ɲalakurɲála zlaɓe ádaliye an zhara á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlaɓe adaliye á de katafke á de katafke. ² Náwa názu ndza a kwaranersaa Yaakadada Yaisu ge ɲere. ɲere keni ɲa kwarakursaa á ba an ndzedá-aara diyakurdiya bademme. ³ Názu á kataná Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cufedƙe á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire. ⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe ɲá mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na. ⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka áƙaba ndzedá á mbagrire seke una ni tá anƙwa maganá emnde na ƙabarka Dadaamiya na. ⁶ Ma ware á kure keni a maganáka kelaadire an gwardzire ƙekidƙeki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure ƙekidƙeki. Baira ge kure, ɲá fantau vatene-ka ge bakuránba-aara, ndza fanerakuremfe am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire ɲanna. ⁷ Dadaamiya ƙamiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a ƙamite ge gev emnde-aara, ge nja am cufedƙire. ⁸ Kwáye ɲane elva ɲanna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shedƙewe Cufedƙe na.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma

bañerakuránka elva ñanna mázla-aara keni ba kalle. Adaba ba kure an ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávire. ¹⁰ Ba kina keni má ba háyávire wá, a'aa kure kwá áñkwa emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na baðemme. Aley keni ñere ñá bakurá ba magaumága zlaðe ádaliye á de katafke. ¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaagusa ðekideki ge tátaya nja áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara. ¹² Daaci má kure gakurevge estuwa wá, ba emnde na zlaðe fartarka áte Yaisu *Almasiihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de ñaleka duksa áze itare.

Vaci eptsa á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu ñá bakurná ñere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na ðaaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na. ¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsettse am fáyá. Estuwa, mí naba fetarfe zlaðe ádaliye geni emnde na tá emtsa am fetarfire na wá, Dadaamiya keni á de tsatertetse geni tá de njá antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza ña shanaa ñere áza Yaakadada, a ba ñane wá: Vaci eptsa-aara á sawa am samaya ñanna wá, watse mí desá mi-ka zunñwe arge emnde na emtsaremtsana, á bina. ¹⁶ Vacite ñanna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una ñanna maa, tá de tsettse emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáyá, ¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalle antara miya emnde na watse má an shifa na baðemmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye ñane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge ðekideki. ¹⁸ Kwa cenáncenka-he una baðemme? Ekhyawakhya ervaunðe á kure an elva ñanna ma vaatara keni am dagave á kure.

5

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha ñanna átekwa na maa, kure, ma bañerakuranka

mazla-aara keni ba kalle. ² Adaba kure keni diyakurdiya bademme, geni vacite na Yaakadada á de eptsá á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle. ³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, ankwá hairire na, kedá-aatare ba ge dekideki na keni á de tsekwateraare á ba am sarte nanna, am bressire ba estuwa seke má á tsekwaara yá egdzere ge mukse á hufe. Vacite nanna wá, watse baaka nezla-aatare dekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte nanna am bressire ba estuwa. ⁵ Bademmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlalá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bademmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlalá am tabedammire á vayiya na.

⁶ Adaba una nanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamiyanteka enkale á miya an duksa umele dekideki. ⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vayiya na hare. Am larde-aha á miya, enkale am ire á emnde tá weshante á ba an vayiya nanna. ⁸ Amá miya wá, samiyesse am vayiyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Adaba una nanna, njawaminja an enkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyávre. Duksa-aha nanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlafe adaliye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de nezlamisenjezle Dadaamiya ba ge dekideki na. Táma nanna keni gevge ba seke tunkur ge tsufa ire á miya. ⁹ Njauminja ba estuwa, adaba Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervaunde, amá a dzeramise geni á nezlamisenjezle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa adaba miya. Ndza a emtsaa adaba miya geni watse mí de njá kerde antara nane. Una ma emtsamimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaade keni, watse mí de njá kerde má eptsapta á sawa. ¹¹ Kwa cenanceneka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedá am vuwa ge ura umele an nane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá ankwá maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, njá ankwá á njalakuñála: taslawa á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na. ¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure adaba slera na tá maganá itare am dagave á kure na.

Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Njá ankwá á njalakurnjála zlaɓe ádaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawá á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedá am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka payda-aatare; fawaterfe ervaunde ge emnde bademme. ¹⁵ Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, eptsawannaaka emtaŋkire ge ura an emtaŋkire. Arge una njanna wá, ma vaatara keni wavauwáwa ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una njanna áte emnde bademme.

¹⁶ Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure. ¹⁷ Magaumága maduwa, icawanseka dekideki. ¹⁸ Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtaŋkire keni. Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

¹⁹ Piyawanteka dekideki ge Sheɓekwe Cufedɓe slera-aara. ²⁰ Estuwa, má ura á ndahá nabiyire keni, ep-sawanaaka elva-aara. ²¹ Ma uwe keni lawanaale emtsaɓe ba shagera, lauktu kwá njanaŋa una shagera am huɓe-aara. ²² Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am huɓe-aara.

²³ Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba njane zlaɓe adaliye emnde cufedɓe bademme, am enkale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure dekideki vaci eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Dadaamiya na a dzerakursaa njane ge gakurve emnde-aara na wá, njane á eptseka elva-aara dekideki, á de gakuranvege ba njane una njanna.

²⁵ Nja baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: maga-umága maduwa arge njere keni.

²⁶ Gauga use-aha á njere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe. ²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ngurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Silwanus, ira Timaute. Nǎ anƙwa gakur use ge kure emnde á Dadaamiya an Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na.

² Tara Eddemiya Dadaamiya tá an Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Shairiya á emnde vaci eptsá á Yaakadada Yaisu

³ Nǎ baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Nere wá, ma vaatara keni sey nǎ yanka slafaná we á nǎere ge Dadaamiya ádaba kure. Una zlaya jipu, adaba farfe zlabé adaliye fetarfe á kure áte Yaisu *Almasiihu, háyávíre na am dagave á kure keni farfe ba kwakya. ⁴ Adaba una nǎanna, nǎere nǎ higa á ba an higa ge ndaha labare á fetarfire á kure áza emnde á Dadaamiya baɗemme, adaba tá shakuru zlaɗa kwakya, aley gazlakurka ɗekidɗeki, kwá á ba an fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu.

⁵ Una nǎanna á maramiya shairiya á jirire na watse á se maganá Dadaamiya áte emnde na. Iyau, ba kwakyire á zlaɗa na kwá anƙwa bashaná kure kina na keni, á maramiya ba duksa, geni kure hyaikurephye emnde a dem zlanǎ á Dadaamiya, zlanǎ na kwá anƙwa basha zlaɗa adaba nǎne na. ⁶ Una ba jirire, Dadaamiya wá, á de kyá shairiya-aara á ba áte jirire. Nǎne á de eptsaternaaptsa zlaɗa nǎanna ge emnde na tá anƙwa magakurá palase kina na. ⁷ Amá kure emnde na kwá anƙwa shá zlaɗa am erva-aatare kina na, antara nǎere, ge miya wá, á de vamiteva puwansepuwe, má eptsaptsa Yaakadada Yaisu á sa am samaya antara malika-aha-aara tá an ɗemɗemire na. ⁸ Má watse á sáwá Yaakadada Yaisu nǎanna wá, á de sáwá am dagave á nara á kára yaikke, ge se kya shairiya á emnde na ɗabarka Dadaamiya, antara emnde na eksaranteka labare á higa, elva á Yaakadada á miya Yaisu na. ⁹ Ba seke bikere-aatare, Dadaamiya á de faterare laruwa yaikke, tá de njá am laruwa nǎanna ba ge ɗekidɗeki, yiyye an nǎne, tá de puweteka ice-aatare ɗekidɗeki áte sleksire á Yaakadada á miya an daradza-aara jipu na. ¹⁰ Baɗemme á una-aha nǎanna á de magava ba vaci á eptsá á Yaakadada Yaisu á sa

am samaya. Vacite ñanna, bademme á emnde na ta fetaare áte ñane wá, tá de gálá ba ñane á ba an ká kwara, tá de edfema bademme. Daaci, kure wá, watse kwá ankwá am dagave á emnde ñanna keni, adaba eksakuranteksa elva-aara na ndza ña balakursebale na.

¹¹ Adaba una ñanna wá, ma vaatara keni ñá yanka ñála Dadaamiya adaba kure. Ñá ankwá ñala ba ñane geni á gakuranvege zlalava á kure áte una a dzerakurse geni kwá zlalá estuwa. Ñá ankwá ñala zlafe adaliye geni a melakurumele ge mága názu kwá kátá maganá kure ge shagerire, antara slera na kwá ankwá maganá adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. Ñá ankwá ñala zlafe geni a magakuránmaga una-aha ñanna an hakuma-aara. ¹² Daaci, adaba ngurna á tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu na wá, bademme á emnde tá shánsha gálá Yaakadada Yaisu adaba kure. Kure keni, watse tá galakurgála emnde adaba ñane.

2

Sesse á edda una zlazladá hala-aara na lauktu á de sawa Yaisu

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kwarakursá ya áte sarte a eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na, watse bademme á miya mí de jammeje ázenjara na. Ñá ankwá ñalakurnjala, taslawá á kure, ² ma a se bakurnaa ware geni hyephye sarte á tsekwa á Yaakadada keni, kure magauka najipu-aara emtsaade, gazlauka dekideki. Una ma edda-aara a se balakurse am nabiyire, ma kwa cenanaa am waazu á malum-aha, bi watse á de bánba ura umele geni ndza a puwetaa ba Paul, dabauka kure dekideki. ³ A kedakuraaka ura umele ba dey sele, adaba vacite ñanna á de sawka am tsekadfire ba estuwa. Am sarte ñanna, emnde kwakya watse tá de dzámka áte Dadaamiya dekideki. Zlafe adaliye keni sey má sesse edda una mándzawe hala-aara na watse tá dá ba ñane zunjwe á dem tate á shá zladá á emnde a mága haypa na. ⁴ Má sesse edda una mándzawe hala-aara ñanna maa, watse á ganvege ire-aara ba seke Dadaamiya, watse á piyatertepiya ge emnde bademme geni a yaránya názu tá ankwá kezlán ugje na bademme, una ma emnde na tá ankwá kezlán ugje ge Dadaamiya an jirire na, ma emnde na tá kezlán ugje ge uwe keni, bademmire á emnde. De bá am mashidi á Dadaamiya na yaikke na keni, watse á naba duwa ñane á de njá am huđe-aara, geni emnde tá kezlán ugje ba ge ñane palle na. ⁵ Ábi am sarte na yá ázekure keni, ndza ya

ndakurnda duksa nanna bademme. Una nanna dedde am ire á kure emtu?

⁶ Amá kina wá, zlafe anjwa názu a piyetaa lámare nanna ge mágava kina. Kure keni diyakurdiya una nanna bademme. Estuwa, sey má hyephye sarte na a tsanaa Dadaamiya na, lauktu á de sesse edda una mándzawe hala-aara nanna áte parakkire. ⁷ Adaba ba kina na keni, nane á ba átira mága emtanjire-aara nanna am ervaunđe á emnde kwakya, amá emnde nanna diyarka emtsaafé. Watse á sawa, amá zlafe kinaka emtsaafé, sey má Dadaamiya ndansendahe ge edda una ni anjwa á piyantepiya na, geni a yanánya barama. ⁸ Am iga á una nanna wá, daaci á de sesse nane. Amá á se kedanaakeda Yaakadada Yaisu *Almasiihu á ba an effeya na watse á segashe am mbuwe-aara na, má samsa nane an hákuma-aara á sawa am samaya. ⁹ Sawa á edda á hala nanna wá, watse an hákuma á Shaitaine, á se mára nalaama-aha gergere, an najipu-aha gergere, amá watse bademme ba fida. ¹⁰ Má samsa nane wá, á se maga jeli á emtanjire gergere ge jateraa enjale ge emnde na tá áte unjule á kefa na. Daaci tá de kefa náza ba ge dfekideki, adaba itare kwalarevkwale ge dába jirire, wayarteka geni jirire á lya ura am lámare nanna. ¹¹ Adaba yarnaaya jirire á Dadaamiya na wá, Dadaamiya keni a naba magaa hákuma-aara áte itare, a hefateraa enjale, ta naba fetaare áte duksa na fida ba dey. ¹² Kwa cenánceneka-he una bademme? Daaci bademme á emnde na ervaunđe-aatare yanaaya fetaare áte jirire, tá kátá mága ba emtanjire bademme na wá, tá de njezleka vaci shairiya.

Dadaamiya a dzerakurse ge lyakurselye

¹³ Nere wá, ma vaatara keni njá yanka slafaná we ge Dadaamiya adaba kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Dadaamiya wá, wayakurwaya, ndza a dzerakurse kwaye zlafe am fantaufe á duksa bademme, geni watse á lyakurselye an hakuma á Shedekwe Cufedde. Estuwa a gakurvaa nane emnde-aara, adaba kure eksakuranteksa jirire-aara. ¹⁴ Adaba una nanna Dadaamiya a dakurte am sarte na na de balakursaa labare á higa na. Daaci kure keni, watse kwá á ba an slede á kure ge higa antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu am yaikkire-aara na an daradza jipu na.

¹⁵ Adaba una nanna, tsawaatse ba degdege am fetarfire á kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Nawanaaŋa ba shagera názu na kwarakursaa nere na bademme, ma una ndza na kwarakurse á ba an we, ma una ndza na puwakurte áte nalmesheri keni, a seska am ire á kure dfekideki.

¹⁶ Eddemiya Dadaamiya wayamiwaya. Am ngurna-aara a naba vamite tsekadfire am ervaunđe názá ba ge dekideki, anƙwa á melamiyumele ge fete táma á miya áte ɲane. ¹⁷ A fakuremfa ba ɲane palle, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu tsekadfire am ervaunđe; ma vaatara keni a varakurteva ba itare ndzedá ge ndáhá názu shagera, ma ge mága duksa jirire keni baɗemme.

3

Magaumága maduwa arge ɲere

¹ Anƙwa duksa palle jauje, egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ɲere, geni a hyemhye elva á Yaakadada am sleɗe baɗemme áte watsewatsire. Magaumága maduwa geni emnde keni a farfe zherwe áte elva á Yaakadada ba seke názá á kure. ² Zlaɓe ádaliye, ɲalaunjala Dadaamiya geni a daɲeremka am erva á emnde a mándzawe. Adaba tá anƙwa emnde na yanaaya ervaunđe-aatare fetaare áte Yaakadada.

³ Yaakadada á yakurka an ire á kure. Á de fakurma ba ɲane ndzedá am vuwa, á de tsufakurtsufa am masiba-aha na á de saná shaitaine á sete kure baɗemme na. ⁴ ɲere keni a melaɲerwa ba Yaakadada geni a magaɲerka shaige áte kure dekideki. Diyaɲerdiya ganakini kwá anƙwa maga ba názu ndza ɲa kwarakursekware na, diyaɲerdiya geni kwá de yánka ma vaatara keni.

⁵ A melakurumele Yaakadada Yaisu *Almasiihu am ervaunđe á kure geni kwá diyeddiye háyáva na á wayakurá Dadaamiya an ɲane na. A melakurumele geni kure keni kwá gevge emnde á farvaunđe ba seke ɲane.

Shagera ma ware keni a emmága slera

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu ɲá bakurná ɲere an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ɲá bakurá ba ni: má kwa naa ura fetarfe á maga masefire, ɲane cenaaka elva á ɲere na wá, ura estuwa, naba yawánya tate-aara. ⁷ Ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya sera-aara baɗemme ge nja áte náza á ɲere. Adaba am sarte na ɲá ázekure na wá, magaɲerka masefire dekideki. ⁸ ɲere zaɲerka dáfá áte ura ba dey. ɲere keni ndza ɲá maga ba ɲgedepa á ɲere vayi vacika, geni a gaɲerevka gwatame arge kure ge zaɲeru náza za. ⁹ Una ɲanna keni ndza ɲá magán geni baaka hakuma á ɲere ge zá dáfá áte kureka. Amá ndza ɲa magán ge marakura gáráva shagera. ¹⁰ Am sarte na zlaɓe ɲá ázekure keni, ndza ɲa ndakurndaha baɗemme, a ba ɲere: Má edda-aara kwalevkware ge mága slera, a zeka

ɔ́fá keni. ¹¹ Na ndahanaa áɔ́aba uwe una ɔ́anna? Aɔ́aba ɔ́a aɔ́kwa cena: tá aɔ́kwa emnde na wayarka mága slera ɔ́ekideki na am dagave á kure, slera-aatare ba dem elva-aha á emnde umele. ¹² Náwa elva na ɔ́a baterán ge jeba á emnde ɔ́anna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu: Ekkure keni eksawanteksa mága enjale, magauma mága slera á kure ge gela ire á kure.

¹³ Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, ma vaatara keni yawánka mága maggwire ɔ́ekideki. ¹⁴ Má kwa naa ura ni cenaaka názu ɔ́a aɔ́kwa kwarakursá ɔ́ere am wakita na wá, diyaweddiye edda-aara ba shagera, yawánya tate-aara, geni a jejja zherwe. ¹⁵ Amá wá, eksauka áte kelaadire; ekkure wá, bawanánba áte njá á egdza mamire.

Use antara barka am halawuwa á elva-aha

¹⁶ Yaakadada wá, edda á hairire ba ɔ́ane. Ma vaatara keni a vakurteva hairire áte una a disaa ɔ́ane; a yákuraaka ɔ́eme Yaakadada.

¹⁷ Náwa una wá, yá aɔ́kwa puwaná ba iya Paul an erva-aaruwa mazla-aara ge gakur use-aaruwa zlaɔ́e ádaliye, ba seke una ni yá magán ba estuwa am wakita-aha-aaruwa baɔ́emme na. Kwaye ɔ́ane fantefa erva-aaruwa áhuna.

¹⁸ A hyetehye ɔ́gurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu áte kure baɔ́emme á kure.

Zunḡwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá anḡkwa á puwetá ba iya Paul, ya slebela á Yaisu *Almasiihu na mí fete tama á miya áte ḡane na. Ya slebela-aara adaba ta eksisaa ba itare antara Dadaamiya Slelyamilya. ² Yá anḡkwa puwaktá ge ekka Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba ka fetare áte Yaisu Almasiihu ázeruwa. Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakánmaga ḡgurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Faufa hyema, tsahauka názena á zlaleka an elva á Dadaamiya

³ Am sarte na yá zlalá á dem Makiduniya keni, ndza ya bakánba geni njinja am Aifaisus. Kina keni ya bakánba zlaḡe adaliye: njinja á ba áhuwa, geni ká piyaterantá ka ge emnde na tá kwaraterse názena á zlaleka an elva á Dadaamiya na ge emnde. ⁴ Ká baterná ka geni a yaránya shunḡula á labare á eggye-aha an ervaunḡe-aatare bademme na. A yaránya pákyá *kergema á eggye-aha baaka halavuwa-aara dekideki na. Adaba á melateruka ge emnde dekideki ge mága namaari á Dadaamiya, á saterá ba gá jawe ge emnde. Namaari á Dadaamiya ḡanna wá, mí dise á ba an fetarfire á miya áte ḡane. ⁵ Dalila una ni ká de bateraná ka una ḡanna maa, ba geni a wayarwaya an emnde an ervaunḡe-aatare palle. Ge wáyá emnde umele keni maa, ervaunḡe-aatare a gevge an bara, tá maga ba duksa shagera na á kataná Dadaamiya na, antara tá fetarfe á ba an jirire. ⁶ Emnde umele wá, dzalarevdzále áte unḡule á jirire, yaranya mága shagerire ḡanna, tá shunḡula ba elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. ⁷ Wayarwáya geni tá gevge malum-aha á *tawraita, tá kwaraterse ge emnde á ba an ndzedá, amá ba itare keni tá cenánka duksa ḡanna tá ndahaná ba itare an we-aatare, tá ámbera kwaraterse ge emnde na.

⁸ Diyamidiya ganakini shairiya-aha á Dadaamiya wá, shagera má ura á edḡaba an unḡule-aara. ⁹ Diyamidiya geni Dadaamiya wá, a saterán ge emnde a jirireka shairiya-aha-aara, amá ge emnde na kwalarefkwale daba ḡane. A saterán ge emnde na baaka lyáwá á Dadaamiya am

ervaunĉe-aatare, ge emnde na ta feka zherwe áte ñane, antara emnde a mága haypa, antara ge emnde na ta epsawa názu a ndahanaa wakita-aara, antara ge emnde a ceba shifa á dada-aha-aatare antara mama-aha-aatara, ge emnde a ceba shifa á emnde bademme. ¹⁰ Zlabe ádaliye: Dadaamiya a sateraa shairiya-aha-aara ge emnde a mága gwardzire, antara emnde na tá zlava an zala-aha umele ba seke itare ge muksire; ge emnde na tá ila emnde ge de valateraa am tate umele, ira ge emnde a fida. Dadaamiya a saa shairiya-aha-aara wá, adaba bademme á duksa-aha na á badza názu a kwaramisaa ñane. ¹¹ Bademme á duksa-aha ñanna wá, á kwaramisá ba labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. Labare á higa ñanna wá, á sawa áza Dadaamiya Saksage, ba ñane una edda á barka, a fiyaare de balaterá labare á higa ñanna ge emnde.

Paul á gálá Dadaamiya adaba ñgurna na a maganaa ñane

¹² Yá anĉkwa slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba diyeddiye ganakini watse yá maganá slera-aara an ervaunĉe-aaruwa palle, daaci a naba eksise, a give slebela-aara. Adaliye yá slafaná we-aaruwa adaba ndzedá na anĉkwa á vitá ñane am slera ñanna. ¹³ Werre wá, ndza kwakya elva yaiyaihe na ya velyanaa ya áte ñane, ya naba zlazla zhera-aara, antara ba zladá keni fanaterarfe ge emnde-aara. Bademme á una ñanna, aley Yaisu Almasiihu a naba zivaarhe, adaba zlabe fantarka áte ñane, ndza diyanka názu ya maganaa ya. ¹⁴ Yaakadada Yaisu wá, magiyánmaga ñgurna kwakya. A naba vite fetarfire, antara wáyáva ganakini yá wayetewayá ñane. ¹⁵ Náwa elva a jirire na baaka arge ñane dekiĉeki, shagera tá lyevaalya emnde bademme an ervaunĉe-aatare palle: Yaisu Almasiihu a sawhe á sem duniya, a se lyá emnde a mága haypa, kwakya-aara ba iya edda á mága haypa ñanna. ¹⁶ Amá Yaisu Almasiihu wá, ba iya na janateruje ge emnde bademme an haypa na keni, a naba zivaarhe. De katafke keni, á maraterná an una ñanna ge emnde ganakini ñane wá, slefarvaunĉe jipu, a fartarfe áte ñane, tá shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya wá, ma vaatara keni Sleksa ba ñane palle. Ñane anĉkwa ba jirire, amá ura á nánka an ice. Ba ñane una Dadaamiya, baaka kalle-aara. Emnde bademme a galargálá ba ñane palle. *Aamin.

¹⁸ Ekka Timaute wá, gakevge ba seke egdza-aaruwa. Daaci náwa elva na yá bakaná ya: Elva na ta ndanaa nabi-aha werre na wá, ñanaaŋa elva ñanna ba shagera am ire á ña, lauktu ká de tsaatse an dzaŋdzaŋjire. ¹⁹ Ma

vaatara keni tsaatse á ba áte fetarfire á ña, a demka duksa á baakire á zherwe á dem ervaunđe á ña. Emnde umele wá, cenarka názu á baterná ervaunđe-aatare. Adaba una ñanna, garevge yiyiye an Dadaamiya. ²⁰ Náwa tara Himainaiyus, antara Alaikzandere ta dábete sera á emnde ñanna. Adaba una ñanna yanateraaya am erva á Shaitaine, geni a sharánsha enkale-aatare, lauktu watse tá dalika á valya elva yaiyaihe áte Dadaamiya.

2

Melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure

¹ Duksa zuññwe na yá bakurná ya ge kure emnde a fetarfe wá: melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure. Ñalawateruñale Dadaamiya an slafa we á kure campaukkwe, adaba názu á magaterná ñane ge itare. ² Magaumága maduwa arge slekse-aha, antara male-aha umele na tá an hakuma na bademme, ganakini mí njinja an lampire, mí njinja an hairire am larde á miya. Má shamiyánsha una, lauktu mí shá fa-zherwe áte Dadaamiya, mí njá an lyawa-aara am ervaunđe. ³ Mága maduwa arge emnde wá, shagera jipu. Adaba á higarihiga Dadaamiya Slelyamilya. ⁴ Adaba ñane wá, wayaawaya emnde bademme tá diyeddiye jirire á elva-aara, tá fetarfe, tá lyelye shifa-aatare. ⁵ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Slemela emnde antara Dadaamiya keni sey ba palle. Ñane keni ba urimagwe, ba ñane una Yaisu *Almasiihu. ⁶ A se yaa shifa-aara, geni á lyelye emnde bademme am sarte na a wayetaa Dadaamiya na. An emtsa-aara ñanna wá, á maraterán ge emnde geni Dadaamiya wayaawaya á lyelye emnde bademme. ⁷ Adaba una ñanna, Dadaamiya a give slebela-aara, geni yá de balaterá elva ñanna ge emnde á larde umele, yá de kwaratersekwere jirire á elva ñanna, geni itare keni a fartarfe áte ñane. Una yá ndaha ba jirire, icaneka fida d'ekid'eki.

⁸ Daaci duksa na yá kataná ya wá, ma am tate-ara keni yá kátá zala bademme tá welaavewele an mága maduwa. Amá wá, sey ervaunđe-aatare an bara, an ekhya, baaka ga jawe keni am dagave-aatare.

⁹ Ge ñwasha keni maa, yá kátá tá ñguda patele-aatare ba deydey-aara, a magarka jeba á ñguda patele na ni tá maganá an niya, ganakini a zhararaterzhara emnde bademme na. Zlabe ádaliye wayanka tá keđa sarte-aatare bademme ba ge tataya ndera ire an lawa gergere, antara ñguda náza ñgelawire, antara tataya kacakaca na zlazlafa

jipu na. Amá, a tsekwartsekwa kazlaŋa-aatare an unŋule-aara. ¹⁰ Ngelawire-aatare ge itare wá, a gevge an mága shagerire. Zlaya-aatare ba una ŋanna ge ŋwasha na tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunŋe. ¹¹ Daaci, máki kwá aŋkwa tsaha duksa á katafke á Dadaamiya wá, a njarinja ŋwasha ba tsekadŋe, a magarmaga fesarfire an ervaunŋe-aatare bademme. ¹² Vananteka ya baráma ge mukse ganakini á kwaratersá ŋane duksa ge zala, bi á geva male ŋane arge itare, amá a njinja ba tsekadŋe. ¹³ Adaba Dadaamiya a nderaa ba Naadama zunŋwe, lauktu a nderaa Hawwa. ¹⁴ Zlabe adaliye maa, Shaitaine a de janaa eŋkale ge Naadama ka, amá a de janaa eŋkale ba ge mukse. Daaci ba mukse una fansarka ge Dadaamiya. ¹⁵ Amá mukse wá, á de shá shifa áza Dadaamiya adaba egdzara na á yáná ŋane. Amá wá, sey á fetarfe áte ŋane, á maga wayavire áte emnde, á maga názena á kataná Dadaamiya, ira zlalava shagera.

3

Male am aiklaisiya

¹ Nawa elva yaikke, jirire zlabe adaliye: Edda una wayaawaya mága slera á gev male am aiklaisiya wá, slera shagera una á kataná ŋane. ² Male am aiklaisiya wá, sey zlalava-aara a gevge ba kalkale, baaka duksa mándzawe am ŋane. Edda á mukse palle. A gevge edda una á kwarukware vuwa-aara am duksa bademme, slenjkale am duksa na a maganaa ŋane bademme, a gevge edda á daradza, a gevge slelyiya wayve-aha am mba-aara an higa, a gevge slediya ge kwaraterse duksa an unŋule-aara ge emnde. ³ Male am aiklaisiya wá, a gevka slembazla, bi sledagala, bi slegá jawe, bi slewáyá nalmane, amá a gevge slefarvaunŋe. ⁴ Zlabe adaliye sey edda una ni a kwarukware huŋe á há-aara keni, egdzara-aara tá cená elva-aara, tá fansarfe an ndzedaaatare bademme. ⁵ Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba má edda-aara diyaaka kwara huŋe á há-aara, á de tsanmaare estara kena ge aiklaisiya á Dadaamiya?

⁶ Zlabe adaliye: A gefka edda una a fetaare ba herzhe na áte Yaisu *Almasiihu, geni a demka am gala ire. Máki estuwa wá, shairiya-aara á de gev ba palle an náza á Shaitaine. ⁷ Edda una gevge male am aiklaisiya wá, a shánsha seydire shagera á sawa áza emnde na ta ágashe geni shagera zlalava-aara. Má baaka una ŋanna wá, tá de epsawepsawa emnde, daaci á de demda am erva á Shaitaine zlabe adaliye.

Emnde a sawari á aiklasiya

⁸ Daaci, ba duksa palle ge emnde a sawari á aiklasiya keni. Sey a garevge emnde na shagera zlalava-aatare, a garevka emnde na tá an nara bu-buwa. A garevka emnde a mbazla, bi emnde a gá nalmane an zlerma. ⁹ Itare wá, a tsaraatse á ba áte elva a fetarfire na a kwaramisaa Dadaamiya am wakita-aara na palle, a magarmága názena á kataná Dadaamiya. ¹⁰ Zlabe á daliye: Lauktu kwá dzera emnde a sawari á aiklasiya wá, sey kwá zlauzle am gya hala-aatare emtsaade. Má shakuránka duksa mándzawe am itare wá, lauktu kwá faterar slera ɲanna.

¹¹ ɲwasha-aha-aatare keni maa, a garevge ba ɲwasha na ni shagera zlalava-aatare na. A garevka emnde a paysaɗa, bi emnde a mbazla. Itare wá, a garevge emnde na dzayye ervaunɗe-aatare am duksa baɗemme.

¹² Slesawari á aiklasiya wá, mukse-aara sey ba palle, diyaadiya tsatermaare ge egdzara-aara, antara huɗe á há-aara baɗemme. ¹³ Emnde a sawari á aiklasiya wá, má shagera slera-aatare wá, tá an daradza jipu áza emnde. Itare tá dzegwándzegwa ndaha elva á Yaisu *Almasiihu ba parakke á katafke á emnde, aɗaba fartarfe an unɲule-aara.

Jirire á elva na a samiyansaa Dadaamiya

¹⁴ Yá tama dezeɲa ba herzhe na, amá keni náwa yá puwakte nalmesheri na wá, ¹⁵ ganakini ma danaaka wat-sewatse keni, ká naba diyeddiye geni tá njá estara emnde na tá am huɗe á há á Dadaamiya. Huɗe á há á Dadaamiya ɲanna wá, amaana aiklasiya á Dadaamiya, Dadaamiya na ni anɲkwa ba jirire na. Aiklasiya ɲanna wá, á ɲaná ba ɲane jirire á Dadaamiya, ba seke náza á kawé á bere á ɲaná ɲane ire á bere na. ¹⁶ Elva na ni a samiyansaa Dadaamiya am nadina á miya na wá, elva a jirire jauje ge duksa na am duniya baɗemme, baaka ura á gan jawe ɗekideki. Elva ɲanna ba Yaisu *Almasiihu:

ɲane a naba gev urimagwe, a maresaa ba Shedekwe Cudedɗe geni ɲane slejirire, malika-aha keni naránna, emnde keni balarsebale waazu-aara am larde-aha gergere, emnde kwakya fartarfe áte ɲane am duniya, daaci a eksante ge Dadaamiya á dem samaya, á dem tate na an daradza jipu na.

4

Má herzhapteherzhe zla á duniya, emnde umele tá de yá fetarfire

¹ Shedekwe á Dadaamiya a enndaha ba parakke, geni má herzhapteherzhe zla á duniya wá, emnde umele tá de

yá fetarfire, tá de cena elva á emnde na kedateraakeda shaitaine, tá de dabete shagerkire na a kwaratersaa shaitaine ge emnde nanna. ² Emnde a fida nanna baaka jirire-aatare dekideki, gaaga shaitaine ervaunde-aatare, tá de kedátera ba itare emnde áte unjule a jirire. ³ Ta bantsa emnde nanna: Ba gá mukse keni shagerka. Zlabe adaliye, tá anjwa piyaterante ge emnde geni a zarka náza za-aha umele anjwa gergere. Amá Dadaamiya a nderaa náza za gergere wá, ba geni tá de záná emnde. Daaci emnde na fartarfe, diyareddiye jirire á Dadaamiya wá, ta naba za duksa nanna, má slafarannaaslafa we-aatare ge Dadaamiya. ⁴ Adaba bademme á názu a nderanaa Dadaamiya shagera, baaka una laake am hufe-aara, má mí lyianá an slafa we á miya ázenjara. ⁵ Adaba elva á Dadaamiya, antara maduwa am zhera-aara á ganvege náza za nanna cudedde.

*Sleslera á Yaisu *Almasiihu an jirire*

⁶ Naba kwaratersekwere elva nanna ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ká gevge sleslera á Yaisu *Almasiihu á ba an jirire, ká gevge ndzendzedá áte unjule á Dadaamiya, adaba nakanaaja jirire an ervaunde á na palle, hyemhye elva-aara am vuwa á na. ⁷ Yanánka ervaunde á na ge narwandza-aha na á melakuka dekideki áte unjule á Dadaamiya na. Ekka wá, ma vaatara keni emmága ba názena á kataná Dadaamiya an ndzedá á na bademme. ⁸ Á ba am duniya na keni, edda una anjwa á sala vuwa-aara wá, anjwa nampire-aara cekwaanjudi. Amá slewava ge maga názena á kataná Dadaamiya wá, kwakya nampire-aara. Adaba á ba am duniya na keni diyaadiya ganakini á shansha shifa anwaslire, diyaadiya geni shifa nanna á zleka dekideki. ⁹ Elva nanna wá, elva a jirire, shagera tá lyeválya emnde an ervaunde-aatare palle. ¹⁰ Adaba una nanna, má anjwa wava an ndzedá á miya bademme ge mága slera nanna, adaba mi fete tama á miya áte Dadaamiya na anjwa ba jirire na. Diyamidiya ganakini ba nane una Slelya emnde bademme, kwakya-aara ba emnde na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu. ¹¹ Bateránba elva nanna ge emnde, kwaratersekwere eddaba-aara keni.

¹² Tsaatse ba dzandzane, a farakarka uksanjwire adaba ka egdzere. Ekka wá, gevge gárava shagera ge emnde a fetarfe bademme, ma am ndaha elva, ma am zlalava shagera, ma ge waya emnde, ma ge fetaare áte Dadaamiya, ma ge nja cudedde keni, gevge garáva shagera ge itare. ¹³ Tsaatse ba shagera ge ndahater wakita á Dadaamiya ba kelaazare, ká palaternaapala sera-aara. Kwaratersekwere á ba áte una

ɲanna dem sarte na má danemda ya. ¹⁴ Maɲka slera an hakuma na a vaktaa Dadaamiya na an iga á erva. Adaba vacite ɲanna nabi-aha á Dadaamiya, ta magaa nabiyyire áte ka, emnde a sawari á aiklasiya keni ta puwakarhe *erva a barka-aatare. ¹⁵ Una ɲanna slera á ɲa, emmága an ervaunɗe á ɲa palle, a naranna emnde baɗemme ganakini ká aɲkwa wálá á ba de katafke. ¹⁶ Effa hyema áte ire á ɲa, emmága eɲkale am názena ká kwaratersá ka ge emnde na. Yanka una ɲanna ɗekideki, naba emmága. Má magakanaamaga una ɲanna wá, ká de lyelye shifa á ɲa, antara emnde na tá cenakvaare elva ɲanna keni baɗemme.

5

Slera á Timaute am aiklasiya

¹ Emgyegwe a zhele wá, valarka an ndzedá. Ma aɲkwa názu a guwa ɲane keni, ndandaha á ba an eɲkale ba seke eddeɲa. Ma dawalaa keni, giyatergiya á ba an eɲkale ba seke egdzar mama-aha a ɲa. ² Ma emgyegwar ɲwasha keni, ba seke mama-aha a ɲa. Máki gyaale-aha, ba seke egdzar mama-aha a ɲa. Gevge edda á jirire á katafke á gyaale-aha ɲanna.

³ Fanufe hyema ge wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire ge fanu hyema na. ⁴ Má tá aɲkwa egdzara á wegyege a mukse ɲanna bi eggye-aha-ɲara wá, kwaratersekware emtsaace ge egdzara ɲanna fa zherwe áte emnde-aatare. A faranufe hyema ge emmetare, ba seke una ndza ta fateruwa dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare hyema ge itare am sarte na zlaɓe ta egdzara mesheshe na. Una ɲanna duksa na á kataná Dadaamiya ázetare. ⁵ Wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire na wá, ɲane a fetefa tama-aara á ba áte ndzedá á Dadaamiya palle. Vayi vacika á ɲala ba Dadaamiya ge melanumele. ⁶ Amá wegyege a mukse na á maga ba názena á kataná ire-aara na wá, ma zlaɓe á ba an shifa-aara keni, am ice á Dadaamiya ba seke an emtsa. ⁷ Kwaratersekware elva ɲanna, a ɲarnaana ba shagera am ire-aatare, geni ma ware-aatare keni a jerka duksa mándzawe am ɲane. ⁸ Zlaɓe ádalije: edda una á fateruka hyema ge vara-aha-ɲara, sakwa emnde na tá am huɗe á há-aara ba ge ɲane, ɲane wá, dzalevdzale áte unɲule á Dadaamiya, ɲgulme ba edda una ɗabaaka Yaisu *Almasiihu ɗekideki na arge ɲane.

⁹ Má ká aɲkwa farfe zlaɓe ádalije ge puwa wegyegwar ɲwasha áte nalmesheri geni kwá de melaterumele wá, sey ká puwa ba edda una hyephye iva kul unɲwahe, ámaslán ndza zlalaaka á de gá zhele umele. ¹⁰ Adalije: máki

emnde keni ndza hayaranhaya slera-aara, máki ndza a fateru hyema ge egdzara-aara, ndza a lyiya wayve-aha am mba-aatare an unṅule-aara, ndza a baraternaabara sera ge emnde a Dadaamiya, ndza a melaterumele ge emnde na ndza ta shaa zlaḍa, máki ndza a magaa ba slera á maggwire.

¹¹ Amá wegyege a mukse na zlaḍe gyaale á mukse wá, puweka zhera-aara, diyaṅka ambane watse á wáyá de gá zhele zlaḍe ádaliye, estuwa demda am fida yaikke, dzalevdzala áte unṅule á Yaisu *Almasiihu. ¹² Daaci estuwa tá de ṅezleka am shairiya, aḍaba badzaranvebadze elva na ndza ta ndaasa ba itare an we-aatare ganakini wayarka an ga zhele mazla-aara na. ¹³ Zlaḍe ádaliye: Ma de garka ba zhele umele keni, tá de gev masefe-aha, tá de ḍaba sera á wakiya á emnde ge ja ḍaba ba dey. Á tsaaka an masefire, tá de bala paysaḍa, tá de bala ice á dem duksa á emnde, tá de dem am elva-aha á emnde ba dey, tá de maga ba názu zlayeka ḍekideki na. ¹⁴ Aḍaba una ṅanna maa, wegyege a mukse, má ba zlaḍe gyaale á mukse wá, wayanwaya geni á de ga zhele ádaliye, á de yaya egdzara-aara, á de fanufe hyema ge huḍe á há-aatare, geni a tateraaka barama ge kelaade-aha á miya ge zlazla zhera á miya. ¹⁵ Aḍaba tá aṅkwa emnde umele-aatare, kertenḍ dzalarevdzále áte unṅule á Dadaamiya, ta ḍabete Shaitaine. ¹⁶ Mukse a fetarfe wá, máki jerje wegyege a mukse am dagave á vara-aha-ṅara wá, a fanufe hyema ge wegyege a mukse ṅanna, a farka gwatame ṅanna ge aiklasiya, geni aiklasiya wá, á fateru hyema ge wegwegwar ṅwasha na baaka emnde-aatare ḍekideki na.

¹⁷ Nazu yá bakaná ya áte emnde á sawari á aiklasiya wá, má tá aṅkwa maga slera-aatare an unṅule-aara wá, slafawatera we á kure ba kwakya. Baaka ḍeme seke emnde a bala waazu, antara emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde. ¹⁸ Aḍaba a ba wakita á Dadaamiya: Ṅgudawanaanuka *japa ge we á dalau má aṅkwa á magakurá slera. A ba ṅane zlaḍe ádaliye: Sleslera wá, zlayanzyaya ganakini á zuze mbera-aara. ¹⁹ Má ura a se icaar sera ge slesawari á aiklasiya wá, liyieka elva-aara ḍekideki, sey má jerje seyde-aha buwa bi keye. ²⁰ Ge emnde na tá aṅkwa maga haypa na wá, naba valaterarvále á katafke á emnde baḍemme, geni a waterwa lyáwa ge emnde umele.

²¹ Náwa názu yá bakaná ya á katafke á Dadaamiya, antara Yaisu *Almasiihu, antara á katafke á malika-aha na a dzeratersaa ṅane na, ṅanaṅa elva ṅanna ba shagera am ire á ṅa: kuveka ice á emnde, egerka emnde ḍekideki.

²² Hadzalka ge puware *erva a barka ge ura geni á maga slera á aiklaisiya, amá ká zlauzle am gya hala á edda-aara emtsaade. Ekka wá, dauka ka á dem haypa á emnde dekideki, ettsufa ire á ña am cufedfdire.

²³ Sheka sey ba yawe danñwe mazla-aara, naba kuke egdza mbazla keni cekwaangudí. Adaba uwe, ba kelaazare ka lapika, á wáká huđe á ña na wá, naba kuke geni ká shansha ñgulmire.

²⁴ Haypa-aha á emnde umele wá, má zlađe kyarka ba shairiya-aatare keni, diyardiya emnde. Amá náza á emnde umele wá, tá taa diseke, sey tá dise am iga á shairiya. ²⁵ Slera shagera keni ba estuwa, tá ankwá nanna emnde. Ma naránka áte watsewatsire keni, á de shebeka dekideki.

6

¹ Una wá, yá baká elva á náve-aha. Bademme á náve-aha, a faratersarfe ge dada-aha-aatare ba shagera, geni a zlazlarka emnde zhera á Dadaamiya, antara elva-aara na má ankwá kwaratersá miya ge emnde na. ² Daaci náve-aha na dada-aha-aatare garevge emnde a fetarfe na wá, a baránka am ire-aatare ganakini: ñá gulanaagula fatersarfe, adaba gamiyevge egdzar mama-aha am elva á Yaisu *Almasiihu, mi ba kalkale mazla-aara. Una estuweka. A magarmága slera-aatare, baira a jaranauje ge una werre. Adaba dada-aha-aatare ñanna wá, itare fartarfe á ba an jirire áte Yaisu Almasiihu, daaci náve-aha-aatare keni wayaraterwaya ba kwakya. Kwaya ñane duksa na ká baterná ka ge emnde, ká kwaratersekware emmága-aara keni.

Berbire a jirire

³ Má ankwá ura á kwaraterse elva umele tsekemme ge emnde, dabaaka jirire á elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na mí kwaratersá miya ge emnde na wá, ⁴ edda-aara baaka duksa na a disaa ñane, á gálá ire ba dey, a dise ba gá jawe antara dzágwa elva an emnde. Jeba á emnde ñanna wá, bademme á emnde tá ankwá cenatercena na, itare keni tá kátá gev ba seke itare. Ta gá jawe, tá zlazla emnde, tá dzamaterve duksa shagerka ge ukfe-aha-aatare. ⁵ Jeba á emnde ñanna wá, gá jáwe á zleka ázetare dekideki, adaba shagerka enkwale-aatare, diyarka jirire. Itare, tá kurken má daremda am elva á Dadaamiya wá, watse tá geva emnde a berba.

⁶ Ge jirire wá, má dakemda am elva á Dadaamiya wá, gakevge sleberba ba jirire. Amá wá, sey máki ká ankwá á higa arge una ankwá am erva á ña na. ⁷ Mi sem duniya

an erva dey, mí de eptsá keni á ba an erva dey. ⁸ Daaci má shamiyansha kacakaca-aha á miya antara náza za wá, higaumihiga arge una ñanna. ⁹ Amá emnde na tá ankwá á kuma berbire na wá, tá átire á wáyá duksa na ni á badza emnde ba ðekideki na. Tá ankwá mbedá á dem bada á shaitaine, ta ba seke emnde na ni ta fem sera-aatare am zlegde. Tá de kefanaakedá shifa-aatare ba ðekideki. ¹⁰ Wáyá á shungu wá, bademme á haypa-aha á ba am hudeaara. Emnde umele, dzalarevdzale áte unjule á Dadaamiya adaba ba wáyá á shungu ñanna. Ta naba yaa fetarfire ba ðekideki, kina keni njaaka ervaunðe-aatare ðekideki.

Sawari-aha umele am halavuwa á elva

¹¹ Timaute, ekka wá, ka ura á Dadaamiya, ettsufa ire á ña, ganávteka ge duksa ñanna ðekideki. Gevge slejirire á katafke á Dadaamiya, ká maga ba názena á kataná ñane, ekhyanaaka fetarfire á ña, antara wáyáva á ña, ira farvaunðe á ña. Gevge ura kemaare áza emnde. ¹² Tsaatse ba shagera áte unjule á Dadaamiya, geni ká shánsha shifa na á zleka ðekideki a ðaaká Dadaamiya ge ñane na. Adaba una ñanna ka magaa seydire á katafke á emnde kwakya áte elva na ka fetaara ka átekwa na. ¹³ Yá ndaaka adaba Dadaamiya na a femaa ñane shifa am duksa bademme na, antara adaba Yaisu *Almasiihu na a magaa seydire á katafke á sleksu *Pilaatu na. ¹⁴ Effa hyema am názena a ndaaka Dadaamiya, emmága an ervaunðe á ña palle. Ettsufu ire á ña, a jerka duksa mándzawe áte ka. Njinja á ba áte una ñanna dem vacite na á de saasa Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Á de sawa ñane vacite na má bánba Dadaamiya Saksage, ba ñane palle una Dadaamiya, ba ñane palle una edda á barka, Slekse arge slekse-aha, Yaakadada á male-aha bademme na. ¹⁶ Ba ñane palle una á njá an shifa dem ba ge ðekideki. Ankwá á njá am tate á parakkire na baaka sleganavtege ðekideki na. Baaka ura a naa Dadaamiya. Zlafe ádaliye baaka edda una á de nanna. Yaikkire antara hakuma wá, ba náza-aara palle dem ba ge ðekideki. *Aamin.

¹⁷ Náwa názu ká baterán ge emnde a berba: ma garevge emnde a berba am duniya na keni, a magarka kuravire, a farka tama-aatare keni áte berbire. Adaba diyarka laukte na ni watse á zlala nalmáne ñanna am erva-aatare. Itare keni a farfa tama-aatare á ba áte ndzedá á Dadaamiya na á vamiá ñane duksa bademme, ganakini mí njinja an higa na. ¹⁸ Bateranba geni a magarmága maggwire ba kwakya an berbire-aatare, a magarmaga shagerire. A magarka wadahire, a varaterteva duksa-aatare ge emnde keni. ¹⁹ Má

tá anƙwa maganá áte una ɲanna wá, tá anƙwa jahaná nalmane á jirire na á zleka ɗekideki na ge ire-aatare, tá de shansha shifa a jirire keni.

²⁰ Ekka Timaute wá, effa hyema am slera na a fakaara Dadaamiya na. Gateravteka ge emnde na wayarwaya beɗa nara ba dey, antara mága duksa na á zlalaaveka an elva á Dadaamiya ɗekideki na. Emnde ɲanna ta bantsa itare ta emnde a diya, amá diya-aatare ɲanna gevka diya jirire ɗekideki. ²¹ Ya ndaanaa adaba uwe estuwa? Adaba ndza ta bantsa emnde umele ba estuwa ganakini ta emnde a diya; cekwaanɗudí wá, ta naba yaa fetarfire ba ɗekideki.

A magakuránmaga Dadaamiya ɲgurna-aara.

Buwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, ya slebelá á Yaisu *Almasiihu. Ya slebela áte namaari á Dadaamiya geni yá bálá elva á shifa na a baa Dadaamiya á vaterteva ge emnde na má garevge palle antara Yaisu Almasiihu na. ² Yá puwakte ge ekka wakita na Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu na. A magarakanaamaga tara Eddemiya Dadaamiya, antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ngurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Paul anƙwa á fanem ndzedá am vuwa ge Timaute

³ Yá anƙwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba ka. Ba Dadaamiya na yá anƙwa á maganá slera an shaigerire á ervaunƙe-aaruwa ba seke názá á eggye-aha-aaruwa werre na. Vayi vacika, ba kelaa má yá anƙwa á maga maduwa wá, yá anƙwa á yehaka-yeha ekka keni am huƙe-aara. ⁴ Am sarte na ya zlalá ázekure, ekka ndza ka kyuwa á ba an yáwe á kyuwa, una nanna zlaƙe anƙwa am ire-aaruwa. Wayanwáyá an ervaunƙe-aaruwa bademme, ganakini yá puwetepuwa ice-aaruwa áte ka, á naatenáhá ervaunƙe-aaruwa an higa. ⁵ Yá anƙwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya á ba ya na wá, adaba diyandiya ganakini faktarfe áte Yaisu *Almasiihu ba jire. Fetarfire á n̄a ba seke názá á mama-aha á n̄a tara Luwiz, antara emmeŋa Aiwnike. Kina wá, diyandiya ganakini fetarfire á n̄a keni ba seke náza-aatare.

⁶ Adaba fetarfire á n̄a nanna wá, yá anƙwa á yehakanteyeha zlaƙe adaliye hákuma na a vaktaa Dadaamiya ge mága slera-aara am sarte na ya puwakar *erva a barka-aaruwa na. Emmága slera an hákuma nanna, ⁷ gazleka ƙeƙeƙe. Adaba Dadaamiya vamiteka shedekwe na á puwaná vuwa ge ura, amá Shedekwe na ni á vante dzanƙzanjire ge ura, á vante wáyávire ge ura, ira enƙale ganakini mi n̄anaaŋa vuwa á miya.

⁸ Adaba una nanna, maŋka lyawa ƙeƙeƙe ge mága seydire á Yaakadada á miya. Ma iya na náwa yá am dangay adaba n̄ane na keni, maŋka lyawa ge ba diyakidiyire. Naba eksarekse ba seke náza-aaruwa, zlaƙa na má a fakaara Dadaamiya adaba slera á labare á higa. Emmága una nanna an hákuma na a vaktaa Dadaamiya na. ⁹ Dadaamiya

wá, a d̄ahamitaa ba ɲane, a lyamisaa ɲane geni mi gevge emnde-aara. A magamiyaa una ɲanna adaba shagerire á slera á miya ka, a magamiyaa ba ɲgurna-aara, a wayetaa ba ervaun̄de-aara. A magamiyaa ɲgurna ɲanna kwaye am fakta á duksa bademme á kya erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya marsemáre ɲgurna-aara ɲanna ba parakke mazla-aara an sawa á Yaisu Almasiihu Slelyamilya. A se kedanaa ɲane hákuma á emtsa, a marese ganakini má lyamivalya labáre á higa wá, mi shansha shifa na á zleka na.

¹¹ Iya wá, Dadaamiya a give slebela á Yaisu Almasiihu ɲanna deme, geni yá balaterá labáre á higa ɲanna ge emnde, antara geni yá kwaratersekwáre. ¹² Kina yá am zlaɗa adaba ba una ɲanna. Amá baaka lámbe-aaruwa dekideki, adaba diyandiya edda una ya fetaara ya áte ɲane. Baaka shaige-aaruwa dekideki, diyandiya ganakini ɲane á dzegwándzegwa fanu hyema ge duksa ɲanna a yinaa am erva na, dem vaci zla á duniya. ¹³ Ekka keni ndaaternda ka ba elva a jirire na ya ndakndaa na ge emnde an wáyávire, ká ámbera á fetarfe am ervaun̄de á ɲa. Hákuma á emmága una ɲanna wá, mi shanaa á ba áza Yaisu Almasiihu. ¹⁴ Fanufe hyema ba shagera ge labáre á higa na Dadaamiya a yanaa am erva á ɲa na. Fanufe hyema an hákuma na a vaktaa Shedekwe Cufed̄de na an̄kwa á njá am miya na.

¹⁵ Bademme á emnde á Dadaamiya na tá am haha á Aziya yariyaaya, diyakdiya ba ka keni una ɲanna. Antara ba tara Figailus antara Hairmauzhaine keni tá á ba am emnde ɲanna. ¹⁶ Amá Aunaizifaur wá, yá an̄kwa á yekanu barka á Yaakadada ge ɲane, antara emnde na tá am hude á há-aara bademme. Adaba ɲane a ekhyiyaa ervaun̄de ba kelaazare, magaaka lyawa dekideki ge ndavindáva, yá am dangay tsa. ¹⁷ Am sarte na samsa ɲane á sem Rauma, a tatayiyaa an en̄kale-aara bademme, a naba se beribera am tate na yá amkwa. ¹⁸ Nane keni a yánka Yaakadada. Kwakyire á slera na a maginaa ɲane am Aifaisus wá, ba ka keni diyakdiya. Sey watse á pelansepela Yaakadada vaci tsafaya.

2

*Sawji á Yaisu *Almasiihu an jirire*

¹ Daaci ekka wá, eccena názena yá bakaná ya egdza-aaruwa: Yánya a ndzedaktendzed̄a ba Yaisu *Almasiihu an ɲgurna na a magaminaa ɲane adaba gamiyevge palle antara ɲane na. ² Elva na ka cenanaa ázerwa, ya balanaa á katafke á zlamaakelaawa na wá, ekka keni vaterteva ge

emnde a jirire na ni watse tá dzegwándzegwa kwaraterse ge emnde umele keni.

³ Zlada na má a fakaara Dadaamiya afaba zhera á Yaisu Almasiihu wá, naba ekserekse, gevge sawji á jirire, sawji á Yaisu Almasiihu. ⁴ Sawji á jirire wá, má á kátá háyá áza male-aatare, á duka á dem elva á emnde a ekse d'ekideki. ⁵ Ba duksa palle ge emnde a zhagade ganakini á de icaná ware ire. Diyeddiye geni máki edda-aara magaaka názena ta kwaratersekwáre ge maganaa am zhagade-aatare, nane á shánka duksa na ni tá vaterte ge emnde na ta icanaa itare ire. ⁶ Zlabe ádalíye, sleherda na ni ankwá á herdaná fe ge zanwe-aara wá, zlaya á lyevaalya ba nane zunñwe dza á ngedepa-aara am duksa na ta halanaa am fe nanna. ⁷ Eppuwa sawari am ire á na áte elva-aha nanna ya tsakanaa ya na, a melakumela Yaakadada am hufe-aara ganakini ká diyeddiye bademme.

⁸ Yeheteyeha Yaisu *Almasiihu na a naba tsetaa am faya, nane ndza wulfe á *Dawuda na. Kwaya nane názu ni ya beranaa ya am labáre á higa na yá ankwá balaná ya na. ⁹ Yá ankwá shá zlada kina, náwa ta se ngudiyaa am dangay keni, afaba ba una nanna palle. Ta give ba seke ya gu duksa mándzawe. Amá ta dzegwánka nguda elva á Dadaamiya, nane á zlala á ba á de katafke. ¹⁰ Afaba una nanna, ma vaatara keni yá báshá ba zlada nanna. Yá bashaná afaba emnde na tá an dzera áza Dadaamiya na, geni itare keni a sharánsha lya shifa-aatare áza Yaisu Almasiihu, a sharánsha de nja antara nane am yaikkire-aara. ¹¹ Náwa elva a jirire zlabe ádalíye yá bakaná ya: Máki emtsamimtsa kerde antara nane, ge tse keni, watse mí tsetse zlabe ádalíye an shifa antara nane.

¹² Máki mí basha zlada wá, watse mí de nja ba kerde am yaikkire-aara keni. Amá máki yaminaaya nane wá, nane keni watse á de yamiyaaya.

¹³ Ma mi eptsantaa miya elva ge d'aba nane keni, nane á eptseka elva-aara na a ndaasa áte miya na d'ekideki, nane á taa badzanveka elva-aara.

Sleslera na shagera zlaláva-aara

¹⁴ Yehateranteyeha elva-aha nanna ya bakanaa ya na ge emnde a fetarfe, faterfa magiya ba shagera á katafke á Dadaamiya, geni a magarka gájáwe am elva. Afaba gájáwe wá, á melanuka ge ura d'ekideki, baira á badza emnde a eccena-aara. ¹⁵ Ekka wá, tsaatse ba shagera áte una á kataná Dadaamiya. Gevge sleslera á jirire na á manka zherwe am slera-aara d'ekideki na. Bateránba elva a jirire na ge emnde an unñule-aara. ¹⁶ Amá gájáwe wá, ekka

feka we á ña á dem huđe-aara, adaba baaka nampire-aara, wayaaka Dadaamiya. Emnde a mága una ñanna ta far ba bádza an Dadaamiya. ¹⁷ Itare ka palle, elva-aatare ñanna á far ba za sleđe, ba seke wige na anƙwa á hwiya na. Tara Himainaiyus, antara Filaistus wá, tá anƙwa am emnde ñanna. ¹⁸ Itare wá, jaraaveje áte unñule á jirire. Adaba ta bántsa itare baaka tse á emnde am faya mazla-aara, dedda zamane-aara. Daaci emnde umele yaránya unñule á Dadaamiya adaba lámare-aatare. ¹⁹ Amá jirire á Dadaamiya wá, njaanja degdege ba seke ekte á bere na ni an mága shagera na, baaka gejava-aara. Ta puwetaa áte ekte á bere ñanna, a ba itare: Yaakadada diyaadiya emnde-aara. Ta puwete zlađe adaliye, a ba itare: Ma a ndasaa ware parakke ganakini ñane wá, átuge Yaakadada, a manƙa mandzawire mazla-aara.

²⁰ Am mba á emnde a berba wá, anƙwa kazlaña gergere: Gahe-aha gergere antara tasa-aha gergere. Kazlaña ñanna wá, umele ta maganaa an dindar antara lipela, amá umele-aha-aara wá, ta maganaa á ba an haha, antara náfa. Mága slera an kazlaña ñanna keni gergere bademme. Kazlaña na an dárádza na, tá maga slera na an dárádza na an ñane. Amá kazlaña na cekwa dárádza-aara na wá, tá maga slera na cekwa dárádza-aara keni an ñane. ²¹ Ba duksa palle ge miya keni. Edda una an bara ervaunđe-aara, ñane cudedde am shagerkire ñanna yá anƙwa á ndahaná ya na wá, ñane an fa giraara áza Dadaamiya ba seke kazlaña na an dárádza na, ge maganaa slera á jirire ma vaatara keni. Adaba ñane a yanaa ire-aara bademme ge Yaakadada-aara.

²² Adaba una ñanna, ekka wá, kumeka názena tá kumaná dawale-aha umele an ervaunđe-aatare bademme na, njeka antara jeba á emnde ñanna deƙideƙi. Ekka wá, emmága ba jirire an ervaunđe á ña palle, fetarfe an ervaunđe á ña palle, emmága wáyávire, njawinja lapiya antara emnde na an bára ervaunđe-aatare, tá anƙwa á ñala Yaakadada. ²³ Amá máki tá gá jawe am fida ba dey emnde, bi tá gá jawe arge náza laakire ba dey, duka á dem huđe-aara deƙideƙi. Adaba diyakdiya geni á sa ba dágala. ²⁴ Sleslera á Yaakadada wá, á zlayánka dágala. Ñane wá, shagera a gevge slefaterá ervaunđe ge emnde bademme, slekwaraterse duksa an unñule-aara, slekemaare áza emnde bademme. ²⁵ Ñane wá, a kwaratersekwáre duksa an shagerire á ervaunđe ge emnde na tá nyanya elva-aara na keni, ámbane watse Dadaamiya á magateránmaga ñgurna, tá de diyeddiye jirire, tá de maga tuba. ²⁶ Daaci estuwa, watse tá diyeddiye názu am shifa-aatare, watse tá sesse

am zlegde na a tsagwadatervaa Shaitaine, ma uwe keni tá maganá á ba áte náza-aara na.

3

Názu watse á magava má herzhapteherzhe zla á duniya

¹ Diyeddiye ganakini má herzhapteherzhe zla á duniya wá, watse ankwá sarte-aha na ni zlazlada jipu na. ² Adaba bademme á emnde, ma ware keni watse á dzámá ba ire-aara palle, emnde tá de gevá emnde a wáyá shungu an ervaunđe-aatare bademme, tá de maga ba kurávire antara gálá ire, tá de valya elva mándzawe áte Dadaamiya, tá de fathersarka ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare đekideki. Ma tá melaterumele emnde umele keni, tá de slafateránka we, tá de feka zherwe áte názu am dalbe á Dadaamiya đekideki. ³ Emnde tá de gevá mándzawe-aha á ba am huđe á há-aatare keni, watse baaka zezarzure ázetare đekideki, tá de valya ba elva mándzawe, watse slera-aatare ba dágala. Emnde tá de tsufeteka we-aatare đekideki, ervaunđe-aatare á de yanaaya jirire ba đekideki. ⁴ Zlabe ádaliye, emnde tá de ndaha ba elva á fitenire áte ura, tá de dzameka názu á katafke watse á saterná mága-aatare nanna, itare tá de gálá ba ire, tá de đaba ba emtakire á duniya arge đaba Dadaamiya. ⁵ Jeba á emnde nanna wá, watse ta ba seke emnde á Dadaamiya deme, amá wá, eksaranteka hákuma-aara ganakini á gatervege emnde-aara á ba an jirire. Ekka wá, njauka antara jeba á emnde nanna đekideki.

⁶ Jeba á emnde nanna wá, ba kina keni emnde umele-aatare tá ámberá á ba ngyangye á dem huđe á há á emnde an nasherire, tá de zlerma nwashá na tsemárka ire-aatare na, ganakini tá lyevalya elva-aatare, tá maga ba názena á kataná ire-aatare na, tá tegaavka an haypa đekideki. ⁷ Nwashá nanna keni ba kelaazare tá tsaha ba duksa tsa, amá tá cenvaaka jirire á Dadaamiya đekideki. ⁸ Emnde a de zlerma nwashá nanna wá, ta yanaa á ba an ervarva jirire á Dadaamiya ba seke náza tara Yannais antara Yambairais na ndza ta yaa elva á Muusa werre na. Emnde nanna badzavbadze enkale-aatare, tá fetarka an unjule-aara đekideki. ⁹ Amá watse tá zlaleka á de katafke an slera-aatare nanna, adaba watse kwakya emnde na tá de diyeddiye ngudiyire na tá maganá itare, ba seke una ndza ta disaa emndu werre náza á tara Yannais, antara Yambairais na.

Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka

¹⁰ Amá ekka wá, diyakdiya názu yá ankwá á kwaratersa ya ge emnde, ba palle keni á kedakarka dekideki. Zlalava-aaruwa, názu yá kwamaná ya am slera-aaruwa, fetarfire-aaruwa an Dadaamiya, farvaunđe-aaruwa, wáyáva-aaruwa, ira dzanđzanjire-aaruwa am elva á Dadaamiya, bademme diyakdiya. ¹¹ Zlađe adaliye, ekka diyakdiya palasa na ta magiyaa emnde, antara zladá-aha-aaruwa umele am Antakiya, antara am Ikauniya, ira am Listira. Ma nanánna zladá keni, enjlisenjle Yaakadada am zladá-aha njanna bademme. ¹² Deme keni wá, emnde na ni garevge palle antara Yaisu *Almasihu tá kátá njá áte una á kataná Dadaamiya wá, itare tá nanna palasa áza emnde. ¹³ Amá emnde a mándzawe antaranjgudí-aha njanna wá, baaka tsemartse-aatare dekideki, zlalava-aatare á de far ba bádza, adaba á kofaterá shaitaine, lauktu itare keni tá de kefa emnde umele njanna.

¹⁴ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, ka lyevaa an ervaunđe á njá palle na. Adaba diyakaterdiya emnde na ni ta kwaraksekwáre na, diyakdiya ganakini ta kwaraksaa á ba an ervaunđe-aatare palle. ¹⁵ Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, adaba ka waltaa á ba an diya názu am wakita á Dadaamiya. Daaci wakita njanna á dzegwándzegwa vakte enkale ge daba unjule a lya, ganakini a lyakaalya Dadaamiya adaba fetarfire á njá áte Yaisu *Almasihu. ¹⁶ Bademme á duksa na ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya na wá, a baternaa ba njane an hákuma á Shedekwe-aara ge emnde njanna. Á kwaramisá ba wakita njanna jirire á Dadaamiya, á maraná njane haypa-aha á miya, á tsamimare ba njane am bádza-aha á miya, á kwaramisá njane zlaláva a jirire na á kataná Dadaamiya. ¹⁷ Bademme á una njanna wá, ba ganakini ura á Dadaamiya wá, a jerka duksa mándzawe áte njane. Ma vaatara keni njane wá, á njá á ba am niya á mága duksa shagera.

4

¹ Náwa názu yá ndaaka ya adaba Dadaamiya, antara adaba Yaisu *Almasihu na watse á kyáná njane shairiya á emnde a faya, antara náza á emnde na tá an shifa bademme na. Yaisu wá, ba jirire watse á sawa, á se maga sleksire-aara. Yá ankwá á ndaaka adaba una njanna: ² Ekka wá, ndaternda ka ba elva á Dadaamiya ge emnde an ndzedá á njá bademme, a kezlaranjka elva á njá dekideki. Wayarwáyá an wayarka keni naba ndaterndaa ka, marateránmára haypa-aha-aatare ba parakke, valaterarvale ba shagera, fateremfa ndzedá am vuwa, kwaratersekwáre duksa á ba an farvaunđe. ³ Emmága una njanna. Adaba ankwá á

sawa sarte na ni watse emnde tá ceneka jirire na tá de kwaratersekwáre dekideki. Watse hyema-aatare á kátá cena ba shagerkire na tá kataná itare, daaci watse tá jáháva á ba á deza malum-aha á fida na tá kwaraterse ba názena emtake am hyema-aatare na. Malum-aha ñanna keni watse ta vayye jipu. ⁴ Watse emnde tá ceneka jirire mazla-aara, watse tá jáháva á ba áza emnde a bálá fida ñanna. Una ñanna názena tá de fa hyema emnde ge eccena-aara. ⁵ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte slera á ña, ebbálá labáre á higa. Gevge slefarvaunċe am zlaċa, maganaamaga slera na a fakaara Dadaamiya baċemme.

⁶ Náza-aaruwa wá, yá haraaka kwakya mazla-aara, zlauzla sarte-aaruwa, yá de gevá ba seke sadake na tá vante ge Dadaamiya na. ⁷ Iya zlanuzle am wáva-aaruwa á ba an unċule-aara am slera á Yaisu *Almasiihu. Magannaamaga názena a fiyaara Dadaamiya, ganevge ba seke edda una ni a icanaa ñane ire am zhagade, ganakini watse á de icaná ware ire. Kezlananveka fetarfire-aaruwa áte názena mi fetaare átekwa. ⁸ Kina wá, tá anċkwa ufíyá an laċa na tá de tegater ge emnde a jirire vaci shairiya. Laċa ñanna á de vitá ba Yaakadada an erva-aara, ñane edda á shairiya á jirire. Á de vite ge iya ka palle, amá ge emnde na ni wayaawáyá ervaunċe-aatare an sawa-aara baċemme.

Ba Yaakadada palle una anċkwa antara Paul

⁹ Emmága watsewatsire se beribera áhuna, shekwaaka dekideki. ¹⁰ Yiyaaya Daimas zlazlálá á dem Taisalauniki, aċaba ñane a hayaa ba duniya na. Kairaiskais wá, ñane a dem Galatiya. Titus a dem Dalmatiya. ¹¹ A juwa ba Lukas palle ázerwa. Má ká sawa ñanna wá, siyánsa Markus am erva, aċaba ñane á meliyumele jipu am slera-aaruwa. ¹² Tikikus wá, ñane ya belanaa ba iya á dem Aifaisus. ¹³ Má ká sawa wá, dedde á kya Terauwas, lyivaalya nangyuwe á ekhye-aaruwa ya yanaa am mba á Karpus, haliyantehálá antara wakita-aha-aaruwa keni anċkwa ya yanaa áhuwa. Wakita-aha ñanna, kwakya-aara yá kátá ba una-aha na ta maganaa an gwagwa na.

¹⁴ Alaikzandere edda á egzla wá, magiyánmaga emtanċkire kwakya. Duksa na a magitaa ñane na wá, sey á de kyaná ba Dadaamiya shairiya-aara. ¹⁵ Ettsufa ire á ña. Ekka keni á de magaktemága ba estuwa. Aċaba ñane yanaaya ervaunċe-aara elva na mi kwaratersaa miya ge emnde na.

¹⁶ Vacite na ta di ge zuññwire á de katafke á shairiya ganakini yá ndaasende jirire-aaruwa wá, palle á ura a tsifetse baaka dekideki, baċemme á emnde yariyaaya. A dateránda Dadaamiya gabera. ¹⁷ Amá wá, ndza anċkwa

Yaakadada antara ya, a vitaa ñane ndzedá. An ndzedá na a vitaa ñane, ya magaa waazu á elva-aara bademme á dem hyema á emnde a larde gergere. Enzlisenzla Yaakadada am mbuwe á ervare. ¹⁸ Baaka shaige-aaruwa ðekidfekei, ma am lámare-ara keni á de ñezlisenzla Yaakadada, á diyaada ba lapilayye á dem zlanna-aara am samaya. Yaikkire ba náza-aara palle, dem ba ge ðekidfekei. *Aamin.

Paul ankwá á gater use-aara ge emnde umele keni

¹⁹ Gaterga use-aaruwa ge tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ira emnde á Aunaizifaur. ²⁰ Airastus, ñane ankwá am Kaurintus duksa-aara. Tauraufimus wá, ya yanaa am Milaitus adaba á wáná vuwa-aara.

²¹ Emmága watsewatsire ganakini ká saasa á sehuna lauktu á sawa sarte á ekhye.

Tá ankwá á gak use-aatare tara Aiwbulus, Pudais, Linus, Kalawdiya, antara egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá áhuna bademme. ²² A njiinja Yaakadada antara ka. A magakuránmaga Dadaamiya ñurna ma ge ware á kure keni bademme.

Wakita na a puwantaa Paul ge TITUS

Ga use á Paul ge Titus

¹ Wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, ya nave á Dadaamiya, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Slera-aaruwa wá, ya se melateru ge emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na, geni tá de fetarfe áte ɲane, ira tá diyeddiye zlabɛ jirire-aara. Jirire-aara ɲanna maa, á fa ura áte unɲule á Dadaamiya. ² Ate unɲule á Dadaamiya ɲanna maa, emnde ta naba diyeddiye geni sharansha shifa na á zleka na. Adaba Dadaamiya wá, ɲane á iceka fida defideki, ndza a ɲgufateraa namána-aara ge emnde, kwaye am fakte á duksa badɛmme, geni tá de shá shifa ɲanna. ³ Ba samsa sarte na ndza a fanaa ɲane na wá, a naba jesarehe ge shifa ɲanna am elva-aara na tá anƙwa balaná emnde-aara na. Ge iya keni a fiyaare ba Dadaamiya na Slelyamilya na slera á de balatera elva ɲanna ge emnde umele keni.

⁴ Yá anƙwa puwakta ge ekka Titus, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba má áte barama palle am elva á Yaisu *Almasiihu. Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu Slelyamilya, a magarakanaamaga ɲgurna, a varakteva hairire.

Slera á Titus am larde á Kairaita

⁵ Ndza ya yakaa am Kairaita geni ká tsatsanaatsatse názena ndza jauje na, ira ká bazlaterbázla male-aha á aiklaisiya am ekse-aha badɛmme ba seke una ya ndakndaa na. ⁶ Má ká fá ura am malire á aiklaisiya wá, sey ká fa edda una baaka duksa mándzawe am ɲane, zhele á mukse palle, egdzara-aara keni fartarfe áte Yaisu *Almasiihu, shagera zlalaya-aatare keni. Daaci emnde tá taa shánka duksa mándzawe áte itare, tá anƙwa nanna geni egdzara ɲanna tá anƙwa fansarfe ge eddetare. ⁷ Male am aiklaisiya wá, ɲane sleslera á Dadaamiya. Adaba una ɲanna, sey ká fá ba edda una baaka duksa mandzawe áte ɲane. Á taa gevka an edda una á kátá gálá, bi slervaunɛ, bi slembazla, bi sledágala an emnde, bi sletataya nalmane an zlerma. ⁸ Sey edda una á lyiya wayve-aha-aara an higa, á kátá mága ba shagerire. Adaliye, sey slɛnkale antara slejirire, slecufɛɛɛ, á ɲanaaɲa vuwa-aara. ⁹ Male á aiklaisiya wá, sey edda una ɲanaaɲa jirire á elva á Dadaamiya na má anƙwa kwaratersá miya ge emnde na. Daaci ɲane keni á dzegwándzegwa vaterte ndzedá ge emnde umele keni

an elva ɲanna, á naba dzegwándzegwa ndaterndaha ba parakke haypa-aatare ge emnde na kwalarevkwale jirire á Dadaamiya na keni.

¹⁰ Bazlaterbazla á ba áte una yá aɲkwa ndakndaa na, adaba tá vayye jipu emnde na degdege ire-aatare, tá tsáká ba elva na baaka sera-aara dekideki na, tá keɗa ba emnde an ɲane. Jeba á emnde ɲanna vayya ba Yahudiya-aha na ta bantsa itare: sey emnde tá demda am shedekwe na. ¹¹ Daaci male-aha á aiklaisiya-aha wá, sey tá ndaternda ba parakke ge Yahudiya-aha ɲanna geni a daruɗe we-aatare ba tseriyye, adaba tá wesha emnde kwakya am mba-aha-aatare an elva-aha-aatare ɲanna. Elva na tá aɲkwa kwaratersá itare ge emnde na wá, una zlayeka dekideki, tá zlerma ba shuɲgu an ɲane. ¹² Ndza aɲkwa ura Kairaita umele nabi wá, ba ɲane keni a ba ɲane: Emnde a Kairaita tá njá á maga ba fida, ta ba seke dabba-aha an mandzawire, ta emnde a masefe zlaɓe ádaliye, baaka nampire-aatare dekideki, slera-aatare ba huɗe. ¹³ Elva a nabi ɲanna wá, ba jirire. Daaci ekka wá, valaterarvala ba shagera ge jeba á Kairaita-aha ɲanna, lauktu itare keni tá de ɗaba Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁴ Belaternaaka una sey ba ka ndaterndaha geni á ɗabarka elva á eggye-aha á Yahudiya-aha antara naɗe-aha á emnde na tá ɗabeka jirire á Dadaamiya na. ¹⁵ Emnde na dzayye ervaunɗe-aatare á katafke á Dadaamiya wá, ma jeba-ara keni, tá slaslanu ba ge cuɗeɗɗire. Amá emnde na fartareka áte Dadaamiya wá, ervaunɗe-aatare danɲwe, ma jeba-ara keni itare tá slaslanu ba ge danɲwire. Baɗemme á názena tá slaslana itare am ervaunɗe-aatare, antara názena tá maganá itare, duksa á zherwe baɗemme, amá baaka lambe-aatare ge itare. ¹⁶ A ba itare ta emnde á Dadaamiya, amá názena tá maganá itare wá, shagerka dekideki. Daaci tá dise á ba áte una ɲanna emnde geni itare ɗabarka Dadaamiya. Adaba tá fansareka dekideki ge ɲane, ta kelaade-aha jipu am ice-aara, tá taa maganaaka duksa shagera.

2

Náwa tá ɗabaná estuwa emnde unɲule á Dadaamiya

¹ Amá Titus ekka wá, kwaratersekwáre ka ba jirire á Dadaamiya ge emnde. ² Bateránba ge emgyegwar zála geni a garevge emnde a eɲkale, a magarmága duksa á ba áte unɲule-aara, a kwararukwáre vuwa-aatare am duksa baɗemme, a garevge emnde a wáyáwa, emnde a farvaunɗe antara emnde a fetarfe. ³ Ba estuwa ge emgyegwar ɲwasha keni, naba ndaternda ka geni a magarmága názena á

kataná Dadaamiya. A balarka paysada, a garevka emnde a mbazla, amá a kwararatersekwáre zlaláva na shagera ge emnde umele keni. ⁴ Má emgyegwar nwasha tá nja estuwa, nwasha umele keni tá de tsahese áte itare geni tá wayaná estara emnde zala-aha-aatare, ira egdzara-aatare. ⁵ Zlabe ádaliye tá de tsahese mága enkale á jirire am duksa bademme, tá de dzegwándzegwa njá vuwa-aatare, tá de gev nwasha jirire am huđe á há-aatare, tá de fatersare ge zala-aha-aatare. Daaci má zlalava-aatare gevge estuwa, emnde keni tá de ndaaka elva mándzawe áte elva á Dadaamiya.

⁶ Ba estuwa ge dawalaa keni, naba ndaternda geni a garevge emnde a enkale am duksa bademme. ⁷ Ekka keni sey ká maga ba duksa na ni watse shagera na, lauktu dawalaa umele keni tá de daba ba sera á na. Máki ká ankwá kwaraterse duksa, kwaratersekware á ba an jirire, an enkale á na bademme. ⁸ Kwaratersekware jirire á Dadaamiya ge emnde, áte una ni baaka ura á de epsawa elva á na nanna, daaci emnde na tá kátá nyanya elva á na na keni, tá de háslá ba itare, adaba tá de shanka duksa mándzawe áte miya.

⁹ Ba estuwa ge nave-aha keni, naba ndaternda geni a faratersarfe ba kelaazare ge dada-aha-aatare, a magarateránmaga názena tá kataná itare na, a kwalarevka elva-aatare d'ekid'eki. ¹⁰ A ilarka egdzar duksa-aha-aatare. Arge una nanna wá, itare a magarmága ba slera-aatare, daaci tá de dise áte una nanna dada-aha-aatare geni dzayye ervaunđe-aatare. Má tá nja estuwa, emnde tá de fa zherwe áte elva á Dadaamiya Slelyamilya na má ankwá ndaná miya na.

¹¹ Shagera emnde a fetarfe tá njá áte una yá ankwá ndakndaha na, adaba Dadaamiya keni marsemare ngurna-aara áte ice á emnde bademme, geni nane wayaawaya á lyamiyaalya. ¹² Dadaamiya a magamiyaa ngurna estuwa na wá, daaci adaba ngurna nanna wá, má dzegwándzegwa yá mága názu wayaaka nane, ira shagerkire na á kataná ervaunđe á emnde am duniya. Am zamane á miya kina na wá, gaumiyevge emnde a enkale, emnde a jirire, emnde a mága namaari á Dadaamiya. ¹³ Magaumimága una, ge páká háre yaikke na má tamáná miya ge de higa am huđe-aara na. Amaana: Vaci sleksire á Dadaamiya, vaci sawa á Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya. ¹⁴ Nane a naba emtsehe adaba miya, geni a varamisevare am haypa á miya bademme, geni a gamiyevge emnde cudfedde á katafke-aara, mí higa ge mága shagerire.

¹⁵ Kwaye nane duksa na ká de kwaratersá ka ge emnde.

Adaliye: fateremfa ndzedá am vuwa ge emnde na tá an̄kwa cenakvaara elva na, naba valaterarvala ge emnde na tá cenka elva á ña na keni. Má ká ndaha elva, ndaterndaha á ba an hakuma, a epsawaran̄ka ðekid̄eki.

3

Zlalava á emnde na sharansha shifa an̄waslire

¹ Yehateranteyeha ge emnde a fetarfe geni a faratersarfe ge slekse-aha á larde, antara male-aha á ekse, a magarka gard̄ire am názena tá ndaná itare, amá ma vaatara keni a magarmága niya á mága názu shagera. ² Bateránba zlābe ádaliye geni a valyarka elva yayiaihe áte ura, a dagalarka an emnde. Itare wá, a garevge emnde a kemaare, a farfa dárádza áte emnde umele keni.

³ Ba miya keni ndza cekwa en̄kale á miya werre, ndza má fansareka ge ura ðekid̄eki, ndza má an keda áte un̄jule á jirire, ndza má maga ba shagerkire á duksa na á kataná ervaun̄de á miya, ndza ma emnde a mándzawe, ndza má shelha áte duksa á ura, ndza má hayánka emnde ðekid̄eki, itare keni tá hayámika. ⁴ Ma ndza má maga ba una ñanna keni, am sarte na hyephye sarte á Dadaamiya Slelyamilya wá, a naba maramiya kwakyire á kemaarire-aara geni ñane wayaawáyá emnde baðemme. ⁵ Daaci a naba lyamisehe. A lyamise adaba mi maganaa duksa ka, a lyamise adaba kwakya zevarzire-aara. An hakuma á Shedekwe Cuded̄de a baramise haypa am ervaun̄de, a yamise ge buwire, geni má shansha shifa an̄waslire. ⁶ Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara baaka zlakta-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu Slelyamilya. ⁷ A magamiyaa ñgurna geni mí gevge emnde a jirire á katafke-aara, má de shansha shifa na á zleka na keni baaka shaige-aara. ⁸ Baðemme á elva-aha ñanna, ba jirire. Wayanwaya ka ndaterndaha ba kelaazare ge emnde a fetarfe, geni a magarmága duksa áte un̄jule-aara. Mága duksa an un̄jule-aara wá, shagera a naba melaterumele ge emnde umele keni. ⁹ Má emnde tá maga ga jawe am dagave-aatare wá, feka we á ña am huðe-aara. Ma tá ga jawe arge ðabava á eggye-aha werre, ma arge naðe-aha á Yahudiya-aha keni, feka we á ña á dem huðe-aara ðekid̄eki, adaba baaka nampire-aara. ¹⁰ Má jerje sletega ye á emnde, naba valarvale ge edda-aara. Má zlābe á yanka wá, valarvale ge buwire. Má á cenka ðekid̄eki wá, ðabeka tate-aara. ¹¹ Ba ekka keni diyakdiya geni jeba á emnde ñanna jaraaveje áte barama á Dadaamiya, itare mbarsembe mága mandzawire, haypa-aatare á shebeka ðekid̄eki.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

¹² Náwa watse yá ðela ura á dezekure, bi Artaimas bi Tikikus. Má daada wá, ettataya pute ba watsewatse ge dezeruwa am Nikaupaulis. Náwa njanantenja átekwa, geni yá de njá áhuwa am sarte á ekhye. ¹³ Melaterumele ba shagera ge tara Zainas ñane una edda á shairiya, tá antara Apaulaus, geni a ektsaterareka náza a ja wedere-aatare am shula má tsarettse azekure. ¹⁴ Emnde a miya keni, sey a tsartsaha mága slera á maggwire, lauktu tá de mbesembe itare keni melateru ge emnde na cekwa ndzedá-aatare ge ja wedera á jirire. A magarmaga una ñanna geni zlaláva-aatare a gevka ba dey.

¹⁵ Bademme á emnde na ña kerðe áhuna tá aṅkwa gak use-aatare. Gaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya am fetarfire. A hyantehye Dadaamiya ñgurna-aara áte kure bademme á kure.

Wakita na a puwantaa Paul ge FILAIMAUN

Ga use á Paul ge Filaimaun

¹ Ba iya Paul yá am dangay adaba slera á Yaisu *Almasiihu, ná anƙwa puwaktá wakita na antara egdza emmemiya Timaute, ná puwakante ge ekka Filaimaun, ka ura á ɲere, slera á miya palle na. ² Ná puwakurte ge kure antara egdza emmemiya Afiya antara Arkipus ɲane una palle á miya am wáva ge mága slera á Yaisu Almasiihu, ira emnde na tá jáhava am mba á ɲa ge cena waazu na bademme. ³ Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ɲgurna, a varakurteva hairire.

Fetarfire antara wayavire á Filaimaun

⁴ Ba kelaa ma yá anƙwa á maga maduwa-aaruwa ádeza Dadaamiya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu adaba ka am maduwa-aaruwa. ⁵ Adaba cenanáncena labare á ɲa ganakini vakanteva ervaunƙe á ɲa bademme ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, wayakaterwaya jipu emnde na ta fetaare áte ɲane bademme. ⁶ Adaba una ɲanna, yá anƙwa ɲala Dadaamiya jipu geni ba seke una ni gakevge palle antara ɲere áte barama á Yaisu Almasiihu na wá, yá anƙwa á ɲala Dadaamiya geni de ba á katafke keni ka emmága ba estuwa. Yá ɲala zlaɓe, ganakini ká diyeddiye shagerire á názena ni mi shanaa miya áza Yaisu Almasiihu na. ⁷ Egdza emmeruwa, higantehiga jipu arge wayavire na ká anƙwa maganá ka áte emnde a fetarfe na. Una ɲanna á vite ndzedá jipu ge iya adaba fakateremfa ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe kwakya.

Paul á slapala Filaimaun arge Unaizimus

⁸ Yá ɲaláká adaba una ɲanna geni ká maga názena yá ndaaka ya. Am ganevge ya slebela á Yaisu *Almasiihu na wá, yá naba ndaknda názena ká maganá ka bademme. ⁹ Amá wá, yá bakanka áte una ɲanna, ya ɲaláká á ba an ɲala an martaapire na am dagave á miya. Iya Paul wá, ganevge emgyegwe a zhele, amá yá am dangay adaba slera á Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yá anƙwa slapala Unaizimus ázeɲa, adaba ɲane gevge ba seke egdza-aaruwa am dangay áhuna, iya ganevge ba seke eddeɲara am elva á Yaisu Almasiihu. ¹¹ Werre wá, ndza magakánka nampire, amá kina wá, antara ba iya keni á de magamiyánmaga nampire kwakya.

¹² Daaci kwaye yá eptsaká egdze nanna á dezeña, amá ba seke ya duwaa ba ya an ire-aaruwa. ¹³ Am nja-aaruwa kina áhuna am dangay adaba elva á Yaisu Almasiihu na wá, wayanwáyá á meliwa nane am kela á na, ¹⁴ amá wayanka yá maganá áte namaari-aaruwa, yá hyakareka an ndzedá geni ká magiyá shagerire. Arge una nanna wá, meliyumele ba ka áte waya á ervaunđe á na.

¹⁵ Yalla a maganaa ba Dadaamiya dème pakyave á kure antara Unaizimus na, geni á de eptsá zlađe adaliye á de mba á na, kwa de nja kerde náza ba ge kelaazare. ¹⁶ Ma nane náve keni wá, kina wá, gevka seke náve mazla-aara, gevge egdza emmemiya. Iya wá, wayanwaya jipu, amá ká de wayaná ba ka kwakya-aara. Zunñwe wá, ká de wayaná adaba náve á na. Adaliye, adaba nane gevge egdza emmeña am elva á Yaisu Almasiihu.

¹⁷ Ba seke una ni diyakdiya ankwá urire á miya na wá, lyevaalya nane, ba seke ka lyevaa ba iya. ¹⁸ Ankwá haypa a gakuwaa nane emtu? Emtu ankwá duksa á na ká dabaná ka ázeñara emtu? Máki ankwá wá, naba ndinda, ká zhárá ba iya. ¹⁹ Am tate na náwa nane na wá, yá ankwá á puwetá ba iya Paul an erva-aaruwa, geni ya jiranvejire elva-aaruwa na, yá de pelaksepele ba jirire. Amá wá, zlaya á na-ka ni ká ndaviyu duksa ge iya. Adaba shifa á na na ka shanaa ka anwaslire na keni, ya melakuwa ba iya nanna. ²⁰ Ba estuwa egdza emmeruwa, yá nhaláká adaba Yaakadada, tasle á na maginaamaga názena yá kataná ya ázeña na, cekinaaceka higa-aaruwa. Adaba dagave á miya antara ka am elva á Yaisu Almasiihu wá, gamiyevge ba palle.

²¹ Ba lauktu yá puwakte wakita na keni wá, diyandiya gánakini ká de kwaleka, baira dème ká de januje ka am una yá kataná ya. ²² Má daada Unaizimus á dem huđe á há á na wá, tsatsinaatsatse sleđe-aaruwa keni, adaba ankwá tama-aaruwa geni Dadaamiya á de lyevaalya nála á kure, á de maginaamaga nane pute geni yá daada ádezekure.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

²³ Ankwá á gak use-aara Aipafra na ná am dangay kerde adaba elva á Yaisu *Almasiihu na. ²⁴ Tara Markus antara Aristarkus, an Daimas an Lukas, itare ta emnde na slera á nere palle, itare keni tá ankwá á gak use-aatare. ²⁵ Yaakadada Yaisu Almasiihu a vakurteva hairire-aara.

Wakita na a puwatertaa ura umele ge EGGYE-AHA Á IBRAHIMA

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

¹ Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya. ² Amá am kinire na wá, Dadaamiya aŋkwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa bademme keni á ba áte erva an Egdza-aara ɲanna. Ndza a eksesaa ba ɲane geni á de kwaraná ɲane duksa bademme. ³ Tá zharaná am ɲane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya bademme. Duksa bademme njaanja an uŋɲule-aara na wá, á ɲana ba ɲane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunɲe á Dadaamiya, tá gevge emnde cufedɲe. Am iga a una ɲanna maa, a zlalehe á dem samaya, aŋkwa á nja am naɲafa á Dadaamiya, slekse arge duksa bademme.

Yaisu ɲane male arge malika-aha bademme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha bademme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare bademme. Adaba a ɲetaa ɲane Egdza-aara. Daaci a jateru an una ɲanna ge malika-aha. ⁵ Adaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Edeɲa. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlabe ádaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte ɲane: Yá de gev Edeɲara, ɲane keni á de gev egdza-aaruwa. ⁶ Amá am sarte na átira bela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba ɲane: Bademme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge ɲane. ⁷ Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kára. ⁸ Amá áte Egdza-aara wá, á ba ɲane:

Ámbarka á ɲa Dadaamiya, sleksire á ɲa á de zleka ɲekidɲeki.
Ká de maga sleksire á ɲa an jirire.

⁹ Ekka wá, wedere á ɲa ba jirire, yakanaaya mandzawire.
Adaba una ɲanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ɲa, a gakve male arge emnde á ɲa bademme, a gedakthehe, ervaunɲe á ɲa ba seke nama.

¹⁰ Adaliye a ba ɲane á ba áte Egdza-aara ɲanna:
Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á erva á ɲa.

11 Baɗemme á duksa-aha ṅanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekideki. Baɗemme a duksa-aha ṅanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,
 12 ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de keɗanaakeɗa daradza-aatare, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekideki, baaka halavuwa á shifa á ṅa.
 13 Baaka malika na Dadaamiya a banaa:
 Sawa, ṅjinja am naɗafa-aaruwa, yá gatervege kelaade-aha á ṅa náza puwa sera á ṅa.
 Amá a banaa una ṅanna ge Egdza-aara. 14 Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-aatare.

2

Faumifa hyema áte unṅule a lya na a maramiyaa Dadaamiya

1 Aɗaba una ṅanna faumifa hyema ba shagera áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka áte unṅule. 2 Aɗaba werre wá, ndza ta se balanaa ba malika-aha labare na gevge jirire na, daaci ma ware una cenaaka, fansareka na, ṅanaaṅa Dadaamiya an shairiya. 3 Náza á miya wá, a tsaaka an una ṅanna. Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba Yaakadada Yaisu an ire-aara na? Emnde na ta cenanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha geni elva ṅanna jirire.
 4 Dadaamiya keni a naba maresehe seydire á elva ṅanna an nalaama-aha, an najipu-aha, antara duksa gergere ta maganaa emnde ṅanna an hakuma á Sheɗekwe Cudeɗɗe na a vatertaa Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Slelya á emnde ba ṅane

5 Dadaamiya vaterteka ɗekideki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na.
 6 Amá aṅkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele: Ázara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ṅane? Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?
 7 Ka naba ganaahe emtsaade cekwaṅguɗi á katafke á malika-aha, ádaliye ka vante yaikkire antara dárádza.
 8 Ka yaa duksa baɗemme am erva-aara.
 Má Dadaamiya a yaa duksa baɗemme am erva-aara wá, amaana baaka duksa ɗekideki ni ṅane á kwareka na. Amá am kinire na wá, mí nánka emtsaade sleksire-aara na á kwára duksa baɗemme na. 9 Diyamidiya geni duksa baɗemme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge

Dadaamiya am sarte cekwaanƙuɗi á katafke á malika-aha, geni á emtsamtsa am slede á emnde baɗemme. Una ɗanna keni Dadaamiya a magateraa ba ɗurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara daráɗza ge Yaisu aɗaba a shu zlaɗa, a eksar emtsa ɗanna. ¹⁰ Duksa baɗemme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ɗane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zlaɗa na, geni ɗane a gevge edda una hyephye am duksa baɗemme, lauktu á de gatervá ɗane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ɗane, á daterá ɗane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Ba Yaisu una á gatervege emnde cufedɗe á katafke á Dadaamiya. ɗane antara emnde na a barateraa ɗane, garevge ba egdzara á ura palle. Aɗaba una ɗanna wanka zherwe ge Yaisu, a ɗateraa an egdzara á Edeɗara. ¹² Ndza a bantsa ɗane: Yá de balaterá zhera á ɗa ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ɗa. ¹³ Adaliye a ba ɗane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlaɓe ádaliye a ba ɗane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

¹⁴ Emnde ɗanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á keɗanaakeda ba ɗekideki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceba emnde na. ¹⁵ A palateraa an una ɗanna emnde na ndza ɗateraanɗa lyawa á emtsa na baɗemme. ¹⁶ ɗane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggye-aha á Ibrahim. ¹⁷ Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-ɗara am duksa baɗemme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. ɗane slekemaare, dzayye ervaunɗe-aara am slera á Dadaamiya. ¹⁸ Kina wá, á dzegwándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, aɗaba ɗane keni ndza a shushe zlaɗa am lámare ɗanna.

3

Yaisu male arge Muusa

¹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cufedɗe, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse enkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba ɗane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe. ² Ba Dadaamiya una a faare slera ɗanna, ɗane keni a magaa slera ɗanna an ervaunɗe-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervaunɗe-aara palle am huɗe á há á Dadaamiya. ³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba

duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa. ⁴ Ba kelaa há a nderanaa ba ura, amá duksa bademme wá, a nderanaa ba Dadaamiya. ⁵ Muusa wá, ṅane ndza ba walaadī am huḍe á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága seydire á názena watse á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera ṅanna an ervaṅḍe-aara palle. ⁶ Amá *Almasihu wá, ṅane Egdza huḍe á há á Dadaamiya, bademme á huḍe á há á Dadaamiya á ba am erva-aara. ṅane keni a magaa slera-aara an ervaṅḍe palle am huḍe á há ṅanna. Huḍe á há á Dadaamiya ṅanna wá, ba miya, má tsamiyaatse dzaṅḍaṅe áte uṅṅule-aara, má kezlamianveka tama á miya áte ṅane.

Tate á puwansepuwe á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una ṅanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cudedde, a ba ṅane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá,

⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufade am kaamba na. Ndza ta maganaa gardire ge Dadaamiya, ta naba gya hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufade ṅanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una ṅanna, a naba jihe ge ervaṅḍe jipu áte emnde ṅanna, a ba iya am ervaṅḍe-aaruwa: Emnde na ervaṅḍe-aatare yiyiye an iya, tá dábeka uṅṅule-aaruwa dekideki.

¹¹ Am jija ervaṅḍe áte itare, ya naba zu wafa geni yá de belaternaaka dekideki ge emnde ṅanna, ge se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyiye ervaṅḍe-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage. ¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedá na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlaḅe kwá an shifa na. ¹⁴ Máki kezlamianveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zuṅṅwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

¹⁵ Ankwam wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Vatená, ma cenakurancena kwará á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, ta maganaa gardire ge Dadaamiya. ¹⁶ Emnde-ara ṅane

cenarancena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera na. ¹⁷ Emnde-ara ñane yawe kul ufađe tá já Dadaamiya an ervaunđe na? Ba itare ñanna zlađe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, adaba una ñanna ta naba matsehe am huđe á kaamba. ¹⁸ Emnde-ara ñane Dadaamiya a zateru wađa geni á de vaterteka dekideki de puwansepuwe antara ñane na? Ba emnde ñanna zlađe ádaliye ndza faransarka dekideki na.

¹⁹ Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyánna bademme geni Dadaamiya a piyaterante dem tate á puwansepuwe adaba baakire á fetarfire-aatare.

4

¹ Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepuwe ge emnde, una ñanna namána na zlađe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptseka palle á miya á dem kataliya, daaci watse á taa daaka á dem tate á puwansepuwe ñanna. ² Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza eggye-aha á miya werre am kaamba, amá elva ñanna magateranka payđa ge itare adaba cenarancena, amá fartarka átekwa. ³ Miya emnde na famitarfe áte ñane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepuwe ñanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, anƙwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ñane:

Jija ervaunđe, daaci ya naba zu wađa geni ya de belaternaaka dekideki geni tá se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternala iya.

Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa bademme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe ñanna wá, anƙwa sem vatená. ⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, anƙwa á ndaha elva a háre ge vuyire, a ba ñane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am háre ge unƙwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe. ⁵ Am tate umele keni a ba ñane: Tá de demka dekideki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternala iya.

⁶ Emnde na ta cenaa labare á higa zunŋwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe ñanna wá, adaba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe ñanna wá, sem vatená keni zlađe anƙwa baráma-aara ge emnde umele keni. ⁷ Adaba una ñanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlađe ádaliye, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte ñanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggye-aha á miya ta maganaa gardire na, a ba Dadaamiya an we á

*Dawuda: Vatená, ma cenakuráncena kwárá-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe. ⁹ Daaci diyamidiya geni anḱwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansaa ṅane am háre ge vuyire na. ¹⁰ Ma ware una shansha puwansepuwe ṅanna áza Dadaamiya, ṅane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na. ¹¹ Daaci wawaumiwava ge dem tate á puwansepuwe ṅanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggye-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervaunḱe á ura. Elva ṅanna wá, an ndzeḱa jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerḱe na. Á dzegwándzegwa ṅgye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zeba keni baḱemme. Elva ṅanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzeḱa. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura am názena á slaslaná ṅane am ervaunḱe-aara baḱemme. ¹³ Baaka duksa na ni an shebe am ice á Dadaamiya. Duksa baḱemme a nderanaa ba ṅane, ṅane diyaadiya baḱemme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya baḱemme.

*Yaisu ṅane male á *liman-aha baḱemme*

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini anḱwa *liman á miya yaikke. Ba ṅane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaazlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na. ¹⁵ Liman á miya ṅanna wá, slezamivarze jipu, aḱaba diyaadiya názena zlazlaḱa áte miya baḱemme. ṅane keni shaushe zlaḱa-aha gergere ba seke náza á emnde baḱemme. Ba báda keni, ndza ta ebbada an duksa gergere baḱemme, amá ṅane magaaka haypa ḱekidḱeki. ¹⁶ Aḱaba una ṅanna, gaumiyaptege á deza Dadaamiya slemagamiya ṅurna ba kelaazare, gaumiyaptege á dezeńara an baakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya ṅurna am wedera-aha á miya baḱemme.

5

¹ Baḱemme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de

katafke á Dadaamiya, geni á yateraare haypa-aha-aatare. ² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, ṅane á naba cenatercena, aḁaba ṅane diyaadiya názena zlazlaḁa áte emnde. Diyaadiya geni ṅane keni hyefka am duksa umele. ³ Daaci sadake na á danná ṅane ge Dadaamiya na wá, á dánda náza á ire-aara emtsaafé, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauaktu á danná náza á emnde geni á yateraarye Dadaamiya ge itare keni. ⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera á limanire an ire-aara, sey má a ḁahanaa Dadaamiya ge mága slera á limanire ṅanna, seke una ndza a ḁahá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba ṅane an ire-aara, geni á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba Dadaamiya, a ba ṅane, á elvan ge ṅane: Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Edeṅa. ⁶ Am tate umele keni aṅkwa am wakita á Dadaamiya a ba ṅane, á elvan ge ṅane: Ekka, ka liman dem ba ge ḁekideki, limanire á ṅa seke limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu aṅkwa am duniya wá, ndza a ṅala Dadaamiya á ba an ká kwara, ámbera á kyuwa geni á se melanumele, aḁaba diyaadiya geni aṅkwa hakuma á Dadaamiya ge se lya shifa-aara. Dadaamiya cenanvarcene. Am iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlaḁe áḁaliye, aḁaba fesarfire-aara áte ṅane. ⁸ ṅane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a naba shu zlaḁa, geni fesarfire-aara á gevge ba parakke. ⁹ Am sarte na zlanazle slera ṅanna baḁemme maa, ṅane gevge slelyaterlya ba ge ḁekideki ge emnde na tá aṅkwa fansarfe na baḁemme. ¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterlya aḁaba a tsanaa ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á Malkisadaka.

Faufa hyema, dzalawevka áte unṅule á Dadaamiya

¹¹ Kwakya elva na ṅá kátá ndakurnda áte ṅane, amá wá, zlazlaḁa jipu ge palakurá una ṅanna, aḁaba kure keni yiyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire. ¹² Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, aḁaba harakuraahare am huḁe-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlaḁe áḁaliye ba duksa na ndza kwa tsahese zunṅwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte unṅule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá zá ḁafa dzanḁzane seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uba seke egdzere áte erva. ¹³ Ma ware una zlaḁe á kátá ba sha uba na, ṅane wá, zlaḁe ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlaḁe diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka. ¹⁴ Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na

shagera, antara duksa na shagerka baɗemme, ma zlazlaɗa keni.

6

¹ Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazlaɗa na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa ṅanna mi tsahese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya. ² Adaliye elva a mága baptisma gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya. ³ Baɗemme á una-aha ṅanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má wayatewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaaire ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, aɗaba má ura a yanaa ba ṅane unṅule á Dadaamiya, baaka pute umele ɗekideki ge melanumele geni á eptsaa am tuba. Aɗaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza sharánsha barka á Dadaamiya antara Sheɗekwe-aara am ervaunɗe, ⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatare, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am huɗe-aara, ⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele ɗekideki ge melaterumele geni tá eptsaa am tuba. Aɗaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzaṅgala, ta ganve zhara-aara duksa ba dey á katafke á emnde baɗemme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe aṅkwa á hya á dem fe ṅanna, fe ṅanna á mága náza za an barka jipu, aṅkwa á melaterumele ge emnde a ehherɗa-aara, baaka yanya-aara. ⁸ Amá má fe ṅanna á eptsaa ba dake antara masa wá, fe ṅanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ṅanna, a yaranya ba ge ɗekideki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ṅa ndaase estuwa keni wá, diyarṅerdiya geni ekkure kwá aṅkwa áte unṅule á jirire, daaci á de lyakurlya Dadaamiya. ¹⁰ Dadaamiya ṅane slejirire, á taa viyannaaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una ṅanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Baɗemme á una-aha ṅanna, á taa viyanaaka. ¹¹ Duksa na ṅa kátáná ṅere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumaága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halawuwa á duniya, yawanka ɗekideki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya. ¹² Gawevka emnde a masefe, amá

dabauđába sera á emnde a fetarfe na tá an ndzedá jipu, hararaare áte unŋule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka peky-aara

¹³ Am sarte na Dadaamiya a ŋgudanaa namána ge Ibrahim, a zu wađa geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa ŋane ŋanna. Adaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za wađa an ŋane maa, a naba zu wađa á ba an ire-aara. ¹⁴ A zu wađa, a ba ŋane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya. ¹⁵ Ibrahim a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa ervaunđe jipu ge eppaka-aara, daaci shansha duksa ŋanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

¹⁶ Má emndimagwaha tá za wađa, tá zaná an duksa na jauje ge ndzedá-aatare. Zá wađa wá, á zlsansauzle ge elva-aha baďemme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa. ¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu wađa, á kátá maraterán ge emnde na a ŋgudateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ŋane ŋanna, á eptseka elva đekideki. ¹⁸ Namána na a ŋgudanaa Dadaamiya, antara wađa na a zanaa ŋane na maa, duksa-aha buwa ŋanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka peky-aara, Dadaamiya á zeka wađa á fida đekideki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzedá jipu geni mí njantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁹ Táma á miya áte duksa ŋanna wá, á tsáná ba ŋane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte unŋule á Dadaamiya. A weramiyantaa ba ŋane kacakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ŋane na, ge de katafke á Dadaamiya. ²⁰ Yaisu wá, ŋane dedde á katafke á miya, á dem Tate ŋanna adaba miya. Ba ŋane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge đekideki.

7

*Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke*

¹ Malkisadaka ŋanna wá, ŋane ndza slekse yaikke am Salaam, zlađe adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahim a dem wáva, a de cebaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka. ² Daaci Ibrahim a de sanse luser am nalmane-aara baďemme, a vante ge liman Malkisadaka. Emtsaade wá, zhera á Malkisadaka ŋanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. ŋane ndza slekse am Salaam.

Salaam na maa, amaana hairire. ³ Njane, baaka ura diyaadiya eddeṅjara antara emmeṅjara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya fakta á shifa-aara antara halavuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka fakta-aara antara halavuwa-aara na wá, ba seke njane wá, liman na anḳwa ma vaatara keni. Njane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahimia njane una eggyemiya bademme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáva bademme, a vante ge njane. ⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraita á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am nalmane-aatare bademme. Amaana luser njanna tá de lyiyaná á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba eggye-aha á Ibrahimia. ⁶ Amá Malkisadaka wá, njane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahimia. Ibrahimia njane edda una Dadaamiya a ṅgudaa namána antara njane geni á de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka. ⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba njane arge edda una a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahimia. ⁸ Zlabe ádaliye, bademme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde bademme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya njane anḳwa an shifa. ⁹ Daaci ba Laiwi na eggye-aha-ṅara tá lyiia luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, adaba eggyeṅjara Ibrahimia a vante luser-aara ge Malkisadaka. ¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahimia a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfe-aha-aara bademme á ba am njane emtsaade. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá njane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraita ge emnde-aara Iserayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa njane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, bademme á liman-aha ma tá segashe á ba am eggye-aha á Laiwi seke *Haruna. ¹² Má Dadaamiya mbedesembede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraita keni á de eptsantepts.

¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na ṅá aṅkwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, ṅane ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya. ¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, ṅane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba ṅanna đekideki.

**Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka*

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, adaba Dadaamiya a fanem slera á limanire ṅanna am erva ge Yaisu, ṅane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka. ¹⁶ ṅane gevka liman yaikke áte nađe á liman-aha, amá a gev liman yaikke adaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge đekideki. ¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge đekideki seke liman Malkisadaka. ¹⁸ Dadaamiya a naba yaa nađe á liman-aha adaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde. ¹⁹ An nađe á limanire wá, emnde dzegwaránka shá dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, aṅkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má aṅkwa fa tama á miya áte ṅane wá, á de vamítá ṅane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlabe adaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu wađa emtsađe, geni Yaisu á de gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa. ²¹ Amá ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu wađa, a ba ṅane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká ṅjá liman dem ba ge đekideki. ²² Máki Dadaamiya a zu wađa estuwa wá, amaana adaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Aṅkwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksaná una slera á limanire. ²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, adaba ṅane á emtseka đekideki. ²⁵ Daaci ma vaatara keni á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhara-aara na bađemme, adaba ṅane aṅkwa an shifa dem ba ge đekideki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ṅane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya bađemme. ṅane dzayye huđe-aara, gauka haypa đekideki, ṅane cuđeđe am duksa bađemme, aṅkwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ṅane aṅkwa áza Dadaamiya am samaya. ²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dándá sadake á ire-aatare emtsađe á deza Dadaamiya geni

á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare keni. Amá Yaisu wá, ñane magaaka slera á limanire-aara áte una ñanna dekideki. A magaa sadake-aara ba ser palle á katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde bademme. ²⁸ Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraitá á Muusa wá, ta ba emndimagwaha, tá naba mbedá adaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de kefa ba dekideki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu wafa geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte ñanna tawraitá keni. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, ñane hyevhye am duksa bademme dem ba ge dekideki.

8

*Yaisu *liman á miya yaikke*

¹ Náwa una wá, jirire á elva-aha na ñá aŋkwa tsakaná nere bademme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, aŋkwa á ñjá am nadafa á Dadaamiya na ni ñane slekse arge duksa bademme na.

² Ñane aŋkwa á maga slera á limanire-aara am tate na cudedfe jipu, Dadaamiya á ñjá amkwa na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, ñane aŋkwa á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

³ Bademme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na keni á dánda sadake á de katafke á Dadaamiya. ⁴ Ma andze ñane aŋkwa áte duniya wá, ma andze á maŋka slera á limanire dekideki, adaba tá aŋkwa liman-aha umele ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraitá á Muusa. ⁵ Liman-aha ñanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una ñanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba Dadaamiya á elvan ge ñane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwaraksaa iya átire á wa na.

⁶ Daaci náwa namiyanna bademme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha bademme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya adaba Yaisu na jauje ge namána werre. Adaba duksa na Dadaamiya a ŋgudaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á maŋka umele. ⁸ Amá diyamidiya geni namána werre

na hyefka dekiŋdeki, aɗaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya aŋkwa á valaterarvale, á ba ŋane á elvan ge itare:

Cenaucena una ba shagera: aŋkwa á sawa zámame na ni yá de ŋgudaterá namána-aaruwa aŋwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ŋanna gergere antara namána na ndza ya ŋgudater ge eggye-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare ɗabarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

¹⁰ Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ŋgurna geni a seseka am ire-aatare dekiŋdeki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹¹ Am sarte ŋanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhera-aaruwa ge emnde, aɗaba an maleaha ka, an egdzara ka, baɗemme á emnde tá de diyisediye.

¹² Aɗaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ŋaterka am ervaunɗe dekiŋdeki.

¹³ Kwaya ŋane názu a ndanaa Dadaamiya am namána aŋwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de keɗa ba dekiŋdeki.

9

*Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya*

¹ Am namána á zuŋŋwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá ɗabaná áte una ŋanna am jahava-aatare á katafke-aara, aɗaba ndza aŋkwa mashidi ta maganaa itare ge ŋála Dadaamiya am huɗe-aara.

² Ta magaa mashidi an kelise, ta fem mekere am huɗe-aara an kacakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta ɗahanaa an sleɗe cudeɗɗe. Am huɗe-aara tá fa kára á fanus an nara vuye, antara tabel, depaiŋ cudeɗɗe átekwa, tá fan ge Dadaamiya. ³ Am mekere ge buwire am ice á kacakaca á dzegwa na wá, ta ɗahanaa an sleɗe na cudeɗɗe jipu na. ⁴ Am huɗe á una ŋanna keni maa, ta magaa tate á ɗiza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar baɗemme, antara nakwati, ŋane keni ta baranaa an dindar ŋanna. Nakwati ŋanna wá, tá yeha namána á

Dadaamiya átekwa. Am nakwati ṅanna maa, aṅkwa erba á dindar. Am erba ṅanna maa, ta fem dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sawa am samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. Aṅkwa zlaḅe zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Baḍemme á una-aha ṅanna tá á ba am nakwati ṅanna. ⁵ Ate nakwati ṅanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni aṅkwa am tate ṅanna. Lyambake á malika-aha ṅanna ta jamme tekeppe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tefantá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yateraarye ge emnde na. Amá kina wá, ṅá dzegwánka emtsaade palakura jirire-aara baḍemme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi ṅanna baḍemme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuṅṅwire na ge mága slera-aatare. ⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa ṅanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, ṅane antara emnde á Dadaamiya baḍemme. ⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cufedde an duksa-aha ṅanna: Máki zlaḅe aṅkwa mekere á zuṅṅwire am mashidi ṅanna wá, zlaḅe baaka barama ge dem slede na cufedde jipu na. ⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharaná miya kina. Baḍemme á sadake-aha ṅanna, á dzegwánka baraterá ervaunde ge emnde. ¹⁰ Una ṅanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni a zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tseḍaṅjire. Baḍemme á shairiya-aha ṅanna ba iga-aara emtsaade, dem sarte na Dadaamiya á de mbaḍesebaḍe duksa baḍemme aṅwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba ṅane una male á *liman-aha baḍemme, a sanaa ba ṅane duksa shagera na mi shanaa miya áza Dadaamiya. ṅane aṅkwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate ṅanna, una ṅanna slera á Dadaamiya an ire-aara. ¹² Am sarte na Yaisu a duwa á dem tate na cufedde jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalau, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge ṅane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde baḍemme dem ba ge ḍekideki. ¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na ḍabaraaka shairiya á Dadaamiya,

bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kárá, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga bademme áte una á ndahaná *tawraitá wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara. ¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándzawe áte ṅane dekideki. An hákuma á Shedekwe Cufedde na á nja ba ge dekideki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa ṅane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya ervaunde geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Adaba una ṅanna, Yaisu wá, slemela emnde ba ṅane antara Dadaamiya. Ba ṅane una á mará namána anwaslire na a ṅgudateraa Dadaamiya ge emnde na. Adaba una ṅanna, bademme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterteva na. Duksa ṅanna ba seke ta zu am warita, baaka slelyatervulye dekideki. Tá de shá una ba seke warita adaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara ṅanna, a de lyatersaa ṅane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá daba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má anṅwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de kedaakeda ṅane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa ṅane wá, sey tá paka ba má kedaakeda ṅane emtsaade, lauktu tá tega warita ṅanna. ¹⁷ Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlaḅe á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa ṅane na, sey má kedaakeda ṅane, lauktu tá emmága. ¹⁸ Ba namána á zunṅwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaade, lauktu á gevge duksa na a ndasaa ṅane na. ¹⁹ Am sarte ṅanna maa, nabi Muusa a palaternaahe shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawraitá na bademme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá dahaná an isaup, antara úgje á duksa umele hanṅe. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawraitá, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni bademme. ²⁰ Am iga a una ṅanna maa, a ba ṅane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an ṅane, tsufautsufa ba shagera. ²¹ Zlaḅe á daliye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlaṅa á mága slera á limanire na am hufe-aara na bademme. ²² Áte názena á ndaná *tawraitá wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cufedde á

katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yateraarka haypa ge emnde d'ekid'eki.

*Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde an uzhe á ire-aara*

²³ Ate una á ndaná *tawraita á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cud'ed'ed'e an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zunṅwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ṅanna uzhe á Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cud'ed'ed'e jipu na. Amá wá, am mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha ka, una ṅanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá ámkwa na.

ṅane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, ṅane aṅkwa á katafke á Dadaamiya, aṅkwa á magamiya wedera á miya bademme. ²⁵ Male á *liman-aha wá, ṅane ba kelaa sakanderi á duwa an uzhe á dabba á dem tate na cud'ed'ed'e jipu na. Amá Yaisu wá, ṅane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. ṅane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ṅanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge d'ekid'eki. ²⁶ Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halavuwa-aara keni, ma andze á sha ba zlaḍa. Amá, a shu zlaḍa-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ṅanna herzhe an halavuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, baaka hákuma á haypa mazla-aara. ²⁷ Bademme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya. ²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimagwaha. Á de sawa zlaḍe ádaliye, amá sawa-aara ṅanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se enzla ba emnde na ni tá aṅkwa ufa ṅane na.

10

¹ Shairiya-aha na am *tawraita á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miya kina. Shairiya-aha ṅanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaa sakanderi ícaranseka d'ekid'eki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na cud'ed'ed'e jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka d'ekid'eki melateru ge emnde geni tá gevge

cudedɔde á katafke á Dadaamiya. ² Ma andze emnde tá shansha cudedɔdire náza dem ba ge dekiɔdeki adaba sadake ṅanna wá, ma andze á enjleka ervaunɔde-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá ádalika á maga sadake mazla-aara. ³ Amá sharánka una ṅanna, baira deme sadake-aha ṅanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaa sakanderi. ⁴ Adaba uzhe á dalau antara uzhe á usale á hyefka dekiɔdeki ge bárá haypa.

⁵ Adaba una ṅanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba ṅane á elvan ge Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, baaka wedera á ṅa an ṅane. Adaba una ṅanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ṅa.

⁶ Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, baaka wedera á ṅa an ṅane mazla-aara.

⁷ Ya ndaaka adaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ṅa arge iya ná.

⁸ Am zunṅwire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bárá haypa, ira sadake-aha umele, una-aha ṅanna bademme higakarka.» Sadake-aha ṅanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraitá tsa kalkale, aley Dadaamiya lyiyaaka. ⁹ Daaci á ba ṅane zlaɔe adaliye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara ṅanna wá, á palaamiyá una ni Dadaamiya á lyiyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele. ¹⁰ Miya wá, gamiyevge emnde cudedɔde á katafke á Dadaamiya, adaba Yaisu *Almasiihu maganaamaga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.

¹¹ Bademme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte ṅane, ba kelaazare baaka njinja-aatare dekiɔdeki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á Dadaamiya. Sadake-aha ṅanna keni baraaka haypa á emnde dekiɔdeki. ¹² Amá Yaisu Almasiihu ṅane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ṅane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge dekiɔdeki. Am iga a una ṅanna maa, zlaazlala á dem samaya, anṅwa á njá am nadafa á Dadaamiya, ¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na. ¹⁴ An sadake-aara ṅanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ṅanna ervaunɔde ge emnde na a

dzeratersaa ɲane, garevge emnde cufedɛde náza á dem ba ge dekiɛki na.

¹⁵ Shedekwe Cufedɛde keni aŋkwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ɲane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ɲane duksa na am namána-aaruwa yá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ɲanna yá de ɲaternaɲa shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, yá de magaterá pute geni á seska am eŋkale-aatare dekiɛki.

¹⁷ Daaci a ba ɲane zlaɓe ádaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, yá de ɲaterka am ervaunɛde mazla-aara. ¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele ɓaaka mazla-aara.

Gaumiyaptege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, ɓaaka názu á piyamite ge dem tate na ni cufedɛde jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya. ²⁰ Yaisu ɲane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cufedɛde jipu na. A vamitaa ɲane baráma á dem tate ɲanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ɲane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ɲane. ²¹ Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ɲane emnde na tá am huɛ á há á Dadaamiya baɛemme. ²² Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervaunɛde á miya palle, magaumika shaige dekiɛki. Adaba Yaisu a baramise ervaunɛde an uzhe-aara, a baramive an yawe tseɗaŋɲe. ²³ Yaumiyanka mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ɲane ndaasendaha elva wá, á eptseka elva-aara dekiɛki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ɲane, magaumika shaige dekiɛki. ²⁴ Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzeɗa am vuwa ge ukfeɲara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare. ²⁵ Náwa emnde umele mbarsembe icanse sem jahava, una ɲanna shagerka dekiɛki. Daaci yaumiyanka jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzeɗa am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

²⁶ Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, ɓaaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ɲanna. ²⁷ Má ura á maga jeba á haypa ɲanna wá, sey á njá á ba an lyawa, adaba Dadaamiya aŋkwa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele. ²⁸ Diyakurdiya geni má

ura cudfucufe *tawraita á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa ṅanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka d'ekid'eki. ²⁹ Má bikere á edda una a cudfu tawraita á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a epsawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedefkwe Cufed'fe na á magaminá ṅane ṅurna á d'aba Dadaamiya na, á tsaaka an una ṅanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ṅuḡd'ateraa namána an ṅane ge emnde bademme, ṅane keni a baranaa ba uzhe ṅanna tsa. ³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá:

Diyandiya ya zlad'a na ni yá de faara ya ge edda una má kwalevwale ge d'abid'aba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlabe ádaliye, aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara. ³¹ Dadaamiya wá, ṅane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de ṅanaaṅa shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya zlad'a na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba b'ashuhe. ³³ Adaba am sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha, magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlabe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaun'ḡe ge emnde na tá am jeba á zlad'a-aha ṅanna. ³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am danḡay ad'aba zhera á Yaisu. Am sarte umele ta naba l'yevaa nalmane á kure emnde an ndzed'a, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, ad'aba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele bademme, nalmane na a zleka d'ekid'eki na. ³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Adaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá lad'a yaikke áza Dadaamiya. ³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaun'ḡe, kwá maga názena á kataná ṅane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa ṅane na. ³⁷ Ad'aba a ba wakita á Dadaamiya:

A juwa ba cekwaanḡuḡi, aṅkwa á sawa edda una ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaun'ḡe-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekezle fetarfire-aara wá, yá de higarka ge ṅane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá aṅkwa eptsá á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira keda na. Miya wá, aṅkwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

11

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

¹ Fetarfire na wá, amaana njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa ṅanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa ṅanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am huđe-aara. ² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte ṅane. Adaba una ṅanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa bađemme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci bađemme á názu aṅkwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire ṅanna, Habila a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vantaá Kayinu. Adaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lyevaalya sadake-aara, a naba maranánhe ganakini hayanhayire. Daaci Habila ṅanna wá, ma emt-samtsa ba ṅane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, adaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire ṅanna, Anuhu ndza nánka emtsa đekideki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara bađemme, puwarteka ice áte ṅane đekideki, adaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ṅanna, daaci a naba eksante ba estuwa. ⁶ Baaka duksa na ni ura á shá haya an ṅane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, aṅkwa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá aṅkwa ganáptega ge ṅane.

⁷ Á ba an fetarfire ṅanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a balanse elva-aara am wahayu, zlađe nánka tsa duksa ṅanna emtsađe, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara bađemme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansaa ṅane. Adaba una ṅanna a naba marateranhe ge emnde geni ṅateraṅa shairiya, adaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ṅane wá, shansha jirire áza Dadaamiya adaba fetarfire-aara.

⁸ Á ba an fetarfire ɲanna zlaɓe ádaliye, ndza fansarfe Ibrahim a ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaa Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ɲanna. Ba tate ɲanna keni ndza diyaaka emtsaafɛ Ibrahim, aley a naba duhe. ⁹ An fetarfire-aara a naba nja am larde ɲanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ɲane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenne keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ɲanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa. ¹⁰ Ibrahim a fansaare estuwa ge Dadaamiya na wá, adaba njantenja am ervaunɗɛ-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, ɓaaka badza-aara ɗekideki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa huɗɛ, gevge emgyegwe á mukse tsa. Adaba diyaadiya geni Dadaamiya na a banaa watse á de vanta egdzere na, á iceka fida ɗekideki. ¹² Adaba una ɲanna, ba Ibrahim palle, ɲane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza ɓaaka elva a ya egdzere ázeɲara mazla-aara, ba ɲane ɲanna wá, a naba yehe egdzere ɓaaka kezlakula á eggye-aha-ɲara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahim ɲanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare ɗekideki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha ɲanna ndza a baterna Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza njarantenja am ervaunɗɛ-aatare geni ɓaaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha ɲanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka. ¹⁴ Emnde ɲanna, am nja-aatare wá, shebarka ɗekideki ganakini anƙwa larde-aatare ba giraara watse tá zláá á de nja am huɗɛ-aara. ¹⁵ Dzamarka ɗekideki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am huɗɛ-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsá á dehuwa. ¹⁶ Amá dzamarka itare una ɲanna ɗekideki. Itare wá, anƙwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una ɲanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Adaba fetarfire-aatare ɲanna wá, á wanka shaige ɗekideki ge Dadaamiya geni tá ɗáhá ɲane an Dadaamiya á emnde ɲanna, a tsatsateraa berni yaikke ázeɲara.

17-18 Á ba an fetarfire ɲanna zlaɓe ádaliye, Ibrahim á kátá icaná egdza-aara palle ba ɲane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge ɲane: Iciyantice

egdza á ŋa Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara ŋanna wá, a se gya ba hala á Ibrahimia, adaba ndza a bantsa ba ŋane am namána-aara geni eggye-aha á ŋa, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya. ¹⁹ Ibrahimia á kátá icetaa egdza-aara na wá, adaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahimia na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

²⁰ An fetarfire, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara ŋanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke. ²¹ An fetarfire ŋanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yusufa buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

²² Á ba an fetarfire ŋanna, Yusufa keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am larde á Misera. Ndza a kwaratersekwere bademme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emtsamtsa ŋane.

²³ Tara eddenjara antara emmenjara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa dekideki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba shebanvehe am mba dem tere keye.

²⁴ Adaba fetarfire ŋanna, am sarte na waltewala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an eggyenjara ge sleksu *Firawna. ²⁵ Nane a hayaa ba tá shá zladá átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am gedá am sarte cekwaanjudi, amá slehaypa. ²⁶ Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmane na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba ŋane a fete ire-aara áte ladá na á de vantá Dadaamiya na.

²⁷ Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaunde, amá ŋane magaaka lyawa-aara dekideki. Baaka lambe-aara ba seke ŋane anjwa á nanna Dadaamiya an ice-aara. ²⁸ Ba Muusa ŋanna zlaŋe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayiila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakiyia-aha-aatare, geni malika na a se ceŋa makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa munri á una ŋanna tá anjwa emmága ba kelaa sakanderi. Tá dáhá munri ŋanna: *Paska.

²⁹ Á ba an fetarfire ŋanna zlaŋe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanŋe áte shiili cakasse ba seke

ndza baaka yawe am guwa yaikke ŋanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

³⁰ An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an ŋane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke ŋanna baɗemme.

³¹ Ndza aŋkwa mukse zaware umele, zhera-aara Rahab. Aɗaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mbaaara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta cebaa emnde a ekse na wá, ta yaa ŋane an shifa.

³² Yá maganá estara kina? Aɗaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele. ³³ An fetarfire-aatare emnde ŋanna ndza garega ndzedá arge larde-aha umele. Baɗemme á názena ndza a baternaa Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte unŋule-aara. Emnde á Dadaamiya werre ŋanna wá, ba er-vare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtaŋkire.

³⁴ Aɗaba fetarfire-aatare, ba derve á kára keni zaterka emnde ŋanna. Zlabe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceba kelaade-aha-aatare an katsakar keni, ta ganaa ba itare ndzedá. Ndza baaka payɗa-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzedá ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele. ³⁵ Á ba an fetarfire ŋanna zlabe ádaliye, ndza aŋkwa ŋwasha umele emtsaremtsa emnde-aha-aatare, amá naraterna zlabe ádaliye an shifa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlaɗa kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á ɗaba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá eksaraareka una ɗekideki, ta eksese ba emtsa am zlaɗa ŋanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shifa na jauje ge una am duniya an emtakire na. ³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderci, ta zlaŋateruhe am ɗaŋgay. ³⁷ Emnde umele ndza ta cebaa ba shifa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta ɗatsaterthe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am sleɗe ba estuwa, garevge talaga-aha, ta ŋgudaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, magarateránmaga palasa jipu. ³⁸ Ta naba nja áte bala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwa-aha antara am evege-aha. Emnde ŋanna wá,

baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka dekiŋdeki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ŋanna baɗemme wá, hayaterháya Dadaamiya, aɗaba fetarfire-aatare áte ŋane. Amá wá, pakarvaaka an shifa am duniya na názena ni a baterna Dadaamiya geni á de vaterteva na. ⁴⁰ Aɗaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ŋanna zlauzle, geni á geramika antara itare dekiŋdeki, mí de lyiyaná á ba átirpalle antara itare cudeɗɗire na á de vamita ŋane. Una ŋanna duksa na shagera ge miya.

12

Dadaamiya Eddemiya baɗemme

¹ Daaci miya wá, emnde a fetarfe ŋanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfire-aatare ŋanna, tá kwaramisá itare fetarfire áte Dadaamiya. Aɗaba una ŋanna, miya keni yaumiyanya haypa-aha na wayaaka mi pakyava dekiŋdeki na, valyawamiyaavalya gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na baɗemme, mí zlalawa á ba de katafke, kuɗaumiya. ² Zlaɓe ádaliye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, aɗaba a magaminaa ba ŋane ŋurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ŋane zlaɓe ádaliye ge fetarfire á miya ŋanna. Yaisu ŋane a naba eksaarhe geni ta ja shifa-aara áte dzanɗala, wanka zherwe dekiŋdeki ge emtsa estuwa, aɗaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ŋane aŋkwa am naɗafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtanɗkire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlaɗa na ta magannaa emnde ŋanna, a naba bashuhe baɗemme. Slaslauslasle á ba áte náza-aara emtsaade, lauktu mí de shá ndzedá am zlaɗa-aha á miya keni. ⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá aŋkwa wava jipu geni kwá janaaja haypa. Amá wá, zlaɓe jerka edda una ni emtsamtsá aɗaba una ŋanna am dagave á kure. Daaci gazlauka dekiŋdeki. ⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurna Dadaamiya ge vakurte ndzedá an ŋane na emtu? Nawa a ɗakurte an egdzara-aara. Aɗaba aŋkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ŋane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá aŋkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ŋanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ŋa áte iya.

⁶ Aɗaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

⁷ Anƙwa egdzere ni á giyeka eddenara deƙideƙi emtu? Daaci áte zlaƙa ɲanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, ƙashawabasha bademme á zlaƙa-aha na shakursha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara. ⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka deƙideƙi, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlaƙe ádaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má anƙwa fa zherwe áte ɲane wá, mí de shá shifa na á zleka na.

¹⁰ Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mí egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am samaya na wá, ɲane á giyamigiya geni á famiyem ndzedá am vuwa, lauktu mí gevge emnde cuƙeƙe ba seke ɲane.

¹¹ Má Dadaamiya anƙwa giya ura wá, vacite ɲanna wá, zlaƙa áte edda-aara, baaka higa-aara deƙideƙi. Amá má zlauzle zlaƙa ɲanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlaƙa ɲanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte unjule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

¹² Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte unjule-aara. ¹³ Tá anƙwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzedá-aatare áte unjule á Dadaamiya. Daaci ƙabauƙaba unjule na shagera na, geni a dzalarevka áte unjule ɲanna, amá a sharansha ndzedá átekwa.

¹⁴ Tatayautataya nja lapiya antara emnde bademme. Tatayautataya an ervaunƙe á kure palle, geni kwá gevge emnde cuƙeƙe áza Dadaamiya. Adaba má baaka una ɲanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya. ¹⁵ Faufa hyema áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ɲgurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mándzawe zlalava-aara. Ura estuwa á melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbádzá ba seke namgena am dagave á hiya am fe. ¹⁶ Zlaƙe ádaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ɲgudí am dagave á kure, á feka zherwe áte názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. ɲane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire bademme adaba zu duksa ser palle. ¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlauzle

veluvele wá, a deza eddenjara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddenjara gar barka ṅanna. Baaka názu magaaka ṅane, antara yawe á kyuwa-aara campaukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaatsatse názena a badzanvaa ṅane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iserayiila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ṅanna. Ndza naranna nara á kárá yaikke áte ire á wa ṅanna, ndza naránna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke. ¹⁹ Zlabe ádaliye, ndza cenarácena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ṅanna, cenarácena kwárá umele, kwárá ṅanna wá, ba kwárá á Dadaamiya. Am sarte na cenarácena kwárá ṅanna wá, gazlargazla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwárá ṅanna mazla-aara á sem hyema-aatare. ²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazlaḍa áte itare. A ba ṅane, ma ware keni a feka erva-aara áte wa ṅanna. Una ma ba dabba keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlauzle shifa-aara ba estuwa. ²¹ Duksa-aha ṅanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ṅane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Siyaua, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ṅanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha bademme baaka kezlakula-aatare na. ²³ Adaliye, ekkure, aṅkwa slede á kure am dagave á nalga á emnde na tá am geḍa yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ṅanna ta ba seke makaji-aha átevege eddetare, zhera-aha-aatare bademme aṅkwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa seza Dadaamiya na á de kyaná ṅane shairiya á emnde bademme na. Ekkure dabakurteḍaba emnde na tá aṅkwa áza Dadaamiya, a gatervaa ṅane cufedḍe am duksa bademme na. ²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ṅane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána aṅwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ṅane a gakurve cufedḍe an uzhe-aara na. Uzhe-aara ṅanna wá, aṅkwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habila.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawanveka elva á edda una aṅkwa á bakurá elva na. Werre wá, bademme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya wá, eṅzlarseka dekideki. Ge miya emnde na má aṅkwa cena

elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzlesenjle an ṅane. ²⁶ Ndza werre ṅanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte ge haha á ba an ndzedá. Kina keni elva-aara aṅkwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlaḃe ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzedá, a bina. ²⁷ A ba ṅane, buwaaka dekiḃeki wá, baḃemme á názena a nderanaa ṅane, á de gejaava zlaḃe ádaliye á ba an ndzedá, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwa-aatare ge itare dekiḃeki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an ervaunḃe á miya palle. Adaba ṅane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwa-aara dekiḃeki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarfire am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am ervaunḃe áte una á kataná ṅane. ²⁹ Adaba Dadaamiya na mí yeka ázeṅara na wá, ṅane slera-aara ba seke slera á kára. Amaana, ṅane á shekwaaka kecfanaakedá názena hayánka ṅane.

13

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

¹ Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama. ² A viyakurarka elva á lyiya wayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, adaba ndza aṅkwa emnde umele ta lyevaa wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ṅanna malika-aha. ³ Emnde na tá am danḃay na keni dzamauterdzámá, zlaḃa-aatare ṅanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zlaḃa-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerḃe antara itare am zlaḃa ṅanna.

⁴ Emnde baḃemme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cuḃeḃḃire á nika-aatare. Adaba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, baḃemme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaunḃe á kure ba ge waya shunḃu, naba higauhiga arge una aṅkwa am erva á kure, adaba a ba Dadaamiya: Yá aṅkwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yaṅka dey. ⁶ Adaba una ṅanna, bawamiyánba

ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa aŋkwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa d'ekid'eki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakursaa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarfire-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare. ⁸ Yaisu *Almasihu wá, werre keni ndza ba ŋane, vatená keni ba ŋane ŋanna, ŋane á njá á ba áte una ŋanna dem ba ge d'ekid'eki. ⁹ Faufa hyema áte ire á kure, adaba tá aŋkwa emnde na tá aŋkwa jansaare ba itare an ire-aatare tsaha-aha umele gergere, ndza cenaránka emnde d'ekid'eki. Eŋkalaawa, geni a kefarakuraaka áte baráma. Adaba a ba itare: sey má ura d'abeted'aba nade-aha áte elva a náza za bademme, lauktu á zlava ervaun'de-aara. Cenauka una ŋanna d'ekid'eki. Sey an ŋurna á Dadaamiya palle. Bademme á emnde na ndza ta d'abete jeba á nade-aha ŋanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Bademme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasau zla'be tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, adaba itare zla'be diyarka nampire-aara. ¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya adaba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cuded'de jipu na. Hyuwa á dabba ŋanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare. ¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ŋanna, a shu zlad'a áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde bademme an uzhe á ire-aara. ¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ŋanna mazla-aara. Saumisse, mi zlaláwa á deza Yaisu, mí de bashán ba ker'de epsawa á emnde. ¹⁴ Adaba baaka ekse na mí njá am hude-aara dem ba ge d'ekid'eki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele aŋkwa, mí de njá amkwa dem ba ge d'ekid'eki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ŋanna wá, una ŋanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ŋane adaba slera á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde bademme. ¹⁶ Viyawanaaka magatera maggwire ge emnde. Magaumága zezarzure an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ŋanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenaucena názena tá bakurná male-aha á kure, fawatersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure,

Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá anḳwa fathersarfe wá, tá maga slera ṅanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeke am slera ṅanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka paydá ge kure.

¹⁸ Yawánka ṅala Dadaamiya arge ṅere. ṅere wá, diyaṅerdiya ba parakke geni dzayye ervaṅḳe á ṅere, wayaṅerwaya ṅá maga duksa baḳemme á ba an unṅule-aara ma vaatara keni. ¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, ṅalaunḳalá Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsa á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

²⁰ Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba ṅane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. ṅane suni á miya á bá iya na wá, adaba ṅane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ṅgudamiyaa namána na á zleka ḳekideki na. ²¹ Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná ṅane baḳemme. A ganvega Dadaamiya namaari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná ṅane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge ḳekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²² Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya ṅane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzedá an ṅane. Elva ṅanna kwakyeke, daaci yá anḳwa ṅalakurṅala, taslawá á kure, faufa ervaṅḳe, cenauvaacena elva ṅanna ba shagera. ²³ Ambane zlaḳe cenakuránka ḳeme ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta bantsa belaranaabela, sesse am danḳay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá ṅane ádeze kure.

²⁴ Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele baḳemme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá anḳwa gakur use-aatare. ²⁵ A magakuránmaga Dadaamiya ṅurna ge kure baḳemmire á kure.

Wakita na a puwetaa YAKUBA

Ga use á Yakuba

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Yakuba, waladfi á Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa á puwakurte wakita na, yá gaktur use ge kure bademme á emnde a Dadaamiya na kyarakuraakya á dem duniya bademme na.

Njá á emnde a fetarfe má shatersha zladá

² Egdzar mama-aha-aaruwa, ma a shakuraa am sartera zladá keni, higauhiga an ervaunƙe á kure bademme. ³ Adaba ba kure keni diyakurdiya, ganakini máki tsakuraatse dzañdzañe, kezlakuranveka fetarfire á kure am sarte ñanna wá, kure kwá gevá emnde a farvaunƙe an tsáká ire. ⁴ Amá tsawatse ba ñga. A marápsemare farvaunƙe á kure am duksa bademme. Estuwa kwá de gevá emnde na baaka duksa mándzawe áte itare, hyairephye am duksa bademme. Á de ektsakurarka jirire keni am duksa bademme.

⁵ Má anƙwa ura am dagave á kure diyaaka názena á maganá ñane, a enndava enƙale áza Dadaamiya. Dadaamiya á de vanteva. Adaba Dadaamiya á kwalarka ge edda una á ndava enƙale ázenara, á vanteva ma vaatara keni. Adaba ñane wá, bárbare ge vaterte duksa ge emnde bademme. ⁶ Amá má ura á ndava duksa áza Dadaamiya wá, a fetarfe geni Dadaamiya á de vanteva. A mañka shaige am ervaunƙe. Adaba edda una á maga shaige am ervaunƙe wá, ñane ba seke njá á haye na á weshaná effeya, á dáná á dehuwa, á sehuna, á dem dalbe-aha bademme. ⁷ Ura estuwa, a sleka am ervaunƙe-aara ganakini á de shansha názena á ndavaná ñane áza Yaakadada. ⁸ Adaba gevge an ire bubuwa, tsanaaka ire-aara am tate palle.

Elva arge berba-aha antara talage-aha

⁹ Ura talage, má fetarfe áte Yaisu *Almasiihu wá, a ehgiga an ervaunƙe-aara bademme. Adaba kanteka Dadaamiya. ¹⁰ Ge sleberba na fetarfe áte Yaisu Almasiihu keni maa, ñane keni a ehgiga an ervaunƙe-aara bademme, arge una ni a genaahge ge Dadaamiya na. Adaba diyaadiya ñane ganakini á de zla shifa-aara, ba seke mága ugbene á mása am fe, má á geda, á geda á ba áte watsewatsire. ¹¹ Má mberatembera vaciya an kára-aara, á badza zariyire-aara,

á geda á dem áhá, mása keni á emtsa bademme. Ba duksa palle ge sleberba keni. Á ba am sarte na ñane á shunñula ge mága slera-aha-aara na wá, a naba icanmica emtsa.

Elva a mbedfa á dem haypa antara zlada

¹² Watse geda yaikke ge edda una tsaatse ba shagera am zlada-aha gergere. Adaba má tsaatse shagera mbedfaaka wá, á de shansha lada-aara. Amaana: á de shá shifa na á zleka, a ba Dadaamiya, á de vaterte ge emnde na wayarwaya an ñane na. ¹³ Amá má á kátá mbedfa edda-aara wá, a banka ni a maganaa ba Dadaamiya. Adaba ura á dzegwánka mbedfa Dadaamiya. Dadaamiya keni á mbedfeka ura d'ekid'eki. ¹⁴ Ba emtan'kire na á dzamaná ura am ervaun'ðe-aara na wá, á mbedfaná ba una ñanna á dem haypa. ¹⁵ Duksa shagerka na á dzamaná ura am ervaun'ðe-aara, am iga-aara cekwaan'gudí á maganá á ba áte parakkire. Daaci má waltewa haypa, á saná emtsa.

¹⁶ Daaci a kedarakuraaka emnde, egdzar mama-aha-aaruwa. ¹⁷ Názena á sáwá áza Dadaamiya wá, bademme ba shagera, ñaaka una laake am huðe-aara. Bademme á názena á já lámbe á ura wá, á sáwá á ba áza Dadaamiya na a nderaa parakkire-aha am samaya na. Adaba Dadaamiya, ñane a eptsaa'weka, á zláleka seke náza vaciya geni á yakurya am tabedammire. ¹⁸ A wayetaa ba ervaun'ðe-aara ge vamite shifa na á zleka na, a vamite an elva-aara na elva a jirire na, geni mí gevge ma emnde zunñwa ba miya am ice-aara am názena a nderanaa ñane bademme.

Cenaucena elva á Dadaamiya, fawansaarfe

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema ge cena názena yá bakurná ya na: Ma ware keni a eccena názena ni tá banna emnde. A gevka slewatsewatse am elva, a gevka slervaun'ðe. ²⁰ Adaba slervaun'ðe wá, á taa maganaaka názena á kataná Dadaamiya. ²¹ Adaba una ñanna, tara danñwire antara mándzawire na am ervaun'ðe á kure na wá, yawanya bademme, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya. Ma uwe keni magaumága á ba áte elva-aara na an'kwa am kure na, adaba elva-aara ñanna wá, á dzegwándzegwa lyakurla.

²² Cenaucena elva á Dadaamiya, kwá ámbera maga názena á bakurná ñane. Edda una ba a cenva'he an hyema, amá á man'ka názena á ndahaná Dadaamiya wá, á kefa ba ire-aara. ²³ Edda una ba a cenva'he an hyema, amá á man'ka názena á ndahaná Dadaamiya na wá, ñane á gará'va an edda una á zhárá ice am kweteram. ²⁴ Ba a zharaa wafke-aara, cekwaan'gudí am iga á una ñanna wá,

kertenj a viyanaaviya njá á wafke-aara. ²⁵ Amá edda una a cenaa shairiya á Dadaamiya, a maganaahe an unjule-aara maa, Dadaamiya á gá barka áte njane am slera-aha-aara bademme. Adaba njane cenaaka shairiya á Dadaamiya á ba an hyema kertenj a viyanaahe na, amá a fansaarfe. Adaba shairiya á Dadaamiya njanna wá, baaka duksa mándzawe am huđe-aara. An hakuma jipu ge samise am haypa.

²⁶ Má ura á zhára ire-aara ganakini njane slenadina, amá á taa njanaaka nara-aara, daaci njane wá, á kedá ire-aara, dabana nadina-aara ba dey. ²⁷ Daba nadina á jirire na cudedede, á kataná Eddemiya Dadaamiya wá, fanu hyema ge egdzar tahe-aha, antara wegyegwar njwasha na tá am laruwa, ira á mága enjkale áte ire-aara ba ge njane keni, geni a demka am slakwatsa na tá maganá emnde a duniya na.

2

Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure wá, fakurtaarfe áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na baaka seke njane an daradza na. Adaba una njanna, eggrauka emnde d'ekid'eki.

² Ba seke má daremda emnde buwa á dem jahava á kure á katafke á Dadaamiya, palle-aatare sleberba am zane zariya, amá palle njane talage am emgyegwe a zane, ³ daaci kwá belanu ice ge zhel na am zane zariya na, kwá de yainu an use, kwá baná: Nawa njinja am kurshi na ambarkaņa; amá ge talage wá, kwá baná: Sawá njinja am áhá am sera-aaruwa áhuna. ⁴ Má kwá maga una, magakurnaaka gergerire am dagave á emnde emtu? Kwa epsawaa palle, una njanna kwa slanaa ba kure, amá sawari á kure njanna shagerka.

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena ba shagera. Diyakurka emtu geni Dadaamiya a dzerse talage-aha am duniya na, geni tá fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, ta gevge emnde a berba am ervaunđe-aatare? Njane a dzeraterse geni tá shansha yaikkire na a ba njane, á de vaterte ge emnde na wayarwáyá an njane. ⁶ Amá kure, kwá perdá talage-aha. Ábi ba emnde a berba una tá magakurá palasa, tá dakurá á de katafke á shairiya? ⁷ Zlabe ádaliye, ábi ba itare una tá zlazla zhera á Ura yaikke na kwá d'abaná kure?

⁸ Máki d'abakurted'aba shairiya á Dadaamiya áte una an puwa am wakita-aara, a ba njane: Ewwaya sleriya á njane ba seke ire á njane na wá, kwa magaa duksa shagera. Adaba shairiya-aara njanna wá, baaka seke njane. ⁹ Amá má kwá maga gergerire am dagave á emnde wá, kwá mága haypa.

Ɗakuraanɗa Dadaamiya an shairiya. Adaba fakuransaarka ge shairiya-aara. ¹⁰ Ma ura a dɓabete shairiya-aha á Dadaamiya bademme keni, máki a yaa palle, bademme á umele-aha na keni ba seke dɓabaaka. ¹¹ Adaba a ba Dadaamiya: Maɗka gwardzire. Ba Dadaamiya ɗanna zlaɓe adaliye una a ba ɗane: Jeka shifa. Daaci ma maganɗa ba gwardzire keni, máki ka de jaa shifa, ba fakansaarka ge shairiya-aara. ¹² Adaba una ɗanna yá bakurá ba jirire: Bademme á názena kwá ndahaná kure, antara una kwá maganá kure, diyaweddiye ganakini Dadaamiya á de kya shairiya-aara bademme, á de zhárá má fakuransarfe ge shairiya-aara na a samisaa ɗane am haypa na. ¹³ Ma ware una á zanvaarka ge emnde, vaci shairiya wá, Dadaamiya á de zanvaarka ge ɗane keni. Amá má á zanvarze ge emnde wá, ɗane keni á de mbedeka vaci shairiya.

Mága slera á Yaisu a zlálaɓa an fetarfire áte ɗane

¹⁴ Má banba edda-aara ganakini ɗane fetarfe áte Dadaamiya, amá á maɗka názena á ndahaná Dadaamiya, ázara námpire-aara? Jeba á fetarfire ɗanna á sanánka shifa na á zleka na. ¹⁵ Ba seke má sámsá slefatarfe ásezekure, ma zhele ma mukse, má baaka kacekaca-aara, baaka náza za-aara, ¹⁶ daaci kwá baná: Á jamima shifa, a vakteva Dadaamiya kacekaca antara dɓafa, amá ba uwe keni kwá vanteka, una ɗanna ɗgulme ge uwe? ¹⁷ Ba duksa palle ge fetarfire áte Dadaamiya. Má bánba edda-aara á dɓaba Dadaamiya, amá á maɗka názena á ndahaná Dadaamiya, fetarfire-aara ba dey.

¹⁸ Má bánba edda-aara ɗane wá, á fetarfe, amá iya yá maga ba slera á maggwire wá, náwa názena yá banná ya: A ndindaha, á fetaare estara áte Dadaamiya, amá á maɗka slera á maggwire? Lauktu iya keni yá ndandáhá slera á maggwire-aaruwa, á diyisediye ganakini ya ura á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Ábi diyakdiya ganakini baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Máki estuwa wá, shagera kwaye! Amá ba jini-aha keni diyardiya una ɗanna. Adaba una tá an lyawa-aara jipu. ²⁰ Amá ekka wá, degdege ire á ɗa! Wayanwáyá ka diyeddiye geni má ká dɓaba Dadaamiya, amá ká maɗka slera á maggwire wá, dɓaba Dadaamiya á ɗa ba dey? ²¹ Yehauteyeha eggymiya Ibrahim. Ɗane a gev estara sledzayya ervaunɗe á katafke á Dadaamiya? Ábi a gev sledzayya ervaunɗe á katafke á Dadaamiya an slera na a maganaa ɗane, a eksevaa Isiyaaku egdzar a huɗe-aara ba ge ɗane, á kátá icaná sadake-aara ge Dadaamiya. ²² Ká anɗwa nanna emtu mazla-aara ganakini fetarfe Ibrahim, fetarfire-aara a zlálaɓa á

ba antara slera-aara nanna? Fetarfire-aara hyephye adaba slera-aara nanna. ²³ A maganaahe á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una nanna a gev sledzayya ervaunde á katafke á Dadaamiya. Ibrahim a gev slakate á Dadaamiya. ²⁴ Daaci ká anjwa nanna emtu mazla-aara ganakini ura á shá dzayyire á ervaunde áza Dadaamiya an slera-aara, baaka ni ba a fetaare áte nane zlauzle?

²⁵ Yehauteyeha zlafe adaliye zaware umele zhera-aara Rahab, nane keni a shán ba estuwa dzayyire á ervaunde-aara. Am sarte na daremda emnde a *Iserayiila á dem mba-aara, a kwaratersaa nane unjule geni tá enjlesenjle an nane. Adaba a magaa una nanna, a shaa dzayyire á ervaunde áza Dadaamiya. ²⁶ Ba seke una ni má dedde shifa am ura, edda-aara á emtsa na wá, fetarfire keni ba estuwa. Má edda-aara á manka slera á maggwire, baaka shifa am fetarfire-aara.

3

Nara á urimagwe wá, ba kalkale antara kára

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, tatayauka gev malum-aha bademme á kure, amá dzamaudzámá emtsaade. Adaba ntere na emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde wá, shairiya á ntere á de jauje ge náza á emnde. ² Bademmire á miya mí maga ba haypa am duksa bademme. Má ura maganaaka haypa am ndaha elva wá, edda-aara baaka slejirire arge nane. Nane á dzegwándzegwa ná vuwa-aara am duksa bademme. ³ Zharauzhára áte belsa, mí puwaterem lidza am mbuwe ge belsa-aha wá, geni a faramisaarfe. Ba jirire tá daba ba tate na mí kataná miya. ⁴ Zlafe adaliye, zharauzhára áte paare á yawe. Paare á yawe wá, yaikke vayvaya. Amá náza ebbáká-aara wá, ba cekwaangudí. Una ma a tsetaa valale keni, slebaka paare nanna á tsanmaare á ba an nane. ⁵ Ba duksa palle ge nara á urimagwe. Má ge jirire wá, nane ba egdza duksa cekwaangudí am mbuwe. Amá an hakuma jipu. Zharauzhára huđe á kaamba, antara baakire á zlakta-aara, amá á nezlarka ge egdza nara á kára ba cekwaangudí. ⁶ Nara á urimagwe keni ba kalkale antara kára. Adaba bademme á mandzawire na am huđe á duniya na anjwa am nane. Nara wá, á badzámiya ba nane am njá á miya bademme. Á mbáná ba nane kára ge badza shifa á ura bademme. Kára nanna keni tá an dzágwáva an kára á jahanama.

⁷ Emnde tá dzegwándzegwa kwárá duksa bademme. Tá dzegwándzegwa kwárá dabba-aha, antara yiye-aha, antara bademme á názena á hulmba am haha, ira názu am yawe keni bademme. ⁸ Amá tá taa kwaruka nara dekideki. Nara wá, mándzawe jipu, á njeka tsekadde dekideki. Kwakya wenye-aara á shekwaaka ja shifa. ⁹ Njá gálá Eddemiya Dadaamiya an nane, njá zlazla emnde na a nderateraa nane áte zati-aara keni á ba an nara nanna zlahe. ¹⁰ Ba ura palle, á gálá Dadaamiya á ba an we-aara; á ba an we nanna zlahe ádaliye wá, á zlazla emnde an nane. Egdzar mama-aha-aaruwa, magaumika una nanna. ¹¹ Ankwa suwa ni tá ká yawe shagera am hufe-aara, ádaliye á segashe yawe danɗanje emtu? ¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, ankwa nabugda ni á ya anyaranyara emtu? Emtu ankwa anyaranyara na á ya nabugda emtu? Baaka dekideki. Ba duksa palle an suwa. Baaka suwa yawe-aara danɗanje, ádaliye á segashe yawe á shá am hufe-aara.

Enkale na á sáwá áza Dadaamiya

¹³ Ankwa slenkale an ilmu jipu am dagave á kure emtu? A marsemare edda-aara zlaláwa shagera an ga ire am zlaláwa-aara, lauktu tá de diyeddiye emnde ganakini nane slenkale. ¹⁴ Amá má kwá shelha áte emnde, kwá maga danɗwire á erwaunde, duksa bademme kwá wayananta ba ge ire á kure wá, galauka ire ba dey geni kwa emnde a enkale. Eptsawanaaka iga ge jirire. ¹⁵ Jeba á enkale nanna wá, saaka á sawa áza Dadaamiya, a sawa áza Shaitaine. Ta jansare ba emndimagwaha. Ba názá á duniya. ¹⁶ Adaba am tate na tá shelha emnde, ma ware keni á wayanante duksa ba ge ire-aara wá, duksa bademme á zlaláveka an unjule-aara. Daaci bademme á shagerkire á ba am tate nanna.

¹⁷ Amá enkale na á vatertá Dadaamiya ge emnde wá, gergere an una nanna. Edda una shansha jeba á enkale nanna wá, nane cudedde á katafke á Dadaamiya. Nane gevge slemela emnde, slekemaare, slezevarze. Nane a egerka emnde, erwaunde-aara ba palle áte emnde bademme. Bademme á názena á maganá nane an nampire jipu. ¹⁸ Emnde na ni tá ankwa á maga slera á mela emnde geni itare keni a sharánsha hairire wá, slera-aatare an nampire jipu, itare tá sha dzayyire á erwaunde áza Dadaamiya.

4

Kumauka njá á emnde a duniya

¹ Labara ankwa gajawe antara dagala am dagave á kure? Baaka hairire am dagave á kure adaba kwakya wáyá á

duksa á kure. ² Kwá maga wáyá á duksa, amá kwá shanka. An una nanna wá, kwá já shifa. Kwá kumá duksa. Duksa nanna keni kwá shanka tsa. Adaba ba una nanna an kwa gajawe antara dágala am dagave á kure. Adaba uwe kwá shánká názena kwá kataná kure, adaba njalakurka áza Dadaamiya. ³ Ma kwá nalaná á ba áza Dadaamiya keni, kwá shánka, adaba kwá nalaná áte unjule-aareka. Adaba kure, kwá katan ba ge emtakire á duniya. ⁴ Kure, eptsakurantepts a elva áte Dadaamiya á kure. Adaba ba jirire diyakurdiya ganakini má ura wayaawáyá an emtakire á duniya, nane gevge kelaade á Dadaamiya. Ura má a eksese emtakire á duniya wá, nane a eksese gev kelaade á Dadaamiya. ⁵ Gawanveka názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya na ba dey. Adaba a ba nane: Dadaamiya á shelha jipu áte shifa-aara na a femaa nane am miya na, geni á njá á ba átuge nane palle. ⁶ Diyaweddiye zlahe adaliye geni Dadaamiya a magamiyaa ngurna yaikke geni mí dzegwándzegwa dába ba nane palle. Adaba an kwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba nane: Dadaamiya á nwateraareka ge emnde á mága kurávire, á magaterá ngurna ba ge emnde na garnaaga ire-aatare. ⁷ Adaba una nanna, fawansarfe ge Dadaamiya, tsawatse ba shagera á katafke á Shaitaine, á de zhagade ba nane átuge kure. ⁸ Gawáptege á sem sera á Dadaamiya, nane keni á de gakuraptege. Kure emnde a mága haypa, sawansese erva á kure mazla-aara. Kure emnde na kwá an dzama ire bubuwa keni, dabaudába ba Dadaamiya palle. ⁹ Dzamaudzámá ire, kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyua adaba haypa-aha na kwa maganaa kure. Dzaka á kure a gevge dákwa, higa á kure keni a gevge dzámá ire. ¹⁰ Gawanaaga ire á kure á katafke á Yaakadada, nane á de tsakurmartse.

Badzauka zhera á sleriya á kure

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, badzauka zhera á emnde. Edda una á badza zhera á sleriya-aara, bi á epsawanaahe wá, a epsawanaahe, á badzanve ba shairiya á Dadaamiya na a ba nane: Ewwaya sleriya á n ba seke ire á n. Daaci má ká badza shairiya á Dadaamiya wá, ká daban geni ká fansarfeka, amá ká epsawepsawa. ¹² Sey ba Dadaamiya palle una slevaterte shairiya-aara ge emnde, ba nane palle una sleshairiya. Daaci ba nane palle una an hákuma ge lya emnde, bi ge kefateraakeda. Amá ekka, ka kuran ka ware, geni ká epsawa emnde umele?

Magauka kuravire

¹³ Cenawivaacena emtsaade, kure emnde na kwa bantsa: Ma vatena, ma makuralla keni, ñá zláá á dem berni yaikke, ñá de ga sakanderi palle am tsakala áhuwa, ñá sheta shunngu kwakya na. ¹⁴ Kure emnde na kwa slaa una ñanna, diyakurdiya názena á de magava makuralla emtu? Adaba shifa á kure ba seke mágá á yire á kara. Ká ezzhára á tsetse, amá kerten zafevzade. ¹⁵ Arge una ñanna, ma andze kwá ba: Má wayetewaye Dadaamiya daada shifa wá, watse ñá de maga tara una antara una. ¹⁶ Amá kure, kwá kuráva ba dey am elva. Kuráva á kure ñanna wá, shagerka. ¹⁷ Diyaweddiye ganakini má edda-aara diyaadiya názena ma andze á maganá ñane, amá magaaka, ñane guge haypa.

5

¹ Ekkure emnde a berba, cenawivaacena, náwa yá bakurá elva: Kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa. Adaba kwakya zladá na kwá de shaná kure. ² Bademme á nalmane á kure na watse á badza. Dikele á zane-aha á kure na keni, á de zuze tarare bademme. ³ Dindar á kure, antara lipela á kure bademme á de zaná ba haha. Una ñanna watse seydire mándzawe áte kure. Ba irice á kure keni kwá de badza ba estuwa ba seke a zakuraa ba kára. Amá kure, kwá far ba jahaná nalmane ge ire á kure. Diyakurka ganakini herzhe á zla duniya ñanna emtu? ⁴ Kwa zlermu emnde geni tá de magakurá slera am fe, tá de halakurá duksa ba ge kure á sem mba, amá zakuruze mbera-aatare. Diyaweddiye ganakini tá anƙwa kyuwa emnde ñanna á katafke á Dadaamiya geni á cenatervaare labare. Dadaamiya na sleksa ba ñane cenáncena kyuwa-aatare bademme. ⁵ Zakuruze emtakire á duniya na, kwá anƙwa maga ba názena á kataná ire á kure, kwá anƙwa ezza, kwá anƙwa essha ba seke tá de herakurherá. ⁶ Iyau, emnde na baaka haypa-aatare keni, kwa puwateraa ba kure á dem shairiya, haa kwa cebaa shifa-aatare, amá itare magarka gajawe dekideki.

Faufa ervaunƙe; magaumaága maduwa

⁷ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, faufa ervaunƙe dem sarte á eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Zharauzhára áte sleherda. Emtsaade wá, á páká madare, á fa ba ervaunƙe dem slakslakire, lauktu á shansha nampire á fe-aara. ⁸ Kure keni faufa ervaunƙe ba estuwa. Tsawatse ba shagera, adaba herzhe sawa á Yaakadada.

⁹ Cenausena ba shagera egdzar mama-aha-aaruwa: Magauka mauniyire am dagave á kure, daaci Dadaamiya á

de ŋakurka an shairiya. Náwa sleshairiya am niya-aara herzhe á sawa.

¹⁰ Yehauteyeha njá á nabi-aha á Dadaamiya werre, zlaɗa na ta shanaa itare, an farvaunɗe-aatare. Kure keni ɗabauɗaba á ba áte una ŋanna. ¹¹ Miya wá, má zharater tá á ba am geɗa-aatare, aɗaba dzegwarándzegwa ebbasha-aara. Cenakuráncena labare á Ayuba werre emtu? Ervaunɗe na a fanaa ŋane am zlaɗa-aha-aara, an barka na a garaa Dadaamiya am iga á una ŋanna keni, diyakurdiya baɗemme. Ba jirire Dadaamiya wá, slezevarze, slemagatera ŋurna ge emnde.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názena á jauje ge duksa baɗemme: Zauka waɗa, ma an Dadaamiya, ma an haha, ma an jeba-ara keni ɗekideki. Máki eksakuraarekse elva ŋanna, bawanba: Ane. Máki eksakuraarka wá, bawanba: A'aa. Dadaamiya keni á de ŋakurka an shairiya.

¹³ Anɗkwa ura am dagave á kure am zlaɗa emtu? A enɗala Dadaamiya. Anɗkwa ura am dagave á kure am geɗa emtu? A eggala Dadaamiya an lahe. ¹⁴ Anɗkwa ura lapika am dagave á kure emtu? A eɗɗaha male-aha á aiklaisiya, tá de magar maduwa, tá de ganve waye an zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁵ Máki emnde ŋanna fartarfe, magarka shaige am názena tá ŋalaná itare, Yaakadada keni á melanumele ge edda una lapika na, á tsantetse. Ma anɗkwa haypa na a guwaa ŋane keni, á yanarye. ¹⁶ Aɗaba una ŋanna, shebauka haypa, ndaundáhá názu am ervaunɗe á kure am dagave á kure. Magaumága maduwa am dagave á kure, ma ware keni a emmága maduwa arge ura, geni kwá mbembe. Maduwa á edda una ni an bárá ervaunɗe-aara wá, an hakuma jipu á maga slera kwakya. ¹⁷ Yehauteyeha nabi *Ailiya werre. Ŋane keni urimagwe ba seke miya, a ŋala Dadaamiya an ervaunɗe-aara palle geni a hyeka yawe. Daga ba vacite ŋanna dem sakanderi keye an kyalma, hyaaka yawe ɗekideki am larde ŋanna. ¹⁸ Am iga á una ŋanna maa, a magaa maduwa geni a sawa yawe á zhegela, Dadaamiya a fantau ge hya yawe zlaɗe áɗaliye, lauktu duksa baɗemme a fantau ge segashe am haha.

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki mbeɗaambeda palle á kure áte barama á Dadaamiya, duwa á ura umele am kure a de tsantehe wá, a magaa duksa shagera jipu. ²⁰ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a tsante ura mbeɗaambeda áte barama á Dadaamiya ŋanna wá, a ŋezlese am emtsa. Ma a kwakyevaa estara haypa á edda-aara keni, Dadaamiya á yanarye baɗemme.

Zuñjwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Piyer, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na a dzerakursaa Dadaamiya ge kwa emnde-aarire na. Yá puwakurte ge kure na kyarakuraakya am larde á kure, kwa wayve-aha kina am Pauntus, am Galatiya, am Kapadaukiya, am Aziya ira Bitiniya. ² Amá a wayete vateneka Eddemiya Dadaamiya geni á gakturvege emnde-aara an hakuma á Shedefwe Cufedfe, kwá fansarfe ge Yaisu Almasiihu, kwá gevge emnde cufedfe an uzhe-aara.

A magakuránmaga Dadaamiya ngurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa.

Tama na á zleka na

³ Galaumigálá Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu! Adaba kwakya zezarzi-re-aara áte miya, a tsantaa njane Yaisu am faya. An una njanna wá, a vamitaa shifa anwaslire antara tama na á zleka na ge miya. ⁴ Zlabe adaliye Dadaamiya a famiyaa duksa shagera na á njeka liya, á badzeka, á guleka defekideki na am samaya. ⁵ Daaci kure emnde na fakurtarfe na wá, anƙwa á tsufakurtsufa Dadaamiya an hákuma-aara. Vaci zla á duniya wá, á de lyakurselye náza ba defekideki, tá de nanna emnde bademme.

⁶ Adaba tama á kure áte duksa-aha njanna wá, naba higauhiga, ma kwá anƙwa á shá zladá á duksa gergere keni, ba ge sarte cekwaanjudi. ⁷ Zladá na kwá sháná kure kina na wá, bademme á una ba ge kura fetarfire á kure, máki fakurtarfe á ba an jirire. Dindar wá, á njeka dem ba ge defekideki. Amá tá ezzhárá emnde am kára, máki ba dindar miyenne. Sakwa fetarfire emtu? Diyaweddiye geni an dárádza ba fetarfire á kure arge dindar. Zladá á kure kina na wá, ba ge kura fetarfire á kure njanna. Am iga a una njanna maa, watse kwá shá gálá áza Dadaamiya, antara yaikkire ira dárádza, vacite na má watse sasse Yaisu Almasiihu á sawa am ice á emnde bademme. ⁸ Ndza nakuranka an ice á kure, kina keni baaka ura á nanna, aley wayakurwáyá, fakurtarfe áte njane. Adaba una njanna emtake ervaunde á kure, kwakya higa á kure, yá taa palanaaka bademme. ⁹ Kwakya higa á

kure, adaba diyakurdiya názena kwá de shaná kure adaba fakurtarfe na. Duksa nanna wá, kwá de lyelye shifa á kure.

¹⁰ Ate elva a lya shifa nanna wá, nabi-aha ta ettataya diyeddiye-aara an enjkale-aatare bademme, ganakini Dadaamiya á de lyaná estara emnde. Daaci ta fantau ge balateraa ngurna nanna kwa shanaa kure na ge emnde. ¹¹ Emtsaade wá, a balatersaa Shedekwe á Almasiihu na anjwa am itare na, zlada na watse á de shaná Almasiihu nanna, antara yaikkire na watse á de shaná am iga a zlada nanna. Daaci ta ettataya diyeddiye-aara an enjkale-aatare bademme, ganakini watse á de magava am zamane-ara, á de magava estara. ¹² Dadaamiya a naba maraterse ganakini duksa nanna wá, watse á magava am zamane-aatare ka, amá am zamane á kure. Ta balakurse ba nane emnde a bala labare á higa, elva á Almasiihu. Ta balakurse waazu nanna an hákuma á Shedekwe Cufedde na a belanaa Dadaamiya á sawa am samaya na. Ba malika-aha keni tá kátá ba dise hufe-aara bademme.

Gawevge emnde cufedde

¹³ Adaba una nanna maa, ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge daba Dadaamiya, pauka hare dekideki, faufa tama á kure áte ngurna na ni á de magakurná Dadaamiya vaci eptsa á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Daaci kina wá, fawansarfe ge Dadaamiya, yawanya mazla-aara mága názena á kataná ire á kure na. Adaba kina wá, diyakurdiya jirire. ¹⁵ Gawevge emnde cufedde am názena kwá maganá kure bademme, ba seke Dadaamiya na a daakurtaa nane, nane cufedde na. ¹⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Gawevge emnde cufedde, adaba iya ya cufedde.»

¹⁷ Am maduwa á kure kwá anjwa daha Dadaamiya an Dada. Watse á kyaná ba nane shairiya á emnde bademme, ma ware keni áte názena a maganaa edda-aara, nane á zhareka ice á ura dekideki. Máki diyakurdiya estuwa wá, kuvaukuva ba Dadaamiya palle am zlaláva á kure bademme, am sarte á kure na jauje cekwaangudi ge njá am duniya na. ¹⁸ Diyakurdiya geni a se varakursaa ba Yaisu Almasiihu am zlaláva á eggye-aha a kure werre na baaka nampire-aara dekideki na. A varakurse an shungu ka, an dindar ka, adaba duksa-aha nanna tá njeka dem ba ge dekideki. ¹⁹ Amá a varakurse an uzhe á ire-aara jauje ge duksa bademme. Yaisu Almasiihu wá, nane gevge ba seke egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, baaka ververe áte nane, baaka duksa mandzawe am nane dekideki. ²⁰ A eksesaa Dadaamiya ganakini watse á varakurvára an nane na wá, kwaye am fakta, amá náwa a sanse am

sali kataliya á zamane na, ganakini á magakurá shagerire ñanna. ²¹ Adaba ba ñane una, fakurtarfe áte Dadaamiya na a tsante ñane am faya, a vante yaikkire na. Estuwa, fakurtarfe áte Dadaamiya, fakurtefa tama á kure á ba áte ñane palle.

²² Kina wá, an bára ervaunđe á kure, adaba kwá anƙwa fansarfe ge Dadaamiya am elva-aara na ba jirire na. Adaba una ñanna, kwá anƙwa waya egdzar mama-aha á kure an ervaunđe á kure palle. Daaci wayawavewaye am dagave á kure ma vaatara keni áte una ñanna. ²³ Adaba Dadaamiya yaikurseye ge buwire an elva-aara na á fá shifa am ura, á zleka ɗekideki na. Daaci kina wá, gakurevka wulfe-aha á edda una á emtsa na, amá kwa wulfe-aha á edda á shifa na á zleka ɗekideki na. ²⁴ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Bademme á emnde ta ba seke másá, á shekwaaka ula, zarire-aatare ba seke zarire á ugbene-aha, á shekwaaka valya á dem áhá.

²⁵ Amá elva á Yaakadada wá, á njá dem ba ge ɗekideki.»
Elva ñanna wá, ba labare á higa na kwa cenancena na.

2

Nákwá á shifa an emnde cufedde

¹ Ba seke una ni Dadaamiya a vakurte shifa anƙwaslire na wá, yawanya mazla-aara mága kemañgerire antara fida, faskire, shelha ira zá vuwa á ura. ² Kure wá, gawevge ba seke egdzara áte erva, wedera-aatare ba uba geni tá wálá an ñane. Kure keni, tatayutataya ba elva á Dadaamiya á jirire, geni kwá wálá an ñane. Á de lyakursá ba ñane náza ba ge ɗekideki. ³ Ábi kina wá, tapakurnaatapa emtakire á Yaakadada?

⁴ Sawmbare á sezeñara. Adaba ñane nákwá na á vante shifa ge ura. Velyaranvevelye emnde, a ba itare: Nákwá na laake, amá a eksesaa Dadaamiya, jauje ge nákwá-aha umele bademme an daradza. ⁵ Daaci sawmbare á sezeñara, kure keni gawevge nákwá-aha á shifa, Dadaamiya á nyaña bere-aara an ñane, á njá Sheɗekwe-aara am huɗe-aara. Zlaɓe ádalaye am bere á Dadaamiya ñanna maa, kwá gev *liman-aha cufedde ge danaa sadake ge Dadaamiya áte una á kataná ñane. Á de hayanhaya sadake á kure adaba Yaisu *Almasiihu. ⁶ Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Anƙwa nákwá palle an daradza jipu ya eksesaa ya, watse yá nyaña bere-aaruwa an ñane am *Siyauna, á de ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme. Ma

a fetaara ware áte nákwá ñanna keni, á hasleka ðekidèki.»

⁷ Daaci ázekure na fakurtarfe áte ñane na wá, nákwá ñanna an daradza jipu. Amá emnde na fartarka áte ñane na wá, estuweka. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme.»

⁸ A baa ba wakita á Dadaamiya ñanna zlafe ádaliye:

«Nákwá ñanna á de gev náza vatertaa ektápaare ge emnde umele, á de mbaðatermbaða.»

Tá mbaðá, adaba tá fansarka ge Dadaamiya. A tsanaa ba estuwa Dadaamiya ge jeba á emnde ñanna.

⁹ Daaci kure wá, kwa jeba na a dzerakursaa Dadaamiya, kwa *liman-aha á Slekse yaikke, kwa nalga cudèdè na kwá átuge Dadaamiya. A ðaakursaa Dadaamiya am tabedammire, a sakuraa á sem parakkire-aara na hyemhye am slede bademme na. Dadaamiya a gakurve estuwa, geni kwá balaterá shagerire á slera-aha-aara ge emnde.

¹⁰ Werre wá, ndza kwa emnde a Dadaamiya ka, amá kina wá, gakurevge emnde a Dadaamiya. Werre wá, ndza zakurvarka Dadaamiya, amá kina wá, aŋkwa á zakurvarze.

Gawevge emnde a slera á Dadaamiya

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duniya na wá, kwa ba wayve-aha, kwá njá ba ge sarte cekwaanɗuɗi. Adaba una ñanna, taslawá á kure, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, á keðákurá ba una ñanna. ¹² Zláláva á kure a gevge shagera am dagave á emnde na baaka nadina-aatare na. Daaci estuwa, ma ta fakuraa áte kwa emnde a mandzawe keni, ta de diyeddiye geni ndza baaka haypa á kure, daaci tá de gala Dadaamiya vacite na má watse daraada ákatarke-aara.

¹³ Kure emnde na ðabakurteðaba Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, faufa zherwe áte emnde na tá an hákuma am duniya na bademme. Faufa zherwe áte male á larde á Rauma, adaba ire ba ñane arge male-aha umele bademme.

¹⁴ Faufa zherwe áte male-aha á larde na a bazlateraa ñane bademme. A bazlater geni tá za emnde a mága shagerkire an bikere, tá gálá emnde a mága shagerire.

¹⁵ Kure wá, Dadaamiya á kátá kwá maga ba shagerire kina, geni a sharanka ɗuɗi-aha na baaka názu ta disaa itare na ndaha elva mandzawe áte kure ðekidèki. ¹⁶ Kina wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, njawinja ba estuwa. Amá am kwará ire á kure ñanna wá, bawánka zlafe am ervaunðe á kure geni kwá dzegwándzegwa mága mandzawire keni. Gawevge emnde a slera á Dadaamiya. ¹⁷ Faufa zherwe áte

emnde bademme, wayauwaya an egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe, kuvaukuva Dadaamiya, faufa zherwe áte male á larde á Rauma keni.

*Shaa zladá áte náza á *Almasiihu*

¹⁸ Náwa una wá, yá ndaakur ge kure kwa emnde a mága slera am mba á emnde: Fawatersarfe ge zanwe-aha á kure. Faufa zherwe áte itare ba shagera, ma áte zanwe-aha na ta mándzawe-aha keni. ¹⁹ Máki bashakurubashe zladá adaba Dadaamiya, gavka adaba haypa á kure wá, magakurnaamaga názena á kataná Dadaamiya. ²⁰ Amá má gakuruge haypa lauktu tá jakurá adaba nane wá, ma kwa bashu zladá keni, baaka ura á galakurgálá dekideki. Máki kwa bashu já adaba shagerire, aley kwa naba eksarhe wá, á vante higa ge Dadaamiya. ²¹ Dadaamiya a daakur ba ge una nanna. Adaba *Almasiihu keni shaushe zladá adaba kure. An zladá-aara nanna wá, á marakurá ba garava á nja, geni kwá dabaná á ba áte náza-aara. ²² Nane wá, maganaaka haypa dekideki, cenanánka elva a fida am mbuwe-aara. ²³ Nane wá, ma zlazlarvaazlazle emnde keni, eptsaternaaka an zlazle dekideki. Ndza ta shanu zladá kwakya, amá a du ba we-aara, a fetaare á ba an Dadaamiya nane Edda á shairiya jirire. ²⁴ Daaci a lyamivaare ba Almasiihu an ire-aara haypa-aha ge miya, a emtsa an nane áte dzangala. A magaa una nanna geni mí gevge ba seke má an emtsa áza haypa, amá má á ba an shifa á miya ge mága jirire. Adaba ververe-aha-aara, kure mbakuraambe. ²⁵ Werre wá, ndza kwa ba seke kyawe-aha na kedarkedá na, amá kina wá, sakuraasa, kwá am erva á Suni á piyakurá nane, baaka názu á geja shifa á kure dekideki.

3

Nwásha an zála-aha-aatare

¹ Kina wá, yá elvan ge kure njwásha: Faufa zherwe áte zála-aha á kure. Máki kwá ankwá magaterá una nanna wá, ukfe-aha a kure na zlafe fartarka zála-aha-aatare na keni, zála-aha-aatare nanna tá de shá enkale. Kwá de baterná kure-ka elva á Dadaamiya, amá tá de fetarfe ba itare an ire-aatare, adaba shagerire á zlaláva á njwásha-aha-aatare. ² Watse tá nanna ba itare keni, geni baravbare zlaláva á kure, kwá ankwá fá zherwe jipu áte itare. ³ Zariyire á kure a gevka an mága ngelawire ba seke ndera úgje na zariya jipu na, antara kazlaná á mága ngelawire na tá maganá an dindar, ira sandaa zarizariya. ⁴ Amá magaumága ngelawire á kure á sawa am ervaunde. Jeba á ngelawire nanna á zleka dekideki. Amaana shagerire á enkale antara

ervaunċe. An daradza ba una nanna áza Dadaamiya.
⁵ Adaba nwaŝha werre na d'abarted'aba Dadaamiya, ta fete tama-aatare áte nane na wá, itare ta magán ba estuwa ngelawire-aatare, ta faa zherwe jipu áte zála-aha-aatare.
⁶ Yehauteyeha Saraatu, mukse á Ibrahimia werre. Nane a magán ba estuwa ngelawire-aara, a faa zherwe jipu áte zhele-aara, a d'aana an dada. Kure keni, máki magakurka lyawa ge d'aba Dadaamiya, kwá anċkwa maga ba shagerire wá, gakurevge egdzara á Saraatu nanna.

⁷ Kina wá, yá elvan ge kure zála: Kure keni n'awanaaŋa nwaŝha-aha á kure ba shagera, faufa zherwe. Diyaweddiye ganakini gergere ndzed'a-aatare antara náza á kure. Adaba shifa na a vakurtaa Dadaamiya na wá, a vakurte ge kure antara itare bademme. Nawatern'a á ba áte una nanna, lauktu á daada maduwa á kure ádeza Dadaamiya.

Sha zlad'a ad'aba jirire

⁸ Yá anċkwa fakurarfe zlaċe ádaliye ge kure bademme, enċkale á kure á gevge palle, magaumaċa zezarzure am dagave á kure, wayawaptewaye am dagave á kure ba shagera. Zlaċe ádaliye gawevge emnde a maggwe antara emnde a kemaare. ⁹ Má edda-aara a magakurte emtanċkire wá, kure eptsawanaaka an emtanċkire mazla-aara. Ma edda-aara a zlazlakurzlaċle keni, epsawanaaka an zlaċle. Arge una nanna wá, bawanánba ge edda-aara: Dadaamiya a vakteva shifa. Adaba Dadaamiya a d'aakur ba ge una nanna kure keni. ¹⁰ Anċkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

«Edda una má á kata emtakire am shifa-aara, geni a gedetegeċa wá, a nanaaŋa nara-aara ge valya elva yaiyaihe, antara fida.

¹¹ Zlaċe ádaliye a yanya máċa kemaŋgerire, a emmaga shagerire an ervaunċe-aara palle, a ettataya hairire an emnde ma vaatara keni.

¹² Adaba Dadaamiya wá, á fateru hyema ba ge emnde a máċa jirire. Bademme á názena tá yekaná itare, á vaterteva. Amá emnde a máċa danċwire wá, á eptsaterá ba iga.»

¹³ Daaci má kwá anċkwa maga ba shagerire an ervaunċe á kure palle wá, baaka ura á gakuraptege dekiċeki ge magakura kemaŋgerire. ¹⁴ Amá wá, ma kwá anċkwa shá zlad'a kina, ad'aba shagerire na kwá anċkwa maganá kure keni, watse higa yaikke ge kure. Kuvauterka emnde dekiċeki, a gazleka ervaunċe á kure. ¹⁵ Kure wá, demawanvedema kure ba *Almasihu am ervaunċe á kure, a gevge ba nane palle Yaakadada á kure. Ma vaatara keni njawinja á ba am

niya á kure ge vaterte jawapa ge emnde na tá se ndava ázekure, áte tama na kwá faná kure áte Yaisu Almasiihu. ¹⁶ Má kwá anjka vaterte jawapa njanna wá, vawaterteva an shagerire á ervaunđe, kwá ámbera á fá zherwe áte itare. Ma vaatara keni magaumága slera á kure á ba an shagerire á ervaunđe. Estuwa wá, ma ta zlazlakurzlazla emnde adaba shagerire á zlaláva á kure am elva á Yaisu Almasiihu keni, watse zherwe ba ge itare. ¹⁷ Máki una njanna namaari á Dadaamiya wá, shagera ba kwá shá zladá adaba shagerire, arge una tá shakuru zladá adaba haypa á kure.

¹⁸ *Almasiihu wá, njane a naba emtsehe adaba haypa á emnde. A emtsehe ba ser palle, zlanazle slera-aara bademme. Njane dzayye ervaunđe-aara, amá a emtsaa adaba emnde na baaka jirire-aatare. A magaa una njanna, geni á damiyá njane ádeza Dadaamiya. Jareja shifa-aara, amá Shedekwe Cudedđe a naba fem shifa am njane zlabé adaliye. ¹⁹ An hákuma á Shedekwe Cudedđe njanna maa, a de balateraa elva á Dadaamiya ge shedekwe-aha na tá am dangay na. ²⁰ Shedekwe-aha njanna wá, ba shedekwe-aha á emnde na ndza degdege ire-aatare ge cena elva á Dadaamiya am zamane á *Nuhu na. Dadaamiya a fater ervaunđe kwakya, amá Nuhu a zlau ba estuwa am slera á mága paare, cenarka. Ba emnde tiise una ta deme am paare njanna, Dadaamiya a nejzlaterse itare an yawe njanna. ²¹ Yawe na ta nejzlesaa itare an njane na wá, gevge ba seke baptisma na tá magakurán ge kure kina, Dadaamiya á nejzlakurá an njane na. Yawe á baptisma njanna wá, gergere antara yawe ba dey na emnde tá bárá an njane. Adaba mí njala áza Dadaamiya, geni á baramiyá ervaunđe. Yaisu Almasiihu wá, njane tsetse am faya. Adaba una njanna á nejzlakurnejzla baptisma. ²² Kina wá, njane eptsapta á dem samaya, anjka am nadafa á Dadaamiya. Á kwaraterá njane malika-aha á Dadaamiya antara shedekwe-aha umele na tá an hákuma am samaya na bademme.

4

Njawinja an shifa na anjwaslire

¹ Ba seke una ni *Almasiihu se shaushe zladá am duniya na wá, kure keni wavauwava ganakini enjkale á kure a gevge palle antara njane, ma ge shá zladá-ara keni. Adaba má edda-aara a naba eksar shá zladá wá, a yaa ba mága haypa. ² Daaci kina wá, tsante am vatena dem halavuwa á shifa á kure am duniya na wá, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, magaumága namaari á Dadaamiya.

³ Njá á kure werre na ndza kwá maga ba názena wayaaka Dadaamiya na wá, hyaahya mazla-aara. Adaba slera á kure ndza ba mága zawarire, dakarire, ndza kwa emnde a mbazla jipu, ndza kwa emnde a waya dem tate á gusa mandzawe, ndza kwa emnde a kezlan ugje ge hele arge daba shairiya-aha á Dadaamiya.

⁴ Amá kina wá, kwa emnde ñanna-ka mazla-aara. Tá maga ba najipu-aara emnde na zlahe tá á ba am kazlaña ñanna, tá zlazlakurzlazle adaba kwá dábaterka mazla-aara á dem tate á mága haypa ñanna. ⁵ Amá ákatarke á sleshairiya wá, watse tá diyeddiye slera-aha-aatare ñanna bademme. Edda una watse á kyaná ñane shairiya á emnde a faya an emnde na tá an shifa, á ufa ba itare. ⁶ Náza á emnde a faya wá, ndza naranna palasa am duniya ba seke una ni emnde bademme tá njá ba ge ñane na. Amá Yaisu Almasiihu a de magateraa waazu am faya ñanna, geni itare keni a sharansha shifa na an ñane Dadaamiya.

Magaumága názena a fakuraara Dadaamiya

⁷ Kina wá, herzhapteherzhe halavuwa á duksa bademme. Adaba una ñanna faufa hyema, pauka hare dekideki ge mága maduwa. ⁸ Duksa yaikke wá, magaumaga wayavire am dagave á kure an ervaunđe á kure palle, adaba ba wayavire una á ganse haypa kwakya am dagave á emnde. ⁹ Ma ware á kure keni, a lyevaalya ura-aara á ba an higa am huđe á há-aara.

¹⁰ Ma ware á kure keni, a effa hyema áte hákuma á mága duksa na a faraa Dadaamiya ge ñane. Magawateránmaga shagerire ge emnde an hákuma ñanna. ¹¹ Edda una a shaa hákuma á mága waazu, a ndaha ba elva á Dadaamiya. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde am slera, a emmága an ndzedá na a vantaa Dadaamiya. Daaci am názena kwá maganá kure bademme wá, emnde a galargálá Dadaamiya adaba Yaisu *Almasiihu. Yaikkire an hákuma ba náza-aara dem ba ge dekideki. *Aamin.

Sha zladá adaba zhera á Yaisu

¹² Daaci ma ankwá zladá áte kure kina keni, a wesheka ire á kure emnde-aaruwa, zharauka seke duksa na ni a shaa ba kure palle; Dadaamiya á kurá ba fetarfire á kure an ñane. ¹³ Baira fawarfe ge higa á kure, adaba gakurevge palle antara *Almasiihu am zladá-aha na a shanaa ñane. Vacite na má de samsa ñane am yaikkire-aara, watse higa yaikke ge kure zlahe adaliye. ¹⁴ Má tá ankwá zlazlakurzlazle emnde adaba kwa emnde á Almasiihu wá, higa yaikke ge kure, adaba Shedekwe Cudedđe á Dadaamiya á se njá am kure an yaikkire-aara. ¹⁵ Amá a jerka zlahe ura am

dagave á kure á shá zlada adaba mandzawire-aara, bi a jaa shifa, bi a ilu duksa á ura, bi a deme am elva á emnde. ¹⁶ Má edda-aara á shá zlada adaba Almasiihu wá, a wanka zherwe dekideki, a slafannaaslafa we-aara ge Dadaamiya adaba fetarfire na a shanaa njane, párákke áza emnde bademme na.

¹⁷ Kina wá, herzhe shairiya á emnde bademme. Diyawed-diye geni Dadaamiya á de fantau á ba áte emnde-aara zuññwe. Má Dadaamiya zatervarka ge emnde-aara, watse á tse áme kena náza á emnde na fartarka áte labare á higa na a belanaa njane? ¹⁸ Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

«Má ta ñezla zlahhe emnde a jirire mu, watse estara náza á emnde a mága mandzawire na dábarka Dadaamiya na?»

¹⁹ Daaci estuwa, emnde na tá ankwa shá zlada adaba namaari á Dadaamiya na wá, a faranemfa itare shifa-aatare am erva ba ge Slenderaterndera, njane á eptseka elva-aara dekideki. A magarmága shagerire, a yaranka dekideki.

5

Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya

¹ Kina wá, yá elvan ge male-aha á kure kwa emnde á Dadaamiya. Iya keni, ya slesawari á emnde a fetarfe ba seke itare, ya seyde á Yaisu *Almasiihu am zlada-aha-aara bademme; iya keni watse yá á ba an slede-aaruwa am yaikkire-aara má de samsa njane. Náwa názu yá yekaná ázekure: ² Fawaterufe hyema ba shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am erva á kure, ba seke suni á fateru hyema ge kyawe-aha-aara. Magauka slera njanna áte laarire, amá magaumága adaba a wayetaa ba ervaunđe á kure. Magauka adaba waya á nalmane, amá adaba a eksesaa ba ervaunđe á kure slera njanna áte namaari á Dadaamiya. ³ Magauka yaikkire arge itare, amá marawateránmara zlaláva shagera, ganakini a dbarakurdaba itare keni. ⁴ Máki magakurnaamága slera á kure áte una njanna wá, watse kwá shá *dankaula na á zleka darádza-aara dekideki na, má watse samsa Male á suni-aha bademme.

⁵ Kina wá, yá elvan ge kure dawalaa: Faufa zherwe áte male-aha á kure. Amá bademme á kure ákatarfe á Dadaamiya, ma ware keni a ganaaga ire-aara á katarfe á emnde. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Dadaamiya a liyieka emnde na tá gálá ire, amá á magaterá ñgurna ge emnde na tá ankwa ga ire-aatare á dem áhá.»

⁶ Adaba una nanna, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya na Slekse ba nane palle na, á de kakuránteka nane má daada áte náza-aara. ⁷ Dزاماوكا dekideki ma uwe keni, fawanemfa am erva ba ge nane, adaba nane Slefakuru hyema.

⁸ Faufa hyema áte ire á kure, tsakautsaka hyema, adaba kelaade á kure Shaitaine tsantetse hala-aara, ankwá tsagwada ba ura ge kedanaakeda, ba seke mága á ervare na á waná waya á tsegwada názu á ezza. ⁹ Ma vaatara keni vawánteka baráma dekideki, fautarfe á ba áte Dadaamiya. Diyakurdiya emnde umele keni kwakya am duniya na tá ankwá shá zlada ba seke kure. ¹⁰ Má shakurushe zlada am sarte cekwaangudi na wá, Dadaamiya na bademme á ngurna á magaterná ba nane ge emnde na, á de magakuránmaga ngurna. Amaana á de gakurvege emnde na hyairephye am duksa bademme, á de ndzedakurtendzedá am duksa bademme, kwá de tsaatse, baaka názu á de dzegwándzegwa mbedakuraambedá dekideki. Adaba a daakuraa Dadaamiya ganakini kwá de njá antara *Almasi-ihu am yaikkire-aara náza dem ba ge dekideki. ¹¹ Hákuma ba náza á Dadaamiya dem ba ge dekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

¹² Kwaye nane egdza wakita nanna a meliwa Silwanus ge puwakurte ge kure. Nane egdza emmemiya na yá ezzhara dzayye ervaunde-aara. An wakita nanna wá, yá kátá fakurem ndzedá am vuwa, yá kátá kwá diyeddiye ngurna jirire na a magakurnaa Dadaamiya. Daaci tsawaatse á ba áte ngurna nanna.

¹³ Emnde a fetarfe na a dzeratersaa Dadaamiya ba seke kure, tá am larde á *Babila áhuna, tá ankwá gakur useaatare. Egdza-aaruwa Markus keni ankwá gakur useaara. ¹⁴ Gauga use á nere am dagave á kure bademme an ervaunde á egdza mamire.

Dadaamiya a vakurteva hairire ge kure emnde á *Almasi-ihu bademme.

Buwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Simaun Piyer, ya nave an ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na kwá fetaare áte Yaisu Almasiihu, shagera fetarfire á kure ba seke náza á ɲere na. Fetarfire ɲanna wá, kwa shanaa an namaari á Dadaamiya, Yaakadada keni ba ɲane, amaana Yaisu Almasiihu na ma vaatara keni á maga duksa á ba an unɲule-aara na. ² A magakuránmaga Dadaamiya ɲurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa, adaba diya á kure áte ɲane antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

A dzerakursaa ba Dadaamiya, a d'aakuraa ɲane

³ Yaisu *Almasiihu wá, a kwaramisaa ba ɲane zhera á Dadaamiya na a dzeramise an sleksire-aara ge de njá antara ɲane am yaikkire-aara na. Estuwa, Yaisu vamiteva názena má an wedere-aara bademme ge njá á miya antara Dadaamiya. A vamite una ɲanna an hákuma-aara na saksage na. ⁴ An una ɲanna wá, se vamiteva ɲane duksa-aha na an daradza jipu, a ba Dadaamiya watse á vamiteva na. Daaci shakuránsha ire á kure, kwa baaka am mága dakarire na á badza emnde am duniya na, kwá njá á ba áte náza á Dadaamiya.

⁵ Adaba una ɲanna, wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá farfe zlaɓe adaliye zlálaɓa a jirire ge fetarfire na kwa shanaa kure. Máki shakuránsha zlálaɓa a jirire wá, fawarfe zlaɓe adaliye enƙale. ⁶ Arge enƙale ɲanna zlaɓe adaliye mausembe njá vuwa á kure am duksa bademme, gawevge emnde a farvaunƙe, dabauƙaba Dadaamiya an ervaunƙe á kure palle, ⁷ wayawaptewáyá am dagave á kure ba seke egdzar mama, marawateránmára wayava a jirire ge emnde bademme. ⁸ Daaci má kwá anƙwa maga una-aha ɲanna bademme, yakuránka wá, diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na á de maga nampire kwakya. ⁹ Edda una máki baaka duksa-aha ɲanna ázeɲara wá, baaka názu á naaná ɲane, ɲane gevge ba seke wulfe, adaba viyanaaviya ganakini an bára haypa-aha na a maganaa ɲane werre áza Dadaamiya.

¹⁰ Adaba una ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dzerakursaa ba Dadaamiya, a d'aakurtaa ɲane. Daaci

wavauwava an ndzedfa á kure bademme, ganakini kwá tsaatse á ba áte una nanna. Adaba má kwá njá áte una nanna wá, baaka mbedfa á kure d'ekid'eki. ¹¹ Á de vakurtá ba una nanna baráma ge kure, baaka shaige-aara, ge dem zlnna á Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu Slelyamilya keni ba nane.

¹² Kwaye nane duksa-aha nanna, diyandiya tsa ganakini diyakurdiya duksa-aha nanna bademme, tsakuraatse dzandzane am jirire na kwa shanaa kure, aley keni yá peka hare d'ekid'eki, sey ba yá yehakuranteyeha ma vaatara keni. ¹³ Máki zabe yá á ba an shifa am duniya na wá, shagera ba yá yehakuránteyeha geni kure keni, kwá fá hyema. ¹⁴ Iya wá, diyandiya ganakini sarte-aaruwa a juwaa ba cekwaangudi njá tegava an vuwa laakire na, ba seke una a binaa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Adaba una nanna yá an'kwa magakurá názu ya dzegwanaa iya bademme, ganakini a deska duksa-aha nanna am ire á kure, ma ya baaka ba iya keni.

*Emnde na naranna *Almasiihu am yaikkire-aara*

¹⁶ Kure wá, na kwarakurse vateneka sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an yaikkire-aara á sem duniya. Am sarte na njá an'kwa kwarakursekware, tsakan'erakurseka elva á emndimagwaha ba dey, amá na bakuraa názu na naana an ice á n'ere parakke. Adaba na naana á ba an ice á n'ere am yaikkire-aara. ¹⁷ Am sarte na a shaa yaikkire áza Edde'jara Dadaamiya, n'ere ndza njá an'kwa am tate nanna. Na cenanaa á ba an hyema á n'ere kwara á Dadaamiya an sleksire-aara, a ba nane: «Una na wá, Egdza-aaruwa. Bademme á higa-aaruwa á ba áte nane.» ¹⁸ N'ere na cenanaa á ba an hyema á n'ere Dadaamiya á ndaha una nanna á sawa am samaya, am sarte na na átire á wa na cuded'de na antara nane.

¹⁹ Daaci n'ere wá, baaka shaige á n'ere áte názena ta ndaana nabi-aha werre. Kure keni, shagera ba kwá fá hyema ge cená elva á nabi-aha. Adaba elva-aatare gevge ba seke kárá á fanus na á mbe an vayiya. Magaumága una nanna dem sarte na má sesse terlyakwa á iren'lya, kyaakya paazare, duksa bademme gevge parakke am ervaun'de á kure. ²⁰ Amá diyaweddiye ganakini elva á nabi-aha werre na an'kwa an puwa am wakita á Dadaamiya na wá, baaka ura á dzegwándzegwa palanná ge ura an diya á ire-aara. ²¹ Adaba bademme á nabi-aha baaka elva na ta ndaasa ba itare an ire-aatare, amá a vatertaa Shedekwe Cuded'de elva-aha nanna, geni tá de balaná itare elva na a sawa áza Dadaamiya.

2

Emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde

¹ Ba werre ñanna keni wá, ndza tá aṅkwa nabi-aha fida keni am dagave á emnde á Dadaamiya. Á de gev ba estuwa am dagave á kure keni. Tá de jesarje emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde, tá de jansaare ge tsaha mandzawe tá badza emnde an ñane, tá de eptsanve iga ge Yaakadada na a lyaterse am haypa-aha-aatare. An una ñanna wá, tá fá ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, tá kedanaakeda shifa-aatare ba dekideki. ² Emnde kwakya tá de dabaterdaba am zlááva á zawarire-aatare ñanna. Adaba una ñanna, emnde tá de nyanya baráma a jirire. ³ Emnde a kwaraterse fida ge emnde ñanna wá, adaba ta emnde a waya duksa kwakya, tá zlerma ba duksa á kure an tsaha-aatare ñanna. A magaa niya á shairiya-aatare vateneka Sleshairiya, keda-aatare ba keski, tá de ñezleka dekideki.

⁴ Adaba uwe, Dadaamiya wá, ba malika-aha-aara keni zatervarka ñane ge emnde na ta magaa haypa. A naba puwateremhe am jahanama, evege sladde tabedamme jipu, tá ufa shairiya-aatare am huđe-aara. ⁵ Emnde na ndza tá am duniya werre na keni, Dadaamiya zatervarka dekideki, a naba hyaterarhe yawe yaikke á sawa am samaya, a kedaterahe, adaba dabarka ñane. Amá a ñezlese *Nuhu na a kwaratersaa ñane baráma a jirire ge emnde, antara emnde vuye itare cenarínvarcene.

⁶ Aṅkwa zlađe ekse-aha buwa *Saudauma an *Gaumaura, Dadaamiya a naba zu ekse-aha ñanna an shairiya, a zateruhe an kára, a gaterve kelpakara bademme. An una ñanna wá, á maraterá názu watse á shá itare keni ge emnde na tá dabeka ñane na. ⁷ Amá am sarte ñanna wá, a naba ñezlese *Ludu, ñane na ura jirire na. Am zamane á Ludu wá, ndza emtaṅka ervaunde-aara jipu adaba zawarire á emnde na á zharaná ñane. ⁸ Nane na ura jirire á njá am dagave-aatare na maa, ba kelaazare á zhára ba zawarire na tá maganá itare na, á cená shagerkire na tá maganá itare na, daaci ñane á maga ba emtaṅkire am ervaunde-aara.

⁹ Mí diyeddiye á ba áte una-aha ñanna geni Yaakadada diyaadiya názena á de maganá ñane ge ñezlese emnde-aara am zladá-aha-aatare gergere. Emnde na tá dabeka ñane keni, ñane diyaadiya tate na á de puwaterá átekwa ge ufa shairiya-aatare vaci shairiya. ¹⁰ Emnde ñanna wá, baaka deme seke emnde na mbasembe vuwa-aatare mága dakarire, epsawaranaapsawa yaikkire á Dadaamiya na.

Daaci emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde ñanna ya ndaakurndaha na wá, ta emnde a garda jipu, kwakya

kurava-aatare. Dete ba emnde a hákuma na ndza tá njá am samaya keni, tá kuvaterka dekideki, tá an̄kwa epsawaterpsawa. ¹¹ Amá ba malika-aha á Dadaamiya na ta yaikke ba itare arge itare, tá jateruje an hákuma na keni, tá valyeka elva áte emnde n̄anna. ¹² Emnde n̄anna wá, am mága-aatare ta ba seke dabba-aha á kaamba na Dadaamiya a nderater ba geni tá sluwatersluwa emnde, tá cebaterceba na. Itare keni watse tá kedá ba seke dabba-aha n̄anna, adaba tá zlazla názu diyarka. ¹³ Zladá na tá an̄kwa shateruwa itare ge emnde na wá, itare keni Dadaamiya á de pelaterse á ba an zladá n̄anna. Adaba itare baaka waya-aatare áte mága shagerire, sey ba mága dakarire, baira tá maganá á ba áte ice á emnde. Daaci má tá se maga mun̄ri antara kure, tá sawa an zlaláva-aatare n̄anna, una n̄anna duksa zherwe ge kure. Amá itare wá, tá higa jipu adaba sharakursha á dem dalbe-aatare. ¹⁴ Itare wá, ice-aatare á ba áte n̄washa ge mága gwardzire, á hyaterka mága haypa dekideki. Daaci tá vaterte ektápaare ge emnde na tsafsafe fetarfire-aatare. Zlabe adaliye, ervaun̄de-aatare á njá á ba á kuma duksa, tá an nyainye áza Dadaamiya. ¹⁵ Emnde n̄anna kedarkedá áte baráma a jirire, ta eksante mága á nabi *Balaama, egdza á Baiyaur. Adaba n̄ane ndza wayaawayá mága emtar̄kire ge shaa shun̄gu an n̄ane. ¹⁶ Amá Dadaamiya a naba valarhe vacite umele, adaba á fansarka n̄anna. Diyakurdiya ezzen̄wa wá, á ndaaka elva seke urimagwe, amá vacite n̄anna wá, a ndaan elva ge n̄ane ba seke ura. A piyanante estuwa mága slakwatsa-aara n̄anna ge nabi n̄anna.

¹⁷ Daaci emnde n̄anna wá, itare ta ba seke mánjeba-aha na bademme matsamatsa na. Zlabe adaliye, ta ba seke kumba-aha na á dáná válale baaka nampire-aara ge emnde na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniye ge itare. ¹⁸ Ba itare n̄anna zlabe adaliye, ta emnde a tsaka elva laakire na baaka nampire-aara dekideki na, baira tá kurava an n̄ane. An dakarire-aatare n̄anna wá, tá tsagwadá emnde na zlabe ba un̄jule a segashe-aatare am dagave á emnde a mága haypa, ge eptsateraapta. ¹⁹ Adaba tá bantsa emnde n̄anna: Má kwá daban̄er̄daba wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, ma ge mága uwe keni. Amá itare an ire-aatare wá, ta nave-aha á haypa na á kedaterkedá na. Adaba má ká taa kwaruka ire á n̄a ge yaa duksa n̄anna wá, ka gevge nave á duksa n̄anna. ²⁰ Am sarte na má diyareddiye emnde Yaakadada á miya Yaisu *Almasihu, Slelyamilya keni ba n̄ane na wá, n̄ezlarēnezla am shagerkire á zlaláva na á badza emnde am duniya na. Amá máki eptsareptsa zlabe adaliye á dem zlaláva-

aatare werre, de garevge nave-aha á duksa-aha ṅanna zlaḅe ádaliye wá, badza shifa á emnde ṅanna á gev ṅgulme ba una am zuṅṅwire ndza diyarka Yaisu na. ²¹ Máki estuwa wá, náza á jeba á emnde ṅanna, ambane ma andze diyarseka baráma a jirire ba ḑekidḑeki, arge una ta dise baráma á Dadaamiya amá tá fansarka ge názena á ndaana shairiya-aara na. ²² Názena a shaa emnde ṅanna wá, a shateraa ba názena á ndaaná naraje na náwa ṅane na. A ba naraje ṅanna wá: «Kere a eptsarhe zlaḅe ádaliye ge názena ni a melesaa ba ṅane.» Anḑkwa zlaḅe naraje umele a ba ṅane: «Ta baranve nabezhe, amá ṅane a eptsehe zlaḅe ádaliye, á de tabareme am terḑe.»

3

Watse á eptsa Yaakadada Yaisu

¹ Emnde-aaruwa, buwire á wakita-aaruwa una yá puwakurte ge kure. Am wakita-aha-aaruwa ṅanna bukerḑe yá kátá tsakurte am hare, ganakini kwá yeheteyeha názena kwa tsaasaa kure badḑemme. ² Názena yá kataná ya ázekure wá, yá kátá kwá yeheteyeha elva á nabi-aha werre, antara elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya, ta kwarakursaa emnde a ḑela-aara na. ³ Elva yaikke na yá kátá kwá diyeddiye ba shagera wá, am kataliye á zamane wá, watse tá sesse emnde a nyainya ura, watse tá maga ba názena tá kataná itare, watse tá nyainyaikurnyainye, ⁴ watse tá bakurá: «A ba Yaisu Almasiihu á kure ṅanna watse á eptsa mu, áme ṅane kina? Dada-aha á miya badḑemme emtsaremtsa, duksa á duniya keni badḑemme gejaaka á ba áte una a nderanaa Dadaamiya.» ⁵ Emnde a nyainya ura ṅanna wá, tá kwalve á ba an niya ge fetaare áte elva-aha á Dadaamiya na náwa ṅane na: Am fakta a ndaase ba elva-aara Dadaamiya, daaci an ndera samaya antara haha, a sanse haha am yawe, badḑemme á názu áte haha á ṅaná á ba an yawe ṅanna. ⁶ Á ba an yawe ṅanna zlaḅe ádaliye Dadaamiya a keḑaa duniya badḑemme werre. ⁷ A ba Dadaamiya zlaḅe ádaliye, samaya antara haha keni, tá njeka dem ba ge ḑekidḑeki, watse á zlateraazle an kárá, má watse á kyá shairiya á emnde a mága haypa ge keḑateraakeḑa ba ḑekidḑeki.

⁸ Náwa elva yaikke zlaḅe ádaliye, yá kátá kwá diyeddiye, emnde-aaruwa: Áza Yaakadada wá, hare palle ba seke iva debu, iva debu keni ba seke hare palle. ⁹ Ta bantsa emnde umele: Yaakadada á maṅka watsewatse názena a ndaasa ṅane. Amá estuweka, á emmága. A fakuraa ba ervaunḑe geni kwá tsaatse am tuba. Adaba ṅane wayaaka emnde

tá keŋa ba palle keni. Nane á kátá emnde baŋemme tá maganaamaga tuba.

¹⁰ Ba jirire watse á eptsá Yaakadada Yaisu á sawa, amá watse á sawa ba seke sawa á neyle. Vacite ŋanna wá, watse á zlauzle samaya, baŋemme á emnde tá de cenancena mága-aara. Názena áte samaya keni baŋemme watse á zlanazle kára. Haha antara názu am duniya baŋemme á de halevuhále vacite ŋanna. ¹¹ Máki baŋemme á kazlaŋa ŋanna watse á zlauzle áte una kwa cenancena na wá, kwá naba diyeddiye názena kwá maganá kure keni am zlaláva á kure. Fawanemfa ire á kure baŋemme am erva ge Dadaamiya, dabaudaba an ervaunŋe á kure palle. ¹² Ufawufa hare na ni watse á sawa ŋane átekwa an sleksire-aara na. Mbawantembe kára geni a semsa hare ŋanna ba watsewatse. Vacite ŋanna wá, watse kára á zauze samaya antara názu átekwa baŋemme, ba uwe keni á de jauka. ¹³ Amá Dadaamiya a magaa *waada, a ba ŋane, watse á ndera samaya anwaslire antara haha anwaslire. Am una-aha ŋanna wá, watse tá njá ba emnde a jirire am huŋe-aara. Kwaye ŋane názena mí pakaná miya.

¹⁴ Daaci emnde-aaruwa, kwa emnde a ufa una ŋanna tsawe wá, wavauwava an ervaunŋe á kure palle ge njá am cuŋeŋeŋe antara hairire á katafke á Dadaamiya. ¹⁵ A viyakurarka ganakini á sauka Yaakadada á miya watsewatse na wá, ba ganakini a sharánsha emnde sarte ge mága tuba, á ŋezlatersenezele ŋane. Egdza emmemiya Paul keni a ndaakurndaha duksa-aha ŋanna am wakita na a puwakurtaa ŋane an ilmu á Dadaamiya. ¹⁶ Am wakita-aha-aara baŋemme wá, anŋkwa á ndán ba estuwa, máki á ndá elva áte una ŋanna. Am wakita-aha-aara ŋanna maa, anŋkwa elva-aha na tá cenanka emnde watsewatse. Emnde na baaka ilmu-aatare, tsemarka ire-aatare keni, tá anŋkwa eptsante elva-aha ŋanna, tá ganve umele. Tá magán ba estuwa an nayya-aha umele keni am wakita á Dadaamiya. Emnde a mága una ŋanna wá, tá keŋaná ba itare ire-aatare.

¹⁷ Amá kure wá, náwa faŋerakuremfa elva ŋanna am vuwa á kure emnde-aaruwa. Adaba una ŋanna faufa hyema am ire á kure geni a keŋarakuraaka emnde a badza elva á Dadaamiya ŋanna. Tsawaatse ba shagera, a dzalarakurevka áte jirire á kure. ¹⁸ Kure wá, fawarfe ge diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba ŋane na, ŋane keni á de magakurá ŋgurna ba kelaazare. Yaikkire ba náza-aara palle vatena antara dem ba ge ŋekiŋeki. *Aamin.

Zuñjwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Seydire arge Yaisu slevamite shifa

¹ Náwa njá anjwa puwakurte ba njere wakita na, á ndáhá elva á Dadaamiya na á vante shifa a jirire ge emnde na. Kwaye zlahe ba duniya keni baaka, amá njane ndza anjwa. Njere ndza njana cenaa elva am mbuwe-aara ba ge njane, njanna, njana zharanaahe an ice á njere, njana fetehe antara ba erva á njere keni áte njane. ² A naba jesaarhe ge elva njanna á vanta shifa a jirire ge emnde njanna á katafke á njere á ba am parakkire, daaci njana zharanaahe. Adaba una njanna, njá anjwa maga seydire-aara, njá anjwa balakurá elva á shifa na á zleka na. Njane ndza á njá antara Eddemiya Dadaamiya am samaya. Daaci kina wá, a maramiyansehe ge Dadaamiya áte ice á miya bademme. ³ Ba duksa na njana naana njere, antara njana cenana njere na, njá balakurá ba una njanna, geni kure keni kwá gevge palle antara njere, ba seke una ganjerevge palle antara Eddemiya Dadaamiya, ira Egdza-aara Yaisu *Almasiihu na. ⁴ Njá anjwa puwakurte duksa-aha njanna, geni a naatenáhá ervaunđe á miya an higa.

Dadaamiya njane parakkire

⁵ Dadaamiya wá, njane parakkire, baaka tabedammire dekideki am tate na anjwa njane átekwa. Una njanna wá, labáre na njana cenana am mbuwe á Yaisu *Almasiihu geni njá balakurán ge kure. ⁶ Má mí bánba geni miya antara Dadaamiya jamiyammeje am ervaunđe palle, amá ámbera mí zlalá am tabedammire wá, una wá, ma emnde a fida am elva-aha á miya, antara am slera-aha á miya bademme, magamika jirire dekideki. ⁷ Amá má mí zlalá an parakkire ba seke una Dadaamiya njane an parakkire na wá, mi gevge palle, uzhe á Yaisu Almasiihu *Egdza á Dadaamiya á bezamiya haypa-aha á miya bademme.

⁸ Má bamíanba baaka haypa á miya, una wá, mi kedanaa ba miya ire á miya, baaka jirire á Dadaamiya am ervaunđe á miya dekideki. ⁹ Amá má mi balese haypa-aha á miya á segáshe, daaci Dadaamiya keni á yamiyaareye bademme. Adaba njane Dadaamiya á jirire, ma a ndaase uwe keni, sey á gevge. Daaci á de gamiyanvege ba njane ervaunđe á miya dzayye, am kelaa haypa na mi maganaa miya bademme. ¹⁰ Má bamíanba baaka haypa na mi

maganaa miya, una nanna, amaana: mi faare fidire ge Dadaamiya, eksamiyanteka elva-aara an ervaunɗe á miya palle.

2

**Almasiihu a sawa ge se melamiyumele*

¹ Náwa yá puwakurte una-aha na wá, ba geni magauka haypa mázla-aara egdzara-aaruwa. Amá ma a guwa ware haypa keni, anƙwa sletsamiyemtse am iga áza Eddemiya Dadaamiya, ba nane una Yaisu *Almasiihu edda á jirire. ² Adaba nane a yaa ba shifa-aara sadake ge miya, lauktu Dadaamiya a yamiyaare haypa-aha á miya. A yamiyaare ba ge miya palle-ka, amá á kátá yateraare ge emnde a duniya bademme.

³ Má mi fansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aha-aara bademme, mi diyeddiye áte una nanna geni diyamidiya nane. ⁴ Má bánba edda-aara diyaadiya Dadaamiya, amá á fansaareka am elva na a ndahanaa nane, edda-aara slefida, baaka jirire-aara. ⁵ Amá edda una nanaa elva na á ndahaná Dadaamiya, ámbera á fansaarefe, ba nane una wayaawáya an Dadaamiya an ervaunɗe-aara bademme. Daaci mi diyeddiye áte una nanna geni gamiyevge emnde á Dadaamiya. ⁶ Má bánba edda-aara nane á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya, sey a dabetefaba nane keni zlááva á Yaisu Almasiihu.

Shairiya á Dadaamiya a jaare áɗwaslire

⁷ Slakate-aha-aaruwa, elva na náwa yá anƙwa puwakurta iya na wá, gevka shairiya na a jaare áɗwaslire á sawa áza Dadaamiya; ba duksa palle antara una kwa cenaná kure zunɗwire. Shairiya nanna, kwa cenán kinekinaka, ba shairiya á Dadaamiya na kwa cenanaa am fantaufe na. ⁸ Amá ba seke áɗwaslire tsa shairiya á Dadaamiya nanna ya puwakurte iya na. Zlááva á Yaisu *Almasiihu, antara ba náza á kure á kwaramise ba jirire á shairiya nanna. Anƙwa á zláála tabefammire, samsa parakkire á sem kela-aara.

⁹ Daaci má bánba edda-aara, nane am parakkire, amá ámbera á maga kelaadire áte egdza emmeɗara wá, diyaweddiye geni nane zlaɓe á ba am tabefammire-aara sem vatena. ¹⁰ Amá edda una wayaawáya an egdza emmeɗara, nane á njá am parakkire, baaka duksa am ervaunɗe-aara na ni á de ja nane áte unɗule. ¹¹ Amá edda una á maga kelaadire áte egdza emmeɗara, nane zlaɓe á ba am tabefammire sem vatena. Bademme a názena á maganá nane, á maganá á ba am tabefammire. Máki

á zláá, ma á deme keni diyaaka. Adaba á nánka ice ge tabedammire.

¹² Egdzara-aaruwa, náwa yá puwakurte una na wá, adaba yakuraareye Dadaamiya haypa-aha á kure adaba zhera á Yaisu Almasiihu. ¹³ Ekkure dada-aha, yá puwakurte una na wá, adaba diyakurdiya edda una kwaye á ba am fakta á duniya keni, nane ndza á ba ankwá. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba shakuránsha midalire arge Shaitaine.

¹⁴ Ekkure egdzara-aaruwa, yá puwakurte una zlafe adaliye, adaba diyakurdiya Eddemiya Dadaamiya. Ekkure dada-aha, yá puwakurte una, adaba diyakurdiya edda una kwaye zlafe á ba am fantaufe keni, nane ndza ankwá na. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba kwá an ndzedá jipu, nakurnaana elva á Dadaamiya an ervaunde á kure palle, shakuránsha midalire arge slekse á tabedammire.

¹⁵ A badakuruka duniya, antara kazlaña-aara. Edda una wayaawáya an kazlaña á duniya wá, baaka waya-aara ge nane áte Eddemiya Dadaamiya. ¹⁶ Náwa nane zlááva á njá á duniya: emnde tá ankwá daba ba názena á kataná ervaunde-aatare. Bademme á názena zharaná itare, tá kátá ma ba á jerje am mba-aatare keni, ámberá tá máráva jipu an názena am erva-aatare nanna. Daaci bademme á una-aha nanna, kazlaña á duniya saaka áza Eddemiya Dadaamiya. ¹⁷ Diyaweddiye geni watse á zla duniya, antara názena á duwa ice á emnde amkwa bademme. Amá ge edda una á maga ba názena á kataná Dadaamiya na, nane á de njá an shifa ba ge dekideki.

*Faufa hyema tá ankwá kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu*

¹⁸ Egdzara-aaruwa, zamane á miya na wá, mi herzhe an zle á duniya. Ba seke una ndza cenakurácena geni watse tá sawa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu má herzhapteherzhe zle á duniya na wá, ba kina keni kwakya kelaade-aha á Almasiihu jarsaareje, daaci mi dise á ba áte una nanna geni mi herzhe an zle á duniya ba jirire. ¹⁹ Emnde nanna ndza tá á ba am dagave á miya, amá ba jirire garevka palle antara miya dekideki. Adaba una nanna ta naba sesehe am dagave á miya. Ma andze ta palle an miya wá, ma andze tá degasheka am dagave á miya. Amá a de jaare una na wá, ba geni tá diyeddiye átekwa, geni garevka palle antara miya.

²⁰ Amá ge kure, Yaisu *Almasiihu a vakurte Shedekwe Cufedde. Adaba Shedekwe nanna wá, diyakurdiya jirire bademme. ²¹ Ya puwakurte una na wá, ganakini diyakurka

jirireka, diyakurdiya jirire. Zlabe ádaliye, diyakurdiya geni tara fida, antara jirire wá, tá taa jammeka am slede palle.

²² Ware ñane una slefida na? Ba edda una eksarka geni Almasiihu na wá, ba ñane una Yaisu a eksesaa Dadaamiya geni ñane á se lya emnde; ira á fetarka áte Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara. Edda-aara wá, ba ñane una kelaade á Almasiihu. ²³ Edda una eksarka geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya, amaana: ßaaka Eddenjara Dadaamiya am ñane. Amá edda una eksaarekse geni Yaisu Egdza á Dadaamiya wá, ba ñane una Eddenjara Dadaamiya am ñane.

²⁴ Amá kure wá, wavauwáva geni kwá ñanaañja an ervaunçe á kure palle elva ñanna kwa cenaanaa am fantaufe na. Má ñakurnaañja bademme elva ñanna kwa cenaanaa am fantaufe na, kure keni kwá anjka njá áte vuwa á *Egdza á Dadaamiya, ira Eddenjara Dadaamiya. ²⁵ Náwa *Almasiihu a ñgudamiyaa namána ge miya, geni á vamite shifa na á njá ba ge ðekideki na.

²⁶ Bademme a názena yá puwakurta iya na wá, yá puwakurta arge emnde na tá keðakurá áte unñule a jirire na. ²⁷ Amá ge kure wá, Almasiihu a vakurte Sheðekwe-aara anjka á ba am kure. Afaba una ñanna, kwa ßaaka an wedera á ura umele ge mbakurse duksa, afaba Sheðekwe na a vakurtaa Almasiihu na anjka am kure, á mbakursá ñane duksa bademme. Duksa ñanna á mbakursá ñane na keni bademme jire, ßaaka fida am huðe-aara ðekideki. Afaba una ñanna, fawansaarefe ba ge ñane am názena á mbakursá ñane bademme, njawinja antara Yaisu Almasiihu.

²⁸ Daaci ba estuwa egdzara-aaruwa, njawinja á ba antara ñane am ervaunçe á kure, lauktu á de wamika lyáwá, ma zherwe keni ge de katafke-aara vacite na má de samsa ñane. ²⁹ Diyakurdiya geni Yaisu Almasiihu ñane slejirire á Dadaamiya. Daaci diyaweddiye geni, ma a maganaa ware jirire á Dadaamiya keni, ñane keni ba egdza á Dadaamiya.

3

Miya ma egdzara á Dadaamiya

¹ Zharauzhará wáyáva yaikke na á wayamiya Eddemiya Dadaamiya an ñane, haa á ðahámiya an egdzara-aara, ba kina keni gamiyevge ba egdzara-aara ñanna ba jire. Emnde a duniya diyarka geni mi egdzara á Dadaamiya, afaba uwe? Ba afaba diyarka ðekideki Eddemiya Dadaamiya ñanna. ² Slákáte-aha-aaruwa, kina wá, gamiyevge egdzara á Dadaamiya ba jirire, amá ma watse mí de geva estara

keni diyamika. Názena mi disa miya palle wá, má de saasa *Almasiihu wá, mí de gárava antara ñane, adaba mí de nanna an ice á miya parakke ma estara ñane keni. ³ Ma ware keni edda una a fa tama estuwa áte Yaisu Almasiihu, sey á gevge cufedfde: á mañka haypa ba seke una ñane keni slecufedfde.

⁴ Edda una á maga haypa, á maga ba ßaakire á fansaare ge shairiya á Dadaamiya, adaba má tá fansaareka ge Dadaamiya am shairiya-aara, haypa-ñara ba ñane.

⁵ Diyakurdiya sawa á Yaisu Almasiihu á sem duniya wá, a sawa geni á se jaminaaja haypa-aha á miya. Ñane an ireaara, maganaaka haypa ðekiddeki. ⁶ Daaci ma ware keni, edda una á njá áte vuwa á Yaisu Almasiihu, sey á yánya mága haypa. Amá edda una á de ba katafke an haypa-aha-aara, amaana: nánka Yaisu Almasiihu, diyaaka Yaisu Almasiihu ba ðekiddeki keni.

⁷ A kedarakuraaka emnde ekkure egdzara-aaruwa. Edda una á maga ba jirire á Dadaamiya, ñane slejirire ba seke una Yaisu Almasiihu slejirire na. ⁸ Má ura yánka mága haypa-aha-aara, ñane ura á Shaitaine. Adaba Shaitaine ñane á gá ba haypa kwaye am fakta á duniya. Una ñanna pute á sawa á *Egdza á Dadaamiya á sem duniya, geni á se kefanaakeda slera-aha á Shaitaine bademme.

⁹ Má ware keni má gevge egdza á Dadaamiya á geke haypa mázla-aara, adaba shifa a jirire na a vanta a Dadaamiya na añkwa am ñane. Á dzegwánka de katafke an haypa-aha-aara adaba gevge egdza á Dadaamiya. ¹⁰ Náwa názena tá de diyeddiye átekwa garava á egdzara á Dadaamiya, antara egdzara á Shaitaine: Ma ware keni má á mañka jirire á Dadaamiya, ñane gevka egdza á Dadaamiya. Ba duksa palle antara edda una wayaaka an egdza emmenjara na keni.

Wayaumiyaavewáye an jirire

¹¹ Náwa názena kwa cenanaa kure am fantaufe á kure ge cena elva á Dadaamiya, a ba ñane: sey mi wayaavewáye am dagave á miya. ¹² Gawamiyevka seke Kayinu na ñane ndza ura á Shaitaine slemándzawe na, ñane a naba ja shifa á egdza emmenjara ba ge ñane. A janaa adaba uwe shifa-aara? Adaba bademme á názena ndza a maganaa Kayinu ñanna, ndza shagerka, amá náza á egdza emmenjara wá, ndza shagera.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki emnde a duniya tá fá kelaadire áte kure wá, magauka najipu-aara. ¹⁴ Miya kina wá, diyamidiya geni jamiyaaveje am tate a emtsa, shamiyánsha shifa-aha á miya. Mi dise estara una ñanna? Mi dise adaba wayamiwáyá egdzar mama-aha á miya. Edda

una wayaaka an egdzar mama-aha-ɲara wá, ɲane zlaɓe tegaraaveka an emtsa. ¹⁵ Ma ware keni, edda una á magante kelaadire ge egdza emmeɲara, ɲane ta ba kalkale antara sleceɓa shifa á emnde. Diyakurdiya geni sleceɓa shifa wá, ɲane zlaɓe shánka shifa na á nja ba ge dekideki na am ɲane. ¹⁶ Yaisu *Almasiihu wá, ɲane wayamiwáya. Am a sawhe, a se yaa ba shifa-aara aɗaba miya. Mi dise áte una ɲanna wáyáva a jirire áte emnde umele. Daaci miya keni shagera mi yánya ba shifa á miya keni aɗaba egdzar mama-aha a miya. ¹⁷ Amá ma ware keni má gevge berba an nalmáne á duniya na, á zhára egdza emmeɲara am ɓaakire, aley zanvaareka, daaci á ndahaná estara geni wayaawáyá an Dadaamiya? ¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, estuwa, wayawamiyaaveka á ba an we, amá wayawamiyaavewáye á sawa am ervaunɗe, ámberá mi emmága an jirire.

Egdzara á Dadaamiya tá de gazleka á katafke-aara

¹⁹ Názena kwa cenanaa kure na, mi diyeddiye átekwa geni ma egdzara á slejirire; zlaɓe ádaliye, ervaunɗe á miya keni an ekhya á katafke-aara. ²⁰ Ma aɲkwa á ndamindáhá deme ervaunɗe á miya geni mi magaa haypa keni, ervaunɗe á miya á njá á ba an ekhya á katafke á Dadaamiya, aɗaba yaikke ba Dadaamiya arge ervaunɗe á miya. ɲane diyaadiya duksa baɗemme. ²¹ Daaci slakate-aha-aaruwa, má ba jirire á dzegwánka ervaunɗe á miya ge mbedamiya an shairiya wá, daaci a gazleka ervaunɗe á miya ge de katafke á Dadaamiya mázla-aara. ²² Baɗemme á názena mi ɲalanaa miya ázeɲara keni á vamiteva, aɗaba má aɲkwa fansaare ge shairiya-aara, antara mi maga názena á kataná ɲane baɗemme. ²³ Náwa shairiya-aara ɲanna: Mi fetaare áte Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, antara mi wayaavewáye ba seke una a ndaamiya ɲane. ²⁴ Slefansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aara maa, ɲane slenjá á ba áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni aɲkwa antara ɲane. Diyamidiya geni aɲkwa Dadaamiya antara miya, aɗaba á baminá ba Shedekwe-aara na a famimaa ɲane am ervaunɗe.

4

*Lawanaale tara Shedekwe á Dadaamiya antara shedekwe á kelaade á *Almasiihu*

¹ Slakate-aha-aaruwa, má dámda ura á dezekure, a ba ɲane á ndáhá elva an hákuma á Shedekwe á Dadaamiya wá, fawtaareka watsewatse, amá lawanaale emtsaade, bi Shedekwe á Dadaamiya á jirireka una am ɲane, amá názá

kelaade-aara. Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba tá ankwá nabi-aha fida kwakya am duniya. ² Náwa názena ní kwá dise edda una an Shedekwe á Dadaamiya átekwa: Máki bánba edda-aara geni samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe wá, nane an Shedekwe á Dadaamiya jirire. ³ Amá má kwalevkwále edda-aara ge ndáhá una áte Yaisu Almasiihu wá, shedekwe na am nane na saaka áza Dadaamiya, nane an shedekwe á kelaade á Almasiihu. Shedekwe nanna wá, ndza kwa cenáncena geni á de sawa. Ba kina keni nane ankwá á ba am duniya.

⁴ Amá kure egdzara-aaruwa, kwa emnde á Dadaamiya, shakuránsha midalire arge nabi-aha á fida nanna. Adaba Shedekwe na am ervaunđe á kure na jauje ge shedekwe na am ervaunđe á emnde a duniya na an ndzedá. ⁵ Nabi-aha fida nanna wá, itare ta náza-aha á duniya. Adaba una nanna tá ndáhá ba elva á duniya, daaci emnde a duniya keni tá cenatervaarecene. ⁶ Amá miya wá, mi emnde á Dadaamiya. Edda una diyaadiya Dadaamiya wá, á cena elva á miya keni. Amá edda una gevka ura á Dadaamiya wá, á ceneka elva á miya. Mí laná estuwa edda una an Shedekwe á slejirire, an edda una an shedekwe á keđa emnde.

Dadaamiya á mbamise wáyáva jirire áte emnde

⁷ Slakate-aaruwa, wayaumiyaavewáye am dágave á miya. Adaba á maganá ba Dadaamiya geni tá wayaavewáye emnde am dágave-aha-aatare, antara tá wáyá nane keni. Má mi wayaavewáye áte una nanna, una nanna á mára una ní gamiyevge egdzara á Dadaamiya, diyamidiya Dadaamiya. ⁸ Amá ma ware una á manka wáyáva áte una nanna, edda-aara diyaaka Dadaamiya. Adaba Dadaamiya slewáyáva. ⁹ Náwa názena a maraminaa Dadaamiya ba parakke, geni nane wayamiwáyire: Nane a belaa Egdza-aara palle ba nane á sem duniya, geni á se vamite shifa á jirire. ¹⁰ Náwa názena á maramiya wáyáva á jirire: Miya gamiyevka emnde zunņwe ge wáyá Dadaamiya, amá a wayámiyá nane zunņwe. Nane a naba belaa Egdza-aara geni á se emtsemtsa am duniya adaba miya, lauktu á yamiyaareye haypa-aha á miya.

¹¹ Slakate-aha-aaruwa, ba seke una ní a naba wayamitehe ge Dadaamiya na wá, miya keni sey mi wayaavewáye am dágave á miya ba shagera. ¹² Baaka ura ndza nanna Dadaamiya đekidėki, amá má mí wayaavewáye am dágave á miya wá, Dadaamiya keni á njá antara miya. Daaci wáyáva-aara na a wayámiyaa an nane na, á de njá am miya ba jirire.

¹³ Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara. An una nanna, diyamidiya ganakini má an nane, nane keni ankwá an miya. ¹⁴ Ba miya an ice á miya namiyanna, Eddemiya a belaa Egdza-aara á sem duniya geni á se lya emnde. Mí balaterán ge emnde kina geni elva nanna jire. ¹⁵ Ma a ndahesaa ware geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya wá, Dadaamiya ankwá antara nane, nane keni á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya. ¹⁶ Nere wá, diyanerdiya geni Dadaamiya wayanerwáya. Fanertaarefe áte una nanna. Dadaamiya nane slewáyáva. Edda una á njá an wáyáva, nane gevge slenja áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni ankwá antara nane.

¹⁷ Náwa názena mi dise átekwa geni wayamiwáyá an Dadaamiya á ba an jirire: Una nanna ba njá á miya am duniya, mí njá ba seke názá á Yaisu *Almasiihu. Daaci vaci shairiya, á de gazleka ervaunđe á miya đekideki. ¹⁸ Má Dadaamiya wayaawáyá ura, baaka lyawa ge edda-aara đekideki. Adaba wáyáva á Dadaamiya á janaaja lyawa bademme. Má ura á njá an lyawa wá, amaana: ba seke nane wá, ankwá bikere-aara ge nane nánana shairiya. Daaci má ura á njá an lyawa, á seska námpire á wáyáva á Dadaamiya arge nane đekideki.

¹⁹ Miya wá, a wayaamiya ba Dadaamiya zunjwe. Adaba una nanna wayamiwáyá an Dadaamiya, antara wayamiyaavewáye am dágave á miya. ²⁰ Má bánba edda-aara wayaawáyá an Dadaamiya, amá á maga kelaadire áte egdza emmenara, ba fida á edda-aara. Adaba má edda-aara wayaaka an egdza emmenara na ankwá á zharaná an ice-aara, á de dzegwáná estara wáyá Dadaamiya na nánka đekideki? ²¹ Náwa shairiya á Dadaamiya na mi shanaa miya ázenara, a ba nane: Edda una wayaawáyá Dadaamiya, sey a ewwáyá an egdza emmenara keni.

5

Fetarfire wá, sha midalire arge lámara á duniya

¹ Ma a fetaara ware geni Yaisu wá, nane *Almasiihu, edda-aara egdza á Dadaamiya. Ma ware una wayetewáyá daada, á wayetewáyá egdzara-aara keni. ² Náwa názena ni mi dise átekwa geni wayamiwáyá an egdzara á Dadaamiya: una nanna, ba má wayamiwáyá an Dadaamiya, ira má mi fansaarefe am shairiya-aha-aara. ³ Má mí maga názena á baminá Dadaamiya am shairiya-aha-aara na wá, nane nara á mara una ni wayamitewáyá Dadaamiya á ba an jirire. Daaci shairiya-aha-aara keni á de jamiviyaareka. ⁴ Adaba bademme á egdzara á Dadaamiya, tá an ndzedá jipu ge sha

midalire arge lámara á duniya. Mí de sháná estara midalire nanna? Mí de sháná an fetarfire á miya na ni mi fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ⁵ Ware edda una slemidala arge lámara á duniya? Sey ba edda una fetarfe geni Yaisu Almasiihu nane *Egdza á Dadaamiya.

*Seydire arge Yaisu *Almasiihu*

⁶ Yaisu *Almasiihu a sawhe á sem duniya, a demhe am yáwe á baptisma, a naba puwaa uzhe-aara áte dzangala, a emtsehe. Sey ba a dema am yáwe-ka palle, amá a puwaa uzhe-aara. Shedfekwe á Dadaamiya á ba an ire-aara a magaa seydire-aara geni una nanna jirire, ba kangelanje. Adaba nane wá, á baterá ba jirire bademme ge emnde. ⁷ Ankwa duksa-aha keye tá maga seydire áte Yaisu, geni nane *Egdza á Dadaamiya. ⁸ Duksa-aha keye nanna wá, ba Shedfekwe á Dadaamiya, antara yawe á baptisma, ira uzhe á Yaisu. Bademme á una-aha nanna, tá mára ba duksa palle. ⁹ Má emndimagwaha tá ankwa á magamiya seydire áte názena ta naaná itare, mí lyiya elva-aatare. Daaci diyaweddiye geni náza á Dadaamiya wá, názena a maganaa nane, seydire-aara jauje ge una tá maganá ba emnde. Adaba ba nane an ire-aara una a magaa seydire an duksa-aha nanna arge Egdza-aara. ¹⁰ Edda una lyevaalya Egdza á Dadaamiya wá, seydire á Dadaamiya na keni lyevaalya am ervaunje-aara geni bademme jire. Amá edda una lyiyaaka seydire á Dadaamiya, a faare fidire ge Dadaamiya, adaba lyiyaaka názena a ndahanaa Dadaamiya arge Egdza-aara. ¹¹ Seydire á Dadaamiya nanna wá, nane a vamite shifa na á zleka na. Shifa nanna wá, mí sháná áte erva an Egdza-aara. ¹² Daaci edda una ankwa Egdza á Dadaamiya am nane, shánsha shifa nanna, edda una baaka Egdza á Dadaamiya am nane wá, shánka shifa.

Shifa na á zleka na

¹³ Ya puwakurte duksa-aha nanna ge kure na fakurtaarefe áte *Egdza á Dadaamiya, ganakini kwá diyeddiye geni kerten ankwa shifa na á zleka na am kure. ¹⁴ Á katafke-aara, baaka lyawa á miya dekideki, adaba diyamidiya ba jirire geni, ma mí njala ba uwe ázenjara keni, á cenamivaarcene, máki mí njalaná áte namaari-aara. ¹⁵ Máki diyamidiya ganakini ankwa á cenamivarcene ma mí njala ba uwe ázenjara keni wá, daaci diyamidiya geni á vamiteva duksa nanna mi njalanaa ázenjara nanna.

¹⁶ Má ura nanna egdza emmenjara á maga haypa, shagera ba á njala Dadaamiya adaba nane. Daaci Dadaamiya keni á de vante shifa ge egdza emmenjara nanna. Amá ankwa

haypa da ura á dem emtsa, ndanakurka ya geni ñalaunǵala Dadaamiya arge emnde na tá maga jeba á haypa ñanna. Una ñanna sey ba ge emnde na ta gu ba haypa na á dánka ura á dem emtsa na. ¹⁷Bademme a shagerkire na tá maganá emnde na wá, haypa áza Dadaamiya. Amá anƙwa haypa na á dánka ura á dem emtsa.

¹⁸ Diyamidiya geni ma ware keni, máki gevge egdza á Dadaamiya wá, á duka á de katafke an mága haypa-aha-aara, amá Yaisu *Egdza á Dadaamiya á tsufa ba ñane. Daaci baaka názena á eksáná Shaitaine áte ñane defideki.

¹⁹ Diyamidiya geni miya ma egdzara á Dadaamiya, amá emnde umele am duniya wá, bademme tá á ba am erva á Shaitaine. ²⁰ Diyamidiya geni Egdza á Dadaamiya a sawhe á sem duniya, a se vamitaa ñane enƙale geni mi diyeddiye Dadaamiya á jirire. Miya wá, gamiyevge emnde a njá an Dadaamiya á jirire adaba Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, ba ñane una Dadaamiya á jirire ñanna, á vamita ñane shifa na á zleka na.

²¹ Tsufautsufa ire á kure egdzara-aaruwa, magauka hele.

Buwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá puwaktá ba iya wakita na, ya slesawari am dágave á emnde a d̄aba Yaisu. Yá puwakte ge ekka mukse na a eksaksaa Dadaamiya na, antara egdzara á ña na wayanaterwáyá á ba an jirire na. Sey yá wayákurá ba iya palleka, antara emnde na diyardiya jirire bademme wayarakurwáyá. ²Wayanakurwáyá jipu, adaba jirire á elva á Dadaamiya ñanna an̄kwa am miya, á njá am miya dem ba ge d̄ekideki.

³ Tara Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, a njarinja antara miya ma emnde na wayamiyaavewáyá an wáyáva jirire, ira má an̄kwa maga jirire á Dadaamiya na. A magaraminaamaga ngurna, a zaramivaareze, a varamiteva ba itare hairire.

*Magaumimága wáyáva na a mbamisaa *Almasiihu*

⁴ Higantehiga jipu, adaba cenanáncena ganakini tá an̄kwa emnde na d̄abarted̄aba jirire am dagave á kure, tá an̄kwa á maga názena a baminaa Eddemiya Dadaamiya am shairiya-aha-aara na. ⁵ Daaci kina wá, yá ñalakñále kwa emmaye-aaruwa dzagwale geni mi wayaavewáye ba shagera. Una ñanna yá an̄kwa puwakta ya na keni gevka shairiya á Dadaamiya a jaare an̄waslire ndza cenakuránka, amá ba elva na mi cenán kwaye am fakta-aara na. ⁶ Wáyáva ñanna wá, amaana: mi fansaare ba ge shairiya á Dadaamiya. Shairiya á Dadaamiya ñanna keni ba una mi cenán kwaye am fakta-aara na. A ba ñane: Wayawaavewáye antara emnde umele.

⁷ Ya bakurnaa adaba uwe? Adaba kwakya emnde a keda ura áte un̄jule a jirire jarsaareje, hyairemhye am duniya bademme. Itare wayarka d̄ekideki cena samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe. Ura estuwa, slekeda emnde áte barama a jirire, daaci ba ñane una kelaade á Yaisu Almasiihu. ⁸ Adaba una ñanna, faufa hyema áte ire á kure, geni kedawanaaka námpire á slera á kure, amá kwá de lyevaalya ládá na Dadaamiya a fakur ge kure.

⁹ Ma ware una d̄abaaka elva na a kwaramisaa Almasiihu, ñane a d̄abete umele wá, Dadaamiya baaka am ñane. Amá edda una d̄abeted̄aba elva á Almasiihu ñanna, ñane wá, tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Egdza-aara tá an̄kwa

antara ɲane. ¹⁰ Adaba una ɲanna, máki samsa ura á sem mba á kure, amá á kwaraterse duksa ge emnde gergere antara náza á Almasiihu wá, lyiyauka edda-aara á mba á kure, ba use keni gawanka. ¹¹ Adaba ma a lyiyanaa ware, ma a gan ba use keni, shagerkire á názena á maganá ɲane na, ta buwa am huɗe-aara antara edda-aara.

Halavuwa á elva-aha

¹² Anƙwa elva-aha-aaruwa ba kwakya yá kátá bakuránba, amá keni wayanka yá puwakurte una-aha ɲanna áte nalmesheri. Arge una ɲanna wá, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa á dem mba á kure, mí de ndáhá elva-aha ɲanna we-aaruwa una, we á kure keni una, lauktu mí de higetehiga ba kwakya.

¹³ Egdzara á egdza emmeɲa mukse na a eksesaa Dadaamiya na, tá anƙwa gakur use-aatare itare keni.

Keyire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá anƙwa puwakta ba iya wakita na Gayus; ya slesawari am dágave á emnde a ɗaba Yaisu. Yá puwakte ge ekka, ka edda una wayanak-wáyá á ba an jirire na.

² Slakate-aaruwa, yá anƙwa yekakuyeke, geni baɗemme á duksa-aha na ká maganá ka a gevge shagera ge ekka, antara ká njinja an lapiyire. Ervaunɗe á ɗa wá, diyandiya shagera áza Dadaamiya. ³ Á higa ervaunɗe-aaruwa jipu, aɗaba kwakya egdzar mama-aha á miya saremsa á sehuna wá, ta se biya geni ká anƙwa maga jirire an ervaunɗe á ɗa palle. Diyandiya tsawe geni ká magan ba estuwa ɗanna an shifa á ɗa baɗemme. ⁴ Má cenanáncena geni egdzara-aaruwa ɗabartedaba jirire á Dadaamiya wá, ya higa jipu. Higa-aaruwa ɗanna keni á jauje ge una yá higa arge ma uwe keni am duniya.

Yuhanna á zleba Gayus

⁵ Slakate-aaruwa, ka slemággwe jipu am názena ká maganá ka ge melateru ge egdzar mama-aha á miya, ma ta wayve-aha keni. ⁶ Ta se magaa seyɗire á katafke á emnde a fetarfe áhuna áte wáyáva á ɗa, geni magakateránmaga maggwire kwakya. Yá anƙwa ɗalakkála geni ká emmága ba estuwa ge melateru ge jeba á emnde ɗanna am shula-aha-aatare, áte una ni á de hayánháya Dadaamiya na. ⁷ Shula-aatare ɗanna wá, ba ge slera á Yaisu *Almasiihu, ba uwe keni liyarka ɗekideki am erva á emnde na ɗabarka Yaisu Almasiihu má tá kátá melaterumele an ɗane. ⁸ Aɗaba una ɗanna, miya emnde a fetarfe wá, shagera jipu geni mí melaterumele ge jeba á emnde ɗanna seke itare na, geni mí gevge palle antara itare am slera na tá anƙwa maganá itare ge bálese jirire.

Elva arge Diyautairafais

⁹ Náwa ya puwaterte nalmesheri ge aiklaisiya-aha á ɗa, amá Diyautairafais ɗane edda una á kátá geva male arge itare, lyiyaaka elva-aaruwa ɗanna ɗekideki. ¹⁰ Aɗaba una ɗanna, má watse danemda ya, yá de palakanaapálá emtanƙire na a maganaa ɗane; ba seke elva a laakire, antara fida-aha na a tsakanaa ɗana á dete iya na. Baira á tsaaka á ba an una ɗanna: Ba emnde a fetarfe na ta wayve-aha am mba-aara keni, liyaterka. Ba emnde na

tá kátá liyaterlyiya na keni, a naba piyaterthe, á kátá bakaterbáká am aiklaisiya.

Seydire shagera arge Daimaitriyus

¹¹ Slakate-aaruwa, dabeka sera á emnde na shagerka mága-aatare, sey ká maga ba názena shagera na. Adaba ba edda una á maga duksa shagera na una gevge egdza á Dadaamiya, amá edda una á de ba katafke an mága duksa shagerka wá, ñane zlaɓe diyaaka Dadaamiya. ¹² Amá Daimaitriyus wá, baɓemɓe á emnde tá gálá ba ñane, geni ñane á maga duksa shagera. Baira elva á Dadaamiya na á ɓalaná ñane na keni, á maraterá ba una ge emnde, geni ñane wá, á maga duksa shagera. Nere keni ñá ndáha ba názena ni shagera na á dete ñane, geni ñane ñanna wá, slejirire. Ba ekka keni diyakdiya ganakini elva-aha na ñá ndaasá ñere na, baɓemɓe ba jirire.

Halavuwa á elva

¹³ Kwakya elva-aha-aaruwa na yá kátá bakánba na, amá wayanka yá puwakte elva-aha ñanna an narkálam. ¹⁴ Yá tama dezeɓa ba herzhe na, daaci mí ndáhá elva-aha ñanna antara ka, we-aaruwa una, we á ña keni una.

¹⁵ A vakteva Dadaamiya hairire. Baɓemɓe á slakate-aha á ña na tá áhuna tá anjwa gak use-aatare. Gaterga use á ñere ge slakate-aha á ñere keni an palpalire-aatare.

Wakita na a puwetaa YAHUDA

Ga use á Yahuda

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Yahuda, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu, ya egdza emmenjara ge Yakuba. Yá anƙwa puwakurte ge kure emnde na a wayakurtaa Dadaamiya, daaci a naba dzerakurse, anƙwa á tsufakurt-sufa Yaisu Almasiihu na. ² A kwakyakuranvekwákya Dadaamiya ngurna-aara, hairire-aara, ira wáyáva-aara.

Shairiya á emnde a keƙa jirire á Dadaamiya

³ Slakate-aha-aaruwa, ndza yá wawa an enƙale-aaruwa bademme, geni yá puwakurte wakita áte elva a lya shifa na má am huƙe-aara kina na. Amá ambane yá puwakurte názena yá vakurte ndzeƙa an nane am wáwá á kure. Adaba am fetarfire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde-aara ba ser palle, hyephye ge náza ba ge ƙeƙiƙeƙi na wá, má am wawa yaikke. ⁴ Adaba famika hyema, saremsa emnde a mándzawe á sem dáƙave á miya, se badzaranvebadze elva a ngurna á Dadaamiya á miya. Ta bantsa itare: Anƙwa ngurna á Dadaamiya, mí naba emmáƙa názena á kataná ire á miya. An una nanna maa, amaana tá kataná jirire ge ire-aatare am máƙa-aha-aatare. Emnde nanna yarnaaya Eddemiya Yaisu *Almasiihu na ba nane palle una Yaakadada na. Shairiya á emnde nanna ta puwete kinekineka, anƙwa am wakita á Dadaamiya.

⁵ Diyakurdiya tsa elva nanna bademme, aley kina wá, yá yehakuranteyeha zlaƙe ádaliye geni Dadaamiya a lyesaa *Iserayiila-aha, a saterse am larde á Misera; am iga a una nanna, a naba keƙaa emnde na faransaareka na.

⁶ Yehauteyeha malika-aha na hayaránka hákuma na a vatertaa Dadaamiya, ta naba yaa sleƙe-aha-aatare na keni. Adaba una nanna Dadaamiya a zlejaterme am tate na tabefamme jipu na, tá am tsávaytsávaye na baaka badza-aara ƙeƙiƙeƙi na, tá anƙwa ufa kwaskwe á shairiya-aatare. ⁷ Zlaƙe ádaliye yehauteyeha *Saudauma antara *Gaumaura, ira ekse-aha na ta herherzhe an itare na. Emnde a ekse-aha nanna keni ndza ta magán ba seke náza á malika-aha nanna, kwakya haypa-aha-aatare, tá maga ba názena zlayeka ƙeƙiƙeƙi na an vuwa-aatare. Tá anƙwa maga palasa kina am kára á jahanáma. Daaci a cenarancena emnde bademme ge faterem duksa am vuwa ge itare keni.

⁸ Mága á emnde ñanna ta dema am dágave á kure na keni, ba kalkale antara una ñanna. Á dáterá ba shene-aatare á de maga máme ñanna an vuwa-aatare, tá epsawa hakuma á Dadaamiya, tá zlazla male-aha na tá am samaya na bademme. ⁹ Una, názu ba *Mikayiilu male á malika-aha keni magaaka. Am sarte na ndza tá ankwá gá jawe antara Shaitaine arge emtsa á Muusa, geni á dáná ware am dágave-aatare maa, Mikayiilu wayeteka ndanse elva yaiyaihe dekideki. Adaba una ñanna, a ba ñane á elván ge ñane: á hyephye Yaakadada. ¹⁰ Amá emnde ñanna wá, itare tá valya ba elva yaiyaihe áte názu diyarka. Tá maga ba názena á kataná ervaunđe-aatare ba seke dabba-aha. Una ba jirire á de kedáterá ba una ñanna. ¹¹ Kay! Ázara una! Emnde ñanna dabartedaba sera á Kayinu. Tá njá á ba an fida ge zlerma nalmane áza emnde seke una ndza a maganaa *Balaama werre. Kedarkedá emnde ñanna, adaba ta emnde a gardá seke una ndza a maganaa Kaura. ¹² Má kwá ankwá zá dfa á Yaakadada átirpalle antara emnde ñanna, mága á emnde ñanna tá maganá am dágave á kure na wá, zherwe jipu ge kure. Adaba itare baaka zherwe-aatare dekideki, tá dzáma ba ire-aatare palle. Itare ta ba seke kumba na má á dáná effeya, á hyeka yáwe-aara dekideki na. Ta ba seke náfá-aha na ma samsa ba sarte-aatare keni tá yeka egdzere dekideki na, ta ba seke náfá-aha na ni a batanaa effeya an slalwe-aara bademme, emtsaremtsa na. ¹³ Itare ta ba seke vádza á háye na mándzawe jipu na; shagerkire na tá maganá itare na, ba seke ugbalyaiye á yáwe á guwa. Ta ba seke terlyakwa na ñezlareñezla áte samaya na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniiye ge itare, watse baaka segashe-aatare dem ba ge dekideki.

¹⁴ Anuhu, unkwahire á eggye ge Naadama wá, ndza a magaa nabiyyire áte jeba á emnde ñanna. A ba ñane wá: Cenausena ba shagera: Watse á sawa Yaakadada an malika-aha-aara cudedde ma debu wanyara keni, ¹⁵ á se maga shairiya á emnde bademme, á se maga shairiya á emnde a mándzawe na ta magaa duksa shagerka na, antara adaba gardire na ta maganá ge Dadaamiya, ira elva-aha yaiyaihe na ta valyanaa itare áte ñane bademme na. ¹⁶ Emnde ñanna, itare ma vaatara keni tá njá á ba kyuwava an emnde, tá njá á ba an ervaunđe áte emnde, tá maga ba názena á kataná ire-aatare. Elva-aatare keni, tá ndáhá ba elva a kuráviye bademme, tá njá á ba gálá emnde ge ñála duksa. Nja-aatare ba una ge itare.

Faufa hyema ba shagera

¹⁷ Amá kure wá, a viyakuraareka elva na ndza ta balakursaa emnde a bela á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na, emnde-aaruwa. ¹⁸ Adaba á ba am zunjwire keni ndza barakuránba emnde a bela, a ba itare: «Máki herzhapteherzhe zle á duniya wá, tá de jesaareje emnde a epsawa ura, tá de epsawakurepsawa, tá de maga ba emtanjire na ni á kataná ire-aatare.» ¹⁹ Emnde njanna wá, tá teganá ba itare ye á emnde. Bademme á názena tá maganá itare, tá maganá á ba áte hala á urimagwe, baaka Shedekwe á Dadaamiya am itare. ²⁰ Amá kure wá, ma ware á kure keni, a melanumele ge ura ge de katafke am fetarfire na kwa shanaa kure áza Ura cudfedde na, emnde-aaruwa. Njalaunjala áza Dadaamiya an hákuma a Shedekwe Cudfedde. ²¹ Yawánka mága wáyávire na a vakurtaa Dadaamiya na. Ufawufa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu geni á se magakurnaamaga njurna, á se vakurte shifa na á zleka na.

²² Zawatervaareze ge emnde na tá anjwa maga shaige na. ²³ Lyawaterselye am hude á kára. Yau, emnde na ma am uwe keni tá maga ba názena á kataná ire-aatare na keni maa, zawatervaareze ge itare keni. Amá wá, faufa hyema ba shagera, geni a ndebarakurveka haypa-aatare ge kure.

Yahuda á gálá Dadaamiya

²⁴ Dadaamiya wá, hyephye ba njane ge tsufákurá áte baráma-aara, geni a mbedakuraaka duksa umele. Hyephye ba njane njanna, ganakini á dákuraada ba laiyye á de katafke-aara am tate á sleksire-aara na an dárádza jipu na, baaka duksa mandzawe áte kure cfekifeki, kwá á ba an higa á kure am ervaunje. ²⁵ Ba njane palle una Dadaamiya baaka umele, á lyámiyá ba njane palle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Ba njane palle una ura yaikke, an demdemire, an hákuma kwaye kinekineka am zamáne-aha na dedde na, kina keni ba njane, antara dem ba ge cfekifeki. *Aamin.

Wakita á WAHAYU Á YUHANNA

Názu á fantau an ñane Yuhanna

¹ Wakita na wá, á mara názena Yaisu *Almasiihu á kátá marateranse ge emnde a slera á Dadaamiya. Ge ñane keni a vanta ba Dadaamiya duksa ñanna ge se marateránmárá, ganakini a njarka an kaltáda názena watse ba jirire á de magava á katafke na. Daaci Yaisu Almasiihu a naba belive malika-aara ge iya Yuhanna sleslera-aara, a se marisaa ñane nasherire á duksa-aha ñanna bademme. ² Duwa-aaruwa ge iya keni, ya ndaterhe názena ya naana ya na bademme ge emnde, ya balese geni una ñanna elva á Dadaamiya, a ndaasa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara, bademme á duksa-aha ñanna ba jirire.

³ Barka ge edda una má anƙwa ndaha wakita á elva ñanna a sawa áza Dadaamiya na; barka ge emnde na tá anƙwa cena elva ñanna keni, tá ámberá fansaarefe na keni. Adaba herzhapteherzhe sarte na watse á magava duksa-aha ñanna bademme átekwa na.

Use á Yuhanna ge aiklaisiya-aha am ekse-aha gergere vuye

⁴ Ba iya Yuhanna ñanna zlaɓe ádaliye una keni, yá puwakurte use-aaruwa ge kure aiklaisiya-aha na kwá am ekse-aha gergere vuye am larde á Aziya na. A magakurna-maga Dadaamiya ñgurna, a vakurteva hairire. Ba ñane Dadaamiya am fakta keni ndza anƙwa, kina keni á ba anƙwa, watse á sawa keni ba ñane na. Tara Shedekwe-aha-aara na ta vuye a ɓazlateraa ñane á katafke-aara am kurshi á sleksire-aara na, ⁵ antara Yaisu *Almasiihu na ñane sleseyde á jirire, ñane gevge ba seke makaji ge tsete am fáyá, slekse arge slekse-aha keni bademme na, a magarakurnaamaga ba itare ñgurna, a varakurteva hairire keni.

Yaisu Almasiihu wá, wayamitewáyá ge miya, a naba yaa shifa-aara, a ñezlesaa miya am haypa an uzhe-aara. ⁶ Zlaɓe ádaliye, a vamite njá antara ñane am sleksire-aara, ira a vamite limanire ge mága slera á Eddeñara Dadaamiya. Sey emnde bademme a demaranvedeme, a galargála ba ñane palle dem ba ge deƙideƙi. *Aamin!

⁷ Ñane wá, kwaye ñane anƙwa á sawa antara kumba, bademme á emnde watse tá nanna, antara ba emnde na ndza ta ñgyanse upa am ñane na keni, watse tá nanna.

Emnde a jeba na tá áte duniya na bademme watse tá kyuwa, tá tsaka dákwa má watse á sawa ñane. Una ba jirire watse á de magava ba estuwa. *Aamin!

⁸ Á bá Dadaamiya Yaakadada: «Ba iya una ya zunñwe arge duksa-aha bademme, watse ba iya ñanna zlabé ádaliye am halavuwa á duksa-aha bademme.» Ba ñane una kwaye am fantaufe keni kerten ndza ankwá, ankwá vatená, á katafke keni watse á sawa ba ñane ñanna, bademme á sleksire á ba am erva-aara palle.

*Marápsemáre Yaisu *Almasiihu am ice á Yuhanna*

⁹ Yá ankwá puwakuránta ba iya una keni, ya egdza emekure Yuhanna. Iya antara kure ma ba palle, gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu. Iya keni yá ankwá shá zlađa ba seke kure. Daaci estuwa, farvaunđe á miya antara kure ba palle. Náza-aaruwa wá, ta eksivahe, náwa ta se eblyiya am dágave á háye áte wa na tá dahaná an Patmaus na. Ta bantsa ya magaa shagerkire adaba yá ndater elva á Dadaamiya, antara labare á Yaisu ge emnde. Daaci ma ba palle antara kure am sleksire-aara kina.

¹⁰ Vacite ñanna an kwaskwe á Yaakadada wá, a naba eksite ge Shedefke Cufedde, daaci yá cena ba kwára umele á hula am iga-aaruwa an ndzedá jipu ba seke hula á derkwákwa. ¹¹ A biyantsa kwára ñanna wá: «Puwetepuwa názena ká naaná ka na bademme áte nalmesheri, velatertevela ge aiklaisiya-aha na tá am ekse-aha gergere vuye na.» A ba ñane wá: «Velatertevela ge emnde na tá am Aifaisus, ge emnde na tá am Samirna, ge emnde na tá am Pairgamus, ge emnde na tá am Tiyatira, ge emnde na tá am Sardis, ge emnde na tá am Filadailfiya, antara emnde na tá am Lawdikiya bademme.»

¹² Ya naba eptsapte ge zhara edda una á ndahi elva ñanna, ware ñane edda-aara? Ya naa ba duksa-aha na tá bazla kára á fanus-aha átekwa na vuye kalkale ta maganaa an dindar. ¹³ Zlabé ádaliye, ya naa duksa ba seke urimagwe, á tse am dagave á duksa-aha ñanna, an tsekwa am nanngyuwe sladde de ba áte iga á sera-aara, a ngudese uksuwe an párapara ta maganaa an dindar ñane keni. ¹⁴ Úgje á ire-aara dzayye ba telle jauje ba ge sluzhe keni, ice-aha-aara tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára. ¹⁵ Sera-aha-aara ba seke ire na má ta devese am egzla ba kyanñe. Kwára-aara ge ñane ba seke hula á yawe má á degeza áte guwa yaikke. ¹⁶ A ñaa terlyakwa-aha vuye am nadafa-aara. Katsakar an gá sláre we bukerde ankwá á segashe am mbuwe-aara, wafka-aara á mbe ba pelpele ba seke kára á vaciya átire.

¹⁷ Iya ba yá puwete ice-aaruwa áte ñane wá, kreppe ya mbedehe am sera-aara, ganevge ba seke una ni baaka shifa am iya na. Daaci a naba fetaa ba ñane ñanna nadafa-aara áte iya: «A wan̄ka lyawa,» á bina á elvan ge iya. «Degiya ba iya edda una ya zuññwe ba iya arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni watse ba iya ñanna,» á bina. ¹⁸ «Ba iya edda una yá njá an shifa dem ba ge ðekideki, ndza emtsanemtsa, amá náwa ya tsanetse am fáyá, yá njá an shifa ba ge ðekideki, ba iya una yá an egdza a tsekweram á fáyá ñanna bademme. ¹⁹ Daaci puwetepuwa názena ká nanna kina, názena an̄kwa á magava, antara una watse á de magava á katafke na bademme. ²⁰ Náwa nasherire buwa yá ndaksa ya: Terlyakwa vuye na ká an̄kwa zharaná am nadafa-aaruwa na wá, tá mara malika-aha vuye áte aiklaisiya-aha vuye na. Duksa vuye na ta maganaa an dindar ge ðazla kárá á fanus-aha átekwa na maa, itare tá mara aiklaisiya-aha vuye ñanna.»

2

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Aifaisus

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Aifaisus: Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una a ñanaa ñane terlyakwa vuye am nadafa-aara na. Ñane á ja d́aba am dagave á duksa vuye na ta maganaa an dindar ge ðazla kárá á fanus-aha átekwa na. A ba ñane wá: ² Diyandiya slera á ña bademme, diyandiya wáva á ña, antara duksa na ká an̄kwa bashaná ka bademme. Diyandiya ganakini ekka ká taa vaterteka baráma ge emnde a mága emtan̄kire. Emnde na ta bantsa itare ta emnde a ðela-aaruwa mbate keni fida, ka habezesa ka názu am hala-aatare, ka naba shantauhe ganakini ta emnde a fida, una ñanna keni diyandiya ya bademme. ³ Kwaye ñane duksa na ká bashaná ka adaba iya, aley gazlan̄ka ðekideki. ⁴ Amá an̄kwa duksa palle ka badzanva ka: Ekka yakiyaaya, wayakika mázla-aara seke una ndza ka wayiya am zuññwire na. ⁵ Eddzama emtsaafde ba shagera áte njá á ña am fantaufe, diyeddiye ba ka ma ka mbafe am sartera keni. Eptseptsa am tuba, fantaufe zlafe adaliye ba seke una ndza ka maganaa am fantaufe na. Máki eptsan̄ka am tuba, náwa yá an̄kwa duwa á dezeña, yá de jánaaja tate á fá kárá á fanus á ña am slede-aara. ⁶ Amá náwa názu á kaku yawe cekwa: Adaba ekka keni yakanaaya názena tá maganá emnde á Nikaulas ba seke una ya yanaa ya.

⁷ Kwaya ñane názena á baterná Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una an̄kwa hyema-aara a

cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterta za egdza á náfá á shifa na am zlanna á Dadaamiya na ge itare.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Samirna

⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Samirna. Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una zunṅwe ba ṅane arge duksa baḍemme, am halavuwa á duksa baḍemme keni ba ṅane ṅanna, ndza emtsamtsa, amá tsetse am fáyá na. A ba ṅane wá: ⁹ Diyandiya zlaḍa á ṅa baḍemme, diyandiya talagire na a shaa ka na, amá berbire á jirire keni tá ndavaná á ba ázeṅa. Diyandiya emtarṅkire na tá tsakaná Yahudiya-aha áte ka na baḍemme. Ta bantsa ta Yahudiya-aha, amá ta Yahudiya-aha á ba áte we, itare ta emnde á Shaitaine. ¹⁰ Herzhapteherzhe zlaḍa á kure ge kure, kwaye watse Shaitaine á de ndzedá arge kure, á de puwa emnde umele am dagave á kure á dem dangay, amá gazlauka ḍekideki. Náwa watse kwá de ná zlaḍa am hare kelaawa, ma gevge áte emtsa keni tsawatse ba shagera. Yá de vakurte laḍa á kure, laḍa ṅanna wá, shifa.

¹¹ Kwaya ṅane názena á baterná Shedekwe Cufedḍe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aṅkwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde má garega ndzedá, itare á de shaterka emtsa na watse á ceḅa emnde ge buwire na.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Pairgamus

¹² Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Pairgamus: Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una an katsakar an gá slare we bukerḍe na: A ba ṅane wá: ¹³ Diyandiya ekse á ṅa, diyandiya ganakini ká ba am tate na ni á njá amkwa Shaitaine an sleksire-aara na. Ta jaa shifa á Antipas á ba am dagave á kure aḍaba ṅane á ndater elva-aaruwa ge emnde, kezlanveka fetarfire-aara áte iya ḍekideki. Ta janaa á ba am dagave á kure ekse á Shaitaine ṅanna, aley baaka názu a eksanaa una ṅanna áte kure, fetarfire á kure áte iya ba kelaara. ¹⁴ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka ka puwa emnde a ḍaba názena ndza a kwaratersaa *Balaama ge emnde am mba á ṅa. Aḍaba Balaama, ndza a kwaransaa ṅane pute á mbeḍa *Iserayiila-aha á dem haypa ge sleksu *Balak. Ndza ta vaterta estuwa ektápaare ge Iserayiila-aha geni a zaruze hyuwa á mága hele, antara mága zawarire. ¹⁵ Daaci ekka ká an emnde a mága ba jeba á una ṅanna zlaḅe ádaliye am mba á ṅa. Tá aṅkwa magava an názena ta mbatersaa emnde a Nikaulas ge emnde na. ¹⁶ Ay degiya eptseptsá am tuba. Máki ká eptseka am tuba, ba kinamina náwa yá duwa an katsakar

na á segashe am mbuwe-aaruwa na, yá de wawa an emnde ɲanna.

¹⁷ Kwaya ɲane názu á baterná Shedefkwe Cufedfde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aɲkwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterte dáfá á samaya. Dáfá na, tá taa diseka emndimagwaha, yá de vaterta antara nákwá dzayye, an puwa zhera átekwa, tá taa diseka emnde umele dfekideki, sey ba edda una nákwá ɲanna am erva-aara.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Tiyatira

¹⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Tiyatira. Banánba wá: Náwa elva na ni á ndaaka *Egdza á Dadaamiya na. Ice-aha-aara ge ɲane tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kárá, sera-aha-aara keni ba seke íre na ta devease am egzla kyanɲe na. A ba ɲane wá: ¹⁹ Diyandiya slera á ɲa bademme, wáyáva á ɲa, antara fetarfire á ɲa, farvaunɲe á ɲa am duksa, ira maggwire á ɲa. Diyandiya ganakini ká aɲkwa wálá am duksa bademme jakuje ge una am fantaufe. ²⁰ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka, ka yanaa baráma ge Ijabail, mukse na a bantsa ɲane, ɲane nabi, mbate aɲkwa á mbaɲa emnde a slera-aaruwa á dem zawarire, antara za hyuwa á mága hele. ²¹ Ya vante sarte ganakini a eptseptsá am tuba, amá wayaaka, ɲane á maga ba zawarire-aara. ²² A ɲinja ɲane, sey yá zlavanaazlava á dem áhá, watse á tapánaatápa ba ɲane áte vuwa-aara. Zala-aha-aara na ta magaa zawarire kerɲe na keni, diyandiya iya zlaɲa na yá de faterarfe na. Sey máki eptsareptsá am tuba, yaránya mágava an mukse ɲanna ba dfekideki. ²³ Bademme á egdzara á mukse ɲanna, sey yá cebaterceɲa. Tá de diyeddiye á ba áte una ɲanna aiklaisiya-aha, ganakini diyandiya ya názu am huɲe á emnde bademme, antara názena tá kataná itare na bademme. Ekkure bademme á kure na watse yá pelakursepele, ma ware keni á ba áte slera na ndza a maganaa edda-aara na.

²⁴ Amá kure emnde na dábakurka shagerkire na ta bantsa itare nasherire á Shaitaine, tsahakurka na wá, shagera slera á kure, yá fakuraareka duksa umele mázle-aara ge kure. ²⁵ Amá duksa palle wá, ba tsawátse á ba áte názena ni kwa disa kure kina na, dem sarte na ni má watse sanaasa ya na. ²⁶ Ge emnde na má garega ndzedá dem halavuwá-aara, yá de vaterte hakuma, tá de kwaráná ba itare emnde na fartareka áte iya na bademme. ²⁷ Ge itare keni yá de vaterte ba hakuma na ndza a vita Edderwa ge iya na. Daaci tá de maganá ba itare hakuma áte emnde ɲanna an zade á íre, tá de ɲgerɲaterɲgerɲa ba seke má tá kyaba emgyegwe a

gahe-aha. ²⁸ Zlaḅe ádaliye, yá de vaterta antara terlyakwa á ireṅlya.

²⁹ Kwaya ṅane názena á baterná Shedefkwe Cufedfde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya, edda una aṅkwa hyema-aara, a cenevaacena.

3

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Sardis

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Sardis. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka ba edda una Shedefkwe-aha á Dadaamiya vuye, antara terlyakwa vuye am erva-aara na. A ba ṅane wá: Iya diyandiya mága á ṅa baḁemme. Emnde tá zleba ba ka geni njaktenja áte shifa, mbate baaka shifa am ka. ² Tsetse am hare, farefe ge ndzedá á ṅa, amá má fakareka, ká de emtsa. Adaba ya naa slera á ṅa zlaḅe hyefka ba názara keni áza Dadaamiya. ³ Yeheteyeha názena ndza ka cenanaa ka am fantaufe, antara názena ndza ka shanaa ka áza Dadaamiya. Eptseptsá am tuba, fansaarefe ge Dadaamiya. Máki ká tseka am hare, náwa yá aṅkwa duwa an ila ba seke neyle, ká taa diseka sarte ṅanna dekideki.

⁴ Emnde na itare nyamalaranveka zane-aha-aatare, amaana: Cufedfde ervaunḁe-aatare na keni, diyanaterdiya ya am dagave á kure, amá wá, ta cekwa. Itare maa, yá de vaterte zane dzayye, watse ṅá de njá kerḁe adaba hyarephye. ⁵ Baḁemme na má garega ndzedá, názu yá de vaterte ge itare wá, yá de tsekwatermá am zane dzayye, yá de badzeka zhera-aha-aatare am wakita na an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na. Iyau yá buweka zhera-aha-aatare á katafke á tara Edderwa antara malika-aha-aara geni ta emnde-aaruwire.

⁶ Kwaya ṅane názena á baterná Shedefkwe Cufedfde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aṅkwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Filadailfiya

⁷ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Filadailfiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una cufedfde, edda á jirire na: Á ṅaná ba ṅane egdza a tsekweram á sleksire á Dadaamiya. Má a werantaa ba ṅane, baaka ura á dzegwándzegwa hedanuhede. Má a zleṅetaa ba ṅane, baaka ura á dzegwándzegwa werantuwera. A ba ṅane wá: ⁸ Diyandiya slera á ṅa, diyandiya ganakini cekwa ndzedá á ṅa, amá magakanaamaga názu ya ndanaa ya, yakika dekideki. Ya werakantaa ba iya wákyiya, baaka edda una á zleṅakvezleṅa. ⁹ Ká cenáncena emtu? Náwa

názu watse yá de magaterná ya ge emnde na ta bántsa itare ta Yahudiya-aha, mbate ta Yahudiya-aha á ba áte we na: Sey yá de satersá á sem sera á ña, tá de diyeddiye ganakini wayanak-wáyire. ¹⁰ Ba seke una ni ekka ka tsufete elva-aaruwa, fakisaarefe na wá, iya keni sey yá tsufaktsufa am laruwa na watse á setarge emnde bademme am duniya ge dise názu am itare na. Á de shaṅka zlaḍa-aha ṅanna ḍekideki ge ekka. ¹¹ Náwa iya, watse yá eptsá ba herzhe, tsaatse ba shagera áte názena ka shanaa ka kina, ganakini ká keḍanaaka názena watse tá de faḍakse ire an ṅane na. ¹² Ge emnde na má ta ganaa itare midalire, itare yá de gatervege ba seke ta kawé-aha am mashidi á Dadaamiya-aaruwa, baaka názu á de kabalaterkáḅala ḍekideki. Watse yá puwete zhera á Dadaamiya-aaruwa, antara zhera á berni á Dadaamiya áte itare. Berni ṅanna, Urusaliima áṅwaslire na watse á de tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Zlaḅe adaliye, yá de puwete zhera-aaruwa na watse áṅwaslire na áte itare.

¹³ Kwaya ṅane názena á baterna Sheḍekwe Cuḍeḍḍe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aṅkwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Lawdikiya

¹⁴ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Lawdikiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una zhera-aara *Aamin, amaana: Edda una ṅane sleseyde á jirire, baaka fida ázeṅara ḍekideki na. Bademme á názena a nderanaa Dadaamiya, a nderanaa áte erva an ṅane. A ba ṅane wá: ¹⁵ Iya diyanakdiya bademme. Ekka, ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gevka yáwe lailaidḍe, gevka yáwe á mbera, ura á taa ṅanaaka am mbuwe na. Iya wayanka jeba á una ṅanna ḍekideki, ya háyá ba ka eksese baráma palle. ¹⁶ Am ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gakeḍka seke yáwe lailaidḍe, gakeḍka seke yáwe á mbera tsawe wá, sey ba yá puwakpuwa am mbuwe-aaruwa. ¹⁷ Ekka, ka bántsa ka edda berba, baaka názu á jakviyaaja ḍekideki. Ay degiya ba diṅkire ka wá, ká am kataliya ba ka am emnde, hyakephye ge zagvaareze, ka talága am emnde, ká an ukhyiye dey, ka wulfe zlaḅe ádaliye. ¹⁸ Sawari na yá vaktá ya wá, sawa shekwepshekwe dindar na an bára, á maga wulwulire jipu na ázerwa, watse ká gegga rezegire á jirire. Sawa shekwepshekwe nanḅyuwe dzayye ázerwa ge sheba nasherire á ña, antara kurgune á ice ganakini ká nanna ice. ¹⁹ Iya wá, yá valateraare ge emnde na wayanaterwáyá na, yá giyatergiya. Adaba una

ɲanna, magauka gaagusa an elva-aaruwa na, eptsauptsa am tuba, eksawanteksa baráma-aaruwa palle.

²⁰ Cenaucena: Iya wá, náwa ya ba seke edda una á gá use áte we á wákyiya, ma ware keni má cenáncena kwárá-aaruwa, a se weritaa wákyiya na, yá demda antara ɲane, yá de njá antara ɲane, ɲá de za duksa kerde. ²¹ Ge emnde na má garega ndzedá, watse yá vaterta baráma ge se nja antara ya am sleksire-aaruwa, ba seke una ni ndza ya ganaa iya midalire, iya keni náwa ɲá antara Edderwa am sleksire-aara na.

²² Kwaya ɲane názena á baterná Shedefkwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjkwá hyema-aara a cenevaacena.

4

Gálá Dadaamiya na tá galáná am Samaya na

¹ Am iga á una-aha ɲanna maa, ya keta ice-aaruwa wá, ya naa ba wakyyiya an wacene wanje am samaya. Daaci yá cena ba kwárá á edda una ndza a biya elva na, kwárá-aara á zlala jipu ba seke hula á derkwákwá: Edǵala ásezerwa áhuna, náwa yá se maraká názu watse á de magava á katafke, a ba ɲane á elvan ge iya.

² Kerten a eksitehe ge Shedefkwe Cufedde, daaci yá zhara ba kurshi á sleksire am ice-aaruwa, anjkwá ura á njá am kurshi ɲanna. ³ Edda una á njá am kurshi ɲanna zariya-aara ba seke uwe, wafke-aara á maga wulwulire ba seke nákwá-aha umele tá ǵahaterá an Yaspa, umele tá ǵahaná an Sardisa na. A jantaave kataliyavere ge kurshi á sleksire ɲanna ta takarre zariya jipu. Zariyire-aara ba seke jeba á nákwá umele zlaǵe ádaliye tá ǵahaná an Imiradi. ⁴ Kurshi-aha á sleksire umele kul buwa ju ufaǵe a jantaave ge slekse yaikke na á njá am kurshi na, emgyegwar zala keni ta kul buwa ju ufaǵe tá njanja am kurshi-aha ɲanna, tá tsákwá am zane dzay-dzayye baǵemme, tá an dzákwá á sleksire, ta maganaa an dindar baǵemme am ire-aha-aatare.

⁵ Daaci á sa am huǵe á kurshi á sleksire na yaikke na wá, á segashe ba kára á ráde, antara kwárá á duksa umele ba tsekemme, ira vála á samaya. Zlaǵe ádaliye, a mbetehe kára-aha vuye á katafke á kurshi á sleksire ɲanna. Una-aha ɲanna wá, ta Shedefkwe-aha á Dadaamiya ta vuye.

⁶ Á ba á katafke á slekse yaikke ɲanna wá, ndza anjkwá duksa umele á maga wulwule ba seke kweteram. Tá anjkwá duksa-aha umele zlaǵe ádaliye ta ufaǵe káلكale tá an shifa, ta fem slekse yaikke ɲanna am dáǵave. Wafke-aatare, antara iga-aatare baǵemme an cepa ba ice áte duksa-aha ɲanna. ⁷ Zuɲɲwire á duksa-aha ɲanna á gárava an ervare;

buwire-aatare á gáráva an egdza a dalau; keyire á duksa-aha ñanna, wafke-aara ba seke wafke á urimagwe. Ufadire-aatare á gáráva an zeke, ñane á ñgye an lyákwá. ⁸ Duksa-aha ñanna ta ufade an shifa na, tá an lyambake unkwahé unkwahé áte itare, an cepa ba ice áte duksa-aha ñanna, áte iga, antara á kya huđe keni bademme. An vayi vacika tá bela ba lahe. A ba itare am lahe-aatare:

Ekka Dadaamiya Yaakadada wá, ka cudefde, ka cudefde, ka cudefde, ba ka palle baaka umele. Ka edda á hakuma ba ka palle, ware umele. Kwaye am fakta keni ndza ba ekka, vatena keni ba ekka, á katafke keni ká sawa ba ka ñanna.

⁹ Estuwa á ba lahe á duksa-aha ñanna ta gergere ufade na. Edda una á njá am kurshi á sleksire, á njá an shifa ba ge dekideki na, tá ankwá eddema, tá ankwá slafaná we bademme. ¹⁰ Ba kelaa má itare tá ankwá maganá una ñanna ge edda una an kurshi á sleksire na wá, emgyegwar zala kul buwa ju ufade na keni bademme tá puwa dzákwa á malire-aatare na á dete haha, á katafke á slekse yaikke na am kurshi ta jantaave itare na, tá ankwá kezlan ugje, tá baná:

¹¹ Yaakadada á ñere, Dadaamiya á ñere, ba ekka palle una ka edda á hakuma, hyakephye geni tá galakgálá emnde bademme, geni tá demakdema emnde bademme, geni tá faksarefe emnde bademme. Adaba duksa bademme ka nderanaa ba ka, an namaari á ña ka nderaterahe, ka njaterahe.

5

Tá ankwá gálá edda una ba seke egdza zhel kyáwe a sadake na

¹ Daaci ya naa wakita an fádá, am nadafa á edda una á njá am kurshi yaikke na, ankwá an puwa duksa am wakita ñanna, áte iga, antara am huđe bademme. Ta fafete dámshe á vadale ser vuye áte we á wakita ñanna, ganakini a waranteka ura umele. ² Zlafe ádalaye, ya naa gwarda á malika, á ndaha elva á ba an ká kwárá, a ba ñane wá: «Áma edda una hyephe ge wárá wakita na náwa ta hadante, ta fafete dámshe átekwa na?» ³ Amá jarka ba palle keni edda una hyephe dekideki. Ma am huđe á samaya, ma áte duniya, ma huđe á haha keni, jarka dekideki edda una hyephe ge wera wakita ñanna, ge á zharanaazhára názu an puwa am wakita ñanna.

⁴ Iya ba ya cenaa una ñanna wá, ya fantau ge kyuwa. ⁵ «Kyuweka,» a ba palle á emgyegwar zála kul buwa ju

ufade na á elvan ge iya. «Ezzhárá ka ba ervare na ta yanaa emnde á Yahuda, ta emnde a jeba á sleksu *Dawuda na,» á bina. «Ŋjane gaage ndzedá áte duksa bademme, ɲane hyephye ganakini á fáyá dámshe á vadale ɲanna, ɲane hyephye ge wára huđe á wakita ɲanna,» á bina.

⁶ Daaci yá zhárá ba egdza zhel kyáwe, á tse am dagave á tara slekse yaikke, antara duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, ta jatertaave emgyegwar zála kul buwa ju ufade na. Zhel kyáwe ɲanna, á gáráva an egdza zhel kyáwe na ndza ta iceta sadake-aara na. ɲane wá, an derma vuye, ice-aha-aara keni vuye am ire. Ice-aha-aara vuye ɲanna wá, ta shedekwe-aha na ta vuye á katafke á Dadaamiya, á beláterá á sem duniya bademme na. ⁷ Daaci a duhe ge egdza zhel kyáwe ɲanna, a de lyevaa wakita na am nadafa á slekse yaikke na. ⁸ Ba ɲane lyevaalya wakita ɲanna am erva-aara wá, duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na bademme garaavege á dem áhá, tá kezlan ugje á katafke-aara. Itare bademme tá á ba an gadzavera-aha-aatare am erva, antara egdzara erba-aha á dindar-aatare zarizariya ba seke uwe, an naha an kajiji am huđe-aara bademme. Kajiji ɲanna wá, maduwa-aha á emnde a fetarfe na tá maganá ádeza Dadaamiya na. ⁹ Tá anƙwa belá ba láhe-aatare anwaslire, ta bantsa itare:

Ba ekka una hyakephye ge lyiya wakita na, hyakephye ge wárá wakita na. Adaba ekka ndza ta jaka adaba emnde, ekka ka varese emnde an uzhe á ɲa. Ka varanse emnde a jeba gergere ge Dadaamiya, emnde a ndaha elva-aha gergere, emnde a larde-aha gergere, ka saterahe ásezenara.

¹⁰ Ka gatervaa ba ekka ganakini a njarinja antara ka am sleksire á ɲa. Ka gaterve *liman-aha ge mága slera á Dadaamiya á miya, watse tá de kwaráná itare duniya.

¹¹ Daaci yá zhárá ba malika-aha ta kwákya jipu, baaka kezlakula-aatare defideki, ta ba seke iwe á waya, ta jatertaave itare ge tara slekse yaikke am kurshi na, antara duksa-aha ufade na tá an shifa na, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufade na bademme. ¹² Tá belá láhe an ndzedá-aatare bademme, a ba láhe-aatare:

Ekka, ka edda una ndza ta icaktiya ba seke zhel kyáwe á sadake na. Bademme á hákuma á ba am erva á ɲa. Bademme á duksa á ba am erva á ɲa. Ka edda á ilmu, ka edda á ndzedá, hyakephye ge tá galakgálá emnde, ge tá zlebagzleba emnde bademme.

¹³ Zlabe ádaliye yá cená ba tá belá láhe duksa-aha na nderanaa Dadaamiya bademme. Kazlaŋa na am samaya, una áte haha, una am huđe á haha, una an háye, bademme á názena a nderanaa Dadaamiya. A ba láhe-aatare:

Galaumigálá edda una am kurshi á sleksire na, antara edda una a gev ba seke egdza zhel kyáwe á sadake na. Ta emnde a dárádza ba itare, tá an d'emd'emire, hákuma bademme á ba am erva-aatare. Galaumigálá ba itare, dem ba ge d'ekid'eki.

¹⁴ *Aamin, a ba duksa-aha ufađe na tá an shifa na. Tepekke, á ba emgyegwar zála kul buwa ju ufađe na keni á dem áhá, tá kezlater ugje ge tara slekse yaikke, antara egdza zhel kyáwe na.

6

Egdza zhel kyáwe á wára dámshe-aha na vuye na

¹ Daaci yá zhára edda una tá dahána an egdza zhel kyáwe na, a fantau ge wera wakita na am erva-aara na. Ba a weraa dámshe á zunŋwire an dámshe-aha vadale vuye na wá, yá cena ba palle á duksa-aha ufađe na tá an shifa na aŋkwa á ndaha elva an ndzedá ba seke hula á samaya. A ba ŋane: Sesse! ² Estuwa ya kante ice wá, yá zhára ba sesse belsa dzayye telle, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ŋanna an leka am erva, ta fadanse ire an lówani. Edda-aara ŋanna slemidala jipu, a sessehe geni á de gá midalire zlabe ádaliye.

³ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe á buwire, yá cená ba buwire á duksa-aha na tá an shifa á ndaha elva á ba an ká kwára. A ba ŋane wá: Sesse! ⁴ Kerten sesse belsa umele kyanŋe antara ura áte iga. Ta fanem katsakar yaikke ge edda una áte iga á belsa ŋanna, ta vante hákuma ganakini a janaaja hairire am duniya bademme, tá cebaavecebe emnde am dágave-aatare.

⁵ Egdza zhel kyáwe na a weraa keyire á dámshe, daaci yá cená ba keyire á duksa-aha ufađe na tá an shifa na á ndáhá elva, a ba ŋane wá: Sesse! Yá zhára ba sesse belsa duŋŋwe gyegunyiye, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ŋanna an daráme am erva-aara. ⁶ Yá cená ba ndáhá elva duksa umele ba seke kwára á urimagwe, a ba ŋane: Mbera á ura palle áte váha palle wá, a jauka am gane á gwázhama nagwadá palle, bi gane á gwasa nagwadá keye. Amá tara waye, antara mbazla wá, naba yaterya a njarinja, a ba ŋane.

⁷ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ufađire, yá cená ba ufađire-aatare ge duksa-aha ufađe na tá an shifa

na: Sesse! a ba ñane. ⁸ Yá zhárá ba sesse belsa umele, jili-aara izhegizhege, antara ura áte iga. Zhera á edda una áte iga á belsa ñanna Emtsa. Ankwa á dabaná fáyá am iga. Ta vaterte hákuma á ceba shifa á emnde an katsakar ge itare. Emnde umele, tá cebaterá an waya, emnde umele, tá cebaterá an lapikere, emnde umele keni tá cebateraaceba dabba-aha á kaamba. Daaci tá de kecfanaakeda itare kyalma á kyalma á duniya. ⁹ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ilyebire, yá zhárá ba shedekwe-aha á emnde na ndza ta cebateraa adaba ta lyevaa elva á Dadaamiya, ta ankwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde na, tá am sera á duksa na tá icaná sadake á dabba ge Dadaamiya átekwa na. ¹⁰ Ta belu hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Yaakadada á ñere, ka cufedde, ka slejire ba ekka. Ká ufa vaatara ge kyá shairiya á emnde na ta cebaa shifa-aha á ñere am duniya na? Ká de fan vaatara zladá áte itare?» ¹¹ Ta tegateraa zane dzayye ma ge ware-aatare keni bademme, ta bateraa: «Puwawansepuwe emtsaade adaliye duksa á kure, zabe njá á kure demmeka una, kwa emnde na ta cebakuraa adaba elva á Dadaamiya. Sey má cebareceba egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na jarauje, lauktu watse tá kya shairiya.»

¹² Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe unkwahire, a naba gejaptehe ge duniya bademme á ba an ndzedá, vaciya nyefnye danñwe gyegwenyiye ba seke jampi. Tere keni nyefnye kyanñe hanñe ba seke uzhe. ¹³ Terlyákwa-aha keni tá geda á sem repepepepe ba seke egdza á náfá na á serbaná vaciya má á vátá effeya na. ¹⁴ Samaya keni a fadapte ba seke buce, a kedehe ba estuwa. Tara wa-aha bademme, antara haha-aha na tá am dagave á háye-aha, tsaretse am slede-aha-aatare bademme. ¹⁵ Emnde bademme, an emnde na tá kwará ire-aatare-ka, an náve-aha-ka, bademme zhagadarezthagade, de shabarevshahe am hwalakwa-aha áte wa-aha. Antara ba slekse-aha á larde, ira mále-aha á ekse, antara mále-aha á sawji-aha, emnde a berba, ira emnde a ndzedá, bademme zlarzlálá á de shebe. ¹⁶ Tá ankwa ndater elva ge egdzar wa-aha, antara wa-aha sadadde, a ba itare an kyuwa: Zazawanerarzaze seke táslawa á kure. Shebawanerveshebe seke átuge ice á slekse yaikke na am kurshi, antara egdza zhel kyáwe na an ervaunde-aara na táslawa á kure. ¹⁷ Adaba herzhe watse á maga hákuma-aara áte ñere, adaba jaaja ervaunde áte ñere. Ankwa ura watse á dzegwándzegwa tse vacite ñanna emtu, a ba itare.

7

Malika-aha tá fafa lámba á Dadaamiya áte emnde-aara

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa malika-aha ufađe, tá tsaatse am karafke-aha ufađe ge ekte á samaya. Ta ñanaahe effeya-aha gergere ufađe na bademme, ganakini a sawka á sem duniya, ma áte haha, ma áte háye, ma áte náfa-aha keni. ² Ya nanna zlađe ádaliye malika umele, á sawa á sa am geđi, am lámba á Dadaamiya na edda á shifa na am erva. Daaci a kante kwára ba shagera ge dáha malika-aha na itare tá an hákuma á badza tara haha an yáwe na. ³ A ba malika ñanna wá: «Fauka emtsaade erva áte haha. Ma ge yáwe, ma ge náfa-aha keni fawaterfeka emtsaade erva, sey má zlanjeruzle ñere ge faterera lámba-aha áte wafke-aha-aatare ge emnde a Dadaamiya á miya.»

⁴ Cekwaanğudí wá, yá cena tá biya kezlakula á emnde na ta fatererte lámba á Dadaamiya áte wafke ñanna, ta emnde debu deremke an debu kul ufađe ju ufađe. Emnde ñanna bademme ta segáshe á ba am jeba-aha á *Iserayiila-aha. ⁵ Ta fafete lámba ñanna áte emnde á Yahuda, ta emnde debu kelaawa ju buwa. Ta fafete áte emnde á Raubain, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Gada, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁶ Ta fafete áte emnde á Asair, ta emnde dubu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Naiftalim, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Manasa, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁷ Ta fafete áte emnde á Simaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Laiwi, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Isakar, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁸ Ta fafete áte emnde á Jabulaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Yusufa, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ira emnde á Bainjamain, itare keni ta emnde debu kelaawa ju buwa. Kwaya ñane emnde a *Iserayiila na ta fatererte lámba á Dadaamiya áte wafke na.

Nalgaadama á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara

⁹ Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa nalgaadama, baaka kezlakula-aatare đekidėki, ta sawa am larde-aha á duniya bademme, jeba-aha á emnde bademme, ma una áme, ma emnde na tá ndáha elva a ekse-ara keni. Bademme á nálga á emnde ñanna a jamme á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe. Emnde ñanna bademme tá á ba am zane dzaydzaye, tá an erva-aha á debina am erva-aha-aatare bademme ge mára higa-aatare. ¹⁰ Ta ketaa kwára-aatare á dem zhegela, a ba itare: «A lyanjėraa ba Dadaamiya na náwa am sleksire-aara, ta

buwa antara egdza zhel kyáwe baaka umele.» ¹¹ Malika-aha bademme ta jantaave ge Dadaamiya am sleksire-aara, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na, ira duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na. Daaci bademme-aatare reppe garaavege á dem áhá, tá anjwa kezlan ugje ge Dadaamiya na am kurshi á sleksire-aara na. ¹² Ta bántsa itare: «*Aamin! Gálá wá, á zlayák ba ge ekka Dadaamiya. Ká an dẽm dẽmire, ká an hákuma, ká an ilmu, ká an ndzedá, ká an gázlagazla. Njá paslaká erva, njá slafaká we ba ge ekka palle, dem ba ge dẽkideki. *Aamin!»

¹³ Daaci, a ba palle á emgyegwar zála na á elvan ge iya: «Diyakaterdiya emtu emnde ñanna tá am zane dzaydzaye na? Ta emnde-ara itare?» ¹⁴ Ya ñwanante: «Diyanaterka, ka slediyaterdiya ba ka ámbarka á ña.» Daaci a ba ñane á elvan ge iya: «Una degiya emnde na ni ndza ta bashu zladá yaikke am duniya, dete halavuwa á zladá ñanna keni gazlarka dẽkideki na. Itare ta emnde na ni revasereve zane-aha-aatare am uzhe á egdza zhel kyáwe, garanvege dzayye na. Amaana bararsebáre ervaũdẽ-aha-aatare am uzhe á Yaisu *Almasiihu. ¹⁵ Adaba una ñanna, náwa itare saremsa á se katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara. An vayi vacika tá maganá slera am mashidi-aara, á fateru hyema ba ñane. ¹⁶ Itare tegarevtege antara waya, antara ndera, ira kára á vaciya. Ma jeba-ara keni baaka názu á de hyaterá lyuwa ge itare dẽkideki. ¹⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba ba egdza zhel kyáwe na kwáye am dágave á kurshi-aha na una á de geva suni-aatare. Á de dáterá á dem tate á yáwe á shifa. Watse á de halatersa ba Dadaamiya an erva-aara yáwe á kyuwa am ice ge itare.»

8

Egdza zhel kyáwe anjwa á werá dámshe á vadale na á halavuwa átekwa

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe vuyire. Dámshe na wá, á halavuhále átekwa. Am sarte na a werante na wá, bademme á názu am huđe á samaya tsaatse kedekke, á maga kyalma á saa baaka názu á gejava dẽkideki. ² Daaci yá zhára ba malika-aha, ta vuye kalkale, tá tsaatse á katafke á Dadaamiya, ta tegaterem derkwákwá am erva. ³ Anjwa malika umele zlabẽ ádaliye, an egdza erba á dindar na tá dĩa kajiiji am huđe-aara am erva, a de tsanve ge duksa na tá icaná sadake átekwa ge Dadaamiya na. Daaci ta halanu kajiiji kwakya ge malika ñanna, ganakini á dızaná á katafke á Dadaamiya áte tate á icaná sadake ñanna. Daaci ta weshapte estuwa tara yire

á kajiji ñanna, antara maduwa-aha á emnde na fartarfe á ba an jirire na. ⁴ Daaci ta tsete estuwa tara yire á kajiji na, antara maduwa-aha á emnde a fetarfe á deza Dadaamiya. ⁵ Daaci malika na, ba zlauzle am una ñanna, a eksetaa egdza erba a díza kajiji na, a tsakem slaya á kára na áte tate á faná sadake ge Dadaamiya na, a naba kyanaahe á sem duniya. Daaci njaanja tara hula á samaya, antara kára á ráde, haha keni a naba gejava á ba an ndzedá.

Ferta derkwákwá á Malika-aha vuye

⁶ Malika-aha vuye na ta tegaterem derkwákwá am erva na magarnaamaga niya ge ferta derkwákwá-aha-aatare. ⁷ Zuññwe á malika-aha ñanna a fertante náza-aara, we-sharáptewesha tara nálandze, antara kára, ira uzhe, tá añkwa hya á sem duniya. An tega duniya kar keye, kar palle na an pasha an kára, tara esseba, antara náfa-aha bademme tá an pasha.

⁸ Buwire á malika-aha ñanna keni a fertante derkwákwá-aara, ta mbar kára ge daada duksa umele ba seke wa yaikke, ta devese, ta eblyanme am háye. ⁹ An tega háye-aha am duniya kar keye, kar palle na nyefnye uzhe háññe, bademme á názena an matsaremátsa am háye-aha ñanna. Paare-aha á yáwe keni bademme badzarevbadze am tate-aha ñanna.

¹⁰ Keyire á malika-aha ñanna a fertante náza-aara keni, a ñezlehe ge daada terlyákwá, á mba ba kára bademme, daaci a eblyeme am kar palle á derve-aha yáwe, antara mánjebe-aha, tate á yáwe bademme, ñane a badzeva yáwe kar palle am keye. ¹¹ Zhera á terlyákwá ñanna wá, Agugu, amaana: yayaihire. Yáwe-aha am duniya bademme a tegese kar keye, kar palle na gevge yayiaihe bademme ba seke wáye á díle, yayaihire á yáwe-aha ñanna a cebaa emnde kwakya.

¹² Ufadire á malika-aha ñanna ñane keni a fertante derkwákwá-aara, ma ura-ara keni a tegese kar keye ge tara vaciya, antara tere, daaci vaciya keni kar palle gevge danñwe, tere keni kar palle gevge danñwe. Terlyákwá-aha keni ba estuwa: am keye, palle gevge danñwe, am keye, palle gevge danñwe, bademme ba estuwa. Daaci a gulaa estuwa parakkire á duksa-aha na tá am samaya na. Am kar keye, ta kedaa palle. Váha palle a tegese kar keye, am palle baaka parakkire ba cekwaanñudí keni. Vayiya keni ba estuwa ñanna.

¹³ Daaci ya ketaa ice á dem samaya wá, yá cena ba kyuwa á zele am samaya yiyiye jipu, herzhe á shanaasha samaya. Álawlawlawlaw, a ba zele ñanna, paláse á kure

kwa emnde na kwá áte haha! Ankwa á tsekwa zladá yaikke má fertaranteferta malika-aha na jaruje na derkwákwá-aha-aatare!

9

¹ Kertenj fertanteferta názá-aara ilyebire á malika-aha nanna. Yá zhárá ba terlyákwá umele á belá am haha, a eblyaa sawa am samaya. Ta vante egdza a tsekweram am erva ge nane, ge wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara dekideki na. ² Ba a wertaa evege nanna wá, shelle ge yire, á segashe am huđe á evege nanna, ba seke yire á kárá na yaikke jipu na. A hedanuhe ge vaciya bademme, tábedámme sleđe bademme. ³ Daaci á kelá ba dikele á iwe-aha, á segashe am yire nanna, hyemhye am duniya bademme. Ta vaterte hákuma ge iwe-aha nanna ba seke názá á herdza-aha na tá am haha na. ⁴ Ta bateraa a farka we-aatare dekideki ma áte mása, ma áte náfá-aha keni, a wawarwáwa ba emnde na ta baaka an lámba á Dadaamiya áte wafke-aha-aatare na. ⁵ Amá ganakini tá zlnaazle ba dekideki shifa am ura wá, varartereka baráma-aara. Ta bateraa ba a magaraternaamaga paláse am tere ilyebe nanna. Iwe-aha nanna má warewa ura wá, zladá-aara ba kalkale antara zladá na á tapaná ura má waawa herdza. ⁶ Am tere ilyebe nanna, emnde tá de katáná an kátá emtsa, amá watse baaka pute. Watse tá yekaná an yeka emtsa, amá watse á duka emtsa ádezetae.

⁷ Iwe-aha nanna wá, tá gáráva an belsa-aha na má tá dem wáva na. Tá an duksa-aha umele ba seke dzakwa á sleksire na ta maganaa an dindar na am ire-aha-aatare. Wafke-aha-aatare tá gáráva an zála. ⁸ Úgje-aatare ba seke úgje á nwashá, slare-aatare keni ba seke slare á ervare. ⁹ Ta shabanve uksuwe-aha-aatare am duksa umele ba seke kyebebbe á ire. Hula á lyambáke-aatare ba seke hula á darkwa-aha na tá tadáná belsa-aha na tá hadzala á dem tate á wává. ¹⁰ Iwe-aha nanna, itare tá wa ura an kataliya seke herdza. Tere ilyebe tá ankwa á magaterá paláse ge emnde an kataliya-aha-aatare. ¹¹ Tá an slekse-aatare yaikke arge itare. Slekse-aatare nanna wá, malika na á kwaraná nane evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara dekideki na. Slekse-aatare nanna wá, an elva á Ibraniņkau tá daháná an Abadaun, an elva á Yunaniņkau wá, tá daháná an Apauliyaum. (A ba zhera-aha nanna wá: Slebadza duksa.)

¹² A degáshe estuwa palása á zunņwire áte una ni a ndahanaa zele nanna. Tá ankwa sawa zladá-aha umele zlađe ádalije buwa.

13 Daaci unkwahire á malika-aha nanna a fertante derkwákwa-aara nane keni. Ya ketaa ice wá, ya naa duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya, na ta maganaa an dindar. Yá cena ba kwárá á ura á segáshe am we á námbanwa-aha-aara ufade kerde ge duksa na tá fa sadake átekwa na. 14 A ba edda-aara á elvan ge malika nanna: «Palateraapálá malika-aha na ufade na tá an ngwada áte we á guwa na tá daháná an Aifratis na.» 15 Daaci ta palaterahe malika-aha na. Itare wá, ndza ta fáter ganakini slera-aatare sey tá maganá am iva nanna, am tere nanna, am hare nanna, antara am sarte nanna keni. Am sarte nanna wá, tá de ceba emnde kwakya am duniya. Am kar keye, kar palle na tá de ceba emnde nanna bademme. 16 Ta biyaa kezlakula á dikele á sawji-aha á malika-aha nanna tá áte belsa-aha na wá, ta meliyauñ deremke buwa. 17 Am wáháyu-aaruwa wá, ya náternaa belsa-aha, antara emnde na tá áte iga-aha-aatare bademme. Emnde nanna tá am kyebebbe á ire an deva ba kyanñe ba seke kára, zlafe ádaliye áte danñwire seke yire á kára na yaikke vayvaya na, seke jili á yáwe á tambali zlafe ádaliye. Ire á belsa-aatare wá, seke ire á ervare. Á segashe ba kára, antara yire, ira *baraudau am mbuwe-aha-aatare. 18 Sabaaba-aha keye nanna, amaana: tara kára, antara yire, ira *baraudau na á segashe am mbuwe á belsa-aha nanna, cebaaceba emnde kwakya. Am emnde keye, a jaa palle. 19 Hákuma á belsa-aha ge magateraa palása ge emnde na wá, á ba am mbuwe, antara kataliya. Ágira kataliya-aatare wá, ba záhe surum-surume ge belsa-aha nanna, tá ceba emnde an nane.

20 Aley, emnde na jaruje an shifa na magarka tuba dekideki. Itare tá kezlater ugje ba ge shaitaine-aha, tá maga ba hele-aha-aatare gergere. Hele umele tá maganá an dindar, umele tá maganá an lipela, umele ba náfá, umele nákwá. Duksa-aha nanna wallá tá nanna ice-ka, wallá tá cenáncena duksa á dem hyema-ka, tá zlaltezálál-ka, uweka. 21 Zlafe ádaliye, emnde nanna tá ceba ba shifa, tá maga ba gwardzire, antara zawarire, ira neylire, tá yánka dekideki.

10

Malika an egdza wakita

1 Am iga á una nanna maa, ya naa gwarda á malika umele zlafe ádaliye, á tsekwa á sa am samaya. Malika nanna an tsekwa am kumba, antara kataliyavere takarre am ire. Wafke-aara á maga wulwulire ba seke vaciya, sera-aha-aara ba seke nara á kára. 2 Malika nanna an egdza wakita am

erva, wakita njanna á ba an wera. Sera á nadafa-aara á tsaná am dagave á háye, sera á názlaba wá, kwaye á de tsaná áte haha ba yiyiye an háye. ³ Ndasendahe elva-aara palle wá, zlalá á kwára-aara ba seke kyuwa á ervare. Am iga á kwára-aara njanna, yá cena ba njartenjwa válaha á samaya ta vuye. ⁴ Yá kátá puwetepuwa názu ta ndahanaa válaha á samaya njanna ta vuye na, kertenj yá cena kwára umele zlahe ádaliye á ndahi elva á sa am samaya, á ba edda-aara: «Puweka elva njanna, a njinja á ba am huđe á ja.»

⁵ Daaci malika na sera-aara palle a tse am dagave á háye, palle áte haha na, a ketaa erva nadafa-aara á dem samaya, ⁶ a zu wadfa á katafke á Saksage na ma vaatara keni njane ba nja-aara, a nderanaa ba njane samaya, antara názu átekwa bademme, a nderanaa ba njane haha, antara názu átekwa bademme, a nderanaa ba njane yáwe, antara názu am huđe-aara bademme na. A zu wadfa geni ba jirire duksa-aha njanna herzhe á magava, má zlaruzle malika-aha bademme ge ferta derkwákwa. ⁷ A bá njane wá: «Ba máki fertanteferta vuyire á malika-aha derkwákwa-aara wá, Dadaamiya keni á zlanazle áte una njanna ge mága jirire á názena á kataná njane, ndza a bela emnde a slera-aara nabi-aha, ta se ebbálá na.»

⁸ Daaci edda una ndza ya cenaa kwára-aara á ndahi elva á sa am samaya na, fiyantaufe zlahe ádaliye, a ba njane: «Edduwa lyevaalya egdza wakita na an wera am erva á malika na a tsa sera palle am dagave á háye, sera palle áte haha na.» ⁹ Daaci duwa-aaruwa á de lyiya egdza wakita am erva á malika njanna. Viteva wakita na, á ba iya á elvan ge njane. A ba njane: «Náwa lyevaalya, zuze bademme, watse njennene am mbuwe á ja ba seke nama, amá watse á de gevge yaiyaihe am kulmbe á ja ba seke dále.» ¹⁰ Ya lyevaa egdza wakita na am erva-aara, ya zuhe. Ba jirire wá, ndza njennene am mbuwe-aaruwa ba seke nama, amá de gevge yaiyaihe am kulmbe. ¹¹ Daaci, ta biya de emmága zlahe ádaliye nábiyire áte emnde a jeba gergere, áte larde-aha gergere, áte emnde a ndáha elva-aha gergere, antara slekse-aha-aatare bademme.

11

Seyde-aha buwa

¹ Daaci ta fiyem zade á gamara am erva, sladde ba seke lále á kura duksa, ta biyaa: «De kursekure huđe á mashidi an njane, kursekure antara duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya na, kezlaterkezla emnde na tá maga maduwa am mashidi njanna bademme. ² Amá kureka huđe

á riya-aara, fanuka hyema ge tate ñanna ðekideki. Adaba yarateránya tate ñanna, antara huðe á berni cuðeðde ñanna baðemme ge emnde na ðabarka Dadaamiya na. Watse tá de záná itare, tá de payáná itare an sera-aha-aatare am tere kul ufaðe ju buwa. ³ Amá watse yá bela seyde-aha-aaruwa, tá an tsakwa am bagwadza-aha ba estuwa. Am sarte ñanna, watse tá baláná ba itare waazu á elva-aaruwa am háre debu an deremke buwa an kul unjwahe ñanna.»

⁴ Seyde-aha buwa ñanna wá, itare ta ba seke náfa-aha á juwe buwa, antara kára á fanus-aha buwa, tá á katafke á Dadaamiya. ⁵ Máki ura á magaterá emtañkire wá, á naba segáshe kára am mbuwe-aatare, á ceba kelaade-aha-aatare ñanna, tá taa ñezleka ðekideki, sey ba tá emtsa. ⁶ Am zamáne-aatare na ni tá de maga nábiyire na, watse tá an hákuma jipu. Watse tá an hákuma á piyeta yáwe á samaya ganakini a hyeka ðekideki; watse tá an hákuma á nyanve yáwe, á geva uzhe. Zlabe adaliye, watse tá an hákuma á sa sabaaba-aha gergere á sem duniya ge magateraa palása ge emnde, tá de magán ba seke una tá kataná itare.

⁷ Má watse zlaruzle itare á balá elva á Dadaamiya wá, watse á sesse náza kaamba am evege shagerka na baaka halavuwa á slaðfire-aara ðekideki na. Watse á se wawa dabba ñanna an itare, á de gáná ba ñane midalire, á de cebaterceba ba bukerðe. ⁸ Amá emtsa-aatare watse tá yátera á ba áte we á layye, am berni na ndza ta jaa edda-aatare áte dzanjala na. Adaba názu ta maganaa emnde a berni, watse tá ðáhá berni ñanna an *Saudauma, bi Misera. ⁹ Emnde na tá am emtsa na wá, watse an piya ge heðaterheða. Watse tá se zharaterzhára emnde á sa am larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva gergere, emnde baðemme tá de zhára ba emtsa-aatare am háre keye an kyalma. ¹⁰ Watse baðemme á emnde na tá am duniya na ervaunðe-aatare á de geva ba seke nama arge emtsa á emnde buwa ñanna. Emnde a há tá de maga muñri-aara, adaba ndza tá katerva ye kwakya áte ndáhá-aatare.

¹¹ Daaci am iga á háre keye an kyalma ñanna, Dadaamiya á de fertaterem puwa shifa zlabe adaliye á dem vuwa-aha-aatare, tá naba tsatsetehe. Daaci emnde na naráterna na gazlaregazla baðemme. ¹² Ba itare keni tsaretse am haha, tá cena ba kwára á ura, á ðahátera á sa am samaya, a ba kwára ñanna á elvan ge itare: Dalauðalá ásehuna. Daaci ta naba ñgye á dem samaya am kumba, am ice á kelaade-aha-aatare baðemme. ¹³ Am sarte ñanna maa, a naba gejapte ge haha á ba an ndzeða, am bere kelaawa an ñgerða palle, am bere kelaawa an ñgerða palle, huðe á berni ñanna

bademme ba estuwa. Emnde debu vuye una matsaremátsa bademme. Daaci emnde na jaruje an shifa na gazlaregazla jipu, farantaufe gálá Dadaamiya geni Sleksa ba njane palle, anjwa am samaya.

¹⁴ A degashe estuwa palása buwire, amá keyire keni anjwa sawa ba kinamina.

Malika á ferta derkwákwá vuyire

¹⁵ Am iga á una njanna maa, vuyire á malika-aha a fertante derkwákwá-aara keni. Daaci yá cena ba kwárá-aha tá valaha á sawa am samaya, a ba kwárá-aha njanna: «Dadaamiya Yaakadada, antara edda una a eksesaa njane farantaufe sleksire-aatare áte duniya názá ba ge dekideki.»

¹⁶ Ba d'arude itare maa, reppe puwaraapuwa emgyegwar zála na ta kul buwa ju ufafe na tá am kurshi-aha á sleksire na á dem áhá, tá anjwa kezlan ugje ge Dadaamiya, a ba itare:

¹⁷ Dadaamiya Yaakadada arge duksa bademme, am fantaufe keni ndza ba ekka, kina keni ba ekka njanna. Ná anjwa slafaká we adaba hákuma á na na ni eptsakanaptsa duksa bademme á sem sera á na na.

¹⁸ Kwakya emnde am larde-aha gergere ndza ta magaa ervaunde an ekka. Kina wá, hyephye sarte á na keni geni ká eptsaternaaptsa, hyephye sarte á na ge kya shairiya á emnde a fáyá, hyephye sarte á na ge tegateraa ládá ge emnde a slera á na nabi-aha, antara ge emnde á na umele keni bademme, ge male-aha, antara emnde na garevka male-aha, emnde na tá an lyáwá á na am ervaunde na bademme ká de tegateraa ládá. Emnde a bádza duniya keni hyephye sarte á na ge ká ngerd'ateraangerda.

¹⁹ Ba d'arude itare wá, batanje a naba wertehe ge mashidi á Dadaamiya am samaya, antara ba nakwati am hude á mashidi njanna ura á nanna bademme. Nakwati njanna wá, á mára namána-aha na a ngudanaa Dadaamiya an emnde na. Am iga-aara, wesharáptewesha tara kára á ráde, antara válaha á samaya, nálandze keni ba seke una ni tá puwaná an puwa á sa am samaya, haha keni a naba gejapte ba njarnjare.

12

Mukse antara náza nye

¹ Daaci marápsemáre najipu yaikke am samaya. Anjwa mukse wá, a tsekweme am vaciya ákurá nangyuwe-aara, a puwete sera-aha-aara áte tere. Ákura náza fada ire-aara

wá, an terlyákwá kelaawa ju buwa am ire. Una ṅanna dzakwa á sleksire-aara ge ṅane. ² Mukse ṅanna keni á huḑe, hyephye sarte-aara ge ya egdzere, ámbera aṅkwa á hula ge zlaḑa a ya.

³ Zlaḑe ádaliye, marápsemáre najipu umele yaikke á ba am samaya ṅanna. Ya naa ba dada náza nye, vuwa-aara an deva ba kyaṅṅe, an ire vuye á ba áte ṅane palle, antara derma-aha-aara kelaawa. Zlaḑe ádaliye, an dzakwa á sleksire am ire-aha-aara ṅanna vuye kerḑe. ⁴ Kataliya á náza nye ṅanna shánaasha samaya, haa a bataa terlyakwa ba kwakya an ṅane á sem áhá. Am terlyakwa keye áte samaya, ṅane a betaa palle, am terlyakwa keye a betaa palle, baḑemme ba estuwa. Daaci a tsahe arge mukse na aṅkwa á ya egdzere na, ganakini má watse yaaya egdza-aara ṅanna, watse á ndunde ṅane.

⁵ Cekwaṅgudī wá, mukse na yaaya egdzere zhele, watse á kwará egdze ṅanna duniya baḑemme an zade á íre. Daaci ta eksante egdze ṅanna, kwaye ta naba danaa á de katafke á Dadaamiya am sleksire-aara. ⁶ Emmarge egdzere maa, ṅane a kezlanaa á dem kaamba, á dete bálá na a tsatsanaa Dadaamiya ganakini á de fanu hyema áhuwa ge ṅane na. Watse á njá áhuwa am hare debu an deremke buwa an kul uṅkwahe.

⁷ Am iga á una ṅanna maa, njaanja wáva yaikke am samaya. Ba náza nye ṅanna zlaḑe ádaliye antara malika-aha-aara, tá aṅkwa wava antara *Mikayiilu ṅane keni tá antara malika-aha-aara. ⁸ Amá hyafka náza nye ṅanna áza *Mikayiilu. Ngyaratersengye antara malika-aha-aara baḑemme, tá taa piyeteka ba sera-aatare keni am huḑe á samaya mazle-aara. ⁹ Ta naba ṅyanse estuwa dada náza nye ṅanna. ṅane wá, tá eḑḑáhá zlaḑe an emgyegwe a záhe keni. Ta ṅgyaterse á segashe antara malika-aha-aara baḑemme. Zlaḑe ádaliye, ṅane slekse á jini-aha, bi Shaitaine, una baḑemme ba zhera-aha-aara.

¹⁰ Am iga á wáva-aatare ṅanna, ya cenaa ba kwárá yaikke á valaha á sawa am samaya, a ba ṅane wá: «Kina wá, Dadaamiya maresemáre hákuma á sleksire-aara baḑemme, lyámilya ba ge ḑekideki mazle-aara. Edda una a eksesaa ṅane na keni maresemáre-aara baḑemme, aḑaba kwaye ṅyansengye edda á fida na am samaya. Ba edda una ni ndza an vayi vacika á se icateraare sera ge egdzar mama-aha á miya áza Dadaamiya na. ¹¹ Amá egdzar mama-aha á miya garega midalire. Názena ni itare ta gaken midalire na wá, ta gáná aḑaba uzhe á egdza zhel kyawe, antara aḑaba seydire na ta maganaa áte elva á Dadaamiya,

ta ndater ge emnde, ma emtsa keni eksaraarekse na. ¹² Adaba ngyaratersengye nanna wá, ekkure samaya-aha higauhiga. Ekkure emnde na kwá am huđe á samaya-aha nanna keni higauhiga bademme. Amá palasa á kure kwa emnde na kwá áte haha, antara názena am huđe á haye keni bademme. Ya ndaaná adaba uwe una? Adaba kwaye tsekwátsekwa Shaitaine á dezekure, anj kwa á tsekwa á ba an ervaunđe-aara, adaba diyaadiya ganakini sarte-aara a juwa ba cekwaanjudfi.»

¹³ Am nána náza nye na ganakini ngyaransengye á sete haha, a fantau ge baka mukse na a yaa egdzere zhele na, anj kwa á dabaná á dem kaamba. ¹⁴ Mbate kertenj varanteva lyambake-aha á dada zelee ge mukse na, geni á ngye an nane á dem tate na a tsatsannaa Dadaamiya geni á de geláná átekwa am iva keye an kyalma na. Áhuwa wá, á shanaaka emgyegwe a záhe nanna mázle-aara. ¹⁵ Daaci ge baka mukse na wá, emgyegwe a zahe nanna a naba melese yawe wá, a naba gev guwa yaikke ganakini á de dándá yawe á guwa mukse na. ¹⁶ Amá: «Yá anj kwa ya,» a ba haha, anj kwa á melanumele ge mukse na. Daaci haha keni werta we-aara, a shu yawe na ni a maganaa náza nye na bademme. ¹⁷ Daaci jaaja emtanj kire náza nye na áte mukse na. A naba dateraa wawa ge egdzara á mukse nanna mázle-aara, amaana: Emnde na ni lyarvaalye elva á Yaisu *Almasiihu, tá anj kwa á fansaarefe ge Dadaamiya á ba an jirire na. ¹⁸ Á ba anj kwa náza nye na a tsanu ge we á háye.

13

Náwa dabba-aha ta buwa

¹ Am iga-aara maa, yá zhárá ba anj kwa á segashe dabba umele am háye, an ire vuye á ba áte nane palle, derma-aha-aara keni kelaawa. An dzakwa á sleksire áte derma-aha-aara nanna bademme, áte ire-aha-aara keni bademme ta pupuwete názu zlayeka d'ekideki na ge zláza Dadaamiya an nane. ² Dabba nanna ya nanna na wá, tá gárava an ubela, amá sera-aha-aara wá, ba seke sera-aha á kere á kaamba, we-aara keni ba seke we á ervare. Náza nye na a vanta zade-aara, antara sleksire-aara, ira hákuma-aara bademme ge dabba nanna. ³ Anj kwa palle am ire-aha á dabba nanna wá, ba seke ndza kyananmárekye, ba seke ndza emtsametsa deme, amá mbaambe. Am duniya bademme emnde tá maga ba najipu-aara, emnde bademme tá d'aba ba nane. ⁴ Daaci emnde bademme tá anj kwa á kezlan ugje ba ge náza nye na, adaba a vanta nane hákuma ge dabba nanna. Tá anj kwa kezlan ugje ge dabba nanna keni, ta bantsa itare:

Ware edda una ta kalle an dabba na náwa ñane na? Ware edda una á hyephye seke ñane?

⁵ Dabba ñanna shansha ndzedá á válya elva, antara mága kuravire áte Dadaamiya. A shaa ndzedá á mága una ñanna, am tere kul ufađe ju buwa. ⁶ Daaci a naba fantau ge valya elva áte Dadaamiya, a fantau ge nyanya zhera á Dadaamiya, antara tate na á njá Dadaamiya átekwa na, ira emnde na tá am samaya na bademme tá an nyainye. ⁷ Dabba ñanna wá, shánsha ndzedá ge wáva an emnde na tá anƙwa ɗaba Dadaamiya, a ganaa ba ñane ndzedá zlađe ádaliye. Dadaamiya a naba vante baráma ge sha hákuma áte larde-aha bademme, antara emnde am ekse-aha gergere bademme, ma tá ndaha elva a eksa-ara keni, duniya bademme á ba am erva-aara. ⁸ Bademme á emnde am duniya, watse tá kezlan ugje ba ge ñane, sey ba emnde na ndza an puwa zhera-aha-aatare am wakita á egdza zhel kyawe na, itare wá, tá de kezlanka ugje. Am wakita ñanna wá, an puwa zhera-aha á emnde na ni tá an shifa na á zleka na. Ta puwaterte daga am fakta á duksa bademme.

⁹ «Edda una anƙwa hyema-aara wá, a effa ba shagera áte elva na yá ndahaná iya na: ¹⁰ Edda una ta yanu ganakini watse á dem erva á kelaade-aha na, ma estara keni baaka pekyaa-ara. Iyau, edda una ta yanu ge katsakar, ma vaatara keni sey tá jana á ba an katsakar ñanna, baaka pekyaa-ara ɗekideki. Duksa palle ge emnde a ɗaba Dadaamiya wá, a garevge emnde a farvaunɗe, a fartarefe áte Dadaamiya.»

¹¹ Am iga-aara wá, ya nanna zlađe dabba umele, ñane a segashe am huđe á haha. An derma buwa, derma-aha-aara á gáráva an náza á egdza zhel kyawe. Dabba ñanna á ndaha elva, ndaha elva-aara ba seke názá á náza nye. ¹² Dabba ñanna keni fantauka ba ñane an ire-aara mága duksa. Hákuma á mága duksa-aara wá, ba kalkale an názá á dabba zuñjwire na. A magaa najipu-aha gergere á katafke á dabba zuñjwire, a hyaterarhe á ba áte laarire ge emnde bademme am duniya, geni sey tá kezlan ugje ge dabba zuñjwire na ndza ba seke kyananmárekye, ndza ba seke emtsamtsa, amá mbaambe na. ¹³ Kwakya najipu-aha na a maganaa buwire á dabba ñanna. Ñane a tsekwaa kára á sawa am samaya á sete haha áte ice á emnde bademme, antara najipu-aha umele gergere. ¹⁴ Ñane varanteva baráma ge mága najipu-aha ñanna estuwa á katafke á dabba zuñjwire na. A badu emnde bademme an una ñanna, a bateraa: «Nderaundera gáráva á dabba zuñjwire na ndza kyananmárekye an katsakar, ba seke ndza emtsamtsa, amá mbáambe na, daaci kwá fansarefe.»

¹⁵ Dabba ṅanna wá, ta naba bashanaa ge ṅane á fatanem effeya á shifa am vuwa ge hele ṅanna ta nderndera na. Gevge wá, aṅkwa á ndaha elva hele na, ganakini emnde na má kezlaranka ugje ge ṅane wá, á cebaterceba bademme. ¹⁶ Dabba ṅanna yá aṅkwa ndahaná ya na wá, a hyateraarehe á ba áte laarire ge emnde bademme am huđe á duniya, ganakini sey tá lyevalya lámba-aara áte iga a nađafa, antara áte wafke-aha-aatare bademme. Una an male-aha-ka, an egdzara-ka, emnde a berba an talága-aha, emnde na tá kwára ire-aatare, an náve-aha, emnde bademme. ¹⁷ Edda una má lyiyaaka lámba-aara wá, á taa shekweveka duksa, á taa veluka názá-aara keni đekideki. Lámba ṅanna wá, zhera á dabba ṅanna. Aṅkwa zlađe umele kezlakula, una ṅanna keni á mára ba zhera-aara ṅanna.

¹⁸ Kezlakula na wá, sey á kyepkye eṅkale á edda-aara, lauktu á diyeddiye názu am huđe-aara. Kezlakula ṅanna wá, á maramiya tate na tá halavuwá átekwa emndimag-waha. Kezlakula-aara ṅanna deremke uṅkwahe an kul uṅkwahe ju uṅkwahe.

14

Láhe á emnde na tá an várá na am samaya

¹ Am iga a una-aha ṅanna maa, ya ketaa ice á dem samaya, yá zhára ba tara egdza zhel kyawe áte ire á wa *Siyauna, tá antara emnde debu deremke, an debu kul ufade ju ufade na ndza ta fafete zhera-aatare, antara Eddenjara áte wafke á emnde ṅanna. ² Yá cena ba kwára-aatare á sawa am samaya ba seke mága á yawe áte guwa yaikke. Ká kwára-aatare ba seke válahe á samaya, amá tá belá láhe, antara gadzavera-aha-aatare tá jante ge láhe am hula-aatare ṅanna. ³ Una ṅanna tá bela láhe emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade na, tá aṅkwa gálá Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, ta jantaave duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufade na. Láhe ṅanna wá, láhe aṅwaslire, baaka ura á diyeddiye láhe-aatare ṅanna đekideki, sey ba emnde ṅanna ta varaterse á sa am duniya na. ⁴ Sey ba itare ta emnde na ta tsufete vuwa-aatare am cuđedđire, farka erva-aatare áte mukse đekideki na. Sey ba itare ta emnde na ta varaterse itare am dagave á emnde na tá am duniya na, tá aṅkwa đaba ba egdza zhel kyawe ma á dem tate-ara keni. Itare wá, tá átuge tara Dadaamiya antara egdza zhel kyawe. ⁵ Itare wá, ta emnde na ndza cenanánka elva fida am mbuwe-aatare đekideki, ta emnde cuđedđe.

Malika-aha keye an slera-aha-aatare

⁶ Daaci ya ketaa ice, yá zhara ba ankwá á ngye malika umele yiyiye jipu herzhe á shanaasha samaya. Malika nanna ankwá á saterá labáre á higa ge emnde na tá am duniya. Labáre nanna baaka zle-aara defekideki. Á saterán ge emnde a larde antara jeba gergere, ma tá ndaha elva-ara keni. Am duniya bademme, á saterá ba labáre nanna ge emnde. ⁷ Malika nanna a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba nane á elvan ge itare: «Kuvaukuva Dadaamiya, galaugála Dadaamiya am yaikkire-aara, afaba hyephye sarte-aara ge mága shairiya á emndimagwaha. Kezlawankezla ugje ba ge nane edda una a nderaa samaya, antara haha, a magaa tate-aha á yáwe bademme na.»

⁸ Kertenj a dabemhe ge buwire-aara, a ba malika nanna: «Kina wá, zlauzle *Babila mazle-aara, á de mbeda berni yaikke na. Nane a hyante shagerkire-aara áte larde-aha bademme, haa a jatera an ja ge emnde ba seke mbazla.»

⁹ Am iga a malika-aha ta buwa na wá, a dabateremhe ge malika ge keyire. Nane keni a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba nane: «Ma ware una a kezlankezla ugje ge dabba nanna, antara gáráva á dabba nanna, ma ware edda una a lyevaa lámbe á dabba nanna áte iga a nadafa-aara, bi áte wafke-aara, má ta magaa una nanna, ¹⁰ daaci tá de shá palása áza Dadaamiya afaba jaaja ervaunde. Á de jaterá á ba an ja palása ba seke mbazla na karanteka yáwe defekideki na. Ma ware edda una maganaamaga duksa á dabba-aha nanna, edda-aara á dem kára, kára nanna an wesha an *baraudau, daaci á maga palása-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe. ¹¹ Ma vaatara keni yire á kára nanna á wálá á ba an wálá shelle á dem zhegela, tá maga palása-aatare am hude-aara. Bademme á emnde na ni kezlarankezla ugje ge dabba nanna, ma ge hele-aara na keni, bi má lyarvaalya lámbe-aara na áte vuwa-aatare, watse baaka puwansepuwe-aatare defekideki, an vayi vacika bademme tá shá ba zladá.»

¹² Afaba una nanna wá, ekkure emnde na kwá ankwá dabba Dadaamiya, fakurtarefe áte Yaisu an jirire na wá, sey kwá gevge emnde a farvaunde ba shagera.

¹³ Daaci yá cena ba kwára umele zlabé adaliye á sawa am samaya á ba an ndezefa. A biyantsa kwára nanna: Puwetepuwa una: Gedá wá, watse ankwá áza emnde na tá emtsa am erva á Yaakadada na, a ba nane. Daaci a nutehe ge Shedekwe Cufedfe: «Una ba estuwa, a puwansepuwe, afaba zlazladíre á slera na ta maganaa itare na á kedeka.»

Dadaamiya, antara emnde am halavuwu á duniya

¹⁴ Am iga a una-aha ñanna wá, ya ketaa ice zlaɓe ádaliye wá, yá zhárá ba kumba dzayye ba telle. Anƙwa duksa umele a njete áte kumba ñanna, duksa ñanna ba seke urimagwe. An dzakwa á sleksire ta maganaa an dindar am ire-aara, antara náza wá mása an slare jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁵ Daaci yá zhárá ba sesse malika umele am mashidi, a ba ñane á elvan ge edda una á njá áte kumba na á ba an ká kwárá: «Werawera slakslakire áte duniya baɗemme, hyephye sarte a hálá duksa á se mba, eksanteksa náza wá mása á ña, ezzlálá á de ica hiya.» ¹⁶ Daaci a naba huviyante dada náza wá mása-aara ge edda una áte kumba na, a zlawanme am duksa na áte haha, kerten ɓaaka an ica duksa baɗemme.

¹⁷ Yá zhárá sesse malika umele keni á ba am mashidi ñanna am samaya na, ñane keni an dada náza wá mása-aara, sláre jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁸ Sesse malika umele zlaɓe ádaliye am huɗe á duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Malika ñanna wá, male á kárá baɗemme. A ba ñane á elvan ge ukfeɗara na an náza wá mása am erva na, á ba an ká kwárá: «Egdzara á náfa-aha na tá herɗaná emnde am duniya baɗemme navene, ekka keni de eɗɗatsa an názá wá mása á ña.»

¹⁹⁻²⁰ Daaci ñane keni naba huviyante náza wá mása-aara, a tsakaa egdzara áte náfa-aha ñanna am duniya baɗemme. Kwaye a de ndakanaa am tate á beca egdzara á náfa. Tate na ni tá beca egdzara á náfa átekwa na wá, kwaye áte iga a ekse. Am sarte na tá anƙwa beca egdzara á náfa ñanna ɓaaka duksa umele, á kela ba uzhe ba kyanɗe ba seke yáwe á kela, haa a magaa guwa yaikke. Yiyire á guwa ñanna kilaumaiter deremke keye. Sledɗire-aara keni a ektseve ba cekwa am wálá á ura. Una-aha ñanna baɗemme na wá, á kwaramise ba názu watse á magaterná Dadaamiya ge emnde na ni tá anƙwa am ervaunɗe-aara ge mageteraa palása am halavuwu á duniya.

15

Malika-aha tá an zlakta á masiba-aha

¹ Am iga á una ñanna maa, ya naa ba marápsamáre najipu umele am samaya. Ya naa malika-aha ta vuye, masiba-aha keni vuye tá an ñane. Á halavuhále masiba-aha áte una ñanna, ervaunɗe á Dadaamiya keni ɓaaka mazle-aara am iga á una ñanna.

² Daaci yá zhárá ba duksa umele ba seke háye, amá anƙwa á maga wulwulire ba seke kweteram, an wesha an

kára am huđe-aara. Zlađe ádalíye, ya náternaa emnde na garega midalire arge dabba, garega midalire arge gárava á dabba ɲanna, itare lyiyarka lámba á dabba ɲanna zhera-aara kezlakula na. Ya náternaa tá aɲkwa á tsaatse áte we á háye ɲanna ba seke kweteram na, tá an gadzavera-aha-aatare am erva, a vatertaa Dadaamiya. ³ Tá aɲkwa bela láhe á Muusa sleslera á Dadaamiya, antara láhe á egdza zhel kyawe. A ba láhe-aatare:

Dadaamiya Yaakadada, ba ka palle una ka edda á hákuma áte duksa baďemme. Slera á ɲa ge ekka, baaka kalle-aara an shagerire. Slera á ɲa, slera yaikke. Ka slekse á larde-aha baďemme. Baďemme á názena ká maganaa ka, ká maganá á ba áte uɲɲule-aara, ba ekka una ka edda á jirire.

⁴ Yaakadada, ekka keni aɲkwa ura á kuvanɲa emtu? Aɲkwa edda una á kezlanɲa ugje emtu? Baďemme á larde-aha watse tá se ba am sera á ɲa, tá se galakgálá. Adaba ba ekka palle una ka cuďeďe. Názu ká maganá ka am bereka. Baďemme ká aɲkwa maganá á ba áte uɲɲule-aara.

⁵ Am iga á una ɲanna zlađe ádalíye maa, ya ketaa ice á dem samaya wá, yá zhára ba we á mashidi am samaya an wacene. Am huđe á mashidi ɲanna, aɲkwa egdza mashidi á nalba na tá ja ire tara Dadaamiya antara emndimagwaha amkwa na. ⁶ Daaci yá zhára ba malika-aha vuye na tá an masiba-aha na tá aɲkwa segashe am mashidi ɲanna. Tá an tsekwa am nanɲyuwe dzaydzaye ba telle, áte lefedďire, ta ɲgwafese uksuwe-aha-aatare an kanda á dindar. ⁷ Daaci duksa-aha na tá an shifa na, palle-aatare wá, a tegateraa egdzara erba-aha ta maganaa an dindar ge malika-aha ɲanna. Egdzara erba-aha ɲanna tá an naha degwun á Dadaamiya ba caicare an we-aara, Dadaamiya na an shifa, ma vaatara keni ba ɲane. ⁸ Daaci, baďemme á huđe á mashidi na an naha an yire. Yire ɲanna wá, hákuma, antara ďemďemire á Dadaamiya. Palle á ura á dzegwándzegwa dem mashidi ɲanna baaka, sey má zlaruzle malika-aha ɲanna ta vuye na ge mága masiba-aha-aatare baďemme.

16

Malika-aha tá de puwa masiba-aha am duniya

¹ Daaci yá cena ba kwára yaikke, á ndaha elva á sawa am huđe á samaya, a ba kwára ɲanna á elvan ge malika-aha na ta vuye na: «Zlauzlálá á de puwa degwun-aha á Dadaamiya

na am egdzara erba-aha na, de puwawpuwa bademme á dem duniya.»

² Daaci zuññwire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara á dem duniya, sesse wige-aha áte emnde na lyarvaalya lámbe á dabba áte vuwa-aatare, kezlarankezla ugje ge gáráva á dabba ñanna. Wige ñanna zlazlaða á we jipu.

³ Daaci buwire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara keni, ñane a de puwanaa á dem háye. Háye-aha bademme nyairevnye uzhe, ba seke uzhe a emtsa, bademme á názena an shifa na emtsaremtsa am huðe á háye-aha ñanna.

⁴ Daaci, keyire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara á dem derve-aha, antara tate-aha á yáwe bademme, yáwe-aha bademme ta naba nyef uzhe ba kyaññe. ⁵ Yá cena ndaha elva á malika umele, ñane wá, male á yawe-aha bademme, a ba ñane wá: «Ekka Dadaamiya, ka cudedðe. Kwaye am fakta, sem kina keni ba ekka ñanna. Shairiya á ña ká añkwa maganá áte uññule-aara. ⁶ Adaba emnde ñanna ndza ta puwa uzhe á emnde á ña, ndza ta puwa uzhe á nabi-aha á ña. Daaci má vatena ká añkwa vaterte uzhe geni a sharushe wá, una tá shá nampire á názena ndza ta maganaa itare na.» ⁷ Daaci yá cena ba kwára umele zlaðe ádaliye á ba an ndzedá, á segashe am duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na, a ba kwára ñanna wá: «Ba estuwa Dadaamiya Yaakadada, ká an hákuma ba ekka palle, ka slejirire, shairiya á ña á ba áte uññule-aara.»

⁸ Daaci ufaðire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Ñane, kwaye a de puwanaa áte vaciya. Daaci varanteva baráma ge vaciya, ganakini a farfe ge mbera kára-aara ba shagera áte emnde am duniya. ⁹ Am emnde taparántápá warwarire á vaciya, itare ta fantau ge zláza Dadaamiya kelaa bademme á masiba-aha á ba am erva-aara na. Dzamarka áte yaikkire á Dadaamiya, magarka tuba arge haypa-aha-aatare.

¹⁰ Daaci ilyebire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara keni. Ñane, a de puwanaa áte kurshi á sleksire á dabba yaikke na. Daaci a naba tsekwa ge tabedammire á dem kwára-aara bademme, emnde tá datsa ba nara an slare ge sha zlaða. ¹¹ Aley kwalarevkwále ge tuba. Baira itare tá zlazla Dadaamiya adaba wige-aha na áte vuwa-aha-aatare, antara palase na tá añkwa á maganá itare na.

¹² Daaci uñkwahire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Ñane, a de puwanaa am guwa yaikke

na tá dahaná an Aifratís na. Daaci a naba derehe ge yawe am guwa yaikke ñanna bademme, haa slekse-aha umele am gefí sharánsha baráma ge sawa ásehuna mazle-aara. ¹³ Daaci yá zhárá ba jini-aha ta keye, tá gáráva an mugdza-aha. Palle-aatare, a segashe am mbuwe á náza nye, palle, a segashe am mbuwe á dabba yaikke, palle keni a segashe am mbuwe á nabi fida. ¹⁴ Bademme ba jini-aha á shaitaine na mbarsembe mága najipu-aha kelaazare na. Ba jini-aha ñanna una watse tá dem slekse-aha á larde bademme, watse tá jatermaare átirpalle ganakini tá wava an Dadaamiya Saksage na hákuma bademme á ba am erva-aara na. Una ñanna á de magava am hare yaikke na Dadaamiya á de mára hákuma-aara arge duksa bademme na.

¹⁵ «Ay degiya, faufa hyema ba shagera, watse yá sawa an ila ba seke neyle. Gefa wá, watse ankwá áza edda una paaka háre, fanufe hyema ge nangyuwe-aara na. Ñane wá, yá se bereka an ukhyiye dey, á demka am zherwe yaikke.»

¹⁶ Jini-aha ñanna wá, kwaye ta de jemaa slekse-aha ñanna am tate na tá dahaná an Harmagaidaum an elva a Ibraniḱkau na.

¹⁷ Daaci vuyire á malika-aha ñanna, ñane keni a de puwanve náza-aara am zhegela ba estuwa, yá cena ba kwára yaikke á sa am huḱe á mashidi. Kwára ñanna a segashe am tate á kurshi á sleksire á Dadaamiya. A ba ñane wá: «Zlauzle áte una mázle-aara.» ¹⁸ Daaci njaanja válaha á zhegela, antara kára á rade, a naba gyaigyaite ge haha á ba an ndzedá ba ḱárnjare. Daga ta nderaa estuwa urimagwe am duniya keni ndza gyaigyaiteka haha estuwa ḱekideki. ¹⁹ A naba tapse ge berni yaikke gergere keye daga á sawa am huḱe á haha bademme. Berni-aha umele na ni tá am huḱe á duniya na keni bademme badzarevbadze. Adaba zlaḱe seska emtanḱkire na ta maganaa emnde a *Babila ñanna am ervaunḱe á Dadaamiya. Adaba una ñanna, ankwá á magaterá palása, tá taa kanteka ba ire keni ge zlaḱa ñanna, ba seke emnde na a cebateraa mbazla na karemka yawe am huḱe-aara ḱekideki na. ²⁰ Wa-aha bademme, antara ba haha-aha na am dágave á háye-aha keni tsaretse am sleḱe-aha-aatare, meḱaremeḱa ba estuwa. ²¹ Nálandze sadadḱe a naba fantau ge puwa á sawa am samaya á sa arge emnde, ḱemḱemire á palle ba seke nákwá á uvera. Emnde bademme tá zlazla ba Dadaamiya adaba zlaḱa á nálandze ñanna jauje ge ndzedá.

17

Elva a berni yaikke na ta fante zhera á zawarire

¹ Am iga a una ɲanna maa, palle á malika-aha vuye na ndza ta tegaterem erba á masiba-aha am erva na a se ɗahite, a ba ɲane: Sawa náwa yá maraká zladá na ni watse á shaná mukse záware ɲgelawa na. Amaana: Berni yaikke ta maganaa áte we á háye-aha gergere kwakya na. ² Duwa á slekse-aha á larde-aha baɗemme, ta de magaa gwardzire an mukse zaware ɲgelawa ɲanna, amá a cebaa emnde am duniya ba seke mbazla na karemka yawe ɗekideki na. Estuwa, á ba elva á malika ɲanna.

³ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cufedɗe, daaci a naba eksite ge malika ɲanna, kwaye a diya á dem huɗe á kaamba. Ya naa ba mukse umele am kaamba ɲanna, a njeta áte iga á dabba, dabba ɲanna ba háɲɲe. Ire vuye á ba áte dabba ɲanna palle, derma-aha-aara kelaawa. Baɗemme a vuwa-aara, an puwa ba zhera-aha na zlayeka ɗekideki na ge zlávla Dadaamiya an ɲane. ⁴ Mukse na áte iga-aara na keni maa, á tsekwa am nanɲgyuwe lefedlefedɗe buwa. Nanɲgyuwe-aha-aara ɲanna bukerɗe ba jili haɲɲe. Palle, haɲɲire-aara ba seke makala á iga a bere, amá palle na ba haɲɲe. Vuwa á mukse ɲanna baɗemme ba náza ɲgelawire: Kazlaɲa á dindar, antara naberlasla, antara náza hyema zarizariya baɗemme, ira erba á dindar-aara a ɲanaahe am erva. Anɲkwa laakire an naha am erba-aara ɲanna. Duksa ɲanna wá, zawarire na a maganaa ɲane baɗemme na. ⁵ Anɲkwa zhera ta puwete áte wafke á mukse ɲanna, amá elva am huɗe á elva. Ákyiye wá: «*Babila berni yaikke na wá, ɲane emmarge zaware-aha, antara shagerkire na tá maganá am duniya baɗemme.»

⁶ Ya naa mukse ɲanna ɗalanemɗála uzhe á emnde á Dadaamiya am ire, uzhe á emnde na sheɓarka elva a Yaisu na. Ba nanna-aaruwa, yá maga ba najipu-aara. ⁷ «Ká maga najipu á uwe ka,» a ba malika na á elvan ge iya, «naba effa ervaunɗe. Anɲkwa duksa palle yá kwaraksekwáre. Kwaye tara mukse ɲanna, antara dabba na á njá átekwa, antara ire-aha á dabba ɲanna vuye na, ira derma-aha kelaawa na, baɗemme yá ndaksendáhe názu am huɗe-aara. ⁸ Dabba ɲanna ka naaná ka na wá, ba dabba na ndza an shifa, amá kina ɓaaka na. Watse á sesse am evege shagerka na ɓaaka halavuwa-aara ɗekideki na, amá á se haraaka kwakya mázle-aara, tá se keɗanaakeda shifa-aara baɗemme. Emnde a duniya na puwarteka zhera-aha-aatare am wakita á shifa daga am fakta á duniya na wá, itare watse tá maga najipu kwakya áte dabba ɲanna. Aɗaba werre, ndza anɲkwa an shifa, amá kina ɓaaka, aley watse á sesse zlaɓe ádaliye.»

⁹ A biyántsa zlafe ádaliye, a ba ñane: «Duksa-aha na náwa ñane na wá, sey á hyephye enjkale á edda-aara lauktu á cenáncena. Ire-aha á dabba ñanna vuye na wá, á mára egdzar wa-aha vuye na a njetaa mukse ñanna atekwa na. Zlafe ádaliye, á mára slekse-aha safadfe vuye. ¹⁰ Ilyeße-aatare wá, daredde slekse-aha ñanna. Kina wá, unkwahire-aatare kina am sleksire. Amá una watse á sawa ge vuyire na á se haraaháre ba cekwa am sleksire ñanna. ¹¹ Dabba ñanna ndza anjkwa, amá kina baaka na wá, ba ñane an ire-aara una slekse ge tiisire, ñane keni ba palle á slekse-aha ñanna ta vuye na. Má watse sessa ñane wá, tá se ba ekkedá ba ðekideki.

¹² «Derma-aha kelaawa na ka nateraa ka na maa, itare tá mára slekse-aha kelaawa na watse tá sawa á katafke na. Má watse saremsa itare, Dadaamiya á de vaterte sarte ba cekwaanjudí ge mága sleksire-aatare antara dabba ñanna. ¹³ Slekse-aha kelaawa ñanna wá, watse tá jema ye-aatare palle, sleksire-aatare bademme, watse tá maganá ba ge dabba ñanna palle. ¹⁴ Itare bademme na, watse tá gwaare ba ge egdza zhel kyawe an wáva. Amá watse á de gáná ba egdza zhel kyáwe na ndzedá, tá antara emnde-aara na a dzeratersaa ñane, a datersaa ñane, tá anjkwa á dabaná an ervaunfe-aatare palle na. Á de gáná ba ñane ndzedá, adaba ñane Slekse arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.»

¹⁵ A biyántsa malika ñanna zlafe ádaliye, a ba ñane wá: «Háye-aha ñanna ka naaná ka, á njá mukse ñanna áte itare na wá, á mára emnde a larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva-aha gergere bademme. ¹⁶ Derma-aha á dabba ñanna kelaawa, antara ba dabba ñanna an ire-aara, watse tá gwaare ge mukse záware na an degwune, watse tá zuze áte há-aara bademme, watse tá yana á ba an ukhyiye dey. Ba hyuwa á vuwa-aara keni watse tá zuze, tá de zlanazle an kára ba ðekideki-aara. ¹⁷ Adaba a maganaa ba Dadaamiya slera-aara am ervaunfe á slekse-aha ñanna, ganakini tá ngudá ye-aatare palle, tá maganá sleksire-aatare ba ge dabba ñanna palle. Dadaamiya a magaa una ñanna geni ta maganaamaga názena á kataná ñane, dem sarte na má gevge názena a ndaasa ñane.

¹⁸ «Mukse ñanna ka naaná ka na wá, ñane á mára berni yaikke. Bademme á slekse-aha na tá am duniya na tá á ba am sera-aara.»

18

*Palase na á de maganá Dadaamiya ge *Babila*

¹ Am iga a una ṅanna maa, yá zhárá ba malika umele á tsekwa á sawa am samaya. Hákuma, antara d̄em̄demire-aara hyemhye am huḍe á duniya baḍem̄me. ² Malika ṅanna a ketaa kwárá-aara á ba an ndzeḍa, a ba ṅane: «Kina wá, zlauzle *Babila mázle-aara, á de mbeḍa berni yaikke. Daaci gevge tate á njá á shaitaine-aha, jini-aha, antara yiye-aha na ta shagerka-aha, wayarka emnde na tá njá am huḍe-aara. ³ Aḍaba ṅane a ganve ire-aara ba seke mukse zaware, slekse-aha á duniya baḍem̄me ta naba magaa gwardzire an ṅane, zawarire-aara a ceḅaa emnde a larde baḍem̄me am duniya ba seke a ceḅateraa ba mbazla. Emnde a tsakala am duniya baḍem̄me garega nalmáne an mukse na, aḍaba ṅane wayaawáyá za emtakire á duniya baḍem̄me.»

⁴ Daaci yá cena ba kwárá umele zlaḅe ádaliye á sawa am samaya á ba an ndzeḍa, a ba ṅane: «Ekkure emnde-aaruwa baḍem̄me, sawesse am berni na! A ndeḅakurveka haypa-aatare, antara geni a sharkurka palase-aatare keni. ⁵ Aḍaba hyaahya haypa á berni ṅanna, de shanaasha Dadaamiya am samaya, shagerkire na tá maganá itare na á segasheka am ervaunḍe á Dadaamiya ba estuwa. ⁶ Sey tá magateránmaga palase ge emnde ṅanna ba seke una ndza ta magateranta itare ge emnde umele na. Baira a jaranuje ge una ni ndza ta magateranta itare ge emnde ma ser buwa keni. Ba ire keni a karanteka ge zlaḍa ba seke emnde na a ceḅateraa narge na. ⁷ Ba seke una ṅane zauze emtakire á duniya kwakya na wá, zlaḍa keni kwerawanaakwera á ba áte una ṅanna, magawantemága palasa ba shagera. Aḍaba a bántsa am ire-aara: Iya ganevka seke wegyegye a mukse, ya slekse ba iya an ire-aaruwa, á jaṅerma uwe antara kyuwa ba ḍekideki. ⁸ Aḍaba una ṅanna wá, sey tá se gwargwe masiba-aha saḍaḍe ge berni ṅanna á ba áte háre palle. Tá se gwargwe tara lapikere, antara emtsa, ira waya, lauktu watse tá zlanazle an kárá ba ḍekideki. Aḍaba Dadaamiya Yaakadada, sey ba ṅane palle an sleksire-aara baaka umele, á de ndahaná ba ṅane názu tá maganán ge berni ṅanna.»

⁹ Má watse slekse-aha á duniya naránna yire á kárá na á za berni ṅanna wá, watse tá puwumpuwa erva am ire, tá tsaka ḍákwa, tá kyuwa gwardzire na ndza ta maganaa antara berni ṅanna, ira emtakire á duniya na ndza ta nanaa itare áhuwa ṅanna baḍem̄me, aḍaba berni ṅanna zauze kárá. ¹⁰ Kwaye watse tá tse yiye ge lyawa á zlaḍa, tá ámbera fa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Nja seke *Babila na ni shekwaaka ba ḍekideki keni?»

¹¹ Ba estuwa ge emnde a tsakala na tá am duniya baḍem̄me keni, tá de puwa ba erva am ire, tá de tsaka

dákwa ge kyuwa berni ñanna, adaba ta baaka emnde a gáne-aatare. ¹² Adaba itare tá ankwá tsakala duksa kwakya áhuwa. Tá tsakala dindar, antara lipela, ira jeba á nákwaha umele ankwá gergere kwakya. Tá tsakala sandá-aha, lefedlefedire-aatare ba seke uwe. Umele-aha-aatare jili hanje, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, umele wá, ba hanje. Zlabe adaliye, tá ankwá tsakala jeba á náfa-aha umele an dárádza jipu, antara egdzar duksa-aha na tá maganá an sláre á guwe, umele tá maganá an náfa na an dárádza jipu na, umele á duksa-aha ñanna tá maganá an verzhagane, umele íre danjwe, umele tá maganá an jeba á nákwaha umele ankwá an dárádza jipu. ¹³ Zlabe adaliye, tá ankwá tsakala názase gergere kwakya áhuwa: Umele yawe-aara, umele waye á gáná áte vuwa, umele tá dísaná am kára ba seke kajiji, tá ankwá tsakala wáye á dále, antara nalkáme, antara ukpa-aara, ira mbazla. Tá ankwá tsakala esla-aha, kyáwe-aha, belsa-aha, ira darkwa-aha, antara ba urimagwe keni: Náve-aha, antara emnde na tá halaterá áte we á wáva. Baaka názu tsakalarka itare áhuwa. Adaba una ñanna tá kyuwa berni ñanna. ¹⁴ A ba itare: «Kina kazlaja zarizariya na ndza á kataná ervaunđe á ña na ba baaka mázle-aara? Kwakya á nalmáne á kure na, antara emtakire á duniya na ndza kwa zanaa kure na ba yakuránya kwá jammeka dekideki?» ¹⁵ Bademme á emnde na tá tsakala berni ñanna wá, garege nalmána amkwa. Kwáye watse tá tse yiyiye ge lyáwa á zladá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa-aatare. ¹⁶ Watse tá ba: «Alawlawlaw baaka berni yaikke! Berni zariya na ndza á shakwa sanda-aha lefedlefedde na, jili hanje ba seke makala á iga a bere, umele ba hanje, tá an dárádza jipu, ira yaadi-aha umele zarizariya bademme, an dárádza jipu na. Baaka berni ngelawa na an náza ngelawire kwakya ázenara, kazlaja a ngelawire-aara, umele ta maganaa an dindar, umele ta maganaa an jeba á nákwaha umele ankwá an dárádza jipu. ¹⁷ Bademme a dikele á duksa-aha ñanna shekwaaka dekideki, kedaakeda ba estuwa.»

Ba estuwa ge emnde a mága slera áte ire á háye keni. Emnde a báká paare á háye sadadde, antara male-aha-aatare, ira emnde a tsakala na tá maga shula an paare-aha á yawe, itare keni kwaye ta tsatsehe bademme yiyiye. ¹⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte yire á kára na ankwá á zá berni ñanna wá, a ba itare: «Á jare áme kwa berni yaikke seke una mázle-aara!» ¹⁹ Ba ta ndaase una ñanna wá, ta fantau ge kyuwa. Tá tsaka dákwa, tá slatsa erva, tá zá erva-aatare an sláre, tá puwa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke!

Bademme á emnde a paare á yáwe sadadsadadde na ta gaa nalmáne á ba áte ñane na ba cekwaanjudi keni shakwaaka degi!» A zluwa estuwa hula á emnde ñanna.

²⁰ Ekkure emnde na kwá am samaya, higauhiga arge kefa á berni ñanna. Ekkure emnde a bela á Dadaamiya, antara nabi-aha, ira emnde á Dadaamiya bademme, higauhiga arge kefa á berni ñanna. Adaba pelansepele Dadaamiya ge berni ñanna názena ndza a magakurtaa ñane na bademme.

²¹ Am iga a una ñanna maa, yá zhára ba gwarda á malika umele, a eksante dada nákwá am erva, yaikkire-aara ba seke nákwá á uvera, a eblyanme á dem háye á ba an ndzefa, a ba ñane: «*Babila berni yaikke na watse ba estuwa. ²² Baaka ura á de puwete ice áte emnde a mága gusa am Babila defekideki. Ma emnde a jaa gadzavera, ma emnde a ferta derma antara nalgaita, watse ba tseriye baaka ura á de cena mágava á duksa am huđe á Babila. Ma emnde a mága dzera, ma emnde a ndera gahe, ma emnde a haa hiya, bademme watse baaka ura á tse am zhegela ba palle keni. ²³ Ekka Babila wá, baaka ura á de puwete ice áte kára á wáye ázeña mázle-aara, baaka ura á de cena elva a gaa mukse, ma elva a de gaa zhele keni am mba á ña. Abi werre, ndza ta bántsa emnde a tsakala á ña: Sey ba ñere ka mu ware edda una á janeruje na? Ta zlermu nalmáne á duniya bademme an kurguna. Adaba una ñanna mbedakmbedá na.»

²⁴ Zlađe adaliye, Dadaamiya nanna uzhe á nabi-aha-aara, antara uzhe á emnde a daba ñane, bademme á ba am mbiye á Babila. Bademme a uzhe á emnde na ta cebateraa am duniya na, á ba am mbiye á berni ñanna baaka ura umele.

19

¹ Am iga a una ñanna maa, yá cena ba kwára á sawa am samaya, ba seke kwára á nalga yaikke hedihediye, a ba itare: «*Halailuya! Ba Dadaamiya á miya una slelya ura, edda á demdemire, hákuma bademme á ba am erva-aara. ² Adaba ñane á kya shairiya-aha-aara bademme á ba áte jirire áte unjule-aara bademme. Adaba una ñanna, maganánmaga palase ge mukse záware na a badzanve duniya bademme an gwardzire-aara, zlađe adaliye, adaba a cebaa shifa á emnde a slera-aara na.» ³ A ba itare zlađe adaliye: «*Halailuya! Kwaye yire á kára na á za berni ñanna shelle am zhegela, baaka emtsa-aara dem ba ge defekideki.» ⁴ Am iga a bela láhe-aatare maa, emgyegwar zála kul buwa ju ufade, antara duksa-aha ufade na tá an shifa na reppe puwaraapuwa á dem áhá á katafke á

Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, tá anƙwa kezlan ugje.
*Halailuya! *Aamin! a ba itare.

Edda una tá dahaná an egdza zhel kyáwe na anƙwa á gá larusa-aara

⁵ Daaci yá cena ba kwára umele á segashe am tate á kurshi á sleksire, a ba ɲane: «Ekkure emnde á Dadaamiya bademme, an male-aha-ka, an egdzara-ka, bademme á kure kwa emnde na kwá an lyawa-aara am ervaunƙe na, galaugálá Dadaamiya á miya.» ⁶ Zlabe ádaliye, yá cena ba kwára umele ba seke kwára á nalga, kwára-aatare ba seke mága á yáwe áte guwa yaikke, zlabe ádaliye, ba seke válaha á samaya. A ba itare: «*Halailuya! Adaba Dadaamiya Yaakadada edda á hákuma bademme, Slekse ba ɲane palle. ⁷ Higaumihiga bademme! Shamisha geƙa yaikke! Galaumigálá Dadaamiya, adaba hyephye sarte, ɲwaterɲwa ɲane geni egdza zhel kyawe á gá larusa-aara, larusa-aara ɲanna keni maganaamaga niya. ⁸ Varanteva baráma ge larusa, geni á tsekwemtsekwa nanɲgyuwe lefedƙe jipu ámberá á maga pulpulire keni jipu, cufedƙe zlabe ádaliye na.» Nanɲgyuwe ɲanna wá, á maramiya shagerire-aha na ndza ta maganaa emnde á Dadaamiya an ervaunƙe-aatare palle na.

⁹ Daaci a ba malika na á elvan ge iya: «Puwetepuwa elva na náwa yá ndakndáha na am wakita: Má ba geƙa wá, watse anƙwa áza emnde na dahanerdáha Dadaamiya á dem larusire á egdza zhel kyawe na.» A farhe zlabe ádaliye, a ba ɲane: «Baaka fida am elva na dƙidƙeki, a ndaasa ba Dadaamiya an we-aara.»

¹⁰ Daaci, ya gaavehe am sera-aara, yá kátá kezlan ugje, amá a naba piyite: «Maɲka una,» á bina. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzar mama-aha á ɲa na fakurtarefe áte elva a Yaisu na. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

Elva a Yaisu na wá, ba elva na ndza a baternaa Shedekwe Cufedƙe ge nabi-aha, lauktu ta se balaterán ge emnde na.

Zhele midala áte belsa dzayye

¹¹ Am iga-aara maa, ya ketaa ice á dem zhegela wá, yá zhára ba samaya warɲe an wacene. Zlabe ádaliye, yá zhára ba belsa dzayye telle, antara ura áte iga-aara. Zhera á edda una ɲanna: Slejirire, antara baaka fida ázeɲára. ɲane á kya shairiya-aara á ba áte jirire, á wava keni á ba áte unɲule-aara. ¹² Ice-aha-aara ba seke nara á kára, dzakwa á sleksire keni baaka zlakta-aara am ire-aara. Zlabe ádaliye, anƙwa zhera an puwa áte ɲane, baaka slediyeddiye dƙidƙeki, sey ba ɲane palle duksa-aara.

¹³ Nanɣyuwe-aara baɗemme ba uzhe. Zhera-aara wá: Elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga-aara, ta ɗabemhe ge emnde a wáva am samaya, itare keni baɗemme tá á ba áte belsa dzaydzaye, tá am nanɣyuwe keni dzayye ba telle, lefedɗe jipu, cufedɗe zlaɓe áɗaliye keni. ¹⁵ Anɣwa á segashe katsakar am mbuwe-aara, an ga slare jipu. Á de gáná an una ɲanna ndzeɗa arge duniya baɗemme. Ba ɲane palle una á de geva slekse an zade á íre am erva, slekse na an hakuma jipu na. Watse á ɲgerɗa kelaade-aha-aara an sera ba seke una tá ɲgerɗa egdzara á náfa am tate-aara, ge beca yáwe-aara na. Una ɲanna, á maramiya já ervaunɗe á Dadaamiya Yaakadada árge duksa baɗemme. ¹⁶ Anɣwa zhera-aara an puwa áte nanɣyuwe-aara, antara pákwálá-aara, a ba itare: Slekse arge slekse-aha baɗemme, Yaakadada arge dada-aha baɗemme.

¹⁷ Daaci yá zhárá ba malika umele a tsanve ge vaciya, a fantau ge ɗáha yiye-aha tá anɣwa ɲgye am huɗe á zhegela, herzha á shanaasha samaya baɗemme na, a ba ɲane á ba an ndzeɗa, á elvan ge yiye-aha ɲanna: «Sawmbare baɗemme ásehuna, náwa Dadaamiya a gyakur muɲri yaikke! ¹⁸ Sawmbare á se za hyuwa á slekse-aha á larde-aha, antara hyuwa á sawji-aha, antara male-aha-aatare, hyuwa á belsa-aha, antara emnde na ndza tá áte belsa-aha ɲanna, hyuwa á náve-aha antara emnde na tá kwárá ire-aatare, hyuwa á male-aha, antara egdzara, hyuwa á emnde baɗemme, sawmbare zauza.»

¹⁹ Daaci yá zhárá ba dabba na, antara slekse-aha á larde-aha, ira sawji-aha-aatare, jarammeje baɗemme ganakini tá daná wáva ge edda una áte belsa dzayye na antara emnde a wáva-aara. ²⁰ Daaci ta puwatersaa erva ákataliya ge tara dabba ɲanna, antara nabi fida na ndza a magaa najipu-aha á katafke á dabba ɲanna. Ndza a badu emnde á ba an najipu-aha ɲanna, ta lyevaa lámɓa á dabba ɲanna, ta kezlan ugje ge gáráva-aara hele na. Daaci ta valyateremhe á ba an shifa emnde buwa ɲanna á dem derve á kárá, an wesha an *baraudau, jauje ge kárá-aha baɗemme. ²¹ Amá sawji-aha-aatare, antara emnde na tá am iga á dabba ɲanna baɗemme na wá, a cebateraa ba katsakar na á segashe am mbuwe á edda una áte belsa na. Yiye-aha baɗemme zaruze hyuwa-aatare, ta yanaa ba itare.

20

Elva a zara sleksire am iva debu

¹ Am iga-aara wá, yá zhárá ba malika umele zlaɓe áɗaliye, á tsekwa á sawa am samaya, an egdza a tsekweram

am erva, ge se wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara dekideki na, antara tsavaytsavaye yaikke. ² Daaci a naba eksavaa náza nye na emgyegwe a záhe keni ba nane na. Amaana: Male á jini-aha, bi Shaitaine. Daaci a naba nguɗfanaahe ciyye ge malika nanna, geni á gá iva debu am tsavaytsavaye nanna. ³ Kwaye a de eblyanme am evege nanna, a zleŋta an egdza a tsekweram, a venyanuhe zlaɓe ádaliye geni á gá iva-aha na am huɗe-aara, á shanka se bada emnde am duniya mázle-aara. Sey má zlauzle iva debu nanna, lauktu tá de belanaabela cekwaangudí.

⁴ Am iga a una nanna maa, yá zhára kurshi-aha á sleksire, emnde tá aŋkwa á njanja am kurshi-aha nanna, ta vaterte hákuma á kya shairiya ge itare. Zlaɓe ádaliye, ya náternaa shedeke-aha á emnde umele, ndza ta cebáteraa adabá tsaraatse áte elva a Yaisu, tá aŋkwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde. Itare ndza kezlaranka ugje ge dabba nanna dekideki, ma ge gárava á dabba nanna keni. Lyyarka lámba á dabba nanna dekideki ma áte erva a nadafa-aatare, ma áte wafke-aatare keni. Ya naterna emnde tá á ba an shifa-aha-aatare zlaɓe ádaliye laŋŋe, tá aŋkwa zá sleksire-aatare antara Yaisu *Almasiihu am iva debu. ⁵ Una wá, zunŋwire á tseta emnde am fáyá. Emnde umele maa, zlaɓe tá tseteka emtsaade, sey má zlauzle iva debu nanna. ⁶ Má geɗa wá, sharánsha emnde nanna Dadaamiya a tsaterte zunŋwe am fáyá na. Tá de jammeka antara emtsa na watse á de ceɓa emnde ge buwire na dekideki, itare watse tá de geva *liman-aha á Dadaamiya, antara Yaisu Almasiihu, tá de za sleksire-aatare antara Yaisu Almasiihu am iva debu.

Halavuhále ndzeɗa á Shaitaine

⁷ Am iga á iva debu nanna maa, watse tá belanaabelá zlaɓe ádaliye Shaitaine, á de sesse am evege-aara nanna. ⁸ Watse á de bada emnde zlaɓe ádaliye am larde-aha baɗemme am duniya. Ba larde-aha nanna una tá ɗahaná an Gaug, antara Magaug na. Watse á jatermaare baɗemme, ganakini tá de wava. Kwakyire-aatare, watse ta ba seke shiili na am guwa na. ⁹ Daaci yá zhára ba daredde, tá kela á dem huɗe á duniya baɗemme, tá aŋkwa á jantaave ge tate-aha na tá átekwa emnde á Dadaamiya, tá jantaave ge berni yaikke na a wayeta ervaunɗe-aara ba estuwa. A naba tsekwa ge kára á sa am samaya, a se zlateraahe baɗemme. ¹⁰ Daaci ta eksevaa Shaitaine na a keɗeteraa nane na, ta de eblyanme am derve á kára na an wesha an *baraudau, tá am huɗe-aara tara dabba, antara nabi fida na. Tá de maga palása-aatare áhuwa vayi vacika dem ba ge dekideki.

Shairiya á emnde am halawuwa á duniya

¹¹ Daaci yá zhárá ba kurshi á sleksire yaikke vayvaya, dzayye ba telle, anƙwa ura á njá am kurshi ɲanna. Tara samaya antara haha zhagadarzhagade á katafke-aara, puwarteka ice áte itare ɗefiɗefi. ¹² Daaci yá zhárá ba nalga á emnde na ndza emtsaremtsa na, male-aha, antara egdzara bademme tá anƙwa á tsaatse á katafke á slekse yaikke ɲanna. Daaci ta naba werta wakita-aha. Anƙwa wakita umele, an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na á zleka na am huɗe-aara, ɲane keni ta werantehe. Daaci Dadaamiya a fantau ge kya shairiya á emnde a fáyá ɲanna bademme, ma shairiya á ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara, ta beranaa am wakita na. ¹³ Antara ba emnde na ndza ndaterunde háye keni, a naba melatersehe á segashe. Tara emtsa, antara fáyá keni eptsananaaptsa emnde na ndza tá ázetare, Dadaamiya a se kya shairiya-aatare bademme, ma ware keni ta kyanaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara na. ¹⁴ Am iga-aara maa, ta puwum tara emtsa, antara fáyá á dem kárá. Derve á kárá ɲanna emtsa umele ge buwire. ¹⁵ Daaci ma ware una shanka zhera-aara am wakita á emnde a shifa na wá, ɲane tá velyaná á ba á dem derve á kárá.

21

Samaya antara haha bukerɗe tá aɲwaslire

¹ Daaci yá zhárá ba samaya aɲwaslire, antara haha aɲwaslire, emgyegwe-aha-aara na meɗarmeda bademme. Ba háye-aha keni ta baaka meɗarmeda bademme. ² Zlabe ádaliye, yá zhárá ba berni cuɗeɗe. Una ɲanna, berni á Urusaliima aɲwaslire, anƙwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Dadaamiya a caɗese ba seke una ni larusa á caɗa vuwa-aara má anƙwa á zlálá á de gá zhele na. ³ Yá cena ba kwárá yaikke, an ndzeɗa jipu, á segashe am tate á kurshi á sleksire. A ba kwárá ɲanna wá: «Kina wá, tate á njá á Dadaamiya á ba am dáɗave á emnde mázle-aara, tá de geva emnde-aara ba miyenne, Dadaamiya keni á njá á ba am dáɗave-aatare, á de geva ba ɲane palle Dadaamiya-aatare. ⁴ Á de halatersá ba ɲane an erva-aara yáwe á kyuwa am ice. Watse baaka á de emtsa mázle-aara. Ma kyuwa, ma tsáká ɗákwa, ma wá á vuwa keni bademme duksa-aha ɲanna ndza na á dedde.»

⁵ Daaci á ba Slekse yaikke na am kurshi na: «Ka cenáncena emtu, duksa bademme sey yá maga ba umele aɲwaslire.» A fiyarhe zlabe ádaliye, a ba ɲane: «Puwetepuwa elva ɲanna, aɗaba jirire baaka fida am

hude-aara dekideki.» ⁶ A farhe zlaɓe ádaliye ge enndáhá-aara, a ba ɲane wá: «Zlauzle áte una. Ba iya una ya zuɲɲwe arge duksa baɗemme, watse ba iya ɲanna zlaɓe ádaliye am halavuwa á duksa baɗemme. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya. Ma á wáná ndera ge ware keni, yá vanteva ya yáwe á shushe ge edda-aara ba dey. Yáwe ɲanna, yáwe á suwa na á fá shifa am ura na. ⁷ Daaci ma a ganaa ware ndzedá keni yá vanteva duksa-aha ɲanna. Iya keni yá gevge Dadaamiya-aara, ɲane keni á gevge ba egdza-aaruwa. ⁸ Amá tara emnde a lyáwa, emnde na fartareka, emnde a mága daɲɲwire á hude, emnde a ceba shifa, emnde a mága gwardzire, emnde a kyula hele, antara emnde a mága fida, emnde ɲanna baɗemme tá de ɲgyakaterá á dem derve á kára na an wesha an *baraudau na. Una ɲanna, emtsa-aatare ge buwire.»

Elva a Urusaliima áɲwaslire

⁹ Daaci malika-aha vuye na ndza tá an erba-aha vuye am erva-aatare, an naha an masiba-aha na á halavuwa átekwa na, palle-aatare a naba ɗahite, a ba ɲane á elvan ge iya wá: «Sawa náwa yá maraká larusa á gáná egdza zhel kyáwe na.» ¹⁰ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cufedɗe, kertenj a naba eksite ge malika ɲanna, kwáye a de ɗalta antara iya áte ire á wa sladɗe jipu, a mariya berni cufedɗe, berni á Urusaliima aɲkwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya á sawa am samaya. ¹¹ Berni ɲanna ámbera á maga wulwulire ba seke jeba á nákwa umele aɲkwa tá ɗaháná an Yaspá, an ɗaráɗza jipu. Wulwulire ɲanna á maganá ba ɗemɗemire á Dadaamiya. ¹² Ta jantaave ge berni ɲanna an riya yaikke, an sladɗire á dem zhegela keni ɲane. Wákyiya kelaawa ju buwa áte riya ɲanna. Malika-aha keni ta kelaawa ju buwa áte wakyiya-aha ɲanna. An puwa zhara-aha á jeba-aha á *Iserayiila-aha kelaawa ju buwa na áte wákyiya-aha ɲanna baɗemme. ¹³ Wákyiya keye keye áte dalbe-aha á riya ɲanna ufaɗe kerɗe. Wákyiya keye á dem geɗi, keye á dem manem, keye á dem pute, keye keni á dem yala. ¹⁴ Riya á berni ɲanna baɗemme ta fanaa ekte á ba an nákwa-aha kelaawa ju buwa njaɲɲe. Ba kelaa nákwa am nákwa-aha ɲanna, an puwa zhara á ura palle am pukura-aha á egdza zhel kyáwe ta kelaawa ju buwa na.

¹⁵ Malika ɲanna a ndahi elva na, an zade á dindar sladɗe am erva-aara ge kura duksa an ɲane. Á de kura ba tara berni ɲanna an ɲane, antara riya-aha-aara, ira wákyiya-aha-aara baɗemme. ¹⁶ Berni ɲanna wá, gevka takarre. Daaci malika ɲanna a kuranaahe, dalbe-aha-aara ufaɗe kerɗe ba kalkale. Ma am sladɗire, ma am

hwiya keni ba zawa debu kelaawa ju buwa. An wálá á dem zhegela keni ba estuwa. ¹⁷ Daaci a kurese riya-aara keni. Wálá á riya ñanna deremke, an kul ufade ju ufade áte erva. Una ñanna wá, a kuran ba seke kura duksa á emnde. ¹⁸ Riya á berni ñanna bademme wá, ta nyananaa á ba an jeba á nákwá umele ankwá tá d'aháná an Yaspa, nákwá ñanna an dárádza jipu. Berni ñanna maa, bademme ta nderanaa á ba an dindar miyenne, d'áláwwe ba seke kweteram. ¹⁹ Nákwá-aha na ta fanaa ekte ge riya ñanna maa, bademme an cádá. Ta cadanaa an jeba á nákwá-aha umele ankwá tá an dárádza jipu, nákwá-aha ñanna jeli gergere bademme. Zujwire á nákwá-aha á ekte á riya ñanna, ta cadanaa an Yaspa, buwire, ta cadanaa an Safira, keyire, ta cadanaa an Kaldaidaun, ufadire ta cadanaa an Imiradi, ²⁰ ilyebire ta cadanaa an Sardunisu, unkwahire ta cadanaa an Sardiyus, vuyire ta cadanaa an Kirisauliti, tiisire ta cadanaa an Bairil, ñane jeli slerekke. Maselmanire tá cadanaa an Tupas, kelaawire ta cadanaa an Kirisauparasu, kelaawa jemtekwire ta cadanaa an Turkuwas, ñane jeli lipela. Kelaawa ju buwire ta cadanaa an Amaitistu. ²¹ Amá wákyiya-aha kelaawa ju buwa na áte riya á berni ñanna, ta fafanu ba jeba á nákwá umele ankwá zariya jipu ákura paare, amá hedaaka. Ba kelaa wákyiya ta fanu nákwá ñanna palle. Baráma am hufe á berni ñanna wá, ba dindar miyenne, d'áláwwe ba seke kweteram.

²² Puwanteka ice-aaruwa dekideki áte mashidi am berni ñanna, adaba Dadaamiya Yaakadada, antara egdza zhel kyawe tá ankwá am hufe-aara. Adaba una ñanna baaka mashidi na. ²³ Tara vaciya antara tere keni ta baaka dekideki. Adaba demdemire á Dadaamiya hyephye, Egdza zhel kyáwe keni ankwá á m'ará parakkire-aara am hufe á berni ñanna bademme. ²⁴ Emnde na ndza tá am duniya, tá am berni ñanna, tá ankwá já d'ába á ba áte parakkire ñanna. Emnde na ndza ta slekse-aha am duniya na keni, halarantehálá sleksire-aatare ñanna á dem hufe-aara. ²⁵ Wákyiya-aha áte riya á berni ñanna tá hedeke dekideki, á njá á ba an wácene, adaba baaka vayiya mázla-aara. ²⁶ Sleksire, antara duksa shagera na ndza am duniya na, watse bademme tá de ndakaná á ba am berni ñanna. ²⁷ Bademme á názena ankwá harám am hufe-aara maa, á demka á dem berni ñanna dekideki. Emnde a mága názu zlayeka, antara emnde a fida wá, baaka baráma ge itare dekideki á dem hufe-aara, sey ba emnde na an puwa zhara-aha-aatare am wakita á emnde a shifa na á zleka na, wakita á egdza zhel kyáwe na. Sey ba itare palle una watse

tá dehuwa.

22

¹ Daaci malika ɲanna a naba mariya guwa, aɲkwa á kelá yáwe á shifa átekwa, aɲkwa á maga wulwulire ba seke kweteram. Yáwe ɲanna, á kela á sawa am tate na tá átekwa tara Dadaamiya tá am kurshi á sleksire-aatare antara egdza zhel kyáwe. ² Daaci yáwe ɲanna á kelá á ba áte baráma am huđe á berni ɲanna. Aɲkwa náfá á shifa áte we á guwa ɲanna, áte iga guwa ɲanna, antara ásehuna-aara keni ba ɲane. Náfá á yá egdzere ser kelaawa ju buwa áte iva palle. Ba kelaa tere, á yá ba egdzere. Hyema-aara keni kurgune ge emnde na ta sawa á sa am larde-aha am duniya na. ³ Baďemme á názena a nyainyanvaa Dadaamiya á taa demka á dem berni ɲanna dekideki.

Tara Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe tá aɲkwa á njanja am kurshi á sleksire am berni ɲanna. Emnde a slera-aara tá aɲkwa kezlan ugje ge ɲane. ⁴ Itare wá, tá de nanna wafke á Dadaamiya ba shagera, watse tá shá zhera-aara áte wafke-aha-aatare baďemme. ⁵ Vayiye wá, watse baaka dekideki, watse baaka wedere á parakkire umele dekideki, ma kára á wáye, ma vaciya keni. Adaba ba Dadaamiya Yaakadada an ire-aara una á de geva parakkire na á hyetehye áte emnde baďemme. Daaci tá de zá sleksire-aatare emnde dem ba ge dekideki.

Yaisu aɲkwa á eptsá

⁶ Daaci a ba malika á elvan ge iya: «Elva-aha na wá, baďemme ba jirire, baaka fida am huđe-aara dekideki. Ba Dadaamiya una ndza a vaterte Shedekwe-aara ge nabi-aha, zlađe ádaliye, a belaa malika-aara ge emnde a slera-aara, ge se maraterá názu herzhe watse á magava ba jirire na.» A zla elva-aara estuwa.

⁷ «Ya baa ba kure! Náwa herzhe yá aɲkwa duwa, yá de gedatertegedá emnde na má tsufartetsufa elva a nabiyyire na am huđe á wakita na.»

⁸ Iya Yuhanna wá, ya cenanaa á ba an hyema-aaruwa duksa-aha ɲanna, ya nanna an ice-aaruwa. Am sarte na cenanovaacena, zharannaazhárá duksa-aha ɲanna ba shagera, kreppe ya naba mbedehe am sera á malika na a mariyaa duksa-aha ɲanna, yá kezlan ugje. ⁹ Amá a naba piyite: «Maɲka una,» a ba ɲane á elvan ge iya. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzara mama-aha á ɲa nabi-aha umele. Ya ba seke emnde na ta de daba názena ka puweta ka kina an ervaunde-aatare baďemme. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

¹⁰ Názu a binaa ñane zlaɓe ádaliye, a ba ñane: «Elva-aha na wá, a tsekwanaa ba Dadaamiya. Shebatervuweka elva-aha ñanna ge emnde. Adaba herzhe watse á magava duksa-aha ñanna. ¹¹ Názu yá bakurná ya wá: Má ura a eksese mága kelaadire, a naba emmága ñane. Edda una a eksese mága harám, a naba emmága ñane. Edda una ñane a eksese mága maggwire, a yanka emmága-aara. Edda una ñane a eksese mága cufedfíre, a yanka, a emmága cufedfíre.»

¹² A ba Yaisu: «Náwa herzhe yá anƙwa duwa antara láfá-aaruwa am erva yá de tegakurtega. Amá wá, ma ware keni yá de vanta á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara. ¹³ Ba iya una ya zuññwe arge duksa baɗemme, am halavuwa á duksa baɗemme keni ba iya ñanna zlaɓe ádaliye. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya.»

¹⁴ Má ba geɗa wá, watse tá shansha ba emnde na tá yanka liya am nanɗyuwe-aatare deƙideƙi na. Itare wá, watse tá shansha baráma á dem berni, tá de zá egdza á náfá á shifa na ba seke una tá kataná itare. ¹⁵ Amá emnde a mága ñgudíyire, antara emnde a mága náfá, emnde a mága gwardzire, emnde a ceba shifa, an emnde a mága hele, ira emnde na tá njá á ba an fida am mbuwe na, emnde ñanna baɗemme wá, itare tá taa demka á dem berni ñanna deƙideƙi.

¹⁶ «Iya Yaisu, ya belakuraa malika-aaruwa, ganakini á de balakursebáale duksa-aha ñanna baɗemme ge kure aiklaisiya-aha. Ya wulfe á *Dawuda ñará ba iya, ya terlyakwa á ireñlya keni ba iya.»

¹⁷ Daaci a ba tara Sheɗekwe Cufedfíre, antara larusa á egdza zhel kyáwe: «Ane! naba sawa». Ma a cenanaa ware keni, ñane keni a bánba: «Sawa». Ma á wáná ndera ge ware keni, sawmbare shawushe yáwe á shifa. Ma a se katanaa ware yáwe ñanna keni, tá vante ba dey.

Elva na am halavuwa á elva-aha

¹⁸ Iya Yuhanna wá, náwa yá anƙwa fater magiya ge emnde na tá anƙwa cená elva á nabiyire am wakita na: Ma ware una a far názá-aara ge názena am wakita na keni, Dadaamiya á de fanaarfe ge ñane masiba-aha ñanna á ndahaná wakita na. ¹⁹ Ma ware una a gulese elva a nabiyire na am huɗe á wakita na keni, Dadaamiya á de tsakese dza-aara am egdzara á náfá á shifa anƙwa an puwa am wakita na. Watse baaka sleɗe á edda-aara ba deƙideƙi am berni cufedfíre na á ndahaná wakita na.

²⁰ A bántsa edda una a magaa seydire á ba an jirire áte elva-aha ñanna bademme na: «Ba jirire, náwa yá á ba áte we á sera, yá aɲkwa duwa.»

*Aamin! Naba sawa ka Yaakadada Yaisu!

²¹ Yaakadada Yaisu a hyantehye ɲgurna-aara ma áte ware keni bademme.